

21. YÜZYILDA TÜRKİYE'NİN
İÇ GÜVENLİK
S E F E R B E R L İ Ğ İ

ISBN: 978-625-6281-80-6

21. Yüzyılda Türkiye'nin İç Güvenlik Seferberliği

© 2025 CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

Bu kitabın tüm hakları saklıdır ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Yayınlarına aittir. Kitabın hiçbir bölümü yayıncının izni olmadan fotokopi ve bilgisayar ortamında yeniden üretilemez ve çoğaltılamaz.

Yayıncı Sertifika No: 45482

1. Baskı, İstanbul, Ekim 2025

İletişim

Kızılırmak Mahallesi Mevlana Bulv. No:144 Çankaya
Ankara/TÜRKİYE

T +90 312 590 20 00 | webinfo@iletisim.gov.tr

Baskı

İMAK Ofset
Matbaa Sertifika No: 71320

21. YÜZYILDA TÜRKİYE’NİN
İÇ GÜVENLİK
S E F E R B E R L İ Ğ İ

içindekiler

Takdim

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan / 9

Giriş / 11

1. Bölüm

TÜRKİYE'DE İÇ GÜVENLİK / 17

1.1. İç Güvenlik Kavramı/ 19

1.2. Yeni Nesil Risk ve Tehditler/ 20

1.3. Türkiye'de İç Güvenlik Teşkilatlanması/ 27

İÇ GÜVENLİKTE KURUMSAL DÖNÜŞÜM / 45

2.1. Emniyet Genel Müdürlüğü / 47

2.2. Jandarma Genel Komutanlığı/ 56

2.3. Sahil Güvenlik Komutanlığı/ 65

2. Bölüm

3. Bölüm

İÇ GÜVENLİKTE TEKNOLOJİK DÖNÜŞÜM / 71

3.1. Emniyet Genel Müdürlüğü / 80

3.2. Jandarma Genel Komutanlığı/ 85

3.3. Sahil Güvenlik Komutanlığı/ 90

İÇ GÜVENLİKTE FİZİKİ DÖNÜŞÜM / 99

4.1. Emniyet Genel Müdürlüğü / 101

4.2. Jandarma Genel Komutanlığı/ 106

4.3. Sahil Güvenlik Komutanlığı/ 126

4. Bölüm

İÇ GÜVENLİKTE TEMEL HİZMETLER / 133

- 5.1. Terörizmle Mücadele / 135
- 5.2. Asayiş Suçlarıyla Mücadele / 166
- 5.3. Organize Suçlarla Mücadele / 210
- 5.4. Uyuşturucuyla Mücadele / 238
- 5.5. Siber Suçlarla Mücadele / 282
- 5.6. Trafik Güvenliği / 308
- 5.7. Sahil Güvenlik Faaliyetleri / 354
- 5.8. Eğitim Kurumları: Akademiler / 412

5. Bölüm

6. Bölüm

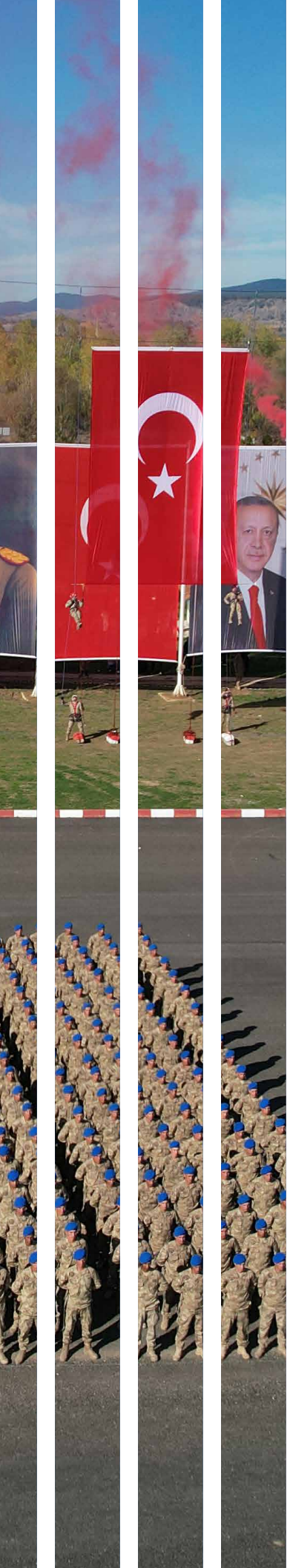
GÖÇ VE SINIR YÖNETİMİ / 444

- 6.1. Göç Yönetimi Alanında Geniş ve Etkin Normatif Çerçeve / 450
- 6.2. Kurumlar Arası Koordinasyon ve Eşgüdüm / 461
- 6.3. Planlama ve Strateji / 463
- 6.4. Güçlü Kurumsal Kapasite / 466

AFET, KRİZ VE ACİL DURUM YÖNETİMİ / 474

- 7.1. Afet ve Kriz Yönetimi / 478
- 7.2. Depreme Yönelik Faaliyetler / 482
- 7.3. Müdahale Faaliyetleri / 484
- 7.4. İyileştirme Faaliyetleri / 502
- 7.5. Sivil Savunma, Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları / 510
- 7.6. Bilişim Alanında Yürütülen Çalışmalar / 514
- 7.7. Uluslararası İnsani Yardım Faaliyetleri / 516
- 7.8. Acil Durum Yönetimi / 522

7. Bölüm

8. Bölüm

NÜFUS HİZMETLERİ / 533

8.1. Nüfus Teşkilatının İdari Yapısı / 536

8.2. Nüfus Hizmetleri Alanında Temel Politikalar ve Öncelikler / 539

8.3. Nüfus Hizmetleri Alanındaki Projeler / 540

SİVİL TOPLUM ALANINDAKİ HİZMETLER / 579

9.1. Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Rehberlik ve
Denetim Faaliyetleri / 584

9.2. Sivil Toplum Alanında Dijital Dönüşüm / 589

9.3. Proje Destekleriyle Büyüyen ve Gelişen Bir Sivil Toplum / 590

9.4. Sivil Toplum Sektörüne Yönelik Eğitimler ve
Kamu-Akademi İş Birliği / 594

9. Bölüm

**İÇ GÜVENLİĞİN ÇOK BOYUTLU İNŞASI:
BAKANLIKLARIN FAALİYETLERİ / 599**

- 10.1. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı / 602**
10.2. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı / 608
10.3. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / 620
10.4. Millî Eğitim Bakanlığı / 636
10.5. Millî Savunma Bakanlığı / 642
10.6. Sağlık Bakanlığı / 652
10.7. Tarım ve Orman Bakanlığı / 657
10.8. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı / 660

10.
Bölüm

TAKDİM

“Güvenlik” ihtiyaçlar hiyerarşisinde en temel gereksinimlerden biri olarak karşımıza çıkar. Toplumun her kesimi için huzurun sağlanması, emniyet ve asayiş hizmetlerinin temin edilmesi, devletin aslı görevlerindendir. Bu görev ve sorumluluk bilinciyle, vazifemizi bihakın yerine getirmenin; ülkemizi diğer alanlarda olduğu gibi güvenlik hizmetlerinde de örnek gösterilen seviyelere ulaştırmanın gayreti içerisindeyiz. Kara sınırlarımızda, gök vatan ve mavi vatanda verdiğimiz mücadelelerle, bu ihtiyacı en üst düzeyde karşılamaya devam ediyor; huzur ve refahımıza, birlik, beraberlik ve toplumsal barışımıza kasteden her türlü tehdit ve tahrik karşısında müteyakkız olmayı sürdürüyoruz.

Ülkemiz son 24 yılda, çok boyutlu tehditlerle sınanmış, terör örgütlerinden organize suç şebekelerine, kaçakçılıktan siber saldırılara kadar geniş bir yelpazede yasa dışı faaliyetlerle mücadele etmiştir. Ancak devletimizin basireti, milletimizin feraseti, güvenlik kurumlarımızın azim ve gayreti sayesinde bu tehditleri bertaraf etme noktasında tarihi başarılar elde ettik. Bugün ulaştığımız başarılarda, Jandarma, Emniyet ve Sahil Güvenlik Teşkilatlarımızın ve Milli İstihbarat Teşkilatımızın isimsiz kahramanlarının üstlendiği sorumluluk ve gösterdiği fedakârlıkların çok büyük bir rolü bulunuyor. Görevlerini sınırlarımızın her karışında ve gerektiğinde sınır ötesinde çetin şartlar altında cansiperane sürdüren bütün kolluk görevlilerimizle gurur duyuyor, milletimizin esenliği ve istikbâli için can veren her bir kahramanımızı şükranla, minnetle ve rahmetle anıyoruz.

İç güvenlik, yalnızca devletin kolluk kuvvetlerinin ya da kurumlarının bir meselesi değil; toplumun refah, huzur ve esenliğinin tesisi ve bu ortamın sürekliliği için siyasi, iktisadi, içtimai ve çevresel alanlarda çok boyutlu bir mücadelenin ürünüdür. Organize suçlardan uyuşturucu ve insan kaçakçılığına; düzensiz göçlerden salgın ve afetlere, terörizmden siber tehditlere; gümrük muhafazadan sahil güvenliğe, ulaşım güvenliğinden hak ve özgürlüklerin korunmasına kadar geniş bir yelpazede yürütülen faaliyetlerin ortak çıktısıdır. Dolayısıyla, temel faaliyetler İçişleri Bakanlığımızın ilgili kurum ve kuruluşları tarafından yürütülüyor olsa da kavramı salt kolluk kuvvetlerinin etkinlik düzeyiyle sınırlı tutmak doğru olmayacaktır. Devletimizin diğer kurumlarının faaliyetleri de doğrudan veya dolaylı olarak iç güvenliğe katkı sunmaktadır.

Bölgesel ve küresel bağlamda bir yeniden yapılanma sürecini hep birlikte müşahade ediyoruz. Böyle bir dönemde uluslararası her platformda kavi ve muktedir olmak had safhada önem arz ediyor. Devlet ve millet olarak, güvenliğimizin teminatı olan kurumlarımızla, Türkiye Yüzyılı'na emin adımlarla yürüdüğümüz bu süreçte gücümüzü milletimizin birliği, beraberliği ve kardeşliğinden alıyoruz. Biliyoruz ki etkin bir dış politika izleyebilmenin ilk gereksinimi, içeride refah, huzur ve istikrarı koruyabilmektir.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığımızca hazırlanan “21. Yüzyılda Türkiye’nin İç Güvenlik Seferberliği” başlıklı bu eser, ülkemizin iç güvenlik alanında kat ettiği mesafeyi, karşılaştığı tehditler karşısında ürettiği çözümleri ortaya koyan kıymetli bir çalışmadır. Hazırlanmasında emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI
RECEP TAYYİP ERDOĞAN

GİRİŞ

Güvenlik, tarih boyunca insanoğlunun en temel ihtiyaçlarından biri olmuştur. Temelde, insanın yaşamını tehdit eden unsurlardan korunmasını, huzur içinde varlığını sürdürebilmesini ifade eden bu kavram, giderek bireylerin ve toplumun yaşamını doğrudan etkileyen bir olguya evrilmiştir. Modern devletlerin ortaya çıkmasıyla birlikte ise güvenlik kavramı, devletin vatandaşlarının canını ve malını korumasının ötesinde onların temel hak ve özgürlüklerinin garantörü olmasını içerecek şekilde geniş bir içeriğe kavuşmuştur.

20. yüzyılda meydana gelen siyasal, ekonomik ve askerî gelişmeler güvenlik anlayışını da dönüşüme uğratmıştır. Özellikle, İkinci Dünya Savaşı'nı müteakip başlayan Soğuk Savaş dönemi boyunca, genellikle güvenlik kavramının toplumsal boyutu gündeme gelmiştir. İdeolojik kamplaşmaların yarattığı şiddete varan aşırıcılığa karşı mücadele sonucu, bu dönemde kamu düzenini koruma kaygısı ön plana çıkmıştır. Öte yandan, Soğuk Savaş dönemi temel insan hak ve özgürlükleri alanında da gelişme kaydedilen bir dönem olmuştur. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin kabulü (1948), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin yürürlüğe girmesi (1953) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ihdası (1959) gibi gelişmeler temel hak ve özgürlükler alanındaki önemli kilometre taşları olmuştur. Ayrıca anılan gelişmeler, bu kavramın ulus-aşırı/uluslararası bir nitelik kazanmasına yol açmıştır.

Bu değişimler, devletlerin iç güvenlik anlayışını doğrudan etkilemiştir. Böylece kamu düzeninin korunması ile bireylerin hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınması bir arada değerlendirilmeye başlanmıştır. Bu durum, 'özgürlük-güvenlik' dengesi kapsamında suç ve suçlu ile mücadelenin hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde yürütülmesinin önemini ortaya koymaktadır.

21. yüzyıl ise güvenlik olgusunun kapsam ve mahiyet olarak yeni nesil risk ve tehditleri de içine alacak derecede genişlediği bir dönemi ifade etmektedir. Radikalleşme, siber güvenlik, düzensiz göç gibi yeni risk ve tehditlerin karmaşık muhteva ve mahiyeti iç güvenlik anlayışını yeniden ele almayı gerektirmiştir. Jeopolitik açıdan hassas bir coğrafyada yer alan Türkiye, bu vizyonla iç güvenlik sistemini yeniden yapılandırmıştır. 2000'li yıllardan itibaren gerçekleştirilen yapısal reformlar sayesinde, İçişleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşların da misyon ve vizyonu tekrar düzenlenmiş; günün gereklerine uygun kurumsal/beşerî kapasite inşa edilmiştir. Göç yönetimi ile Afet, Kriz ve Acil Durum yönetimi gibi stratejik alanlarda da benzer bir yeniden yapılandırmaya gidilmiştir.

Ülkemiz, iç güvenliğin tüm alanlarında geleceğini millî bir vizyonla kurgularken, İçişleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşları da terörden organize suçlara, düzensiz göçten uyuşturucuya, asayiş ve trafik sorunlarından sahil güvenlik faaliyetlerine uzanan geniş ölçekteki görev ve sorumluluğuyla Türkiye Yüzyılı’nda Türkiye’nin Huzuru için mücadelesini var gücüyle sürdürmektedir. Bu itibarla, iç güvenlik alanına ilişkin tüm meseleler Türk devlet geleneğinden ilhamla, tarihsel derinlik ve medeniyet perspektifi esas alınarak teori ve uygulama bütünlüğü ihmal edilmeden mütalaa edilmekte ve mücadeleye konu olmaktadır.

Bu kitap, 21. yüzyılın ilk çeyreğinde Türkiye Cumhuriyeti’nin büyük bir tecrübeye, sarsılmaz bir kararlılığa ve fedakârlığa dayalı iç güvenlik seferberliğini konu almakta; değişen risk ve tehditler karşısında geliştirilen iç güvenlik kapasitesini kapsamlı biçimde ele almaktadır.

Türkiye, 2002-2025 döneminde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde iç güvenlik alanında devrim niteliğinde adımlar atmıştır. Bu süreçte, görev alan bakanlar kronolojik olarak sunulmaktadır.

İçişleri Bakanları

Abdülkadir Aksu

18 Kasım 2002 • 8 Mayıs 2007

Osman Güneş

8 Mayıs 2007 • 29 Ağustos 2007

Beşir Atalay

29 Ağustos 2007 • 8 Mart 2011

Osman Güneş

8 Mart 2011 • 6 Temmuz 2011

İdris Naim Şahin

6 Temmuz 2011 • 24 Ocak 2013

Muammer Güler

24 Ocak 2013 • 25 Aralık 2013

Efkan Âlâ

25 Aralık 2013 • 6 Mart 2015

Sebahattin Öztürk

7 Mart 2015 • 28 Ağustos 2015

Selami Altınok

28 Ağustos 2015 • 24 Kasım 2015

Efkan Âlâ

24 Kasım 2015 • 31 Ağustos 2016

Süleyman Soylu

31 Ağustos 2016 • 4 Haziran 2023

Ali Yerlikaya

4 Haziran 2023 • Görevde

“Bireyden başlayıp topyekûn millete kadar uzanan insan topluluğunu bir arada tutmanın ilk şartı can ve mal güvenliklerini, huzurlarını, geleceğe umutla bakabilmelerini sağlamaktır. Hırsızlık gibi en basit suçlardan, terör gibi en ağırlarına kadar toplumun can ve mal güvenliğine yönelik her türlü tehditle özellikle mücadele etmek devletin asli görevi ve alametifarikalarından biridir. Ancak bu şekilde sınırlarımızı da bayrağımızı da anayasamızı ve yasalarımızı da kurumlarımızı da anlamlı hale getirebiliriz.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan
Baltalamanı Polisevi'nde polis, jandarma, sahil güvenlik, bekçi ve güvenlik korucuları ile iftar programından,
9 Nisan 2022

1. Bölüm

Türkiye’de İç Güvenlik

1. Türkiye'de İç Güvenlik

1.1. İç Güvenlik Kavramı

Güvenlik, bireylerin varlığını sürdürebilmesi ve toplumsal yaşamın öngörülebilir bir biçimde devam edebilmesi için vazgeçilmez koşul olarak kabul edilmektedir. Türkçede “itimat” veya “inanmak” anlamlarına gelen kavram, özünde bireylerin ve toplumun tehdit ve belirsizliklerden uzak, öngörülebilir bir ortamda var olabilme durumunu ifade etmektedir. Bu yönüyle güvenlik, yalnızca fiziksel korunmayı değil, aynı zamanda huzur, esenlik ve toplumsal istikrarın sağlanmasını da içeren çok boyutlu bir olgudur.

Üst düzey güvenlik toplantısından bir kare, 14 Haziran 2025

İç güvenlik kavramı ise bu bağlamda, devletin egemenlik alanı içinde kamu düzeni ve toplumsal huzurun korunmasını amaçlayan faaliyetlerin bütünüdür. İç güvenlik anlayışının merkezinde, “kamu düzeni” ve “kamu güvenliği” kavramları yer almaktadır. Bununla birlikte, günümüzde iç güvenlik kavramı, kamu düzeni sağlama misyonunu daha geniş perspektiften ele almaktadır. Devletin asli görevi, klasik anlamıyla asayiş sağlamanın ötesine geçmekte; yeni nesil risk ve tehditlere karşı yürütülecek proaktif bir mücadeleyi de kapsamaktadır.

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya ve MİT Başkanı İbrahim Kalın'ın Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler'i ziyaretinden, 8 Ağustos 2025

İç güvenlik kavramının uluslararası düzeyde öne çıkışı, Amerika Birleşik Devletleri'ne yönelik 11 Eylül terör saldırıları sonrasına tekabül etmektedir. Bu dönemden itibaren “iç güvenlik”, ulusal güvenliğin tamamlayıcı bir unsuru olarak değerlendirilmiş; pek çok ülke, bu alanda yeni kurumsal düzenlemelere giderek güvenlik hizmetlerini uzmanlaşmış yapılar üzerinden yürütmeye başlamıştır.

Günümüzde iç güvenliğe yönelik risk ve tehditlerin kapsamı yalnızca geleneksel tehditlerle sınırlı kalmayıp; siyasal, toplumsal, ekonomik ve çevresel boyutları da içerecek şekilde genişlemiştir. Bu değişim, yeni nesil risk ve tehditlerin kapsamlı biçimde analiz edilmesini gerektirmektedir. Aşağıda, bu kapsamdaki yeni risk ve tehditlere başlıklar halinde yer verilmektedir.

Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu'ndan, 8 Ağustos 2025

1.2. Yeni Nesil Risk ve Tehditler

1.2.1. Radikalleşme

Bireylerin veya grupların siyasi ya da toplumsal düzene karşı uç fikir, ideoloji veya inançları benimseyerek bu doğrultuda şiddete eğilimli hâle gelmesi, “radikalleşme” olarak tanımlanmaktadır. Bu süreç, zihinsel ve davranışsal dönüşümün bir sonucu olup genellikle yabancılaşma, arayış, temas, benimseme ve eyleme geçme aşamalarından oluşmaktadır. Özellikle gençler, bu bağlamda en hassas toplumsal grupta yer almaktadır.

Radikalleşmenin yeni nesil risk ve tehditler arasında değerlendirilmeye başlanmasının temel nedeni, artık yalnızca fiziksel ortamlarda değil, dijital mecralarda da hızlı ve gizli bir biçimde gelişebilmesidir. Sosyal medya ve internet platformları, radikalleşme süreçlerinde etkin bir araç olarak kullanılabilir; özellikle genç ve hassas bireyler, aşırı ideolojilere sahip grupların çevrim içi propagandalarından etkilenebilmektedir.

Bu tehdidin tetiklenmesinde ve yaygınlık kazanmasında, devlet dışı aktörlerin önemli bir rolü bulunmaktadır. Kötü niyetli veya manipülatif aktörler, topluma ve değerlerine karşı eylem ve söylemler içinde bulunabilmektedir. Bu durum da belirli hassas grupların radikalleşmesine yol açabilmektedir.

Bu bağlamda, radikalleşmenin önlenmesi ile radikalleşmeyle mücadele; kolluk tedbirlerinin yanı sıra ilgili kurumların da içerisinde yer aldığı kapsamlı bir mücadeleyi gerektirmektedir.

1.2.2. Terörizmin Finansmanı

Terör faaliyetlerini planlamak, yürütmek veya terörü desteklemek amacıyla finans veya mal temin eden, saklayan ya da aktaran her türlü faaliyet terörizmin finansmanı olarak tanımlanmaktadır. Bu olgu, birbiriyle bağlantılı üç ana kategoriden oluşan çok katmanlı bir yapıya sahiptir.

Birinci kategori, terör faaliyetlerini finanse etmek amacıyla gelir elde etme ve kaynak yaratma süreçlerini kapsamaktadır. İkinci kategori, elde edilen finansal kaynakların transferi ve dağıtımıyla ilgili işlemleri içermektedir. Üçüncü kategori ise bu kaynakların güvenli biçimde saklanması ve korunması için gerçekleştirilen faaliyetleri ifade etmektedir.

Finansal teknolojilerde ve dijital alanda yaşanan hızlı gelişmeler, terörist grupların ve organize suç örgütlerinin elde ettikleri gelirleri küresel ölçekte kolayca transfer etmelerine ve gizlemelerine imkân tanımaktadır. Bu süreçte kripto para birimleri, alternatif havale sistemleri ve sanal bahis ağları gibi mekanizmalar öne çıkmaktadır.

Özellikle, kripto paraların anonimlik sağlaması, bu enstrümanları suç örgütleri ve terörist yapılar açısından cazip bir araç hâline getirmektedir. Bu durum, terörizmin finansmanı ile mücadelenin karmaşıklığını artırmakta ve uluslararası düzeyde yeni stratejilerin geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

1.2.3. Siber Tehditler

Teknolojik değişim ve dönüşümün hız kazanmasıyla birlikte, yeni risk türleri arasında en fazla öne çıkan alanlardan biri siber tehditlerdir. Siber tehditler, yalnızca bilginin mahremiyetini, bütünlüğünü ve erişilebilirliğini değil; aynı zamanda toplumsal düzeni ve ulusal güvenliği de doğrudan etkileyen bir risk faktörü olarak öne çıkmaktadır. Bu tehditler, devletin stratejik karar alma süreçlerini, kritik altyapı sistemlerini ve kamu kurumlarının dijital işleyişini hedef alabilmektedir. Bu nedenle, siber tehditlere karşı alınacak önlemler ile siber suçlarla mücadele, günümüz iç güvenlik stratejilerinin ayrılmaz bir bileşeni haline gelmiştir.

Siber güvenliğe yönelik en ciddi tehditlerden biri, siber terörizmdir. Siyasal içerikli bir eylem biçimi olan siber terörizm; siber sistemlere yönelik bozma, sızma, ihlal veya bu tür eylemleri gerçekleştirme tehdidinde bulunma yoluyla, bireylerin davranışlarını etkilemeyi ve günlük yaşamın akışını bozmayı amaçlayan bir terör türüdür. Dijital terörizm olarak da nitelendirilen bu olgu; terör örgütlerine mensup, iltisaklı veya sempatizan kişiler tarafından internet teknolojileri kullanılarak yürütülen propaganda, eylem planlaması, finansal kaynak temini ve diğer lojistik faaliyetleri kapsamaktadır.

Teknolojiyle temasın en yoğun olduğu kesim olan genç kuşaklar, siber tehditlerin etkilerine karşı daha savunmasız durumdadır. Bu durum, uzun vadede toplumsal güvenlik açısından riskler barındırmaktadır. Siber tehditlerin yol açtığı sosyal normlara uyumun zayıflaması, ahlaki tutumlarda yozlaşma, sorumluluk bilincinin azalması ve aile kurumunun zayıflaması gibi sorunlar, gelecekte toplum açısından önemli tehdit başlıkları olarak öne çıkabilecektir.

1.2.4. Düzensiz Göç Hareketleri

Düzensiz göç; bir ülkeye yasal olmayan yollarla giriş yapmak, bir ülkede yasal süresi dolmasına rağmen kalmaya devam etmek veya ülkeye yasal yollarla girip belirlenen süre içinde çıkmamak şeklinde tanımlanmaktadır. Düzensiz göçün dinamikleri, hedef, kaynak ve transit ülkeler açısından farklı biçimlerde değerlendirilmelidir:

Kaynak ülkeler açısından, vatandaşlarının ülkeyi gerekli yasal prosedürleri tamamlamadan terk etmesi düzensiz göç olarak kabul edilmektedir.

Transit ülkeler açısından, göçmenlerin kaynak ülkeden hedef ülkeye ulaşmak amacıyla geçici olarak bulundukları ülke üzerinden hareket etmeleri düzensiz göç olarak kabul edilmektedir.

Hedef ülkeler açısından ise ülkeye yasa dışı yollarla gelen veya yasal yollarla gelip izin verilen süreyi aşan kişiler düzensiz göçmen olarak kabul edilmektedir.

Günümüzde iç savaşlar, doğal afetler, siyasal ve ekonomik krizler gibi faktörler; bireyleri ülkelerini terk ederek daha güvenli ve istikrarlı bölgelere göç etmeye zorlamaktadır. Bu durum, ulusal güvenliğin geleneksel yapısını dönüştürmekte ve düzensiz göç olgusunun iç güvenlik değerlendirmelerine dâhil edilmesini elzem kılmaktadır.

Düzensiz göç hareketlerinin yarattığı riskler arasında; sınır aşan suç örgütlerinin faaliyetleri (özellikle uyuşturucu, silah ve insan ticareti), casusluk faaliyetleri ve bulaşıcı hastalıkların yayılması gibi güvenlik sorunları bulunmaktadır.

1.2.5. Kritik Altyapı Güvenliği

Kritik altyapılar; bir devletin ulusal güvenliği, kamu güvenliği, ekonomik istikrarı ve toplumsal refahı açısından hayati öneme sahip olan, zarar görmeleri hâlinde ciddi toplumsal, ekonomik veya çevresel sorunlara yol açabilecek fiziksel varlıklar, insan kaynakları ve siber sistemlerden oluşmaktadır. Bu altyapılar; ulaşım ve haberleşme, su ve gıda temini, sağlık hizmetleri, finans, enerji ve bilgi teknolojileri gibi temel sektörleri kapsamaktadır.

Genel olarak fiziksel varlıklar, insan kaynakları ve bilişim sistemleri olmak üzere üç katmandan meydana gelen kritik altyapılarda, bu bileşenlerden herhangi birinde yaşanacak bir aksaklık, geniş çaplı ve ciddi sonuçlar doğurabilmektedir. Bu nedenle, kritik altyapıların korunması ve yönetimi, her bir katmana eşit düzeyde önem verilmesini gerektirmektedir.

Barajlar, havalimanları, savunma sanayi tesisleri, nükleer tesisler ve su arıtma merkezleri gibi tesisler, kritik altyapılar arasında yer almaktadır. Bu tesislere erişimin engellenmesi ve bu kapsamda halkın güvenliğini sarsacak dezenformasyon kampanyalarının yürütülmesi kritik altyapı güvenliği kapsamında değerlendirilmektedir.

Söz konusu yapıların güvenliği gerek toplumsal düzen ve istikrar gerekse iç güvenlik açısından stratejik bir öneme sahiptir. Zira bu altyapılara yönelebilecek risk ve tehditler; can ve mal kaybına, veri ihlallerine, ekonomik zararlara ve dolayısıyla kamu düzeninin bozulmasına yol açabilmektedir.

1.2.6. Turizm Güvenliği

Turizm güvenliği; turistlerin, turizm çalışanlarının ve turizm destinasyonlarının güvenliğini içeren oldukça geniş kapsamlı bir kavramdır. Turizm, ekonomik açıdan stratejik bir sektör olduğundan, bu alandaki güvenlik endişeleri turizm gelirlerinde ani düşüslere yol açabilmekte ve turistlerin yaşadığı olumsuz güvenlik deneyimleri, destinasyonların ulusal ve uluslararası imajını zedeleyebilmektedir.

Bu bağlamda turizm güvenliği; fiziksel güvenlikten sağlık ve hijyen standartlarına, siber güvenlikten doğal afetlere hazırlığa kadar birçok alanı kapsamaktadır. Kavram, turistlerin ve turizm alanlarının karşılaşabileceği her türlü tehdit ve riskin önlenmesi ve yönetilmesi ile ilgili strateji ve uygulamaları içermektedir.

Turizm güvenliği aynı zamanda, turistlerin ve turizm tesislerinin terör saldırıları, hırsızlık, dolandırıcılık gibi suç ve tehditlere karşı korunmasını da kapsamaktadır. Küresel ve bölgesel siyasi istikrar, ekonomik konjonktür ve çevresel faktörler gibi makro ölçekteki faktörler de turizm güvenliğini doğrudan etkilemektedir. Dolayısıyla turizm güvenliği; kolluk hizmetlerinin sınırlarını aşan bir mahiyet arz etmekte olup bu alanda kapsamlı ve bütüncül stratejilere ihtiyaç duyulmaktadır.

1.2.7. Gıda Güvenliği

Gıda güvenliği; bireylerin sağlıklı bir yaşam sürdürebilmeleri için gerekli olan, yeterli miktarda, güvenli ve besleyici gıdaya erişebilmeleri olarak tanımlanmaktadır. Gıda güvenliği, toplumsal refah açısından hayati öneme sahiptir.

Bu alana yönelen tehditler, hem doğrudan (örneğin gıda tedarik zincirlerine yönelik siber saldırılar veya sabotaj girişimleri) hem de dolaylı (örneğin ekonomik baskılar veya siyasi istikrarsızlıklar yoluyla) etkiler yaratabilmektedir. Gıda üretim ve dağıtım sistemlerine yönelik siber saldırılar, geniş çaplı gıda kıtlıklarına ve sosyal huzursuzluklara neden olabilmektedir. Benzer şekilde, ekonomik yaptırımların uygulanması, gıda ithalatı ve ihracatını olumsuz yönde etkileyerek gıda güvenliğini tehlikeye atabilmektedir.

Gıda güvenliğini hedef alan tehditler; biyolojik saldırılar, tarım sektörüne yönelik casusluk faaliyetleri ve tarımsal üretim altyapısının tahribi gibi daha komplike yöntemleri de içerebilmektedir. Bu tür saldırılar, tohum güvenliğinden hayvan sağlığına kadar uzanan geniş bir alanda etkili olabilmektedir.

1.2.8. Su Güvenliği

Su güvenliği; bireylerin ve toplumların yeterli, erişilebilir, sürdürülebilir ve kaliteli su kaynaklarına sahip olmalarını; bu kaynakların insan sağlığına, doğaya, tarıma ve ekonomik faaliyetlere risk oluşturmayacak şekilde yönetilmesini ifade etmektedir.

Su güvenliği, hem doğrudan (örneğin su altyapılarına yönelik siber saldırılar gibi) hem de dolaylı (politik veya ekonomik baskılar yoluyla su kaynaklarının kontrolü gibi) yollarla tehdit altında olabilmektedir. Kritik su tesislerinin siber saldırılara karşı savunmasız olması, su güvenliğini ciddi biçimde riske atabilmektedir. Enerji santralleri, su arıtma tesisleri ve barajlar gibi tesislere yönelik siber saldırılar, suyun temin ve dağıtım süreçlerini aksatabilmekte, hatta çevresel felaketlere yol açabilmektedir.

Su kaynaklarına fiziksel erişimin engellenmesi veya tahrip edilmesi de hibrit savaş stratejilerinin bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Bir ülkenin başka bir ülkenin su kaynaklarını kontrol etmeye çalışması veya suyu askerî bir avantaj unsuru olarak kullanması mümkündür. Ayrıca, su güvenliğiyle ilgili yanıltıcı bilgilerin yayılması, kamuoyu algısını ve politik tepkileri yönlendirebilmektedir.

Mevcut su potansiyelinin azalması ve su kıtlığının artması; toplumsal huzuru, ekonomik sürdürülebilirliği ve uluslararası ilişkileri doğrudan etkileyebilmektedir. Bu nedenle su güvenliği, yalnızca çevresel bir mesele değil, çok boyutlu bir ulusal güvenlik konusu olarak değerlendirilmektedir.

1.2.9. Enerji Güvenliği

Enerji güvenliği kavramı, genel olarak enerji üretim tesislerinin temel girdilerinin (doğal gaz, petrol, kömür, uranyum vb.) kesintisiz ve güvenilir biçimde temin edilmesini ifade etmektedir. Enerji güvenliği, kaynağa sahip ülkeler açısından enerji talep güvenliği; enerji kaynaklarına sahip olmayan ülkeler açısından ise enerji arz güvenliği boyutuyla öne çıkmaktadır.

Bu alandaki tehditler incelendiğinde; kaynak ülkelerdeki siyasi ve ekonomik istikrarsızlıklar, yerel ve bölgesel çatışmalar, teknolojik arızalar, terör eylemleri, siber saldırılar ve enerji üretim tesislerinin fiziksel güvenlik zaafiyetleri ön plana çıkmaktadır. Bu faktörler, enerji tedarik zincirinin bütünlüğünü bozarak hem ulusal hem de küresel ölçekte güvenlik riskleri doğurabilmektedir.

Enerji güvenliğini tehdit eden unsurlar, yalnızca kaynak ülkeler için değil; enerji ihtiyacını dış kaynaklarla karşılayan veya transit ülke konumunda bulunan devletler açısından da geçerlidir. Bu nedenle, enerji güvenliği; sürdürülebilir kalkınma, ekonomik istikrar ve ulusal güvenlik politikalarının kesişim noktasında yer alan stratejik bir alan olarak öne çıkmaktadır.

1.2.10. Sağlık Güvenliği

Sağlık güvenliği, biyolojik tehditleri ve kamu sağlığı krizlerini kapsayan karmaşık ve çok yönlü bir olguyu ifade etmektedir. Bu bağlamda, sağlık güvenliğini tehdit eden unsurlar arasında biyolojik savaş ve biyoterörizm, pandemiler, sağlık sistemlerine yönelik siber saldırılar ile kamu sağlığına karşı yürütülen dezenformasyon kampanyaları yer almaktadır.

Biyolojik savaş ve biyoterörizm, patojenlerin veya biyolojik ajanların kasıtlı biçimde kullanıldığı durumları kapsamaktadır. Bu tür saldırılar, halk sağlığını doğrudan tehdit etmekte ve geniş çaplı paniğe yol açabilmektedir. Örneğin, şarbon sporlarının ya da zehirli kimyasalların kasıtlı olarak yayılması bu çerçevede değerlendirilmektedir.

Pandemiler, doğal biçimde ortaya çıkan ancak küresel ölçekte sağlık güvenliğini tehdit edebilen olaylardır. COVID-19 pandemisi örneğinde olduğu gibi, bu tür krizler toplumların kırılganlıklarını açığa çıkarabilmekte; aynı zamanda bilgi savaşı veya ekonomik istikrarsızlık yaratma amacıyla kötüye kullanılabilir.

Sağlık sistemlerine yönelik siber saldırılar, hastaneler, laboratuvarlar ve sağlık veri tabanlarının hedef alındığı durumları içermektedir. Bu tür saldırılar, sağlık hizmetlerinin aksamasına ve kritik tıbbi verilerin sızdırılmasına neden olabilmektedir.

Dezenformasyon kampanyaları ise kamu sağlığına ilişkin yanlış veya yanıltıcı bilgilerin yayılmasıyla ilgilidir. Bu tür kampanyalar, aşı karşıtlığı gibi hareketlerle bağlantılı olabilmekte ve toplum sağlığını tehlikeye atabilmektedir.

1.2.11. Çevre ve İklim Güvenliği

Çevre ve iklim güvenliği; insanların yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli doğal çevrenin korunması, çevresel risk ve tehditlerin insan sağlığı ile ekosistemler üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve bu tehditlere karşı ulusal, bölgesel ve küresel düzeyde etkili tedbirler alınmasını ifade etmektedir.

Çevresel ve iklimsel faktörler, günümüzde hibrit savaş senaryolarında stratejik unsurlar olarak kullanılabilir. Bir ülkenin su kaynaklarına erişiminin kısıtlanması veya tarım arazilerinin tahrip edilmesi gibi eylemler hem ekolojik hem de sosyo-ekonomik zararlara yol açarak geniş çaplı istikrarsızlıklar yaratabilmektedir. Bu tür eylemler, hedef ülkelerin ekonomik ve sosyal yapısını zayıflatmayı ve bu ülkeler üzerinde politik baskı kurmayı amaçlamaktadır.

Siber tehditler de çevre ve iklim güvenliği açısından önemli bir risk unsuru oluşturmaktadır. Kritik altyapı sistemlerine -özellikle enerji santralleri, su arıtma tesisleri ve çevresel yönetim sistemlerine- yönelik siber saldırılar, çevresel felaketlere ve kamu sağlığı krizlerine yol açabilmektedir.

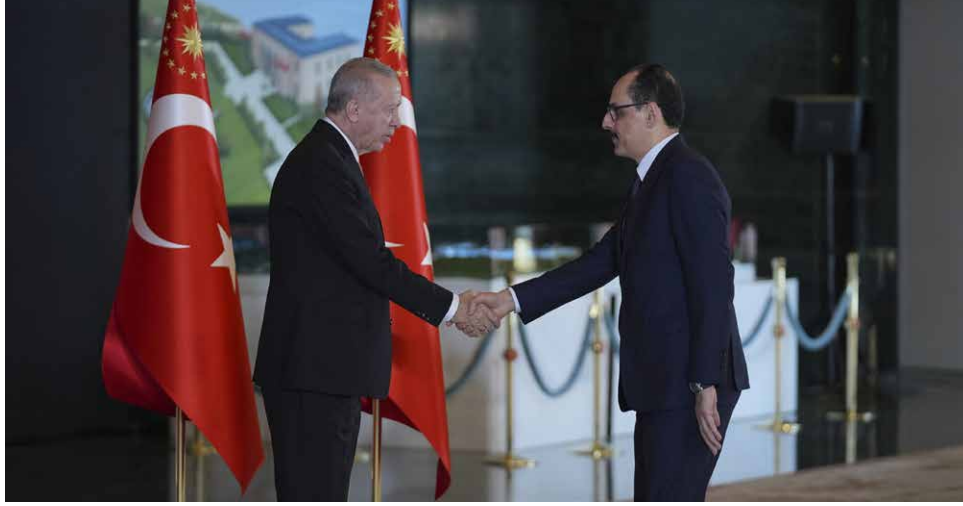
Ayrıca dezenformasyon ve yanlış bilgilendirme kampanyaları, iklim değişikliği ve çevre politikaları hakkında yanıltıcı bilgiler yayarak toplum algısını ve politik tepkileri yönlendirmektedir. Bu durum, etkili çevre politikalarının uygulanmasını zorlaştırmakta ve toplumsal kutuplaşmayı derinleştirebilmektedir.

Ekonomik baskılar ve ticaret savaşları da çevre ve iklim güvenliği üzerinde etkili olmaktadır. Çevre dostu teknolojilere veya yenilenebilir enerji yatırımlarına yönelik ekonomik yaptırımlar ve ticaret engelleri, küresel iklim değişikliğiyle mücadele çabalarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu alanın etkin biçimde yönetilmesi; sürdürülebilir kalkınma, kamu sağlığı ve toplumsal istikrarın korunması açısından hayati önem taşımaktadır.

1.3. Türkiye’de İç Güvenlik Teşkilatlanması

1.3.1. Cumhurbaşkanı

16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referandum ile onaylanan ve 9 Temmuz 2018 tarihinde bütünü ile yürürlüğe giren 21 Ocak 2017 tarih ve 6771 sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu ile Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi’ne geçilmiştir. Bu kapsamda, Cumhurbaşkanı iç güvenlik alanında temel yetki ve sorumluluklara sahiptir.

Cumhuriyet’in ilanının 100’üncü Yıl Dönümü Programından, 29 Ekim 2024

Devletin millî güvenlik politikalarının belirlenmesi ve uygulanmasından sorumlu olan Cumhurbaşkanı, ayrıca Millî Güvenlik Kurulu’na başkanlık etmektedir. Bu yetkiler Anayasa’nın 104. ve 118. maddelerine dayanmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde Millî Güvenlik Kurulu (MGK) Toplantısı, 30 Eylül 2025

Cumhurbaşkanı, iç güvenliğe ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarma yetkisini haizdir. Cumhurbaşkanı, kamu düzeninin risk altına girdiği afet ve buhran durumlarında olağanüstü hal ilanına yetkilidir. Bu çerçevedeki yetki, Anayasa'nın 119. maddesi ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununa dayanmaktadır.

*Cumhurbaşkanımızın NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg'i
Türkevi'nde kabulünden bir kare, 19 Eylül 2023*

Cumhurbaşkanı, devletin ve yürütme organının başı olarak iç güvenlik politikalarını belirlemekte, bu kapsamda güvenlik alanında politika önerileri geliştiren kurulları çalıştırmaktadır. Faaliyetlerini Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak yürüten Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu'nun görev ve yetkilerinin iç güvenliği ilgilendiren maddeleri aşağıdaki gibidir:

- Değişen güvenlik ortamını analiz ederek, tehditlere, Türkiye Cumhuriyeti sınırlarının yasadışı faaliyetlere karşı korunması, güvenliğinin sağlanması, ülke içinde ve uluslararası alanda iş birliğinin geliştirilmesi ile sınır yönetimine ilişkin güvenlik politika önerileri geliştirmek,
- Türkiye'nin göç politika ve stratejilerini belirlemek, uygulanmasını takip etmek, göç uygulamalarını izlemek ve önerilerde bulunmak, göç alanında yapılması planlanan yeni düzenlemeleri değerlendirmek, göç politikaları ve hukuku alanında bölgesel ve uluslararası gelişmeleri takip etmek ve bu gelişmelerin Türkiye'ye yansımalarını değerlendirerek raporlamak,
- Sivil havacılık güvenliği ile ilgili politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak,

- Siber güvenlik ile ilgili politika ve strateji önerileri geliştirmek,
- Karayolu, demiryolu ve havayolu trafik güvenliği ile ilgili politika önerileri geliştirmek.

*İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın
Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ı ziyaretinden, 12 Ocak 2024*

1.3.2. İçişleri Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşları

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca, iç güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi ve eş güdümünden sorumlu olan kurum İçişleri Bakanlığıdır.

Türk idare tarihinde köklü bir yere sahip olan İçişleri Bakanlığı, gerek Osmanlı İmparatorluğu gerekse Cumhuriyet döneminde kamu düzeninin, asayişin ve iç güvenliğin sağlanmasında temel bir rol üstlenmiştir. Bakanlığın bugünkü anlamıyla ilk nüvesini, Tanzimat öncesi devlet teşkilatında yer alan Sadrazam Kethüdalığı oluşturmaktadır.

Zamanla önem kazanan Sadrazam Kethüdalığının ismi 1835 yılında Mülkiye Nezareti olarak değiştirilmiş; kethüda unvanı da Mülkiye Nazırına dönüşmüştür. Bu dönüşümün hemen akabinde, 1837 yılında, Mülkiye Nezaretinin ismi Dahiliye Nezareti olarak değiştirilmiştir. 1859 yılına gelindiğinde, Dahiliye Nezaretinin işlev ve yapısında dönemin ihtiyaçları doğrultusunda düzenlemeler yapılmıştır. 23 Aralık 1913 tarihinde yürürlüğe konan Nizamname ile rol ve misyonu yeniden tanımlanan Dahiliye Nezareti, bu hâliyle Cumhuriyet dönemine intikal etmiştir.

23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılmasının ardından, 2 Mayıs 1920'de İcra Vekilleri Heyetini (Bakanlar Kurulu) düzenleyen 3 sayılı Kanun'da Dâhiliye Vekâletine de yer verilmiştir. 1930 yılında, 1624 Sayılı Dâhiliye Vekâleti Merkez Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun ile 1700 sayılı Dâhiliye Memurları Kanunu çıkarılarak Vekâletin bugünkü temelleri atılmıştır. 1945 yılında, yapılan kanuni bir düzenlemeyle Dahiliye Vekâleti "İçişleri Bakanlığı" adını almıştır. 1985 yılında, 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bakanlığın yetki ve sorumluluk alanı yeniden düzenlemeye konu olmuştur. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçişle birlikte ise, İçişleri Bakanlığı bugünkü yapısına kavuşmuştur. Söz konusu Kararname'nin 254. maddesinde, Bakanlığın görev ve yetkileri şu şekilde tanımlanmaktadır:

- Bakanlığa bağlı iç güvenlik kuruluşlarını idare etmek suretiyle ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü, yurdun iç güvenliğini ve asayişini, kamu düzenini ve genel ahlakı, Anayasa'da yazılı hak ve hürriyetleri korumak,
- Sınır, kıyı ve karasularımızın muhafaza ve emniyetini sağlamak,
- Kara yollarında trafik düzenini sağlamak ve denetlemek,
- Suç işlenmesini önlemek, suçluları takip etmek ve yakalamak,
- Her türlü kaçakçılığı men ve takip etmek,
- Yurdun iç politikası, il ve ilçelerin genel ve özel durumları ile ilgili değerlendirmeler yapmak ve Cumhurbaşkanına tekliflerde bulunmak,
- Nüfus ve vatandaşlık hizmetlerini yürütmek,
- Pasaport hizmetlerini yürütmek,
- Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik mensupları ile iftar programı, 3 Nisan 2024

İçişleri Bakanlığının misyonu; “Temel hak ve özgürlükleri esas alarak ülkemizin bütününde; iç güvenlik, kıyı ve kara sularının emniyetini sağlama, göç yönetimini ve kurumlar arası iş birliğini geliştirme, afet ve acil durumlara ilişkin süreçleri yönetme, nüfus ve vatandaşlık hizmetlerini sunma ve sivil toplumun gelişimini destekleme, etkin il ve ilçe yönetimini tesis etme görevlerini insan odaklı yerine getirmektir.”

İçişleri Bakanlığının vizyonu ise “Türkiye’nin Huzuru”dur. Bu vizyon doğrultusunda; “hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı, şeffaflık, hesap verebilirlik, etik değerlere bağlılık, gelişime açıklık, hizmette eşitlik, teknoloji odaklılık, stratejik öngörü ve bütüncül bakış açısı”, Bakanlığın temel değerleri arasında yer almaktadır.

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın katılımıyla, Diyarbakır'da gerçekleştirilen Türkiye'nin Huzuru Toplantısı'ndan, 19 Eylül 2024

Bu değerler doğrultusunda Bakanlık, stratejik planlamalarını ve uygulamalarını uzun vadeli bir vizyonla şekillendirmekte ve iç güvenliğe ilişkin hedeflerini somut faaliyet alanları üzerinden hayata geçirmektedir. Bakanlığın 2024-2028 yıllarını kapsayan “stratejik planında” faaliyet ve hizmet alanları şu şekilde sıralanmaktadır:

A- İç Güvenlik Faaliyetleri

- İç güvenlik birimleri arasında etkin eş güdümü sağlamak,
- Yurdun iç güvenliğini ve asayişini, kamu düzenini ve genel ahlakı, Anayasa’da yazılı hak ve hürriyetleri korumak,
- Her türlü kaçakçılığı men ve takip etmek,
- Güvenlik ve güvenlik kaynaklı acil durumlarda bütünleşik bir yönetim anlayışı ile olay öncesi, sırası ve sonrasında yürütülecek faaliyetlerin yer aldığı acil durum planlamasını yapmak, yaptırmak ve buna ilişkin uygulama tedbirlerini almak,
- İç güvenlikle ilgili stratejilerin belirlenmesine yönelik çalışmalar yürütmek,
- Suçun önlenmesi için politikalar geliştirmek,
- Acil çağrılara verilen cevapların etkinliğini artırmak,
- Terör ve suçla mücadelede güvenlik nedeniyle ihtiyaç duyulan yollara ilişkin her türlü yapım, bakım-onarım çalışmalarını yürütmek,
- Aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadelede etkinliğin artırılmasını sağlamak.

B- Mülki ve Mahallî İdare Faaliyetleri

- İl ve ilçelerin genel ve özel durumları ile ilgili değerlendirmeler yapmak,
- Ülkenin idari bölümlere ayrılması, il ve ilçelerin genel idarelerini düzenlemek,
- Mahallî idarelerle, bunlara bağlı ve bunların kurdukları veya özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle kurulmuş birlik, işletme, müessese ve teşebbüslerin işlem ve hesaplarını teftiş etmek ve denetlemek, inceleme ve soruşturma yapmak,
- Mahallî idarelerin seçilmiş veya tayin edilmiş organları ve bunların üyeleriyle diğer kamu görevlileri hakkında inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak,
- Valiliklerin yönetim kapasitesini artırmak.

C- Sivil Toplum Faaliyetleri

- Sivil toplum kuruluşları ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- Görev alanına giren kuruluşlara rehberlik ve danışma hizmeti sunmak, idari, mali ve teknik destekte bulunmak, bunlarla ortak projeler yürütmek, eğitim ve benzeri konularda iş birliği yapmak,
- Sivil toplum kuruluşlarının kamu, üniversite ve özel sektör ile iş birliklerini artırmak,
- Sivil toplumun gelişimini desteklemek.

Ç- Nüfus ve Vatandaşlık Faaliyetleri

- Nüfus hareketlerini takip etmek ve değerlendirmek,
- Nüfus hizmetlerini düzenlemek, yürütmek, takip etmek, denetlemek ve değerlendirmek,
- Vatandaşlığın kazanılması, kaybı ve göçmen olarak kabule dair işlemleri yürütmek,
- Pasaport, pasaport yerine geçen belgeler ve sürücü belgeleri ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

D- Diğer Faaliyetler

- Vatandaşa sunulan hizmetlerin dijitalleştirilme düzeyini artırmak.

İçişleri Bakanlığı uhdesindeki bu görev ve sorumluluklar; Bakanlığın merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatları ile bağlı kuruluşları; Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı ile Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı aracılığıyla yerine getirilmektedir. Bu faaliyetlerin etkin biçimde yürütülmesi, güçlü bir kurumsal kapasite ile geniş bir insan kaynağının varlığı sayesinde mümkün olmaktadır. İçişleri Bakanlığı bünyesinde toplam 672.254 personel (30.06.2025 itibarıyla) görev yapmaktadır. Bu personelin 612.547'si iç güvenlik hizmetlerinde, 59.707'si ise sivil kadrolarda istihdam edilmektedir. Bu insan kaynağı yapısı, Bakanlığın görev alanlarına ilişkin faaliyetlerin etkin, hızlı ve eş güdümlü biçimde yürütülmesi bakımından kilit önemi haizdir.

61. 62. 64. ve 65. Hükûmet İçişleri Bakanı Efkan Ala, Türk Polis Teşkilatının 171. kuruluş yıl dönümü dolayısıyla Şehit Aileleri ve gaziler için düzenlenen öğle yemeği programında, 8 Nisan 2016

İçişleri Bakanlığının merkez teşkilatında yer alan İller İdaresi Genel Müdürlüğü, yurdun iç politikasına, il ve ilçelerin genel ve özel durumlarına ait bilgileri toplamak ve değerlendirmek; mülki idare birimlerinin kurulmasına, kaldırılmasına, sınır ve adlarının değiştirilmesine dair işlemleri yürütmek gibi görevler üstlenmektedir.

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü; ülke nüfusunun yapısı, niteliği, nüfus hareketleri ve bunlardaki gelişmelere göre takip edilecek politikaların tespitine dair çalışmalar yapmak, nüfus hareketlerini takip etmek ve değerlendirmek ile ilgili iş ve işlemleri yürütmekle görevli birimdir.

Bakanlık merkez teşkilatında, güvenlik alanında çalışmalar yürüten üç birim bulunmaktadır. Bu birimlerden Kaçakçılık İstihbarat, Harekat ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanlığı (KİHBİ); her türlü kaçakçılık faaliyetlerine ait istihbaratı devlet çapında toplayıp değerlendirmek, bağlı kuruluşların önleme ve yakalama faaliyetlerini yönlendirmek ve ilgili kuruluşlar arasında eş güdüm sağlanması ve iş birliği yapılması için gerekli tedbirleri almakla görevlidir. İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığı, iç güvenlikle ilgili stratejilerin belirlenmesine yönelik çalışmalar yürütmek ve bu stratejilerin uygulamasını izlemekle mükelleftir.

Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi (GAMER) ise güvenlik kaynaklı acil durumlarda bütünleşik bir yönetim anlayışı ile olay öncesi, sırası ve sonrasında yürütülecek faaliyetlerin yer aldığı acil durum planlamasını yapmak, yaptırmak ve buna ilişkin uygulama tedbirlerini almakla yükümlüdür.

Ülkemiz, merkez idare kuruluşları bakımından coğrafya durumuna, iktisadi şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre il ve ilçelere bölünmüştür. İl ve ilçe idaresinin başı olan vali ve kaymakamlar, aynı zamanda Bakanlık merkez teşkilatının taşradaki temsilcileridir. 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu uyarınca, il ve ilçe idaresinde emniyet ve asayişin temini bakımından -adli ve askerî birimler hariç- tüm birimler vali ve kaymakamın emrindedir. Bu bağlamda, taşrada Bakanlığın iç güvenlik alanındaki görev ve sorumluluklarının icrasında mülki idare amirleri önemli bir rol üstlenmektedir.

İçişleri Bakanlığının dış temsilcilerinde görevlendirilen İçişleri Müşavirleri ise ülkemiz ile görev yapılan ülke arasında güvenlikle ilgili bilgi paylaşımını sağlamakta; iş birliği alanlarının gelişmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu bakımdan Bakanlığın yurt dışı teşkilatlanması, iç güvenlik yönetiminin önemli sacayaklarından birini oluşturmaktadır.

İçişleri Bakanlığı bünyesinde beş bağlı kuruluş bulunmaktadır. Bakanlığın kolluk teşkilatını oluşturan üç birimden önce, aşağıda Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ve Göç İdaresi Başkanlığına yer verilmektedir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD); afet risklerinin azaltılması, afet öncesi hazırlık, afet anında müdahale ve afet sonrası iyileştirme süreçlerini eş güdüm içinde yürüten ulusal afet yönetim sisteminin merkezî eş güdüm birimidir. Bu kapsamda AFAD; doğal afetler, teknolojik kazalar, endüstriyel olaylar ve kitlesel göçler gibi olağanüstü durumlarda kamu düzeninin korunması ve toplumsal güvenliğin sürdürülmesine katkı sağlamaktadır.

Göç İdaresi Başkanlığı ise yabancıların yasal statülerinin belirlenmesi, düzensiz göçle mücadele, sınır güvenliğinin sağlanması, insan ticaretiyle mücadele gibi konularda ulusal göç politikalarının uygulanmasından sorumlu olan birimdir. Göç İdaresi Başkanlığı, göç alanında insan haklarını esas alan ve ulusal çıkarları gözetten bir vizyon ile sayılan alanlardaki görevlerini icra etmektedir.

Her ülkenin kendine özgü bir iç güvenlik yönetim sistemi bulunmaktadır. Bununla birlikte, iç güvenlik hizmetlerini yerine getiren temel birimler “kolluk” olarak adlandırılmakta; bu çerçevede yürütülen kamu hizmetleri ise “kolluk hizmeti” şeklinde tanımlanmaktadır. Kolluk hizmetinin kapsamı tarihsel süreçte çeşitlenmiş; bu değişim, iç güvenlik yönetimlerinin sorumluluk alanını da genişletmiştir. Böylece kolluk teşkilatları, terörle mücadeleden asayiş hizmetlerine, siber suçlarla mücadeleden trafik yönetimine uzanan geniş bir yelpazede görev, yetki ve sorumluluklar edinmiştir. Aşağıda, ülkemizde iç güvenlik hizmeti sağlayan genel kolluk teşkilatlarına dair bilgiler verilmektedir.

- Emniyet Genel Müdürlüğü

Türk Polis Teşkilatının, kökleri Osmanlı'ya dayanan zengin bir kurumsal tarihi bulunmaktadır. Bugünkü anlamıyla Türk Polis Teşkilatının temeli 1845'e dayanmaktadır. 10 Nisan 1845'te İstanbul'da güvenliği sağlamak üzere "polis" adıyla zabıta teşkilatı ve 1909 yılında Emniyet-i Umumiye adıyla bir birim kurulmuştur. 24 Haziran 1920'de ise tüm yurt sathında görevli olacak şekilde Millî Polis Teşkilatı kurulmuştur.

1932 yılında 2049 sayılı Polis Teşkilat Kanunu, 4 Temmuz 1934'te Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile 4 Haziran 1937 tarihinde 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanuni düzenlemeler, bugünkü polis teşkilatının temelini oluşturmaktadır. Özellikle 3201 sayılı Kanun, Emniyet Teşkilatında yapı ve işlev itibarıyla yeni birimlerin oluşmasına imkân sağlamıştır. Bu kanun ile aynı zamanda polislik bir meslek hâline getirilmiştir.

Türk Polis Teşkilatı yasaların kendisine verdiği yetki ve sorumluluklar çevresinde hukuk devleti ilkeleri ve insan hakları bakış açısıyla iç güvenlik hizmeti vermektedir. Türk Polis Teşkilatının görevlerini düzenleyen 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunun'da belirtildiği üzere, polisin adli ve idari olmak üzere iki temel görevi bulunmaktadır. Polisin idari görevleri; suç işlenmesini önlemek, genel asayişini sağlamak ve kamu düzenini korumaktır. Polisin adli görevleri ise suçun işlenmesiyle başlamaktadır. Polisin temel adli görevi, bu kapsamdaki soruşturmaları yürüterek şüpheli ve suç delillerini yargı mercilerine teslim etmektir.

Polisin, bahsi geçen kanunlara ilave olarak diğer bazı kanunlardan kaynaklı görev ve sorumlulukları bulunmaktadır.

Bunların başlıcaları:

- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu
- 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun
- 1481 sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanun
- 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu
- 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun
- 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu
- 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu
- 3298 sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun
- 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun
- 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun
- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu
- 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun
- 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu
- 5682 sayılı Pasaport Kanunu
- 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun
- 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun

Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında; 10 başkanlık, 20 daire başkanlığı, 1 iç denetim birimi başkanlığı ve özel kalem müdürlüğü olmak üzere toplamda 32 birim bulunmaktadır. Doğrudan merkeze bağlı taşra teşkilatında ise; 7 polis moral eğitim merkezi müdürlüğü, 10 bölge kriminal polis laboratuvarı müdürlüğü, 8 özel hareket müdürlüğü, 2 takviye hazır kuvvet müdürlüğü ve Cumhurbaşkanlığı Ahlat Yerleşkesi Koruma Müdürlüğü olmak üzere toplam 28 birim yer almaktadır.

*MHP Lideri Devlet Bahçeli'nin
Özel Harekât Başkanlığı'nı ziyaretinden, 15 Temmuz 2024*

Ayrıca, Polis Akademisi Başkanlığı ile 9 polis meslek yüksek okulu müdürlüğü, 33 polis meslek eğitim merkezi müdürlüğü ve 6 polis eğitim merkezi müdürlüğü tarafından eğitim hizmetleri verilmektedir.

Taşra teşkilatında ise 81 il emniyet müdürlüğü, 535 ilçe emniyet müdürlüğü, 385 ilçe emniyet amirliği ve 1.322 polis merkezi amirliği bulunmaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğünün yukarıda verilen merkez ve taşra teşkilatlarında 336.209'u emniyet hizmetleri, 16.634'ü sivil olmak üzere toplamda 352.843 personel görev yapmaktadır. Emniyet hizmetleri sınıfında görev yapan personelin 23.263'ü rütbeli, 282.570'i ise polis memurudur. Emniyet hizmetleri personelinin %89,6'sı erkek, %10,4'ü kadındır. Ayrıca, emniyet teşkilatı bünyesinde 30.376 çarşı ve mahalle bekçisi görev yapmaktadır.

Emniyet hizmetleri personelinin 107.282'si (%31,9) branşlı personeldir. Söz konusu branşlar trafik, narkotik ve kriminal gibi alanlardan oluşmaktadır. Yıllar itibarıyla branşlı personel sayısında kaydedilen ilerleme, Emniyet Teşkilatı içerisindeki uzmanlaşmayı ortaya koymaktadır.

Kurumsal yapısı yukarıda belirtilen Emniyet Genel Müdürlüğünün misyonu; "Hukuk devleti ve insan hakları ilkeleri çerçevesinde, toplumun desteğini alarak, huzur ve güvenliği sağlamak amacıyla suç ve suçlularla mücadele etmek, bireylerin hak ve özgürlüklerini korumaktır."

Emniyet Genel Müdürlüğünün vizyonu; “Toplumla etkili iletişim ve iş birliği içerisinde suçla etkin mücadele eden uzmanlığa değer veren ve dinamik bir kurum olmaktır.”

Emniyet Genel Müdürlüğünün temel değerleri; “Yasalara ve etik değerlere bağlılık, güvenilirlik/tarafsızlık/saygınlık, bilgi odaklılık, rasyonellik/profesyonellik, gelişime ve değişime açık olmak, insan odaklılık/iş birliği, hesap verebilirlik, suçla mücadelede proaktif yaklaşım”dır.

- Jandarma Genel Komutanlığı

Türk Jandarma Teşkilatının, kökleri Osmanlı'ya dayanan zengin bir kurumsal tarihi bulunmaktadır. Bugünkü anlamıyla Türk Jandarma Teşkilatının temeli, 1839 yılında ilan edilen Tanzimat Fermanı'nın Tatbik Kararnamelerine ve 16 Şubat 1846 tarihinde ihdas edilen Zaptiye Müşirliği'ne dayanmaktadır.

14 Haziran 1869 tarihinde yayımlanan Asakir-i Zaptiye Nizamnamesi ile zaptiye adı asakir-i zabtiyeye dönüşmüştür. Anılan Nizamname, teşkilatın kurumsallaşması ve gelişimi bakımından dönüm noktası olmuştur. 1879 yılında ise Teşkilat, günümüzde kullanılan şekli ile Jandarma adını almıştır. Jandarma Teşkilatı 1909'da Harbiye Nezaretine bağlanmış ve Umum Jandarma Kumandanlığı adını almıştır.

1937 yılında, dönemin Jandarma teşkilatının yasal dayanağını oluşturan Jandarma Teşkilat ve Vazife Nizamnamesi yürürlüğe girmiş ve bu düzenlenmeyle emniyet ve asayiş görevlerine ilave olarak cezaevlerinin korunması da Jandarmaya verilmiştir. 1983 yılına gelindiğinde, günümüz Jandarmasının temel mevzuatını teşkil eden 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu yürürlüğe girmiştir. 2016 yılında ise, 668 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Jandarma Genel Komutanlığı bütünüyle İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, Güvercinlik'teki Jandarma Komando Özel Asayiş Komutanlığını ziyareti, 16 Şubat 2016

Hukukun üstünlüğü ve insan hakları çerçevesinde bireylerin haklarını gözeten, toplum destekli asayiş hizmetini kendine temel amaç edinen Jandarma Genel Komutanlığının mülki, adli ve askerî alanlarda görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Jandarma Genel Komutanlığının mülki görevleri; genel olarak emniyet, asayiş ve kamu düzenini sağlamak ile suç işlenmesini önlemek amacıyla yürütülen faaliyetlerdir. Adli görevleri; işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmektir. Askerî görevleri ise, savaş ve seferberlik hâllerinde kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle verilen askerî hizmetlerin yerine getirilmesini kapsamaktadır.

Jandarma Teşkilatının bahsi geçen kanunlar dışında diğer kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları da bulunmaktadır.

Bunların başlıcaları:

- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu
- 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun
- 1481 sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanun
- 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu
- 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun
- 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu
- 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu
- 3298 sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun
- 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun
- 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun
- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu
- 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun
- 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu
- 5682 sayılı Pasaport Kanunu
- 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun
- 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun

Jandarma Genel Komutanlığı merkez teşkilatında; 13 komutanlık/başkanlık, 38 müstakil daire/daire başkanlığı ve genel sekreterlik olmak üzere toplam 52 birim bulunmaktadır.

Ayrıca, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı ile Hirfanlı Uygulamalı Eğitim Merkez Komutanlığı tarafından eğitim hizmetleri verilmektedir.

Merkeze doğrudan bağlı taşra teşkilatı birimleri olarak; Van Jandarma Asayiş Kolordu Komutanlığı, Jandarma Komando Özel Asayiş Komutanlığı, Jandarma Havacılık Akademisi Komutanlığı, Jandarma Lojistik Akademisi Komutanlığı, 13 eğitim birimi, Sıhhiye Simülasyon Eğitim Merkezi Komutanlığı, Trafik Okul Komutanlığı, İstihbarat Okul Komutanlığı, 4 kriminal laboratuvar müdürlüğü, Jandarma At ve Köpek Eğitim Merkezi Komutanlığı, Side, Çanakkale, Kumburgaz eğitim merkezi komutanlıkları, Erciyes, Palandöken, Ilgaz, Uludağ kış eğitim merkezleri, İHA Komutanlığı, İstihkam Komutanlığı, Bakım Komutanlığı, İkmal Komutanlığı, İstihbarat Komutanlığı, MEBS ve Siber Güvenlik Komutanlığı, MEBS Grup Komutanlığı, Destek Kıtalar Komutanlığı ile 3 jandarma hava grup komutanlığı, 2 jandarma filo komutanlığı, 2 jandarma İHA grup komutanlığı ve 5 jandarma İHA filo komutanlığı olmak üzere toplamda 50 birim bulunmaktadır.

Taşra teşkilatında ise 81 il ve bağlı ilçelerinde il/ilçe jandarma komutanlıkları, 2.182 karakol komutanlığı, 5 komando tugay komutanlığı, 4 komando alay komutanlığı, 23 özel harekât tabur komutanlığı, 78 komando tabur komutanlığı, 175 asayiş komando bölük komutanlığı, 40 cezaevi tabur komutanlığı, 77 cezaevi bölük komutanlığı ve 43 cezaevi karakol komutanlığı bulunmaktadır.

Jandarma Genel Komutanlığının yukarıda verilen merkez ve taşra teşkilatlarında subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, devlet memuru, işçi ve yükümlü personel olmak üzere toplam 216.355 personel görev yapmaktadır. Jandarma personelinin %97,8'i erkek, %2,2'si kadındır.

Kurumsal yapısı yukarıda belirtilen Jandarma Genel Komutanlığının misyonu; “Bireylerin temel hak ve özgürlüklerini gözeterek emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak ve korumaktır.”

Jandarma Genel Komutanlığının vizyonu, “Türkiye Yüzyılında, insan merkezli çağdaş yönetim ve görev anlayışı ile ulusal ve uluslararası alanda saygın, güvenilir ve kaliteli hizmet sunan örnek kolluk kuvveti olmaktır.”

Jandarma Genel Komutanlığının temel değerleri, “vatan sevgisi, tevazu sahibi olmak, üstün cesaret ve fedakârlık, gelişime, yeniliklere ve değişime açık olmak, millete sadakat, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık, demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü anlayışını benimsemek, şeffaflık ve hesap verilebilirlik, vazife bilinci ve disiplinli olmak”tır.

- Sahil Güvenlik Komutanlığı

Türk Sahil Güvenlik Teşkilatının, kökleri Osmanlı'ya dayanan zengin bir kurumsal tarihi bulunmaktadır. 19. yüzyılda kaçakçılıkla mücadele amacıyla, 1861 yılında Rüsumat Emaneti bünyesinde Gümrük Muhafaza Teşkilatı kurulmuştur. 1886 yılında, deniz hudutlarımızdaki güvenlik ve sahil muhafaza hizmetlerini yürütmek amacıyla, Jandarma Teşkilatına bağlı, görev

itibarıyla Sahil Güvenlik Komutanlığının öncülü sayılan Kordon Bölükleri oluşturulmuştur. 27 Temmuz 1931 tarihinde ise 1841 sayılı Kanun'la Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı kurulmuştur.

16 Temmuz 1956 tarihinde 6815 sayılı Sınır, Kıyı ve Kara Sularımızı Muhafaza ve Emniyeti ve Kaçakçılığın Men ve Takibi İşlerinin Dâhiliye Vekâletine Devri Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte; sınır, kıyı, kara sularımızın korunması ve güvenliği ile kaçakçılığın önlenmesi sorumluluğu İçişleri Bakanlığına devredilmiştir.

Türkiye'nin jeostratejik konumu ve kıyılarının uzunluğu, müstakil ve uzmanlaşmış bir Sahil Güvenlik Teşkilatına olan ihtiyacı gündeme getirmiştir. Bu doğrultuda, 13 Temmuz 1982 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu ile Sahil Güvenlik Komutanlığı kurulmuştur. 24 Haziran 2003 tarihinde 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu'nda yapılan değişiklikle Sahil Güvenlik Komutanlığı personel ve kuruluş bakımından müstakil bir yapıya kavuşmuştur. 2016 yılında ise, 668 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Sahil Güvenlik Komutanlığı bütünüyle İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Katıldığı Sahil Güvenlik Arama Kurtarma Gemisi Projesinin Başlangıç Töreni'nden bir kesit, 3 Mayıs 2008

Sahil Güvenlik Komutanlığı; kara ile denizin birleşim noktasından itibaren tüm deniz alanları, Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale boğazları, Van Gölü, liman ve körfezleri ile münhasır ekonomik bölgeyi kapsayan bir görev alanına sahiptir. Sahil Güvenlik Komutanlığı, Türkiye'nin deniz yetki alanlarında hukukun üstünlüğüne dayalı, uluslararası normlarla uyumlu olarak faaliyetlerini icra etmektedir. Sahil Güvenlik Komutanlığı, deniz güvenliği ve emniyeti hizmetlerinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile tam bir eş güdüm içinde çalışmaktadır.

Sahil Güvenlik Komutanlığının mülki, adli ve askerî alanlarda görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Sahil Güvenlik Komutanlığının mülki görevleri; genel olarak emniyet, asayiş ve kamu düzenini sağlamak ile suç işlenmesini önlemek maksadıyla yürütülen faaliyetlerdir. Adli görevleri, işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmektir. Askerî görevleri ise savaş ve seferberlik hâllerinde kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle verilen askerî hizmetleri yerine getirmektedir.

Sahil Güvenlik Komutanlığı merkez teşkilatında, 14 başkanlık ve 5 müstakil daire başkanlığı olmak üzere toplam 19 birim bulunmaktadır. Ayrıca, doğrudan Sahil Güvenlik Komutanı'na bağlı olan 8 ana ast komutanlığı ile bu komutanlıklara bağlı olarak görev yapan onarım destek, ikmal destek, grup ve İHA filo komutanlıkları bulunmaktadır.

Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilat yapısı içerisinde; ana ast komutanlık olarak Samsun, İstanbul, İzmir ve Mersin'de konuşlu 4 bölge komutanlığı, İstanbul'da konuşlu Sahil Güvenlik İkmal Merkezi Komutanlığı, İzmir'de konuşlu Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı ve Envanter Kontrol Merkezi Komutanlığı ile Antalya'da konuşlu Sahil Güvenlik Eğitim ve Öğretim Komutanlığı yer almaktadır.

Ana ast komutanlıklara bağlı olarak yüzer unsurların görev yaptığı 14 adet grup komutanlığı, Samsun ve Antalya'da konuşlu Hava Grup Komutanlığı ve Aydın'da konuşlu İHA Filo Komutanlığı bulunmaktadır. Sahil Güvenlik görevlerinde etkinliği artırmak maksadıyla, yüzer unsurlarımız 123 liman/ üsse yaygın olarak konuşlanmış durumdadır.

Sahil Güvenlik Komutanlığının güncel personel sayısı 10.028'dir. Bu personelden 847'si subay, 2.511'i astsubay, 5.123'ü ise uzman erbaştan oluşmaktadır. Ayrıca, teşkilat bünyesinde 1.547 sivil personel görev yapmaktadır.

Kurumsal yapısı yukarıda belirtilen Sahil Güvenlik Komutanlığının misyonu; "Denizlerde güvenlik ve emniyeti sağlamak, ulusal çıkarları, çevreyi ve doğal kaynakları korumaktır."

Sahil Güvenlik Komutanlığının vizyonu; "Denizlerde akla ilk gelen ve güven veren saygın bir kurum olmaktır."

Sahil Güvenlik Komutanlığının temel değerleri, "Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık, etik değerlere bağlılık, insan haklarına saygı, hukukun üstünlüğü, hesap verebilirlik ve şeffaflık, dürüstlük ve güvenilirlik, profesyonellik ve disiplin, deniz sevgisi, denizcilik kültürü, çağdaşlık"tır.

“Polisimizle, Jandarmamızla, Sahil Güvenliğimizle 780 bin kilometrekare vatan toprağıyla mavi vatan denizlerimizin her karışında insanların huzurla yaşadığı bir ülke vasfımızı sürekli güçlendiriyoruz, güçlendireceğiz.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan
Polis Akademisi Polis Amirleri Eğitimi
Merkezi 6. Dönem Mezuniyet Töreni
1 Kasım 2022

2. Bölüm

**İç Güvenlikte Kurumsal
Dönüşüm**

2. İç Güvenlikte Kurumsal Dönüşüm

İç güvenlik alanında kurumsal dönüşüm, iç güvenlik hizmetlerinin daha etkin ve verimli bir yapıya kavuşturulmasını temel alan bir süreci ifade etmektedir. Bu süreç, ilgili kurumların organizasyon yapısının ve beşerî kapasitesinin değişen ihtiyaçlara uyum sağlayabilmesi ve vatandaşa sunulan hizmet kalitesinin artırılması amacıyla geliştirilmesini esas almaktadır.

“Vatandaş Odaklı Yönetim, Etkin Denetim” konulu koordinasyon toplantısından, 5 Eylül 2025

İçişleri Bakanlığı tarafından Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Sergi Salonunda düzenlenen “Valiler Buluşması” programından, 7 Ocak 2025

Hızlı teknolojik değişiklikler güvenlik ve asayişe dönük tehditlerin çeşitlenmesi, kolluk kuvvetlerinin görev alanının genişlemesi, beklentilerin yükselmesini beraberinde getirmiştir. Bu durum, kolluk kuvvetlerinin kapasitesinin sürekli biçimde gelişimini zorunlu kılmıştır.

2.1. Emniyet Genel Müdürlüğü

2.1.1. İnsan Kaynakları Yapısındaki Dönüşüm ve Uzmanlaşma

Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM); görev, yetki ve sorumluluğu kapsamındaki hizmetlerin ifasındaki etkinliği artırmak ve vatandaşlarımıza sunulan hizmetlerin kalitesini geliştirmek maksadıyla, personel kapasitesini nitelik ve nicelik itibarıyla geliştirmektedir. Bu çerçevede, 2008 yılında 209.693 olan personel mevcudu, 2025 yılında 353.079’a yükselterek personel sayısında %68 oranında artış sağlanmıştır.

*58. ve 59. Hükûmet İçişleri Bakanı Abdulkadir Aksu
İzmir'de, 15 Ocak 2005*

EGM bünyesinde görev yapan personelin niceliğinin yanı sıra niteliğini de artırmak amacıyla, yıllar itibarıyla birçok alanda uzmanlaşmaya gidilmiş ve hizmet içi eğitimlerle personelin gelişimi alanında büyük mesafe katedilmiştir. 2018 yılında hizmet içi eğitim alan personel sayısı 1.224.327 iken 2025 yılı itibarıyla bu rakam 2.436.987'ye yükseltilmiştir. Yine 2025 yılında düzenlenen 69 yurt dışı eğitim programı ile 1.693 kursiyere eğitim verilerek personelin bilgi ve beceri düzeyini artırmaya dönük faaliyetlere devam edilmiştir.

EGM bünyesinde; bilişim personeli, çözümleyici, istatistikçi ve programcı, gemi adam, İHA pilotu, İHA teknisyeni, kurbağa adam, olay yeri, bomba ve kriminal uzmanı ile pilotluk alanlarında uzmanlaşan personel sayısının değişimi Tabloda gösterilmektedir.

Yıllar İtibarıyla Uzmanlık Alanları ve Uzman Personel Sayısındaki Değişim

Personel Türü	Başlangıç Yılı	Başlangıç Sayısı	2025 Sayısı	% Değişim
Bilişim Personeli, Çözümleyici, İstatistikçi ve Programcı	2000	24	38	%58,3
Olay Yeri, Bomba ve Kriminal Uzmanı	2000	1.114	4.219	%278,7
Kurbağa Adam	2004	47	212	%351,1
Pilot	2012	46	81	%76,1
Gemi Adam	2018	85	571	%571,8
İHA Pilotu	—	—	51	—
İHA Teknisyeni	—	—	59	—

Öte yandan, kurumun edindiği tecrübeler ilgili sektörlerle de paylaşılmakta ve bu kapsamda çeşitli eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir. 2017-2025 yılları arasında özel güvenlik, sivil kullanım amaçlı silah ve patlayıcı madde alanlarında görev yapan sektör temsilcilerinden oluşan 1.042.769 kişiye eğitim verilmiştir.

2.1.2. Kurumsal Organizasyon Yapısındaki Dönüşüm

EGM'nin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla, suç ve suçluyla mücadele alanında etkin rol alan birimlerin kendi alanında uzmanlaşması, idari ve mali kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasına olanak sağlayan organizasyon dönüşümü gerçekleştirilmiştir.

Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı

Bilişim teknolojileri kullanılarak işlenen suçların soruşturulması ve dijital delillerin incelenmesi için destek veren görevli daire başkanlıklarının ve taşra teşkilatındaki birimlerin dağınık yapısının tek bir çatı altında toplanması ile bu alandaki mücadelenin etkin ve verimli olarak yürütülmesini sağlamak amacıyla 2011 yılında Bilişim Suçlarıyla Mücadele Daire Başkanlığı kurulmuştur. Akabinde, bilişim suçlarının çeşitlenmesi ve daha kapsamlı bir uzmanlaşmaya ihtiyaç duyulması dolayısıyla bu birim, Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı

Narkotik suçların toplum güvenliğini tehdit eden boyutlara ulaşması, bu alanda daha güçlü ve uzmanlaşmış bir mücadeleyi zorunlu hâle getirmiştir. Bu kapsamda, uyuşturucuyla mücadeleyi etkin, eş güdümlü ve kararlı bir şekilde yürütmek amacıyla, daha önce Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı bünyesinde yürütülen faaliyetler, 2015 yılında kurulan Uyuşturucu ile Mücadele Daire Başkanlığı çatısı altında yürütülmeye başlanmıştır. Daire başkanlığı, birimlerin kendi alanında uzmanlaşmasına olanak sağlamak ve kaynakların daha etkin kullanılması maksadıyla, 27 Şubat 2023 tarihinde Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Göçmen Kaçakçılığıyla Mücadele ve Hudut Kapıları Daire Başkanlığı

Küresel ölçekte artan düzensiz göç hareketleri, ulusal güvenlik ve kamu düzeni açısından yeni bir mücadele alanı doğurmuştur. Bu kapsamda, göçmen kaçakçılığıyla daha etkin bir şekilde mücadele etmek ve hudut kapılarındaki iş ve işlemlerde daha iyi eş güdüm sağlamak amacıyla, 2019 yılında Göçmen Kaçakçılığıyla Mücadele ve Hudut Kapıları Daire Başkanlığı kurulmuştur.

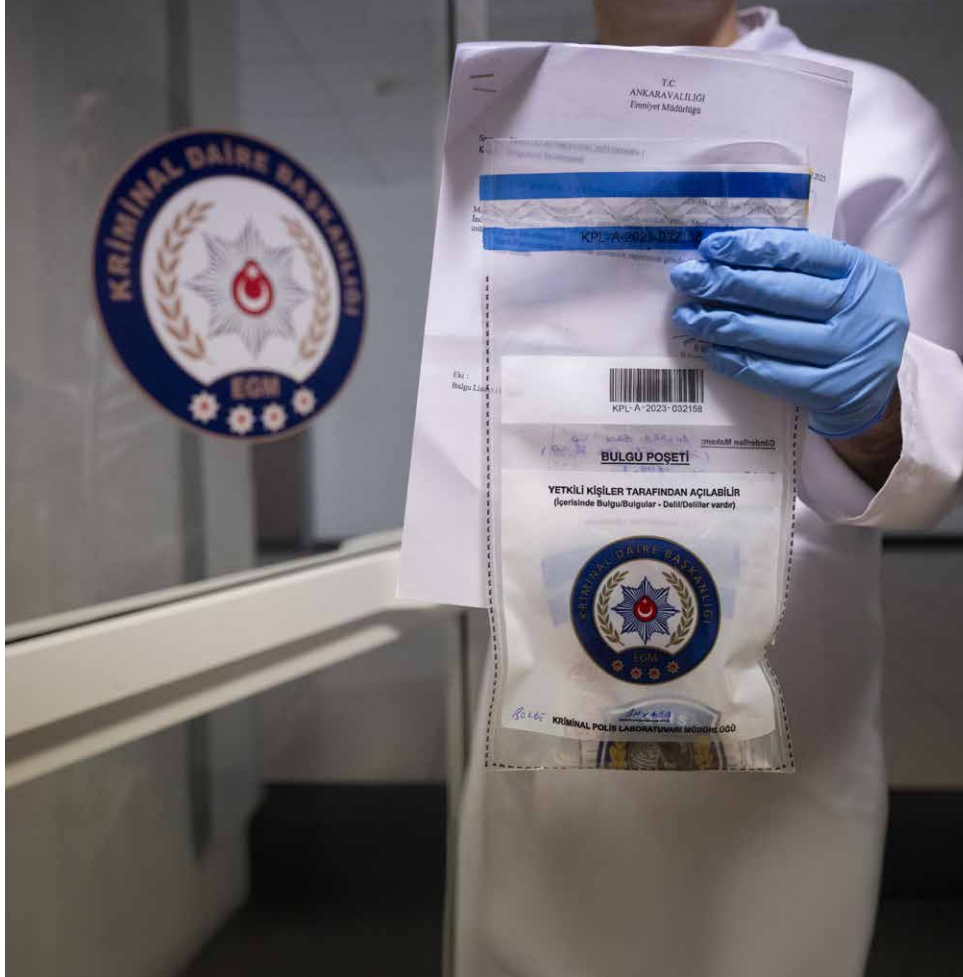

Kriminal Daire Başkanlığı

Suçların bilimsel yöntemlerle aydınlatılması görevini ifa eden EGM Kriminal Daire Başkanlığı, 2000 yılından günümüze kadar olan süre zarfında kapasitesini ciddi ölçüde artırmıştır. Bu çerçevede, polis laboratuvarı sayısı artırılmış, 2000 yılında 265 olan bomba imha ve olay yeri araç sayısı 2025 yılında 994'e yükseltilmiştir.

Başkanlık envanterinde, 2000 yılında 2 bomba imha robotu, 2 portatif Jammer Cihazı ve 102 bomba imha aleti mevcutken 2025 yılı itibarıyla, 166 bomba imha robotu, 217 portatif Jammer Cihazı ve 172 bomba imha aleti sayısına ulaşılmıştır.

2000 yılında kovanların manuel incelemesi 3-6 ay, patlayıcı madde analizi 2 gün, DNA analizi 4 gün sürerken, yapılan yatırımlar sonucu kovanların manuel incelemesi 1 saat, patlayıcı madde analizi 4 saat, DNA analizi ise 8 saate düşürülmüştür. 2000 yılında yabancı menşeli Parmak İzi Tanıma Sistemi ile parmak izi sorgulaması 8-10 Saat sürerken 2025 yılında yerli ve millî Biyometrik Veri Yönetimi Sistemi (BVYS) ile bu süre 3 dakikaya kadar düşürülmüştür.

İnsansız Hava Araçları Birimleri

Teknoloji alanında kaydedilen gelişmeler, aynı zamanda suç türlerinin farklılaşmasına, tehditlerin çeşitlenmesine ve güvenlik ihtiyaçlarının daha karmaşık hâle gelmesine yol açmıştır. Bu kapsamda, yeni suç türleri ve suçlularla mücadelede teknolojik imkânların genişletilmesi ve kullanılması ihtiyacı doğmuştur.

İnsansız hava araçları, ulaşılması zor alanlarda sağladığı kolaylık, insan kaynağına yönelik riskleri ortadan kaldırması, potansiyel suçlular üzerinde caydırıcılık, gözetleme, tarama ve delil toplama süreçlerinde sunduğu imkanlar dolayısıyla kolluk hizmetlerinin vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Söz konusu hizmetlerin eş güdümünün, tam bir bütünlük içerisinde etkin ve verimli sunumu amacıyla EGM Havacılık Daire Başkanlığına bağlı olarak faaliyet göstermek üzere, 2018 yılı itibarıyla 81 il Emniyet müdürlükleri bünyesinde İnsansız Hava Araçları Büro Amirliği kurulmuştur.

Spor Güvenliği Şube Müdürlükleri

Spor karşılaşmaları, geniş kitleleri bir araya getiren organizasyonlardır. Kamu düzenini ve taraftar güvenliğini sağlamak, şiddet ve provokasyonları önlemek ve sporun birleştirici ruhunu korumak amacıyla; daha önce belli illerde var olan Spor Güvenliği Şube Müdürlüklerinin 81 ilimizde kurulması sağlanmıştır. Bu kapsamda, anılan birimlerde ülke genelinde 1.224 personel görev yapmaktadır.

Polis Arama Kurtarma Birimi

Doğal afetler başta olmak üzere, arama ve kurtarma faaliyetlerine katkı sağlamak amacıyla, EGM Güvenlik Daire Başkanlığı bünyesinde Polis Arama Kurtarma Birimi (PAK) kurulmuştur. Bu birimlerde, 530'u branşlı olmak üzere etkin olarak 883 personel çalışmaktadır. PAK bünyesinde, 29 adet tam donanımlı arama kurtarma aracı ve 3 adet arazi aracı bulunmaktadır.

Çarşı ve Mahalle Bekçiliği Sisteminin İhyası

Çarşı ve mahalle bekçiliği sistemi toplumun huzur ve güvenliğini daha etkin şekilde sağlamak amacıyla 2016 yılında yeniden hayata geçirilmiş ve 2017 yılı itibarıyla sahada aktif olarak varlığını göstermiştir. 2017 yılında 4.554 çarşı ve mahalle bekçisi görev yapmakta iken 2025 yılı itibarıyla bu sayı 30.425'e yükselmiştir.

Özel Güvenlik Sisteminin Teşkili

2004 yılında, kamu güvenliğinin temin edilmesinde kolluk kuvvetlerine yardımcı olması amacıyla 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kanun ile eğitilmiş personel yetiştirmek, uzmanlaşmış güvenlik hizmeti sunmak ve suçun önlenmesine katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Millî Balistik Test Merkezi

2026 yılında tamamlanması planlanan Millî Balistik Test Merkezi'nin, hafif ateşli silah ve mühimmatı ile balistik koruyucu malzemelere ilişkin sertifika düzenleme (uluslararası denklikte) yetkisine sahip olması planlanmaktadır. Merkez, yapımı nihayete erdiğinde kendi alanında dünya üzerinde sertifika düzenleme hizmeti veren sayılı test merkezleri arasında yer alacaktır.

Bomba Uzmanı Eğitim Merkezi

Bomba ve olay yeri inceleme uzmanı personel eğitiminin teknolojik gelişmelere paralel şekilde icra edilebilmesini sağlayan, karşılaşılan olayların senaryolu olarak eğitime yansıtılacağı ve personele teknik araç, ekipman ve cihazları kullanma yeteneğinin kazandırılacağı Bomba Uzmanı Eğitim Merkezi'nin 2026 yılında hizmete girmesi planlanmaktadır.

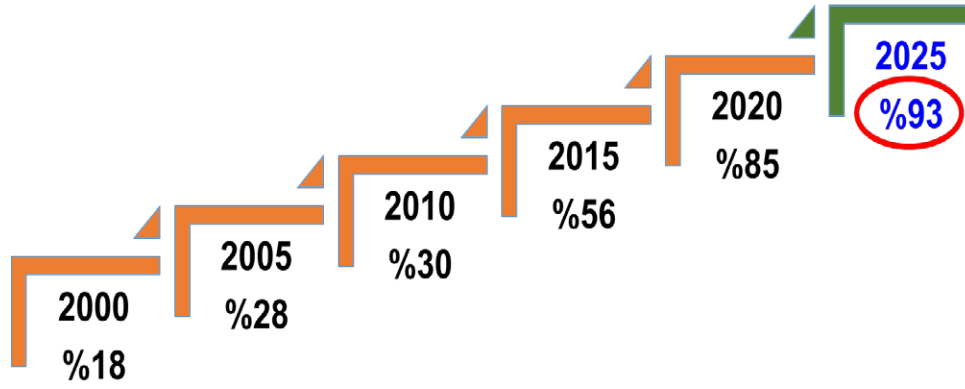

2.2. Jandarma Genel Komutanlığı

2.2.1. İnsan Kaynakları Yapısındaki Dönüşüm ve Uzmanlaşma

Jandarma Genel Komutanlığı (JGK), görev ve sorumluluk alanındaki faaliyetlerde etkinliğini sağlamak amacıyla, 2000 yılından bugüne uzanan süreçte insan kaynağı yönetimi açısından büyük bir dönüşüme imza atmıştır. Bu kapsamda, 2000 yılında 43.525 olan uzman personel mevcudu, 2025 yılında 198.114 seviyesine ulaşmış; toplamda, %355 oranında bir personel artışı sağlanmıştır.

Subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, devlet memuru ve işçi kadrolarından oluşan profesyonel personel oranı, yükümlü personel (yedek subay, erbaş ve er) oranına göre önemli ölçüde artmıştır. Uygulanan istihdam politikaları sayesinde 2000 yılında %18 olan uzmanlaşma oranı, 2025'te %93'e yükselmiştir.

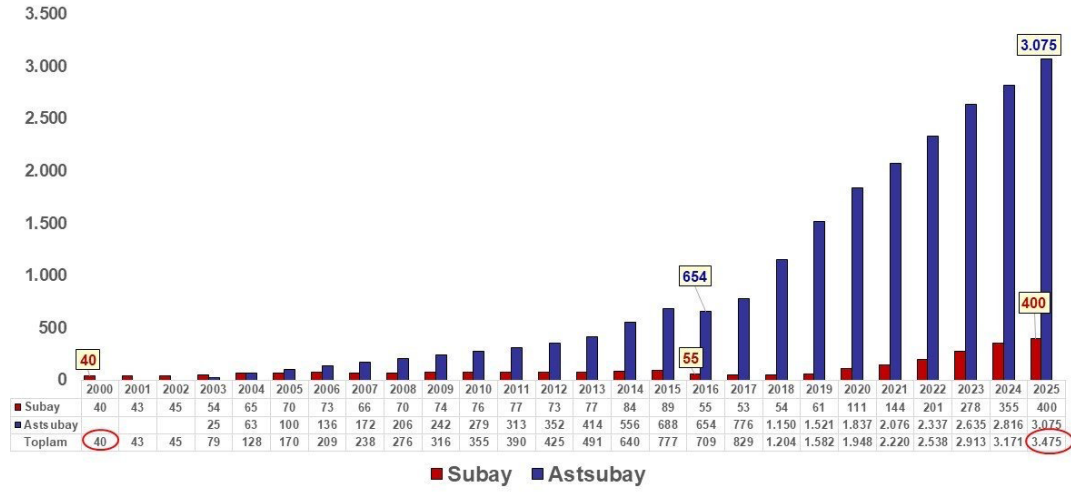

Yıllar itibarıyla JGK profesyonelleşme oranı

Ayrıca, JGK bünyesinde kadın personelin sayısı da yıllar içinde artmış; hem subay/astsubay kadrolarında hem de idari görevlerde pek çok kadın personel istihdam edilmiştir.

Bu çerçevede, JGK'nın 2000 yılında toplam subay mevcudunun yaklaşık %1'i, 2003 yılında toplam astsubay mevcudunun yaklaşık %0,1'i kadın personelden oluşurken, 2025 yılında toplam subay mevcudunun yaklaşık %5'i; toplam astsubay mevcudunun ise yaklaşık %7'si kadın personeldir.

Yıllara Göre Kadın Personel Sayıları

2.2.2. Kurumsal Organizasyon Yapısındaki Dönüşüm

Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı

JGK bünyesinde, siber suçlarla mücadele amacıyla, 2019 yılında Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı kurulmuştur. Başkanlık, 2024 yılı itibarıyla 81 ilin Jandarma Komutanlığı bünyesinde teşkilini tamamlamıştır. Ayrıca, siber suçlarla mücadelede önleyiciliği artırabilmek adına, 2025 yılında Siber İzleme ve Değerlendirme Merkezi (SİDEM) kurulmuş ve siber devriye faaliyetlerine başlanmıştır.

Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı

Jandarma Genel Komutanlığının görev sahasındaki narkotik suçlarla mücadelede etkinliğinin en üst düzeye çıkarılabilmesi ve faaliyetlerin merkezi bir yapı tarafından daha etkin biçimde koordine edilebilmesi amacıyla, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Narkotik Suçlarla Mücadele Birimi yerine 4 Nisan 2024'te Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Teşkilatlanmanın geliştirilmesi ve narkotik suçlarla mücadeleye ivme kazandırılması amacıyla, 27 Mart 2025 tarihinden itibaren 64 ilin Jandarma Komutanlığında yeni Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü kadroları oluşturulmuştur. Ülke genelindeki şube müdürlüğü sayısı 72'ye yükseltilmiştir. Aynı tarihte, Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı bünyesinde Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (TUBİM) Kısım Amirliği ile 3. Analiz Takip Timi teşkil edilmiştir.

Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti ile Mücadele Daire Başkanlığı

Düzensiz göç hareketleri kapsamında ortaya çıkan göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçlarıyla etkin şekilde mücadele edebilmek amacıyla, daha önce Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı bünyesinde yer alan birimler yeniden düzenlenmiştir. Bu doğrultuda, Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti ile Mücadele Daire Başkanlığı (GKİT) kurulmuştur. GKİT, ülke genelinde teşkilatlanmasını tamamlamış olup 81 ilde faaliyet göstermektedir.

Jandarma Kriminal Başkanlığı

10 Nisan 1993 tarihinde; parmak izi, grafoloji ve sahtecilik, patlayıcı maddeler, balistik, kimya ve biyoloji olmak üzere altı alanda hizmet vermeye başlayan Jandarma Kriminal Başkanlığının kurumsal kapasitesi yıllar itibarıyla güçlendirilmiştir. Başkanlık günümüzde; Ankara, İstanbul, İzmir ve Van olmak üzere dört laboratuvarla faaliyetlerine devam etmektedir.

Ankara Laboratuvarı

İstanbul Laboratuvarı

İzmir Laboratuvarı

Terörle Mücadele Kapsamında Teşkil Edilen Birlik/Birimler

Terörle mücadele hareket kapasitesini artırmak ve yurt içine yönelik terörist sızmasını önlemek amacıyla yeni teşkilatlanmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda; 2021 yılında İstanbul Jandarma Komando Tugay Komutanlığı, 2023 yılında Fındık Jandarma Komando Tabur Komutanlığı ve Seslice Jandarma Komando Tabur Komutanlığı, 2024 yılında Yağızoymak Jandarma Komando Tabur Komutanlığı, Doğubayazıt Jandarma Komando Tabur Komutanlığı, Patnos Jandarma Komando Tugay Komutanlığı ve Akçay Jandarma Komando Alay Komutanlığı kurulmuştur. 2025 yılında ise Güçlükonak Jandarma Komando Alay Komutanlığı ihdas edilmiştir.

Yeni Teşkil Edilen Komando Birlikleri

Jandarma Genel Komutanlığı tarafından iç güvenlik alanında daha etkin ve verimli hizmet sunulması amacıyla;

- 2024 yılında Edirne Jandarma Komando Tabur Komutanlığı,
- 2024 yılında Hatay Jandarma Komando Tugay Komutanlığı,
- 2025 yılında Mersin Jandarma Komando Tabur Komutanlığı
- 2025 yılında Ankara 2. Jandarma Komando Tabur Komutanlığı,
- 2025 yılında Aydın Jandarma Komando Tabur Komutanlığı,
- 2025 yılında Tekirdağ Jandarma Komando Tabur Komutanlığı ihdas edilmiştir.

Ayrıca, iç güvenlik alanındaki hizmetlerin sürdürülebilmesi amacıyla toplamda; 5 Komando Tugay Komutanlığı, 4 Komando Alay Komutanlığı, 23 Özel Harekat Tabur Komutanlığı, 78 Komando Tabur Komutanlığı ve 175 Asayiş Komando Bölük Komutanlığı teşkil edilmiştir.

Jandarma Havacılık Akademisi Komutanlığı

JGK bünyesinde görev yapan havacılık personelinin yetiştirilmesi amacıyla, 2013 yılında Jandarma Havacılık Okul Komutanlığı kurulmuştur. Söz konusu okul, havacılık birimlerinin kapasitesini ve görev etkinliğini artırmaya yönelik çalışmalar sonucunda 2024 yılında Jandarma Havacılık Akademisi Komutanlığına dönüştürülmüştür.

Akademideki eğitimlerle gelişmiş eğitim teknolojileri aracılığıyla nitelikli personel yetiştirilmesine önem verilmektedir. Ayrıca yurt içi ve yurt dışından gelen eğitim talepleri de karşılanmaktadır.

Havacılık personelinin temin faaliyetleri, Jandarma Havacılık Akademisi Komutanlığında kurulan havacılık teknolojilerine özgü Personel Aday Seçme Sistemi ile yapılarak zaman ve maliyet açısından ciddi tasarruflar sağlanmaktadır.

İHA personelinin kazanmış olduğu yetenek ve tecrübelerin devamlılığının sağlanması maksadıyla, 2024 yılında İHA sınıfı oluşturulmuştur. Ayrıca, akademide kadın adaylar da ilk defa 2018 yılından itibaren İHA teknisyeni, 2022 yılından itibaren ise uçak/helikopter teknisyeni olarak istihdam edilmeye başlanmıştır.

Jandarma İHA Komutanlığı

İnsansız hava araçlarının envantere girmesiyle, JGK'da görev yapan havacılık personelinin yetiştirilmesi amacıyla 2013 yılında Jandarma Havacılık Okul Komutanlığı kurulmuştur. Söz konusu okul, havacılık birimlerinin kapasitesini ve görev etkinliğini artırmaya yönelik çalışmalar sonucunda 2024 yılında Jandarma Havacılık Akademisi Komutanlığına dönüştürülmüştür.

Akademideki eğitim faaliyetleri, gelişmiş eğitim teknolojileriyle desteklenerek nitelikli personel yetiştirilmesini öncelemektedir. Ayrıca yurt içi ve yurt dışından gelen eğitim talepleri de karşılanmaktadır.

Jandarma Lojistik Akademisi Komutanlığı

JGK'da görev yapan personelin diğer kuvvet komutanlıklarına bağlı sınıf okullarında branş ve alt branş eğitimlerinin Jandarma bünyesinde verilebilmesi amacıyla, 2011 yılında Jandarma Lojistik Akademisi Komutanlığı kurulmuştur. Kuruluşundan bugüne kadar 29.554'ü JGK personeli, 481'i diğer kamu kurumlarından ve 155'i dost ve müttefik ülkelerden olmak üzere toplam 30.180 personele eğitim verilmiştir. Jandarma Lojistik Akademisi Komutanlığında verilen teorik eğitimlerin ardından, personelin uygulamalı eğitimleri JGK'na bağlı birlik ve birimlerde icra edilmektedir.

Otoyol Jandarma Komutanlıkları

Otoyollarda sağlanan emniyet ve asayiş hizmetlerinde verimliliği artırmak maksadıyla Türkiye'deki otoyolların %75'lik bölümü JGK sorumluluğuna verilmiştir. Ayrıca, dünyada benzeri ABD ve Almanya'da uygulanan Otoyol Kolluğu teşkil edilerek vatandaşlarımızın otoyollarda huzur ve güvenliğinin tesis edilmesi amaçlanmıştır.

Jandarma Suç Araştırma Timi

Faili meçhul olayların aydınlatılması, suçların araştırılması ve genel asayişin sağlanması amacıyla 2017 yılında Jandarma Suç Araştırma Timi (JASAT) kurulmuştur. JASAT, 2025 yılı itibarıyla 487 personel ile hizmet vermektedir.

2.3. Sahil Güvenlik Komutanlığı

2.3.1. İnsan Kaynakları Yapısındaki Dönüşüm ve Uzmanlaşma

SGK; kadrolarında tecrübeli, eğitilmiş ve sahil güvenlik görevleri için yeterli hukuki bilgiye sahip personelin uzun süreli istihdamının sağlanması amacıyla, 2004 yılından itibaren kendi personelini Kuvvet Komutanlıklarının eğitim birimlerinde yetiştirmeye başlamış ve kolluk faaliyetlerini yürütmeye hedefine yönelmiştir.

Bu süreçte, Sahil Güvenlik Komutanlığının kadrolarını kendi personeli ile destekleyebileceği konuma gelme sürecini kısaltmak ve ara rütbelerdeki personel ihtiyacını karşılamak amacıyla, 2005-2018 yılları arasında Deniz Kuvvetleri Komutanlığından Sahil Güvenlik Komutanlığına subay ve astsubay statüsünde personel geçişi ve görevlendirilmesi yapılmıştır. Bu kapsamda, 2005 yılında 3.796 olan personel mevcudu 2025 yılında 9.996'ya ulaşmıştır. Sahil Güvenlik Komutanlığı personel yapısı; muvazzaf/sözleşmeli subay, muvazzaf/sözleşmeli astsubay, uzman erbaş, devlet memuru, işçi ve sözleşmeli personel olmak üzere altı ana statüden oluşmaktadır. 2020 yılının Nisan ayı itibarıyla, Sahil Güvenlik Komutanlığına tahsis edilen son mükellef erbaş ve erlerin terhisyle birlikte Komutanlık, %100 uzman personel yapısına ulaşmıştır.

2.3.2. Kurumsal Teşkilatlanma Yapısındaki Dönüşüm

Karakol Komutanlıkları

SGK'nın yaygın konuş ihtiyacını karşılamak, vatandaşlarımıza en kısa sürede hizmet verebilmek, artan düzensiz göç olayları ile sahil güvenlik görevlerini daha etkin icra edebilmek amacıyla karakol yapılanmasına geçilmiştir.

Karakol yapılanmasına geçiş çalışmaları kapsamında, ilk etapta Samandağ S.G. Karakol Komutanlığı, Bodrum S.G. Karakol Komutanlığı ve Ayvacık S.G. Karakol Komutanlığı kurulmuştur. Gerçekleştirilen yoğun çalışmalar neticesinde, 2025 yılı itibarıyla karakol sayısı 65'e çıkarılmıştır.

Deniz Güvenlik Timleri

Yasa dışı faaliyetleri önlemek, güvenlik tehditlerine karşı caydırıcı olmak ve meydana gelen olaylara etkin müdahale edebilmek maksadıyla, 2019 yılında Deniz Güvenlik Timleri teşkil edilmiştir. Deniz Güvenlik Timleri aşağıda verilen şu önemli görevleri yerine getirmektedir:

- Deniz yoluyla yurt içine girmeye çalışan veya yurt dışına çıkmaya çalışan teröristleri engellemek,
- Denizde meydana gelebilecek terör olaylarına karşı güvenlik ve emniyeti sağlamak,
- Çevre denizlerdeki enerji nakil hatları, doğal gaz ve petrol platformları, kıyılarda konuşlu stratejik önemi haiz tesisleri korumak ve olası saldırıları önlemek,
- Türk boğazlarından geçen tehlikeli ve patlayıcı yük taşıyan gemiler ile askeri gemilere refakat ederek koruma sağlamak,
- Deniz yan hudutlarında kontrol ve güvenliği sağlamak,
- Limanlarımızı ziyaret eden Türk ve yabancı askerî gemileri korumak,
- Denizde veya kıyı bölgelerinde faaliyet icra eden devlet büyüklerinin ve önemli kişilerin denizden güvenliklerini sağlamak,
- Mülki amirler ile eş güdüm sağlayarak denizde veya kıyı bölgelerinde icra edilecek önemli faaliyetlerin denizden emniyet ve güvenliğini sağlamak görevlerini icra etmek.

Narkotik Daire Başkanlığı

SGK'nın başta narkotik suçlar olmak üzere, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele alanındaki etkinliğinin artırılması ve görev ihtiyaçlarının karşılanması maksadıyla, 2024 yılında Narkotik Daire Başkanlığı teşkil edilmiştir. Başkanlık bünyesinde Narkotik ve Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) timleri bulunmaktadır.

Sahil Güvenlik İHA Filo Komutanlığı

Sahil Güvenlik Komutanlığının keşif/gözetleme imkânlarının artırılması amacıyla, 2020 yılında Aydın ilinde Sahil Güvenlik İHA Filo Komutanlığı kurulmuştur.

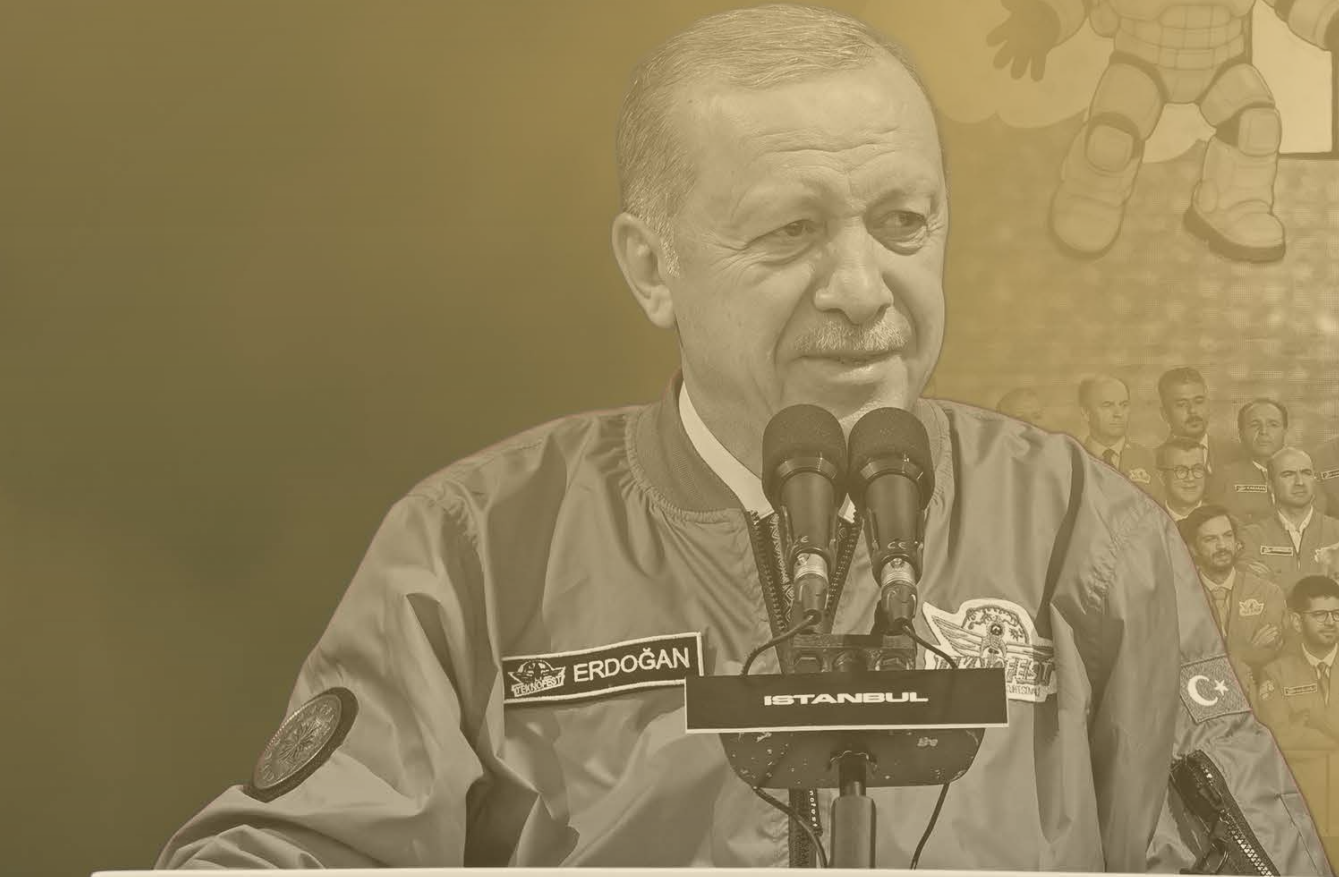
Sahil Güvenlik Van Gölü Grup Komutanlığı

2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu ile tevdi edilen görevlerin yerine getirilebilmesi ve Sahil Güvenlik Komutanlığının denizlerde icra ettiği görevlerden edindiği tecrübelerin Van Gölü'nde de milletimizin hizmetine sunulabilmesi amacıyla, 2021 yılında Sahil Güvenlik Van Gölü Grup Komutanlığı kurulmuştur.

“Eğitimden sağlığa, turizmden tarıma, savunma sanayinden enerjiye ve ulaşımaya varıncaya kadar ülkemizi büyük yatırımlarla donatırken Türkiye Yüzyılı’nın taşıyıcı kolonlarından birini “güvenlik” olarak gördük. Değişen güvenlik tehditleri karşısında teknik kapasitelerimizi arttırdık.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan
*Jandarma ve Emniyet Teşkilatlarına 7204
Yeni Aracın Hizmete Alın Töreni
20 Eylül 2024*

3. Bölüm

İç Güvenlikte Teknolojik
Dönüşüm

3. İç Güvenlikte Teknolojik Dönüşüm

Bilgi teknolojileri alanında 2000'li yıllar sonrasında büyük ivme yakalayan Türkiye, geliştirilen internet tabanlı uygulamalar vasıtasıyla birçok alanda hizmet sunumunu çeşitlendirmiştir. Geliştirilen uygulamalar, kamu idareleri açısından maliyet etkin veri toplama, şeffaflık ve hesap verilebilirlik sağlarken vatandaşlarımız için de kesintisiz hizmet alma imkânı sağlamıştır. Gerçekleştirilen teknolojik dönüşüm sayesinde, sivil toplum çalışmalarından afet sonrası yardım çalışmalarına kadar birçok alandaki hizmet sunumunda verimlilik artışı gerçekleşmiştir. Ayrıca, dijitalleşme sürecinde kullanılan yazılım ve uygulamalarda gerçekleştirilen yerlileştirme süreciyle de veri güvenliğine katkı sunulmuştur.

Bunun yanı sıra, kamuda yaşanan teknolojik dönüşüm idari hizmetlerin yanı sıra kolluk kuvvetlerinin kapasite gelişimine de önemli katkılar sağlamıştır. Gelişen bilişim sistemleri sayesinde; suç ve suçluyla mücadelede ileri teknolojik altyapı ve sistemler uygulamaya geçirilmiştir. Ayrıca, geliştirilen sistemler sayesinde oluşturulan kapsamlı veri tabanlarıyla, bilgiye dayalı analiz süreçleri işletilerek emniyet ve asayiş hizmetlerinin ifasında kabiliyet artışı sağlanmıştır.

Teknolojik gelişmelerin takip edilerek İçişleri Bakanlığı bilişim altyapısına uygun projelerin geliştirilmesi, bilişim hizmetlerinde dışa bağımlılığın azaltılıp yerlilik ve millilik oranının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmesi, bilgi güvenliği ve siber güvenlik alanlarında kamu bilişim standartlarına uygun çözümler üretilmesi gibi görevler, İçişleri Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

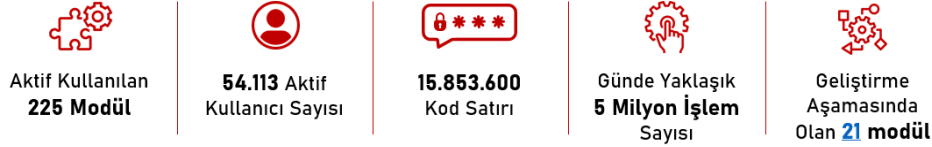
29.04.2004 tarihinde Bakanlığın dijitalleşme politikalarının ele alındığı e-Bakanlık Koordinasyon Kurulu kurulmuştur. Mezkûr kurul, daha sonra Bilişim Koordinasyon Kurulu adını almıştır. 05.05.2004 tarihinde görev, yetki, çalışma ve teşkilat şemasının belirlendiği Bilgi İşlem Daire Başkanlığı yönergesi yürürlüğe girmiştir. 17 Ağustos 2011'de ise Bilgi İşlem Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Gelişen teknolojiye bağlı ihtiyaç ve hizmetlerdeki artış neticesinde Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, 30.06.2021 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 6 daire başkanlığı ve 9 şube müdürlüğünden oluşan Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğüne dönüştürülmüştür.

Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü, Özel Kalem Müdürlüğü bünyesinde bir çalışma birimi olarak kurulduğu tarihten günümüze kadar, kendisine verilen görev ve sorumluluklar doğrultusunda Bakanlık bilişim altyapısına uygun şekilde birçok proje ve çalışma gerçekleştirmiştir. Bu çalışmaların önde gelenleri aşağıda sunulmaktadır.

e-İçişleri Projesi

Mülga Devlet Planlama Teşkilatınca hazırlanan "e-Dönüşüm Türkiye Projesi" doğrultusunda geliştirilen ilk proje, "e-İçişleri" projesidir. e-İçişleri projesi, "Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı" kapsamında, İçişleri Bakanlığı tarafından kurumsal uygulamaların elektronik dönüşümünün gerçekleştirilmesine yönelik bir projedir. Proje, 01/01/2010 tarihinde uygulamaya konmuştur. İçişleri Bakanlığı merkez birimleri ile valilikler, kaymakamlıklar ve il özel idarelerince yürütülen iş ve işlemlerin elektronik ortamda sürdürülmesini sağlayan e-İçişleri projesi; şeffaf, etkin ve basit iş süreçlerine sahip bir anlayışla geliştirilmiştir. Proje aynı zamanda, vatandaş odaklı hizmet anlayışının bilgi ve iletişim teknolojileri yardımıyla geliştirilmesini ve çeşitlendirilmesini, mükerrerlik arz eden projelerin bütünleştirilmesini ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile elektronik ortamda bilgi paylaşımını sağlamak maksadıyla başlatılan bir e-dönüşüm projesidir.

Elektronik Belge Yönetim Sistemi Projesi

Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS); İçişleri Bakanlığının merkez birimleri, yurt dışı teşkilatları, valilik ve kaymakamlıklar ile il özel idarelerinin ihtiyaçları doğrultusunda bir modül olarak geliştirilmiştir. TS 13298 Elektronik Belge Yönetimi Standartları çerçevesinde tasarlanan bu sistem, resmî yazışma süreçlerinin tamamını kapsamakta ve belge oluşturma, paraf, imza, posta gibi adımları içermektedir. EBYS yazılım çalışmalarına 2005 yılında başlanmış olup 2008 yılında pilot uygulamaya geçilmiştir. 2010 yılında ise proje, merkez ve taşra teşkilatının tamamında kullanıma sunulmuştur. Ayrıca, projeye e-imza ve mobil imza bütünlüğü sağlanmıştır. Böylece, sistemin daha geniş bir kullanım alanına sahip olması mümkün hâle getirilmiştir.

İlerleyen süreçte, güncel işletim sistemlerine ve internet tarayıcılarına uygun, farklı programlama dilleri ile desteklenen Yeni Nesil EBYS projesi hayata geçirilmiştir. Ayrıca, proje kullanıcı dostu arayüzleri ile yüksek hızlı içerik arama kabiliyetine sahip olması sağlanmıştır.

İnternet Sayfaları Yönetimi Projesi

İnternet Sayfaları Yönetimi (İSAY) projesinin amacı; Bakanlık ve bağlı kuruluşlarının internet sitelerinin tasarım ile kodlarını hazırlamak, bu sitelerin güncellenebilmesi için gerekli platformu oluşturmak ve işletilmesini sağlamaktır. Proje kapsamında ayrıca, bu hizmetin sunulduğu kurumlardaki site sorumlularına ihtiyaç duydukları eğitim ve teknik destek verilerek Bakanlık internet sayfasında yayımlanacak duyurular işleme alınmaktadır.

İSAY, internet arayüzü üzerinden kontrol edilebilen, kullanıcının kendi birimlerindeki hazır menü kalemlerine içerik girerek kendi internet sayfalarını oluşturabildiği bir yazılım projesidir. İSAY yazılımı sayesinde, temel bilgisayar ve internet kullanım yetisine sahip her personelin internet sitesi kullanabilmesi mümkün olmuştur.

e-Otoban Projesi

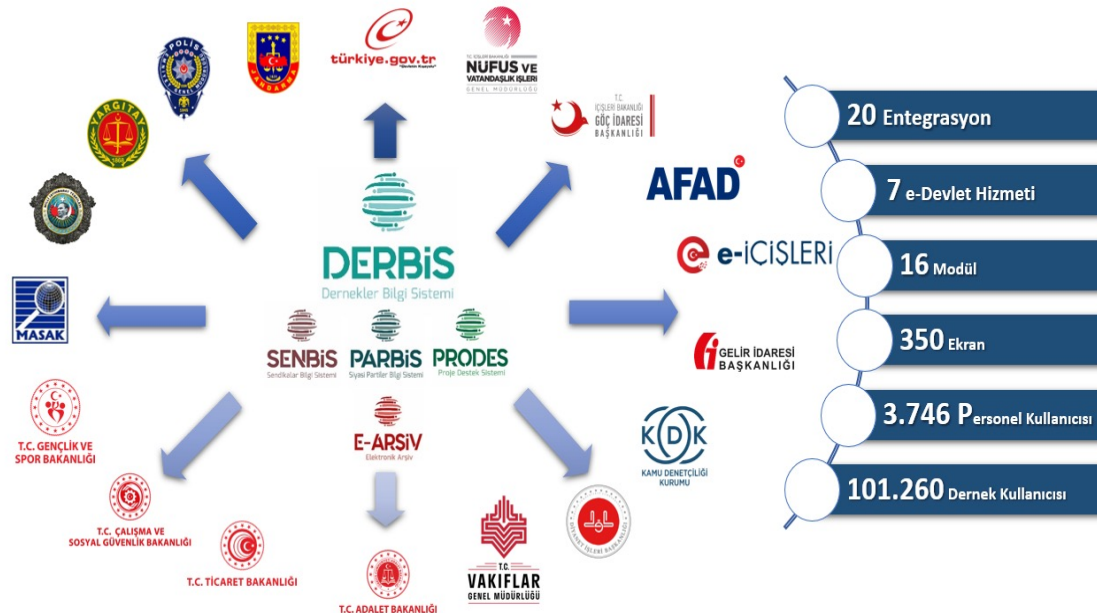
e-Otoban projesi ile taşrada mülki idare amirlerinin onayını gerektiren belge süreçleri ele alınmış ve bu tip evrakların elektronik ortamda onaylanmasına imkân sağlanmıştır. e-Otoban projesi ve e-Devlet projesinin eş güdümü sayesinde; vali, vali yardımcısı ve kaymakamların havale ve imza işlemlerinin tek bir arayüz üzerinden yönetilmesi sağlanmıştır.

KOLAYLIK Farklı kurumlara ait evrakların daha kolay bir şekilde takip edilebilmesine imkân sağlamakta, hızlı karar alma kabiliyeti kazandırmakta ve bir bütün olarak evrak onay süreçlerini kolaylaştırmaktadır.	HIZ Dış kurum evrakları için uzun sürebilen vali, vali yardımcısı ve kaymakam paraf ve imza süreçleri e-Otoban projesi ile tek bir ekran üzerinden saniiyeler içinde tamamlanabilmektedir.	TASARRUF Yılda yaklaşık 14 milyon evrakın e-Otoban üzerinden işlem görmesiyle yaklaşık 20 milyon TL tasarruf sağlanmaktadır. Ayrıca proje, e-yazışmaya imkân vermesi sayesinde yaklaşık 50 milyon TL'lik ilave tasarrufu da mümkün kılmaktadır.	BİRLİKTE ÇALIŞABİLİRLİK Kamu kurum ve kuruluşlarının kâğıtsız ofis uygulamasına tam anlamıyla geçebilmesini sağlamak için birlikte çalışabilirlik esaslarına uygun olarak geliştirilen e-Otoban Projesi, e-Yazışma hedeflerinin gerçekleşmesi için bir köprü görevi görmektedir.	ZAMAN VE MEKÂNDAN BAĞIMSIZ SİSTEM Vali, vali yardımcısı ve kaymakamların zaman ve mekândan bağımsız bir şekilde diğer kurumların evrak işlemlerini elektronik ortamda takip edebilmesi ve iş süreçlerinin kesintisiz olarak devam etmesi sağlanmaktadır.
--	--	---	--	---

Muhtar Bilgi Sistemi projesi, muhtarların kamu hizmetlerine ilişkin görevlerini daha hızlı ve etkin bir şekilde yerine getirebilmeleri amacıyla geliştirilmiştir. Bu sayede, kamu kurum ve kuruluşlarına iletilecek taleplerin takip edilmesi, sonuçlandırılması ve raporlanması imkânı getirilmiştir. Proje kapsamında bugüne kadar 228.350 başvuru alınmıştır.

Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılında kullanıma açılan e-Dernek kurumsal yazılımı, 2012 yılına kadar kullanılmış; akabinde söz konusu yazılımın geliştirilmesine karar verilmiştir. Bu bağlamda, hizmete alınan Dernekler Bilgi Sistemi (DERBİS) uygulamasının geliştirme süreci 31.12.2015 tarihinde tamamlanmıştır.

DERBİS Projesi Bütünleşmeleri

Açık Kapı Projesi

E-dönüşüm anlayışıyla yürütülen kamu hizmeti politikaları, günün ihtiyaçlarına elverişli bir biçimde yapılanma konusunu gündeme taşımıştır. Bu doğrultuda geliştirilen politika, vatandaşlarımızın görüş, öneri, talep ve şikâyetlerini dile getirebilmelerine ve tek başvuru ile sonuç alabilmelerine olanak tanıyan hızlı, etkili ve verimli bir yönetim anlayışını esas almıştır. Bu bağlamda, 2017 yılında İçişleri Bakanlığı tarafından 180 Günlük Hükümet Eylem Planı kapsamında, Açık Kapı projesi başlatılmıştır. Valiliklerde Açık Kapı şube müdürlükleri, Bakanlık tarafından uygun görülen ilçe kaymakamlıklarında ise Açık Kapı şeflikleri oluşturulmuştur.

AÇIK KAPI BAŞVURU SAYILARI

(15/12/2017-30/09/2025)

Açık Kapı birimlerine, kuruluşun günümüze

9.347.563

başvuru yapılmış olup

9.339.567'si

sonuçlandırılmıştır.

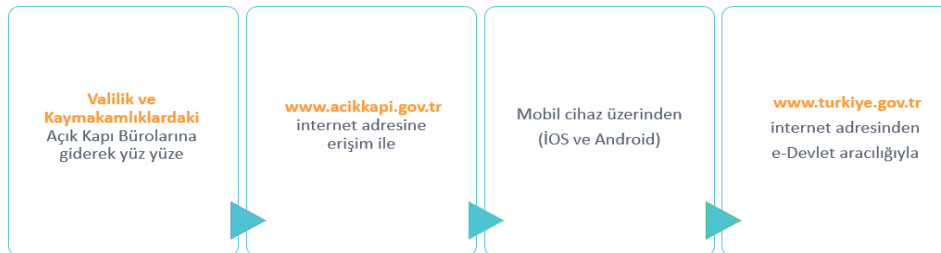

Proje, vatandaşlarımızın işlemlerini dijital ortamda tamamlamasına olanak tanıyan bir yazılım sistemi olarak geliştirilmiştir. Proje sayesinde, vatandaşlarımız tarafından valiliklere yapılan taleplerin kayıt ve takibi elektronik ortamda sağlanıp sonuçlandırılmaktadır.

Vatandaşlarımız, www.acikkapi.gov.tr adresinden, e-Devlet üzerinden veya mobil uygulamayı kullanarak 19 başlık ve 326 konu içerisinde seçtikleri talepleri, doğrudan valilik ve kaymakamlıklar uhdesindeki Açık Kapı masalarına iletebilmektedir.

Açık Kapı Başvuru Yöntemleri

Evim Yuva Olsun Projesi

Evimyuvanolsun.org platformu, 6 Şubat 2023 depremlerinden etkilenen vatandaşlarımızın barınma ihtiyaçlarını karşılamak üzere oluşturulmuştur. Kampanyanın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için valilik ve kaymakamlıklar da projeye dâhil edilmiştir.

Depremzedeler için ücretsiz ya da uygun kira bedeliyle konaklama imkânı sağlayan gönüllüler, evlerini asgari 3 aylık süreyle kullanıma sunmak amacıyla başvurularını Gönüllü Konut Konaklama Başvuru Sistemi üzerinden gerçekleştirmiştir. Gönüllü talepleri www.evimyuvanolsun.org internet sayfası üzerinden yapılabildiği gibi, 112 Acil Çağrı merkezleri aranarak da yapılabilmektedir.

Depremzedeler, www.depremzede.icisleri.gov.tr veya deprem bölgesindeki valiliklerin internet sayfaları üzerinden başvurularını yapabilmektedir. Tüm başvurular Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü çatısı altında toplanmaktadır.

Sistemdeki hane bilgileri valilik ve kaymakamlıklar tarafından görevlendirilen kişilerce yerinde kontrol edilmiştir. Seçilen 1.930 personele sistemde gerekli yetkiler ve uygulamayla ilgili eğitimler verilmiştir. Böylece beyan edilen evlerin oturmaya uygun olup olmadığı kontrol edilerek sistem üzerinden onayları yapılmıştır.

3.1. Emniyet Genel Müdürlüğü

3.1.1. Teknolojik Yapıdaki Dönüşüm ve Kapasite Artışı

E-Devlet Hizmetleri ve Bürokrasinin Azaltılması

EGM, e-Devlet bütünleşmesi çalışmaları kapsamında, www.turkiye.gov.tr internet sitesi üzerinden 34 hizmet sunmaktadır. Bürokrasinin azaltılması ve yalınlaştırılması çalışmaları kapsamında ise 621 belgenin yalınlaştırılması sağlanmıştır.

Kent Güvenlik Yönetim Sistemi ve Plaka Tanıma Sistemi

Kent Güvenlik Yönetim Sistemi (KGYS) ve Plaka Tanıma Sistemi (PTS) projesi ile asayiş, trafik ve güvenlik hizmetlerine katkı amaçlı kavşak, meydan ve toplumsal gösteri alanlarının izlenmesi, kontrolü ve gerekli ek tedbirlerin alınması sağlanmıştır.

Trafik güvenliğinde önemli bir rolü olan KGYS'ler, hâlihazırda 81 il ve 922 ilçede hizmet vermektedir. KGYS sayısı 2016 yılında 9.996 iken bu sayı 2025 yılında 27.461'e yükselmiştir. Trafik güvenliğinde önemli bir rolü olan PTS sayısı ise 2016 yılında 1.113 iken 2025 yılında 3.829'a yükselmiştir.

Kayıp Alarmı Projesi

2014 yılında hayata geçirilen Kayıp Alarmı Projesi kapsamında, bugüne kadar 615'i yetişkin, 591'i çocuk olmak üzere toplam 1.206 kayıp şahıs hakkında bilgilendirme mesajı oluşturulmuş; belirlenen bölgelerdeki cep telefonu kullanıcılarına SMS gönderilmiştir.

Bu çalışmalar sonucunda, kayıp kişilerden 1.138'i bulunmuştur.

KAYIP ALARMI

Suç Araştırma Raporlama Projesi

Ülke genelinde gerçekleşen asayiş olaylarında elde edilen görüntü, fotoğraf ve bilgilerin iller arasında daha hızlı paylaşılabilmesini sağlamak amacıyla 2019 yılında, Suç Araştırma ve Raporlama Projesi başlatılmıştır.

Proje kapsamında, bugüne kadar 38.643 olayın bilgi ve görüntüleri sisteme girilmiş ve 10.652 olayın aydınlatılması sağlanmıştır.

Akaryakıt Takip Projesi

Çalıntı ve aranan araçların yakalanması, diğer suçlarda kullanılan araçların takibinin yapılması ile şüphelilerin tespit edilerek suçların aydınlatılması amacıyla, 2017 yılında Akaryakıt Takip Projesi kullanılmaya başlanmıştır. Proje kapsamında, 4.325 araç yakalanmış; kasten öldürme, kapkaç, hırsızlık ve dolandırıcılık başta olmak üzere 2.467 asayiş olayı aydınlatılmıştır.

Biyometrik Veri Yönetim Sistemi

Biyometrik Veri Yönetim Sistemi, 81 il ve 152 ilçede 633 iş istasyonu ve 1.151 LS cihazı kullanılarak olay yeri izlerinin incelenmesi ile parmak izi alım işlemlerinin yapılmasını sağlayan sistemdir.

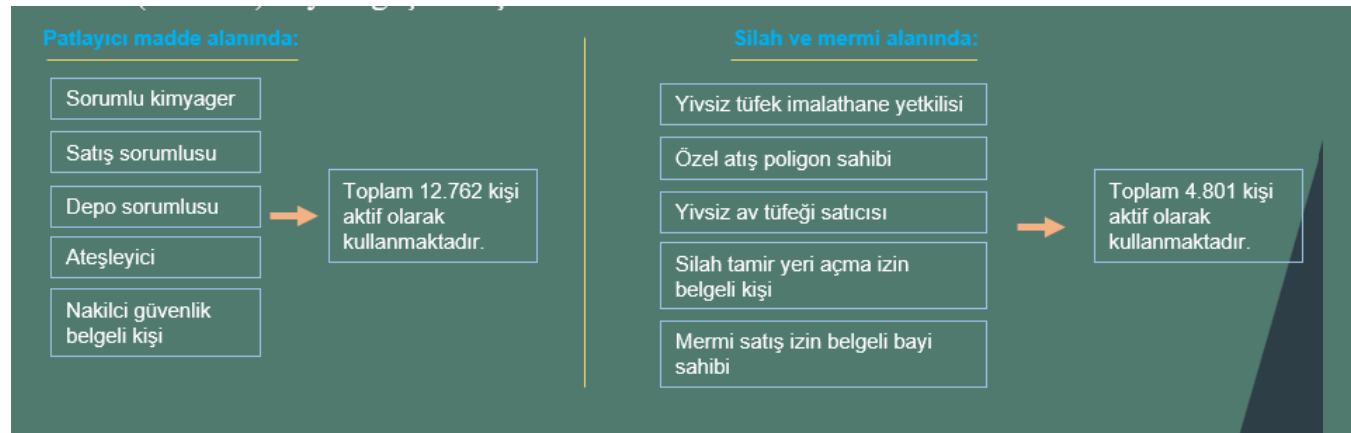
Ateşli Silahlar Projesi

Silah ruhsat bilgilerinin dijital platforma taşınarak güvenli bir dijital arşiv oluşturulması ve bu arşiv vasıtasıyla silah ruhsat işlemlerinde zaman kaybının önlenmesi amacıyla 2020 yılında Ateşli Silahlar Projesi (ASİP) hayata geçirilmiştir.

ASİP kapsamında, altı adete kadar silah bilgisinin tek kartta toplanabildiği (marka, seri numarası vb.), taklit edilebilmesi güç, tahrip ya da tahrif edildiğinde kolayca tespit edilebilen silah kartları oluşturulmuştur. Bu kartlar, pasaport ve sürücü belgesinde olduğu gibi tek merkezde düzenlendikten sonra ilgililere dağıtılmaktadır. Kart üzerinde bulunan QR kod sayesinde EGM personeli tarafından yapılan noktasal kontrol ve sorgulamalarda kişiye ait silah ruhsat bilgisine kolayca erişim sağlanabilmektedir.

Patlayıcı Maddeler ve Silah Bilgi Sistemi

Sivil kullanım amaçlı patlayıcı maddelerin ve üretimi tamamlanmış yivsiz tüfek, havalı silah, ses ve gaz fişegi atabilen silahlar (kurusıkı) ile yivli silah mermilerinin üretim, depolama, ithalat, ihracat, satış ve kullanım sürecinin online olarak takip edilebilmesi ve iller arası uygulama birliğinin sağlanması amacıyla, 2019 yılında Patlayıcı Maddeler ve Silah Bilgi Sistemi hayata geçirilmiştir.

Kriptolu Emniyet Telsiz Muhabere Sistemi

Analog Telsiz Sisteminden Sayısal (Kriptolu) Telsiz Sistemine geçiş çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen Kriptolu Millî DMR Sayısal Telsiz Sistemi Projesi, 2011-2014 yılları arasında 15 ilde başlatılmıştır. Kriptolu Emniyet Telsiz Muhabere Sistemi'ndeki (KETUM) mevcut il sayısı 30'a çıkartılmış olup 2025 yıl sonuna kadar bu sayının 36'ya çıkartılması hedeflenmektedir.

Sanal Taktik Eğitim Merkezi

EGM Özel Harekât personelinin yakın/uzak alan çatışma şartlarını sanal ortamda birebir deneyimlemesi amacı ile 2018 yılında Sanal Taktik Eğitim Merkezi hizmete girmiştir.

Özel Güvenlik Bilgi Sistemi Otomasyonu

Özel güvenlik alanında yürütülen tüm iş ve işlemlerin dijital ortamda yapılabilmesine imkân sağlayan Özel Güvenlik Bilgi Sistemi Otomasyonu (ÖGNET), 2019 yılında hayata geçirilmiştir. ÖGNET; özel güvenlik şirketleri,

özel güvenlik eğitim kurumları, belediye ve il özel idare şirketleri, özel güvenlik izni verilen yerler ve alarm izleme merkezleri olmak üzere, yaklaşık 100 bin kullanıcıyı bünyesinde barındırmaktadır. Sistem üzerinden yıllık ortalama 3 milyon dijital işlem yapılmaktadır.

Özel Güvenlik Eğitimlerini Geliştirme ve Alan/Branş Eğitimleri Projesi

Özel güvenlik hizmetlerinin etkin bir şekilde yerine getirilmesi ve özel güvenlik eğitimlerinin günün şartlarına uyumlu hâle getirilmesi amacıyla Özel Güvenlik Eğitimlerini Geliştirme ve Alan/Branş Eğitimleri Projesi başlatılmıştır.

Genel Kolluk-Özel Güvenlik İş Birliği ve Entegrasyon Uygulaması

Özel güvenlik görevlilerinin genel kolluk kuvvetleriyle etkili iletişim, iş birliği ve eş güdümünü sağlamak amacıyla geliştirilen Genel Kolluk-Özel Güvenlik İşbirliği ve Entegrasyon Uygulaması (KAAN), pilot il olarak seçilen İstanbul'da 1 Nisan 2019 tarihinde faaliyete geçmiştir.

Projenin başarılı sonuçlar vermesi üzerine, KAAN uygulamasının ülke genelinde yaygınlaştırılması kararlaştırılmıştır. KAAN uygulaması, hâlihazırda 81 ilde 64.255 noktada, 41.936 genel kolluk personeli ve 282.765 özel güvenlik görevlisinin katılımıyla etkin şekilde kullanılmaktadır. Uygulama kapsamında bugüne kadar toplam 202.704 bildirim gerçekleştirilmiş, 49.523 kişi hakkında adli ve idari işlem yapılmıştır.

3.2. Jandarma Genel Komutanlığı

3.2.1. Teknolojik Yapıdaki Dönüşüm ve Kapasite Artışı

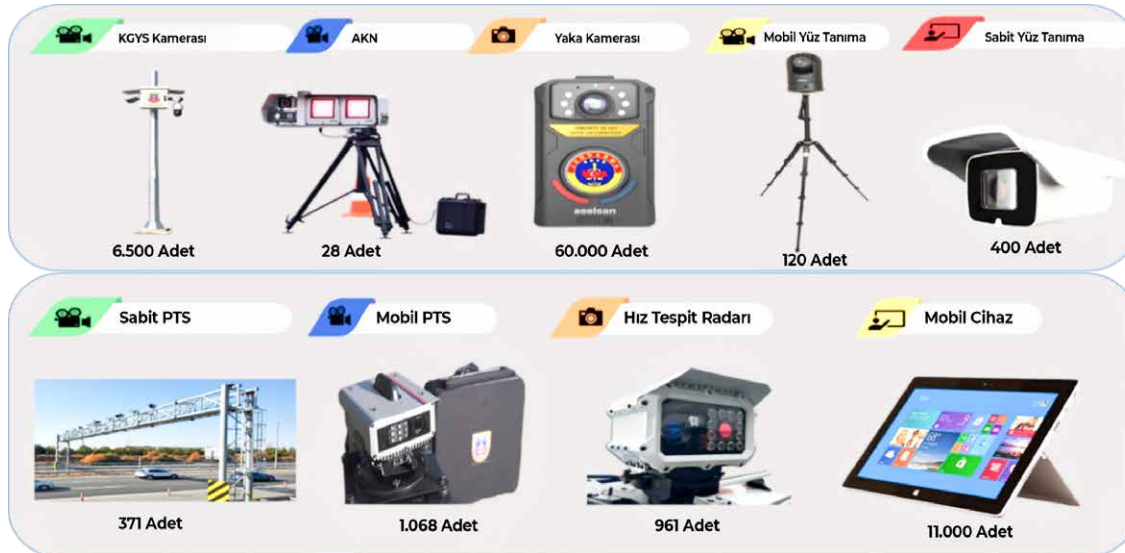
e-Devlet Hizmetleri ve Bürokrasinin Azaltılması

JGK'ca e-Devlet bütünleşmesi çalışmaları kapsamında, www.turkiye.gov.tr internet sitesi üzerinden 56 çeşit hizmet sunulmaktadır. Bürokrasinin azaltılması çalışmaları kapsamında ise 261 belgenin yalınlaştırılması sağlanmıştır.

Jandarma Kent Güvenlik Yönetim Sistemi

Jandarma Kent Güvenlik Yönetim Sistemi (J/KGYS) Projesi, JGK'nın suç ve suçluyla mücadeledeki etkinliğini artırmak ve emniyet-asayiş hizmetlerinin daha verimli şekilde sürdürülmesini sağlamak amacıyla, yerli ve milli imkânlarla geliştirilen bir projedir.

J/KGYS Projesi; sabit ve hareketli kameralar, yaka kameraları, mobil cihazlar, akıllı kontrol noktaları, mobil ve sabit yüz tanıma kameraları gibi bileşenlerden oluşmakta; bu sistemler plaka tanıma sistemi (PTS) ve hız tespit radarları ile desteklenmektedir.

JGK sorumluluk sahasındaki kilit rol oynayan noktalara, yüksek çözünürlüklü akıllı kameralar kurulmakta; elde edilen görüntüler İlçe Jandarma Komutanlıklarında kurulu J/KGYS merkezlerine aktarılmakta ve 7 gün 24 saat esasına göre takip edilmektedir.

Akıllı Kontrol Noktası Sistemi, başta yol kontrol noktaları olmak üzere, ihtiyaç duyulan her bölgede yapay zeka destekli kameralar aracılığıyla araç içi yüz tanıma ve plaka sorgulaması yapılması amacıyla geliştirilmiştir.

J/KGYS'nin etkinliğini artırmak amacıyla, Jandarma sorumluluk bölgesinden geçen taşıtlara yönelik PTS kullanılmaktadır. Bu sistem sayesinde, araç plakaları gündüz ve gece koşullarında otomatik olarak tanınmakta ve aranan, çalıntı, sahte plakalı, trafikten men veya hacizli araçlar için sesli ve görsel alarmlar oluşturulmaktadır. Sabit plaka tanıma sisteminin bulunmadığı veya ihtiyaç duyulan bölgelerde mobil PTS cihazları kullanılarak plaka sorgulama işlemleri gerçekleştirilmektedir.

Kara yollarında sürüş güvenliğini artırmak amacıyla araçların hız ölçümünü yapabilen ve gelişmiş görüntüleme teknolojilerine sahip hız tespit radarları kullanılmaktadır. Bu sistemler, entegre yazılımlar sayesinde hız ihlali verilerini kaydedip merkeze otomatik olarak aktarabilmekte ve gerektiğinde otomatik ceza düzenleyebilmektedir.

CANDAR Mobil Sorgulama Uygulaması

Vatandaşlarımızın güvenliğinin en üst düzeyde sağlanması amacıyla Jandarma Genel Komutanlığı tarafından geliştirilen CANDAR mobil sorgulama uygulaması vasıtasıyla, jandarma asayiş kontrol noktalarında şahısların aranma durumu, kullanılan aracın çalıntı olup olmadığı, sahte plaka kullanılıp kullanılmadığı gibi asayiş denetimleri; mobil cihazların kamera ile kimlik ve plaka okuma gibi yetenekleri sayesinde hızlı ve etkin bir şekilde yapılabilmektedir. Bu sayede, vatandaşlarımızın kontrol noktalarında uzun süre beklemelerinin önüne geçilmektedir.

DERBENT Mobil Sorgulama Uygulaması

Jandarma Trafik timleri tarafından kullanılan DERBENT mobil sorgulama uygulaması ile ülke genelindeki kara yollarında trafik güvenliğinin sağlanması amacıyla, araç, sürücü ve yolculara ilişkin denetimler hızlı ve etkin biçimde yürütülmektedir. Mobil cihazların sahip olduğu ileri teknolojik yetenekler sayesinde vatandaşlarımızın kontrol süreçleri kısaltılmaktadır.

Jandarma Silah Bilgi Sistemi

Jandarma sorumluluk bölgesinde yaşayan vatandaşlarımızın, silah ruhsat başvurusu, ruhsat yenileme ve mermi talep işlemleri gibi tüm işlemlerini ilgili silah ruhsat birimine gitmeden e-Devlet üzerinden yapabilmelerine imkân sağlamak amacıyla Jandarma Silah Bilgi Sistemi geliştirilmiştir.

Jandarma Kolluk İşlemleri Projesi

Jandarma Genel Komutanlığı sorumluluk sahasında meydana gelen olaylara ilişkin bilgilerin kaydedilmesi, sorgulanması ve karar desteğine esas oluşturacak istatistiksel veriler ile raporların üretilmesini sağlamak amacıyla Jandarma Kolluk İşlemleri Projesi geliştirilmiştir.

Proje kapsamında; asayiş, terör, göçmen kaçakçılığı, organize suçlar, siber suçlar ve kabahatlere ilişkin tutanaklarda yer alan tüm bilgilerin ortak bir veri tabanında toplanması sağlanmıştır. Bu sayede Jandarma Teşkilatının suç ve suçlularla mücadeledeki etkinliği artırılmış, taktik ve operasyonel ihtiyaçlara yönelik rapor ve analizlerin hızlı biçimde üretilmesi mümkün olmuştur. Ayrıca proje, elde edilen verilerle teşkilat, malzeme ve personel planlamasının veri temelli oluşturulmasına da katkı sağlamıştır.

Jandarma Asayiş Bilgi Sistemleri

Jandarma Genel Komutanlığının emniyet ve asayiş hizmetlerini hızlı, güvenilir ve etkin bir şekilde yerine getirmesini sağlamak amacıyla, tüm sorgulama ve uygulama işlemlerinin ortak bir ekrandan yapılabileceği Jandarma Asayiş Bilgi Sistemi (JABS) portalı geliştirilmiş ve 2015 yılında hizmete açılmıştır.

Kiralık Araç Bildirim Sistemi Projesi

Kimlik Bildirme Kanunu'nda 27 Mart 2015 tarihinde yapılan değişiklikle, araç kiralama hizmetlerinde kimlik bildirim işlemlerinin düzenli olarak yapılması için Kiralık Araç Bildirim Sistemi Projesi hizmete sunulmuştur. Bu projeye birlikte, kiralık araçlar ile işlenmesi muhtemel suçların önlenmesi sağlanmıştır.

Jandarma Entegre Muhabere ve Bilgi Sistemi

Jandarma Entegre Muhabere ve Bilgi Sistemi (JEMUS), 2002 yılında başlanmış olup bugün itibarıyla 1000'i aşkın tekrarlayıcı merkeziyle 81 ilde etkin biçimde kullanılmaktadır. Sistemin kapsama alanı Türkiye yüz ölçümünün yaklaşık %95'ine ulaşmıştır.

Yerli ve millî imkânlarla geliştirilen JEMUS Haberleşme Sistemi, AFAD, Sağlık Bakanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve diğer kamu kurumlarının iletişim ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Sistem, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli deprem başta olmak üzere, yaşanan tüm afetlerde kesintisiz haberleşme imkânı sunarak kurumlar arası koordinasyonu sağlamıştır.

Önümüzdeki dönemde geniş bant teknolojisinin JEMUS altyapısına entegre edilmesiyle, sistemin veri aktarım kapasitesi ve güvenlik kabiliyetlerinin daha da geliştirilmesi planlanmaktadır.

İHA Önleme Sistemleri

İHA Önleme Sistemleri, insansız hava aracı ile kumandası arasındaki haberleşmeyi kesebilen ve İHA'nın küresel konumlama uydularından konum bilgisi almasını engelleyebilen sistemlerdir. Kullanım alanları ve teknolojik kabiliyetleri her geçen gün artan İHA'lardan kaynaklanan tehditlere karşı; vatandaşlarımızı, personeli ve kilit öneme sahip tesisleri korumak amacıyla, yerli ve millî imkânlarla üretilen sabit ve mobil İHA Önleme Sistemleri envantere kazandırılmıştır.

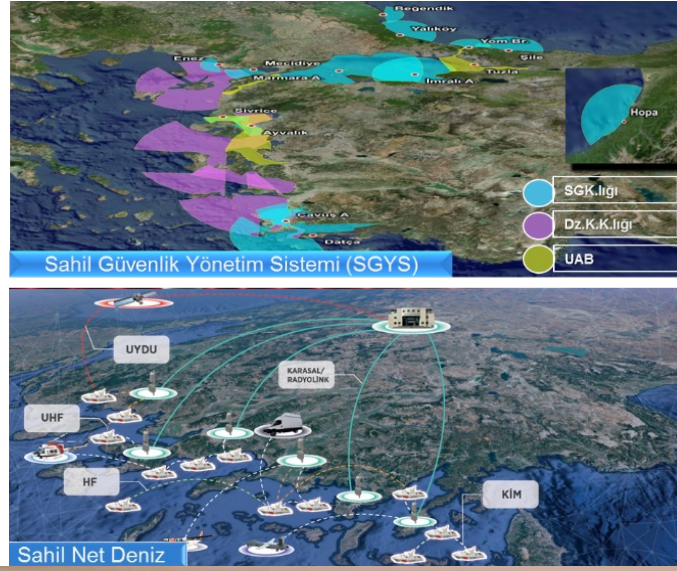

Ayrıca, yeni nesil İHA önleme sistemlerine; yapay zekâ destekli hedef tanıma, çoklu sensör füzyonu, sürü dron tespiti ve otonom savunma karar işlevleri gibi yeteneklerin kazandırılmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

3.3. Sahil Güvenlik Komutanlığı

Teknolojik Yapıdaki Dönüşüm ve Kapasite Artışı

Gelişen güncel teknolojik imkânların Sahil Güvenlik görevlerinde etkinliği artırmasına yönelik olarak denizlerimizde durumsal farkındalığı artırmak ve etkin bir komuta kontrol altyapısını oluşturmak amacıyla, Sahil Güvenlik Yönetim Sistemi Projesi, Sahil-Net Deniz, Sahil-Net Kara ve Ka Band Uydu Haberleşme projeleri hayata geçirilmiştir

61. 62. 64. ve 65. Hükûmet İçişleri Bakanı Eşkan Ala,
TCSG Yaşam Sahil Güvenlik Gemisi Teslim Töreni'nde, 13 Mayıs, 2014

Sahil Güvenlik Yönetim Sistemi Projesi

Otomatik tanımlama sistemi elektro optik sensör, radar, diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınan veriler ile tanımlanmış deniz resmini oluşturarak özellikle karasuları ve ötesinde sahilde genişletilmiş radar kapsamı ile denizde durumsal farkındalığı sağlamak amacıyla, Sahil Güvenlik Yönetim Sistemi Projesi başlatılmıştır. Proje kapsamında 17 adet istasyonun kurulumu tamamlanmıştır.

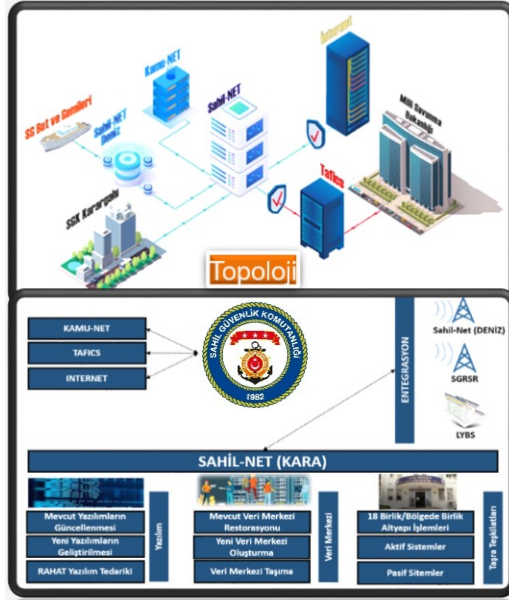
Sahil-NET Deniz Projesi

Sahil-NET Deniz Projesi, SGK bağlısı yüzer unsurlarının sahip olduğu muhabere cihazlarını tek bir çatı altında toplayarak deniz-deniz ve deniz-kara arasındaki veri paylaşım kapasitesini artırmak maksadıyla başlatılmıştır.

Proje kapsamında, Sahil Güvenlik Ege Deniz Bölge Komutanlığına ait sorumluluk sahasında görev yapan deniz unsurlarında sistem kurulumları tamamlanmıştır. Savunma Sanayii Başkanlığı ile eş güdümlü şekilde diğer Bölge Komutanlıklarında da söz konusu sistemin yıllara göre yaygınlaştırılması çalışmalarına devam edilmektedir.

Sahil-NET Kara Projesi

SGK'nın görevlerini daha etkin icra etmesi maksadı ve kamu kurumlarıyla gerçek zamanlı veri paylaşımı ihtiyacını karşılamak üzere Sahil-Net Kara Projesi başlatılmıştır. Bu proje ile EGM tarafından işletilen POLNET, JGK tarafından işletilen JANNET ağları benzeri yarı kapalı ve güvenli bir kurumsal ağ (intranet) kurulması, mevcut birlik bilgi sistem alt yapıları ile yazılımların yenilenmesi ve yeni yazılımlar geliştirilmesi/ tedarik edilmesi hedeflenmektedir. Askerî sistemlerle haberleşme için TAFICS ağı ile asgari seviyede bağlantının korunması, ayrıca KamuNet ağı, e-Devlet ve

e-Otoban sistemleri ile bütünleştirilmesi planlanmaktadır.

KA Band Uydu Haberleşme Sistemi Projesi

SGK bağlısı deniz/kara unsurlarının iletişim imkân ve kabiliyetinin geliştirilmesi, deniz/kara unsurları üzerindeki kamera görüntülerinin uydu sistemi üzerinden aktarılacak canlı/geçmiş kayıtların izlenmesi maksadıyla, Ka Band Uydu Haberleşme Sistemi Projesi başlatılmıştır.

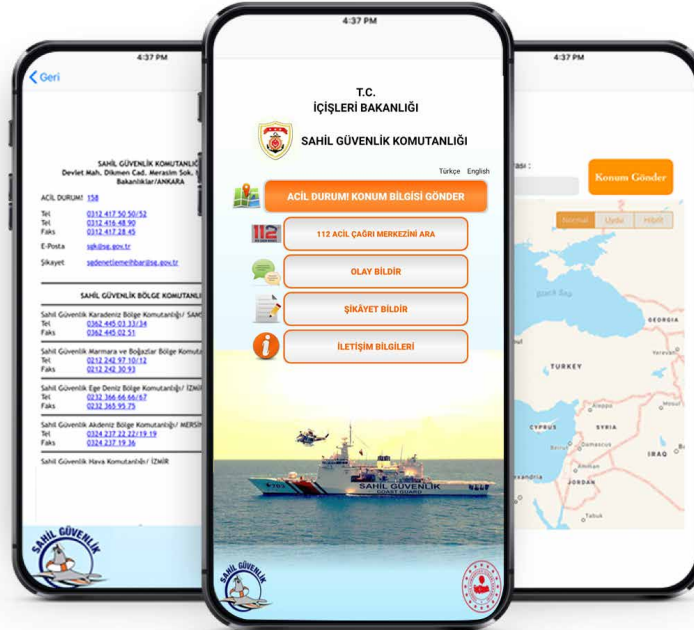
Sayısal Emniyetli Muhabere Sistemi Projesi

Yüzer/uçar unsurlar ile kara birliklerinin emniyetli ve hızlı muhabere tesis etmesine imkân sağlanması amacıyla başlatılan VHF Geniş Alan Sayısal Emniyetli Muhabere Sistemi Projesi çerçevesinde, SGK envanterinde bulunan unsurların muhabere imkân ve kabiliyetlerinin geliştirilmesi sağlanmıştır.

Sahil Güvenlik Mobil Uygulaması

Denizde acil durumda kalan, yardıma ihtiyacı olan vatandaşlarımızın ve turistlerin bulunduğu mevkiileri tam olarak görerek en hızlı şekilde ilgili birimlerimize ulaştıran SGK Mobil Uygulaması, www.sgk.tsk.tr internet sayfası ve mobil uygulama marketlerinden yayımlanarak hizmete sunulmuştur.

Elektronik Seyir Yardımcıları Dershane Projesi

Yüzer birliklerde görevlendirilecek SGK personelinin gemicilik yeteneklerini geliştirmek ve gemilerde bulunan teknolojik cihazları kullanabilmelerini sağlamak maksadıyla, Sahil Güvenlik Okul Komutanlığı bünyesinde, simülasyon yazılımı ve yüksek kapasiteli donanımlardan oluşan Elektronik Seyir Yardımcıları Dershanesi kurulmuştur.

Görüntüleme Sistemi Projesi

SGK sorumluluk sahasında kamu kaynaklarını daha verimli kullanarak deniz güvenliği ve emniyetinin en üst seviyede sağlanması amacıyla; Ege Deniz Bölge Komutanlığı, Marmara ve Boğazlar Bölge Komutanlığı ve Akdeniz Bölge komutanlıkları sorumluluk sahalarında yasa dışı faaliyetlerle yoğun olarak karşılaşılan kilit noktalara kamera sistemi kurulumları yapılmıştır.

Elektro Optik Kamera Temin Projeleri

SGK tarafından icra edilen düzensiz göç faaliyetlerinin engellenmesi, ülkemizden yurt dışına veya yurt dışından ülkemize geçiş yapabilecek terörist grupların tespiti ve engellenmesi; uyuşturucu ve kaçakçılıkla mücadelede suç ve suç unsurlarına yönelik teşhis, takip, suça yönelik delillerin yerinde ve zamanında tespiti görevleri ile arama kurtarma faaliyetleri ve diğer kolluk görevlerinde kullanılmak üzere Komutanlık yüzer unsurları ile karada ihtiyaç görülen noktalara Elektro Optik Sensör Sistemi tedarik/bütünleştirilmesi yapılmaktadır. Bu proje, sahil güvenlik faaliyetlerinde ilave gece görüş kabiliyeti kazandırmıştır.

Sualtı Arama Kurtarma İmkân ve Kabiliyetlerinin Artırılması

SGK'nın sualtı arama kurtarma imkân ve kabiliyetinin artırılması maksadıyla, 6 adet yandan taramalı sonar ve 7 adet sualtı görüntüleme cihazı (ROV) tedarik edilmiş ve Dalış Emniyet Güvenlik Arama Kurtarma (DEGAK) timlerinin envanterinde kullanılmaya başlanmıştır.

Mobil Radar Projesi

Proje kapsamında, 10 adet Mobil Radar, Sahil Güvenlik Komutanlığı envanterine dâhil edilmiştir. Bu proje ile Sahil Güvenlik Komutanlığının kıyı gözetleme ve hedef tespit kabiliyeti önemli ölçüde güçlenmiştir.

Mobil radarların envantere girmesiyle arama kurtarma görevleri başta olmak üzere; yasa dışı su ürünleri avcılığı, yasalara aykırı olarak doğal kaynakların çıkarılması, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele, düzensiz göçle mücadele ve diğer önleyici kolluk görevlerinde kurumsal kapasitenin artırılması sağlanmıştır.

Felaket Kurtarma Merkezi ve İş Sürekliliği Merkezi Projesi

2019/12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri Genelgesi ile Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi doğrultusunda; yangın, sel, deprem gibi doğal afetler sonucunda oluşabilecek kurumsal veri ve altyapı kaybının yaşanması durumunda yedek sunucu, yedek veri depolama ve yedek ağ altyapısını kullanarak kesintiyi mümkün olan en kısa sürede normale döndürmek maksadıyla Felaket Kurtarma Merkezi kurulmuştur. Ayrıca, güncel veri ile Sahil Güvenlik Komutanlığı bilişim servislerinin uzak noktadan hizmet vermesini sağlamak maksadıyla İş Sürekliliği Merkezi oluşturulmuştur. Bu sistemler, SGK Karargâh bilgi sistemini güçlendiren bir nitelik arz etmektedir.

Veri Merkezi Projesi

SGK bağlı unsurların kolluk görevlerini daha etkin bir şekilde icra edebilmesi ve eş güdümlü görev yaptığı kamu kurum kuruluşlarıyla gerçek zamanlı veri paylaşımı sağlanması amacıyla, SGK Karargâhı Veri Merkezi sistem ve ağ altyapılarının yenilenmesi sağlanmıştır.

“Sadece personel sayısıyla arzu ettiğimiz güvenlik iklimini tesis edemeyiz. İnsan kaynağıyla birlikte araç, gereç, donanım ve teknolojik kapasitenin de güçlendirilmesi şart. Kolluk birimlerimizi görünür kılacak, daha hızlı, daha caydırıcı kılacak olan teknik donanım ve imkânlardır.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan
*Jandarma ve Emniyet Teşkilatlarına 7204
Yeni Aracın Hizmete Alın Töreni
20 Eylül 2024*

ARMA VE EMNİYET
MIZA 7204 YENİ ARACIN
TE ALIM TÖRENİ
LÜL 2024 İSTANBUL

4. Bölüm

İç Güvenlikte
Fiziki Dönüşüm

4. İç Güvenlikte Fiziki Dönüşüm

İç güvenlik alanında insan kaynağı ve teknolojik altyapının gelişimi kadar teçhizat ve donatı konusundaki kapasite artışı da önem arz etmektedir. Bu kapsamda, kolluk kuvvetlerinin değişen güvenlik tehditleri karşısında müdahale kapasitesini ve caydırıcılığını artırmak maksadıyla; asayiş hizmetlerinde görevli devriye araçlarından terörle mücadele operasyonlarında kullanılan zırhlılara, helikopterlerin çağdaştırılmasından insansız hava araçlarının kullanımına kadar birçok alanda fiziki kapasite, imkân ve kabiliyet artışı yaşanmıştır. Öte yandan söz konusu fiziki dönüşümler, sadece asayiş ve güvenlik operasyonlarında değil afet ve kriz anları ile su altı ve üstü arama kurtarma çalışmalarında da hizmetlerin etkinliğini artırmıştır.

4.1. Emniyet Genel Müdürlüğü

Envanterdeki Araçların Dönüşümü

EGM, görev etkinliği ile sahadaki yapısal gücünü artırmak amacıyla ekonomik ömrünü tamamlamış taşıt envanterini yenilenmiştir. Bu kapsamda, eskiyen ve görev koşullarına uyumu azalan taşıtlar, yerli ve millî imkânlarla üretilen yeni taşıtlarla değiştirilmiştir.

Eski Tip Ekip Aracı

Yeni Tip Ekip Aracı

Eski Tip Motosiklet

Yeni Tip Motosiklet

Bunun yanında, EGM envanterinde 2000 yılı itibarıyla 1.178'i zırhlı olmak üzere 22.061 olan kara aracı sayısı, 2025 yılında 4.740'ı zırhlı olmak üzere toplam 61.491'e yükseltilmiştir.

Yüzer Unsur Kapasitesinin Artırılması

EGM deniz polisi birimlerince yürütülen adli kolluk faaliyetleri ile arama kurtarma hizmetlerinde etkinliği artırmak amacıyla yüzer unsur envanteri güçlendirmiştir.

Bu kapsamda, 2000 yılında 16 olan yüzer unsur sayısı 2025 yılında 215'e çıkarılmıştır.

Envanterdeki Silahların Dönüşümü

EGM envanterinde bulunan silah, mühimmat ve balistik kapasitesi hem nitelik hem de nicelik olarak artırılarak günün gereklerine uygun hâle getirilmiştir.

Havacılık Alanında Teknolojik Dönüşüm ve Kapasitesinin Artırılması

Yürütülen çalışmalar neticesinde, EGM envanterindeki hava araçlarının kapasitesinde önemli ölçüde artış sağlanmıştır.

Envanterde yer alan hava araçlarında, yıllar itibarıyla gerek nitelik gerek nicelik bakımından kayda değer bir artış sağlanmıştır. Mevcut durumda, EGM bünyesinde 21'i İHA olmak üzere toplam 57 adet hava aracı bulunmaktadır.

T70 Helikopter Simülatörü Projesi

EGM Havacılık Daire Başkanlığı tarafından kullanılan 3 adet hava aracı simülatörü bulunmaktadır. Ayrıca, 1 adet TUSAŞ T70 Helikopteri Simülatör (T70sim) tedariki de planlanmaktadır.

Envanterdeki Binaların Dönüşümü

2000 yılından itibaren gerçekleştirilen yatırımlar kapsamında, 1.820 adet yeni hizmet binası inşa edilmiştir. Bu yatırımlar neticesinde, 2025 yılı itibarıyla toplam 2.949 hizmet binasına ulaşılmış olup iç güvenlik hizmetlerinin yürütülmesinde kullanılan fiziki kapasite önemli ölçüde geliştirilmiştir. Aynı dönem içerisinde inşa edilen 21.492 adet yeni lojman ile 2025 yılı itibarıyla toplam lojman sayısı 37.391'e yükselmiştir.

Samsun İl Emniyet Müdürlüğü

Afyonkarahisar İl Emniyet Müdürlüğü

4.2. Jandarma Genel Komutanlığı

Envanterdeki Araçların Dönüşümü

JGK sorumluluk sahasında yürütülen hizmetlerin etkinliğini artırmak amacıyla, 10 yaşını aşmış araçların yenilenmesine özel önem verilmektedir.

Bu kapsamda, eski tip devriye müdahale araçları ve motosikletler envanterden çıkarılmış, yerlerine güvenlik, hız ve ergonomi açısından geliştirilmiş yeni araç ve motosikletler tedarik edilerek birliklerin kullanımına sunulmuştur.

Eski Tip Devriye Müdahale Aracı

Mevcut Devriye Müdahale Aracı

Eski Tip Motosiklet

Mevcut Motosiklet

Sorumluluk bölgesinde meydana gelebilecek olaylara daha hızlı müdahale edebilmesi, trafik güvenliğinin sağlanmasına yönelik JGK'ca üstlenilen görevleri ifa eden Otoyol ve Trafik Jandarması birimleri tarafından kullanılmak üzere, ihtiyaç duyulan araçlar tedarik edilerek birliklerin hizmetine sunulmuştur.

Eski tip zırhlı muharebe araçları envanterden çıkarılarak yeni nesil araçlar tedarik edilmiş ve birliklerin hizmetine sunulmuştur.

2011 yılından itibaren kaldırılan zırhlı personel taşıyıcılar (ZPT) konseptinin yerini mayına karşı korumalı araç (MKKA) konsepti almış; bu kapsamda yeni nesil MKKA'lar tedarik edilerek birliklerin hizmetine sunulmuştur.

Envanterden Çıkarılan ZPTler

Mevcut ZPTler

Özellikle, terörle mücadele harekâtında görevli birliklerce personelin intikal güvenliğinin sağlanması amacıyla, ihtiyaç duyulan yeni nesil taktik tekerlekli zırhlı araçlar (TTZA) tedarik edilerek birliklerin hizmetine sunulmuştur.

Shorland

Cobra I

Cobra II

Ejder Yalçın

Vuran

Değişen askerî, taktik ve lojistik ihtiyaçlar doğrultusunda, personelin intikal güvenliğinin sağlanması amacıyla, zırhlı ambulanslar, devriye müdahale araçları, akaryakıt tankeri ve çekici/kurtarıcı araçlar ile diğer araçlar (otobüs, minibüs, komuta kontrol aracı vb.) tedarik edilerek birliklerin hizmetine sunulmuştur. İhtiyaç duyulan araçlara balistik koruma kabiliyeti de kazandırılmıştır.

Landrover Ambulans

Kirpi Ambulans

Cobra II Ambulans

Zırhlı Kutarıcı 8x8

Aktan 8x8

Tulga

Zırhlı Çekici

Envanterdeki Silahların Dönüşümü

JGK personeli tarafından kullanılan eski tip silahlar envanterden çıkarılarak yerlerine, Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB) ile iş birliği içinde yeni nesil ve yerli silahlar tedarik edilmiştir. Bu kapsamda, JGK mensubu subay, astsubay ve uzman erbaşlara istihkak tabanca olarak verilmek üzere yeni nesil 9 mm SAR9 METE ve CANİK TP9 METE tabanca tedarik edilmiştir.

Yeni nesil teknolojiye sahip, üzerinde her türlü aksesuar veya optik sistemler takmaya imkân sağlayan modüler monte tertibatı ve ayarlanabilir dipçiği bulunan, yerli ve millî imkânlarla üretilen SAR 109 makineli tabanca, 7.62 mm piyade tüfeği, 5.56 mm makineli tüfek ve özel operasyon tüfekleri tedarik edilerek birliklere dağıtılmıştır.

JGK birliklerinin icra ettiği görevler kapsamında, tehdidin çeşitli ve değişken (hibrit) olduğu operasyon ortamında, kilit noktadaki üs bölgesi ve tesislere havadan gelmesi muhtemel tehditleri bertaraf etmek maksadıyla, araca monte lazer sistemler (JARMOL ve İHTAR) tedarik edilmektedir.

Yeni Tedarik Edilen Jandarma Araca Monte Lazer Sistemi (JARMOL ve İHTAR)

Envanterdeki Zırhlı Araç ve Silahların Yenileştirilmesi ve Modernizasyonu

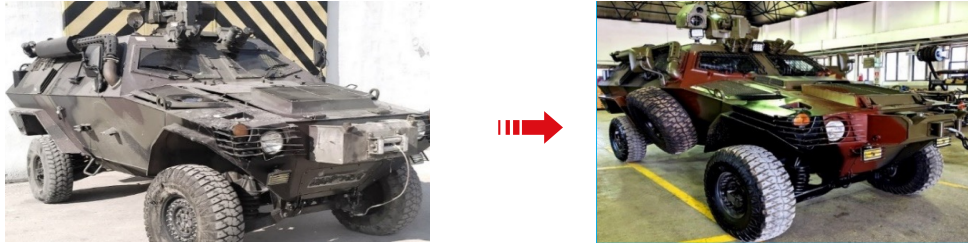
Terörle mücadelede etkin olarak kullanılan zırhlı araçlar ile silahların ekonomik ömürlerinin artırılması, teknolojik gelişmeler doğrultusunda bu araç gereçlere ilave imkân ve kabiliyetlerin kazandırılması maksadıyla, Jandarma Bakım Komutanlığının yenileştirme ve modernizasyon kapasitesi artırılmıştır. Bu kapsamda;

- 2013-2020 yılları arasında 274 adet zırhlı Land Rover araca teknolojik ve taktik üstünlükler kazandırılarak yenileştirmeler yapılmıştır.

Zırhlı Land Rover Yenileştirme

- 2020 yılında başlatılan proje kapsamında, bugüne kadar toplam 302 adet TTZA Cobra-I modernizasyondan geçirilmiştir.

TTZA Cobra-I Modernizasyonu

- 2022 yılında başlayan proje kapsamında, bugüne kadar 5.300 adet Kalaşnikof (AK-47) piyade tüfeğine modern piyade tüfeği işlevselliği kazandırılmış ve 5.826 adet 7.62 mm PKM makineli tüfek modernizasyona tabi tutulmuştur.
- 2024 yılında başlayan proje kapsamında, bugüne kadar 7.042 adet 5.56 mm HK-33 piyade tüfeği ile 121 adet Bora-12 keskin nişancı tüfeğinin modernizasyonu tamamlanmıştır.

5.56 mm HK-33 Piyade Tüfeği Modernizasyonu

Jandarma Bakım Komutanlığına, yedek parça üretim ve ilave bakım-onarım kabiliyetleri kazandırılmıştır. Bu kapsamda;

- Bakım ve onarımı yapılan araç, silah ve özel malzemeler için ihtiyaç duyulan yedek parçaların üretiminde parça çeşitliliği ve miktarının artırılmasıyla üretim kapasitesi geliştirilmiştir.

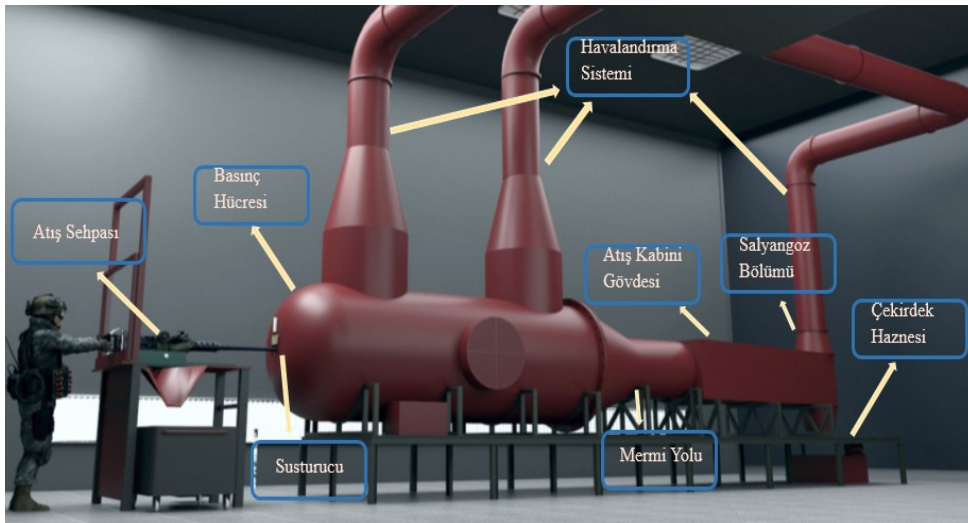
- Envanterde bulunan zırhlı araçlara ait Sarp ve Keskin kule silah sistemleri ile taktik tekerlekli zırhlı araçlarda bulunan otomatik yangın söndürme ve infilak bastırma sistemlerinin bakım ve onarımı için ihtiyaç duyulan imkân ve kabiliyetler kazandırılmıştır.

*İnfilak Bastırma Sistemi Test ve Dolum
Atölyesi*

*Sarp/Keskin Kule Sistemi Bakım
Onarımı*

- Jandarma Bakım Komutanlığında kurulumu yapılan Silah, Test ve Atış Sistemi ile 12.7 mm çapına kadar olan silahların son muayene ve test atışlarında, atış alanlarına olan ihtiyaç ortadan kaldırılmıştır. Bu sayede, zaman ve iş gücü kayıpları önlenmiş, ayrıca çevre kirliliğinin önüne geçilmiştir.

Silah Test ve Atış Sistemi

Envanterdeki Özel Malzemelerin Dönüşümü

JGK birliklerinin ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla, güncel teknolojiye sahip yeni nesil özel malzemeler tedarik edilmiş; kullanım ömrünü tamamlayan malzemeler envanterden çıkarılmıştır. Bu kapsamda;

- JGK birliklerinin ihtiyacını karşılamak üzere yeni nesil termal kameralar temin edilmiştir. Bu kameralar (Dragon-Eye ve Şahingözü-OD), eski nesil (Baykuş ve Şahingözü) termal kameralara göre çok daha üstün özelliklere sahiptir.

Eski Tip Termal Kameralar

Mevcut Termal Kameralar

- JGK birliklerinin ihtiyaçlarını karşılamak ve güncel teknolojiye uyum sağlamak amacıyla; 3. nesil tüp teknolojisine sahip atış hassasiyeti yüksek, hafif kompakt ve kullanıcı dostu yeni nesil A100, TVBİN3 gece görüş gözlükleri tedarik edilerek kullanılmaya başlanmıştır.

Eski Nesil Gece Görüş Gözlükleri

Yeni Nesil Gece Görüş Gözlükleri

- Balistik koruyucu yelek konusunda, 2015 yılı itibarıyla personelin ihtiyaçlarına en uygun şekilde cevap verecek tasarım değişikliklerine gidilmiştir. 2023 yılı itibarıyla, tek bir altyapı ile tim içerisinde farklı görev tiplerine uygun düzenlenebilecek modüler yapıda ve personel ihtiyaçlarına yönelik tasarlanan, modüler balistik koruyucu yelek ve özel tip (gömlek altı/üstü) balistik koruyucu yelek kullanıma sunulmuştur. Tedarikin tamamlanmasını müteakiben birlik ihtiyacına yönelik dağıtımlar yapılacaktır.

*Eski Tip Balistik Koruyucu Yelekler**Mevcut Balistik Koruyucu Yelekler*

- 2015 yılından itibaren iç aksam ve çene kayışı açısından konfor şartlarını karşılayan, zırh plakası ve ilave aksesuar takılabilen, üretim süreçleri ve koruma seviyesi açısından çağın gereklerine uygun balistik koruyucu başlık tedarik süreci başlatılmıştır. Mağara ve sığınak operasyonları ile PAMİT ve METİ timlerinde görev yapan personelin kullanımına yönelik motovizör ve çenelik envantere kazandırılmıştır.

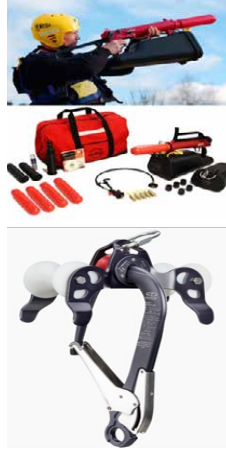
Mevcut Balistik Koruyucu Başlıklar

- JGK'nın kurumsal görünürlüğü ile operasyon odaklı verimliliğinin artırılması amacıyla, Dört Bacaklı Robot Sistemi ile özel operasyon odaklı faaliyetlerin icrasında kullanabilmek üzere IR aksiyon kamera envantere kazandırılmıştır.

Yeni Teknolojilerin Bütünleşmesi

- 2016 yılından günümüze yeni teknoloji ve ürünler takip edilerek arama kurtarma faaliyetlerine uygun, üst seviye malzemeler envantere kazandırılmıştır.

- Su Altı Arama Kurtarma timlerinin iç sularda, baraj ve göllerde arama kurtarma faaliyetlerindeki etkinlik ve kabiliyetlerini artırmak adına, yandan taramalı sonar tedarik edilerek envantere kazandırılmıştır.

- Doğal afetlerde ve acil durumlarda görev etkinliğinin artırılması maksadıyla, mobil mutfaklar tedarik edilmiştir.

Seyyar Sahra Mutfağı
2003

Mobil Mutfak
2021

- Doğal afetlerde ve acil durumlarda görev etkinliğinin artırılması maksadıyla, mobil mutfak aracına bütünleşmiş şekilde görev yapan mobil ekmek fırınları tedarik edilmiştir.

Seyyar Sahra Mutfağı
2003

Mobil Ekmek Fırını
2021

- Envantere dâhil edilen mobil soğuk hava depoları, doğal afetlerde ve acil durumlarda görev etkinliğinin artırılması maksadıyla mobil mutfak ve mobil ekmek fırını aracına entegre biçimde görev yapmaktadır.

Envantere Yeni Giren Mobil Soğuk Hava Deposu

- Doğal afetlerde ve acil durumlarda görev etkinliğinin artırılması maksadıyla, mobil mutfak ve mobil ekmek fırını araçlarına entegre olarak görev yapmak üzere römorka monte soğuk hava depoları tedarik edilmiştir.

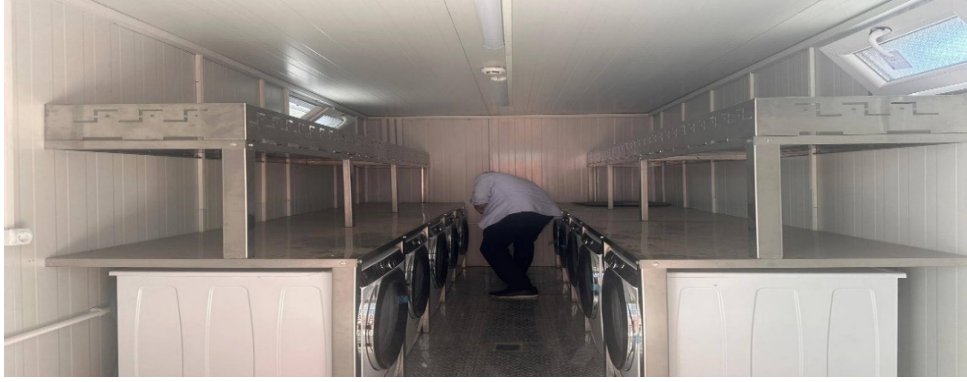
Envantere Yeni Giren Römorka Monte Soğuk Hava Deposu

- Doğal afetlerde ve acil durumlarda görev etkinliğinin artırılması maksadıyla, römorka monte banyo ve tuvaletler tedarik edilmiştir.

Envantere Yeni Giren Römorka Monte Banyo ve Tuvalet

- Doğal afetlerde ve acil durumlarda görev etkinliğinin artırılması maksadıyla, römorka monte çamaşırhaneler tedarik edilmiştir.

Envantere Yeni Giren Römorka Monte Çamaşırhane

Havacılık Alanında Teknolojik Dönüşüm ve Kapasitenin Artırılması

Jandarma Helikopter Modernizasyon Projesi

Jandarma Helikopter Modernizasyon Projesi kapsamında, envanterdeki genel maksat helikopterlerinin mevcut elektronik ve haberleşme sistemleri modernize edilmekte, uçuş güvenliği ve görev etkinlikleri artırılmaktadır.

Helikopterlerin elektronik harp kabiliyeti kazanması amacıyla; ısı, radar ve lazer güdümlü füzelere karşı koruma sistemleri geliştirilmekte olup çalışmalar Savunma Sanayii Başkanlığı koordinasyonu ile sürdürülmektedir.

Özellikle orman yangınlarının söndürülmesi ve gece şartlarında görev icrası için yeni nesil hava araçlarının geliştirilmesine önem verilmektedir. Tamamen birlik imkânlarıyla, uçuş personeli tarafından tasarlanan bir proje kapsamında, Skorsky tipi helikopterlerde mevcut bulunan kabiliyetler Mi-17 helikopterlerine de kazandırılmıştır.

Eğitim teknolojilerinin geliştirilmesi amacıyla yürütülen çalışmalar kapsamında, JGK imkânlarıyla geliştirilen Mi-17 helikopteri uçuş eğitim simülatörü 2018 yılında, S-70 (Skorsky) uçuş eğitim simülatörü 2020 yılında, insanlı keşif uçakları ve AB-205 helikopterleriyle tam uyumlu simülatörler ise 2024 yılında hizmete alınmıştır.

Gerçek uçuş senaryolarına göre tasarlanan bu simülatörler, personele acil durumlarda güvenli ve etkileşimli uçuş eğitimi imkânı sunmakta; aynı zamanda uçuş maliyetlerinde önemli ölçüde tasarruf sağlamaktadır.

Genel maksat helikopterlerinin arama-kurtarma kabiliyetlerinin artırılmasına yönelik çalışmalar, Jandarma Havacılık Komutanlığı öncülüğünde yürütülen AR-GE projeleriyle desteklenmekte ve önemli teknolojik ilerlemeler elde edilmektedir.

Orman yangınlarıyla mücadelede, helikoptere monte edilebilen helitak sistemleri, su taşıma kovaları (bambi bucket) ve zembiller sayesinde yangın söndürme görevlerinde etkinlik ve manevra kabiliyeti önemli ölçüde artırılmıştır.

ATAK Helikopteri

ATAK helikopterlerinin 2018 yılında JGK envanterine girmesiyle birlikte, havacılık birliklerinin taarruz gücü artmıştır. Söz konusu helikopterler terörle mücadelede diğer hava araçlarıyla birlikte büyük katkılar sağlamıştır.

T-129 ATAK

T-70 Helikopteri

Genel Maksat Helikopteri Alım Projesi kapsamında, TUSAŞ tarafından üretilen, aviyonik sistemleri yerli ve millî imkânlarla tasarlanmıştır. Havacılık sektöründe dünyanın en modern aviyonik sistemlerinden birine sahip yeni nesil T-70 helikopterleri 2022 yılından itibaren envantere girmeye başlamıştır.

T-70 Skorsky

GÖKBİY Helikopteri

JGK'nın genel maksat helikopter ihtiyacının bir bölümü, TUSAŞ tarafından yerli ve milli imkânlarla geliştirilen Türkiye'nin ilk özgün helikopteri GÖKBİY ile karşılanmaktadır. GÖKBİY helikopterlerinin ilk teslimatı 2024 yılı içinde gerçekleştirilmiştir.

Cayrokopter

Dünyada hızla yaygınlaşan cayrokopterler, 2024 yılında JGK envanterine dâhil edilmiş ve ilk kez bir kolluk kuvveti tarafından kullanılmaya başlanmıştır.

Bu hava araçları, özellikle havadan trafik denetimi, emniyet ve asayiş hizmetlerinde etkinliği artırarak uçuş maliyetlerinde belirgin bir tasarruf sağlamaktadır.

Ayrıca cayrokopterlerin kullanımı, JGK'nın kamuoyundaki görünürlüğüne ve kurumsal tanıtımına da önemli katkılar sunmaktadır.

İnsansız Hava Araçları

Havadan keşif, gözetleme ve terörle mücadelede hedeflerin etkisiz hâle getirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında, 2017 yılından itibaren insansız hava araçları; 2018 yılından itibaren ise B-350 insanlı keşif uçakları envantere dahil edilmiştir.

Taktik İHA

Akıncı İHA, gelişmiş elektronik ve haberleşme sistemleriyle yüksek faydalı yük taşıma kapasitesine sahip bir hava aracıdır. İlk Akıncı Taarruz İHA Sistemi, 29 Temmuz 2025 tarihinde envantere girmiştir.

Akıncı İHA

Modüler Üs Bölgeleri

Sınır güvenliğinin sağlanması ve terörle mücadele kapsamında gerekli alanlarda yüksek güvenlikli modüler üs bölgelerinin tesis edilmesine ilişkin çalışmalar 2018 yılında başlamıştır. Tedarik faaliyetleri Savunma Sanayii Başkanlığınca yürütülen proje kapsamında, 24 modüler üs bölgesinin kurulumu tamamlanmıştır.

Hakkâri-Zirvin Tepe Modüler Üs Bölgesi

Muş-Merkez Köşk Üs Bölgesi

Modüler Yapıların Kullanımı

Hızlı ve ekonomik iskân ihtiyaçlarının karşılanması ve deprem mukavemeti yüksek yapıların hizmete hazır hâle getirilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda, 2023 yılından itibaren hafif çelik/prefabrik/panel kalıp sistemlerinden yararlanılmaktadır.

Nevşehir-Avanos-Çavuşin Asayiş Noktası

Selçuk-Efes J.Krk.Komutanlığı

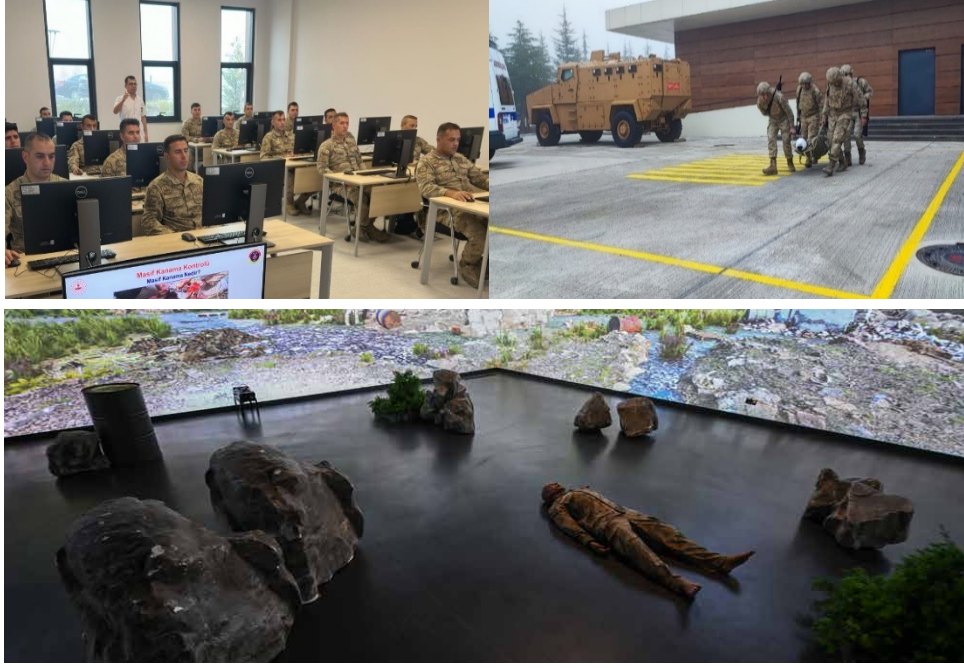
Çanakkale-Kirazlı Jandarma Asayiş Noktası

Kuzey Marmara Otoyol Kısım Amirliği

Sağlık ve Veterinerlik Faaliyetleri

JGK'nın yürüttüğü faaliyetlerin icrasında gerekli görev hayvanı, malzeme, teçhizat ve eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasında imkân ve kabiliyetler geliştirilmektedir.

Terörle mücadelede görev alan tim seviyesinde birliklerin sıhhiyeciler personel ihtiyacını karşılamak amacıyla, 2023 yılında Sıhhiye Simülasyon Eğitim Merkezi Komutanlığı kurulmuştur. Bu kapsamda:

- MSB mensubu 194 personele,
- JGK mensubu 1.361 personele,
- EGM mensubu 11 personele,
- SGK mensubu 2 personele

muharip sıhhiyeciler eğitimi verilmiştir.

Otoyol Jandarması İnşaat Faaliyetleri

15 Ekim 2024 tarihinde JGK sorumluluk bölgesine dâhil edilen 3.754 km otoyol için birliklere ait iskân ihtiyaçlarının karşılanması kapsamında; 13 bina ve tesisin, birlikler tarafından ise 34 bina ve tesisin bakım ve onarımı tamamlanmıştır. 2025 yılında otoyol jandarması olarak kullanılmak üzere, 14 adet 75 m² ve 2 adet 243 m² hafif çelik prefabrik hizmet binası tamamlanarak hizmete açılmıştır.

4.3. Sahil Güvenlik Komutanlığı

Envanterdeki Araçların Dönüşümü

Ülkemizin deniz yetki alanlarında deniz güvenliğini, deniz emniyetini, asayiş ve kamu düzenini sağlamak, korumak, kollamak ve suç işlenmesini önlemekle görevli/yetkili olan SGK'nın unsur envanterinde yıllar itibarıyla büyük gelişmeler kaydedilmiştir. 2002 yılında 25 ilimizdeki 64 liman/üste konuşlu 138 yüzer unsur, 2 helikopter ve 2 uçak bulunurken, 2025 yılında 30 ilimizdeki 118 liman/üste konuşlu 323 yüzer unsur, 14 helikopter, 3 uçak, 6 insansız hava aracı, 20 mobil radar ve 6 mobil kıyı gözetleme araç sayısına ulaşılmıştır.

Kaan-29 Sınıfı S.G. Botu Projesi

Düzensiz göç, kaçakçılık, deniz kirliliği, arama kurtarma gibi sahil güvenlik görevlerinin yüksek sürat ve manevra kabiliyetine sahip denize dayanıklı yüzer unsurlar ile icra edilmesi amacıyla, Türk tersanelerinde inşa edilen 9 adet bot 2001-2004 yılları arasında SGK envanterine alınmıştır.

Kaan 33 Sınıfı S.G. Botu Projesi

Düzensiz göç, kaçakçılık, deniz kirliliği, arama kurtarma gibi sahil güvenlik görevlerinin yüksek sürat ve manevra kabiliyetine sahip denize dayanıklı, yüzer unsurlar ile icra edilmesi amacıyla, Türk tersanelerinde inşa edilen 13 adet bot 2004-2009 yılları arasında Sahil Güvenlik Komutanlığı envanterine alınmıştır.

KAAN-33 sınıfı yüzer unsur deplasmanları ve geliştirilmiş özellikleri sayesinde, denizlerimizde daha etkin ve uzun süreli karakollar icra edebilmekte, bu özellik yüksek sürat kabiliyeti ile birleştirildiğinde görev sahasında çok daha geniş kaplama sağlayabilmektedir.

Kaan-19 Sınıfı Sahil Güvenlik Botu Projesi

Gelişen teknoloji paralelinde, daha yüksek süratli (62 kts) ve daha modern KAAN-19 sınıfı süratli müdahale unsuru projesi başlatılmıştır. 2006 yılında 1 adet, 2012-2015 yılları arasında ise 16 adet KAAN-19 sınıfı sahil güvenlik botu envantere alınmıştır. Bu botların envantere girmesiyle birlikte, seyir ve elektronik imkan kabiliyetleri ile sahil güvenlik görevlerindeki etkinlik artmıştır.

80 Sınıfı Sahil Güvenlik Gemisi Projesi

SGK sorumluluk alanlarında yer alan açık denizlerde, ağır hava ve deniz şartlarında her türlü yasa dışı faaliyetin önlenmesi, keşif/gözetleme ve arama kurtarma görevlerinin etkin şekilde yerine getirilebilmesi maksadıyla, güçlü tekne yapısına sahip 80 sınıfı yüzer unsurlar Millî Savunma Bakanlığı tersanelerinde inşa edilmiştir. Bu kapsamda, 2007-2011 yılları arasında toplam 7 adet bot envantere girmiştir.

Sahip olduğu seyir, muhabere ve lojistik imkânları ile uzun süreli karakol kapasitesine sahip 80 sınıfı yüzer unsurlar, denizlerimizde etkin bir şekilde görevlerini icra etmektedir.

Arama Kurtarma Gemisi Projesi

Arama kurtarma gemileri, üzerinde konuşlu botları ve helikopteri ile karasularımızda, arama kurtarma sahamızda ve çevre denizlerin uluslararası sularında güvenlik sağlayan ve insani yardım faaliyetleri icra eden yüzer unsurlardır. Sahil Güvenlik Arama ve Kurtarma Gemisi Projesi kapsamında, Savunma Sanayii Başkanlığı tarafından 2008 yılında tedarik edilen 4 adet gemi envantere dâhil edilmiştir.

Kontrol Bot Tedarik Projesi

Yakın kıyısall alanlarda düzensiz göçle mücadele başta olmak üzere, suç ve suçlularla etkin mücadele edilebilmesi maksadıyla, 2014 yılında 10 adet kontrol bot envantere alınmıştır.

Yeni Tip Kontrol Bot Tedarik Projesi

Özellikle sahile yakın kesimlerde icra edilen düzensiz göçle mücadele ve arama/kurtarma faaliyetlerinin desteklenmesi, stratejik tesislerin korunması, denizden emniyet, denizden güvenlik ve kaçakçılıkla mücadele kapsamındaki görevlerin maliyet etkin olarak icra edilmesi maksadıyla bir proje başlatılmıştır. Bu kapsamda, toplam 119 adet yeni tip kontrol bot envantere kazandırılmıştır.

Arama Kurtarma Botu Tedariki Projesi

Yürütülen bir proje kapsamında, 15 adet arama kurtarma botu tedarik edilmiştir. Arama kurtarma botları, kendini düzeltme özelliğine sahip olup her türlü hava koşulunda etkin kullanılabilmekte ve denizde meydana gelen düzensiz göç olaylarına hızlı biçimde müdahale imkanı sağlamaktadır.

Mobil Kıyı Gözetleme Aracı Projesi

SGK'nın önleyici kolluk görevlerinde kullanılmak üzere, Mobil Kıyı Gözetleme Aracı Projesi başlatılmıştır. Aracın üzerine bütünleşebilen sistem, yerli ve milli imkanlarla tasarlanmış ve geliştirilmiş olup bu sisteme ilişkin patent tescili SGK adına alınmıştır. Sistem, üzerine yerleştirilmiş olan termal kamera, gece ve gündüz şartlarında uzun menzilli görüntüleme yeteneğine sahiptir.

“85 milyonun emniyeti, huzuru, ÷lkemizin birlik ve beraberliği için fedak rca çalışan emniyet ve jandarma teşkilatımız hiç tartışmasız ÷lkemizin de milletimizin de kıvanç kaynağıdır. Eęer evlerimizde huzur ve güven içinde oturabiliyorsak, eğer millet olarak birlik ve beraberlik içinde yaşıyorsak, eğer çocuklarımız hiçbir korku olmadan okullarına gidiyorsa, eğer gençlerimiz ÷lkemizin her yanında özgürce dolaşabiliyorsa, eğer malımız, mülkümüz, canımız, namusumuz, bayrağımız ve tüm kutsal değerlerimiz teminat altındaysa hiç şüphesiz bunda aslan payı sizindir. Gece gündüz demeden görevlerini özveriyle yerine getiren polis ve jandarmalarımızdır.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan
*Jandarma ve Emniyet araçlarının
hizmete alım töreni*
20 Eylül 2024

5. Bölüm

İç Güvenlikte
Temel Hizmetler

5.1. Terörizmle Mücadele

Terörizm, insanlık tarihi boyunca toplumsal yaşamın seyrine yıkıcı etkiler bırakan bir olgu niteliği taşımıştır. Terörizmin tarih boyunca yol açtığı yıkımlar, yalnızca can ve mal kaybıyla sınırlı kalmamış; aynı zamanda toplumsal güven ortamının zayıflaması ile kalkınma ve istikrar çabalarının sekteye uğraması gibi menfi sonuçları da beraberinde getirmiştir.

Geçmişten günümüze devletleri ve toplumları etkisi altına alan terörizm, teknolojinin artan olanaklarını kullanarak şiddet ve korku uyandırmaya devam etmektedir. Küreselleşmenin etkisiyle ulusal bir tehdit olmanın ötesine geçen terörizm, tüm dünyaya olduğu gibi Türkiye'ye de tesir etmiştir. Terörizmle uzun yıllardır mücadele eden Türkiye, terör örgütlerine karşı kapsamlı bir mücadele yürütmüştür.

5.1.1. Terör ve Terörizm Kavramları

Terör ve terörizm sözcükleri sıklıkla birbirlerinin yerine kullanılmaktadır. Ancak bu kavramlar, içerikleri itibarıyla birbirinden farklılık arz etmektedir. Terör, örgütlü ve belirli bir kurala bağlı olmayan şiddet hareketleri şeklinde tanımlanabilecektir. Terörizm ise siyasal unsuru içerisinde barındıran, bir ideoloji çerçevesinde örgütlenen birden çok kişinin terörist fiiller aracılığıyla, mevcut siyasal iktidarı veya rejimi hedefine almasını ifade etmektedir. Çağdaş güvenlik anlayışı, gerek terörle mücadele gerekse terörizmle mücadeleyi birlikte ele alan bir yaklaşım öngörmektedir.

Terör örgütleri; faaliyet alanlarına, yapısal özelliklerine ve geliştirdikleri yöntemlere göre farklı şekillerde sınıflandırılmaktadır. Bu tasnif, temel olarak etnik/ayrılıkçı, dini istismar eden ve ideolojik olmak üzere üç şekilde yapılmaktadır.

Etnik ve ayrılıkçı terör örgütleri, belirli bir etnik grup adına bağımsızlık veya özerklik elde etmek amacıyla şiddet eylemleri gerçekleştiren yapılardır.

Dini istismar eden terör örgütleri, dini inançları kendi radikal yorumlarıyla kullanan ve bu temelde şiddete başvuran yapılardır. Amaçları, dini değerleri istismar etmek suretiyle, inşa ettikleri ideolojilerini topluma dayatmak ve bu ideolojiyi benimsemeyen kesimlere karşı şiddeti meşrulaştırmaktır.

*MHP Lideri Devlet Bahçeli'nin
Gölbaşı Özel Harekât Başkanlığı'nu ziyaretinden, 15 Temmuz 2024*

İdeolojik terör örgütleri; sosyalist, komünist, anarşist veya benzeri sol siyasi ideolojiler etrafında örgütlenen ve mevcut siyasi düzeni değiştirmek isteyen yapılardır.

Türkiye'nin bahsi geçen kategorilerdeki terör örgütleriyle mücadelesi uzun yıllara dayanmaktadır.

5.1.2. Terörizmle Mücadelede Çok Boyutlu Yaklaşım

2000'li yıllardan önce Türkiye'nin terörle mücadele anlayışı güvenlik eksenli yaklaşımla şekillenmiştir. Devletin önceliği, terör örgütlerinin silahlı faaliyetlerini bastırmak, kırsal alanlarda kontrolü tesis etmek ve kamu düzenini korumak yönünde olmuştur. Bu dönemde Özel Kuvvetler Komutanlığının kurulması, koruculuk sisteminin ihdası ve olağanüstü hâl uygulamaları gibi faaliyetler ön plana çıkarken, terörün sosyoekonomik ve ideolojik nedenlerine yönelik politikalar görece ikinci planda kalmıştır. Dolayısıyla mücadele, esas itibarıyla terörizmle değil terörle mücadele düzleminde yürütülmüş; güvenlik kurumlarının öncülüğünde operasyonel bir konsept öne çıkmıştır.

2000 sonrası Türkiye’de ise terörle mücadele anlayışı, bütüncül ve stratejik bir yapıya bürünmüştür. Silahlı saldırıları engellemenin ötesinde, terörün tüm kaynaklarını hedef alan politikalar geliştirilmiştir. Radikalleşmeyi önlemeye yönelik programlar, toplumsal farkındalık çalışmaları ve hukuki düzenlemeler bu dönemden itibaren uygulamaya konmuştur. Aynı zamanda güvenlik kurumları arasındaki iş birliği artırılmış, istihbarat sistemleri modern teknolojilerle güçlendirilmiş ve sınır ötesi operasyon kapasitesi geliştirilmiştir.

5.1.3. PKK/KCK Terör Örgütü

PKK/KCK terör örgütü; Türkiye’nin ulusal güvenliği, toplumsal huzuru ve devlet otoritesine yönelik en uzun soluklu tehditlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Etnik temelli olarak kurulan örgüt, sözde bağımsız bir yapı oluşturma iddiasıyla ortaya çıkmış, zamanla ideolojik yönelimini ve eylem stratejilerini dönüştürmüştür.

1984 yılında Eruh ve Şemdinli’de gerçekleştirdiği saldırılarla doğrudan devlet otoritesine karşı silahlı faaliyetlerini başlatan terör örgütü, 15 Şubat 1999 tarihinde örgüt elebaşı A. Öcalan’ın yakalanmasının ardından çıkmaza girmiştir.

Terör örgütü elebaşı A. Öcalan, 1 Eylül 1999 tarihinde cezaevinden örgüt kadrolarına silah bırakma ve sınır dışına çekilme çağrısı yapmıştır. Bu doğrultuda örgüt, Irak’ın kuzeyine çekilmiş ve sonrasında tek taraflı sözde ateşkes ilan etmiştir. 2003 yılında ABD’nin Irak’a müdahalesini fırsat olarak gören terör örgütü, Irak’taki yönetim boşluğundan faydalanarak toparlanmaya çalışmış, 1 Haziran 2004 tarihinde tek taraflı olarak sözde ateşkesi sonlandırdığını açıklamış ve ülkemizdeki silahlı eylem arayışlarını yeniden başlatmıştır.

PKK/KCK terör örgütü, 2005 ve 2006 yıllarında özellikle şehir merkezlerinde gerçekleştirdiği silahlı ve bombalı saldırılarla terör faaliyetlerini sürdürmeye çalışmıştır.

KCK yapılanmasıyla birlikte örgüt, açık alan faaliyetlerini artırarak çok katmanlı bir tehdit haline gelmiştir. KCK yapılanmasını tamamlayan terör örgütü, 2010 sonrası dönemde stratejisini sözde “demokratik özerklik” kavramı ekseninde oluşturmaya çalışmış ve terörü tırmandırarak şehir merkezlerini istikrarsızlaştırmayı hedeflemiştir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimizde bulunan bazı yerleşim birimlerinde sözde “demokratik özerklik” ilan eden PKK/KCK terör örgütünün şehir merkezlerinde çukurlar kazması, barikatlar oluşturması, sivil halk üzerinde baskı kurması ve güvenlik güçlerimize yönelik eylemlerde bulunması üzerine “Çukur-Barikat Operasyonları” olarak bilinen ‘meskûn mahal’ operasyonları düzenlenmiştir. Bu operasyonlar sonucunda, vatandaşlarımızın huzur ve güven içerisinde hayatlarını idame ettirmesi sağlanmıştır.

PKK/KCK terör örgütü, bugün tarihinin en zayıf dönemini yaşamaktadır. Terörle topyekûn mücadele stratejisi ile devletimiz ve milletimiz açısından olumlu sonuçları görülen başarılı bir süreç ortaya çıkmıştır. Özellikle, 2016 yılı sonrası “terörü kaynağında yok etme” stratejisi kapsamında gerek yurt içinde gerek Irak ve Suriye’de terör hedeflerine yönelik çok sayıda başarılı operasyon gerçekleştirilmiştir.

PKK/KCK ile Mücadele Stratejisi

PKK/KCK terör örgütüyle geçmişten günümüze taktiksel, operasyonel ve stratejik düzeyde mücadeleye büyük bir kararlılıkla devam edilmiştir. Bu kapsamda, özellikle son dönemde etkisini daha fazla hissettiren terör örgütüyle mücadele stratejisi şu unsurlardan oluşmaktadır:

- Tehdidi kaynağında yok etme,
- Müşterek istihbarata dayalı kesintisiz operasyon,
- Yerli ve millî kaynaklarla yüksek beşerî-teknik kapasite kullanımı,
- Teröre karşı mücadelenin yanında “terörizmle mücadele” konseptinin geliştirilmesi.

2004 yılında başlayan yerli ve millî savunma atılımı ile 2016 yılı sonrası süreçte İHA/SİHA'ların artan etkisi, terör örgütü mensuplarını hareket edemez hâle getirmiş, buna bağlı olarak terör saldırılarının önlenmesi ve örgüt mensuplarının tespiti açısından büyük mesafe katedilmiştir.

Diğer yandan zırhlı araç sayıları artırılmış, kritik bölgelere kalekollar ve daimî/modüler üs bölgeleri inşa edilmiştir. 2015 yılında terör arananlar listesinin yayınlanması ve yönetici kadroya yönelik operasyonlar gerçekleştirilmesi terör örgütünün çözülmesine büyük katkı sağlamıştır. Ayrıca, PKK/KCK terör örgütüyle mücadelede yapay zekâ destekli izleme ve görüntüleme sistemlerinin kullanımı da artırılmıştır.

Ülkemiz, PKK/KCK ile mücadelesinde teknolojik ve fiziki kapasitesini geliştirmenin yanı sıra entegre sınır yönetimi konseptini hayata geçirmiştir. Bu yöntem ile terörist sızmaları önleme ve teröristlere yönelik keşif/gözetleme faaliyetlerindeki etkinlik artırılmıştır. Entegre sınır yönetimi kapsamında, sınırlarımıza güvenlik duvarı ve devriye yolu inşa edilmiş, aydınlatma sistemleri, kamera ve algılayıcı, elektro optik kule, asansörlü kule, termal kamera ile keşif gözetleme araçları vasıtasıyla terörle mücadele alanındaki etkinliğimiz artırılmıştır.

PKK/KCK Terör Örgütüne Yönelik Yurt İçi ve Yurt Dışı Operasyonlar

PKK/KCK terör örgütüne ve bölgesel uzantılarına yönelik gerek yurt içinde gerek yurt dışında kapsamlı operasyonlar gerçekleştirilmiştir. Bu operasyonların birçoğu, farklı bölgelerde (yurt içi ve/veya yurt dışı) zaman zaman eş anlı, zaman zaman ise farklı tarih ve zamanlarda icra edilmiştir. Ülkemizin uzun yıllardır sürdürdüğü bu operasyon kabiliyeti, terörle mücadeledeki yüksek kapasitesini göstermektedir.

Türkiye’nin özellikle 2016 sonrası dönemde yoğunlaşan terörü kaynağında yok etme stratejisi kapsamında, terör örgütü PKK/KCK’nın bölgesel uzantılarının bulunduğu Suriye ve Irak’a yönelik bir dizi operasyon gerçekleştirilmiştir.

YURT İÇİ OPERASYONLARI	SURİYE OPERASYONLARI	IRAK OPERASYONLARI
KIRAN - 2019	FIRAT KALKANI - 2016	GÜNEŞ - 2008
KAPAN - 2020	ZEYTİN DALI - 2018	PENÇE - 2019
YILDIRIM – 2020/2021	BARİŞ PINARI - 2019	PENÇE KARTAL/KAPLAN 2020
EREN - 2021	BAHAR KALKANI - 2020	PENÇE ŞİMŞEK/YILDIRIM 2021
EREN KIŞ - 2021/2022	PENÇE KILIÇ - 2022	PENÇE KILIÇ - 2022
EREN ABLUKA - 2022/2023		PENÇE KİLİT - 2022/...
KAHRAMANLAR – 2023/...		
BOZDOĞANLAR - 2023/...		
GÜRZ - 2024/...		

Devletimizin terörle mücadelede yurt içi ve yurt dışında gösterdiği kararlı duruş neticesinde, terör örgütü 12 Mayıs 2025 tarihinde silahlı faaliyetlerini sonlandırdığını ve kendisini feshettiğini açıklamıştır. 11 Temmuz 2025 tarihinde, Irak/Süleymaniye’de bir grup PKK/KCK terör örgütü üyesi sembolik olarak silah bırakmıştır. 26 Ekim 2025 tarihinde ise örgüt tüm unsurlarıyla “Türkiye’den çekilme” sürecinde olduğunu açıklamıştır.

5.1.4. Sol Terör Örgütleri

Ülkemizde kamu düzenini, iç ve dış güvenliği tehdit eden sol terör örgütleri elli yıla yakın süredir varlığını sürdürmüştür. Söz konusu terör örgütlerinden başlıcaları DHKP-C ve MLKP'dir.

Sol terör örgütleri, ideolojileri gereği mevcut düzeni silah zoruyla yıkmayı hedefledikleri için kırsal alanda ve şehirlerde çeşitli illegal ve açık alan örgütlenmeleriyle faaliyetlerini sürdürmüştür. Ülkemizin terörle mücadele konusunda sergilemiş olduğu başarılı çalışmalar sonucu sol terör örgütlerine de ağır darbeler vurulmuş ve faaliyetleri büyük oranda minimize edilmiştir. Yapılan operasyonlar ile terör örgütünün;

- Şehir yapılanmaları büyük oranda deşifre edilmiş,
- Kırsal alan faaliyetleri bitirilmiş,
- Eylem girişimleri ve faaliyetleri büyük oranda akamete uğratılmış,
- Örgütlenme çabaları sonuçsuz bırakılmış,
- Yurt içine illegal geçiş, yurt dışına kaçış çalışmaları titizlikle takip edilmiş, aktarımlar büyük oranda engellenmiştir.

5.1.5. Dini İstismar Eden Terör Örgütleri

Dini istismar eden terör örgütleri dini araçsallaştırarak bir motivasyon kaynağı olarak kullanmaktadır. Farklı yöntem ve hedeflere sahip olmakla birlikte söz konusu terör örgütlerinin başlıcaları El Kaide, DEAŞ ve FETÖ'dür.

Ülkemizdeki 2000'li yılların başında terör eylemleri gerçekleştiren ancak eylemleri/faaliyetleri yürütülen başarılı çalışmalarla yok olma seviyesine gelen El Kaide terör örgütü, küresel anlamda varlığını korumakta ve bir tehdit unsuru olmaya devam etmektedir.

DEAŞ'ın ülkemize yönelik tehdit durumu incelendiğinde, örgütün Suriye İç Savaşı sonrasında ülkemizde farklı düzeylerde faaliyet gösterdiği ve ülkemizi hedef aldığı görülmektedir. Ayrıca DEAŞ'ın Horasan yapılanmasının da ülkemize dolaylı etkileri olmuştur. Örgüt Avrupa'daki Kur'an-ı Kerim yakma eylemleri ve İsrail-Filistin çatışmalarıyla bağlantılı gördüğü ülkeleri, temsilciliklerini, görevlilerini ve vatandaşlarını hedef almaya yönelmiştir.

Yurt içi ve dışında alınan etkin terörle mücadele tedbirleri sayesinde örgütün ülkemizdeki eylem kabiliyeti en alt düzeye indirilmiş; 2014-2024 yılları arasında DEAŞ terör örgütü tarafından gerçekleştirilmesi muhtemel 95 terör eylemi engellenmiştir.

Dini istismar eden terör örgütlerinden bir diğeri olan FETÖ ise ayrı bir başlık olarak aşağıda ele alınmaktadır.

Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ)

Ülkemiz; kıtaların, dinlerin ve kültürlerin kavşak noktasında yer alması nedeniyle farklı ideolojilere sahip terör örgütlerinin hedefi haline gelebilmektedir. Türkiye'yi tehdit eden en sinsi örgütlerden biri hiç kuşkusuz Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ)'dür. Ülkemiz açısından tehdit oluşturan diğer terör örgütlerinin aksine, eylemlerini gizlilik içinde yürütmeyi şiar edinmiş olan örgüt, ilk yapılanmasına başladığı yıllardan yakın döneme kadar gerçek yüzünü maskelemek için çaba sarf etmiştir.

FETÖ; dini istismar ederek İslam diniyle alakası olmayan yeni bir siyasi, ekonomik ve toplumsal düzen kurmayı amaçlayan bir örgüttür. Dini söylemleri araçsallaştıran FETÖ, özellikle eğitim, medya, finans ve bürokrasi gibi alanlarda örgütlenerek toplumun farklı kesimlerine sızmıştır. Baskı, şantaj, tehdit, suikast, kumpas, casusluk, kara para aklama, kamuya sızma gibi pek çok suç teşkil eden faaliyette bulunan FETÖ, 15 Temmuz 2016 hain darbe girişimiyle ise milletimizin egemenlik haklarına ve demokrasimize doğrudan ve açıktan bir saldırı gerçekleştirmiştir.

FETÖ'nün devleti ele geçirmeyi amaçlayan ilk açık eylemi, 17/25 Aralık Emniyet/Yargı Darbe Girişimi'dir. Bu girişimlerle istediğini elde edemeyen örgüt, bu kez daha büyük çaplı bir ihanetle devlete ve millete saldırmış; TSK'ya sızdırdığı mensupları aracılığıyla askeri darbe planını uygulamaya koymuştur. 15 Temmuz 2016'da, Fetullahçı Terör Örgütü'nün ülke genelinde gerçekleştirmeye çalıştığı darbe girişimi, güvenlik güçleri ve vatandaşlarımızın kahramanca direnişi sayesinde engellenmiştir. Darbe girişimi neticesinde aralarında güvenlik güçlerimizin de bulunduğu 253 vatandaşımız şehit olmuş ve 2.740 vatandaşımız da yaralanmıştır.

Türkiye’de FETÖ ve diğer tüm terör örgütleri ile mücadele hızlandırılmış ve terör yapılarının etkisizleştirilmesine yönelik bir dizi tedbir yürürlüğe konulmuştur. FETÖ ve diğer terör örgütleriyle iltisakı tespit edilen kişiler kamudan ihraç edilmiş; delil karartmalarının ve konumlarını terör faaliyetleri adına kullanmalarının önüne geçilmiştir. Bu doğrultuda, FETÖ’ye üyeliği tespit edilen pek çok kişi tutuklanmıştır.

FETÖ ile yürütülen kararlı ve kesintisiz mücadelemiz neticesinde;

- Örgüte yönelik gerçekleştirilen başarılı operasyonlar ile örgüt yurt içinde hareket kabiliyetini kaybetmiş; faaliyet merkezini yurt dışına kaydırmıştır. Ayrıca, üst düzey örgüt mensuplarına yönelik yapılan yakalamalar örgüt içerisinde korku ve panik oluşturmuştur.
- Örgütün mahrem yapılanmalarına yönelik yürütülen çalışmalarla örgütün faaliyetleri sekteye uğratılmış, örgüt içerisinde ümitsizlik havası hâkim olmuştur.
- Örgütün kullandığı iletişim yöntemlerinin (ByLock, Büfe/Ankesör, Operasyonel hat) deşifresine ve bu tip sistemler üzerinden irtibat kuran örgüt mensuplarının yakalanmasına yönelik operasyonel faaliyetlere devam edilmekte, örgüt içi iletişimde kullanılan internet tabanlı mesajlaşma programlarının deşifre edilmesine yönelik çalışmalar kararlılıkla sürdürülmektedir.
- Ülkemizde mevcudiyetini muhafaza etme çabasında olan örgütün geliştirdiği hücre evi (gaybubet/hijyen vs.) yapılanması deşifre edilerek hakkında arama kararı bulunan çok sayıda şahıs anılan örgüt evlerinde yakalanmıştır.
- Örgütün güncel yapılanmasına yönelik ülke genelinde birçok operasyonel faaliyet gerçekleştirilmiş; örgütün güncel ve finans yapılanması ile öğrenci faaliyetlerinin yeniden canlandırma girişimleri akamete uğratarak eleman ve finans temini çabaları engellenmiştir.
- Kamu kurumlarına sızan örgüt mensupları deşifre edilmiş, haklarında gerekli adli/idari işlemlerin tesis edilmesi sağlanmıştır.
- Haklarında yakalama, soruşturma veya kovuşturma kararı bulunan ve yargılama süreçleri devam eden örgüt mensuplarının illegal yollardan yurt dışına kaçma girişimleri engellenmiştir.
- Firari terör örgütü mensuplarının ve yurt dışındaki yapılanmaların sosyal medya manipülasyonları takip edilerek gerekli önlemler alınmış, örgütün propaganda yapması engellenmiş, toplum üzerindeki algı oluşturma gücü azaltılmış, finans temini ve eleman kazanma faaliyetleri büyük oranda sınırlandırılmıştır.

- Örgütün yurt dışı faaliyetlerinin önlenmesine ilişkin ilgili kurumlarca yoğun mücadele sürdürülmekte olup bu mücadeleler sonucunda 23 ülkede örgüte ait 295 okulun faaliyetleri sonlandırılarak Maarif Vakfına devri sağlanmıştır.
- Örgütün yurt dışı yapılanmalarında faaliyet yürüten, ülkemiz adli makamlarınca aranan ve İçişleri Bakanlığı Terör Arananlar Listesinde farklı renk kategorilerinde aranmaları bulunan çok sayıda örgüt mensubunun MİT Başkanlığı ve ilgili güvenlik birimlerinin koordinesinde “devletler arasında yapılan ikili anlaşmalar gereği yasal zeminler oluştuktan sonra yakalama/sınır dışı/ iade yoluyla ülkemize getirilmesi” sağlanmıştır.

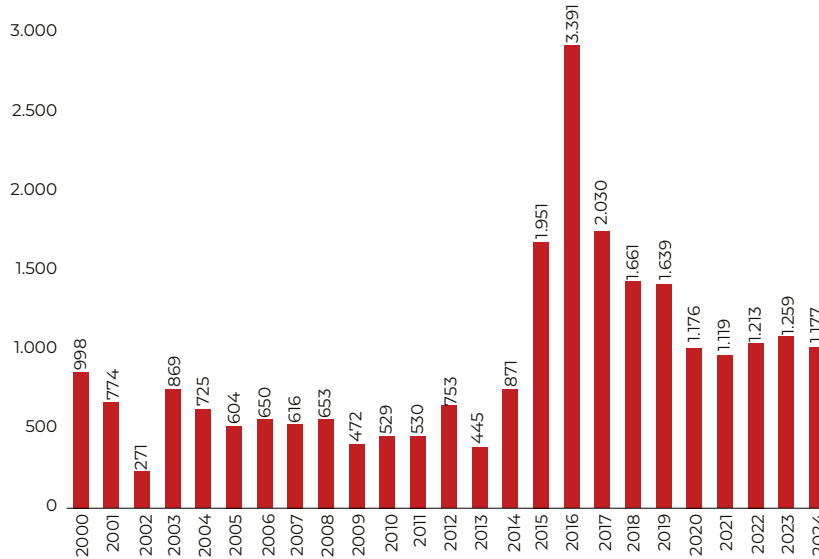
5.1.6. Yıllara Göre Terörle Mücadele Verileri

Etkisiz hâle getirilen terörist sayısı ile şehir merkezi ve kırsalda gerçekleştirilen operasyonlara ilişkin veriler, Türkiye'nin iç güvenlik seferberliği sürecinin daha iyi anlaşılabilmesi ve terörle mücadelede geline noktanın analizi açısından önem arz etmektedir.

Etkisiz Hale Getirilen Terörist Sayısı

Terörü kaynağında yok etme stratejisi ve İHA/SİHA'ların daha yoğun kullanılması gibi teknik kapasite artışı sonucunda, etkisiz hale getirilen terörist sayısının özellikle 2016 yılı ve sonrasında arttığı ve PKK/KCK terör örgütü mensuplarına ciddi darbeler vurulduğu görülmektedir.

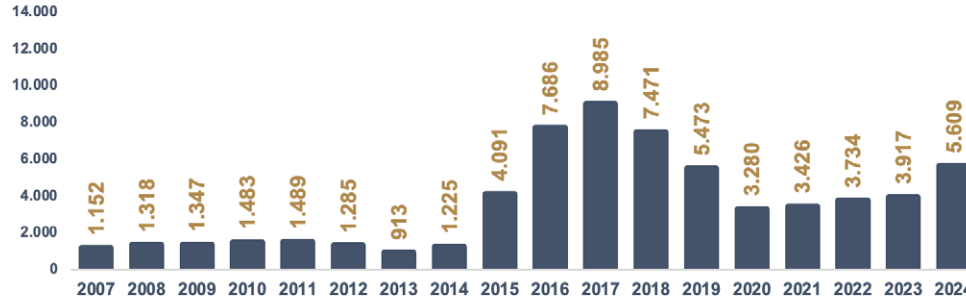
Bu durum, Türkiye'nin terörle mücadelede daha proaktif bir strateji izlediğini, terör örgütünün ise günden güne gerileyen pasif bir konuma itildiğini göstermektedir.

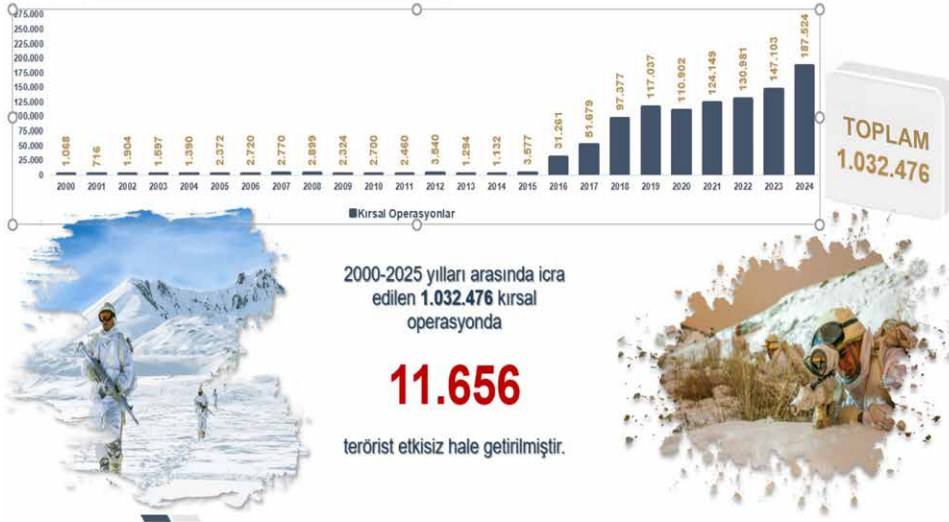
Etkisiz Hale Getirilen Terörist Sayısı

PKK/KCK Terör Örgütüne Yönelik Operasyonlar

Türkiye'nin 2016 yılından itibaren değişmeye başlayan terörle mücadele stratejisinin etkisi, operasyon verilerinden de anlaşılmaktadır. Terörle mücadele alanındaki teknolojik kapasitenin ciddi düzeyde artması ve güvenlik kurumlarımız arasındaki yüksek iş birliği ve koordinasyon sayesinde PKK/KCK terör örgütüne yönelik yurt içi operasyon sayılarında ciddi bir ivme yakalanmıştır.

Şehir Merkezlerinde Gerçekleştirilen Operasyonlar

Kırsal Alanda Gerçekleştirilen Operasyonlar

5.1.7. Terörizmin Finansmanı ile Mücadele

Terör örgütleri, yapısal faaliyetlerini sürdürebilmek için ciddi bir finansal kaynağa ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaçlar; silah, mühimmat ve patlayıcı madde temini, yeni elemanların bulunması ve eğitimi, barınma, yiyecek, giyecek ve iletişim giderleri gibi alanları kapsamaktadır.

Ayrıca örgüt üyelerine ve işbirlikçilerine verilen fonlar, rüşvet, propaganda faaliyetleri, örgütlerin cezaevindeki mensuplarının ihtiyaçları, ölen ya da tutuklanan üyelerin ailelerine yapılan maddi destek, seyahat, sağlık ve hukuk masrafları gibi harcamalar da örgütlerin finansman gereksinimleri arasında yer almaktadır.

Terör örgütleri, ihtiyaç duydukları finansal kaynağı yasal görünümlü gelirler, yasa dışı faaliyetler ve yurt dışı destekleri olmak üzere üç farklı kaynaktan sağlamaktadır. Devlet imkânlarının ve sivil toplum kuruluşlarının suiistimal edilmesiyle elde edilen gelirler, bağışlar, paravan şirket gelirleri ve yayınlar yasal görünümlü kaynaklardır. Uyuşturucu ticareti, kaçakçılık, gasp, haraç, dolandırıcılık gibi suçlar ise yasa dışı gelir kaynaklarının başlıcalarıdır. Ayrıca terör örgütleri, yurt dışından örgüte destek veren kişi veya gruplardan da maddi yardım almaktadır. Bu yardımlar havale, EFT gibi bankacılık sistemleri, yer altı bankacılık sistemi olarak tabir edilen hawala yöntemi, dijital hawala yöntemi, ön ödemeli kartlar, ödeme ve elektronik para kuruluşları aracılığıyla, anonimlik ve kayıt dışılık özelliği nedeniyle kripto paralar ve nakit kuryecilik yöntemleri ile terör örgütlerine aktarılmaktadır.

Terör örgütlerinin finans kaynaklarının deşifre edilmesi, finans ağlarının ortaya çıkarılması, kaynaklarının kesilmesi ve yönetimlerinin tespiti amacıyla Adalet Bakanlığı ve Mali Suçları Araştırma Kurulu arasında güçlü bir iş birliği sağlanmıştır.

Terörizmin finansmanı ile mücadele alanındaki temel mevzuat 6415 sayılı “Terörizmin Finansmanın Önlenmesi Hakkında Kanun”dur. Söz konusu kanun, 16.2.2013 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Bu kanunla terörizmin finansmanı suçu ve terörizmin finansmanının önlenmesi amacıyla mal varlığının dondurulmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Anılan kanuna göre, 3. maddesinde yer alan Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşme ve protokoller ile 3713 sayılı "Terörle Mücadele Kanunu"nda terör suçu olarak kabul edilen fiillerin gerçekleştirilmesi amacıyla fon sağlanması veya toplanması yasaktır. Buna göre: *"... suç olarak düzenlenen fiillerin gerçekleştirilmesinde tümüyle veya kısmen kullanılması amacıyla veya kullanılacağını bilerek ve isteyerek belli bir fiille ilişkilendirilmeden dahi bir teröriste veya terör örgütlerine fon sağlayan veya toplayan kişi, fiili daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."*

Daha sonra yapılan değişikliklerle 6415 sayılı kanunun ilgili maddesine *"... sayılan fiillerin, örgütü kuran veya yöneten ya da örgüt üyesi tarafından gerçekleştirilmesi hâlinde bu kişiler hakkında örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları uyarınca verilecek ceza üçte birine kadar artırılır;"* kısmı eklenmiştir. Ayrıca, aynı kanunun bir başka maddesine "Ülkemizde Bulunan Mal Varlığı Değerlerinin Dondurulması Kararı (İç Dondurma)" kısmı eklenmiştir.

Terörizmin finansmanı kapsamında, Terörle Mücadele Temel Eğitim Kursu, Terörizmin Finansmanı ile Mücadele Çalıştayı, Terörizmin Finansmanı ile Mücadele Kursu, Terörizmin Finansmanı ve Mali Analiz Kursu, Sol-Bölücü, Dini İstismar Eden ve FETÖ terör örgütleri ile Mücadele Uzmanlık Kursları ve Uluslararası Eğitimler kapsamında gelen heyetlere yönelik Terörizmin Finansmanı ile Mücadele Eğitimleri verilmiştir. Bu çerçevede, 2020-2024 yılları arasında toplam 16.022 katılımcıya eğitim verilmiştir.

Ülkemizin Mali Eylem Görev Gücü Süreci

Ülkemiz, bugüne kadar başlangıç tarihleri 1994, 1998, 2006 ve 2018 yılları olmak üzere Mali Eylem Görev Gücü (FATF) karşılıklı değerlendirme sürecinden geçmiştir.

Bu süreçte, 2013 yılında 6415 sayılı "Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun" yayımlanmıştır. 17 Temmuz 2021 tarih ve 31544 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2021/16 sayılı "Terörizmin Finansmanı ile Mücadele Strateji Belgesi" konulu genelgede ise terörizme ve terörizmin finansmanı ile

mücadele alanındaki tüm kamu kurum ve kuruluşlarının iş birliği içerisinde çalışarak üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları hassasiyetle yerine getirmesine dönük talimatlar yer almıştır. Terörizmin finansmanı ile mücadele alanında gerçekleştirilen başarılı çalışmalar sonucunda, ülkemiz gri listeden çıkmıştır. Halihazırda, 5. Tur Karşılıklı Değerlendirme süreci devam etmektedir.

5.1.8. Siber Terörizmle Mücadele

Siber terörizm, politik bir amacı gerçekleştirmek adına bilgisayar sistemlerinin, başta kritik tesisler olmak üzere hükümete ve topluma çeşitli şekillerde zarar verebilmek amacıyla kullanılması yöntemidir. Terör örgütleri, internetin kolay erişilebilir olması, büyük kitlelere hitap etmesi, bilgiyi hızlı aktarabilmesi, kullanıcıya gizlenme imkânı sağlaması, maliyetinin diğer kitle iletişim araçlarına göre daha az olması, yazı, grafik, ses, video gibi görsel ve işitsel ürünleri bir arada barındırması nedeniyle yoğun olarak kullanılmaktadır.

Siber terör eylemleri, genellikle Dağıtık Hizmet Engelleme (DDoS) saldırıları, veri sızıntıları ve fidye yazılımları (ransomware) gibi siber saldırı tipleriyle gerçekleştirilmektedir. DDoS saldırıları, hedef alınan bir sistemin ya da hizmetin çok sayıda sahte istekle aşırı yüklenerek işlevsiz hâle getirilmesini amaçlamaktadır. Bu yöntem, özellikle kamu kurumları ve kritik altyapıların hizmet veremez duruma getirilmesi için tercih edilmektedir. Veri sızıntıları ise devlet kurumlarına veya özel kuruluşlara ait gizli bilgilerin ele geçirilerek kamuya ifşa edilmesi ya da şantaj amacıyla kullanılması şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Fidye yazılımları, kullanıcıların dosyalarını şifreleyip erişimi engelleyen ve şifrenin geri verilmesi karşılığında fidye talep eden yazılım türleridir. Bu yöntemle hem maddi kazanç elde edilmekte hem de kurumsal işleyiş sekteye uğratılabilmektedir.

Günümüzde, terör örgütleri silahlı ve bombalı saldırıların yanı sıra siber saldırı yöntemlerini de benimsemektedir. Terör örgütleri ve marjinal gruplar, propaganda faaliyetlerini çoğunlukla sosyal medya platformları üzerinden yürütmektedir. Sosyal medya platformlarında kolaylıkla örgüt propagandası yapabilen şahısların açıklama, hedef gösterme, toplanma ve gösteri yürüyüşü çağrıları yaparak kısa zamanda birden fazla kişiye ulaşabildikleri ve fikirlerini yayabildikleri görülmektedir.

Siber Terörizmle Mücadelede Açık Kaynak Araştırmaları

Sanal devriye faaliyetleri kapsamında, terör örgütleri ile iltisaklı yayın/paylaşım yapan haber siteleri ve sosyal medya hesapları (X, YouTube, Facebook, Instagram vb.) takip edilerek günlük/haftalık/aylık bültenler oluşturulmakta ve ilgili birimlerle paylaşılmaktadır.

Siber alanda, 2020-2024 yılları arasında terör örgütleri tarafından toplam 70.634 paylaşım yapılmıştır.

5.1.9. Bilgilendirme ve Önleme Kapsamındaki Çalışmalar

Terörle mücadele kapsamında gerçekleştirilen faaliyet ve projelerin amacı, temelde terörle mücadelede halk desteğinin sağlanması, terör örgütlerinin eleman kazanmasının engellenmesi, propagandalarının etkisiz hâle getirilmesi ve örgüt mensuplarının teslim olmalarının sağlanmasıdır. Bilgilendirme ve önleme faaliyetleri kapsamında, “Bilgilendirme Faaliyetleri”, “Sosyal Faaliyetler” ve “Ailelerle Yürütülen Çalışmalar” olmak üzere, üç ana başlık yer almaktadır. Bilgilendirme ve önleme faaliyetleri kapsamında bugüne kadar toplamda yaklaşık 19 milyon kişiye ulaşım sağlanmıştır.

Bilgilendirme ve Önleme Faaliyetleri

- **Bilgilendirme Faaliyetleri:** Bu faaliyetler, suçun önlenmesinde, suç farkındalığı oluşturmada ve topluma yönelik bilgilendirmede bulunmada son derece önemlidir. Bu kapsamdaki faaliyetler, başta gençler olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin terörizme, terörist gruplara, radikalleşmeye ve şiddete varan aşırıcılığa yönelik farkındalık sahibi olması amacıyla gerçekleştirilen konferansları ve halk buluşmalarını içermektedir.

- **Sosyal Faaliyetler:** Kişilerin radikalleşmesinde ve terörizme dahil olmasında boş zamanlarını nasıl değerlendirdikleri hususu son derece önemlidir. Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerle verimli şekilde doldurulan boş zamanlar, kişilerin ve dolayısıyla toplumun güvenliğine katkı sağlamaktadır. Bireylerin terör örgütleri tarafından istismarına izin vermemek için gerçekleştirilen sosyal faaliyetler; gezi faaliyetleri, sportif etkinlikler ve kültürel faaliyetler gibi etkinlikleri kapsamaktadır.

- **Ailelerle Yürütülen Çalışmalar:** Toplumdaki en önemli sosyal kurum olan ailenin birey üzerindeki etkisi son derece büyüktür. Bu noktada, özellikle terör örgütünün hedefinde olan gençleri ve ailelerini bilinçlendirmek amacıyla bilgilendirmeler yapmak önem arz etmektedir. Örgüt mensuplarının aileleriyle yapılan görüşmelerde terör örgütlerinin çocuklarına yaptıkları asılsız propagandaların kesinlikle doğru olmadığı, çocukları hakkında gerekli tahkikatların yapıp adil bir şekilde yargılanacakları, etkin pişmanlık hükümlerinden faydalanabilecekleri ve hangi yolları izleyerek teslim olabilecekleri gibi hususlar ailelere aktarılmaktadır.

Bilgilendirme ve Önleme Projeleri

El Ele Güvenli Geleceğe

Bu proje, üniversitelerin kayıt dönemlerinde veya derslerin başladığı haftalarda terör örgütlerinin kayıt işlemleri/yemek/konaklama/ulaşım vb. konularda öğrenci ve ailelerine yardımcı olmak bahanesiyle iletişim kurma çalışmalarını önlemek, gençlerin ve ailelerin yeni bir şehre geldikleri ilk andan itibaren kendilerini güvende hissetmelerini sağlamak ve terörle mücadele

alanında halkın desteğini almak amacıyla yürütülmektedir. Söz konusu proje, üniversitelerin bahar şenliklerinde de uygulanmaktadır.

Gençlik ve Güvenli Gelecek

Bu proje kapsamında, terör örgütlerinin özellikle üniversite ve liselerde eleman kazanmak için yürüttükleri propaganda çalışmalarını boşa çıkarmak adına öğrencileri bilgilendirmek ve provokasyonlara karşı duyarlı olmalarını sağlamak amacıyla konferanslar verilmektedir.

Konferanslarda, temelde doğru bilgi, gerçek arkadaş, güçlü ve doğru iletişim, yaşam hedefi, kendini tanıma ve değerli olduğunu hissetme gibi temalar aktarılmaktadır. Gençler, ayrıca sosyal medya başta olmak üzere, bilgiyi doğru kaynaktan öğrenme ile milli birlik ve beraberliğimiz konularında bilgilendirilmektedir.

Terörü Hep Birlikte Durdurabiliriz

Bu projeye kamu görevlisi, kargo dağıtım görevlisi ve turizm tesis çalışanı gibi halkla doğrudan teması olan kesimlere terörle mücadelenin önemini anlatan bilgilendirmeler ve interaktif sunumlar yapılmaktadır.

Gençlik Sizin Eseriniz

Terör örgütlerinin eleman kazanmasını engellenmesi için okul çağlarından itibaren gençlerin korunması önem arz etmektedir. Bu kapsamda projeye, gençlerimizle yoğun vakit geçiren öğretmenlerimizin radikalleşme ve terör örgütlerinin eleman temin süreçleri hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanmakta ve konuyla ilgili farkındalık düzeyleri artırılmaktadır.

Genç Adımlar Kampa

Bilgilendirme ve önleme faaliyetleri kapsamında, 2018 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı ile ortaklaşa “Genç Adımlar Kampa” projesi başlatılmıştır. Proje ile lise öğrencilerinin “Çanakkale Ruhunu” daha iyi anlamaları sağlanmış, birçok farklı ilden katılım sağlayan öğrenciler tıpkı 1915 yılında olduğu gibi aynı ortamda aynı havayı teneffüs etmiştir.

Kültürel ve Sanatsal Etkinlikler

“İyi ki Varsın Eren” ve “Aybüke: Öğretmen Oldum Ben” filmlerinin gösterimi yapılarak hayatında ilk defa sinemaya giden öğrencilere yönelik bir program tertip edilmiştir.

Turnuva ve Yarışmalar

Öğrencilere yeni ilgi alanları sunarak onları terör örgütlerinin propagandasından uzak tutmak amacıyla yarışmalar düzenlenmektedir. Bu kapsamda, örnek olarak bazı liselerde öğrenim gören öğrencilere yönelik resim, kompozisyon yarışması ve judo turnuvası düzenlenmiştir.

Benzer şekilde “Genç Zihinler Yarışıyor” isimli proje kapsamında bazı liselerin katılımıyla bilgi yarışması düzenlenmiştir.

“Terör Arananlar” İnternet Sitesi ve Ödüllendirme

“Terörle Mücadele Kanunu” kapsamına giren suçların faillerinin yakalanmasına yardımcı olanlara verilecek ödül bilgileri ile dört ayrı renk kategorisinde aranan terör örgütü mensuplarının bilgileri “www.terorarananlar.pol.tr” adresli web sitesinde 28 Ekim 2015 tarihinden itibaren yayımlanmaya başlanmıştır. Adı geçen web sitesinin iş ve işlemlerinin sekretarya hizmetleri EGM Terörle Mücadele Daire Başkanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

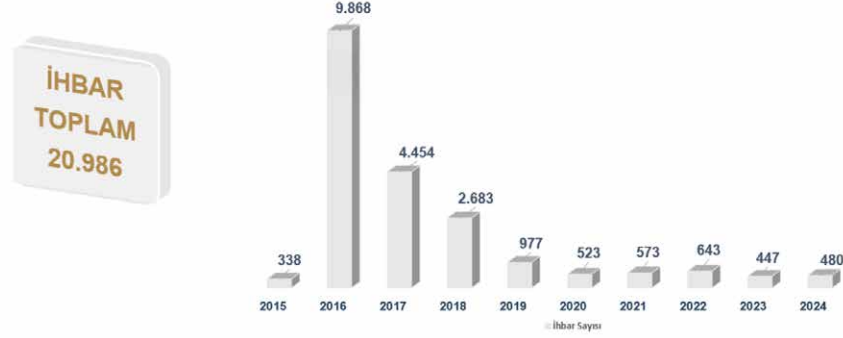

Alo 140 Terör İhbar Hattı

Terörle mücadele kapsamında alınacak ihbarlara ilişkin iş ve işlemlerin gizlilik kuralları içerisinde daha etkin ve hızlı yürütülebilmesi amacıyla, mevcut ihbar yollarına ilave olarak kurulan Alo 140 Terör İhbar Hattı, 30.10.2015 tarihinden itibaren 7/24 esasına göre tek merkezden hizmet vermektedir. Ayrıca, Alo 140 Terör İhbar Hattı'nın bilinirliğini artırmak ve kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla 6 adet kamu spotu yaptırılmış ve 81 ildeki yerel televizyon kanallarında yayınlanmıştır. Bunlara ilave olarak 1.600.000 adet afiş ve el broşürünün valilik, kaymakamlık, emniyet, jandarma birimleri ve sivil toplum kuruluşları aracılığıyla toplu taşıma araçları, otogar ve hastane gibi halkın yoğun olarak bulunabileceği yerlere asılması sağlanmıştır.

ALO 140 Terör İhbar Hattı verilerinin, 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında FETÖ ile mücadele kapsamında artışa geçtiği ancak sonrasında alınan tedbirler ve sağlanan güvenli ortam neticesinde ihbar sayılarında azalma yaşandığı görülmektedir. Bu durum, terörle mücadele alanında sağlanan başarının somut bir göstergesidir.

5.1.10. Eğitim ve Yayın Faaliyetleri

Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri

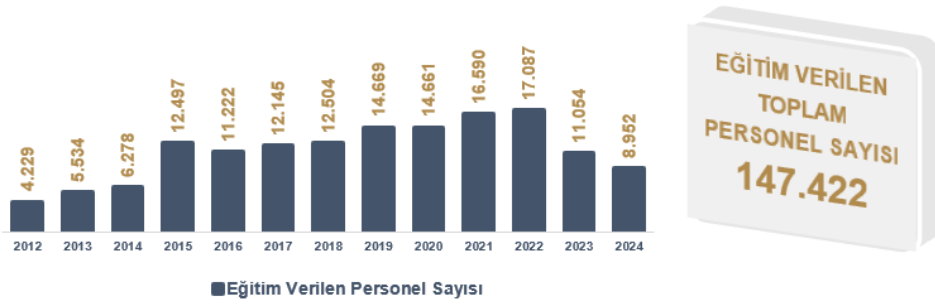
24.07.2012 tarihili yayımlanan “Terörle Mücadele Daire Başkanlığı Kuruluş Görev ve Çalışma Yönetmeliği” ile Terörle Mücadele Akademisi Şube Müdürlüğü (TEMAK) kurulmuştur. 2012-2024 tarihleri arasında, TEMAK bünyesinde 60 farklı alanda eğitim verilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde Terörle Mücadele İhtisaslı ve Terörle Mücadele Birimlerinde görevli personelin mesleki gelişiminin takip ve koordinasyonu amacıyla 2018 yılında Terörle Mücadele Daire Başkanlığı Plan ve Koordinasyon Şube Müdürlüğü içerisinde eğitim kısmı kurulmuştur.

Terörle mücadele alanında, 2012 yılından günümüze kadar toplam 147.422 personele hizmet için eğitim verilmiştir.

2012 yılından günümüze terörle mücadele alanında görev yapan personele yönelik toplamda 5 bin eğitim faaliyeti icra edilmiştir.

Uluslararası Eğitim Faaliyetleri

Birimlerimiz, hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yanı sıra uluslararası kuruluşlar ve diğer ülkelerle ortaklaşa düzenlenen eğitim faaliyetlerine hem katılımcı hem de eğitimci olarak iştirak etmektedir.

EGM, bünyesinde 2012-2024 yılları arasında 931 Eğiticiye ve 1.526 Kursiyere eğitim verilmiştir.

JGK, bünyesinde ise 1984-2025 yılları arasında 23 alanda 29 ülkeden 1.888 eğiticiye/kursiyere eğitim verilmiştir.

Basım ve Yayın Faaliyetleri

Terörle mücadele alanında sahada yürütülen görevlerin yanı sıra kolluk kuvvetlerinin ilgili birimlerince yazın, yayın ve basım faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, İçişleri Bakanlığı bünyesindeki İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığı ile Araştırma ve Etütler Merkezi tarafından da terör, terörizm ve güvenlik alanına ilişkin yazın, yayın ve basım faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Uluslararası Kuruluşlar ile Faaliyetler

Uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile terörle mücadele alanında temas ve iş birliği gerektiren konularda koordinasyonu sağlamak, uluslararası/bölgesel kuruluşlar tarafından terörle mücadele alanında yapılan toplantı, çalıştay vb. faaliyetlere katılım sağlamak ve yetkili makam ve mercilerin görev alanına giren hususlarda bilgi, belge ve görüş taleplerini karşılamak amacıyla, 2010-2024 yılları arasında 47 uluslararası ve bölgesel kuruluş ile toplamda 727 faaliyet gerçekleştirilmiştir.

Ülkeler ile Faaliyetler

Terörle mücadele alanında uluslararası ikili veya çok taraflı güvenlik iş birliği toplantıları, anlaşmaları, protokoller ile yetkili makam ve mercilerin bilgi, belge ve görüş taleplerini karşılamak amacıyla 2010-2024 yılları arasında 97 ülke ile toplamda 1.015 faaliyet gerçekleştirilmiştir.

5.2. Asayiş Hizmetleri

Devletin temel görevlerinden biri, toplumsal huzur ve güven ortamını temin etmek ve asayiş olaylarıyla mücadele etmektir. Kamu düzeninin korunması için suçların önlenmesi, meydana gelen olayların aydınlatılması ile kişilere, mal varlığına, topluma ve devlete karşı tehdit oluşturan unsurların bertaraf edilmesi iç güvenlik hizmetlerinin asli amaçları arasında yer almaktadır.

Bir ülkenin huzuru, güvenliği ve istikrarı; toplum düzeninin korunmasına, vatandaşların can ve mal emniyetinin sağlanmasına bağlıdır. Bu temel görevin yerine getirilmesinde polis, jandarma ve sahil güvenlik teşkilatı hayati bir rol üstlenmektedir.

Polis teşkilatı, özellikle nüfusun büyük bölümünün yaşadığı ve ekonomik hareketliliğin olduğu şehir merkezlerinde, günlük yaşamın güvenli bir şekilde sürdürülmesini sağlamaktadır. Polis, asayiş, güvenlik ve kamu düzeni gibi konularda aktif görev almaktadır. Jandarma teşkilatı ise kırsal alanlarda benzer sorumlulukları üstlenerek köylerde, kasabalarda ve şehir dışı bölgelerde güvenliği tesis etmektedir. Kolluk kuvvetlerinin koordineli çalışması, ülke genelinde güvenlik hizmetlerinin kesintisiz ve etkin şekilde yürütülmesine katkı sunmaktadır.

65 ve 66. Hükûmet İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Asayiş Müdürleri Değerlendirme Toplantısı'nda, 1 Nisan 2021

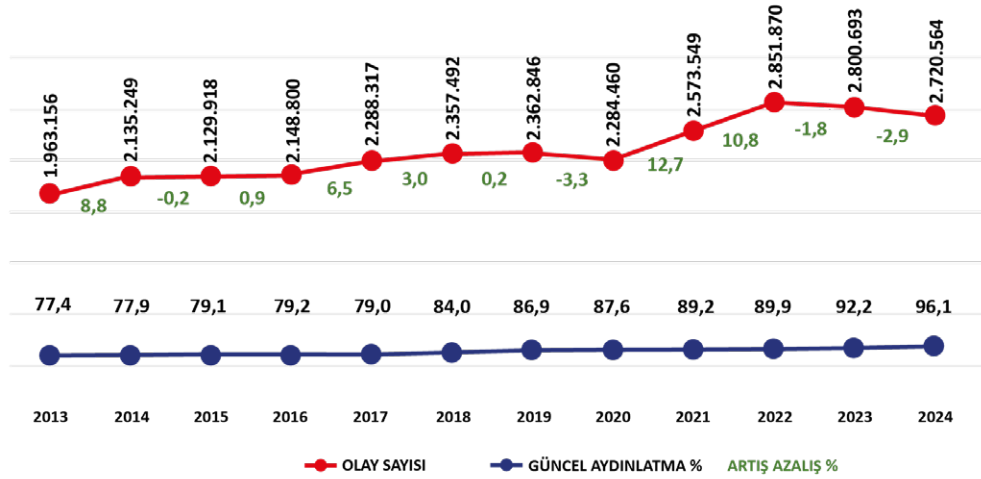
Kolluk kuvvetlerinin varlığı, kamusal güvenliği güvence altına almaktadır. Güvenli toplumsal ortam ise demokrasi, adalet ve refahın sürdürülebilir olmasına katkı sunmaktadır.

Sonuç olarak; kolluk kuvvetlerinin yürüttüğü asayiş hizmetleri bir ülkenin temel güvenlik dinamiklerindendir. Bu hizmetler, devlet otoritesinin sahada hissedilmesini, hukukun üstünlüğünün korunmasını ve vatandaşların özgürlüklerini güven içinde kullanabilmesini sağlamaktadır. Dolayısıyla, güçlü, disiplinli ve halkla bütünleşmiş bir kolluk yapısı, millî birliğin, toplumsal huzurun ve barışın en önemli güvencelerinden biridir.

5.2.1. Asayiş Olaylarına İlişkin Veriler

İçişleri Bakanlığı verilerine göre; 2013-2024 yılları arasında, asayiş olaylarının aydınlatılma oranı istikrarlı biçimde yükselmiştir. Suç aydınlatma oranı 2013 yılında %77,4 iken 2024 yılında %96,1 olarak gerçekleşmiştir.

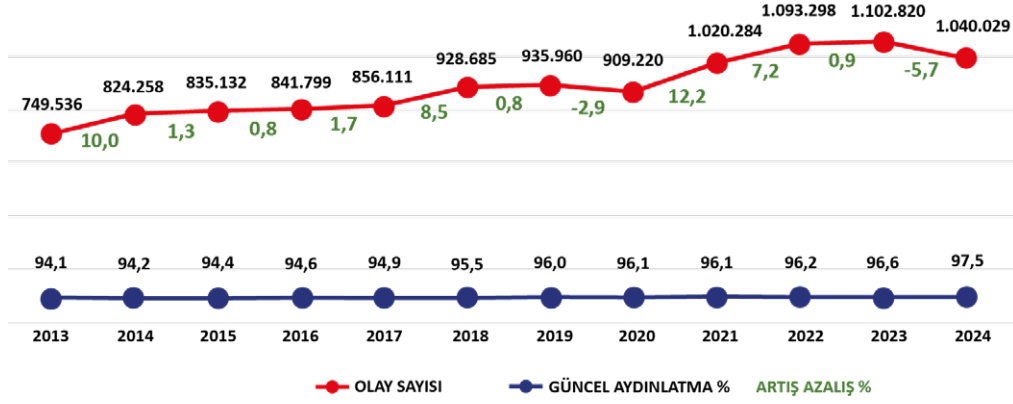
Toplam Asayiş Olayları 2013-2024 (%)

Kasten yaralama, cinayet, cinsel saldırı, taciz ve aile içi şiddet gibi bireyin fiziksel ve psikolojik bütünlüğünü zedeleyen eylemler, devletin ilgili kurum ve kuruluşlarının topyekûn mücadele etmesi gereken önemli asayiş sorunlarıdır. Benzer şekilde, hırsızlık, dolandırıcılık ve gasp gibi mal ve mülkiyet güvenliğini hedef alan suçlar; bireylerin temel yaşam güvencelerini tehdit ettiği için öncelikli müdahale alanları arasındadır.

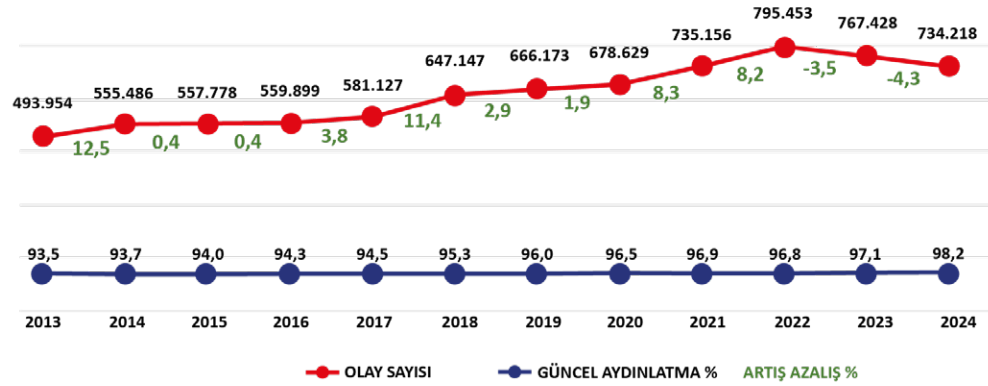
İçişleri Bakanlığı verilerine göre; 2013-2024 yılları arasında, kişilere karşı meydana gelen olayların aydınlatılma oranı istikrarlı bir artış sergilemektedir. Suç aydınlatma oranı 2013 yılında %94,1 iken 2024 yılında %97,5 olarak gerçekleşmiştir.

Kişilere Karşı Meydana Gelen Olaylar 2013-2024 (%)

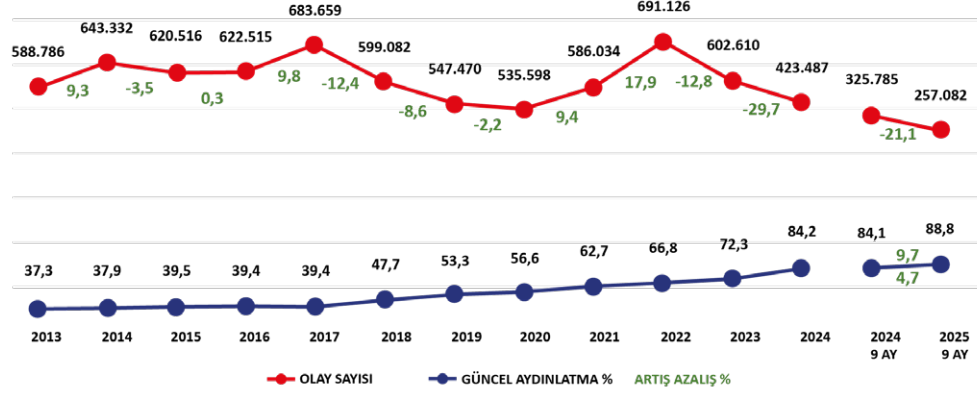
İçişleri Bakanlığı verilerine göre; 2013-2024 yılları arasında, kişilere karşı meydana gelen önemli 10 suç olayının aydınlatılma oranı da yıllara göre istikrarlı biçimde yükselmiştir. Suç aydınlatma oranı 2013 yılında %93,5 iken 2024 yılında %98,2 olarak gerçekleşmiştir.

Kişilere Karşı Meydana Gelen Önemli 10 Suç 2013-2024(%)

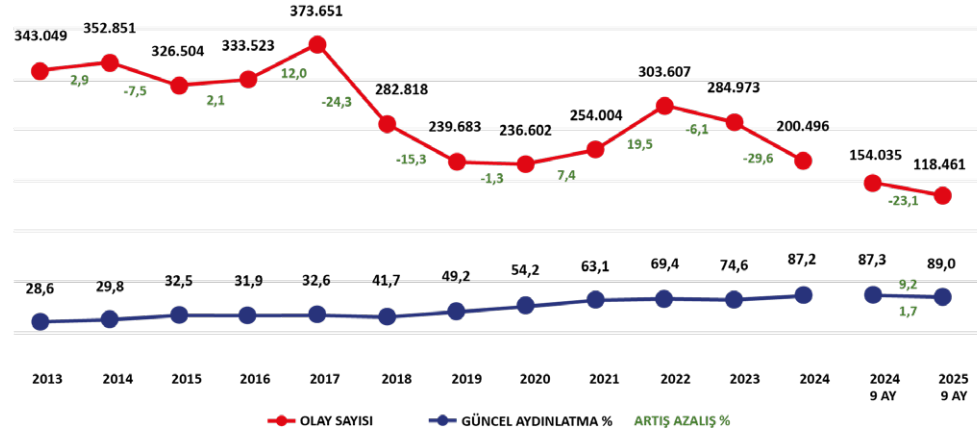
İçişleri Bakanlığı verilerine göre; 2013-2024 yılları arasında, Mal Varlığına Karşı Meydana Gelen olay sayısında %28,1 oranında azalış yaşanmış; bu olayların aydınlatılma oranı da yıllara göre istikrarlı biçimde yükselmiştir. Suç aydınlatma oranı 2013 yılında %37,3 iken 2024 yılında %84,2'ye yükselmiştir.

Mal Varlığına Karşı Meydana Gelen Olaylar

İçişleri Bakanlığı verilerine göre; 2013-2024 yılları arasında, Mal Varlığına Karşı Meydana Gelen Önemli 9 Suç sayısında %41,6 oranında azalış yaşanmış; bu olayların aydınlatılma oranı da yıllar içinde yükselmiştir. Suç aydınlatma oranı 2013 yılında %28,6 iken 2024 yılında %87,2'ye yükselmiştir.

Mal Varlığına Karşı Meydana Gelen Önemli 9 Suç

5.2.2. Önleyici Faaliyetler ve Projeler

Toplumların huzur ve güvenliği, bireylerin şiddetten uzak, sağlıklı ve huzurlu ortamlarda yaşamalarıyla mümkündür. Şiddetin her türü, hem bireylerin hem de toplumun sosyal dokusunu zedeleyen, yaşam kalitesini düşüren ciddi bir tehdittir. Bu nedenle, şiddetle mücadelede sadece müdahale etmek değil, aynı zamanda önleyici faaliyetlerle şiddetin ortaya çıkmasını engellemek büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, yürütülen önleyici çalışmalar ile bilinçlendirme, eğitim, destek mekanizmalarının güçlendirilmesi ve erken müdahale stratejileriyle şiddetin kaynağında önlenmesi hedeflenmektedir.

Asayiş Uygulamaları

EGM, JGK ve SGK ilgili birimlerinin koordinesinde; 81 ilde eş zamanlı şekilde, JGK ve SGK birimleri ile müşterek hava, kara ve deniz araçları ile oluşturulan karma ekiplerin de katılımı ile ülke genelinde geniş kapsamlı;

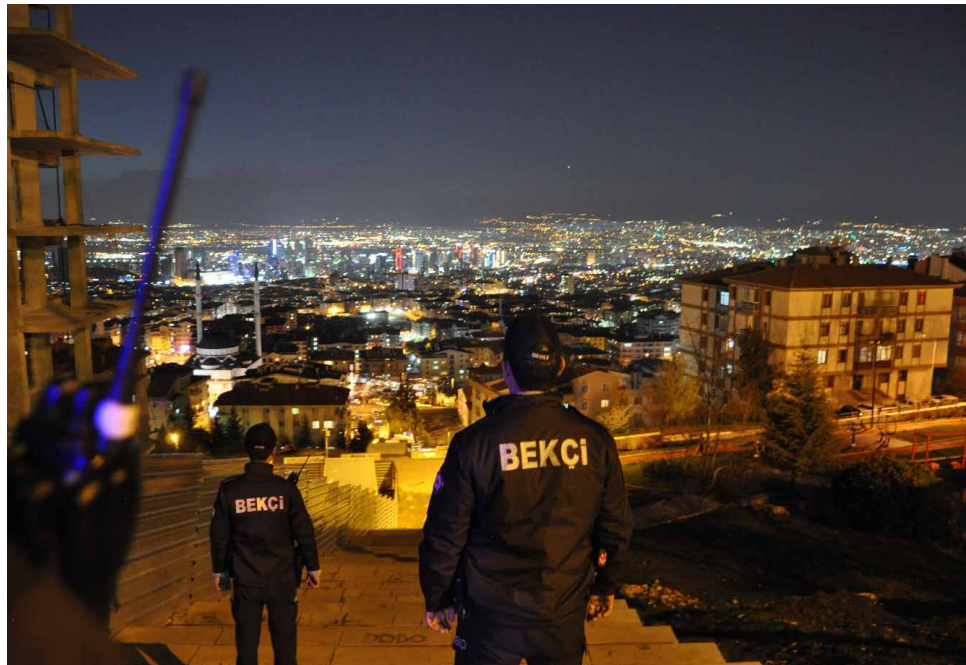
- Türkiye Güven Huzur,
- Aranan Şahıslar,
- Yasadışı Bahis, Kumar, Tombala ve Fuhuş, Siber Denetimi,
- Çocukların Korunmasına Yönelik Asayiş ve Trafik Denetimi,
- Huzurlu Bayramlar ve Arife,
- Otobüs Terminalleri/Tren Garları,
- Oto Pazarı, Çalıntı Araç ve Motosiklet, Traktör ve Servis Araçları,
- Günübirlik Kiralık Evler ve Kiralık Araçlar,

- Taksi ve Vale Hizmetleri,
- Turizm, Yabancı Şahıslar ve Göçmen Kaçakçılığı,
- Ruhsatsız Silah ve Av Tüfeği,
- Narkotik Suçlar,
- Akaryakıt ve Vergi Kaçakçılığı,
- Mal ve Hizmet Satmak Suretiyle Halkı Rahatsız Eden Şahıslara Yönelik Uygulama,
- Düzensiz Göç ile Mücadeleye Yönelik Huzur,
- Huzurlu Sokaklar,
- Genel Asayiş ve Narkotik

başlıkları altında 2017 yılından itibaren toplam 283 uygulama yapılmıştır.

EGM Asayiş Şube Müdürlükleri ile Suç Soruşturma ve Önleme Büro Amirlikleri

Kamu düzeni ve genel asayişin sağlanması, suçla mücadele ile birlikte önleyici polislik hizmetlerinin süreklilik arz ederek etkin ve verimli bir şekilde uygulanması, polisin sokakta etkinliğinin artırılması amacıyla, EGM Asayiş Daire Başkanlığı çatısı altında; 81 İl Emniyet Müdürlüklerinde Asayiş Şube Müdürlükleri, Asayiş Büro Amirlikleri veya İlçe Suç Soruşturma ve Önleme Büro Amirlikleri bulunmaktadır. Bu birimler, kendi alanlarında çeşitli eğitimler almış ve hırsızlık, yankesicilik, oto hırsızlığı, dolandırıcılık, cinayet, gasp-yağma suçlarında uzmanlaşmış personelden oluşmaktadır.

Suçun önlenmesine yönelik; Güven Timleri, Motosikletli Polis Timleri (Yunus), Devriye Ekipler Amirlikleri, Polis Merkezi Ekipleri ile diğer birimlerdeki personel görev ifa etmektedir. Çarşı ve mahalle bekçileri ise genel kolluk kuvvetlerine yardımcı olmak amacıyla adli, önleyici görev ve yetkileri çerçevesinde yürütülen hizmetlerin takip ve koordinasyonunu sağlamak sağlamak üzere 2016 yılında yeniden yapılandırılmıştır. Çarşı ve mahalle bekçileri toplam 30.426 personel ile gece yaya devriye görevi ifa ederek suçun önlenmesi, meydana gelen suç şüphelilerinin yakalanması ve asayişin sağlanması için etkin bir şekilde görev yapmaktadır.

Küreselleşen dünyada teknolojik gelişmelere bağlı olarak ülkemizde de görülmeye başlayan, sadece bugünün değil yarının da suç türlerini tanımak ve gerekli önlemleri alarak etkin ve verimli mücadeleyi sağlamak maksadıyla asayiş personelinin teknolojik kabiliyetleri her geçen gün artırılmakta ve gerekli hizmet içi eğitimler yoğun biçimde verilmektedir.

Dolandırıcılık ve Hırsızlık Kapsamında Bilgilendirici ve Önleyici Faaliyetler

Ülke genelinde dolandırıcılık suçlarının artması sebebiyle, 2022 tarihinde EGM Asayiş Daire Başkanlığında yeni bir yapılanmaya gidilerek Dolandırıcılık Şube Müdürlüğü kurulmuş; bu müdürlükler personelin dolandırıcılık suçlarında uzmanlaşabilmesi için yeniden yapılandırılmıştır. Dolandırıcılık suçu ile mücadele kapsamında Asayiş Daire Başkanlığınca, 19 kamu kurum ve kuruluşu ile özel sektör temsilcilerinin katılımıyla toplantılar gerçekleştirilmiş ve 2 ayrı çalıştay düzenlenmiştir. Bu doğrultuda geliştirilen bilgilendirici ve önleyici faaliyetler kapsamında;

- 2022 yılında 46 televizyon, 99 radyo ve 307 yerel gazetede, 2023 yılında 60 televizyon, 85 radyo ve 185 yerel gazetede, 2024 yılında 65 televizyon, 112 radyo ve 278 yerel gazetede ve 2025 yılı ilk dokuz ayında ise 22 televizyon, 34 radyo ve 87 yerel gazetede iletişim yoluyla,
- Düzenlenen çalıştay ve toplantılar vasıtasıyla özel güvenlik görevlileri, öğretmenler, veliler, imamlar, muhtarlar, avukatlar, meslek odası üyeleri, banka ve PTT çalışanları ile toplu taşıma araçları şoförlerine,
- GSM operatörleri tarafından 2022 yılında 3 kez, 2023 yılında 2 kez, 2024 yılında 2 kez ve 2025 yılında 2 kez olmak üzere 93 milyon GSM abonesine SMS atılarak bilgilendirme yapılmıştır.

Jandarma Suç Araştırma Timleri

Önleyici kolluk görevi kapsamında, Jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen; faili meçhul nitelikli asayiş olaylarının aydınlatılması, nitelikli suçlardan uzun süredir aranan şahısların yakalanması ve toplum huzurunu tehdit eden unsurların ortadan kaldırılması maksadıyla, 2017 yılından itibaren 81 İl Jandarma Komutanlığında, Jandarma Suç Araştırma Timleri (JASAT) teşkil edilmiştir.

JASAT personeli, suç ve suçlularla mücadelede değişen şartlara ve günün teknolojisine uyum sağlamak amacıyla, taktik, teknik ve idari alanlarda bilgi, tecrübe ve becerilerini geliştiren eğitim programlarına dahil edilmektedir.

Bu sayede, modern yöntemleri ileri teknolojiyle birleştiren, profesyonel ve uzman bir suç araştırma kadrosu oluşturulmuştur.

Gerçekleştirilen Projeler

EGM Aranan Şahıslar Takip Projesi

Aranan Şahıslar Takip Projesi (ARAT), yakalama müzekkerelerinin ülke genelinde tüm birimlere otomatik sevk edilmesi, istatistiklerin hazırlanması, ayrıca analiz yapılabilmesi amacıyla 18 Nisan 2024 tarihi itibarıyla uygulamaya konulmuştur. ARAT ile aranan şahsa ait detaylı bilgiler; şahsın Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) aranma kaydının girildiği an ilgili kolluk görevlisine mesaj olarak iletilmektedir.

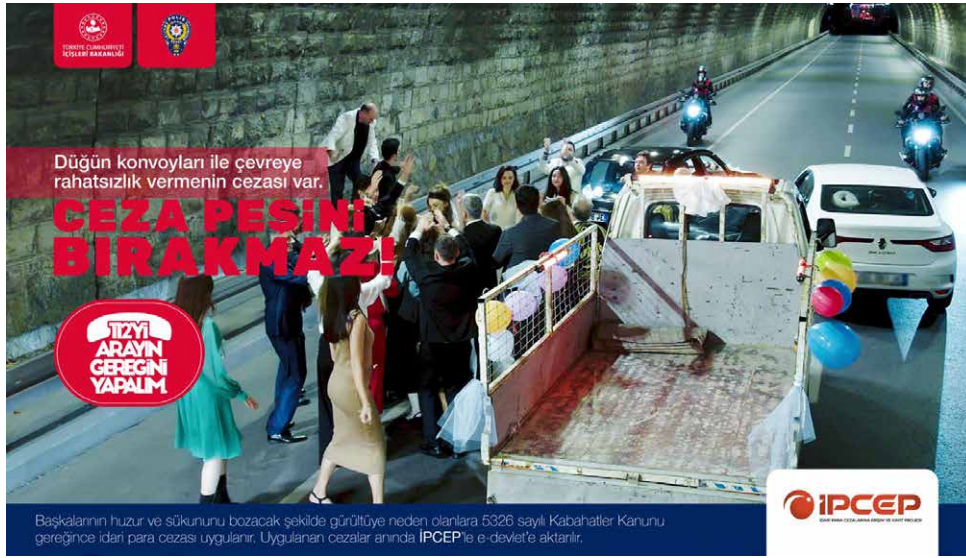
EGM İdari Para Cezalarına Erişim ve Kayıt Projesi

İdari Para Cezalarına Erişim ve Kayıt Projesi (İPCEP); 5326 sayılı Kabahatler Kanunu başta olmak üzere yürürlükte bulunan diğer mevzuat hükümleri kapsamında kabahat nev'inden işlenen fiillerle ilgili olarak gerekli iş ve işlemleri dijital ortamda gerçekleştirilmek üzere oluşturulmuştur.

İPCEP ile;

- Olay yerinde işlem tesis edilerek idari para cezalarına ilişkin tüm sürecin tablet pc-akıllı telefon kullanılarak dijital ortamda gerçekleştirilmesi ve hizmet kalitesinin artırılması,
- Kabahatlere uygulanan yaptırımlar vasıtasıyla kabahatin bir adım sonrası olan suç işlenmesinin önlenmesine katkı sunulması,
- Kişilerin UYAP/GBT sorgusunun otomatik olarak gerçekleştirilerek aranan şahısların yakalanmasında etkinliğin sağlanması,

- Uygulanan yaptırımların kişi ve kurumlar tarafından e-Devlet üzerinden kişi borcu olarak takip edilebilmesi,
- Bürokrasi ve kırtasiyeciliğin azaltılması, zaman kaybının önlenmesi ve personelin hata riskinin minimize edilmesi,
- İdari para cezalarına ilişkin ilgili kanunlarda öngörülen tekerrür, belge-ruhsat iptali ve faaliyetten men müesseselerinin denetim, kontrol ve uygulamasının proje tarafından otomatik olarak yapılması,
- İstatistiki verilerin (kabahat türleri, sayıları, kesilen ceza miktarı, tahsil amacıyla gönderilen miktar, zaman aralığı vs.) sağlıklı bir şekilde tutulması amaçlanmıştır.

EGM-JGK Hizmetin Yerinde İfası Projesi

Hizmetin yerinde ifa edilmesi; ifadesinin alınmasına ihtiyaç duyulan bir olaydan mağdur olan veya bilgi sahibi konumundaki hasta, yaşlı ve fiziksel engelli kişilerin ifadeleri ile diğer kolluk işlemleri gereği şahısların başka bir yere götürülmelerini gerektiren yasal zorunluluk bulunmayan hallerde anılan şahısların işlemlerinin bulunduğu yerde yapılmasını ifade etmektedir.

Özellikle mal varlığına karşı işlenen hırsızlık, yankesicilik, dolandırıcılık, kapkaç, yağma vb. suçlarda, müşteki veya mağdur konumundaki vatandaşların işlemlerinin daha kısa sürede bitirilmesi amacıyla müracaat, olay yeri, görgü-tespit ve bilgi alma tutanakları, ilgililer Polis Merkezlerine davet edilmeden olay yerinde düzenlenmektedir.

EGM-JGK Güven Masaları

Polis Merkezi Amirliklerindeki ve Polis Merkezi Amirlikleri dışındaki iş ve işlemlerle ilgili bilgilendirme ve yönlendirmenin yapılabilmesi için EGM bünyesindeki 1.315 Polis Merkezi Amirliğinde ve JGK bünyesindeki Karakol Komutanlıklarında 200 adet “Güven Masası” kurulmuştur. 1 Eylül 2019 tarihinden günümüze kadar 8.800.531 kişi Güven Masası uygulamasından faydalanmıştır.

EGM-JGK Kiralık Araç Bildirim Sistemi Projesi

Kiralık araçlar ile işlenen suçların önlenmesi ve faillerin kısa sürede tespit edilerek yakalanması amacıyla, Kimlik Bildirme Kanunu'nda 27 Mart 2015 tarihinde yapılan değişiklikle, araç kiralama hizmetlerinde kimlik bildirim işlemlerinin düzenli olarak yapılması için Kiralık Araç Bildirim Sistemi Projesi geliştirilmiştir.

EGM Suç Araştırma ve Raporlama Projesi

Türkiye genelinde meydana gelen, faili tespit edilemeyen veya faili henüz yakalanamayan asayiş olaylarına ilişkin; olay yerinden elde edilen kamera görüntüleri, fotoğraflar ve diğer bilgiler, olayların aydınlatılması amacıyla Suç Araştırma Raporlama Programı üzerinden kaydedilmektedir. İl Emniyet Müdürlüklerine bağlı asayiş birimleri tarafından sisteme veri girişi yapılmakta, böylece Emniyet Teşkilatının tamamı bu olaylara ait görüntü ve fotoğraflara çevrim içi olarak erişebilmektedir. Asayiş birimlerince şüpheli şahıslara ait kamera görüntüleri ve fotoğraflar incelenmekte ve tespiti yapılması durumunda ilgili birim ile irtibat kurularak olaylar aydınlatılmaktadır.

EGM Asayiş Kayıp Şahıslar Projesi

Türkiye genelinde kimliği tespit edilemeyen cesetlere ait bilgilerin kayıt altına alındığı Asayiş Kayıp Şahıslar Projesi, 31 Aralık 2019 tarihinde uygulamaya geçmiştir. Söz konusu proje ile Türkiye sınırları içerisinde bulunan kimliği belirsiz cesetlerin teşhis edilerek kimliklendirilmesi ve ailelerine teslim edilmesi sağlanmaktadır.

EGM Kadavra Arama ve Koku Molekülü İz Takip Köpekleri

Ceset arama çalışmalarında kullanılmak üzere 10 adet “Kadavra Arama Köpeği” yetiştirilmiştir. Bu köpekler, 172’si depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımız olmak üzere, toplamda 239 kişinin naaşının bulunmasına doğrudan katkı sağlamıştır. Kaçan, kaçırılan, kaybolan çocuklar ile engelli, yaşlı, hasta veya diğer nedenlerle kayıp olan kişilerin bulunması amacıyla, 12 adet “Koku Molekülü ve İz Takip Köpeği” yetiştirilmiştir. Bu köpekler, toplam 138 vatandaşımızın bulunmasına doğrudan katkı sağlamıştır.

EGM Alarm Takip Sistemi

Araç kiralayan, tesislerde konaklayan, noter ve nüfus müdürlüklerinde işlem yapan kişilerin aranan kişi olup olmadığının çevrimiçi sorgusunun yapıldığı sistem 23 Ekim 2015 tarihinde devreye alınmıştır. Bu sistem sayesinde bugüne kadar 803.478 kişinin yakalanması sağlanmıştır.

EGM Kayıp Alarmı Projesi

Mobil iletişim sektörü ve sosyal medya aracılığıyla, kayıp şahısların en kısa sürede bulunması amacıyla kullanılan “Kayıp Alarmı Projesi” ile günümüze kadar; 615’i yetişkin, 591’i çocuk olmak üzere, toplam 1.206 kayıp şahıs hakkında 33 milyon uyarı mesajı oluşturularak belirlenen bölgedeki cep telefonu kullanıcılarına SMS gönderilmiş; bu kişilerden 1.138’inin bulunması sağlanmıştır.

□ *EGM Uyarı Projesi*

Takip edilen şahıs ve araçların konum bilgisine daha fazla kaynak sağlamaya yönelik olan Uyarı Projesi, 2017 yılı itibarıyla devreye alınmıştır. Sistem, şahıs ve araçların mevcut bulunduğu veya konumunun belli olduğu durumlarda kaynak sağlayabilecek projelerden beslenmekte ve uyarı sistemi sayesinde bir birim tarafından girilen şahıs veya araç bilgilerine göre kaynaklardan gelen veriyi taramaktadır. Bu sayede, firar konumunda bulunan şüpheli şahısların kısa sürede yakalanması sağlanmaktadır.

□ *EGM Polise Müracaat Eden Mağdurların Kısa Mesaj (SMS) İle Bilgilendirilmesi*

Polis Merkezi Amirliklerine müşteki veya mağdur sıfatıyla müracaatta bulunan vatandaşlara, Emniyet birimleri tarafından yapılan iş ve işlemler hakkında tekrar polis merkezlerine gitmeden, “Polise Müracaat Eden Mağdurların Kısa Mesaj (SMS) İle Bilgilendirilmesi” projesi hayata geçirilmiştir.

Bu sayede, faili meçhul veya firari şüpheli içeren olayların aydınlatılması ve şüphelilerin yakalanması amacıyla yürütülen çalışmalarda; olayın faili yakalandığında ve dosyanın Cumhuriyet Savcılığı’na sevkinden 48 saat sonra, sistem tarafından otomatik SMS ile bilgilendirme yapılmaktadır.

Tahkikat evrakının, şüpheli yakalanamadan faili meçhul ya da firari olarak Cumhuriyet Başsavcılığı’na sevk edilmesi durumunda ise mağdur veya müşteki şahıslar, bir yıl ile sınırlı olmak üzere, dörder ay aralıklarla toplam üç kez, “çalışmaların devam ettiğine” dair sistem tarafından SMS yoluyla bilgilendirilmektedir.

Öte yandan, dosya hakkında “takipsizlik”, “görevsizlik” ya da “yetkisizlik” kararı verilmesi halinde ise sistem tarafından SMS gönderimi otomatik olarak iptal edilmektedir.

Projenin uygulamaya geçtiği tarihten bu yana, 1.628.604 SMS atılarak vatandaşların Polis Merkezi Amirliklerine gelmesine gerek kalmadan müracaatları hakkında bilgilendirilmeleri sağlanmıştır.

□ *EGM Denetimli Serbestlikte Parmak İzi Okuma Projesi*

EGM ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü arasında yapılan protokol ile pilot olarak seçilen 10 ilimizde bulunan 36 Polis Merkezi Amirliğine parmak izi ünitesi cihazı kurulmuştur. Bu kapsamda denetimli serbestlik tedbiri altındaki yükümlülerin Polis Merkezi Amirliklerine giderek imza verme işlemleri yerine parmak kimliği ile tespiti hedeflenmiştir. Bu proje ile denetimli serbestlik yükümlülüğü altında bulunan şahısların Polis Merkezi

Amirliklerinde beklemelerinin önüne geçilmiş; yapılan itiraz ve ithamlar ortadan kaldırılmıştır.

□ *Emniyet/Jandarma Kolluk İşlemleri Projeleri*

Meydana gelen olaylara ait bilgilerin kaydedilmesi, sorgulanması ve karar desteğine esas oluşturacak istatistiki veriler ile raporların üretilmesi, asayiş, terör, göçmen kaçakçılığı, kaçakçılık, organize suçlar, siber suçlar, takibi gereken olaylar ve kabahatlere ait tutanak ile kaydedilen tüm bilgilerin ortak bir çerçevede kayıt altına alınması amacı ile EGM bünyesinde Emniyet Kolluk İşlemleri Projesi (EKİP), JGK bünyesinde Jandarma Kolluk İşlemleri Projesi (JKİP) kullanıma açılmıştır.

□ *Jandarma Zor Kullanma Modeli*

Jandarma personelinin yasayla kendisine verilmiş olan zor kullanma konusundaki yetki ve sorumlulukları tereddüt etmeden uygulayabilmesi için zor kullanmayı gerektiren durumlarda her aşamada ne yapılması gerektiğini gösteren ve kurallarda standart sağlayan “Jandarma Zor Kullanma (JAZOK) Modeli” geliştirilmiştir. Bu kapsamda, broşür ve panolar hazırlanmış ve personele gerekli eğitimler verilmiştir.

□ *Yaka Kamerası Uygulaması*

Yerli ve milli üretimimiz olan yaka kamerası uygulaması ile güvenlik hizmetlerinin şeffaf ve hesap verilebilir olması hedeflenmektedir. Yaka kamerası uygulaması hem vatandaşlarımızın hakkını hem de güvenlik güçlerimizin hukukunu korumaktadır. EGM, JGK ve SGK bünyesinde sayısı toplam 53.491 olan yaka kamerasının 2025 yılı sonu itibarıyla 111.604’e çıkarılması hedeflenmektedir.

□ *JGK AVCI Projesi*

Adli makamlar tarafından hakkında arama kararı çıkarılan şahısların en kısa sürede yakalanarak adalete teslim edilmesi maksadıyla, aranan şahısların bıraktıkları dijital ayak izlerini takip ederek tespiti halinde doğrudan Jandarma personeline mesaj gönderen “AVCI Projesi” geliştirilmiştir.

□ *JGK ASAYİŞ BİLGİ SİSTEMLERİ*

JGK'nın, emniyet ve asayiş hizmetlerini süratli, güvenilir ve etkin bir şekilde yerine getirmesini sağlamak maksadıyla, tüm sorgulama ve uygulama işlemlerinin (Sorgulama İşlemleri, Kimlik Paylaşım Sistemi, Kimlik ve Kiralık Araç Bildirim Sistemi, Trafik Bilgi Sistemi, Göçmen Bilgi Sistemi vb.) ortak bir ekrandan yapılabildiği Jandarma Asayiş Bilgi Sistemi (JABS) portalı geliştirilmiş olup 4 Şubat 2015 tarihinden itibaren hizmet vermeye başlamıştır.

□ *JGK İDARİ PARA CEZASI PROGRAMI*

İdari para cezalarında standardın sağlanması, sorgulama ve analiz imkânı tanınarak yapılan işlemlerin takibinin kolaylaştırılması maksadıyla, İdari Para Cezası (İPC) programı oluşturularak, 10 Aralık 2021 tarihinde hizmete açılmıştır.

□ *JGK VATANDAŞ MEMNUNİYET ANKETİ PROJESİ*

İçişleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı koordinesinde yürütülmekte olan Vatandaş Memnuniyet Anketleri Uygulaması kapsamında; asayiş suçları (hırsızlık, dolandırıcılık, gasp ve yağma), özel güvenlik hizmetleri, silah ruhsat ve mermi işlemleri, trafik güvenliğine dair konuların web servis üzerinden paylaşılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Vatandaş Memnuniyet Anketi Sistemi yazılım geliştirme çalışmaları tamamlanarak 28 Mayıs 2025 tarihinde hizmete açılmıştır.

□ *JGK DEDEKTİF Yeni Nesil Suç Araştırma Projesi*

Jandarma sorumluluk bölgelerinde işlenen suçların zaman kaybetmeksizin aydınlatılması, önceden meydana gelen faili meçhul olayların çözülmesi ve aranan şahısların yakalanması maksadıyla, sahip olduğu veri setleri aracılığı ile şüpheli bağlantılarını kuran analiz programı tamamlanarak 2025 yılı içerisinde hizmete sunulmuştur.

5.2.3. Şiddetle Mücadele ve Kolluk Uygulamaları

Türkiye’de şiddetle mücadelede uygulanan önleyici faaliyetler, çok boyutlu bir stratejiyle ele alınmaktadır. Bu faaliyetler, kolluk kuvvetlerinin sahadaki operasyonel önlemleri, hukuki düzenlemeler, teknolojik altyapı kullanımı ve toplum temelli yaklaşımlarla birlikte yürütülmektedir.

Şiddetin önlenmesi ve mağdurların korunması amacıyla, Türk Ceza Kanunu başta olmak üzere, birçok mevzuatta önemli değişiklikler yapılmıştır. 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, mağdurların korunması, şiddetin önlenmesi ve failerin caydırılması açısından temel bir yasadır. Bu kanun sayesinde, koruyucu tedbir kararları hızla alınmakta, mağdurlar için acil yardım hatları ve kadın konukevleri hizmeti verilmektedir.

Kolluk birimleri, şiddet olaylarına müdahalede etkin ve hızlı hareket etmektedir. Kolluk kuvvetleri, mağdurlardan gelen ihbarları titizlikle değerlendirerek olay yerinde güvenlik önlemleri almakta ve failer hakkında yasal süreçlerin başlatılmasını sağlamaktadır. Eğitim programları ile kolluk personelinin şiddet mağdurlarına geliştirilmekte ve psiko-sosyal destek konusunda bilinçlendirilmesi sağlanmaktadır.

Ayrıca, şiddetle mücadelede kolluk kuvvetlerinin yanı sıra sivil toplum kuruluşlarından da destek alınmaktadır. Bu kapsamda, kolluk kuvvetleri ile sivil toplum kuruluşları, sosyal hizmet birimleri ve sağlık kurumları arasında koordinasyonun artırılmasına yönelik uygulamalar geliştirilmiştir. Bu sayede, mağdurların çok yönlü destek alması mümkün hale gelmiştir. Eğitim ve farkındalık çalışmaları ile toplumun tüm kesimlerinde şiddete karşı duyarlılık ve bilinç günden güne artmaktadır.

Çocuk Suçlarıyla Mücadele ve Çocukların Korunması

Çocukların korunması ve çocuk suçlarıyla mücadele, toplumun geleceğini güvence altına almak adına büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda çocukların güvenliğinin sağlanması, suça sürüklenmelerinin önlenmesi ve ihmal ile istismara karşı korunması amacıyla kapsamlı ve koordineli çalışmalar yürütülmektedir. Aile içi şiddetle mücadele birimlerinin güçlendirilmesi, eğitim ve farkındalık projeleri, risk analizi ile önceliklendirilmiş okul güvenliği uygulamaları ve iş birliği protokolleri ile çocukların her alanda desteklenmesi hedeflenmektedir.

Bu çerçevede, hem suç mağduru olan çocukların korunması hem de çocukların sağlıklı, güvenli ve nitelikli bir ortamda yetişmesi için çok yönlü stratejiler hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, kolluk kuvvetlerinin hem idari hem de beşeri kapasitesinin artırılmasına yönelik uygulamalar aşağıda verilmektedir.

- Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme başta olmak üzere yürürlükteki mevzuat çerçevesinde EGM tarafından çocuklara yönelik hizmetlerin yürütülmesi ve iyileştirilmesi amacıyla, EGM Asayiş Daire Başkanlığı bünyesinde 81 ilde hizmet veren Çocuk Şube Müdürlüğü kurulmuştur.
- Çocuğun yüksek yararının gözetilmesi, çocuk haklarının korunması, çocuk ihmal ve istismarı ile çocuğun suç mağduru olmasının önlenmesi amacıyla, çocukla ilgili tüm adli/idari işlemlerin bu birimlerde görevli “çocuk hukuku, çocuk suçluluğunun önlenmesi, çocuk gelişimi ve psikolojisi ile sosyal hizmet” alanlarında eğitim almış sivil polislerce yerine getirilmektedir.
- Çocuk Şube Müdürlüğü hizmetlerinin kalitesini artırmak, insan hakları ve mevzuata uygun iş ve işlemler tesis etmek maksadıyla personele hizmet içi eğitimler verilmektedir.
- JGK Asayiş Başkanlığı’na bağlı Asayiş Daire Başkanlığı bünyesinde Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Şube Müdürlüğü ve Çocuk Şube Müdürlüğü olmak üzere iki ayrı şube müdürlüğü kurulmuştur.
- JGK Kadın ve Çocuk Kısım Amirliklerinin Kurumsal Kapasitesinin Arttırılması Projesi çerçevesinde; İl Jandarma Komutanlıklarında bulunan Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube ile Kısım Müdürlüğü ve Amirliklerinin fiziki kapasitesi artırılmış; hizmetlerin daha hızlı ve verimli hale getirilmesi sağlanmıştır.
- Suça sürüklenen ve korunma ihtiyacı olan, ihmal ve istismara maruz kalan çocuklar ile ilgili çocuk suçlarıyla mücadele birimleri tarafından yapılacak usul ve işlemlerin belirlenmesi amacıyla “Çocuk Suçlarıyla Mücadele ve Çocukların Korunmasında Jandarmanın Görev, Yetki ve Sorumlulukları Yönergesi” hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.
- 20 Haziran 2022 tarihinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İşçileri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği tarafından imzalanan “Çocukların Eğitim Süreçlerinin Güvenliğine İlişkin Koruyucu ve Önleyici Hizmet ve Tedbirlerin Artırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü” kapsamında, her eğitim-öğretim yılında ilgili bakanlıklar arası iş birliği ve koordinasyon halinde gerekli tedbirler alınmaktadır.

- Millî Eğitim Bakanlığı ile pilot illerde yapılan saha çalışmaları sonucu, yurt genelindeki tüm okullar belirlenen risk analizleri doğrultusunda öncelik derecelerine ayrılmış ve “Okul ve Çevresi Güvenlik Ölçeği” oluşturulmuştur.
- 2025-2026 eğitim öğretim döneminde; polis sorumluluk bölgesinde 1.134 okulda, sabit olarak görev yapmak üzere 951 “okul kolluk görevlisi”; 24.216 okulda, okul yönetimi ile sürekli iletişim halinde olacak 20.015 “güvenli eğitim koordinasyon görevlisi” ile 21.103 okulda, giriş-çıkış saatlerinde hazır bulunacak 6.105 “ekip” görevlendirilmiştir. Jandarma sorumluluk bölgesinde bulunan toplam 20.626 okulda, toplam 13.315 Güvenli Eğitim Koordinasyon Görevlisi görevlendirilmiştir.
- EGM ve JGK, 81 ilde birlikte ve eş zamanlı olarak, güvenli eğitim ortamlarının sağlanmasına yönelik okul çevrelerinde bulunan umuma açık iş yerleri ile okul servis araçlarının denetlenmesi ve okul çevrelerinde bulunan şahısların kontrol edilmesine yönelik eğitim-öğretim yılı boyunca uygulamalar yapılmaktadır.

- Çocukların suça sürüklenmesini ve suç mağduru olmasını engellemek ve eğitimlerini daha güvenli ortamda sürdürülebilmesini sağlamak maksadıyla; Türkiye Huzur Güven ve Çocuk Uygulaması, Huzurlu Sokaklar ve Çocuk Uygulaması, Okul Çevrelerinde Açık Sigara Satışının Engellenmesi Uygulaması, Bölgesel Müşterek Huzur ve Güven Uygulamaları icra edilmektedir. Bu uygulamalar dışında, sürekli olarak okullar ve çevresinde kontroller gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, yoğunluğa göre ihtiyaç duyulan okulların giriş ve çıkış saatlerinde trafik yönünden tedbirler alınarak okul servis araçları denetlenmektedir.

- Kayıp çocukların bulunabilmesi amacıyla, JABS/KEP/KAFES programları üzerinden kayıp çocuğun kara, hava ve deniz yolu ulaşım, konaklama bilgisi, KABİS (Kiralık Araç Bilgi Sistemi), hastane vb. kayıtları kontrol edilmektedir. Ayrıca, kayıp çocukların bulunabilmesi amacıyla asayiş devriyeleri tarafından kayıp çocuğun ikamet adresi, oyun parkları ve bahçeler, metruk binalar ile bulunabileceği yerler sürekli kontrol edilmektedir.
- Cumhurbaşkanlığı Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu (BMYK) koordinasyonunda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının katılımları ile 2024-2029 yıllarını içeren “Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı” ile “Tütün Kontrolü Eylem Planı” hazırlanarak çocuk ve gençlerin tütün ve tütün ürünleri kullanımından korunmaları ve bu ürünlere ulaşılabilirliğinin engellenmesi için çalışmalar yürütülmektedir.

- Eylem planı kapsamında, okul çevrelerinde bulunan tekel ruhsatlı ve tekel ruhsatsız bakkal, market, büfe gibi yerler ile sigara satışı ihtimali bulunan kafeler tespit edilip konu ile ilgili kanuni yasaklar tebliğ edilerek her ay denetimler yapılmaktadır.

- BMYK kararlarına göre, “zabıta ve genel kolluk tarafından alkollü içki satışı yapılan işletmelerin oluşturulan denetim programına uygun olarak denetimlerinin güçlendirilmesi” maddesi doğrultusunda, çocukların korunması kapsamında içkili yerlerin denetimi yapılmaktadır.
- Ülkemizde çocukların; fiziksel ve zihinsel gelişimlerinin desteklenmesi, bağımlılıktan ve suçtan korunmaları ile haklarının güvence altına alınması için Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile “Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2028)” hazırlanmıştır. Bu plan doğrultusunda belirlenen görevler, kolluk kuvvetlerince düzenli biçimde icra edilmektedir.

- Çocuk işçiliğinin önlenmesi temel hedefiyle hazırlanan çocuk bakım ve koruma hizmetlerinin geliştirilmesi, çocuk işçiliğinin ve erken yaşta evliliğin önlenmesi ile korunmasız çocukların saptanması, yönlendirilmesi, rehabilitasyonu ve bakımına yönelik hizmetlerin geliştirilmesi doğrultusunda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı koordinesinde uygulanan “Türkiye’de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım Projesi” kapsamındaki çalışmalara iştirak edilmektedir.
- Çocuk İşçiliği ile Mücadele Eylem Planında yer alan (2017-2023) Mevsimlik Tarım İşçiliği Projesi (e-METİP) kapsamında; mevsimlik tarım alanlarında çalışan ailelerin ve çocukların kayıtları tutulmakta, çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici tedbirler devriyeler vasıtasıyla kontrol edilmekte, hazırlanan broşürler vatandaşlara ulaştırılarak çocuk işçiliği hususunda farkındalığın artırılması sağlanmaktadır.

- Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri bünyesinde her ilde içerisinde en az iki sosyal çalışma görevlisi ve EGM Çocuk Şube Müdürlüklerinden en az bir personel ile oluşturulan “Çocuklar Güvende Ekipleri” tarafından, ilin risk değerlendirmesine göre çalışma alanları belirlenmekte ve belirli bir plan dahilinde sokakta yaşayan ve dilenen çocuklara yönelik alan taramaları yapılmaktadır.
- Saha taramalarında tespit edilen çocuklar hakkında gerekli adli ve idari işlemler yapılmaktadır. Ayrıca, çocuk hakkında Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri tarafından sosyal inceleme yapılarak çocuğun ihtiyaç duyduğu sosyal ekonomik destek ve/veya tedbir kararı uygulanmaktadır.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından, çocuk işçiliğinin önlenmesi temel hedefiyle hazırlanan Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı ve Eylem Planı (2017-2023) yine anılan Bakanlığın koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların iş birliğinde tamamlanmış ve kapanış programı 8 Temmuz 2024 tarihinde gerçekleştirilmiştir. “Çocuklar için Gelecek Vizyonu” mottosuyla başlatılan program, süreç boyunca bu anlayış doğrultusunda titizlikle yürütülmüştür.

Ayrıca, çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici tedbirler devriyelerle denetlenmekte, hazırlanan broşürlerle vatandaşlara ulaşılarak çocuk işçiliği konusunda farkındalık artırılmakta ve ihbarlarda bulunmaları teşvik edilmektedir.

Tarlada çalışan vatandaşlarımıza “çocuk işçiliğinin” önlenmesi konusunda bilgi veriliyor.

- Çocuk suçlarının önlenmesi amacıyla yürütülen farkındalık çalışmaları kapsamında, Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğü ile Kısım Amirliklerinin koordinasyonunda, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı uzmanları tarafından 2024 ve 2025 yılında toplam 2.674.031 vatandaşımıza eğitim verilmiştir.
- Çocuğa yönelik şiddetle mücadele konusunda yürütülen farkındalık çalışmaları kapsamında, Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlükleri ile Kısım Amirliklerinin koordinasyonunda, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı uzmanları tarafından 2024 ve 2025 yıllarında toplam 125.338 erbaş ve ere eğitim verilmiştir.
- Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlükleri ile Kısım Amirlikleri tarafından, 2024 ve 2025 yıllarında İlçe Jandarma ve Jandarma Karakol Komutanlıklarında görevli toplam 275.431 personele, “Çocuğa Yönelik Şiddetle Mücadele ve Çocukların Korunması” konularında yerinde eğitimler verilmiştir.
- JGK tarafından meslek içi kurs planı doğrultusunda, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde (JSGA); “Çocuk Suçlarının Önlenmesi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele”, “Çocukların Korunması ve Suça İtilmelerinin Önlenmesi, Çocuğa Yönelik Şiddetin Önlenmesi, Çocukların Cinsel İstismarının Önlenmesi ve Alınacak Tedbirler”, İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü koordinesinde ise “Çocuğa Yönelik Şiddetin Önlenmesi Kapasite Güçlendirme Eğitimi” verilmektedir.
- EGM Asayiş Daire Başkanlığı koordinesinde, çocuk birimlerinde çalışan personele “Çocuk Polisi Temel Eğitimi ve Eğiticiliği”, “Çocuğun Cinsel İstismarının Soruşturulması ve Eğiticiliği”, “Çocukla İletişim” ve “Adli Çocuk Mevzuatı ve Mukayyitlik” konularında hizmet içi eğitimler verilmektedir.

- İçişleri Bakanlığı ile Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu arasında 2022 yılında imzalanan ve 2022-2025 yıllarını kapsayan iyi niyet mektubu çerçevesinde, kadına yönelik şiddet ile aile içinde çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi konularında kolluk kuvvetlerinin eğitici eğitimi kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik seminerler verilmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuk Acil Durum Fonu (UNICEF) iş birliği ile 15-19 Nisan 2019 tarihleri arasında çocuk birimlerinde görevli 235 personel ile 22-26 Nisan 2019 tarihleri arasında Aile içi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele birimlerinde görevli 242 personele iki dönem halinde “Erken Yaşta Evlilikler ve Aile içi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Semineri” düzenlenmiştir.

- Asayiş Şube Müdürlüğüne bağlı birimler ile Polis Merkezi Amirliklerinde görev yapan personelin kolluk aşamasında çocuklarla ilgili yapılacak iş ve işlemlerde genel bilgi düzeyine sahip olmasını sağlamak amacıyla, “Çocuklarla İlgili İş ve İşlemler” adı altında eğitim planı hazırlanmış olup eğitimler akıllı sınıflar üzerinden verilmektedir.
- Hizmet içi eğitimler kapsamında son 10 yılda çocuk birimlerinde çalışan 35.879 personele eğitim verilmiştir.
- Uluslararası eğitim ve toplantılar kapsamında; 2019 ve 2021 yılları arasında EGM ve Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) iş birliğinde “Uluslararası Polis Eğitim İşbirliği Projesi” çerçevesinde Tunus, Filistin, Meksika ve Sırbistan polislerine, çocuk polisliği konularında eğitimler verilmiştir. Ayrıca, AB Kolluk Kuvvetleri Eğitim Ajansı (CEPOL) tarafından 3-6/12/2019 tarihleri arasında Macaristan/Budapeşte’de düzenlenen “Çocuk Cinsel İstismarcıları Yönetiminde Stratejiler” konulu CEPOL toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Çocukların davranış sistematiğini ve düşünce kalıplarını anlayıp buna uygun stratejiler geliştirerek suça karışmaları ile suç korkularını önlemek amacıyla, Yuva Projesi çalışması tamamlanarak uygulamaya konulmuştur.
- EGM ile Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı (TÜİK) arasında 15.4.2004 tarihinde imzalanan “Veri Değişimine İlişkin Protokol” kapsamında, “Güvenlik Birimlerine Gelen/Getirilen Çocuklar İstatistikleri” TÜİK’e gönderilmekte ve TÜİK tarafından hazırlanan rapor yıllık olarak yayınlanarak kamuoyuna duyurulmaktadır.

- EGM Asayiş Daire Başkanlığı koordinesinde okullarda öğrencilere, “Kişisel Güvenlik”, “Trafik Güvenliği”, “Siber Güvenlik” vb. konularında, kolluğun ilgili biriminde görevli uzman personel tarafından eğitimler verilmekte olup eğitimlerin içeriğinde öğrencilerin maruz kalabileceği suçlar, suçtan korunma yöntemleri ve suçla karşılaşılması durumunda ne yapmaları gerektiği anlatılmaktadır. Bu kapsamda düzenlenecek eğitim programlarında kullanılmak üzere, “Trafik Güvenliği, Siber Güvenlik ve Kişisel Güvenlik” konularında sunumlar hazırlanarak İl Emniyet Müdürlüklerinin kullanımına sunulmuştur.
- Dijital ortamda karşılaşılabilecek tehlikeler konusunda, başta çocuklar ve ebeveynler olmak üzere, toplumun genelinde siber farkındalık oluşturulması önem arz etmektedir. Bu amaçla, illerimizde Çocuk Şube Müdürlükleri koordinesinde Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlükleri ve Toplum Destekli Polislik Şube Müdürlükleri ile birlikte güvenli ve bilinçli internet kullanımı, siber güvenlik, güncel siber risk ve tehditler, siber suç, siber zorbalık, yasa dışı bahisle mücadele, teknoloji bağımlılığı ve dijital okuryazarlık vb. konularında ortak çalışmalar başlatılmıştır. Güvenli ve bilinçli internet kullanımı faaliyetleri kapsamında, öğrenci, öğretmen, veli ve vatandaşlar olmak üzere, 2024 yılında 1.484.112, 2025 yılında ise 2.008.111 kişiye ulaşım sağlanmıştır.

Çocuk ve Gençler Sosyal Koruma ve Destek Projesi (ÇOGEP)

EGM Asayiş Daire Başkanlığı koordinesinde, dezavantajlı çocuk ve gençlerin kişisel ve sosyal gelişimlerinin sağlanmasına ve toplumsal açıdan korunmalarına ilişkin tedbirler ÇOGEP projesi kapsamında uygulamaya konulmuştur.

Bu kapsamda çocukların, kendilerine sosyal destek ve eğitim desteği sağlanarak topluma faydalı bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. ÇOGEP kapsamında, İl Emniyet Müdürlükleri tarafından kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği yapılarak 5-24 yaş grubu dezavantajlı çocuk ve gençlere yönelik sosyal, kültürel, koruyucu ve önleyici projeler uygulanmaktadır.

Proje sayesinde, 5 milyon 663 bin 733 çocuk ve gence ulaşılmıştır. Bu kapsamda, çocuk ve gençlere; meslek edindirme kursları, lisans edinmeye yönelik spor kursları, kültür ve sanat kursları ve yaratıcı drama etkinlikleri gibi gelişimlerine olumlu katkı sağlayacak faaliyetler sunulmuştur. Bu faaliyetler aracılığıyla, dezavantajlı çocuk ve gençlerin eğitimlerinin desteklenmesi, topluma kazandırılması, daha sağlıklı ve mutlu bireyler olarak yetişmeleri hedeflenmiştir.

Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi

Kadına yönelik şiddet; fiziksel, psikolojik, cinsel, ekonomik şiddet ile ısrarlı takibi içeren çok boyutlu bir sorundur. Toplumsal, kültürel ve psikolojik etkenler bu sorunu daha da derinleştirmektedir. Bu nedenle, kadına şiddetle mücadele alanında toplumun tüm kesimini içeren çok paydaşlı, kapsamlı ve koordineli politikalar gerekmektedir.

Türkiye’de bu sorunla mücadele için yasal düzenlemeler yapılmış, kadın haklarını koruma ve güçlendirme çalışmaları artırılmıştır. Ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesi kapsamında, Türkiye’de 20 Mart 2012’de yürürlüğe giren “6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun” doğrultusunda önemli kurumsal düzenlemeler ve uygulamalar hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda şiddet mağdurlarına destek hizmetlerinin sunulması, toplumsal farkındalığın artırılması ve kurumlar arası iş birliğinin sağlanması hedeflenmiştir. Kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve gençlere yönelik eğitim programları bu mücadelenin önemli temel taşlarını oluşturmuştur.

İçişleri Bakanlığı bünyesinde aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadele için kurulan birimlerin personel eğitimi, teknik takip sistemleri ve farkındalık faaliyetleri etkin şekilde yürütülmektedir. Ayrıca, vatandaşlarımıza yönelik bilgilendirme çalışmaları ile şiddetin önlenmesi için kapsamlı bir yaklaşım benimsenmektedir.

Kurumsal Kapasite İnşası

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında yürütülen tüm işlemlerin takibini yapmak, aile içi ve kadına karşı şiddetle mücadeleyle ilişkin hizmetlerin daha etkin yürütülmesini sağlamak, uygulamada yaşanan sorunları tespit ederek standart soruşturma yöntemleri belirlemek, mevcut hizmetleri geliştirmek ve mağdurlara yönelik tedbirleri çok yönlü bir anlayışla ilgili kurum ve kuruluşlarla ortaklaşa hayata geçirmek amacıyla;

- 3 Ağustos 2011 tarihinde, EGM Asayiş Daire Başkanlığında, 11 Ekim 2015 tarihinde 81 İl Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğünde “Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Birimleri”, 14.1.2020 tarihinde 81 İl Emniyet Müdürlüğünde ilçe düzeyinde “Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Büro Amirliği” kurulmuştur. Aile içi ve kadına karşı şiddet olaylarını takip etmek üzere görevli büro amirliği sayısı 81 ilde toplam 1.005 ulaşmış olup ve bu birimlerde halihazırda 7.515 personel görev yapmaktadır.
- 2012 yılında JGK Asayiş Daire Başkanlığı bünyesinde, aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadeleyle yönelik işlemlerin tek elden yürütülmesi, koordinesi ve ast birimlerin yönlendirilmesi, bu konularda kurumsal hafızanın yerleştirilmesi maksadıyla Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğü teşkil edilmiştir. Bu birim, JGK bünyesinde 2024 yılında yeniden yapılandırılarak Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Şube Müdürlüğüne dönüştürülmüştür.
- JGK’ya bağlı 5 İl Jandarma Komutanlığı bünyesinde Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğü, 76 İl J.K.lığı karargahında Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Kısım Amirliği, 73 İlçe J.K.lığı bünyesinde de Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Kısım Amirliği teşkil edilmiştir. Söz konusu şube müdürlükleri ve kısım amirliklerinde kadın personelin görevlendirilmesine öncelik verilmektedir.
- 2025 yılı itibarıyla, aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadelede karakol seviyesine kadar toplam 10.411 personel ile görev yapılmaktadır.

65 ve 66. Hükümet İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Değerlendirme Toplantısı'nda, 23 Kasım 2020

Eğitim ve Bilgilendirme Faaliyetleri

6284 sayılı “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun” kapsamındaki kolluk görevleri, çocuk, kadın ve insan hakları ile kadın erkek eşitliği konusunda eğitim almış personel tarafından yerine getirilmektedir. Bunun yanı sıra, 6284 sayılı Kanun kapsamında hâkim tarafından verilen teknik yöntemlerle takip kararının uygulanmasında görevli izleme merkezinde, teknik araç ve yöntemlerle takibe ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesiyle görevlendirilmiş izleme personeline hizmet içi eğitim verilmektedir.

Aile içi ve kadına karşı şiddetle mücadeleyle ilişkin hizmetlerin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini ve etkin soruşturma yapılmasını sağlamak amacıyla, 81 ilde aile içi ve kadına karşı şiddetle mücadele alanında görev yapan tüm personele yönelik periyodik eğitimler verilmektedir.

EGM ve JGK tarafından kadına karşı şiddetle mücadele kapsamında her kolluk biriminde (polis merkezi ve jandarma karakol komutanlığı) eğitimli personelin görevlendirilmesine ilişkin kurumsal kapasitenin arttırılmasına yönelik olarak; aile içi ve kadına karşı şiddetle mücadele alanında çalışan 2018 yılında 58.806, 2019 yılında 40.397, 2020 yılında 153.495, 2021 yılında 94.878, 2022 yılında 179.566, 2023 yılında 264.685, 2024 yılında 293.381, 2025 yılı 9 aylık zaman diliminde ise 137.532 personele eğitimler verilmiştir. Ayrıca;

- İçişleri Bakanlığı ile Birleşmiş Milletler Kadın Birimi arasında 18 Ağustos 2022 tarihinde imzalanan niyet mektubu çerçevesinde, 2023 yılı içerisinde deprem bölgesinde görev yapmış kolluk personelinin katılımıyla “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Alanında Deneyim Paylaşım ve Kapasite Güçlendirme” toplantıları gerçekleştirilmiştir.
- İçişleri Bakanlığı ile Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu Türkiye Ülke Ofisi arasında imzalanan 2022-2025 yıllarını kapsayan niyet mektubu çerçevesinde, 2022 yılında 180, 2023 yılında 240, 2024 yılında ise 120 kolluk personeline “Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Eğitici Eğitimi” verilmiştir.
- İçişleri Bakanlığı ile Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu Türkiye Ülke Ofisi arasında imzalanan iş birliği protokolü çerçevesinde, “İnsan Hakları Temelinde Kadın ve Çocuk Hakları” konusunda mülki idare amirlerine yönelik kapasite geliştirme eğitimleri verilmiştir.
- Kadına yönelik şiddet olgusu ve bununla ilgili kavramların istatistiki tanımlarının yapılması, ilgili kırımların belirlenmesi, göstergelerin hazırlanması, idari kayıt prensiplerinin belirlenmesi ve bu konuda başta personel kapasitesini arttırmak üzere gerekli altyapının oluşturulması amacıyla, Adalet Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile birlikte düzenlenen çalışmaya katılım sağlanmıştır.

- EGM Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Birimlerinde görevli personele yönelik olarak;
 - a. 6284 sayılı Kanun kapsamında aile içi ve kadına karşı şiddetle mücadeleyle ilişkin hizmetler hakkında bilgilendirme yapmak amacıyla, 81 İl Emniyet Müdürlüğünce “Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Eğitimi”,
 - b. Elektronik izlemede görevli personele gerekli eğitimin verilmesi amacıyla, Asayiş Daire Başkanlığınca “Elektronik İzleme Eğitimi”,
 - c. Aile içi ve kadına karşı şiddetle mücadele eğitimlerinde görevlendirilmek üzere eğitici personel yetiştirmek amacıyla, Asayiş Daire Başkanlığınca “Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele ve Elektronik Kelepçe Aktivasyon Eğitici Yetiştirme Eğitimi”,
 - d. 6284 sayılı Kanun kapsamında Aile Mahkemeleri hâkimleri tarafından verilen elektronik kelepçe kararlarına istinaden uygulanan iş ve işlemlerin sağlanması amacıyla, 81 İl Emniyet Müdürlüğünce “Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele ve Elektronik Kelepçe Aktivasyon Temel Eğitimi” verilmektedir.
- EGM’de görevli genel kolluk personeline yönelik olarak düzenlenen “Polis Merkezleri Temel Eğitim Kursu”, “Polis Merkezi Amirleri Eğitici Yetiştirme Kursu”, “Polis Merkezleri Mukayyit Kursu”, “Polis Merkezleri Mukayyit Eğitici Yetiştirme Kursu” ve “Hizmetin Yerinde İfa Edilmesi Temel Eğitim Kursu” başlıklı eğitimlerde, aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadele ders olarak yer almaktadır.
- JGK Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Birimlerinde görevli personele yönelik; İçişleri Bakanlığı ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında 12 Nisan 2012 tarihinde “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Sunulan Hizmetlerde Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesine, İş birliği Yapılmasına ve Eşgüdümün Artırılmasına Dair Protokol” imzalanmıştır. Protokol kapsamında, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde:
 - a. Öğrenim gören tüm subay ve astsubaylara “Kadına ve Çocuğa Yönelik Şiddetle Mücadele” konusunda eğitimler verilmektedir.
 - b. Mesleki Gelişim Planı doğrultusunda, Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube ile Kısım Amirliklerinde görevli personele yılda iki dönem “Çocuk Suçlarının Önlenmesi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele” konulu kurs düzenlenmektedir.

- İl Jandarma Komutanlıklarında Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğü ile Kısım Amirliklerinde görevli personel, “Çocuk Suçlarının Önlenmesi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kursu”na katıldıktan sonra, sorumlu oldukları bölgelerdeki İl ve İlçe Jandarma ve Karakol Komutanlıklarında görevli personele yerinde eğitimler düzenlemektedir. Bu sayede, alınan eğitimin sahada görev yapan personele de aktarılması sağlanarak eğitimin yaygınlaştırılması ve farkındalığın artırılması amaçlanmaktadır.
- İl ve İlçe Jandarma Komutanı, Asayiş Şube Müdürü, Jandarma Karakol Komutanı vb. görevlerdeki yönetici ve lider seviyesindeki personel için düzenlenen meslek içi kurs müfredatında, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele, Çocukların Korunması ve Suça İtilmelerinin Önlenmesi Maksadıyla Kolluk Tarafından Yürütülen Faaliyetler” konularına yer verilmektedir.
- JGK bünyesinde vatani görevini yapmakta olan er ve erbaşlara, “Erken Yaşta ve Zorla Evlilikler ile Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele” konusunda ilgili uzmanlar tarafından farkındalık eğitimleri verilmektedir.
- Toplum Destekli Güvenlik Hizmeti Modeli kapsamında, Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele, 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ve Kadın Acil Destek Uygulaması (KADES) hakkında bilgilendirme yapılmaktadır.

Yayınlar/Dokümanlar

EGM Polis Akademisi Başkanlığınca gerçekleştirilen yayın/doküman faaliyetleri aşağıda belirtilmiştir:

- 2-4 Mart 2017 tarihleri arasında, Polis Akademisi ve EGM Asayiş Daire Başkanlığı tarafından ortaklaşa gerçekleştirilen “Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Konferansı” kapsamında, Türkiye’de aile içi ve kadına karşı şiddetle mücadele politikalarının uygulayıcıları ile bu konuda çalışan akademisyenler bir araya getirilmiştir. Bu konferans sonucunda, Şubat 2018 tarihinde “Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele” raporu yayımlanmıştır.
- Şubat 2019 tarihinde, “Dünyada ve Türkiye’de Kadın Cinayetleri 2016-2017-2018 Verileri ve Analizler” raporu yayımlanmıştır. İlgili yılların verileri ve analizleri, olay-maktul-fail-saik açısından değerlendirilerek bir rapor hazırlanmıştır.
- 2018 yılında, “Kadına Karşı Şiddetle Mücadele: Hukuk, Deneyimler ve Aktörler” kitabı yayımlanmıştır.
- 2018 yılında, 2016 yılına ait kadın cinayeti verileri detaylı bir şekilde analiz edilmiş, il bazlı karşılaştırmalar da yapılarak “Türkiye’de Kadın Cinayetleri: 2016 Yılı Verileri ve Analizler” kitabı yayımlanmıştır.

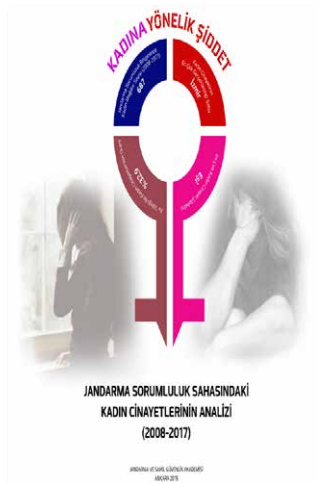
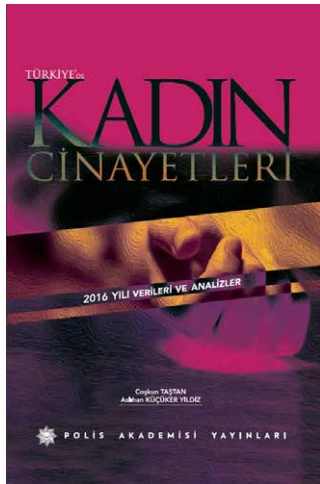
- 2019 yılında, “Kadına Yönelik Ölümcül Şiddet; Vakalar, Maktuller ve Failler” kitabı yayımlanmıştır.
- 31 Ağustos 2022 tarihinde, Polis Akademisi Başkanlığı tarafından organize edilen “Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi” çalıştayını sonucunda “Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi” raporu yayımlanmıştır.
- 29-30 Eylül 2022 tarihinde Polis Akademisi Başkanlığı tarafından organize edilen “Asayiş Suçlarıyla Mücadele” çalıştayını sonucunda, “Asayiş Suçlarıyla Mücadele Çalıştayı” raporu yayımlanmıştır.
- JGK ile iş birliği içinde 6284 sayılı Kanun kapsamında meydana gelen cinayetlere ilişkin 2019-2022 yıllarının verileri kullanılarak analiz çalışması yapılmıştır. Bu kapsamda, “İstatistiklerle Türkiye’de Kadın Cinayetleri: 2019-2022” kitabı yayımlanmıştır.

JGK’ca gerçekleştirilen yayın/doküman faaliyetleri aşağıda verilmektedir.

- Aile İçi Şiddet, Kadına Yönelik Şiddet ve Çocuk Suçlarıyla Mücadelede Jandarmanın Görev, Yetki ve Sorumlulukları Yönergesi revize edilerek 2025 yılında yeni yönerge yayımlanmıştır.
- Personelin aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadelede etkinliğinin artırılması ve edinilen tecrübeler ışığında farkındalık oluşturulması amacıyla, 2023 yılında Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Broşürü hazırlanmıştır.

- 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen “Teknik Yöntemlerle Takip” kararları çerçevesinde kullanılan elektronik kelepçe uygulamasına ilişkin kurulum ve sonlandırma işlemlerinde görevli personelin faydalanması amacıyla, 2023 yılında “Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Kelepçe) Kitabı” hazırlanmıştır. Elektronik kelepçenin etkin ve doğru şekilde uygulanmasına katkı sağlamak üzere rehber niteliğinde hazırlanan söz konusu kitap, uygulayıcıların teknik süreçlerdeki bilgi ve yetkinliğini artırmayı hedeflemektedir.
- Aile içi ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla mahkemeler tarafından verilen “Önleyici ve Koruyucu Tedbir Kararları” ile “Teknik Yöntemlerle Takip” kararlarının uygulanması aşamasında, İl/İlçe Jandarma Komutanlıklarında görev yapan personelin yararlanması için 2023 yılında “Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddet Olaylarına Müdahale İş Akış Şeması” hazırlanmıştır.
- İl Jandarma Komutanlıkları bünyesinde, aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadelede görevli personele yönelik 27 Kasım 2023 tarihinde “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Çalıştayı” düzenlenmiştir. Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi temsilcilerinin katılım sağladığı söz konusu çalıştayda; personel farkındalığının artırılması ve çözüm odaklı yaklaşımların ele alınmasının yanı sıra, kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik birlikte görev yapılan kurum ve kuruluşlarla iş birliği ile koordinasyonun geliştirilmesi hedeflenmiş ve JGK’ca yürütülen faaliyetler değerlendirilerek gelecek döneme ilişkin planlamalar gözden geçirilmiştir.
- Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı tarafından, “Jandarma Sorumluluk Bölgesindeki Kadın Cinayetlerinin Analizi (2008-2017)” çalışması yapılmıştır.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı

Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda devletin ilgili kurumlarının sorumluluklarının belirlenmesinde ve bu doğrultuda eylem planlarının hazırlanıp uygulanmasında yaşanan gelişmeler ve güncel ihtiyaçlar dikkate alınmaktadır. Bu süreç, devletin kurumları arasında koordinasyonun artmasıyla birlikte, kadına yönelik şiddetle mücadelede daha etkin ve etkili adımlar atılmasına zemin hazırlamıştır.

Halihazırda yürürlükte bulunan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025) ile birlikte 4 ulusal eylem planı hazırlanmış, yürürlüğe konarak uygulama, izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, kadına yönelik şiddetle topyekûn mücadele edilmesi, kurumlar arası iş birliği ve eş güdümün sağlanması amacıyla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının koordinesinde Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı iş birliğinde; Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Planı (2020-2021), 2022, 2023, 2024 ve 2025 Yılı Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Faaliyet Planları hazırlanmıştır.

Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddet Olayları Kayıt ve Risk Değerlendirme Formu

Kolluk birimleri tarafından kullanılan “Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddet Olayları Kayıt ve Risk Değerlendirme Formu”nun risk değerlendirme ölçeğinin güncellenmesi amacıyla, İller İdaresi Genel Müdürlüğü koordinesinde Adalet Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla yeni form hazırlanmıştır. Ayrıca vakaların risk düzeyinin belirlenerek en uygun

tedbir kararının alınabilmesi amacıyla, “çok yüksek risk” kırmızı, “yüksek risk” turuncu, “orta risk” sarı ve “düşük risk” gri olacak şekilde renklendirilmiştir. Sivil toplum kuruluşlarının, mağdurların ve uygulayıcıların görüşleri de alındıktan sonra hazırlanan “Doldurma Kılavuzu” ile birlikte anılan forum 1 Şubat 2021 tarihinden itibaren 81 ilde kullanılmaya başlanılmıştır.

6284 SAYILI KANUN KAPSAMINDA AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDET OLAYLARI KAYIT VE RİSK DEĞERLENDİRME FORMU

RİSK DURUMU

COK YUKSEK RISK	
YUKSEK RISK	
ORTA RISK	
DUSUK RISK	

OLAYA İLİŞKİN BİLGİLER

Olay No. : _____

Olayın Tarihi ve Saati : _____

Müracaat Tarihi ve Saati : _____

Olay Adı : _____

Şiddet Türü : ☐ Fiziksel Şiddet ☐ Psikolojik Şiddet ☐ Ekonomik Şiddet
☐ Cinsel Şiddet ☐ Tek Taraflı İsrarlı Takip

Olayın İstiklal Şekli : ☐ Resmî Kuruluşla Mücadele ☐ İhbar Hatları (112/155/156) ☐ Mülki Amir
☐ AÇSİHA/ŞÖNİM/ŞHM ☐ Sağlık Kuruluşu ☐ Diğer (.....)
☐ Adli Makamlar ☐ KADES

Olayın Meydana Geldiği Yer : ☐ Ev ☐ İş yeri ☐ Cadden/Sokak ☐ Sanal Ortam/Telefon ☐ Diğer (.....)

Olaya Karşın Kişi Sayısı : ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ve Üzeri

Mağdur/Müşteki : ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ve Üzeri

Çüpheli : ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ve Üzeri

Suçta Şüphelenen Çocuk : ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ve Üzeri

Bilgi Sahibi (Tanık) : ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ve Üzeri

Kadın Acil Destek (KADES) Uygulaması

Akıllı telefon kullanıcısı kadınların, ilgili uygulama marketlerinden indirebileceği Kadın Acil Destek (KADES) uygulaması, kadınların aile içi ve kadına yönelik şiddet olaylarının mağduru oldukları acil durumlarda, cihaz konum bilgisini açarak bir tuşla kolluk kuvvetlerine ulaşmasını sağlayan ve sonrasında olay yerine en yakın ekip ve devriyenin sevk edildiği sistemdir.

KADES uygulamasının etkin kullanılabilmesi, uygulamaya erişimin kolaylaştırılması amacıyla, ara yüzleri Arapça, Farsça, Fransızca, İngilizce, Rusça, Kürtçe, Almanca, Özbekçe, Kırgızca ve İspanyolca dillerine de çevrilmiş olup uygulama Türkçe dâhil 11 dilde kullanıma sunulmuştur. Aynı zamanda, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan yabancı uyruklu kadınların pasaport veya ülkemize giriş yaptığı belgenin seri numarası ile kayıt olarak uygulamayı kullanabilmeleri sağlanmıştır.

KADES uygulaması üzerinden işitme kaybı yaşayan bireylere daha etkin hizmet sunulması amacıyla, EGM Asayiş Daire Başkanlığı koordinesinde Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Daire Başkanlığı ile ortaklaşa yürütülen çalışmalar neticesinde, kayıt işleminde KADES uygulamasına kişinin işitme kaybı olup olmadığına dair soru eklenmesi, ihbar yapıldığında işitme durumunun kolluk kuvvetleri görevlilerince sistem üzerinden görülebilir olması ve çağrıda bulunan kişi geri aranmaksızın en yakın kolluk ekibinin kişinin adresine yönlendirilmesine ilişkin gerekli güncellemeler yapılmıştır.

Bu kapsamda KADES uygulamasına kayıt aşamasında işitme kaybı yaşayan bireylere yöneltilecek “İşitme engeliniz var mı?” sorusunun 10 dile çevirisi yapılarak uygulamaya eklenmesi yoluyla, ülkemizde bulunan yabancı uyruklu işitme kayıplı bireylerin de uygulamayı kolaylıkla kullanabilmeleri sağlanmıştır.

81 il ve tüm ilçelerde kolluk personeli tarafından vatandaşların yoğun olarak bulunduğu alanlarda stantlar açılmakta olup ayrıca İçişleri Bakanlığı tarafından kadınlara KADES uygulamasının indirilmesi yönünde kısa mesajlar gönderilmektedir. Bu kapsamda; kadınların cep telefonlarına, KADES uygulaması hakkında bilgilendirme amaçlı 2.11.2022 tarihinde 22.515.639, 12.12.2022 tarihinde 23.011.060, 2.4.2023 tarihinde 12.901.809 ve 25.11.2024 tarihinde 54.720.995 kısa mesaj gönderilmiştir. Aynı zamanda, GSM Operatörleriyle yapılan iş birliği kapsamında; GSM operatörlerinin internet sayfaları, mobil uygulamaları, sosyal medya hesaplarında KADES uygulamasına yönelik bilgilendirmelere yer verilmiştir.

Ayrıca, İçişleri Bakanlığı tarafından KADES hakkında hazırlanan kısa ve bilgilendirici videolar Radyo Televizyon Üst Kuruluna (RTÜK) gönderilmiştir. KADES kamu spotları RTÜK tarafından “Yayıncı-Öncelikli Yayınlar ve Kamu Spotları-Öncelikli Yayınlar” bölümüne eklenmiş olup tanıtımlar yapılmaktadır.

KADES uygulaması, Akdeniz Parlamenterler Asamblesinin Paris’teki 15. Genel Kurulu Toplantısında, “Covid-19 salgınında ulusal yardım hatları ve akıllı telefon uygulamalarıyla aile içi şiddetle mücadele” kapsamında ödüle layık görülmüştür. Ayrıca uygulama, Fransa (Ma Sécurité) ve Belçika (Tele Alarm) gibi bazı ülkeler tarafından örnek bir uygulama olarak alınmıştır.

24 Mart 2018 tarihinde hizmete giren “Kadın Acil Destek (KADES)” uygulamasını 1 Ekim 2025 tarihi itibarı ile 8.788.488 kişi indirmiş; 1.826.808 kadın ise acil durumlarda uygulamayı kullanarak ihbarda bulunmuştur.

Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Kelepçe) Uygulaması

6284 sayılı Kanun kapsamında verilen önleyici tedbir kararlarının yerine getirilip getirilmediğinin kontrolü; karar süresince kolluk tarafından korunan kişinin bulunduğu konutun haftada en az bir kez ziyaret edilmesi, ikinci derece dâhil olmak üzere korunanın yakınları ile iletişim kurulması, komşularının bilgisine başvurulması, oturulan yerin muhtarından bilgi alınması ve bulunduğu konutun çevresinde araştırma yapılması şeklinde yerine getirilmektedir.

Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde teknik yöntemlerle takip, nitelikli, tekrarlanan veya tekrarlanma riski yüksek bulunan, aynı zamanda Kanunda öngörülen tedbirlerin tek başına şiddet mağdurunu korumada yetersiz kalabileceği değerlendirilen vakalarda gerekli tedbirlerin alınmasını sağlayan önemli bir teknolojik altyapıdır.

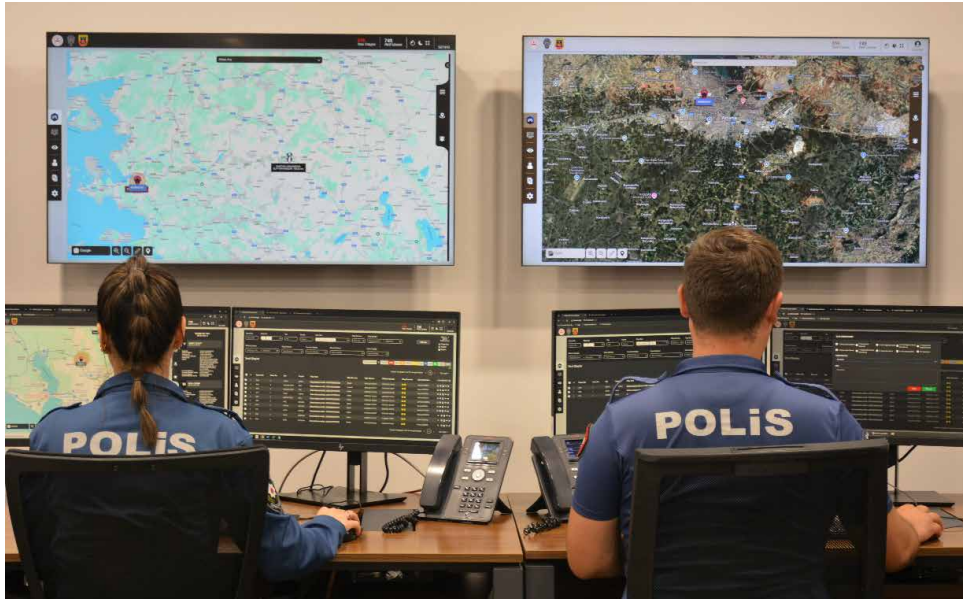
Teknik yöntemlerle takip kararı verilen kişilerin sistem üzerinden izlenmesi, elektronik izleme merkezinde gerçekleştirilmektedir. Elektronik izleme mekanizmasının temeli, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı arasında 8 Mart 2015 ve 19 Nisan 2016 tarihlerinde imzalanan “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü”ne dayanmaktadır. Bu kapsamda, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü Denetimli Serbestlik Başkanlığı bünyesinde görevlendirilen kolluk personeli tarafından pilot olarak Ankara ve İzmir illerinde elektronik kelepçe uygulaması başlatılmıştır. Elektronik izleme sistemi, hâlihazırda 81 ilde İçişleri Bakanlığı Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi (GAMER) bünyesinde hizmet vermektedir.

Elektronik izleme sistemi ile polis sorumluluk bölgesinde meydana gelen vakalar EGM personeli tarafından, jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen vakalar ise JGK personeli tarafından izlenmekte olup elektronik izleme işlemleri, EGM ve JGK'nın uygun gördüğü, gerekli niteliklere sahip yeterli sayıda izleme personeli tarafından ülke çapında yedi gün yirmi dört saat esasına göre kesintisiz bir şekilde yürütülmektedir.

Elektronik izleme, mağdurun korunmasına yardımcı olması, tedbir kararlarının uygulanmasını ve karar ihlallerinin tespitini kolaylaştırması gibi yararları göz önünde bulundurulduğunda önemli ve yenilikçi bir yöntemdir. Tedbir kararının ihlal edilip edilmediğinin teknik araç ve yöntemler kullanılarak coğrafi bilgi sistemleri üzerinden denetlenmesi yönteminin kullanılması, bir yandan şiddet mağdurunun korunmasında etkinliği arttırmakta, diğer yandan da şiddet uygulayanın tedbir kararına aykırı hareket etmesi halinin tespitini sağlamaktadır. Ayrıca, elektronik izleme, zorlama hapsi kararlarına ve tedbir kararlarının kaldırılmasına ya da uzatılmasına dayanak oluşturması noktasında caydırıcılık unsuru içermektedir.

Elektronik İzleme Merkezi'nin hayata geçirildiği tarihten bu yana, 6.147 vaka izlenmiş olup halihazırda 65 ilde 1.445 vaka aktif olarak takip edilmektedir.

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri

Aile içi şiddet ve çocuk istismarı gibi alanlarda risk faktörleri değerlendirilmektedir. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM), potansiyel risk taşıyan vakaları takip etmekte ve önleyici tedbirler almaktadır.

ŞÖNİM, aile içi ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla kurulan, şiddet mağdurlarına psikolojik, sosyal, hukuki ve gerektiğinde barınma desteği sunan bir yapıdır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı olarak Türkiye genelinde hizmet veren ŞÖNİM, 7/24 çalışma esasına göre faaliyet göstermektedir. Bu merkezlerin temel amacı, şiddet mağduru bireylerin yaşadıkları olumsuzlukları en aza indirerek onların güvenliğini sağlamak ve yeniden sağlıklı bir yaşam kurmalarına destek olmaktır. Aynı zamanda bu merkezlerde, bu merkezlerde, şiddetin tekrarlanmasını önlemek adına risk değerlendirmesi yapılarak gerekli önlemler alınmaktadır.

ŞÖNİM'e başvuru sadece kadınlarla sınırlı değildir. Çocuklar, engelliler, yaşlılar ve şiddete tanık olanların yanı sıra, şiddet uygulayan bireyler de davranışlarını değiştirmek ve destek almak üzere bu merkezlerden yararlanabilmektedir. Oldukça kapsamlı hizmetler sunan ŞÖNİM tarafından psikolojik destek ile bireylerin yaşadıkları travmalarla başa çıkmaları sağlanırken, sosyal hizmet desteği kapsamında barınma, maddi yardım ve istihdama yönlendirme gibi çeşitli imkânlar sunulmaktadır. Hukuki danışmanlık hizmetiyle şiddet mağdurlarına yasal hakları konusunda bilgi verilip ihtiyaç halinde hukuki süreçlerde rehberlik edilmektedir. Güvenlik riski taşıyan bireyler için kadın konukevleri ve geçici barınma hizmetleri sağlanırken, koruyucu ve önleyici tedbir kararlarının alınmasına yardımcı olunmaktadır. Ayrıca, şiddet riskinin boyutu değerlendirilerek buna uygun bir müdahale planı hazırlanmaktadır.

Ulaşılması oldukça kolay olan ŞÖNİM'e, 7/24 hizmet veren Alo 183 Sosyal Destek Hattı üzerinden veya merkezlere doğrudan başvuru yoluyla ulaşılacağı gibi emniyet, jandarma veya sağlık kuruluşları aracılığıyla da bu mekanizma yönlendirme yapılmaktadır.

Veri Entegrasyonu

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile EGM ve JGK arasında veri paylaşımına dair iş birliği protokolü imzalanarak Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddet Olayları Kayıt ve Risk Değerlendirme Formu ile elektronik ortamda anlık veri paylaşımı yapılmaktadır.

6284 sayılı Kanun kapsamında verilen gizlilik kararlarının entegrasyonu ile İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından şiddet mağduru hakkında mahkemelerce verilen gizlilik kararlarının elektronik ortamda anlık olarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca 6284 sayılı Kanun kapsamında meydana gelen kadın cinayetlerine ilişkin veriler Adalet Bakanlığı ile haftalık, aylık ve yıllık olarak paylaşılmaktadır.

Uluslararası Düzeyde Gerçekleştirilen Faaliyetler

Emniyet Genel Müdürlüğüne;

- AB ile yürütülen proje kapsamında 5 pilot ilde; Büro Amirliklerinin kapasitesinin güçlendirilmesi, mobil araçlar ile dış erişim faaliyetlerinin güçlendirilmesi, Büro Amirliklerinde görev yapan personelin dayanıklılıklarının artırılması ve ikincil travmayı önlemek için öz bakım eğitimlerinin düzenlenmesi faaliyetleri yürütülmektedir.

Jandarma Genel Komutanlığına;

- 2018-2020 yılları arasında yürütülen “Kadın ve Çocuk Kısım Amirliklerinin Kurumsal Kapasitesinin Artırılması” AB Projesi kapsamında, aile içi şiddetin önlenmesi ve aile içi şiddet olaylarına etkin ve zamanında müdahale yeteneğinin artırılması maksadıyla, Kadın ve Çocuk Kısım Amirliği personelinin yanı sıra binin üzerinde Jandarma personeline aile içi şiddetin önlenmesi, çocuk ve gençlerin korunması, yüz yüze iletişim konularında çeşitli eğitimler verilmiştir.
- Bahse konu alanda eğitim gören 81 İl Jandarma Komutanlığı Kadın ve Çocuk Kısım Amirliği personeli tarafından, proje kapsamında hazırlanan eğitim materyalleri kullanılarak 18 binin üzerinde vatandaşımız aile içi şiddetin önlenmesi ve gençlerin korunması konularında bilgilendirilmiştir.
- Proje kapsamında, JGK’nın hizmet odaklı bir kolluk kurumu olmasına ilişkin farkındalığın artırılması ve aile içi şiddetin önlenmesi konusunda iki ayrı kamu spotu hazırlanarak sosyal iletişim kanallarında yayınlanmıştır.
- 81 İl Jandarma Komutanlığı Çocuk ve Kadın Kısım Amirliği için görevin özelliğine göre 85 adet sivil araç ve malzemenin alımı yapılmıştır.

5.3. Organize Suçlarla Mücadele

Kaçakçılık ve organize suçlar, yalnızca ekonomik düzeni değil, aynı zamanda kamu güvenliğini ve toplumsal istikrarı tehdit eden en ciddi suç türleri arasında yer almaktadır. Bu suçlar, yasa dışı kazanç elde etme amacıyla kurulan sistematik ve planlı yapılara dayanmakta; vergi kaybına, haksız rekabete, kamu gelirlerinde azalmaya ve toplumda adalet duygusunun zedelenmesine yol açmaktadır. Küreselleşmenin ve teknolojik gelişmelerin etkisiyle uluslararası boyut kazanan organize suç örgütleri, sınır aşan faaliyetleriyle devletlerin egemenlik alanlarını zorlayabilmektedir.

Türkiye'nin jeopolitik konumu, üç kıtanın kesişim noktasında yer alması, enerji ve ticaret yolları üzerinde bulunması, ülkemizi hem transit hem de hedef ülke konumuna getirmektedir. Bu durum, özellikle akaryakıt, tütün, tarihi eser vb. alanlarda suç örgütlerinin faaliyetlerini artırma potansiyelini işaret etmektedir. Bu nedenle, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele yalnızca bir adli kolluk görevi değil, aynı zamanda ekonomik, siyasi ve güvenlik boyutları olan önemli bir alandır.

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM); mafya tipi organize suç örgütleriyle, ekonomik ve mali suçlarla, silah mühimmat kaçakçılığıyla, her türlü kaçakçılıkla ve bu suçlardan elde edilen gelirlerin aklanması faaliyetleriyle mücadele eden önemli bir birimdir. Örgütlü suçlarla mücadelede başarı sağlanması ancak süreklilik arz eden mücadele stratejilerinin benimsenerek adli ve kurumsal yapının tesis edilmesiyle mümkündür.

Kuruluşundan bu yana geçen süreçte KOM Daire Başkanlığı, kurumsallaşmış, uzmanlaşmış, teknoloji odaklı, yerli ve millî kaynaklara dayanan, eğitim ve analiz merkezli bir yapıya kavuşmuştur. Güncel teknolojik gelişmeler yakından takip edilmekte, görev alanına giren suç ve suçlularla mücadelede iş ve işlemlerini kolaylaştıracak teknik cihazlar ve yazılımlar kendi imkânlarımızla hazırlanarak birimlerimizin istifadesine sunulmaktadır.

Günümüzde KOM Daire Başkanlığı; kaçakçılık suçları, mali suçlar ve organize suçlarla mücadelede ulusal güvenliğin temel dayanaklarından biri hâline gelmiş; Türkiye'nin dört bir yanında görev yapan teşkilat yapısıyla, suçla etkin ve kararlı mücadele stratejilerinin uygulayıcısı olmuştur.

5.3.1. İdari Yapı ve Teşkilatlanma

Kaçakçılık İstihbarat, Harekât ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanlığı

Kolluk kuvvetleri arasında etkin bir iş birliği ve koordinasyon sağlamak üzere, Bakanlık Makamının 26 Mart 1980 tarihli Onayı ile “Genel Bilgi Toplama Başkanlığı” kurulmuştur. Daha sonra 14.2.1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun ile “Kaçakçılık İstihbarat, Harekât ve Bilgi Toplama Dairesi (KİHBİ) Başkanlığı” haline getirilmiştir.

KİHBİ Dairesi Başkanlığı, 10.7.2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 256'ncı maddesinde İçişleri Bakanlığı ana hizmet birimleri arasında sayılmış, söz konusu mevzuatın 262'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca da; “her türlü kaçakçılık faaliyetlerine ait istihbaratı Devlet çapında toplayıp değerlendirmek, kaçakçılığı men, takip ve tahkikle görevli kuruluşlara bilgi vermek, bağlı kuruluşların önleme ve yakalama faaliyetlerini yönlendirmek, ilgili kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliği yapılması için gerekli tedbirleri almak, kaçakçılıkla mücadele, hedef, taktik ve usullerini tespit etmek ve eğitici nitelikte yayınlar yapmak, görevli kuruluşlarla ilgili güvenlik kuvvetleri arasında koordinasyon sağlamak” ile yetkili kılınmıştır.

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Başkanlığı

3.1.1980 tarihli İçişleri Bakanlığı onayı ile Kaçakçılık Daire Başkanlığı adı ile kurulan Başkanlık, 1.4.1981 tarihli İçişleri Bakanlığı onayı ile “Kaçakçılık İstihbarat Harekat Daire Başkanlığı” adı ile çalışmalarını sürdürmüş, ilerleyen süreçte 07.7.1995 tarihli ve 95/7084 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı” adını almıştır.

Günümüzde Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığının Genel Müdürlük makamına doğrudan bağlı olarak çalışmaktadır. Taşrada toplam 78 ilde Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü, 27 ilin 49 ilçesinde ise toplam 55 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Büro Amirliği bulunmaktadır.

Jandarma Genel Komutanlığı Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Başkanlığı

Başlangıçta JGK Asayiş Daire Başkanlığı bünyesinde faaliyet yürüten Sınır ve Kaçakçılık Şubesi, kaçakçılıkla daha etkin mücadele etmek, yurt dışında operasyonlar yapmak, gerektiğinde merkezden İl Jandarma Komutanlıklarını takviye etmek maksatlarıyla, 14 Mart 1997 yılında yeniden düzenlenerek Kaçakçılık Daire Başkanlığı olarak teşkil edilmiştir. 27 Ekim 1998 tarihinde Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı kurulmuştur.

81 İl Jandarma Komutanlıkları KOM Kısım Amirliği seviyesinde teşkilatlanmış olan KOM birimleri, yıllara sari 2000-2017 yıllarında yapılan kadro çalışmaları kapsamında şube müdürlüğü seviyesine çıkarılmış ayrıca 40 İlçede KOM Timi seviyesinde teşkilatlanmaya gidilmiştir.

KOM Daire Başkanlığı bünyesinde bulunan Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticaretiyle Mücadele şubesi 10 Şubat 2016 tarihinde yeniden düzenlenerek Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticaretiyle Mücadele Daire Başkanlığı şeklinde teşkil edilmiş ve müstakil bir yapıya kavuşmuştur.

KOM Daire Başkanlığı bünyesinde bulunan Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü 4 Nisan 2024 tarihinde yeniden düzenlenerek Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığına dönüştürülmüştür.

5.3.2. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadelede Ulusal Mevzuat

Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede Türkiye, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kapsamlı bir mevzuat sistemine sahiptir. Bu sistemin temelini, 5607 sayılı “Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu”, “Türk Ceza Kanununun” örgüt suçlarına ilişkin hükümleri ve 5549 sayılı “Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun” oluşturmaktadır.

5607 sayılı “Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu”, kaçakçılık fiillerini açıkça tanımlamakta, bu suçlara uygulanacak cezaları belirlemekte ve el konulan malların muhafazası ile tasfiyesine ilişkin usulleri düzenlemektedir. Bu kanunla birlikte, suçun önlenmesi kadar suçtan elde edilen gelirlerin engellenmesi ve haksız kazançların kamuya kazandırılması da hedeflenmektedir.

Kaçakçılık fiillerinin örgütlü şekilde işlenmesi durumunda ise devreye “Türk Ceza Kanununun” 220. maddesi girmektedir. Bu madde, suç işlemek amacıyla örgüt kuran, yöneten veya örgüte üye olan kişilere ağır cezai yaptırımlar öngörmektedir. Böylece, bireysel suç işleyenlerle organize şekilde suç işleyenler arasında cezai sorumluluk açısından bir ayırım yapılmakta, örgütlü suçların toplum üzerindeki yıkıcı etkisi dikkate alınarak cezada artırımı gidilmektedir.

Finansal yönüyle ele alındığında, organize suç örgütlerinin en büyük hedefi, yasa dışı gelirleri meşru ekonomik sisteme dahil etmektir. Bu noktada, “5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun” ve Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) uygulamaları büyük önem taşımaktadır. MASAK ile finansal istihbarat toplamak, şüpheli işlemleri analiz etmek ve kara para aklama ile terörizmin finansmanını önlemek amacıyla etkin bir şekilde çalışmaktadır.

Organize suçlarla mücadelede en önemli yasal dayanak “Türk Ceza Kanununun” 220. Maddesidir. Mücadele, bu fiilleri planlayan, yöneten ve finansal olarak destekleyen yapıların tamamını hedef almaktadır. Böylece, suç örgütlerinin kök salması ve toplumsal yapıya nüfuz etmesinin önüne geçilmektedir.

Ülkemiz, “Birleşmiş Milletler Sınırşan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi” (Palermo Sözleşmesi) başta olmak üzere, çok sayıda uluslararası sözleşmeye taraftır. Bu sözleşmeler, diğer ülkelerle bilgi paylaşımı, suçluların iadesi, ortak operasyonlar ve adli yardımlaşma konularında iş birliğini güçlendirmektedir. Böylece Türkiye’nin organize suçlarla mücadelesi, sadece ulusal değil, uluslararası bir güvenlik stratejisinin de parçası haline gelmiştir.

Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele, modern devletlerin karşı karşıya olduğu en karmaşık ve çok boyutlu sorunlardan biridir. Ülkemiz açısından bu mücadele, yalnızca kamu düzeninin sağlanması değil, aynı zamanda ekonomik istikrarın korunması, uluslararası itibarın güçlendirilmesi ve toplumsal adaletin sağlanması açısından da yaşamsal bir önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele; adaletin tesisi, ekonomik refahın korunması ve ulusal güvenliğin teminatı açısından stratejik bir öneme sahiptir. KOM Başkanlığı; görev alanına giren mevzuat çerçevesinde, kurumsal kapasitesi ve uluslararası işbirlikleriyle suçla mücadelede devletin otoritesi ve hukukun üstünlüğünün korunması amacıyla kararlı adımlar atmaya devam etmektedir.

Strateji Belgeleri, Eylem Planları ve Programlar

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla mücadelede paydaş olunan strateji belgeleri, eylem planları ve programlar aşağıda sunulmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

13 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca, Strateji ve Bütçe Başkanlığı koordinasyonunda gerçekleştirilen ve 12. Kalkınma Planı'nda yer alan kurumsal sorumluluklar tablosundaki politika ve tedbirler esas alınmak suretiyle, KOM Başkanlığı sorumluluğunda bulunan “organize suç türleri ve terör örgütleri arasındaki bağlantıların belirlenmesi ve suçun oluşmadan önlenmesine yönelik çalışmalar geliştirilmesi ile silah ve mühimmat kaçakçılığı yapan organize suç örgütleriyle mücadeleye kararlılıkla devam edilmesi” tedbirlerine ilişkin 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda şu ifadelerle yer verilmektedir. “*kaçakçılık ve organize suçlarda terör örgütlerinin rolünün tespitiyle ilişkin farkındalık oluşturulacak eğitimler düzenlenmesi terör örgütlerinin organize suçlardan kaynaklanan gelirlerinin tespiti ve engellenmesine yönelik ilgili birimlerle koordineli çalışmalar yürütülmesi, organize suçlarla mücadelede önleyici tedbirlere ağırlık verilmesi ve yapılan operasyon sayısının artırılması ile silah ve mühimmat kaçakçılığının önlenmesi amacıyla risk analizleri yapılarak planlı operasyonel çalışmalara ağırlık verilmesi ve operasyon sayısının artırılması*”

Kalkınma Planı

Cumhuriyetimizin yeni yüzyılında 2053 vizyonu çerçevesinde uzun vadeli bir perspektifle tasarlanan 12. Kalkınma Planı (2024-2028), milletimizin temel değerlerini ve beklentilerini esas alarak kalkınma hedeflerimize ulaşılmasını sağlayacak kapsamlı bir yol haritası olarak 1 Kasım 2023 tarihli ve 32356 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

12. Kalkınma Planı'nın vizyonu, temel amaç ve ilkeleri kapsamında; adaleti esas alan demokratik iyi yönetim başlığı altında yer alan güvenlik hizmetleri ve politika tedbirlerinde KOM Başkanlığı sorumluluğuna şu ifadelerle yer verilmektedir: “(932.1) *organize suç türleri ve terör örgütleri arasındaki bağlantıların belirlenmesi ve suçun oluşmadan önlenmesine yönelik çalışmalar geliştirilmesi ile (932.3) göçmen kaçakçılığı, insan/organ/doku ticareti, silah/mühimmat kaçakçılığı yapan organize suç örgütleriyle mücadeleye kararlılıkla devam edilmesi*” tedbirlerine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

□ *Emniyet Genel Müdürlüğü Stratejik Planı*

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince; Genel Müdürlüğümüzün misyonunu ve vizyonunu oluşturmak, stratejik amaçlarını belirlemek ve ölçülebilir hedeflerini saptamak üzere oluşturulan 2024-2028 Emniyet Genel Müdürlüğü Stratejik Planı'nda; KOM Başkanlığı sorumluluğunda bulunan suçla mücadele hizmetlerini etkin bir şekilde sunarak toplum güvenliğini sağlamak ve kamu güvenliğine karşı işlenen suçlarla mücadele kapasitesini artırmak amacı ile kaçakçılık, mali ve organize suçlarla etkin mücadele hedefine yer verilmektedir.

□ *Organize Suçlarla Mücadele Eylem Planı*

Organize suçlarla mücadeleyi sistematik bir hale getirmek ve ilgili tüm kurum ve kuruluşların desteğini alarak bütüncül bir yaklaşımla sürdürmek amacıyla, KİHBİ Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda hazırlanan ve Cumhurbaşkanlığı Makamının onayı ile yürürlüğe konulan 2022-2027 Organize Suçlarla Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nı hazırlanmıştır. Eylem planının ilk yarısını oluşturan 2022-2024 döneminde KOM Başkanlığı sorumluluğunda bulunan kaçakçılık ve organize suç örgütleriyle mücadeleye yönelik faaliyetlere ilişkin yürütülen 28 faaliyet başarılı şekilde tamamlanmıştır.

5.3.3. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Başkanlığı

Teknik Faaliyetler

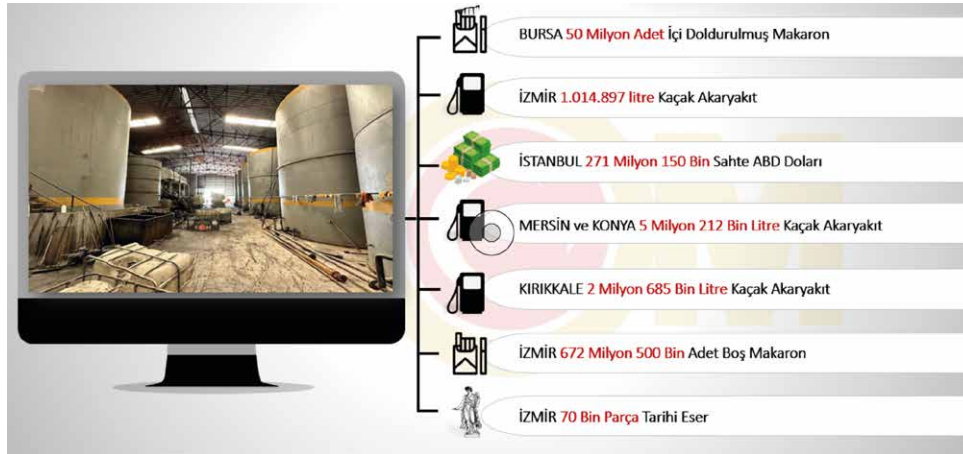
Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Başkanlığının görev alanına giren suç ve suçlularla etkin bir şekilde mücadele etmek amacıyla, gelişen teknolojiyi yakından takip ederek faydalı sistem ve cihazlar ilgili birimlere kazandırılmakta ve kapasitelerini artıracak çeşitli projeler yerli ve milli teknolojiler kullanarak geliştirilmektedir. Bu kapsamda, birimlerin mevcut teknik kapasitelerinin sürdürülmesi ve geliştirilmesi amacıyla uzmanlık eğitimlerine ağırlık verilmektedir.

Dijitalleşme alanında kaydedilen ilerlemeler doğrultusunda, Bilgi Teknolojileri Birimi tarafından Emniyet Teşkilatına önemli katkılar sağlanmıştır. Emniyet hizmetlerinin daha etkin, hızlı ve güvenli bir şekilde yürütülmesini teminen, operasyonel süreçler dijital ortama taşınmıştır. Bilgi güvenliği en üst düzeyde sağlanarak suçla mücadelede teknolojiyi etkin biçimde kullanan, veriye dayalı karar alma süreçlerini destekleyen, sürekli gelişimi esas alan bir altyapı ile çeşitli çalışmalarda bulunulmuştur. Geleneksel yöntemle yürütülen birçok işlem dijital platformlara taşınarak süreçler daha hızlı, şeffaf ve izlenebilir hale getirilmiştir. Kurum içi yazılım sistemlerinin geliştirilmesi ve merkezi veri yönetim uygulamaları sayesinde bilgiye erişim kolaylaştırılmıştır.

Ayrıca, son yıllarda sistemsel altyapının güçlendirilmesine yönelik önemli adımlar atılmıştır. Kritik bilgi sistemlerinin kesintisiz ve güvenli şekilde çalışmasını teminen sunucu, ağ ve veri depolama altyapıları güncellenmiş; yedeklilik ve yüksek erişilebilirlik prensipleri doğrultusunda modernizasyon çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Siber güvenlik alanında, gelişen tehdit ortamına karşı proaktif güvenlik önlemleri alınmış; güvenlik duvarları, saldırı tespit ve önleme sistemleri, güvenli erişim çözümleri ile siber tehditlere karşı güçlü bir koruma sağlanmıştır. Ayrıca veri güvenliği kapsamında; yetkilendirme ve kimlik doğrulama mekanizmaları güçlendirilmiş, loglama ve izleme sistemleri ile birlikte kişisel verilerin gizliliği, bütünlüğü ve erişilebilirliği güvence altına alınmıştır.

Gelişen teknolojilere uyum sağlamak ve suçla mücadelede etkinliğin artırılması amacıyla, KOM Başkanlığı merkez ve taşra birimleri aktif kullanımında olan analiz projelerinin millileştirilmesi ve tek çatı altında toplanması sağlanmış, projelerin geliştirilmesi sürecinde düşük maliyet ve yalnızca öz kaynakların kullanımı esas alınmıştır. Projelerin tüm süreçlerinde veri ve sistem güvenliği en yüksek seviyede sağlanarak, yerli ve milli projelerin geliştirilmesi ile dışa bağımlılık bitirilmiş ve yüksek donanım maliyetleri en aza indirilmiştir.

5.3.4. Kaçakçılık Suçlarına Yönelik Bazı Operasyonlar

Akaryakıt Kaçakçılığı Suçuna Yönelik Öne Çıkan Operasyonlar

- “Vurgun” Operasyonu
- “Silici” Operasyonları
- “Çengel-3” Operasyonu

Alkollü İçki Kaçakçılığı Suçuna Yönelik Öne Çıkan Operasyonlar

- “Mahzen” Operasyonu
- “Alkol” Operasyonları
- “Fıçı” Operasyonu
- “Zehir” Operasyonu
- “Zincir” Operasyonu
- “Nefes-2” Operasyonu
- Türkiye Müşterek Kaçak/Sahte Alkol Uygulaması
- “Çengel” Operasyonları
- Alkollü İçki Kaçakçılığı/Sahteciliği Operasyonları

Tütün ve Tütün Mamulleri Kaçakçılığına Yönelik Öne Çıkan Operasyonlar

- “Duman 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10” Operasyonları
- “Nefes 1-2” Operasyonları
- Türkiye Müşterek Duman Uygulaması
- “Sis 1-2” Operasyonları

- 2023 İzmir Tek Seferde Ele Geçirilen En Yüksek Boş Makaron Yakalanması
- 2022 Bursa Tek Seferde Gerçekleştirilen En Yüksek Doldurulmuş Makaron Yakalanması

5.3.5. Organize Suçlara Yönelik Bazı Operasyonlar

Organize Suç Örgütlerine Yönelik Gerçekleştirilen Öne Çıkan Operasyonlar

- “Kuyu” Operasyonları
- “Kafes” Operasyonları
- “Silindir” Operasyonu
- “Tırpan” Operasyonu

Nitelikli Dolandırıcılık Suçlarına Yönelik Gerçekleştirilen Öne Çıkan Operasyonlar

- “Yavuz” Operasyonu
- “Çelebioğlu” Operasyonu
- “Kafes-45” Operasyonu
- “Hücre” Operasyonları

Uyuşturucu Madde İmal ve Ticareti Suçuna Yönelik Öne Çıkan Operasyonlar

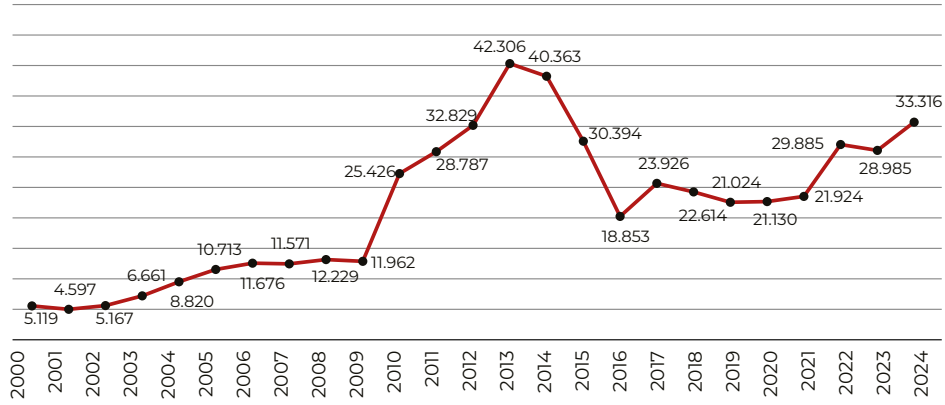
- “Tuna” Operasyonu
- “Özen” Operasyonu
- “Doğan” Operasyonu
- “Mahzen” Operasyonları
- “Hücre” Operasyonu
- “Kukla” Operasyonu
- “Kafes” Operasyonları

5.3.6. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadelede Temel İstatistikler

2000 ile 2024 yılları arasında bütün kaçakçılık ve organize suç türleriyle mücadeleye yönelik gerçekleştirilen operasyon sayıları ile kaçakçılık ve organize suçlar kapsamında verilen eğitim faaliyetlerine yönelik veriler aşağıda sunulmuştur.

Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele – Operasyon Sayısı

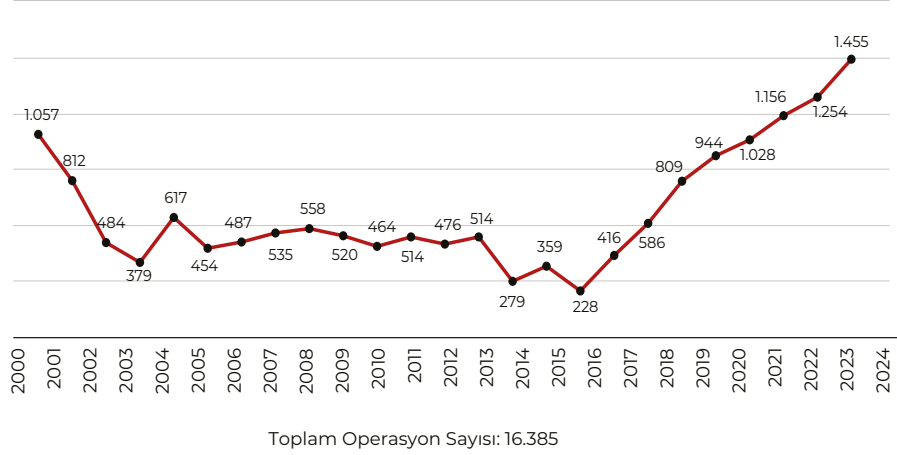
Kaçakçılık suçları ülke ekonomisine verdiği zararın yanı sıra, toplum güvenliğini de olumsuz etkilemekte, kültürel mirasın yok edilmesine neden olmakta ve kayıt dışı ekonomi yoluyla haksız rekabete yol açmaktadır.

Sınır ihlalleri, ithalat ve ihracat süreçlerinde yapılan usulsüzlük/yanıltıcı işlemlerle ya da beyan edilmeden ülkemize sokulan eşyalar ve mevzuatta belirtilen hükümler dışında ülkemizde üretilen tütün mamulleri, alkollü içki ve akaryakıt kaçakçılık suçunun konularını oluşturmaktadır.

Ulusal ve uluslararası alanda faaliyet gösteren kaçakçılık suç örgütleri/gruplarıyla mücadelede yakalanan eşyalar önem arz etmektedir. Bunun yanı sıra kaçak eşyayı ülkeye sokan, üreten, depolayan, nakleden ve satışa arz eden şahısların faaliyetlerinin tüm yönleriyle ortaya çıkarılmasına ve yasa dışı faaliyetleri sürdürmelerine kaynak teşkil eden suçtan elde ettikleri gelirlere el konulmasına odaklanmak elzem hale gelmektedir.

Suç örgütlerinin faaliyetlerinin takibi kadar; dünyadaki gelişmeler, ekonomik dengeler, ülkelerin mali mevzuatları ve kaynak/tüketim/transit ülke konumlarının yıllar içerisindeki değişkenliğinin takibi de kaçakçılık suçlarıyla mücadele açısından büyük önem taşımaktadır.

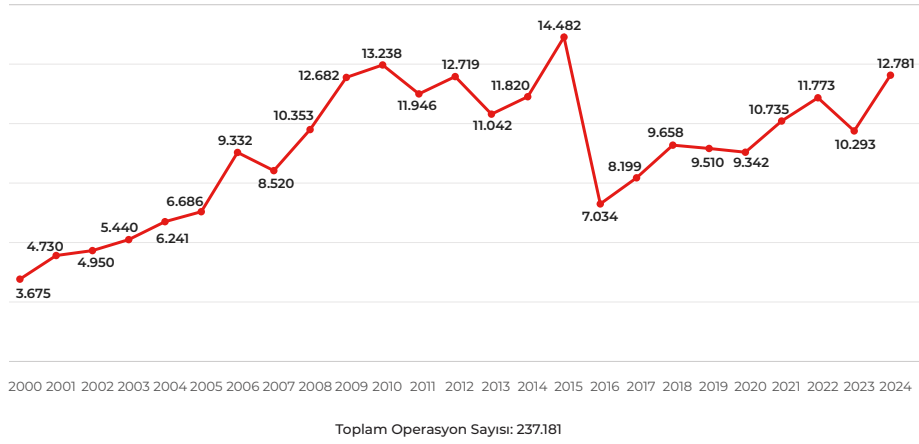
Organize Suçlarla Mücadele – Operasyon Sayısı

Organize suç örgütleriyle mücadelede sınır aşan suç örgütlerine ve ülkemizde faaliyet gösteren yerel, bölgesel ve ulusal suç örgütleri ile bu örgütlere silah temini sağlayan suç gruplarına yönelik planlı operasyonlar gerçekleştirilerek faaliyetlerine son verilmektedir. Böylece, devletin otorite ve adaletine olan güven duygusu perçinlenmekte, suç örgütleriyle mücadelemiz kararlılıkla devam etmektedir.

Organize suçlarla olan kararlı mücadelemizi uluslararası arenaya taşıyan ve uluslararası iş birliklerini arttıran bu gelişmeler ile birlikte, yürütülen çalışmalar neticesinde; uluslararası düzeyde gerçekleştirdikleri suç faaliyetlerini ülkemize taşımayı hedefledikleri ve firar süreçlerini ülkemizde saklanarak geçirme arzusu içerisinde oldukları değerlendirilen yabancı uyruklu birçok organize suç örgütü lider ve üyelerine yönelik başarılı operasyonlar yapılmıştır. Böylece, bu yabancı uyruklu şahısların ülkemizden sınır dışı edilmesi sağlanarak, ülkemizde gerçekleştirmeleri muhtemel çok sayıda suç faaliyetinin önüne geçilmiştir.

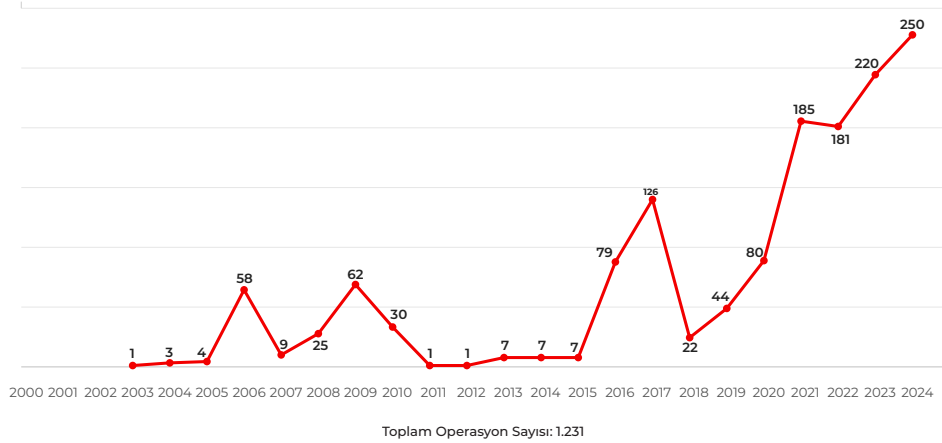
Mali Suçlarla Mücadele – Operasyon Sayısı

Mali suçlarla mücadele; teknoloji ve bilişim sistemlerinin her geçen gün bireylerin yaşantısına doğrudan etki etmesi ve bunun yanında suçun gün geçtikçe çeşitlenmesi neticesinde uzmanlık gerektiren bir alanı ifade etmektedir. Mali suçlar, toplumun ekonomik anlamda eşitsizliğine sebebiyet vermekte ve haksız rekabete neden olmaktadır. Dolandırıcılığın nitelikli halleri, tefecilik ve sahtecilik suçları teknolojinin açıklarından faydalanarak bireyin yaşantısında olumsuzluklara yol açmaktadır.

Dünya genelinde ekonomik dalgalanmalardan, ülkelerin vergi uygulamalarındaki düzenlemelerden ve ticari rekabetlerinden dolayı zaman zaman mali suçlarda değişimler yaşanabilmektedir.

Suç Gelirleriyle Mücadele – Operasyon Sayısı

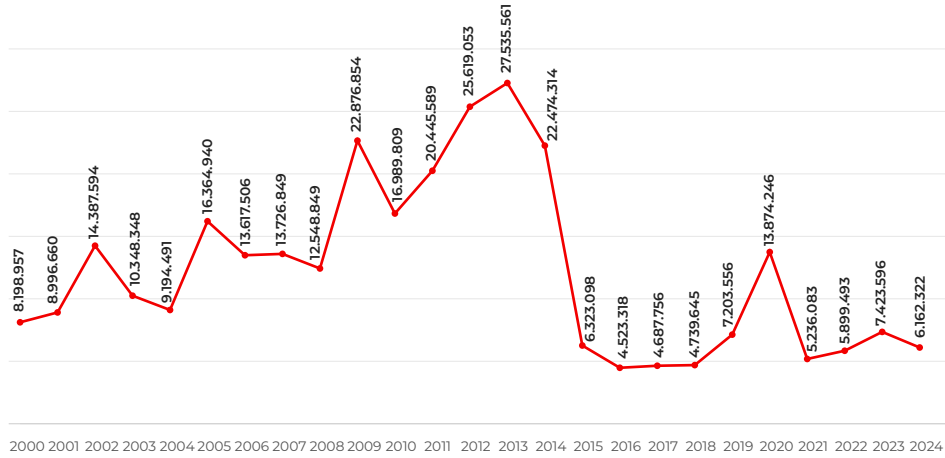
Suçtan elde edilen gelirlere yönelik yürütülen soruşturma ve KOM birimlerimizin yaptığı operasyonlar sonrasında gerçekleştirilen el koyma sayıları her yıl bir önceki yıla göre katlanarak artış göstermiştir.

Suç gelirleriyle mücadeleyle yönelik verilen eğitimlerle KOM birimlerimizde görevli personelimizin konu hakkında bilgi ve farkındalığı artırılmıştır. Yürütülen eğitim faaliyetleriyle paralel olarak suç gelirleriyle mücadele kapsamındaki operasyon sayıları yükselmiştir.

Son yıllarda KOM birimlerimizce örgütlü suçlara yönelik kapsamlı operasyonlar neticesinde, suçtan elde edilen gelirlere yönelik el koyma sayılarında artış gözlemlenmiştir.

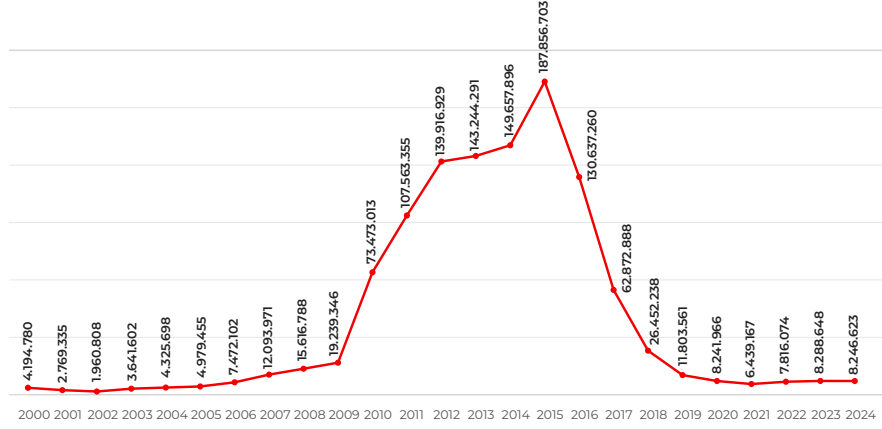
2000-2024 yılları arasında kaçakçılık suçları ile mücadele kapsamında ele geçen suç unsurlarına yönelik veriler aşağıda sunulmuştur.

Kaçakçılık Suçları Ele Geçen Suç Unsurları - Akaryakıt (Litre)

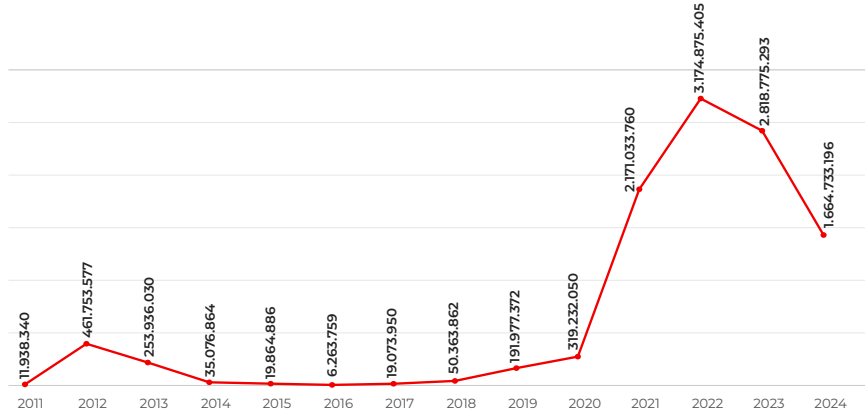
Yıllar içerisinde gelişen teknoloji ile birlikte sınır güvenliklerinin artırılması ve yapılan mevzuat değişiklikleri sayesinde, “orijinal kaçak” diye tabir edilen ülkemize yasa dışı yollardan kaçak akaryakıt girişi ciddi ölçüde azalmıştır. Sınır illerimizde yapılan düşük miktartlı yakalamalara bakıldığında, yurt dışından ülkemize giriş yapan araçların depo muafiyeti kapsamında getirdikleri akaryakıtın usulsüz şekilde araç depolarından çıkartılarak zaman zaman satışa konu edildiği görülmekle birlikte, bu kaçakçılık yönteminin piyasadaki ucuz akaryakıt talebini karşılayacak ölçülerde olmadığı değerlendirilmektedir. Ancak, bazı suç örgütleri tarafından ucuz akaryakıt olan talep; iç piyasada akaryakıt haricinde kalan, madeni yağ, baz yağ, asfalt ve benzeri petrol ürünleri ile madeni/bitkisel/hayvansal atık yağların kimyasal maddeler ile inceltilerek elde edilen karışımli akaryakıt ile karşılanmaya çalışılmaktadır.

Kaçakçılık Suçları Ele Geçen Suç Unsurları - Sigara (Paket)

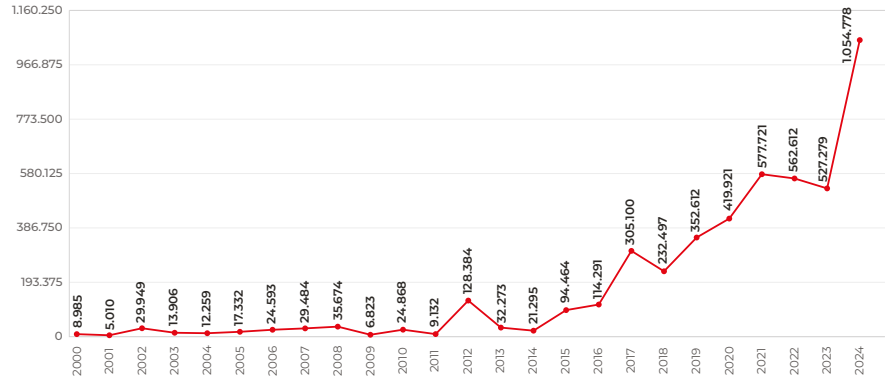
Tütün mamulleri kaçakçılığına konu edilen ürünlerin başında kaçak sigara her zaman ön plana çıkmaktadır. Sigara kaçakçılığı olayları incelendiğinde özellikle iç karışıklıkların yaşandığı komşu ülkelerden yasa dışı ürünlerin ülkemize getirildiği görülmektedir.

Kaçakçılık Suçları Ele Geçen Suç Unsurları - Makaron

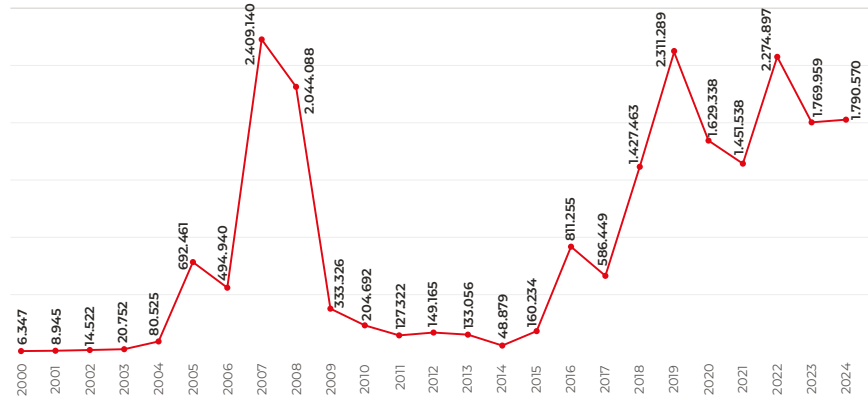
Kaçak sigaraya oranla daha ucuz olan ve kaçak sigaranın ikamesi sayılan doldurulmuş makarona olan talep 2020 yılı itibariyle ivme kazanmıştır. Buna karşın, yapılan operasyonlar neticesinde iki yıllık süreçte makaron kaçakçılığı oranlarında dikkate değer bir azalma yaşanmıştır.

Kaçakçılık Suçları Ele Geçen Suç Unsurları - Tütün (Kg)

Ülkemiz, tütün üretiminde önemli bir alana sahiptir. Bu alanda kayıtlı/sözleşmeli üretimlerin yanı sıra kayıt dışı/sözleşmesiz üretimlerin de yapıldığı görülmektedir. Kayıt dışı üretilen tütünlerin kıyılarak yasa dışı şekilde piyasaya arz edildiği ve bu tütünlerin makaron doldurmada kullanıldığı görülmektedir.

Kaçakçılık Suçları Ele Geçen Suç Unsurları - Alkollü İçki (Litre)

Alkollü içki kaçakçılığı ve sahteciliği olaylarına bakıldığında, suç işleniş biçiminin genellikle insan sağlığı açısından uygun olmayan ve merdiven altı imalathanelerde üretilen sahte alkollü içkilerin pet şişelerde veya piyasadan toplanılan boş alkollü içki şişelerinin üzerlerine taklit veya sahte bandroller yapıştırılmasıyla piyasaya arz edildiği tespit edilmiştir. Ayrıca, yetkisiz üretim alanlarında üretilen etil alkollerin dezenfektan veya yüzey temizleyicisi gibi temizlik ürünlerinin etiketleri kullanılarak piyasaya sürüldüğü ve sahte alkollü içki yapımında kullanıldığı gözlemlenmiştir.

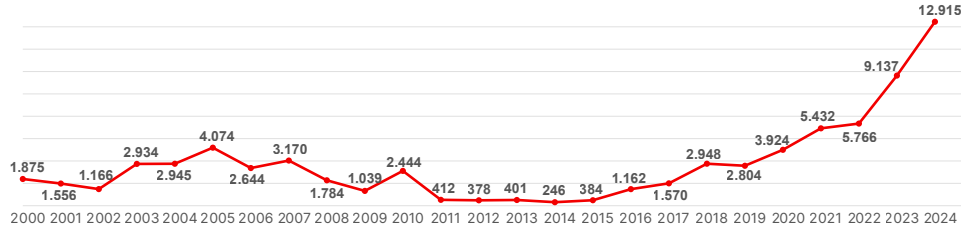
2000-2024 yılları arasında organize suçlar ve silah mühimmat kaçakçılığı ele geçen suç unsurlarına yönelik veriler aşağıda sunulmaktadır.

Organize Suçlar ve Silah Mühimmat Kaçakçılığı Ele Geçen Suç Unsurları

Yıllar	Organize Suçlar Kapsamında Ele Geçirilen Tabanca (Adet)	Organize Suçlar Kapsamında Ele Geçirilen Uzun Namlulu Silah (Adet)	Organize Suçlar Kapsamında Ele Geçirilen Av Tüfeği (Adet)	Organize Suçlar Kapsamında Ele Geçirilen Fışek (Adet)
2000	1.875	355	109	119.779
2001	1.556	137	206	150.181
2002	1.166	176	536	63.965
2003	2.882	1.278	569	152.537
2004	5.204	1.171	718	119.866
2005	4.528	975	886	151.076
2006	4.247	386	1.471	223.267
2007	3.170	122	2.653	1.456.833
2008	1.784	77	1.465	345.323
2009	1.039	94	2.197	609.666
2010	2.444	130	836	83.489
2011	412	248	1.289	142.145
2012	378	47	2.547	112.372
2013	401	56	1.361	41.078
2014	246	47	1.364	224.088
2015	384	138	1.071	66.012
2016	1.162	52	926	39.470
2017	1.570	122	3.372	775.639
2018	2.948	125	3.495	478.407
2019	2.804	146	4.601	417.754
2020	3.924	275	4.107	344.721
2021	5.432	259	3.847	288.850
2022	5.766	265	5.611	401.612
2023	9.137	352	2.813	382.937
2024	12.915	920	2.389	928.125

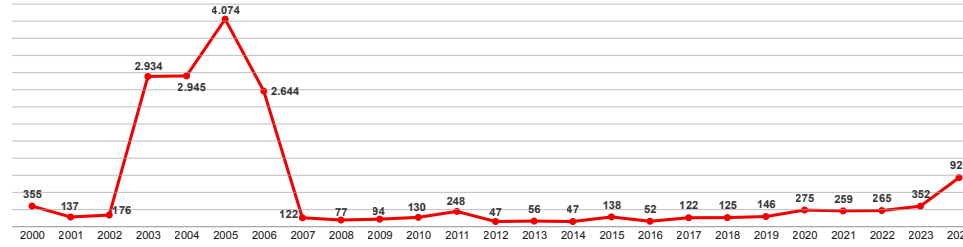
Silah ve mühimmat kaçakçılığı ile mücadele politikası çerçevesinde, 6136 sayılı “Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun” kapsamında silah yakalanmasının ötesinde, silah kaçakçılığı suç organizasyonlarının imal eden, alıcı, aracı, satıcı, nakliyecisi gibi tüm unsurlarının deşifresi yapılmaktadır.

Organize Suçlarla Mücadele – Tabanca Sayısı

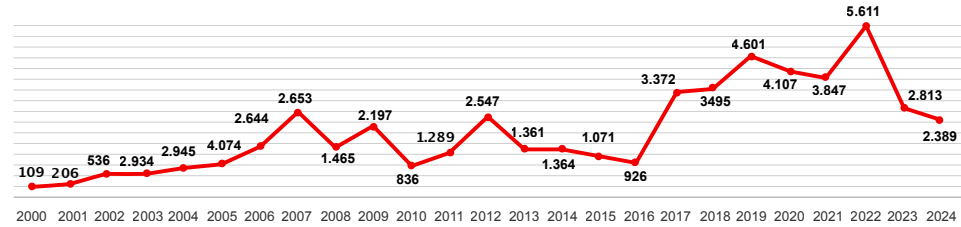
Yapılan çalışmalar ve operasyonlarda ağırlıklı olarak tabanca yakalamaları gerçekleştirilmektedir. Bu tabancalar, kurusıkıdan çevirme, el yapımı ve fabrikasyon olarak tasnif edilmektedir. Son göstergeler, silah kaçakçılarının fabrikasyon silahlardan ziyade ulaşılması daha kolay ve ucuz olan el yapımı ve kurusıkıdan çevirme tabancalara yöneldiklerini göstermektedir.

Organize Suçlarla Mücadele – Uzun Namlulu Sayısı

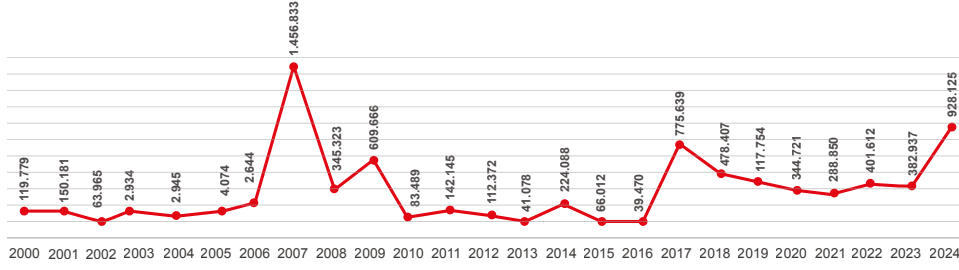
Organize suçlar kapsamında ele geçirilen uzun namlulu silah sayısının yıllar itibarıyla önemli bir düşüş sergilediği görülmektedir. Bu durum, alanda yürütülen başarılı çalışmaların bir sonucudur.

Organize Suçlarla Mücadele – Av Tüfegi Sayısı

Avda ve sporda kullanılan yivsiz tüfekler, 6136 sayılı Kanun kapsamında bulunmamaktadır. İl birimlerimizce gerçekleştirilen operasyonlarda zaman zaman karşımıza çıkmakla birlikte yakalanan yivsiz av tüfekleri hakkında gerekli birimlerce idari işlemlerin yapılması sağlanmaktadır.

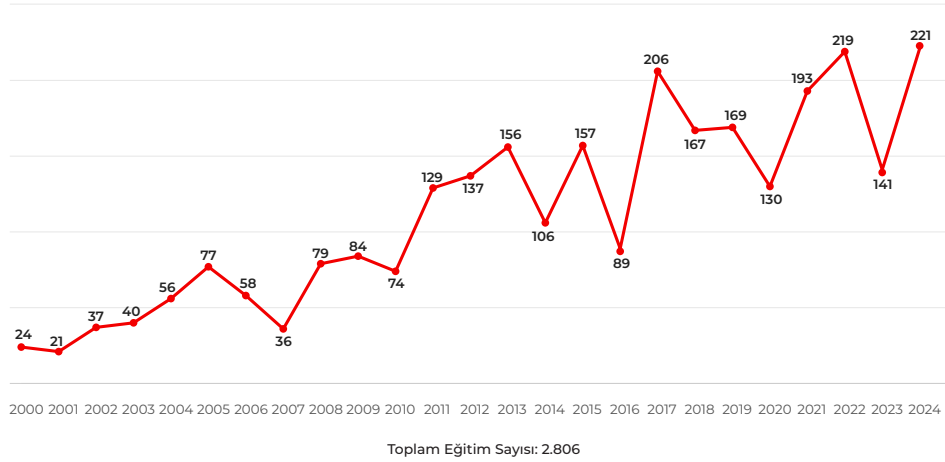
Organize Suçlarla Mücadele – Fişek Sayısı

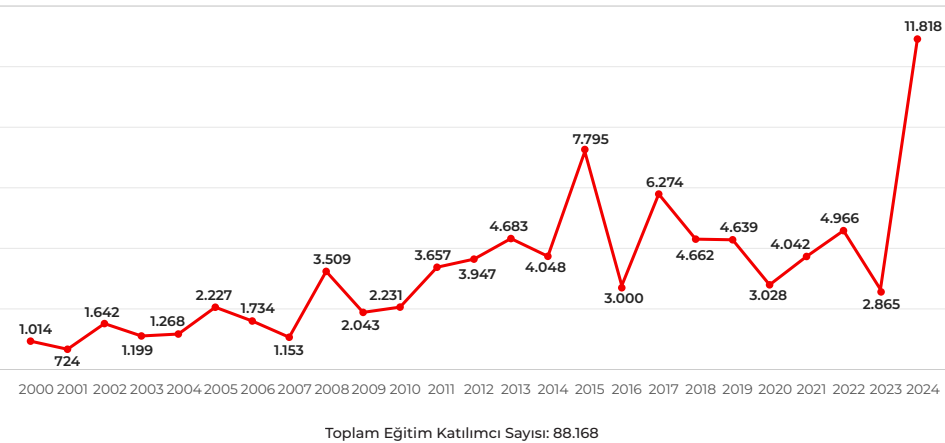
Silah kaçakçılığına yönelik gerçekleştirilen operasyonlarda, 6136 sayılı Kanun kapsamına giren silahlara ait mühimmatlar da ele geçirilmektedir.

Kaçakçılık ve organize suçlara yönelik 2000 ila 2024 yılları arasında verilen ulusal eğitim sayısı ile ulusal eğitimlere katılımcı sayısına yönelik istatistiki veri aşağıda sunulmaktadır. Her iki veriden de anlaşıldığı üzere eğitim alanında yıllar itibarıyla büyük bir ivme yakalanmıştır.

Ulusal Eğitim Sayısı

Ulusal Eğitimlere Katılımcı Sayısı

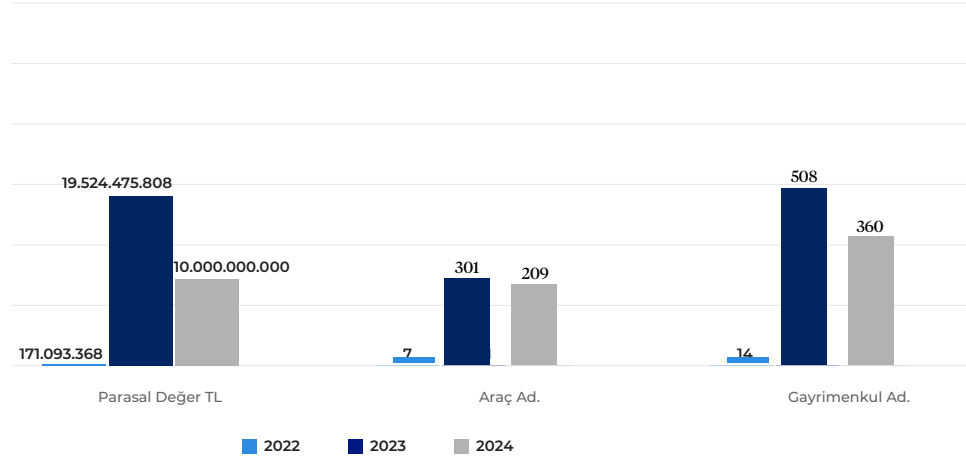

5.3.7. Suçtan Elde Edilen Mal Varlığı Değerleri

Suç, suçlular ve organize suç örgütleriyle mücadelenin en önemli ayağı suçtan elde edilen mal varlığı değerlerinin aklanması alanında olmaktadır. Suçlular ve suç örgütleri, suç işleme motivasyonu olan maddi menfaat elde etme güdüsüyle hareket etmekte, elde edilen gelirler ise ileride işleyecekleri suçlara finans kaynağı olarak kullanılmaktadır. Suçluların ve suç örgütlerinin suç işleme motivasyonunun tamamen ortadan kaldırılması, bir diğer deyişle elde ettikleri mal varlığı değerlerine el konulması, suçluların alacakları cezaların yanında ekonomik olarak da güçsüzleştirilmelerini sağlayacaktır. Böylelikle, bireylerin ileriye dönük suç işleme motivasyonlarının önlenmesi mümkün olacak ve suç işlemekten alıkonulabileceklerdir. Bu kapsamda yoğun bir mücadele sürdüren KOM birimleri, özellikle son üç yıl içerisinde önemli gelişmeler kaydetmiştir. KOM birimleri, Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesindeki Mali Suçları Araştırma Kurulu ve Gelir İdaresi Başkanlığı başta olmak üzere, ilgili diğer kurum ve kuruluşlarla koordine içerisinde suç gelirlerini araştırmaktadır. KOM birimlerinde görevli personel, suç gelirlerinin araştırılması ve suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama suçlarının ortaya çıkarılması kapsamında eğitilmiştir.

Suçtan elde edilen gelirlere yönelik el koyma verileri aşağıda verilmektedir.

Suç Geliri El Koyma Verileri

5.3.8. Uluslararası Rol ve Küresel İş Birlikleri

Asıl amacı ulusal sınırlara bakılmaksızın menfaat elde etmek olan ve sürekli yasa dışı faaliyette bulunan herhangi bir girişim veya grup olarak tanımlanabilen organize suç, dünyanın her yerinde ve farklı şekillerde ortaya çıkabilmektedir.

Sınır aşan organize suç örgütleri, gelişen ve değişen dünya koşullarına uyumlu olarak kendi çıkarları doğrultusunda farklı strateji uygulamalarına yönelmektedir. Bu örgütler, gerek gelişen teknoloji ve iletişim dünyasıyla gerekse yaşanan istikrarsızlıklara konu bölgelerde oluşan yeni imkan ve kabiliyetlerle etkisini ve gücünü her geçen gün artırmaktadır.

Ülkelerin tek başına yürüteceği çalışmalarla, bahsi geçen örgütlerle mücadelede tam, sürekli ve etkili bir başarının sağlanması oldukça güçtür. Dolayısıyla, böyle bir başarı için ülkelerin ön koşulsuz ve sağlam temellere dayalı ortak iş birliği anlayışını, kapsamlı güvenlik perspektifiyle geliştirmesi ve güçlendirmesi gerekmektedir. Ülkemizin imkân ve kabiliyetleri, bu risk ve tehditlerle baş edebilecek güçtedir.

Zaman ve mekân sınırlamalarının hızla aşıldığı “küreselleşme” döneminde, devletler varlıklarını korumak ve mevcut suçlarla mücadele etmek için iş birliğine gitmektedir. Bu iş birlikleri, uluslararası sistemin temel aktörü olan devletler arasında olabileceği gibi devlet ile uluslararası kuruluşlar arasında da olabilmektedir. Devletler, bu ittifaklar sayesinde kendilerine yönelik somut (askeri, ekonomik vb.) ve soyut (sosyal, kültürel vb.) tehditlere karşı ortak hareket ederek varlıklarını güvence altında tutmayı hedeflemektedir.

Ülkelerin sahip olduğu farklı hukuksal düzenlemeler, teknoloji ve küreselleşmenin sağladığı önemli kolaylıklar ve geçirgen ulusal sınırlar; suç örgütlerinin suiistimaline maruz kalmaktadır.

Ülkesel veya bölgesel eğilimler doğrultusunda doğan talebi karşılamak için yasa dışı yollar kullanarak arz oluşturan örgütler bu tür suçların failleri durumundadır. Küreselleşmenin bazı sonuçlarının, bölgesel taleplerin ve en önemlisi suç ağlarının gelişmesi neticesinde ortaya çıkan bu suçlar, dünyanın farklı bölgelerini etkilediği kadar ülkemiz sınırlarında da kendini göstermektedir.

Sınır aşan organize suçlar açısından bakıldığında, bölgesel ya da küresel çapta sürdürülen mücadelenin parametre ve öncelikleri, esasen bu konuda faaliyette bulunan uluslararası ve bölgesel kuruluşlar yoluyla şekillenmektedir. Bu noktada, ulusal menfaat ve önceliklere uygun sonuçlar alabilmek, çok taraflı inisiyatiflere yapılan katkıyla doğru orantılıdır.

Ulusal ve uluslararası güvenliği tehdit eden sınır aşan organize suçlar, çağımızın en büyük sorunlarından birisidir. Sınır aşan organize suçlarla mücadele, doğru ulusal politikalar kadar uluslararası iş birliği alanında güçlü politika ve stratejiler geliştirilmesini de zaruri hale getirmektedir. İçinde bulunduğumuz çağın değişim ve dinamizm özellikleri, suç örgütlerinin kabiliyetlerini de artırmaktadır. Bu örgütler, değişen konjonktüre hızla uyum sağlayabilmekte ve modern çağın sunduğu teknolojik imkanları kendi lehine kullanabilmektedir.

KOM Başkanlığının mücadele alanına giren suç faaliyetlerinin önemli bir kısmı, sınır aşan nitelik taşımaktadır. Bu suç türleriyle ulusal bazda mücadele, belirlenen hedefler doğrultusunda bilinçli ve planlı bir şekilde devam ettirilmektedir. Bununla birlikte, sınır aşan suç organizasyonlarının yurt dışı bağlantılarıyla birlikte deşifre edilmesi amacıyla, kolluk iş birliği çerçevesinde ilgili ülkelerle bilgi alışveriş mekanizmaları etkin olarak kullanılmaktadır. Böylece, sınır aşan suç örgütleriyle ulusal sınırların ötesinde de kesintisiz bir biçimde mücadele sağlanmaktadır.

KOM Başkanlığı; bölge ülkeleri başta olmak üzere, küresel çapta sınır aşan suçla mücadeleyi hedefleyen ikili ve çok taraflı iş birliği vasıtalarına kendi görev alanıyla sınırlı kalarak en etkin şekilde dahil olmaktadır. Sınır aşan organize suçlulukla mücadele bakımından ülkemizin de etkilendiği yakın coğrafi bölgelerde yer alan birçok ülkenin kolluk birimleri ile stratejik ve operasyonel iş birliğine gidilmektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğü TADOC Şube Müdürlüğü

Türkiye Uluslararası Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi (TADOC) Şube Müdürlüğü, Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) iş birliği ile 26 Haziran 2000 tarihinde EGM KOM Başkanlığı bünyesinde teşkil edilen ve “kaçakçılık, mali ve organize suçlar ile ulusal güvenlik tehditleri, kara para aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele” alanlarında bölgesel, ulusal ve uluslararası platformlarda Türkiye’de veya yurt dışında temel ve uzmanlık eğitim programları düzenleyen bir hizmet içi eğitim akademisidir.

Kolluk birimlerinin kaçakçılık, mali ve organize suçlarla mücadele alanındaki eğitim ve nitelikli personel ihtiyacını karşılamak, suçla mücadelede yeni yöntemler geliştirerek bilimsel araştırmalar yürütmek, güncel eğitim teknikleriyle kolluk birimlerine eğitim ve eğitici desteği sağlamak, ulusal ve uluslararası kurum/kuruluşlar arasındaki iletişim, iş birliği ve eş güdüme katkıları sağlamak TADOC’un temel misyonudur.

5.3.9. Ulusal ve Uluslararası Eğitimler

Emniyet Genel Müdürlüğü 2000-2025 Yılları Ulusal (Hizmet İçi) ve Uluslararası Eğitim Faaliyetleri

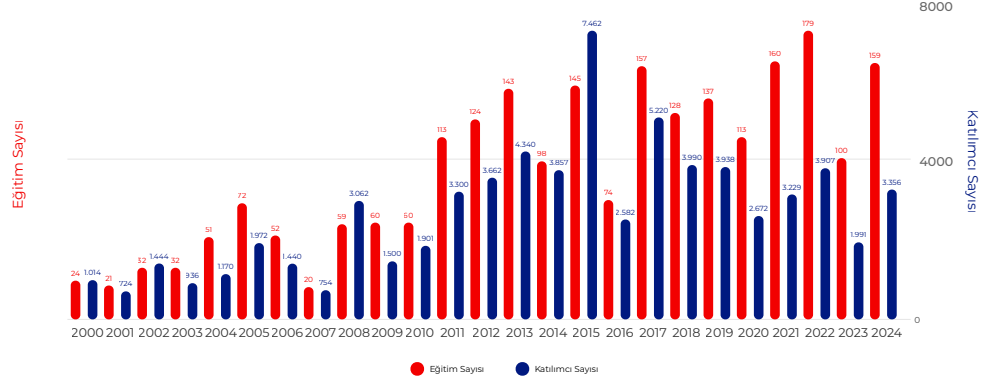
2020-2025 yılları arasında TADOC ulusal eğitim faaliyetleri kapsamında, aralarında Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığının da bulunduğu 26 bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği içinde eğitim programları düzenlenmiştir.

Ulusal (Hizmet İçi) eğitim faaliyetleri eğitim başlıkları şu şekildedir:

- Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Temel Eğitimi
- Diksiyon ve Etkili Sunum Teknikleri Eğitimi
- Eğiticilerin Eğitimi

- Soruşturma Mülakatı ve İfade Analizi Eğitimi
- Risk Analizi ve Arama Teknikleri Eğitimi
- Havalimanlarında Risk Analizi ve Arama Teknikleri Eğitimi
- Adli Amaçlı Ev ve İşyeri Arama Teknikleri Eğitimi
- KOM Şüpheli Kişi ve Araç Durdurma Arama ve Güvenli Müdahale Eğitimi
- KOM Polis Müdahale Yöntem ve Teknikleri Eğitimi
- Operasyonel Polis Taktikleri ve Pusudan Kurtulma Eğitimi
- Bina Giriş Teknikleri ve Kapalı Alan Eğitimi
- Aramalarda Kullanılan Teknik Cihazlar ve Aletlerin Kullanımı Eğitimi
- Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Uzmanlık Eğitimi
- Mali Suçlarla Mücadele Uzmanlık Eğitimi
- Organize Suçlarla Mücadele Uzmanlık Eğitimi
- FETÖ ile Mücadele Uzmanlık Eğitimi
- Suç Gelirleriyle Mücadele Uzmanlık Eğitimi
- Teknik Takip Temel Eğitimi
- Takip Teknikleri (Fiziki Takip) Eğitimi
- Teknik Araçlarla İzleme Uzmanlık Eğitimi
- İletişimin Denetlenmesi Eğitimi
- Fotoğrafçılık, Video ve Görüntü Düzenleme Eğitimi
- Konum Belirleme Sistemi Yetkilendirme Semineri
- Muhbir Yönetimi Semineri/Eğitimi
- Gizli Soruşturmacı Eğitimi
- Suç Soruşturmalarında Açık Kaynak İstihbaratı Eğitimi
- KOM Bilgi Sistemi ve Elektronik Belge Yönetim Sistemi Eğitimi (Uzaktan)
- Yabancı Kamu Görevlisine Rüşvet Suçu Semineri
- Fiziki Takip Farkındalık Semineri
- Yüksekte Çalışma Eğitimi

2000-2024 Yılları Ulusal Eğitim İstatistikleri

TADOC koordinesinde gerçekleştirilen ulusal (hizmet içi) eğitim faaliyetleri kapsamında; 2000-2024 yılları arasında Başkanlığımız merkez ve il birimleri başta olmak üzere diğer ulusal kurum/kuruluşlarda ve kolluk birimlerinde görevli toplam 71.533 personele yönelik 2.405 eğitim programı düzenlenmiştir.

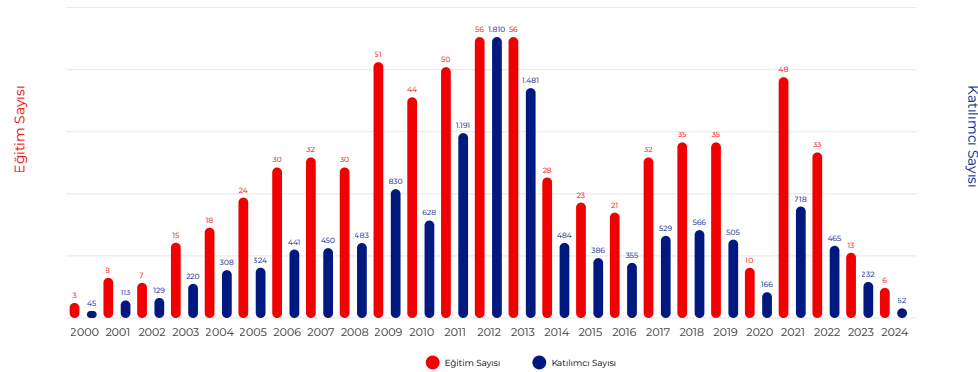
2000-2025 yılları arasında TADOC uluslararası eğitim faaliyetleri kapsamında; devletlerarası imzalanan “İkili Güvenlik İş Birliği Faaliyetleri”nin yanı sıra:

- ABD Enerji Bakanlığı
- ABD Uyuşturucu ile Mücadele Dairesi (DEA)
- ABD Kazakistan Büyükelçiliği
- Afganistan Adalet Organizasyonu (AJO)
- Asya ve Pasifik Kooperatif Ekonomik ve Sosyal Kalkınma (COLOMBO PLANI)
- Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı (CICA)

- Avrupa Birliği Kolluk Kuvvetleri Eğitim Ajansı (CEPOL)
- Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)
- Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)
- Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)
- Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC)
- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)
- Güneydoğu Asya Ülkeleri Ulusal Polis Güçleri Birliği (ASEANAPOL)
- Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi (SECI)
- İngiltere Ağır Organize Suçlar Birimi (SOCA)
- İngiltere Ulusal Suç Ajansı (NCA)
- İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)
- Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ)
- Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)
- NATO-Rusya Konseyi (NRC)
- Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA)
- Uluslararası Polis Akademileri Birliği (INTERPA) olmak üzere toplam 23 uluslararası kurum ve kuruluş ile iş birliği faaliyetleri yürütülmüştür.

Bu doğrultuda; ABD, Almanya ve Çin gibi ülkelerin de dâhil olduğu toplam 104 ülkenin operasyon personeline yönelik ülkemizde ve ayrıca uzaktan eğitim yöntemiyle uluslararası ölçekte eğitim programları düzenlenmiştir.

2000-2024 Yılları Uluslararası Eğitim İstatistikleri

TADOC koordinesinde uluslararası eğitim faaliyetleri doğrultusunda 2000-2024 yılları arasında 104 farklı ülkedeki 13.196 personele yönelik 724 eğitim programı düzenlenmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığı 2000-2025 Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri

Jandarma Özel Asayiş Komutanlığında KOM ihtisaslı personele, icra edilecek operasyonlardaki emniyet tedbirleri kapsamında, meskûn mahallerde bina ve eklentilerinde arama teknikleri eğitimleri verilmektedir.

Suç ve suçlular ile suç örgütlerinin ortaya çıkartılması ve adli delillendirmenin yapılarak suçluların hak ettiği cezayı almalarının sağlanması maksadıyla, analiz kurs/eğitimleri verilmektedir.

5.4. Uyuşturucu ile Mücadele

Bugün, dünyada ve ülkemizde tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar çok ve çeşitli uyuşturucu türü bulunmaktadır. Özellikle, son yıllarda geleneksel uyuşturucuların yanı sıra kimyasal yöntemlerle üretilen sentetik uyuşturucuların ortaya çıkışı, sorunun karmaşıklığını daha da artırmıştır. Metamfetamin ve fentanil gibi maddelerin yarattığı yeni tehditler, uyuşturucuyla mücadelenin çok boyutlu ve karmaşık bir sorun olduğunu bir kez daha gözler önüne sermektedir. Uyuşturucuyla mücadele sadece bir güvenlik meselesi değil, aynı zamanda toplumun sağlığını ve geleceğini yakından ilgilendiren bir konudur. Bu nedenle, sorunun tüm boyutlarıyla ele alınması ve bu sorunla bütüncül bir yaklaşımla mücadele edilmesi gerekmektedir. Eğitim, önleme, tedavi, rehabilitasyon ve sosyal uyum gibi farklı alanlarda yürütülen çalışmaların yanı sıra, ulusal ve uluslararası düzeyde iş birliğinin güçlendirilmesi bu bağlamda büyük önem taşımaktadır.

Uyuşturuculara ilişkin eğilimlerin, arz ve talep döngüsü tarafından belirlenmeye devam ettiği görülmektedir. Uyuşturucu arzındaki değişimler tüketim kalıplarını doğrudan etkilerken uyuşturucuya olan talep ise arzın artmasına ve pazarın genişlemesine sebebiyet vermektedir. Yıllar içinde farklı tür ve etkilerdeki uyuşturucuların ortaya çıkmasıyla uyuşturucuya yönelik talep büyümüş; uyuşturucu kullanımına bağlı ciddi sağlık sorunları ve ölümler de artış göstermiştir.

Uyuşturucu ile mücadelenin en önemli unsurlarından biri, uluslararası iş birliği oluşturmaktadır. Ancak, ülkelerin uyuşturucu ile mücadele yaklaşımında ve mevzuatındaki farklılıkların yanı sıra var olan yasal boşluklar uluslararası iş birliğini zorlaştırmaktadır. Bu durum, ortaya çıkan yeni uyuşturucu maddelere karşı yürütülmesi gereken mücadeleyi de sekteye uğratabilmektedir.

Yasa dışı uyuşturucu ticaretinin sağladığı yüksek kâr nedeniyle daha fazla suç örgütü ve aktör, uyuşturucu üretimi ve ticaretine dâhil olmaktadır. Küresel ölçekte bilinen uyuşturucu kaçakçılık rotaları giderek çeşitlenmekte ve bu rotalar üzerinde farklı türdeki yasa dışı uyuşturucu maddelerin kaçakçılığı yapılmaktadır. Uyuşturucu rotalarının kapsamı, suç örgütlerinin kendi aralarında sınır aşan iş birlikleri yapmalarına zemin oluşturmaktadır.

Kolluk birimlerimizce gerçekleştirilen yakalamalar, son yıllarda sentetik uyuşturucu kaçakçılığında dünyada olduğu gibi ülkemizde de ciddi artışlar olduğunu ortaya koymaktadır. Sentetik uyuşturucuların üretimlerinin geleneksel uyuşturuculara göre daha kolay olması, üretimin belli bölgelere bağımlı olmadan tamamıyla kimyasal bir süreç içerisinde gerçekleşmesi, geleneksel uyuşturuculara benzer ya da daha fazla etkiye sahip olması; sentetik uyuşturucuların üretimindeki artışın altında yatan temel nedenlerdir.

Ülkeler ve bölge düzeyinde yaşanan siyasi gelişmeler ile bunlarla bağlantılı çatışmalar ve savaşlar yasa dışı uyuşturucu üretiminde ve kaçakçılık rotalarının işleyişinde değişikliklere neden olabilmektedir. 2011'den bu yana Suriye'de devam eden istikrarsız ortam, Captagon başta olmak üzere amfetamin tipi uyarıcıların bölgesel uyuşturucu pazarını etkilemiştir. Bunun yanı sıra, 2022'de başlayan Rusya Federasyonu-Ukrayna savaşı, Kuzey Rotası başta olmak üzere geleneksel uyuşturucu rotalarına etki etmiştir.

Nisan 2021'de küresel boyutta yasa dışı opiyat tedarikinin yaklaşık %80'ini tek başına sağlayan Afganistan'da meydana gelen ve yönetim değişimi, başta eroin olmak üzere uyuşturucu pazarlarında opiyat tedarikinde önemli bir düşüşe neden olmuştur. Bunun sonucunda, Avrupa başta olmak üzere, küresel uyuşturucu pazarlarında eroine benzer ve hatta daha fazla etkiye sahip sentetik opioid türevleri ve sentetik eczaların varlığında artış meydana gelmiştir. Bu maddeler arasında fentanil analogları ile nitazenler dünya genelinde daha sık görülmektedir. Bu maddelerin kullanımları artan biçimde ciddi sağlık sorunlarına ve uyuşturucu kaynaklı ölümlere neden olmaktadır.

Önceki yıllarda olduğu gibi 2024 yılında da özellikle doğu sınırimızdaki illerde yer alan sıvı form dahil olmak üzere önemli miktarda metamfetamin yakalamaları gerçekleşmiştir. Ülkemiz sınırları içerisinde, metamfetamin dönüştürme merkezlerinin ve üretim girişimlerinin tespit edilmesi bu alandaki mücadelemize ivme katmıştır. Bu gelişmeler çerçevesinde, ilgili birimlerimizde ortak değerlendirmeler yapılarak alınacak tedbirlerin belirlenmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Son yıllarda, ülkemiz üzerinden alternatif kokain kaçakçılık rotası arayışlarına paralel olarak özellikle deniz limanlarımızda kokain yakalamalarında artış sağlanmıştır. Kokain kaçakçılığında sıklıkla kullanılan emdirme yöntemi ülkemizde de görülmeye başlamış ve bu kapsamda 2024 yılı içinde Antalya ve İstanbul'da gerçekleştirilen iki ayrı yakalamada yasal yüklere emdirilmiş hâlde yaklaşık 1 ton kokain muhtelif kimyasallarla birlikte ele geçirilmiştir.

2010 yılından itibaren ülkemizde görülmeye başlayan sentetik kannabinoid (bonzai) türevi maddelerin 2024 yılı yakalama miktarı da bir önceki yıla göre ciddi artış göstermiştir. Genellikle ham madde formunda ülkemize kaçakçılığı yapılan sentetik kannabinoid türevi maddeler, kimyasal bir süreçten geçirildikten sonra farklı türde yasal ürünlere emdirilmektedir. Bu kapsamda, 2025 yılının Mayıs ayı içerisinde İstanbul'da 10 ton üzerinde yasal yüke emdirebilecek miktarda 100 kg üzerinde sentetik kannabinoid ham maddesi, muhtelif kimyasallarla birlikte ele geçirilmiştir.

Kolluk kuvvetleri tarafından kenevir ekim alanlarına yönelik olarak yürütülen kesintisiz müdahaleler sonucunda, yasa dışı kenevir ekim alanlarında daralma meydana geldiği ve bu durumun esrar yakalama miktarlarında azalmaya yol açtığı görülmüştür. Söz konusu gelişmelerin, yasa dışı uyuşturucu pazarlarında farklı uyuşturucu türlerinin ortaya çıkmasına neden olabileceği değerlendirilmektedir.

5.4.1. Kurumsal Yapı ve Ulusal/Uluslararası Mevzuat

Narkotik suçlarla mücadele kapsamında İçişleri Bakanlığına bağlı bulunan EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı ile JGK bünyesinde faaliyet gösteren Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 81 ilde teşkilatlanmış şekilde faaliyet göstermektedir. Ayrıca, SGK İstihbarat Başkanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı da sorumluluk sahasındaki teşkilatlanmasıyla bu mücadeleye önemli katkılar sunmaktadır. Öte yandan, Ticaret Bakanlığı Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ise kara ve deniz kapıları ile diğer gümrüklü sahalarda ülkemizin narkotik mücadelesine katkı sağlayan bir diğer önemli paydaştır.

Kaçakçılık İstihbarat, Harekât ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanlığı

Kolluk kuvvetleri arasında etkin bir iş birliği ve eş güdüm sağlamak üzere, Bakanlık Makamının 26 Mart 1980 tarihli onayı ile Genel Bilgi Toplama Başkanlığı kurulmuştur. Daha sonra bu birim, 14.02.1985 tarihli ve 3152 sayılı “İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun” ile Kaçakçılık İstihbarat, Harekat ve Bilgi Toplama Dairesi (KİHBİ) Başkanlığına dönüştürülmüştür. Bilahare, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi kapsamında hayata geçirilen mevzuat düzenlemesi ile KİHBİ Dairesi Başkanlığı, 10.07.2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 256'ncı maddesinde İçişleri Bakanlığı ana hizmet birimleri arasında sayılmıştır.

18/09/2017 tarihli Bakanlık Oluru ile uyuşturucunun arzı ile mücadele konusunda gerek İçişleri Bakanlığına bağlı operasyonel birimler gerekse diğer bakanlıkların arzla mücadele alanındaki görevli birimleri arasında eş güdüm gerektiren konularda KİHBİ Dairesi Başkanlığı görevli kılınmıştır.

Jandarma Genel Komutanlığı

JGK'ca narkotik suçlarla mücadele alanındaki etkinliğin üst seviyelere taşınabilmesi maksadıyla, merkezde KOM Daire Başkanlığına bağlı bir şube müdürlüğü ve illerde KOM Şube müdürlüklerine bağlı kısım amirlikleri seviyesinde faaliyet gösteren Narkotik Suçlarla Mücadele birimleri, 04 Nisan 2024 tarihinde kaldırılmıştır. Bu birimlerin yerine merkezde Narkotik Suçlarla Mücadele (NSM) Daire Başkanlığı ayrıca, NSM merkez yapılanmasına Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (TUBİM) Kısım Amirliği ve 3'üncü Analiz Takip Timi teşkil edilmiştir. Ayrıca, taşrada narkotik suçlarla mücadele birimleri güçlendirilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğü

Türkiye'de narkotik suçlarla mücadeleye yönelik çalışmalar, Emniyet Teşkilatı bünyesinde zamanla kurumsallaşmıştır. Bu alandaki ilk düzenleme, 1937 tarihli "Emniyet Teşkilatı Kanunu" ile yapılmış, merkezde Altıncı Şube Müdürlüğü; taşrada ise İkinci Şube müdürlükleri kurulmuştur.

1969 yılında İstanbul'da ilk Narkotik Şube Müdürlüğü oluşturulmuş, kısa süre içinde 33 ilde benzer birimler açılmıştır. 1980 yılında narkotik birimleri Kaçakçılık Daire Başkanlığına bağlanmış, daha sonra kurumun adı sırasıyla 1983'te Kaçakçılık İstihbarat ve Harekât Daire Başkanlığı; 1995'te ise Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı olarak değiştirilmiştir.

Uyuşturucu suçlarıyla mücadelede uzmanlaşmayı artırmak amacıyla 2015 yılında Uyuşturucu ile Mücadele Daire Başkanlığı kurulmuş ve 81 ilde teşkilatlanmıştır. Bu yapı, 2023 yılında ise Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı adını almıştır. Böylece Türkiye'de uyuşturucu suçlarıyla mücadelede güçlü, bağımsız ve etkin bir kurumsal yapı oluşturulmuştur.

Ulusal Mevzuat

Küresel ölçekte toplumların sosyal, psikolojik ve ekonomik dengelerini sarsarak daha büyük bir tehdit hâline gelen bağımlılıkla mücadele, devletleri bu kapsamda ulusal ve uluslararası düzeyde hukuki düzenlemeler yapmaya sevk etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti de bağımlılığın bireyler ve toplum üzerindeki olumsuz etkilerini göz önünde bulundurarak bu alanda kapsamlı politikalar benimsemekte ve yasal çerçevede çeşitli düzenlemeler yapmaktadır. Bu bağlamda, Türkiye'nin bağımlılıkla mücadele kapsamında uyguladığı ulusal mevzuatta yer alan temel düzenlemeler aşağıda sunulmaktadır.

□ *Türkiye Cumhuriyeti Anayasası*

Türkiye, bağımlılıkla mücadeleyi öncelikli bir konu olarak kabul etmiş ve yasal açıdan devletin sorumluluğu kapsamında görmüştür. Bu sorumluluğun en temel hukuki dayanağı ise Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 58’inci maddesinin ikinci fıkrasında yer almaktadır. Anayasa’nın “Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler” başlıklı üçüncü bölümünde yer alan “Gençliğin Korunması” başlıklı 58’inci maddede, devletin; gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklar ile cehaletten korumak amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlü olduğu hususu hükme bağlanmıştır.

□ *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu*

Ülkemizde uyuşturucu maddelerin; üretimi, ithalatı, ihracatı, ticareti ve dağıtımı, 1926 yılından bu yana Türk Ceza Kanunu (TCK) kapsamında yasaklanmış ve suç olarak kabul edilmiştir. TCK’ya göre, uyuşturucuya ilişkin suçlar iki ana grupta ele alınmaktadır. Bunlar; uyuşturucu ve uyarıcı maddelerin imalatı ve ticareti ile ilgili suçlar ve kişisel kullanım amacıyla uyuşturucu madde bulundurmaya yönelik suçlardır.

Uyuşturucu ile ilgili suçlara ilişkin düzenlemeler, 5237 sayılı TCK’nın 188. ile 192. maddeleri arasında yer almakta, ayrıca 233. ve 297. maddelerinde uyuşturucuya dair hükümler bulunmaktadır. 5237 sayılı TCK ile uyuşturucu madde kullanan ya da kullanmasa dahi bulunduran kişiler açısından cezai düzenlemelerde değişiklik yapılmıştır.

Bu değişikliklerin en dikkat çeken yönlerinden biri, 5237 sayılı TCK’nın mülga TCK’dan farklı olarak yalnızca cezai yaptırımlar içermemesi; aynı zamanda tedavi ve denetimli serbestlik uygulamalarını da devreye sokmasıdır. Böylece, uyuşturucuyla mücadelede yalnızca cezalandırmaya dayalı bir yaklaşım yerine, bağımlı bireylerin rehabilitasyonuna yönelik tedbirler de hukuki süreç içerisinde dâhil edilmiştir.

□ *2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun*

Yasa dışı uyuşturucu maddelere ilişkin bir diğer düzenleme, 2313 sayılı “Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun”dur. İlk olarak 24 Haziran 1933’te yürürlüğe giren bu kanun, belirli uyuşturucu ve uyarıcı maddeleri açıkça tanımlamış ve kontrol altına almıştır. Kanunda, belirli uyuşturucu maddelerin isimleri doğrudan sıralanmış olmakla birlikte, bunların kapsamı zamanla genişletilmiştir. Kanunun 19. maddesi, gelecekte tespit edilen yeni uyuşturucu ve uyarıcı maddelerin Cumhurbaşkanı Kararı ile bu kategoriye dâhil edilmesine imkân sağlamaktadır.

Son yıllarda, uyuşturucu maddelere ilişkin kapsam genişletilmiştir. Örneğin, Türkiye’de sentetik kannabinoidler ilk kez 2010 yılı ortalarında görülmüş; 2011 yılı başlarında ise bu maddeler kanun kapsamına dâhil edilmiştir. Takip eden

yıllarda yeni psikoaktif maddelerin sayısında önemli bir artış yaşanmıştır. Bu kapsamda, toplam 1.078 yeni psikoaktif madde, 2313 sayılı Kanun kapsamına alınmıştır.

□ **3298 Sayılı Uyuşturucu Maddeler ile İlgili Kanun**

3298 sayılı Kanun; haşhaş kapsülleri, ham ve tıbbi afyon, morfin içeren afyon alkaloidleri ile bunların türevleri olan tuzlar, esterler ve eterleri; ayrıca koka yaprağı ve koka alkaloidleri gibi maddeleri uyuşturucu madde kategorisinde değerlendirmektedir. Türkiye’de haşhaş ekiminin gerçekleştirileceği alanlar ile afyon ve kapsül üretim bölgeleri, Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenmektedir. Bu bitkilerin ekimi ve araştırma süreçleri, yetkili mercilerden izin alınmasını gerektiren bir düzenlemeye tabi tutulmuştur. Dolayısıyla, haşhaş ekimi yapmak veya afyon üretmek isteyen ilgili kurumlardan izin almaları zorunludur.

İzinsiz haşhaş ekimi gerçekleştirenler, yetkisiz ham afyon üretiminde bulunanlar veya izin belgesinde belirtilen miktardan daha düşük seviyede ham afyon ya da kapsül teslim eden üreticiler, kaçakçılık suçları kapsamında Türk Ceza Kanunu’na göre yaptırıma tabi tutulmaktadır. Bunun yanı sıra, izni bulunmasına rağmen belirlenen alanın dışında ekim yapanlar, hapis cezası ve adli para cezası ile karşı karşıya kalırken denetim ve gözetim görevini yerine getirmeyen muhtarlar ile kolluk kuvvetlerine de idari para cezası uygulanmaktadır. TCK’nın ilgili maddeleri doğrultusunda mahkûmiyet kararı alan bireylerin cezaları affedilmiş olsa dahi sahip oldukları izin belgeleri iptal edilmekte; hâlihazırda izin belgesi bulunmayan kişilere ise yeni bir belge verilmemektedir.

□ **4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu**

Uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılığı dolayısıyla toplum için tehlike arz eden kişilerin bir idari tedbir olarak özgürlüğünün kısıtlanması Türk Medeni Kanunu’nun 432’nci maddesinde hüküm altına alınmıştır. Düzenlemeye göre; akıl hastalığı, akıl zayıflığı, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı, ağır tehlike arz eden bulaşıcı hastalık veya serserilik sebeplerinden biriyle toplum için tehlike oluşturan her ergin kişi, kişisel korunmasının başka şekilde sağlanamaması hâlinde tedavisi, eğitimi veya ıslahı için elverişli bir kuruma yerleştirilmekte veya alıkonulabilmektedir.

□ **5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu**

Ceza muhakemesinin nasıl yapılacağı hususundaki kurallar ile bu süreçte katılan kişilerin hak, yetki ve yükümlülükleri, 5271 sayılı “Ceza Muhakemesi Kanun”nda (CMK) düzenlenmektedir. CMK’nın dördüncü bölümünde suçla mücadelede delil elde edilmesi amacıyla başvuru aranma, el koyma gibi tedbirler yer almaktadır. Söz konusu genel soruşturma tedbirleri dışında özel soruşturma tedbirleri de mevcuttur.

Uyuşturucu ve uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarında, özel soruşturma tedbirlerinin hemen tamamı uygulanabilmektedir. Bu kapsamda, CMK'da düzenlenen aşağıdaki koruma tedbirleri, söz konusu suçlar bakımından kullanılabilmektedir:

- 128'inci madde: Düzenlenen taşınmazlara, hak ve alacaklara el koyma,
- 129'uncu madde: Düzenlenen postada el koyma,
- 133'üncü madde: Şirket yönetimi için kayyım tayini,
- 135'inci madde: İletişimin tespit edilmesi, dinlenmesi ve kayda alınması,
- 139'uncu madde: Gizli soruşturmacının görevlendirilmesi,
- 140'ıncı madde: Teknik araçlarla izleme.

Anılan koruma tedbirleri, uyuşturucu ve uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarının soruşturulması ve delillendirilmesi süreçlerinde etkin biçimde uygulanmaktadır.

□ 2019/2 Sayılı Bağımlılıkla Mücadele Cumhurbaşkanlığı Genelgesi

Mezkûr genelge, bağımlılıkla mücadele çalışmalarının kararlılıkla sürdürülmesini ve ilgili kurumlar arasında etkin bir eş güdüm sağlanmasını amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, daha önce Başbakan Yardımcısı başkanlığında faaliyet gösteren Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu, Cumhurbaşkanı Yardımcısı başkanlığında yeniden yapılandırılmıştır.

□ 2005 Sonrası Uyuşturucu ile Mücadelede Ceza Mevzuatında Yapılan Düzenlemeler

Uyuşturucu madde kullanımı 2005 öncesinde de suç olarak düzenlenmekte olup denetimli serbestlik uygulaması bulunmamaktaydı. 2005 yılında yürürlüğe giren yeni Türk Ceza Kanunu ile bu suç için 1 ila 2 yıl hapis cezası öngörülmüş, ayrıca tedavi ve denetimli serbestlik tedbirleri getirilmiştir. 2006 yılında çıkarılan 5560 sayılı Kanun ile bu tedbirlerin infaz aşamasından kovuşturma aşamasına çekilmesi sağlanmıştır. 2014 yılında 6545 sayılı Kanun ile ceza 2 ila 5 yıl aralığına yükseltilmiş, denetimli serbestlik kararlarının soruşturma aşamasında verilmesine imkân tanınmıştır.

2015 yılında 6638 sayılı Kanun ile uyuşturucu kullanımının okul, hastane ve ibadethanelere 200 metreden yakın mesafede gerçekleşmesi hâlinde cezanın artırılacağı hükme bağlanmıştır. 2016 yılında 6763 sayılı Kanun ile bağımlıların sağlık kuruluşlarına başvurusu durumunda ihbar zorunluluğu kaldırılmış ve tedaviye erişim kolaylaştırılmıştır.

2023 yılında yürürlüğe giren 7445 sayılı Kanun ile denetimli serbestlik ve tedavi süresi 1 yıldan 2 yıla çıkarılmıştır. Cumhuriyet savcılarının şüphelileri yılda en az iki kez ilgili kuruma sevk etmesi zorunlu hâle getirilmiştir. Uyuşturucu bağımlılarına yönelik iyileştirme tedbirleri kapsamında, belirli alanlara giriş yasağı, gözetim altında çalışma ve mesleki eğitim gibi yükümlülükler getirilmiştir. Ceza infaz kurumlarında zorunlu tedavi ve rehabilitasyon programları uygulanmasına karar verilmiştir. Ayrıca, bağımlılar için özel ceza infaz kurumları açılmasına yönelik düzenlemeler yapılmış ve ilgili bakanlık bütçelerinden bu merkezler için ödenek ayrılması hususu hükme bağlanmıştır.

□ *Uyuşturucu Ticareti Suçu*

2005 yılında yürürlüğe giren Türk Ceza Kanununun 188. maddesi, uyuşturucu madde ticaretine ilişkin cezai hükümler içermekte olup 2014 yılında 6545 sayılı Kanun ile bu suçun cezası 10 ila 20 yıla çıkarılmıştır. Ayrıca, çocuklara uyuşturucu satılması durumunda cezanın en az 15 yıl olacağı; suçun örgütlü işlenmesi hâlinde ise cezanın bir kat artırılacağı hükme bağlanmıştır. 2015 yılında 6638 sayılı Kanun ile sentetik kannabinoid ve türevleri ceza artırımına alınmış; uyuşturucu ticaretinin okul, hastane ve ibadethanelere yakın alanlarda yapılması yeni bir artırım sebebi olarak belirlenmiştir. 2016 yılında 6763 sayılı Kanun ile bireysel uyuşturucu satıcılarına yönelik gizli soruşturmacı görevlendirilmesine imkân tanınmış, 671 sayılı Kararname ile uyuşturucu ticareti suçundan hüküm giyenlerin denetimli serbestlik düzenlemelerinden yararlanamayacağı hükme bağlanmıştır. 2017 yılında 694 sayılı Kararname ile para cezalarının alt sınırı artırılmış ve teknik takip yetkileri genişletilmiştir.

2023 yılında yürürlüğe giren 7445 sayılı Kanun ile sentetik katinon, sentetik opioid ve amfetamin türevleri, ceza artırımına alınarak bu suçların alt sınırı 10 yıldan 15 yıla yükseltilmiştir. Ayrıca, gizli soruşturmacıların kamuya açık alanlarda ses veya görüntü kaydı yapmasına izin verilmiş, soruşturma aşamasında el konulan uyuşturucu maddelerin mahkeme kararı beklenmeden imhası zorunlu hâle getirilmiştir. Kaçakçılık ve uyuşturucu ticaretinden elde edilen mal varlığını ihbar edenlerin kimliklerinin gizlenmesine yönelik düzenlemeler getirilerek suçla mücadelenin etkinliği artırılmıştır.

Uluslararası Mevzuat

21. yüzyıl itibarıyla madde bağımlılığıyla mücadele, küresel ölçekte önemli bir konu hâline gelmiş, bu çerçevede çeşitli uluslararası konferanslar düzenlenmiş ve bağımlılıkla mücadeleye yönelik birçok sözleşme kabul edilmiştir. Birleşmiş Milletler (BM), bağımlılıkla mücadelenin uluslararası eş güdümünü sağlamak amacıyla, farklı kuruluşlar ve organlar aracılığıyla sürece etkin şekilde dâhil olmuştur. Türkiye ise ulusal düzeyde bağımlılık sorununa karşı yasal düzenlemeler geliştirirken uluslararası alanda da taraf olduğu sözleşmeler aracılığıyla bu mücadelede yer almıştır.

Bunun yanı sıra Türkiye, küresel düzeyde bağımlılıkla mücadelede etkin bir aktör olarak çeşitli karar tasarılarının hazırlanmasına katkı sağlamış ve bu girişimleri desteklemiştir.

Ülkemiz; 1961 tarihli “Tek Sözleşmesi”, 1971 tarihli “Psikotrop Maddeler Sözleşmesi”, 1961 Tek Sözleşmesini tadil eden “1972 Protokolü” ve 1988 “BM Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığı ile Mücadele Sözleşmesi” olmak üzere ilgili bütün anlaşmalara taraf ülke konumundadır.

1961 Tarihli Tek Sözleşmesi

Uyuşturucu maddelerin kontrolü, kötüye kullanımının önlenmesi ve kaçakçılıkla mücadele edilmesine yönelik en kapsamlı uluslararası düzenlemelerden biri, 1961 Tek Sözleşmesi ile hayata geçirilmiştir. BM Ekonomik ve Sosyal Konseyi, imzalanan anlaşmaların etkili bir denetim işleyişi oluşturmakta yetersiz kaldığını belirleyerek mevcut düzenlemeleri yeniden ele almış ve 13 Aralık 1964’te mezkur sözleşmeyi yürürlüğe koymuştur.

Türkiye, 27 Aralık 1966 tarihli 812 sayılı Kanun ve 14 Şubat 1967 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile sözleşmeye taraf olmuş, ardından 12 Mayıs 1967 tarihli Resmî Gazete’de sözleşmeyi yayımlayarak iç hukukuna dâhil etmiştir. Sözleşmede, uyuşturucu maddelerin toplumsal ve ekonomik tehdit oluşturduğu ifade edilerek etkili bir mücadele için uluslararası iş birliği ve sıkı denetimin gerekliliği vurgulanmıştır.

Bu kapsamda Sözleşme; kenevir, koka yaprağı, afyon ve haşhaş gibi maddeleri tanımlayarak bunlara yalnızca tıbbi ve bilimsel kullanım için izin verilmesi gerektiğini hükme bağlamıştır. Uyuşturucu üretimi, ithalatı, ihracatı ve bulundurulması gibi faaliyetler sıkı bir denetim altına alınmış, taraf devletler bu maddeler üzerindeki kontrol yetkisini BM'ye devretmiştir. Ayrıca, Dünya Sağlık Örgütü belirli maddelerin uyuşturucu statüsüne alınması veya mevcut cetvellerde değişiklik yapılması gerektiğine karar verdiğinde bu maddeler sözleşmenin I veya II numaralı cetveline eklenebilmektedir.

□ *1971 Tarihli Psikotrop Maddeler Sözleşmesi*

Sözleşme, kötüye kullanıma açık ve insanlar üzerinde fiziksel, biyolojik ve psikolojik etkiler yaratan psikotrop maddelerin denetim altına alınmasını amaçlamaktadır. Bu çerçevede, Sözleşme kapsamında belirtilen maddelerin yalnızca yetkilendirilmiş bilimsel ve tıbbi kuruluşlar aracılığıyla ve doğrudan hükûmetlerin kontrolü altında kullanılması gerektiği vurgulanmıştır. Tıbbi ve bilimsel amaçlar dışında bu maddelerin kullanımına izin verilmemekte; üretiminin, ticaretinin, dağıtımının ve bulundurulmasının ise yalnızca taraf devletler tarafından önceden verilen yetki, özel lisans veya benzeri düzenleyici işleyişler çerçevesinde yürütülmesi öngörülmektedir.

Ayrıca, bireylerin psikotrop maddeleri yasal olarak temin edebilmesi ve kullanabilmesi için belirli istisnalar getirilmiştir. Buna göre, yalnızca tedavi veya bilimsel çalışmalar kapsamında yetkilendirilmiş kişiler görevleri gereği bu maddeleri bulundurabilmekte, dağıtabilmekte veya uygulayabilmektedir. Bunun dışında, bireylerin kişisel kullanım amacıyla sözleşmede belirtilen maddeleri sadece doktor reçetesi ile temin edebileceği ve dağıtımının da yine bu çerçevede gerçekleştirileceği hükme bağlanmıştır.

□ *1961 Tarihli Tek Sözleşmesini Tadil Eden 1972 Protokolü*

Sözleşme kapsamında, yasal afyon üretiminin daha sıkı denetim altına alınması, yasa dışı afyon ve kenevir ekiminin engellenmesi ve tespit edilen ekim alanlarının imha edilmesi yönünde hükümler getirilmiştir. Ayrıca, yasal afyon ticaretinin belirli standartlara bağlanması ve bu alanda faaliyet gösteren ülkelerin kontrol edilmesine yönelik düzenlemeler de sözleşmeye dâhil edilmiştir.

Sözleşmede, uyuşturucu kullanımının önlenmesine yönelik tedbirler ön plana çıkarılmış ve bağımlı bireylerin topluma kazandırılmasının hukuki bir zorunluluk olduğu vurgulanmıştır. Uyuşturucu maddelerin kötüye kullanımının engellenmesine yönelik önleyici tedbirlerin alınması, taraf devletlere sorumluluk olarak yüklenmiştir.

Sözleşmeyle taraf devletlere önemli yükümlülükler getirilmiş, uyuşturucu kullanan bireylerin erken teşhisi, tedavisi, rehabilitasyonu ve tedavi sonrası sosyal uyumlarının sağlanması konularında adımlar atılması gerektiği belirtilmiştir. Özellikle, bağımlılıkla mücadelede görev alan sağlık ve rehabilitasyon personelinin eğitimi, tedavi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi, bağımlılıktan kurtulan bireylerin topluma yeniden uyum sağlaması gibi hususlar, taraf devletlerin yerine getirmesi gereken sorumluluklar arasında sayılmıştır.

□ *1988 Tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi*

1988 tarihli “Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi”, 19 Aralık 1988’de düzenlenen Konferans Genel Kurulunun 6. toplantısında kabul edilmiştir. Sözleşme, Türkiye’de 25 Kasım 1995 itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Sözleşme, uyuşturucu ve psikotrop maddelerin yasa dışı ticaretinin giderek artması ve bu durumun bireylerin sağlığı ile refahı üzerinde ciddi tehdit oluşturmasının yanı sıra toplumların; sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi yapıları üzerinde yarattığı olumsuz etkiler nedeniyle hazırlanmıştır.

Bu Sözleşme, uluslararası boyuta ulaşan uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığıyla mücadelede daha etkin yöntemler geliştirilmesini hedefleyerek taraf devletler arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Taraf devletlerin, kendi hukuk sistemleri çerçevesinde gerekli yasaları çıkarmaları ve idari tedbirleri almaları gerektiği vurgulanmış, böylece kaçakçılığın önlenmesine yönelik ulusal ve uluslararası düzeyde eş güdümün artırılması öngörülmüştür.

□ *Çocuk Hakları Sözleşmesi*

Türkiye’nin de taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi, taraf devletlere çocukları uyuşturucu ve psikotrop maddelerin yasa dışı kullanımından koruma sorumluluğunu yüklemektedir. Bu kapsamda Sözleşmeye taraf devletlerin; çocukların yasa dışı madde üretimi ve kaçakçılığı faaliyetlerinde kullanılmasını önlemek amacıyla gerekli yasal, sosyal ve eğitsel tedbirleri alması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu hüküm, çocukların zararlı maddelerden korunması konusunda devletlerin etkin önlemler geliştirmesini ve bu süreçte çok yönlü bir yaklaşım benimsemesini zorunlu kılmaktadır.

Küresel uyuşturucu kontrol sisteminin temel taşlarını oluşturan yukarıdaki uluslararası sözleşmelere taraf devlet olarak Türkiye, uyuşturucu ile mücadelede global çerçevede belirlenen normlara uyum sağlamaktadır. Bununla birlikte, Türkiye yalnızca taraf olduğu sözleşmelerin gerekliliklerini yerine getirmekle kalmayıp BM ve diğer uluslararası kuruluşlar bünyesinde

yürütülen projelere ve faaliyetlere de etkin destek sunmaktadır. Türkiye, küresel düzeyde uyuşturucu ile mücadeleyi güçlendiren girişimlere katkıda bulunarak uluslararası iş birliğini teşvik etmekte ve ilgili mekanizmalarda etkin rol üstlenmektedir. Türkiye, Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Maddeler Komisyonu (UMK) toplantılarına etkin katılım sağlamaktadır. UNODC'ye en fazla destek veren ülkelerden biri olan Türkiye, 2012-2024 yılları arasında UMK'de kesintisiz temsil edilmiştir.

Türkiye ayrıca; Avrupa Konseyi bünyesinde oluşturulan Pompidou Grubu, Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezi (SELEC), Ekonomik İş birliği Teşkilatı (EİT) ve Karadeniz Ekonomik İş birliği Teşkilatı (KEİ) gibi bölgesel platformlarda uyuşturucuyla mücadele çalışmalarına katkıda bulunmaktadır.

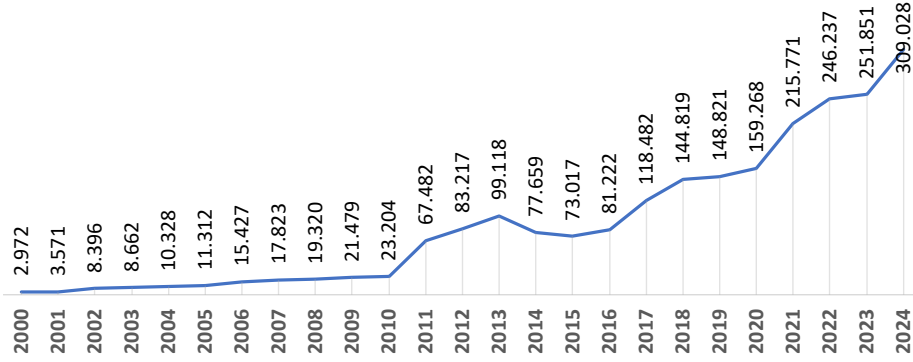
Ulusal ve uluslararası düzeyde uyuşturucu ve psikotrop maddelerin kaçakçılığına karşı yürütülen eğitim faaliyetlerinde yetkili olan EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığına bağlı Narkotik Eğitim Akademisi, bölgesel ihtiyaçlara uygun programlar sunarak uyuşturucuyla mücadelede akademik bir merkez olarak öncü rol üstlenmektedir.

Ülkemiz, Lizbon merkezli Avrupa Birliği Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi'ne (EMCDDA) katılma kararı almış, bu doğrultuda 30 Ekim 2007'de Ankara'da imzalanan Katılım Anlaşması 01 Haziran 2014 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Avrupa Komisyonu tarafından EMCDDA müktesebatında değişikliğe gidilmiş olup Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü 1 Temmuz 2023 tarihinde onaylanmıştır. 2 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla da Avrupa Birliği Uyuşturucu Ajansı (*European Union Drugs Agency-EUDA*) çalışmalarına başlamıştır.

5.4.2. Uyuşturucunun Arzı ile Mücadelede İstatistiksel Veriler

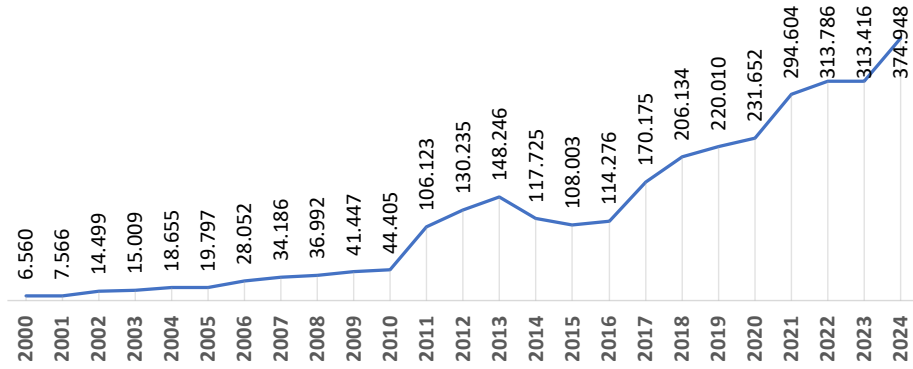
Uyuşturucunun arzı ile mücadele kapsamında EGM ve JGK tarafından 2000 ile 2024 yılları arasında ele geçirilen esrar, kök kenevir ve türevleri ile kokain ve sentetik ecza maddelerine yönelik olay sayıları, şüpheli sayıları ve yakalanan madde miktarlarına yönelik istatistiki veriler grafik hâlinde sunulmuştur. Kolluk kuvvetlerince 2000 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamına giren olaylara yönelik istatistiki veriler aşağıdaki gibidir:

Olay Sayısı

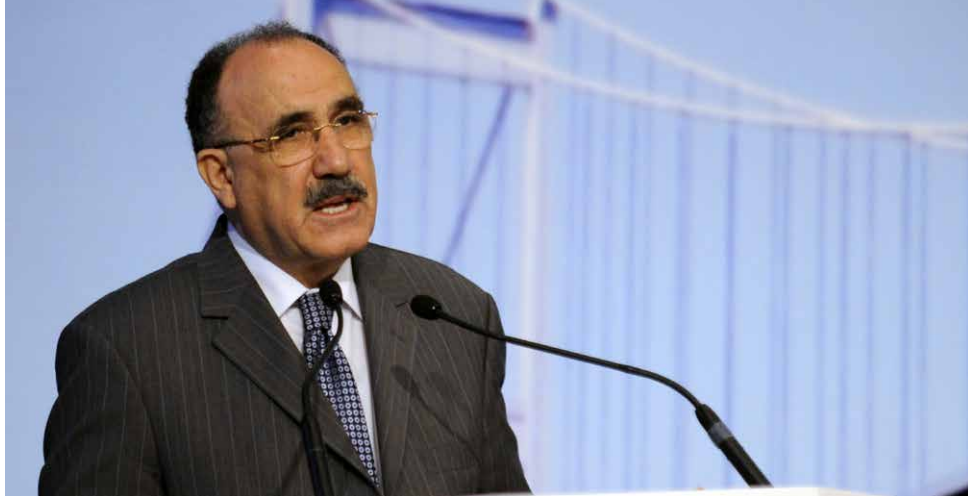

Kolluk kuvvetlerince 2000 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamında yakalanan şüphelilere yönelik istatistiki veriler aşağıdaki gibidir:

Şüpheli Sayısı

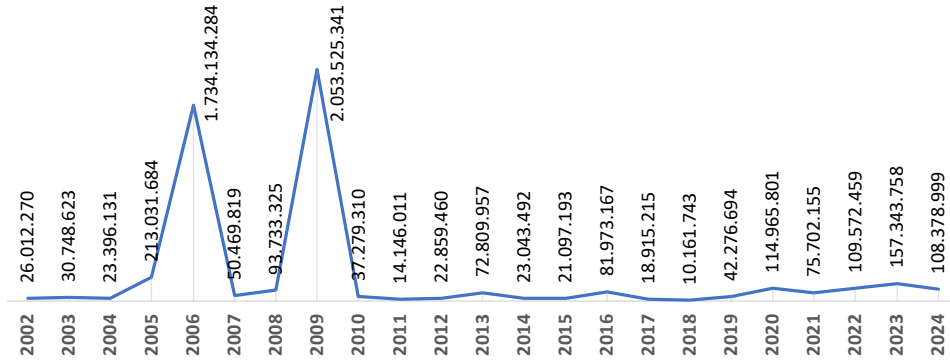
Uyuşturucu suçlarına yapılan müdahalenin ve yakalanan şüpheli sayılarının artması, uyuşturucu sorununu veya mücadelenin başarısını tek başına ifade etmekte yeterli değildir. Diğer taraftan olay ve şüpheli sayılarındaki düşüş de mücadelede başarı sağlanmadığı anlamına gelmemektedir. Çünkü uyuşturucu suçları yüksek oranda kolluk müdahalesi ile ortaya çıkmaktadır. Uyuşturucu sorununu veya uyuşturucuyla mücadelenin başarısını ölçmek, bu suçlara dönük ihbarlar, sokaklarda görülen narkotik madde çeşitliliği, narkotik maddelerin sokak fiyatları endeksi, doz aşımı ölümler ve tedavi sayıları gibi birçok değişken dikkate alınarak anlamlı hâle gelebilmektedir. Ayrıca, ülkelerin uyuşturucu ile mücadele politika ve uygulamaları birbirlerini doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir. Bu noktada uyuşturucu mücadelesinin küresel uyum içinde sürdürülmesi önem arz etmektedir.

60. Hükümet İçişleri Bakanı Beşir Atalay 26. Uyuşturucu ile Mücadele Konferansı'nda, 8 Temmuz 2008

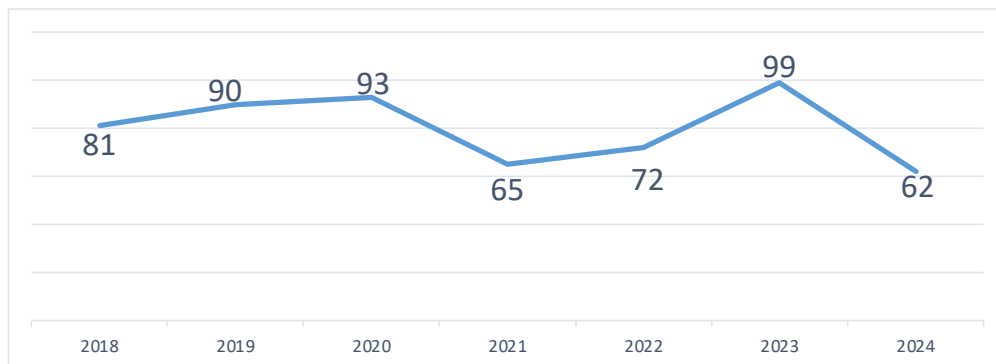
Kolluk kuvvetlerince 2002 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamında ele geçirilen kenevir/kök miktarı aşağıda verilmektedir.

Kenevir/Kök

Kolluk kuvvetlerince 2000 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamında ele geçirilen esrar/ kilogram miktarı aşağıda verilmektedir.

Esrar/ Ton

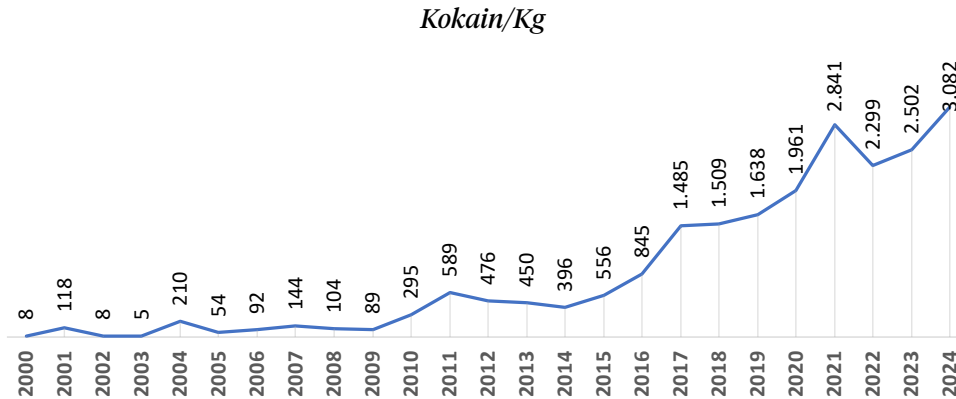

Esrar, dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de en fazla kaçakçılığı yapılan ve kullanılan yasa dışı uyuşturucudur. Bu kapsamda, diğer uyuşturuculara göre esrarın öne çıkmasının altında yatan bazı nedenler bulunmaktadır. Bunlar arasında:

- Esrar türevi maddelerin elde edildiği kenevir bitkisinin, farklı iklim koşullarında kendiliğinden ya da insan faktörüyle yetiştirilebilmesi,
- Kenevir bitkisi ekiminde, çok fazla uzmanlık bilgisi ve diğer endüstriyel tarım ürünlerine göre ileri tarım uygulamalarına ihtiyaç duyulmaması,
- Esrar üretiminin sentetik uyuşturucular üretiminde olduğu gibi kimyasal bir süreçte ihtiyaç duyulmamasından dolayı düşük maliyetler olması,
- Üretim sürecinde kimyasalların kullanılmamasından dolayı diğer uyuşturuculara göre daha az zararlı olabileceğine dair yanlış toplumsal algı,
- Esrara yönelik yüksek taleple paralel biçimde kaçakçılığının da artması,
- Kenevir bitkisinin ulaşımın zor olduğu coğrafi bölgelerde yetişebilmesinden dolayı yasa dışı ekimin kontrolünde kısmi zorluklar yaşanması öne çıkmaktadır.

Ülkemizde esrarın yaygın formları olan toz, kubar ve sıvı esrarın kullanım ve kaçakçılığıyla karşılaşmaktadır. Bu formlar arasında en yaygın olanın kubar formu olduğu görülmektedir. Bunlar dışında, son yıllarda küresel boyutta ortaya çıkan ve “skunk” sokak ismiyle de bilinen esrar türevi de ülkemizde görülmeye başlamıştır. Diğer esrar türevlerine göre kubarın daha fazla karşılaşılmasının temel nedenleri arasında üretiminin diğer formlara göre daha kısa sürede ve düşük maliyetlerde gerçekleşmesi yer almaktadır.

Kolluk kuvvetlerince 2000 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamında ele geçirilen kokain/ kilogram miktarı aşağıda verilmiştir:

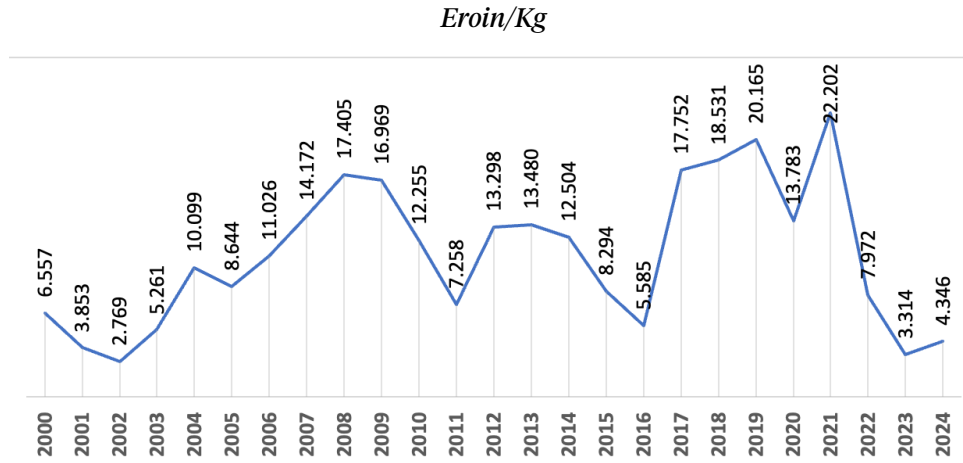

Küresel boyutta kokain üretimi ve kaçaklığındaki artışlardan, suç gruplarının alternatif rota arayışları ve kendi aralarındaki sınır aşan iş birliğinin sonucu olarak birçok ülkede olduğu gibi ülkemiz de etkilenmektedir.

Önceki yıllarda da kullanılan kurye yöntemi, kokain kaçakçılığında sıklıkla başvurulan bir yöntem olmuştur. Kurye yöntemiyle yapılan kaçakçılıkta çoğunlukla Güney Amerika, Afrika ve görece az sayıda Avrupa uyruklu şahısların suç grupları tarafından kullanıldığı görülmüştür.

Küresel boyutta kokain üretimindeki artışa paralel, başta Avrupa olmak üzere kokain pazarlarında büyüme yaşanmış, yeni pazarlar ortaya çıkmış ve farklı rotalar yaygınlaşmıştır. Bu gelişmeler sonucunda dünya genelinde, özellikle deniz yoluyla kokain kaçakçılığında önemli artışlar yaşanmaya başlamıştır.

Kolluk kuvvetlerince 2000 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamında ele geçirilen eroin/ kilogram miktarı aşağıda verilmiştir:

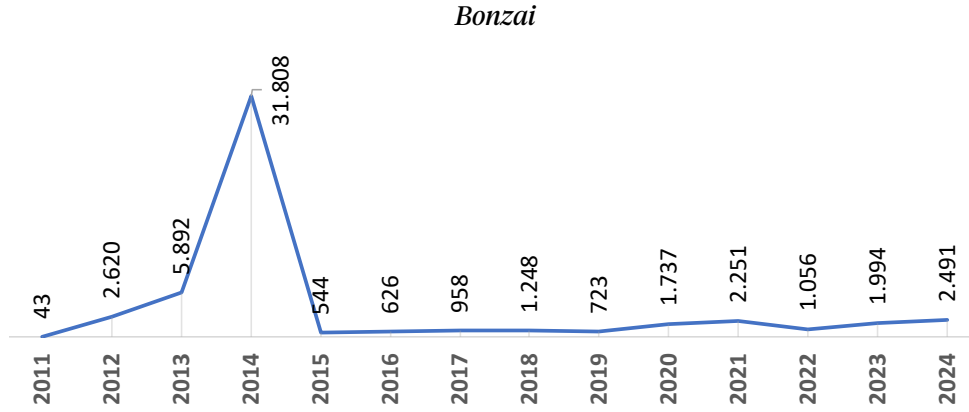

Haşhaş bitkisinde doğal olarak bulunan alkaloidlerden biri olan morfinden elde edilen eroin, geçmişten bu yana küresel uyuşturucu pazarlarında sıklıkla karşılaşılan yasa dışı uyuşturucu maddelerden biridir. Bitki temelli yarı sentetik bir uyuşturucu olan eroinin üretim ve kaçakçılık faaliyetleri, ekim alanlarındaki iklim şartları ve bu bölgelerde yaşanan siyasi gelişmelere bağlı olarak yıldan yıla farklılıklar göstermektedir.

Eroin dâhil diğer opiyatların kaçakçılığı ve üretiminde Afganistan hâlen küresel boyutta en büyük tedarikçi ülke olmaya devam etmektedir. En fazla ölçekte haşhaş ekim alanlarına sahip Afganistan'da yaşanan iklim değişikliği ve siyasi gelişmeler, başta eroin olmak üzere küresel boyutta opiyat üretimi ve kaçakçılığında radikal değişimlere neden olmaktadır. Mücadele politikamız, bu tehdit kaymasını (eroinden sentetik opioide) öngörerek, Erken Uyarı Sistemi aracılığıyla yeni maddeleri hızla yasal kapsama almakta ve operasyonel odağını, geleneksel rotalardan sentetik ecza ve kimyasalların kaçakçılığına kaydırmaktadır. Her ne kadar 2024 yılında ülkemizde ele geçirilen miktar,

2022 ve önceki yıllara göre önemli ölçüde azalmış olsa da eroin hala küresel çapta ele geçirilen uyuşturucu miktarının önemli bir kısmını oluşturmaktadır.

Kolluk kuvvetlerince 2011 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamında ele geçirilen bonzai/ kilogram miktarı aşağıda verilmektedir.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de geleneksel uyuşturucular dışında kalan ancak bu maddelere benzer etkiler gösteren yeni psikoaktif maddelerin (NPS) görülme sıklığı giderek artmaktadır. Esrar içerisinde bulunan, kişide psikoaktif (halüsinojen) etkiye neden olan tetrahidrokannabinol (THC) ile benzer psikoaktif özelliklere sahip olan ve çeşitli kimyasallar kullanılarak tamamen sentetik olarak elde edilen NPS grubuna “sentetik kannabinoidler” denmektedir.

Sentetik kannabinoidler, Avrupa’da görüldüğü tarihten çok kısa bir süre sonra, 2010 yılında ilk kez ülkemizde de görülmüştür. Bu maddeler, 2011 yılında yasa kapsamına alınmış ve birçok farklı türüyle karşılaşılmaması neticesinde 2015 yılında jenerik sınıflandırma kapsamına dâhil edilmiştir. Ülkemizde yaygın olarak “bonzai” ismiyle bilinen sentetik kannabinoid ham maddesi; kâğıda da emdirilebilmektedir.

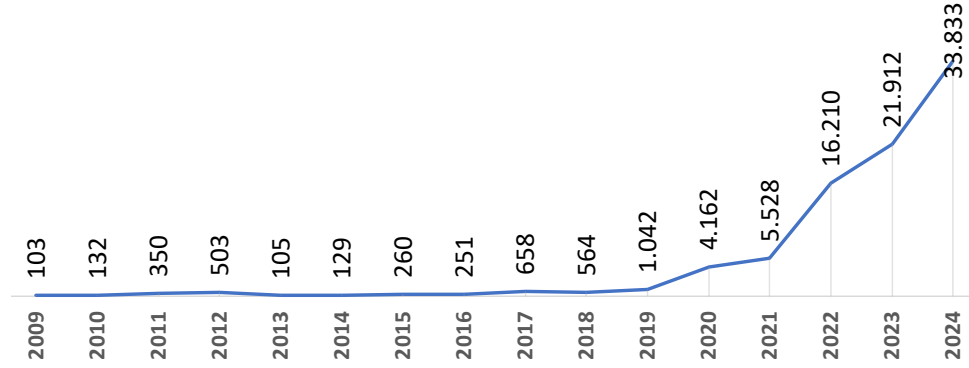
Bunların dışında sentetik kannabinoidlerin zehirlenme riski yüksek maddelere emdirildiği durumlarla da karşılaşılmaktadır. Kullanımdan kaynaklı sağlık riskleri ciddi boyutta artmakta ve ölümlere sebebiyet vermektedir. Ülkemizde sentetik kannabinoidler emdirme dışında sıvı formu da yakalanmıştır. Sentetik kannabinoid yakalamalarına yönelik yürütülen soruşturmalara bakıldığında, ham madde formunun çoğunlukla Çin’den kargo yoluyla yasal madde isimleriyle beyan edilerek ülkemize ulaştırıldığı görülmektedir.

Son dönemlerde Avrupa’da sentetik kannabinoidlerin işleme ve paketlenmesinin ötesinde sentezlenebildiği de göz önüne alındığında; sentetik kannabinoid kaçakçılığının yakın gelecekte ülkemiz açısından ciddi bir tehdit oluşturacağı değerlendirilmektedir.

Ham madde formunda ülkemize kaçakçılığı yapılan sentetik kannabinoidler farklı kimyasallar kullanılarak çoğaltılmaktadır. Bunun yanı sıra, ham maddenin içine haşere ve tarım ilacı gibi zehirli katkıların da eklenmesiyle ham maddenin çoğaltıldığı bilinmektedir. Çoğu kullanıcı bu katkıların neden olduğu zehirlenme etkisinin narkotik madde etkisi olduğunu düşünmektedir.

Kolluk kuvvetlerince 2009 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamında ele geçirilen metamfetamin/kilogram miktarı aşağıda verilmiştir:

Metamfetamin/Kg

Amfetamin tipi uyarıcılar arasında yer alan metamfetamin, dünyada olduğu gibi ülkemizde de amfetamin tipi uyarıcılar (ATS) grubunda en fazla yakalaması yapılan madde olmaya devam etmektedir.

Önceki yıllarda olduğu gibi, İran kara sınırı metamfetamin kaçakçılığında sıklıkla kullanılmaya devam etmekte ve en yüksek miktarda metamfetamin yakalamaları yine bu bölgede gerçekleşmektedir. Ülkemiz metamfetamin yakalamalarında 2109 yılında başlayan dikkat çekici yükseliş, ilerleyen yıllarda da artarak devam etmiştir.

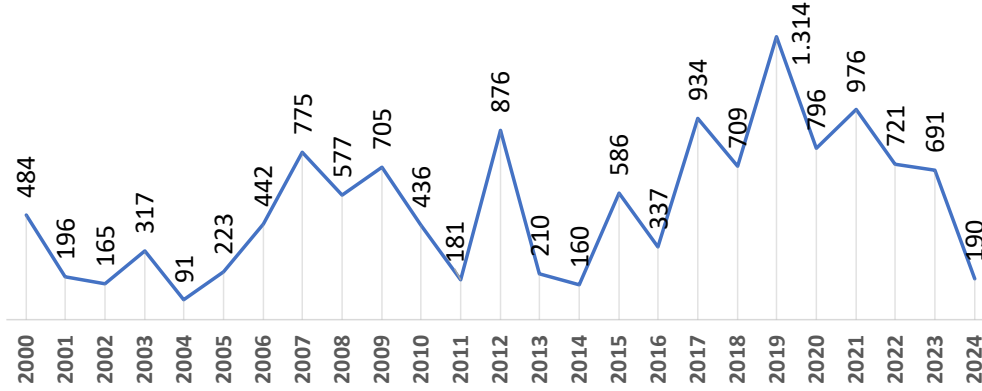
Ülkemizde, metamfetaminin kristal ve tablet formun yanı sıra sıvı formundaki kaçakçılığıyla da sıklıkla karşılaşılmaktadır. Muhtelif kimyasallar kullanılarak kristal forma dönüştürülen sıvı metamfetamin kaçakçılığı, dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de kaçakçıların kontrol tedbirlerinden kaçınmak için sıklıkla başvurdukları bir yöntemdir.

Kolluk kuvvetlerince 2017 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamında ele geçirilen skunk/kilogram miktarı aşağıda verilmiştir:

Yaydığı keskin koku nedeniyle “skunk” (kokarca) olarak isimlendirilen esrar türevi madde, son yıllarda ülkemizde sıklıkla karşılaşılan esrar formları arasındadır. “Skunk”, yetiştirilmesinde kullanılan tohumlar laboratuvar ortamında sentezlenmekte ve bu nedenle diğer esrar formlarına göre yüksek oranda THC içerdiği ifade edilmektedir.

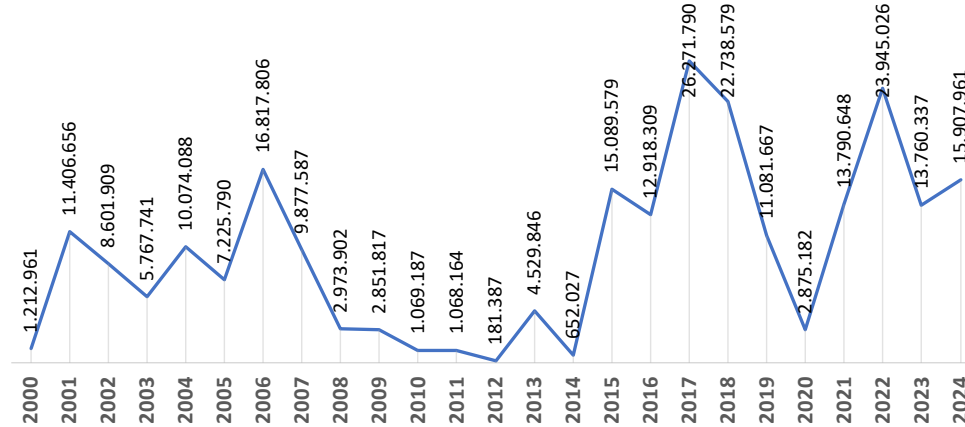
Kolluk kuvvetlerince 2000 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamında ele geçirilen afyon sakızı/kilogram miktarı aşağıda verilmiştir:

Afyon Sakızı/Kg

Kolluk kuvvetlerince 2000 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamında ele geçirilen captagon/adet miktarı aşağıda verilmiştir:

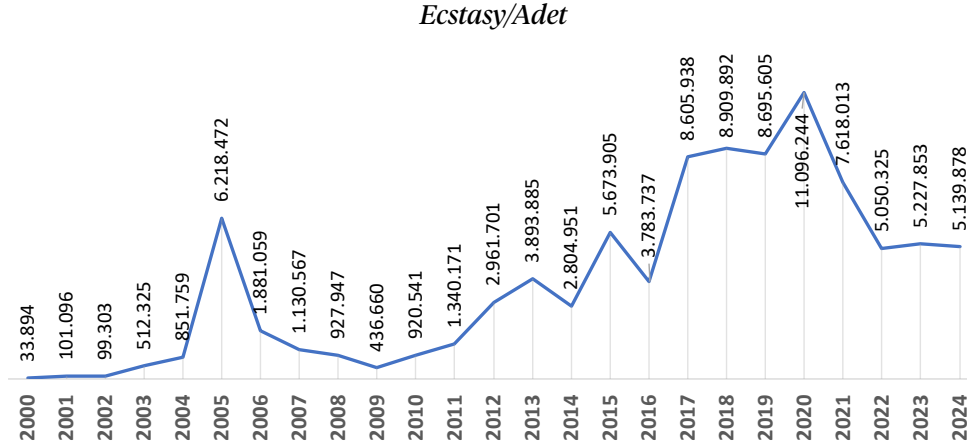
Captagon/Adet

Captagon, ilk kez 1960'larda dikkat eksikliği ve narkolepsi tedavisinde kullanılan psikoaktif bir ilacın marka ismi olarak ortaya çıkmıştır. Suistimalinin artması ve kaçakçılığının yapılması nedeniyle 1986 yılında etken maddesi olan fenetillin BM 1971 Psikotrop Maddeler Sözleşmesi'nde yer alan Tablo 2'ye dâhil edilmiştir. Böylece, Captagon ilacının üretimi ve kullanımı yasaklanmıştır.

Günümüzde, Captagon sadece yasa dışı bir uyuşturucu madde olarak adlandırılmakta, fenetylline etken maddesi üretimi yapılmadığından dolayı tablet içeriklerine amfetamin eklenerek yasa dışı uyuşturucu pazarlarına sunulmaktadır.

Kolluk kuvvetlerince 2000 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamında ele geçirilen ecstasy/adet miktarı aşağıda verilmiştir:

Ecstasy olarak bilinen 3,4-methylenedioxy-methamphetamine (MDMA), ATS grubunda yer alan sentetik bir uyuşturucudur. BM 1971 Psikotrop Maddeler Sözleşmesi Tablo 1'de belirtilen uyuşturucular arasında bulunan MDMA, ülkemiz dâhil olmak üzere birçok ülkede yasaklı uyuşturucu maddeler arasında yer almaktadır. Genellikle tablet formunda olan MDMA; toz, kristal, kapsül ve sıvı formlarda da görülebilmektedir. Farklı renk ve boyutlardaki tabletlerde genellikle bir resim, sembol veya logo yer almaktadır.

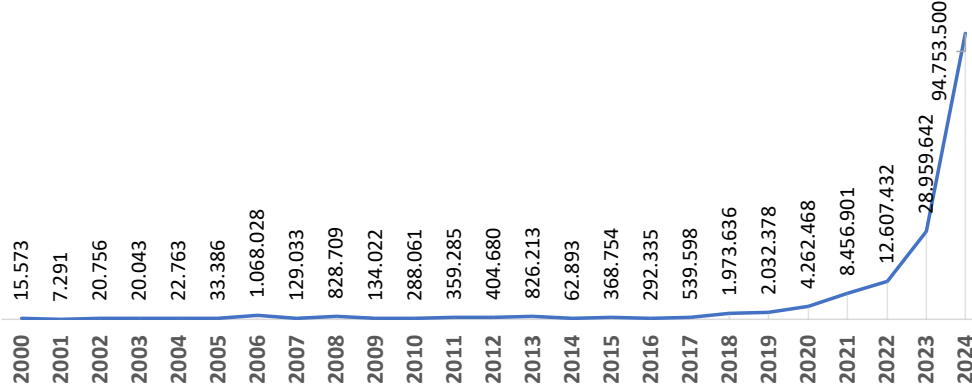
Küresel anlamda ecstasy tabletleri çoğunlukla MDMA içerse de metamfetamin, ketamin, katinonlar, kokain, metilon, 2C-I-NBOMe (Cimbi-5), parametoksiamfetamin (PMA) ve parametoksimetamfetamin (PMMA) gibi aşırı doz ölümlere de neden olan birçok uyuşturucu maddeyi de içerebildiği görülmektedir. Ülkemizde ecstasy yakalamalarında tablet içeriklerinde metamfetamin tespit edildiği vakalarla karşılaşmıştır.

AB ülkelerinden Hollanda ve Belçika, geçmişten bu yana sadece Avrupa'da değil küresel boyuttaki uyuşturucu pazarlarına yönelik ecstasy kaçakçılığında ana kaynak ülke konumuna sahiptir. Hollanda, küresel boyutta ecstasy kaçakçılığında kaynak ülke olarak öne çıkmaktadır.

Ülkemiz ise ecstasy kaçakçılığında öne çıkan hedef ülkeler arasında yer almaktadır. AB ülkeleri ve ülkemiz kolluk birimleri tarafından geçmiş yıllar içinde ele geçirilen ecstasy yakalama miktarlarına ait verilere bakıldığında; ülke sınırlarımız içerisinde ele geçirilen ecstasy miktarının tüm AB ülkeleri tarafından ele geçirilen miktara nazaran önemli ölçüde yüksek olduğu söylenebilmektedir.

Kolluk kuvvetlerince 2000 ile 2024 yılları arasında uyuşturucu ile mücadele kapsamında ele geçirilen sentetik ecza/adet miktarı aşağıda verilmiştir:

Sentetik Ecza/Adet

Yasa dışı uyuşturucularla benzer etkilere sahip olan ve kullanımı reçeteye (kırmızı ya da yeşil) tabi olan sentetik eczaların kaçakçılığı ve suiistimalinde son yıllarda gözle görülür artışlar olmuştur. Önceki yıllarda kolluk birimlerimizce gerçekleştirilen yakalamalarda ele geçirilen sentetik eczaların genellikle kaçakçılığı yapılan eczalar olduğu görülmekle birlikte, son dönemlerde yasa dışı üretildiği de anlaşılmaktadır.

2024 yılı ve önceki yıllara ait sentetik ecza yakalamalarına bakıldığında, pregabalin etken madde içeren ecza yakalamalarının öne çıktığı görülmektedir. Bu kapsamda Galara isimli sentetik eczalar, ele geçirilen miktar açısından en büyük paya sahiptir. Ayrıca, aynı ibareye sahip eczaların yasa dışı üretilen sentetik eczalar arasında da en yüksek orana sahip olduğu tespit edilmiştir. Galara isimli eczaların yanı sıra Gerica ve Lyrica isimli eczaların yüksek oranlarda ele geçirildiği anlaşılmaktadır.

Pregabalin etken maddesi içeren eczalar, başta erooin olmak üzere opioid bağımlılarının yoksunluk hissini gidermek amacıyla sıklıkla tercih edilmektedir. Bu durum göz önüne alındığında, ülkemizde yıldan yıla suistimali artan sentetik eczaların diğer yasa dışı uyuşturucularla aynı derecede bir tehdit unsuru taşıdığını söylemek mümkündür. Nitekim son yıllarda özellikle Batı Afrika bölgesi başta olmak üzere, küresel boyutta kaçakçılığı ve kullanımı giderek artan sentetik opioid türevi ilaçlar arasında yer alan ve yeşil reçeteye tabi olan Tramadol suiistimalinin ülkemizde de artış eğiliminde olduğu görülmektedir.

Bu nedenden dolayı, ülkemiz içinde ele geçirilen ve suiistimal edilen Tramadol eczaların ülke içinde kaçakçılığı yapılan ilaçlardan ziyade, çoğunlukla dış menşeli olduğu söylenebilmektedir. Bu kapsamda, en fazla miktarlarda yakalamaların ise gümrük birimleri tarafından genellikle İstanbul ve İran'dan ülkemize girişteki gümrük kapılarında gerçekleştiği görülmektedir.

Sentetik opioid türevleri arasında yer alan fentanil ve analogların kaçakçılığında ve kullanımında başta Kuzey Amerika bölgesinde olmak üzere küresel boyutta artış eğilimi görülmüştür.

Ülkemizde son dönemlerde sentetik opioid türevi ilaçların suiistimalindeki artış nedenlerinden birinin eroin tedarikindeki azalış olabileceği göz önüne alınarak bu durum, ilgili kurumlarca yakından takip edilmektedir.

□ *Suç Gelirleriyle Mücadele*

Uyuşturucunun arz boyutunda en önemli mücadele alanlarından biri de suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama suçu ile mücadeledir. Uyuşturucu madde imal ve ticareti, kazancın yüksek olduğu bir suç ekonomisidir ve mücadelede başarının önemli bir unsuru, bu suçların hayat damarı olan gelirlerinin ortaya çıkarılmasıdır. Suçlular arasındaki finansal akışların analiz edilmesi, organize suçlarla terör suçları arasındaki bağlantının tespitine ve bu sayede terörizmin finansmanı ile mücadeleye de katkı sağlayacaktır. Bu amaçla, EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı bünyesinde 30 Ocak 2019 tarihinde kurulmuş olan Suç Gelirleriyle Mücadele Şube Müdürlüğü tarafından etkin bir mücadele sürdürülmekte ve suçtan elde edildiği tespit edilen para, araç ve taşınmaza el konmaktadır. Uyuşturucu madde ticaretinden elde edilen suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi, ülkemiz ve uluslararası alanda büyük önem taşıyan bir mücadele alanıdır.

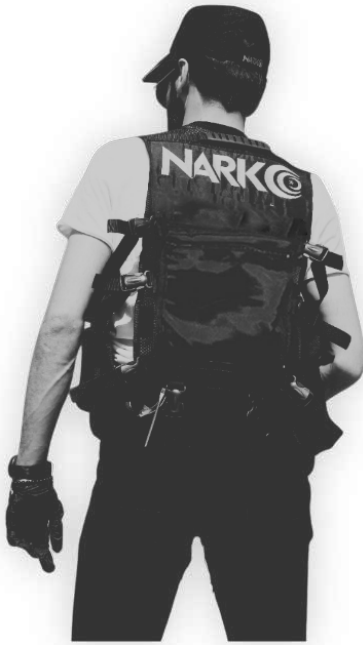

Suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi alanında verilen mücadelenin somut göstergeleri faaliyet istatistiklerine yansımıştır. 2019 yılından 30 Eylül 2025 tarihine kadar; 4.765 şüpheli şahsa yönelik 503 soruşturma talimatı alınmış, 129 operasyon gerçekleştirilmiştir. Söz konusu operasyonlar neticesinde 58 milyar 985 milyon TL değerinde mal varlığına el konmuştur.

5.4.3. Uyuşturucu ile Mücadele Kapsamında Hayata Geçirilen Proje ve Faaliyetler

Ülkemizde kolluk teşkilatları tarafından uyuşturucu ve uyarıcı madde imal ve ticareti ile bu maddelerin üretiminde kullanılan ara kimyasal maddelerin kaçakçılığı, bu maddelerin kullanılmasının kolaylaştırılması ve özendirme, bu suçlardan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama suçuyla mücadele edilmesi ile bu alanda ilgili kamu ya da özel kurum ve kuruluşlarla, yabancı ülke kanun uygulayıcı birimi ve uluslararası kuruluşlarla eş güdüm içerisinde yapısal, stratejik, teknik ve eğitim iş birliği çalışmaları yürütülmektedir.

İçişleri Bakanlığı, bir insanlık suçu olarak nitelendirdiğimiz uyuşturucu suçlarıyla mücadeleyi; tüm dünya çocuklarını kendi çocuklarımız gibi gören bir bakış açısıyla yürütmekte ve geçmiş tecrübesini her gün yenileyerek geliştirdiği etkin ve sürdürülebilir mücadele yaklaşımlarını devam ettirmektedir.

JGK sorumluluk bölgesindeki köy ve beldelerde bulunan okullarda, öğrencilerin güvenliğini sağlamak amacıyla düzenli denetimler yapılmaktadır. Bu denetimlerle, okul çevresinde uyuşturucu madde satışının ve kullanımının önlenmesi hedeflenmektedir. Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlükleri ile Jandarma Komutanlıkları eş güdümlü bir şekilde devriye faaliyetleri planlamaktadır. Planlanan bu faaliyetler kapsamında, resmî ve sivil ekipler, okul giriş ve çıkış saatlerinde okul çevresinde kontroller yapmaktadır. Ayrıca ilkokul, ortaokul, lise, üniversite ve öğrenci yurtları çevresinde güvenliği tehdit eden kişiler denetlenmektedir. Farklı zamanlarda EGM ve JGK ekiplerince “Huzurlu Okul Önleri” ve “Huzurlu Sokaklar” uygulamaları icra edilmektedir. Bunun yanı sıra, gençlerin sık bulunduğu internet kafeler, kahvehaneler, parklar ve alışveriş merkezlerinde de düzenli kontroller yapılmaktadır.

Önleyici faaliyetler kapsamında 2019 yılından 2025 yılının Haziran ayına kadar Türkiye genelinde kolluk birimleri tarafından eş zamanlı olarak 22 “Huzurlu Okul Önleri ve Huzurlu Sokaklar Uygulamaları” icra edilmiştir.

Uyuşturucu kullanıcılarının mesken tuttuğu ve kullanım olaylarının artışına neden olan metruk yapıların tespiti ile yıkılması işlemleri de mücadelemizde önemli bir yer tutmaktadır. 2024-2028 Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planında da yer alan bu faaliyet, kolluk birimlerimiz tarafından hassasiyetle takip edilmektedir. Bu kapsamda, günümüze kadar JGK ve EGM sorumluluk bölgesinde 138.589 adet metruk yapı tespit edilmiş, bunlardan 104.472 adedi yıkılmıştır. Hâlihazırda 16.993 metruk yapının yıkım işleri devam etmektedir.

Arz ile mücadelede kolluk teşkilatı birimlerinin yapısal kapasitesinin artırılması amacıyla yapay zekâ dâhil tüm teknik imkânların kullanıldığı analiz projelerinin yanı sıra, diğer teknik takip, izleme ve inceleme araçlarının geliştirilebileceği atölyeler (ASENA, merkez ve bölge teknik atölyeleri) kullanılmaktadır. Gelişen teknoloji ile birlikte internet üzerinden yapılan uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadele kapsamında EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı bünyesinde Narko-Siber Şube Müdürlüğü kurularak bu alandaki kapasite hızla artırılmaktadır. Öte yandan, arz ile mücadelede narkotik personelinin görünürlüğünün artırılması ve sokak satıcıları başta olmak üzere ilgili gruplara saha baskısı kurulması amacıyla “Narkotim, Alan Denetimi ve Metruk Binalar” gibi etkin projeler yürütülmektedir. Bu mücadelede toplum desteğinin ve bütünleşmesinin sağlanması amacıyla vatandaşlardan gelen bildirimleri analiz ederek mücadele stratejileri ve yapısal faaliyetler yürütülen UYUMA, NARVAS ve NARKOTİM gibi projelere özel önem verilmektedir.

2024-2028 Uyuşturucu ile Mücadele Eylem Planı

Uyuşturucu ile mücadele alanında çalışan tüm kurum ve kuruluşların yapacakları faaliyetlerin planlanmasını sağlayan 2024-2028 Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı, 15 Ekim 2024 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile;

- Belirtilen beş yıllık süreçte uyuşturucu ile mücadele konusundaki yol haritasının belirlenmesi,
- Yapılan çalışma ve faaliyetlerin tüm yurttaki eş güdüm içerisinde, birbirini destekleyecek ve etkisini artıracak şekilde yürütülmesi,
- Çalışma ve faaliyetlerin etkilerinin tanımlanan gösterge ve hedefler yoluyla sistematik bir şekilde sürekli takip edilerek uyuşturucu ile mücadelede etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

Eylem planı kapsamında Halk Sağlığı Yönetim Sistemi Portalına 20 Ocak 2025 tarihi itibarıyla veri girişleri açılmıştır. EGM ve JGK görev alanına giren hususlar, ilgili portala kaydedilmektedir.

Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu

Uyuşturucu, alkol, tütün gibi madde bağımlılıkları ile kumar, teknoloji bağımlılığı gibi davranışsal bağımlılıklarla mücadele çalışmalarının kararlılıkla sürdürülmesi, bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları arasında eş güdümün sağlanması amacıyla, 14 Şubat 2019 tarihli ve 2019/2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu (BMYK) oluşturulmuştur.

BMKY, Cumhurbaşkanı Yardımcısının Başkanlığında;

- Adalet Bakanı
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı
- Gençlik ve Spor Bakanı
- Hazine ve Maliye Bakanı
- İçişleri Bakanı
- Millî Eğitim Bakanı
- Sağlık Bakanı
- Tarım ve Orman Bakanı
- Ticaret Bakanı
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanı ile
- Cumhurbaşkanlığı Sağlık ve Gıda Politikalar Kurulu Başkanvekilinin katılımlarıyla toplanmaktadır.

Yüksek Kurulun ve çalışma gruplarının sekretarya hizmetleri ile alınan kararların takibi Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Organize Suçlarla Mücadele Eylem Planı

Türkiye’nin AB’ye katılım sürecinde kısa ve orta vadede gerçekleştirilmesi öngörülen hususları ihtiva eden Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı’nın “Adalet, Özgürlük ve Güvenlik” başlıklı 24’üncü faslı kapsamında, organize suçlarla mücadele ulusal stratejisinin uygulanması ve organize suçlarla mücadelenin güçlendirilmesi hedefi ortaya konulmuştur.

2022-2027 Organize Suçlarla Mücadele Ulusal Strateji Belgesi; KİHBİ Dairesi Başkanlığı eş güdümünde, AB’nin 2021-2025 tarihlerini kapsayan “AB Organize Suçlarla Mücadele Stratejisi” ile uyumlu olarak hazırlanmıştır.

2025-2027 Organize Suçlarla Mücadele Ulusal Eylem Planında; mafya tipi suçlar, mali suçlar, suç gelirleri ile mücadele, silah ve mühimmat kaçakçılığı, tehlikeli madde kaçakçılığı, uyuşturucu ve uyarıcı madde kaçakçılığı, akaryakıt kaçakçılığı, tütün ve tütün mamulleri kaçakçılığı, alkollü içki kaçakçılığı, emtia kaçakçılığı, kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı, göçmen kaçakçılığı gibi kaçakçılık suçları ile insan ticareti, siber suçlar ve sınır aşan organize suç örgütlerle mücadele hususlarına yer verilmiştir.

Yasa Dışı Kenevir Ekimi ile Mücadele Eylem Planı

2025 yılı Yasa Dışı Kenevir Ekimi ile Mücadele Eylem Planı kapsamında, yasa dışı kenevir tespiti ve önlenmesi amacıyla Cayrokopter ile Narkodevriye faaliyetleri icra edilmektedir. 21 Mart 2025 tarihinde yasa dışı kenevir ekimi ile mücadelede bütüncül bir yaklaşım ile 'sıfır tolerans prensibi' doğrultusunda, Eylem Planı hazırlanmış olup iş birliği içerisinde bulunan kurum/kuruluşlar ile çalışmalara devam edilmektedir.

Terör örgütünün finansman kaynaklarına yönelik gerçekleştirilen operasyonlara koşut, Diyarbakır bölgesinde kenevir ekim alanlarına yönelik operasyonlara ağırlık verilmiş ve 2023 yılında en yüksek miktarda kenevir bitkisi ele geçirilmiştir. 2024 yılında yoğun olarak icra edilen narko-terör operasyonları ve yürütülen NARKOGÖZ Projesi uygulamasıyla esrar ve skunk yakalamalarındaki büyük artış sonucu kenevir bitkisi ekiminde düşüş olmuştur.

Jandarma birimlerince ele geçirilen uyuşturucu/uyarıcı kimyasal maddelerin uygun şekilde depolanması maksadıyla çalışma başlatılmış, bu kapsamda 2025 yılının Temmuz ayında İstanbul/Alemdağ'da ilk depo inşaatı tamamlanarak faaliyete geçirilmiştir.

NARKOGÖZ Projesi

Ülkemizde en çok karşılaşılan uyuşturucu türü olan yasa dışı kenevirle (esrar) mücadelede teknolojik imkânlardan faydalanabilmek amacıyla 30 Aralık 2020 tarihinde Uzaktan Algılama ve Görüntü Analiz Konsepti (NARKOGÖZ) geliştirilmiştir. Devamında HAVELSAN'ın geliştirmiş olduğu İleri Gözetleme Teknolojileri (TUYGUN) projesi çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmalarla birlikte, görüntülerin sağlıklı bir şekilde analiz edilebilmesi maksadıyla Uzaktan Algılama ve Görüntü Analiz Yazılımı (ENVI) ile ilgili olarak kullanıcı personelin eğitimleri tamamlanmıştır. 2021 yılında Hava Kuvvetleri Komutanlığınca çekimi yapılan ve Harita Genel Müdürlüğünce ön işlemleri yapılan millî uydu (Göktürk-1 ve Göktürk-2) görüntülerimiz üzerinden yasa dışı kenevir tespit çalışmalarına başlamıştır. Aynı yıl içinde, yasa dışı ekimle mücadeleye katkısı olacağı değerlendirilen hiperspektral (insan gözüyle görülmeyen) kamerayla bütünleşik VTOL İHA Projesi, Havacılık Komutanlığınca başlatılmıştır.

17 Mart 2023'ten itibaren Harita Genel Müdürlüğünce çekimi yapılan ortofoto (koordinatlandırılmış hava fotoğrafı) ve uydu görüntüleri ile yasa dışı kenevir tespit çalışmaları NARKOGÖZ projesi kapsamına dâhil edilmiştir. Savunma Sanayi Başkanlığı eş güdümünde HAVELSAN A.Ş. ile 2024 yılında Toygar-N projesi kapsamında, multispektral kamerayla bütünleşik Matrice 350 RTK döner kanatlı İHA ile yasa dışı kenevir bitkisinin imza kütüphanesinin oluşturulması çalışmalarına başlanmıştır.

Atık Su Analiz Çalışması

15 Şubat 2018 tarihli Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu kararı uyarınca, atık su analiz çalışmasının Türkiye Yeşilay Cemiyeti sorumluluğunda olmak üzere Sağlık Bakanlığı, Adli Tıp Kurumu ve KİHBİ Dairesi Başkanlığı iş birliğinde yapılmasına karar verilmiştir. Proje sonucunda, Türkiye genelinde yasa dışı madde ile mücadele kapsamında bilimsel kanıta dayalı bulgulara sahip olunmaktadır. Bu yaklaşımla, araştırma kapsamındaki diğer ülkelerle karşılaştırma, arza yönelik eğilim analizi, gelişim ve önleme çalışmalarına dair bulgular elde edilebilmektedir.

□ UYUMA Projesi

Uyuşturucuya karşı verilen mücadelenin etkinleştirilmesi; teknolojik imkânlar aracılığıyla vatandaşlarımızın duyarlılığının ve toplumsal gözetimin artırılmasına ve toplumsal farkındalığın artırılmasına bağlıdır.

Bu kapsamda; uyuşturucu suçlarının önüne geçmek, suçu tüm delilleri ile ortaya çıkarmak, suçluları adalete teslim etmek ve vatandaşlarımızın elektronik ortamda seri bir şekilde bildirimde bulunmasını sağlamak amacıyla, tamamıyla yerli ve milli bir yazılım geliştirilmiştir. UYUMA uygulaması, EGM Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Daire Başkanlığı tarafından 26 Eylül 2018 tarihinde hayata geçirilmiştir. UYUMA sayesinde, bildirim yapan kişinin konum bilgisinin alınması ile 112 Acil Çağrı birimleri eş güdümünde bu bilginin en yakın kolluk birimine aktarılması sağlanmakta ve böylece olaylara daha hızlı müdahale edilmektedir.

UYUMA uygulaması, dijital mağazalardan kolaylıkla indirilebilmektedir. Kullanıcılar kolayca kayıt işlemini tamamladıktan sonra, kendilerine “SMS doğrulama kodu” gönderilmektedir. Bu kod ile , uygulamaya girilerek kayıt işlemi tamamlanmakta ve uygulama bildirim hazır hâle gelmektedir. Uygulama üzerinden kullanıcılar tarafından suç ile ilgili fotoğraf ve video gönderilebilmektedir. Kullanıcı bilgileri ise kesinlikle gizli tutulmakta ve üçüncü kişilerle paylaşılmamaktadır.

Projenin toplumda yaygınlaştırılması büyük önem taşımaktadır. UYUMA'nın tanıtımına yönelik çalışmalara EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı tarafından yürütülen projeler çerçevesinde devam ettirilmektedir. İllerde gerçekleştirilen NARKOREHBER faaliyetlerinde, vatandaşlarımıza uygulamanın teknik yönleri görsel materyaller eşliğinde anlatılmaktadır.

Hataya geçirildiği tarihten bu yana, uygulamayı toplam 783.642 kişi indirmiş; bu kapsamda 84.570 adet suç bildirimini yapmıştır.

□ *Narkotik Vaka Analiz Sistemi*

Uyuşturucuyla mücadelede etkin iletişim, güvenilir ve karşılıklı bilgi akışına dayalı bir köprüdür. Bu köprünün en önemli ayaklarından biri, vatandaşların ihbar ve bildirimlerini iletebildiği hatlardır. İhbar hatları, sadece bilgi toplama aracı değil, aynı zamanda kolluğun narkotik vakalara yaklaşımında bir pusuladır.

EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı tarafından geliştirilen Narkotik Vaka Analiz Sistemi (NARVAS), bu iletişim ağını daha da

güçlendiren bir teknolojik adımdır. 1 Kasım 2023'te 30 büyükşehirde hayata geçirilen proje, 1 Ocak 2024 itibarıyla 81 ilde faaliyete geçirilerek Türkiye genelinde uyuşturucuyla mücadeleye yeni bir boyut kazandırmıştır.

NARVAS, 112 Acil Çağrı Merkezi ve UYUMA uygulaması aracılığıyla vatandaşlarımızdan gelen narkotik ihbar ve bildirimlerini analiz eden bir yazılım platformudur. Bu analizler sonucunda elde edilen veriler, suç haritaları oluşturulmasından riskli bölgelerin tespitine, narkotik alan bölgeleri belirlenmesinden suçluların yakalanmasına kadar geniş bir yelpazede kullanılmaktadır.

NARVAS, sadece mevcut narkotik vakalarını çözmekle kalmayıp aynı zamanda gelecekteki suçları önlemeyi de hedeflemektedir. Proje sayesinde, önleyici faaliyetler daha sonuç odaklı bir şekilde konumlandırılabilen, planlı çalışmalar yapılabilmektedir. Elde edilen veriler, kolluk kuvvetlerinin en doğru zamanda ve en doğru yerde konumlanarak zehir tacirlerine göz açtırmamasına olanak tanımaktadır. 31 ilde uygulanan Alan Denetimi uygulamaları NARVAS'ın 81 ilde faaliyete geçmesiyle birlikte ülke geneline yaygınlaştırılmıştır.

□ *NARKOTİM*

EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı tarafından hâlihazırda yürütülen istihbarat ve operasyon odaklı çalışmalara ilave olarak, suçla mücadelede görünürlüğü artırarak suçun oluşmasının önlenmesi ve uyuşturucunun sokak düzeyinde ulaşılabilirliğinin engellenmesi amacıyla, NARKOTİM isimli proje 2014 yılında uygulamaya konulmuştur.

NARKOTİM kapsamında, Ekim 2018'de 81 ilin narkotik birimlerinde Narkotik timler oluşturulmuş ve projenin kurumsal hâle gelmesi sağlanmıştır. 2018-2024 yılları arasında toplam 443.534 olaya müdahale edilmiş, bu olaylarla ilgili olarak toplam 643.304 şüpheli hakkında yasal işlem uygulanmış ve bu kişilerin 104.510'u tutuklanmıştır.

□ NARKOALAN

NARVAS Projesi kullanılarak 81 ilimizde Alan Denetimi Narkotik uygulamaları yapılmaktadır. Narko-Alan projesi, 2017 yılında 17 ilde faaliyete geçmiş; 2024 yılına gelindiğinde ise 81 ilin tamamında yaygınlaştırılmıştır.

□ NARKO-OKUL

Geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın ve gençlerimizin uyuşturucu madde kullanımının engellenmesi amacıyla, eğitim-öğretim dönemi süresince 81 ilimizde bulunan yükseköğretim dâhil tüm eğitim kurumlarında narkotik madde ticaretinin/kullanımının önlenmesine yönelik Narko-okul uygulamaları yapılmaktadır. Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı eş güdümünde, 2019 yılından günümüze illerde toplam 33.067 uygulama yapılmıştır.

5.4.4. Uyuşturucu ile Mücadele Alanındaki Eğitim Faaliyetleri

□ **NARKOREHBER**

2017 yılında İçişleri Bakanlığı'na bağlı ilgili birimlerin birlikte hareket etmelerinin sağlanması ve uyuşturucuyla mücadeledeki önceliklerin belirlenerek bir yol haritası oluşturulması amacıyla, EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı sekreteryasında "İçişleri Bakanlığı Uyuşturucu ile Mücadele Uygulama Politikası" hazırlanmış ve 2017/2 sayılı Bakanlık Genelgesi ile yürürlüğe girmiştir. Politikası Belgesi çerçevesinde, "Yerel Yönetimlerin Uyuşturucu ile Mücadelede Etkin Kullanımının Sağlanması" faaliyeti kapsamında; narkotik birimlerince öncelikli olarak zabıta teşkilatı, temizlik görevlileri, özel güvenlik teşkilatı gibi gruplardan başlanarak eğitim verilmesi kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda, EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı tarafından "NARKOREHBER Eğitim Modülü" hazırlanmıştır. NARKOREHBER modülü 1 Kasım 2017 tarihinden itibaren ülkemizde başarıyla uygulanmakta, ulusal ve uluslararası çevrelerce farkındalığın artırılmasına dönük içeriğiyle örnek bir proje olarak gösterilmektedir. Modülü sunacak Narkorehberlerin yetiştirilmesi amacıyla, 2017 yılından 2024 yılı sonuna kadar yapılan toplam 6 Narkorehber eğiticilerin eğitimi ve güncelleme programlarından 1.013 personel faydalanmıştır. 2017 yılından 1 Ekim 2025 tarihine kadar toplam 119.931 etkinlikte 8.258.032 kişiye ulaşılmıştır.

□ **En İyi Narkotik Polisi: Anne**

Anne ve anne adaylarını madde kullanımı ve bağımlılığına karşı bilinçlendirmek amacıyla 2020 yılında "En İyi Narkotik Polisi: Anne" projesi hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında, uyuşturucu kullanımı ve bağımlılığı, aile içi iletişim, çocuk ve ergenlerle sağlıklı iletişim, bağımlılık sorunlarına çözüm yolları ve öneriler gibi konularda anne ve anne adaylarının farkındalıklarının artırılması temel hedefimizdir.

EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı bünyesinde yürütülmekte olan NARKOLOG projesi kapsamında, “hayatının herhangi bir döneminde madde kullandığını” beyan eden kişilerle gönüllülük esasına göre bir anket çalışması yapılmıştır. Anket sonuçlarına göre, örneklemin 2021 yılında %92,2’sinin, 2022 yılında %90,9’unun, 2023 yılında %86,1’inin, 2024 yılında ise %88,7’sinin annesinin “ev hanımı” olduğu ve bu kişilerin %82,8’inin aile fertleriyle birlikte yaşadığı görülmüştür. Kadınlar arasında uyuşturucu kullanım yaygınlığı erkekler ile karşılaştırıldığında çok daha düşük oranda çıkmaktadır.

Mevcut bulgular ve annelerin annelik içgüdüğü ile evlatlarına olan sonsuz sevgisi, madde kullanımı ile mücadelede annelere yönelik farkındalık ve bilinçlendirme faaliyetlerine ağırlık verilmesi ve özel bir önem atfedilmesi gerektiğini göstermiştir.

EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığınca TUBİM Bilim Kurulunun katkıları ile “En İyi Narkotik Polis: Anne” eğitim modülü hazırlanmış ve İl Narkotik Suçlarla Mücadele Şube müdürlüklerine gönderilmiştir. Projenin hedef kitlesi, anneler ve anne adaylarıdır.

Bilinçlendirme ve farkındalık eğitimine katılacak anneler; belediyeler, muhtarlar, halk eğitim merkezleri, sivil toplum kuruluşları, din görevlileri ve okul aile birlikleriyle eş güdüm halinde belirlenmektedir. Eğitim faaliyetinin yapılacağı mekânın tespitinde, kamu kurumları, belediyeler ve üniversitelerden destek alınmaktadır.

“En İyi Narkotik Polis: Anne” projesi kapsamındaki faaliyetlerin geniş kitlelere ulaşabilmesi amacıyla, 8 Mart 2022 tarihinde <https://narkotikpolisianne.com> internet sitesi hazırlanarak hayata geçirilmiştir.

EGM Narkotik Suçlarla Mücadele birimlerinde görevli Narkorehberler tarafından; 23 Ekim 2020 - 1 Ekim 2025 tarihleri arasında 88.072 etkinlikte toplamda 4.552.311 anne ve anne adayına ulaşılmıştır.

JGK tarafından 2021 yılında başlatılan “En İyi Narkotik Polis: Anne” eğitimleri kapsamında ise yine eğitici personel tarafından toplam 531.657 anne ve anne adayına eğitim verilmiştir.

□ *NARKO-GENÇLİK*

Bağımlılıkla Mücadele Eylem Planı'nın 1.3. maddesinde, “Üniversite öğrencilerine yönelik uyuşturucu bağımlılığı konusunda koruyucu/önleyici farkındalık çalışmalarının yapılması, üniversite ve/veya fakülte bazında panel, seminer ve konferansların düzenlenmesi, ilgili kurum ve kuruluşlarla üniversite öğrencilerine yönelik bilgilendirici video, tanıtım filmi vb. hazırlanması” ifadesi yer almaktadır. Bu çerçevede, üniversitelerden gelecek eğitim taleplerinin karşılanmasına yönelik TUBİM Bilim Kurulunun katkıları ile başta merak, arkadaş ısrarı ve özenme nedenleriyle madde kullanımını önleme ve sağlıklı bir sosyal yaşam sürdürme adına, gençlerin uyuşturucu tehdidi konusunda farkındalıklarının artırılması amacıyla “Gençlik Modülü” hazırlanmış; 28 Mayıs 2021 tarihinde eğitimlere başlanmıştır.

Bu kapsamda, 2021 yılından 1 Ekim 2025 tarihine kadar 6.620 faaliyette 1.605.241 üniversite öğrencisine ulaşılmıştır.

□ *Kolluk Kuvvetleri Eğitimi*

Narkotik suçlarla mücadelede vatandaşlarımızın bilinçlendirilerek uyuşturucuya karşı talebin azaltılabilmesi maksadıyla, tüm İl Jandarma Komutanlıklarında Narkotik Suçlarla Mücadele birimlerinde görevli personel tarafından “Madde Bağımlılığı ile Mücadele” kapsamında eğitimler verilmekte ve bilinçlendirme çalışmaları yürütülmektedir. 2019 yılında başlayan “Madde Bağımlılığı ile Mücadele” eğitimleri kapsamında, eğitici personel tarafından 273.761 kamu personeli-vatandaş, 82.809 üniversite öğrencisi, 5.388 subay, 25.813 astsubay, 9.298 uzman jandarma çavuş, 97.002 jandarma uzman çavuş, 36.471 er, 8.660 askeri öğrenci/kursiyer ve 1.231 devlet memuru olmak üzere toplamda 5550.443 kişiye eğitim verilmektedir.

Madde Bağımlılığı ile Mücadele Eğitimleri

Bunun yanı sıra, son yıllarda hem dünya hem de ülkemiz adına ciddi bir tehdit olarak görülen metamfetamin ile ilgili olarak narkotik suçlarla mücadele kapsamında çalışma yapan kolluk görevlileriyle Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü personeline “Güvenlik Güçlerine Yönelik Kolluk Kuvvetleri Eğitimi” verilmiştir. Bu kapsamda, 2022 yılından 1 Ekim 2025 tarihine kadar 3.021 faaliyette toplamda 171.618 personele eğitim verilmiştir.

NARKO-KAAN

EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı ve EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı eş güdümünde ülkemizde görev yapan özel güvenlik görevlilerinin uyuşturucu bağımlılığına karşı farkındalıklarının artırılması amacıyla, 26 Şubat 2022 yılında Narko-Kaan projesi hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, Narko-Kaan eğitim modülü hazırlanmıştır.

Bu projede, 2022 yılından 1 Ekim 2025 tarihine kadar 2.257 faaliyette toplamda 288.477 özel güvenlik görevlisine ulaşılmıştır.

□ NARKO-GÖÇMEN

Narkorehber, bilgilendirme faaliyetleri kapsamında Türkiye’de bulunan yabancı uyruklu şahısların uyuşturucuya karşı bilinçlendirilmeleri ve farkındalıklarının artırılması amacıyla hazırlanmış eğitim modülüdür. Narko-göçmen modülü kapsamında 19 Ağustos 2021 tarihinden itibaren eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir.

Bu kapsamda, 2021 yılından 1 Ekim 2025 tarihine kadar 1.898 faaliyette toplam 72.847 yabancı uyruklu şahsa ulaşılmıştır.

□ NARKO-TIR (HEDEF OLMA HEDEFSİZ KALMA) PROJESİ

Mülga Kalkınma Bakanlığı ve İstanbul Kalkınma Ajansının desteğiyle hayata geçirilen proje kapsamında hazırlanan ve alanında dünyada bir ilk olma özelliği taşıyan Narkotik Eğitim Tırı, ilk olarak 7 Ekim 2015 yılında İstanbul’da faaliyetlere başlamıştır. Narkotik Eğitim Tırında 9. sınıf ve üstü katılımcılara, iç mekânda bulunan 12 adet dokunmatik ekranda, 54 farklı konuda hazırlanmış madde kullanımı ve zararları; animasyonlar, düzenlenen eğitim programları çerçevesinde anlatılmaktadır. Konya İl Emniyet Müdürlüğüne de 2020 yılında ikinci Narkotik Eğitim Tırının tasarım ve yapımı tamamlanarak 2021 yılında faaliyetlere başlanmıştır.

Proje kapsamında 2015 yılından 1 Ekim 2025 tarihine kadar 49 ilde toplam 1.038.764 kişiye ulaşılmıştır.

■ *NARKO-NOKTA Projesi*

Halkın yoğun olarak bulunduğu kent meydanı ve AVM gibi alanlarda stant kurularak broşür ve bilgilendirici materyallerle vatandaşlarımıza uyuşturucu ile mücadele çalışmalarının emniyet birimlerince nasıl yapıldığını anlatmak, suç işlenen yerlerin tespitini sağlamak ve uyuşturucu maddeler hakkında aileleri bilgilendirmek amacıyla, 1 Haziran 2017 yılında Narko-Nokta Projesi hayata geçirilmiştir.

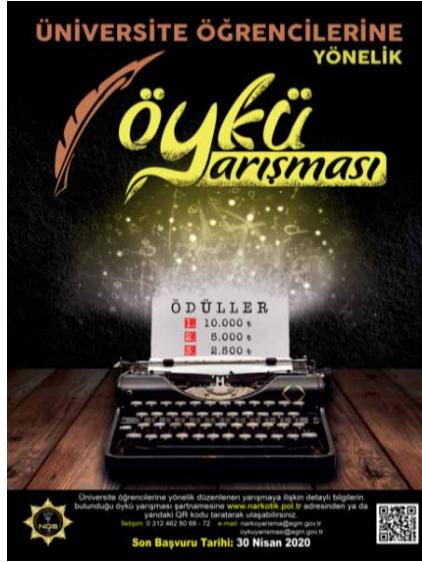
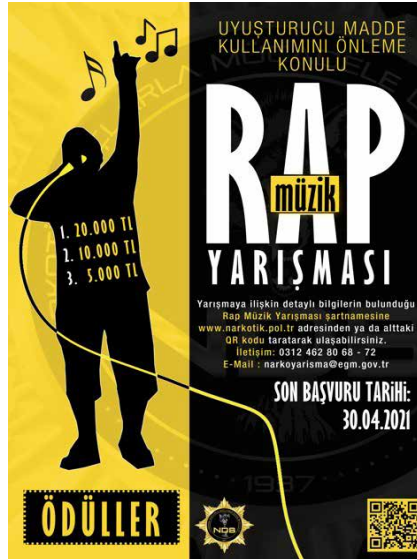
Bu kapsamda, 2017 yılından 1 Ekim 2025 tarihine kadar toplamda 16.386.906 kişiye ulaşılarak 10.038.885 materyal dağıtılmış ve gerekli bilgilendirme yapılmıştır.

■ *NARKO Yarışmalar*

Uyuşturucu madde bağımlılığının; sağlığa, insan ilişkilerine ve topluma verdiği olumsuz etkileri ortaya koymak, özellikle lise ve üniversite gençliği arasında uyuşturucu madde kullanımını önlemek ve uyuşturucunun zararlarına dikkat çekmek amacıyla, 2017 yılından günümüze EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı tarafından "NARKO YARIŞMA"lar düzenlenmektedir. Bu kapsamda düzenlenen yarışmalara ilişkin bilgiler aşağıda sunulmaktadır.

- **Afiş Yarışması:** 2 Kasım 2017-5 Ocak 2018 tarihleri arasında yapılan Afiş Yarışmasına; 63 ilden 784 öğrenci, 942 eser ile katılım sağlamıştır.
- **Slogan Yarışması:** 2 Kasım 2017-8 Aralık 2017 tarihleri arasında yapılan Slogan Yarışması'na 70 ilden 1.706 öğrenci, 3.618 eser ile katılım sağlamıştır.
- **Kısa Film Yarışması:** 26 Ekim 2018 ve 1 Mart 2019 tarihleri arasında yapılan Kısa Film Yarışması'na 344 öğrenci tarafından 344 eser ile katılım sağlanmıştır.

- **Öykü Yarışması:** 23 Aralık 2019-30 Nisan 2020 tarihleri arasında yapılan Uyuşturucu Madde Önleme Öykü Yarışması'na 156 üniversiteden 1078 öğrenci, 1.078 eser ile katılım sağlamıştır.
- **Rap Yarışması:** 30 Kasım 2020-16 Mayıs 2021 tarihleri arasında 18 yaş ve üzeri herkesin katılabileceği Rap Müzik Yarışması'na 694 kişi, 800 adet eser ile katılım sağlamıştır.
- **Narko-Proje Yarışması:** 20 Eylül-23 Aralık 2021 tarihleri arasında Narkotik Suçlarla Mücadele Merkez, il birimleri ve grup amirlikleri personeli ile sınırlı olmak üzere, önümüzdeki dönemde uyuşturucu ile mücadele alanında uygulanabilecek etkin projelere ulaşılması amacıyla Narko-Proje Yarışması düzenlenmiştir. Yarışmaya 96 kişi, 101 proje ile başvuruda bulunmuştur.
- **Afiş Yarışması:** 13 Ocak 2022-1 Mayıs 2022 tarihleri arasında üniversite öğrencilerine yönelik Uyuşturucu Madde Kullanımını Önleme Afiş Yarışması düzenlenmiştir. Yarışmaya, 562 Kişi, 720 eser ile katılım sağlamıştır. 12 Haziran 2022 tarihinde dereceye giren ilk beş eser açıklanmıştır.

■ NARKOLOG

EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı tarafından uyuşturucu suçlarının altında yatan nedenlerin ve risk faktörlerinin belirlenmesi yoluyla; uyuşturucu maddelerin arzı, madde kullanımı, uyuşturucu bağımlılığı, tedavi ve rehabilitasyon alanlarında yaşanan sorunlarla daha güçlü ve etkin biçimde mücadele edilmesi amacıyla, Haziran 2018 tarihinde NARKOLOG projesi hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, uyuşturucu madde suçundan işlem yapılan şüphelilere, eğitilmiş uzman personelce uygulanan ve 77 sorudan oluşan bir anket formu (NARKOFORM) hazırlanmıştır. Formlar, gönüllülük esasına göre doldurulmaktadır. 2018 yılından 1 Ekim 2025 tarihine kadar toplam 233.605 kişiye anket uygulanmıştır.

EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığınca, 2019 yılından günümüze kadar anket formu sonuçlarına göre her yıl Narkolog Analiz Raporu hazırlanmaktadır. Hazırlanan rapor, yapılacak çalışmalara katkı sağlaması amacıyla ülkemizde uyuşturucuyla mücadele alanında faaliyet yürüten tüm kurum ve kuruluşlar ile paylaşılmaktadır. Yine EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı tarafından 2024 yılı verileri ile hazırlanan “2025 Narkolog Profil Analizi Raporu” narkotik.pol.tr adresinde yayımlanmıştır.

JGK tarafından madde kullanıcıların profilinin belirlenmesine yönelik geliştirilen Madde Bağımlılığı Anketi kapsamında, 2021 yılından günümüze toplam 31.674 şüpheliye anket yapılmıştır. Uyuşturucuyla daha etkin mücadele edilebilmesi maksadıyla, 2018 yılında başlatılan “Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planları” kapsamında, madde bağımlılığı temelinde risk profili oluşturma ve raporlama çalışmalarına kolluk birimlerince devam edilmektedir. JGK ile EGM arasında söylem birliği olması amacıyla “Madde Bağımlılığı Anketi Sonuç Raporu” ifadesi “NARKOLOG Raporu” olarak değiştirilmiş; analiz yöntemi ve anket soruları konularında birliktelik sağlanmıştır. JGK sorumluluk bölgesinde 2024 yılında uyuşturucu suçlarından toplam 50.446 şüpheliye işlem yapılmış olup bu kişilerden 9.103’üne anket uygulanmıştır.

5.4.5. Uluslararası İş Birliği

Uyuşturucu ile mücadele birden fazla alanda yürüyen, farklı disiplinlerde uzmanlık gerektiren ve küresel boyutta yaşanan bir olgudur. Bu nedenle, gerek ülkeler arası gerekse uluslararası kurum/kuruluşlarla iş birliği olmaksızın herhangi bir ülkenin sadece ulusal boyutta bu mücadeleyi sürdürmesi zordur. Bu çerçevede, gerek ülkelerle operasyonel bilgi ve istihbarat paylaşımı gerekse bölgesel ve uluslararası kuruluşlarla etkin iş birlikleri devam ettirilmektedir.

Ülkemizde uyuşturucuyla mücadelenin kurumsal bir yapıda yürütülmesi amacıyla, Millî Güvenlik Kurulunun 26.04.1996 tarihli ve 393 sayılı tavsiye ve Bakanlar Kurulu'nun 25.07.1997 tarihli ve 97/9700 sayılı kararı ile Aile Araştırma Kurumu bünyesinde oluşturulan "Uyuşturucu Madde Kullanımı ile Mücadele Takip ve Yönlendirme Üst Kurulu" ile "Uyuşturucu Madde Kullanımı ile Mücadele Takip ve Yönlendirme Alt Kurulu" tarafından yürütülen çalışmaların 2000 yılında, AB standartlarına kavuşturulması hususu gündeme gelmiştir.

Bu çerçevede, Uyuşturucu Madde Kullanımı ile Mücadele, Takip ve Yönlendirme Alt Kurulu'nun 26.06.2001 tarihinde yapılan 50. Toplantısı'nda, EMCDDA'ya Türkiye'nin de katılımına karar verilmiştir. Dışişleri Bakanlığının teklifi üzerine Başbakanlık Makamı'nın 16.05.2002 tarihli yazısıyla, EMCDDA Ulusal

Temas Noktası olarak EGM/KOM/TADOC'un AB'ye bildirilmesi uygun görülmüştür. TADOC bünyesinde EMCDDA Ulusal Temas Noktası olarak büro teşkilatlanmasıyla faaliyetlerine başlayan TUBİM, 2008 yılında Şube Müdürlüğü seviyesine çıkarılmıştır.

Ülkemizin EMCDDA'ya üyelik süreci, 30.10.2007 tarihinde Türkiye ile Avrupa Birliği arasından imzalanan uluslararası anlaşma ile başlamıştır. 17.07.2014 tarihinde ise tam üyelik sürecimiz tamamlanmıştır.

Hâlihazırda, EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı bünyesinde faaliyet gösteren TUBİM, Avrupa Birliği Uyuşturucu Ajansı (EUDA) çalışmalarına Ulusal Temas Noktası olarak tam üye sıfatıyla katılım sağlamakta ve uyuşturucunun tüm boyutlarının ulusal ve uluslararası düzeyde izlemesini yapmaktadır.

TUBİM tarafından EUDA'nın yanı sıra diğer bölgesel ve uluslararası kuruluşlarla (UNODC, AGİT, EUROPOL, SELEC, Pompidou Grubu vb.) ülkemize ilişkin uyuşturucu verileri paylaşılmakta ve anılan kuruluşların faaliyetlerine katılım sağlanmaktadır.

EUDA ile tesis edilen uluslararası iş birliğinin ulusal düzeydeki çıktılarına bakıldığında TUBİM Bilim Kurulu ve Erken Uyarı Sistemi Ulusal Çalışma Grubu (Early Warning System-EWS), ülkemiz açısından önemli kazanımlar olarak ön plana çıkmaktadır.

□ *TUBİM Bilim Kurulu*

EUDA'ya bağlı olarak faaliyet gösteren ve Avrupa genelinde çeşitli üniversitelerde görev yapan uzman akademisyenlerden oluşan "EUDA Bilimsel Komitesi" benzeri bir yapı olarak, 2008 yılında TUBİM Bilim Kurulu kurulmuştur. Bilim Kurulu, ülkemizin uyuşturucu ile ilgili güncel sorunlarına yönelik toplanmakta, uyuşturucunun her boyutuna ilişkin bilimsel bir zemin oluşturmaktadır. Böylece Kurul, kendi belirlediği gündem doğrultusunda çalışmalarını gerçekleştirmektedir. TUBİM Erken Uyarı Sistemi (EWS) Ulusal Çalışma Grubu

Yeni Psikoaktif Maddeler (NPS), BM Uyuşturucu Kontrol Sözleşmeleri kapsamında kontrole tabi olmayan uyuşturucu/uyarıcılardır. Birçok farklı gruptaki maddeleri içeren NPS'ler arasında, sentetik kannabinoidler, opioidler, benzodiazepinler ve halüsinojenler öne çıkmaktadır. NPS'ler genel olarak uluslararası kontrole tabi olan geleneksel uyuşturucu ve uyarıcı maddelerin etkilerini göstermekte ve sıklıkla bu maddelere seçenek olarak sunulmaktadır. Seçenek olarak sunulan bu maddeler, diğer yasa dışı uyuşturucuların kullanımı kaynaklı benzer ciddi sağlık ve güvenlik sorunlarına neden olmaktadır.

Bu maddelerin kontrolüne yönelik ulusal ve uluslararası boyuttaki yasal boşluklardan kaynaklanan tehditlerle mücadele etmek amacıyla, gerek uluslararası kuruluşlar bünyesinde gerekse ülkeler bazında erken uyarı sistemleri geliştirilmiştir.

Bu kapsamda, ülkemizde EGM Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı-TUBİM bünyesinde 2006 yılında kuruluş çalışmalarına başlanan Erken Uyarı Sistemi Ulusal Çalışma Grubu, faaliyetlerini sürdürmektedir. Ülkemizde yeni bir NPS ile karşılaşıldığında ya da karşılaşma riski oluştuğunda, Çalışma Grubu tarafından söz konusu maddeyle ilgili bilgi toplanması ve paylaşılması, maddenin kullanımı ve kaçakçılığı kaynaklı risklerin değerlendirilmesi sonucunda, gerek görülmesi halinde maddenin 2313 sayılı "Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun" kapsamına alınması için gerekli süreç başlatılmaktadır. Ancak, NPS'lerin uyuşturucu pazarlarında kimyasal yapısı birbirine benzer çok fazla türevlerinin görülmeye başlamasıyla jenerik sınıflandırma olarak bilinen ve NPS'lerin isimlerinin tek tek sayılarak kanun

kapsamına alınması uygulaması terk edilmiştir. Bunun yerine, söz konusu maddelerin kimyasal yapısı içerisinde uyuşturucu etki doğuran kök grupların ve üzerinde değişiklik yapılabilecek noktaların tespit edilerek ortaya çıkabilecek maddelerin tamamının doğrudan yasal kontrol altına alınmasına imkân tanıyan yeni bir yöntem benimsenmeye başlanmıştır. Jenerik sınıflandırma, 2015 yılında ülkemizde de uygulanmaya başlanmıştır. 2008-2024 yılları arasında, ülkemizde 2313 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine dâhil edilen toplam 1.078 maddenin 453'ü jenerik sınıflandırma kapsamında doğrudan kontrol altına alınmıştır. Yılda en az 2 kez düzenli olarak toplanarak faaliyetlerine devam eden Erken Uyarı Sistemi içerisinde Adalet, Sağlık, Tarım ve Orman, Ticaret Bakanlıkları ile kolluk birimlerinin kurum temsilcileri bulunmaktadır.

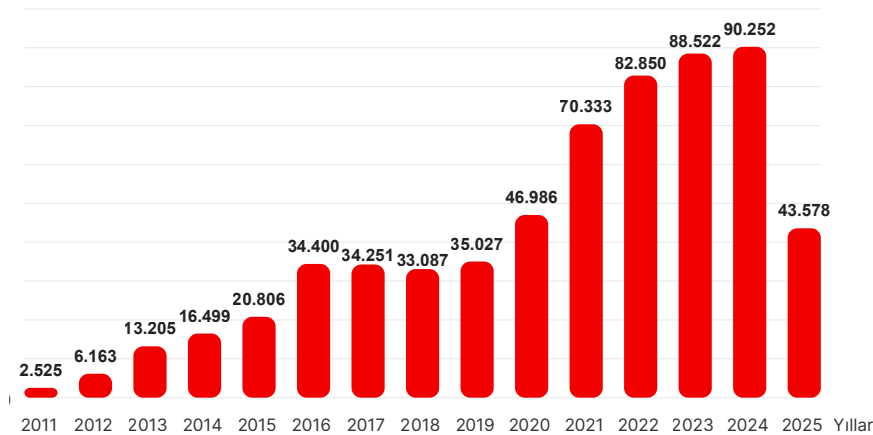
5.5. Siber Suçlarla Mücadele

Bilişim teknolojileri kullanılarak işlenen suçların soruşturulması, dijital delillerin incelenmesi ve siber suçlarla mücadelenin etkin ve verimli olarak yürütülmesini sağlamak amacıyla EGM bünyesinde Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ve İl Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlükleri; Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde Asayiş Başkanlığı Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ve İl Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlükleri teşkil edilmiştir. Ülke genelinde siber suçlarla mücadele birimlerinde 4.169 personel ile çalışmalar sürdürülmektedir.

Ülkemizde yıllar itibarıyla meydana gelen siber olaylara ilişkin grafik aşağıda verilmektedir:

Ülkemizde Meydana Gelen Siber Olay Sayıları

* 2025 yılı olay sayısı, 1 Ocak – 30 Haziran 2025 tarihlerine aittir.

Olay sayılarında son yıllarda ciddi bir artış söz konusudur. Gelişen teknolojiyle de ilişkilendirilebilecek bu artışa yönelik gerekli önlemler alınmakta; kurumsal kapasite artırılmaktadır. Ayrıca, suç türlerinin kapsamı ve niteliğinde gerçekleşen değişimlere yönelik gerekli düzenlemeler de yapılmaktadır.

5.5.1. Siber Suçlarla Mücadele Çalışmaları

Ülkemizde siber suçlarla mücadele kapsamında yürütülen çalışmalara dair alt kırılımlar aşağıda sunulmaktadır.

Çevrim İçi Dolandırıcılık Suçuyla Mücadele

Çevrim içi dolandırıcılık suçuyla mücadelede gelişen ve değişen teknolojik gelişmelere/suç trendlerine hızla uyum sağlayan, alanında uzman personel ve teknik imkânlar ile kanunun verdiği yetkiler çerçevesinde, şüpheli şahıs ve gruplar ivedilikle tespit edilmektedir.

Tespit edilen şahıslar derhâl adli mercilere intikal ettirilmektedir. Siber suçlarla mücadelede görev alan tüm birimler eş güdümlü olarak çalışmaktadır.

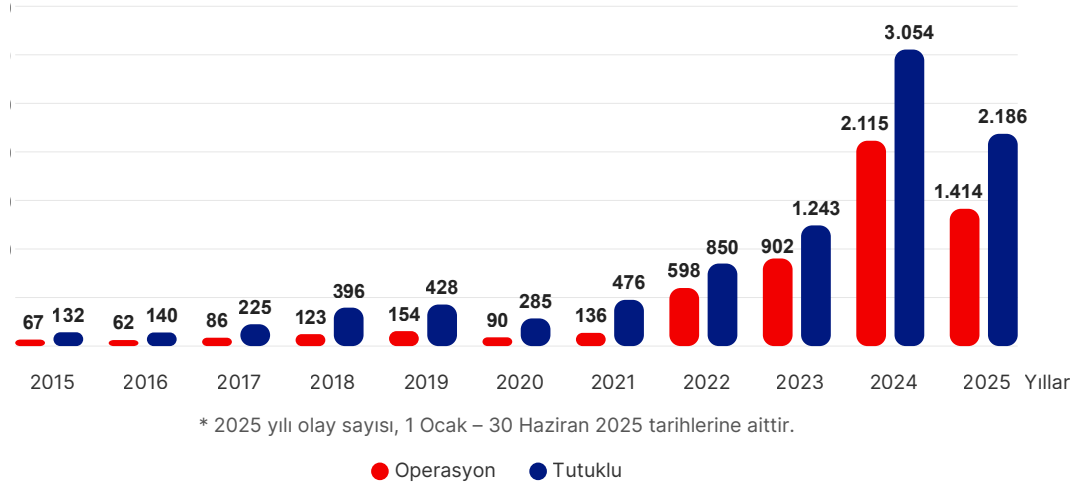

Suç Türleri

- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Madde 158, Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Nitelikli Dolandırıcılık,
- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Madde 245, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması,
- 5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu Madde 38, İzinsiz Kart Çıkarma,
- 5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu Madde 39, Bilgi Güvenliği Yükümlülüğüne Aykırı Davranılması.

Çevrim içi dolandırıcılık suçuyla mücadeleyle yönelik yıllar itibarıyla düzenlenen operasyonlara ve tutuklanan şahıslara ilişkin grafik aşağıda verilmektedir:

Operasyonel Faaliyetler

Bilişim Suçlarıyla Mücadele

Bilişim suçlarıyla mücadele alanında uzman personel ile dijital ortamda işlenen suçların tespiti ve soruşturulmasıyla ilgili olarak tüm siber suçlarla mücadele birimleri eş güdümlü çalışmalar yürütmektedir.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenen suçlar; çeşitli elektronik ödeme araçları, sosyal medya, sahte siteler ve linkler üzerinden gerçekleşmektedir. Hırsızlık ve dolandırıcılık gibi suçlarda bilişim sistemlerinin kullanılması, cezayı artıran nitelikli hâl olarak kabul edilmektedir.

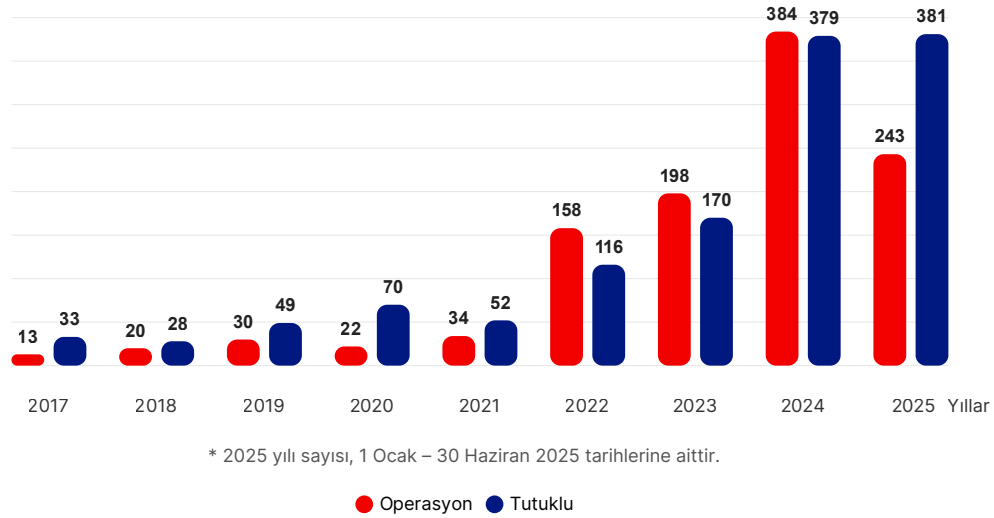

Suç Türleri

- Elektronik İmza Kanunu Madde 16, İmza Oluşturma Verilerinin İzinsiz Kullanımı,
- Elektronik İmza Kanunu Madde 17, Elektronik Sertifikalarda Sahtekârlık,
- Türk Ceza Kanunu Madde 124, Haberleşmenin Engellenmesi (Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle),
- Türk Ceza Kanunu Madde 142/2-e, Nitelikli Hırsızlık (Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle),
- Türk Ceza Kanunu Madde 239, Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması,
- Türk Ceza Kanunu Madde 243, Bilişim Sistemine Girme,
- Türk Ceza Kanunu Madde 24, Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme,
- Türk Ceza Kanunu Madde 245/A, Yasak Cihaz veya Programlar.

Bilişim suçlarıyla mücadeleyle yönelik yıllar itibarıyla düzenlenen operasyonlara ve tutuklanan şahıslara ilişkin grafik aşağıda verilmektedir:

Operasyonel Faaliyetler

Çevrim İçi Yasa Dışı Bahis ve Kumar Suçuyla Mücadele

Çevrim içi yasa dışı bahis ve kumar suçuyla mücadelede, gelişen teknolojiye hızla uyum sağlayan, alanında uzman personel ve teknik imkânlar ile birlikte kanunun verdiği yetkiler çerçevesinde, şüpheli şahıs ve grupların tespit edilerek adli mercilere intikal ettirilmesinde tüm siber suçlarla mücadele birimleri eş güdümlü olarak çalışmalar yürütmektedir.

Kayıt dışı ekonominin artmasına ve vergi kayıplarına yol açan çevrim içi yasa dışı bahis ve kumar suçlarıyla mücadelede güvenlik güçlerimiz tarafından çok yönlü bir mücadele sürdürülmektedir.

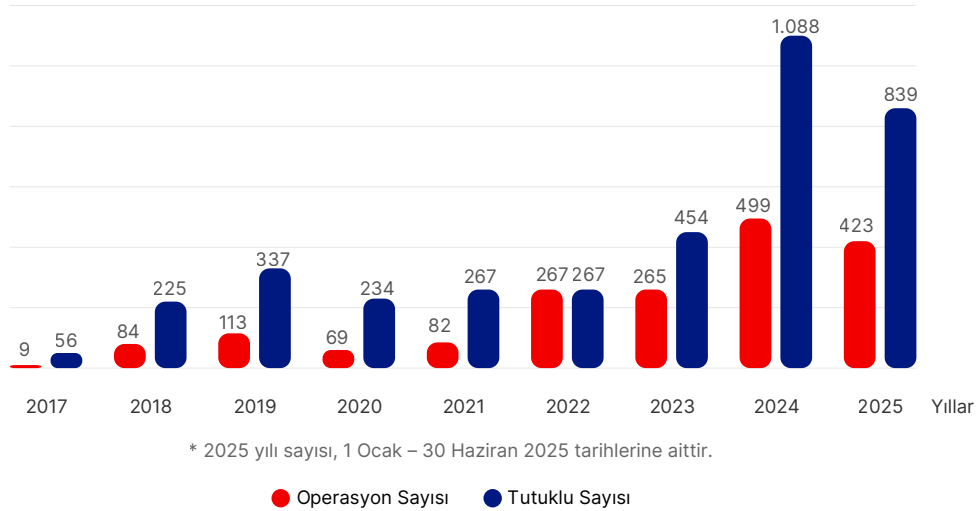

Suç Türleri

- Spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis veya şans oyunlarını oynatmak ya da oynanmasına yer veya imkân sağlamak,
- Yurt dışında oynatılan spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarının internet yoluyla ve sair suretle erişim sağlayarak Türkiye'den oynanmasına imkân sağlamak,
- Spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunları ile bağlantılı olarak para nakline aracılık etmek,
- Kişileri reklam vermek ve sair surette spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarını oynamaya teşvik etmek,
- Spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis veya şans oyunlarını oynamak,
- Suçun bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenmesi.

Çevrim içi yasa dışı bahis ve kumar suçuyla mücadeleyle yönelik yıllar itibarıyla düzenlenen operasyonlara ve tutuklanan şahıslara ilişkin grafik aşağıda verilmektedir:

Operasyonel Faaliyetler

Suç Gelirleriyle Mücadele

Suç gelirlerinin önlenmesine yönelik çalışmalar, ulusal mevzuatın yanı sıra uluslararası iş birlikleri çerçevesinde şekillenmekte olup bu alandaki kurumsal kapasite gelişen ve değişen suç yöntemlerine göre hızla uyum sağlayarak sürekli olarak güçlendirilmektedir. Finansal sistemin yasa dışı amaçlarla kullanılmasını engellemeye yönelik faaliyetler tüm siber suçlarla mücadele birimleri tarafından yürütülmektedir.

Suç gelirleriyle mücadeleye yönelik, kapsamlı teknik ve fiziki takip çalışmalarının ardından geniş çaplı operasyonlar düzenlenmektedir.

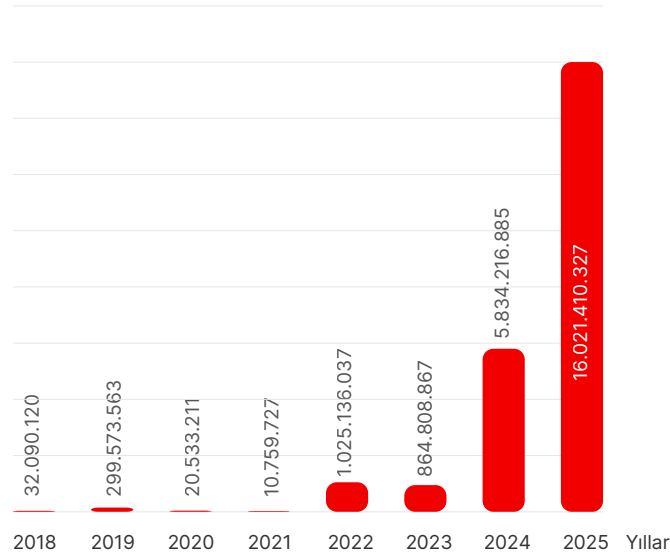

Suç Türleri

- Türk Ceza Kanunu Madde 282, Suçtan Kaynaklanan Mal Varlığı Değerlerini Aklama Suçu,
- 5549 Sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki suçlar.

Ülkemizde yıllar itibarıyla düzenlenen operasyonlar sonucu el konulan para ve mal varlığına ilişkin grafik aşağıda verilmektedir:

Suç Gelirleriyle Mücadelede El Koyulan Para ve Mal Varlığı Miktarı

* 2025 yılı sayısı, 1 Ocak – 30 Haziran 2025 tarihlerine aittir.

● El Koyulan Para ve Mal Varlığı (Türk Lirası)

5.5.2. Önleme Çalışmaları

Siber suçlarla mücadele birimleri kanunların verdiği yetki çerçevesinde suç ve suçlularla mücadele amacıyla, internet ortamında 7/24 esasına göre siber devriye çalışmaları yürütmektedir.

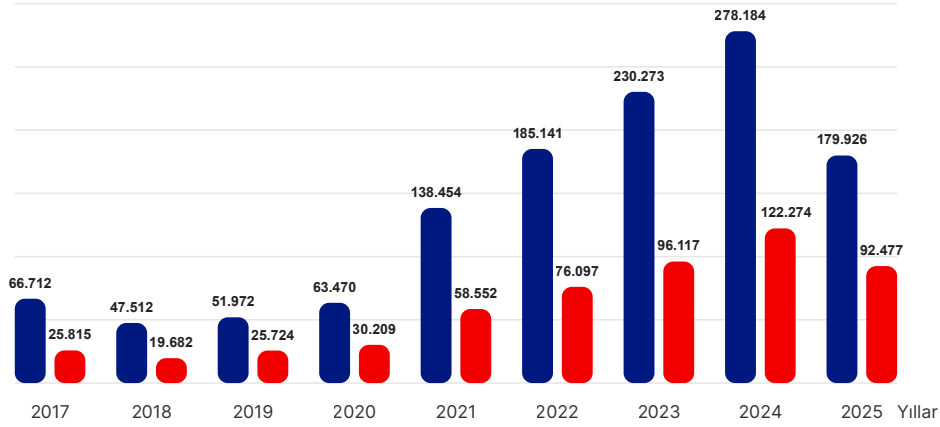

Suç içerikli paylaşıma rastlanılması hâlinde gerekli çalışmalar hassasiyetle yapılarak adli makamların talimatları doğrultusunda işlem yapılmaktadır.

Ülkemizde yıllar itibarıyla suç içerikli paylaşım yaptığı tespit edilen hesap/şahıs sayılarına ilişkin grafik aşağıda verilmektedir:

Suç İçerikli Paylaşım Yapan Hesap / Tespit Çalışmaları

* 2025 yılı sayısı, 1 Ocak – 30 Haziran 2025 tarihlerine aittir.

● Çalışma Yapılan Hesap ● Tespit Edilen Hesap/Şahıs

Sanal devriye faaliyetleri kapsamında, sosyal medya platformlarında suç unsuru taşıyan paylaşımlar tespit edildiğinde, bu içeriklerin kamuoyuna yayılmasının ve suça katılımın önüne geçilmesi amacıyla, 5651 sayılı Kanun kapsamında erişim engeli kararları alınmakta ve gerekli idari süreçler işletilmektedir.

5.5.3. Adli Bilişim Çalışmaları

Ülkemizde adli bilişim alanında yürütülen çalışmalar; her türlü veri depolayan, ileten veya işleyen bilişim sistemleri üzerinde, yazılım veya donanım kullanılarak verilerin ortaya çıkartılması, kurtarılması, analiz edilmesi ve ilgili makamlara sunulması amacıyla yürütülen ilk müdahale, muhafaza, kopya alma, inceleme, raporlama ve benzeri çalışmaları kapsamaktadır.

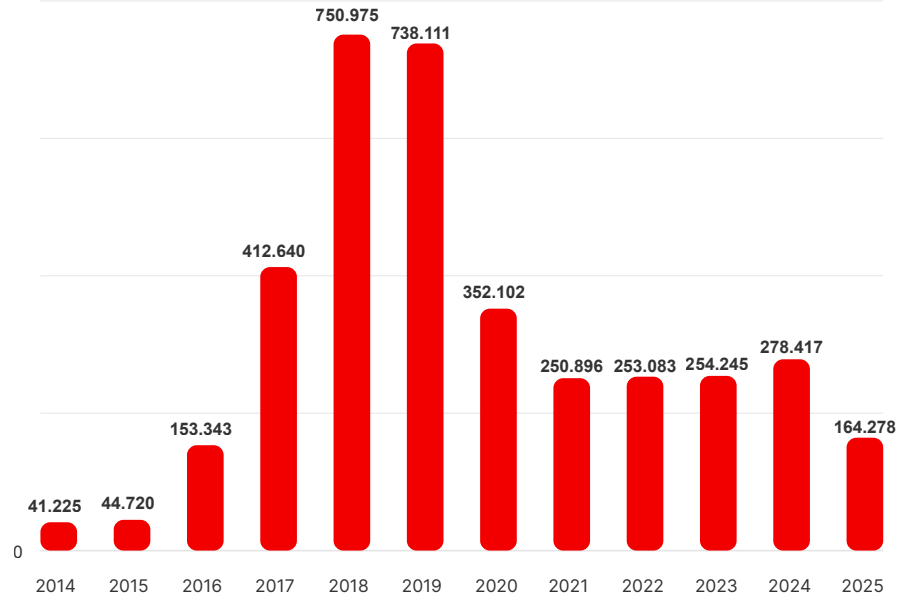

Dijital cihazlar aracılığıyla işlenen suçlarda adli delil olarak kullanılacak verilerin sağlanması, alanlarında uzmanlaşmış personel tarafından yerine getirilmektedir.

Ülkemizde adli bilişim kapsamında yıllar itibarıyla incelenen materyal sayılarına ilişkin grafik aşağıda verilmektedir.

Adli Bilişim Kapsamında İncelenen Materyal Sayısı (2014-2025)

* 2025 yılı sayısı, 1 Ocak – 30 Haziran 2025 tarihlerine aittir.

5.5.4. Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları

Kamuoyunun bilinçlendirilmesi, bilişim sistemleri aracılığıyla işlenen suçlarda mağduriyetin önlenmesi ve farkındalık oluşturulması amacıyla EGM ve JGK personeli tarafından ülkemiz genelinde çalışmalar yürütülmektedir.

SİBERAY

Siber suçlarla mücadele kapsamında 81 ilde 2020 yılından günümüze kadar yürütülmekte olan SİBERAY programıyla; siber suçlarla mücadelede suçun gerçekleşmeden önlenmesi, maddi ve manevi zarar ve mağduriyetlerin önüne geçilebilmesi, toplumsal siber farkındalığın sağlanabilmesi amaçlanmaktadır.

Ülkemiz genelinde güvenli ve bilinçli internet kullanımı, siber güvenlik, güncel siber risk ve tehditler, siber suç, siber zorbalık, yasa dışı bahis ve kumarla mücadele, teknoloji bağımlılığı ve dijital okuryazarlık konularında çok sayıda çalışmanın yürütüldüğü SİBERAY programı kapsamında;

- Eğitim ve öğretim kurumları başta olmak üzere kurum/kuruluşlarda eğitim seminerleri verilmiştir.
- Okullarda “SİBERAY Kulüpleri” ve üniversitelerde “SİBERAY Topluluğu” aracılığıyla etkinlikler (stant etkinliği, akran eğitimi, bilgi yarışmaları vb.) düzenlenmiştir.
- Alışveriş merkezleri, fuar, festival ve etkinlik alanlarında stant etkinlikleri ve eğitsel yarışmalar düzenlenmiştir.
- TRT Haber “Güvenlik Duvarı” adlı programda 13 adet kamu spotu yayınlanmıştır.
- Yasa dışı bahisle mücadele kapsamında üniversite öğrencilerine ve sporseverlere yönelik bilgilendirme etkinlikleri düzenlenmiştir.
- TRT Radyo, Polis Radyosu ve yerel radyo/televizyon programlarına SİBERAY görevlileri tarafından katılım sağlanmıştır.
- www.siberay.com/en.siberay.com internet sitesi ve @SiberayEGM kullanıcı adıyla X, Instagram, Facebook, Youtube, WhatsApp, LinkedIn, Next Sosyal sosyal medya hesapları; Jandarma Genel Komutanlığının X, Instagram ve Facebook sosyal medya hesapları üzerinden bilgilendirici içerik paylaşımları yapılmıştır.
- Polis Radyosu “Adres Belli” programı kapsamında SİBERAY köşesinde 16 adet radyo yayını yapılmıştır.

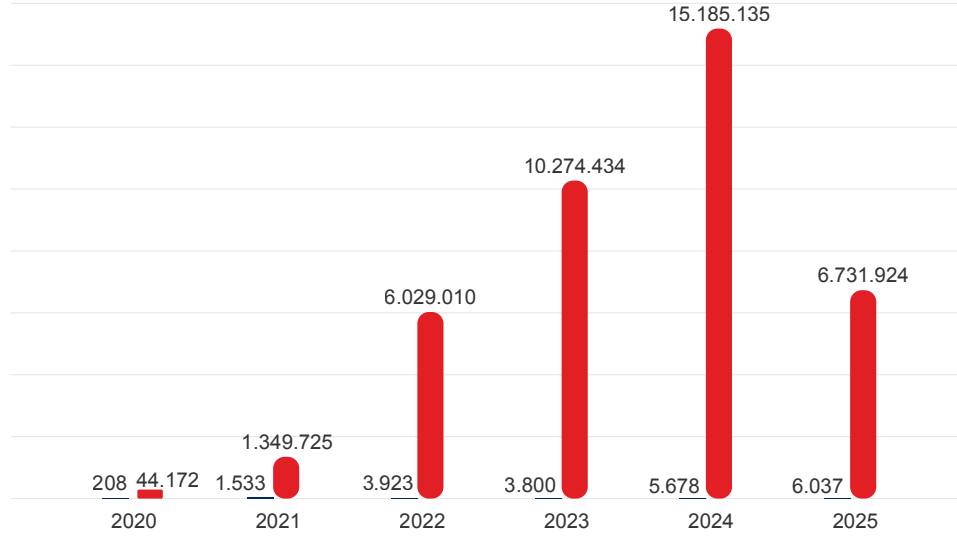
Ayrıca; yüksek hızlı tren, Başkentray, Marmaray gibi toplu taşıma sistemleri dijital yolcu ekranlarında; EBA ve TRT Çocuk Ebeveyn Akademisi internet sitesinde uyarıcı ve bilgilendirici içeriklerimiz yayınlanmakta ve TRT Çocuk iş birliği ile hazırlanan “Ekip: SİBERAY” çizgi dizisi ve “Ekip: SİBERAY Güneş Fırtınası” çizgi filmi ile çocuklar için bilgilendirme çalışmaları düzenlenmektedir.

SİBERAY programı kapsamında; 44 farklı afiş, 30 farklı broşür, 33 farklı kamu spotu, 24 farklı seminer sunumu (anaokulu, ilkokul, ortaokul, lise, üniversite, öğretmen, ebeveyn, kurum), Berke’nin Tableti hikâye kitabı, SİBERAY ile Güvende Kal Etkinlik Kitabı, Ebeveynler İçin Siber Zorbalık Rehberi gibi çok sayıda içerik üretilmiştir.

2020 yılından 30 Haziran 2025 tarihine kadar düzenlenen 21.179 etkinlikte toplam 39.614.400 kişiye ulaşılmıştır.

SİBERAY Programı Kapsamında Etkinlik Sayısı (2020-2025)

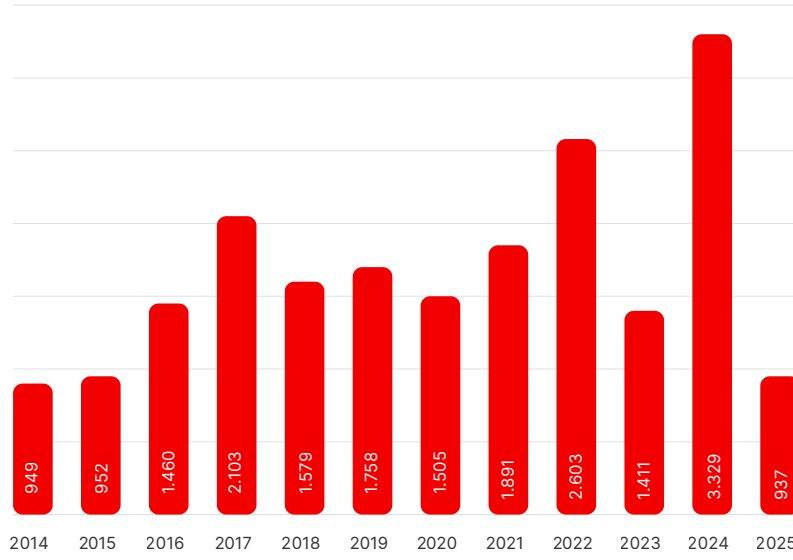
1 Ocak 30 Haziran 2025

Ulusal Eğitimler

2014 yılından 30 Haziran 2025 tarihine kadar düzenlenen 829 dönemde, toplam 20.477 personele eğitim verilmiştir.

* 2025 yılı sayısı, 1 Ocak – 30 Haziran 2025 tarihlerine aittir.

● Kursiyer Sayısı

2025 yılı itibarıyla ülkemiz genelinde, personelin farkındalığının artırılmasına yönelik 25 farklı konuda eğitimler verilmektedir:

- Açık Kaynak Araştırma Eğitimi
- Siber Suçlar Soruşturma Eğitimi
- Çevrim İçi Dolandırıcılıkla Mücadele Eğitimi
- Çevrim İçi Yasa Dışı Bahis ve Kumarla Mücadele Eğitimi
- Çevrim İçi Çocuk Müstehcenliği ve Tacizi ile Mücadele Eğitimi
- Suç Gelirleriyle Mücadele Eğitimi
- Kripto Varlık Araştırma Teknikleri Eğitimi
- Temel Adli Bilişim Eğitimi
- Dijital Delillere İlk Müdahale ve İmaj Alma Eğitimi
- Zararlı Yazılım, Kripto Analiz ve Log Analizi Eğitimleri
- Takip Teknikleri Eğitimi
- İletişimin Denetlenmesi Eğitimi
- Siber Suçlarla Mücadele Branş Temel Eğitimi
- Harddisklerden Fiziksel Veri Kurtarma Eğitimi

- Siber Suçlar Araştırma Eğitimi
- Siber Suçlarla Mücadele Temel Kursu
- Mobil Cihazlardan Veri Kurtarma Eğitimi
- Bilgisayar Sistemlerinden Veri Kurtarma Eğitimi
- Ağa Bağlı Sistemlerin Adli Bilişimi
- Mobil Cihaz Adli Bilişimi
- Bilgisayar Adli Bilişimi
- DDoS Saldırıları ve Korunma Yöntemleri Eğitimi
- Sızma Testleri Eğitimi
- Merkezî Güvenlik İzleme ve Olay Yönetimi Eğitimi
- Siber Olaylara Müdahale Ekibi Kurulum ve Yönetimi Eğitimi

Uluslararası Eğitimler

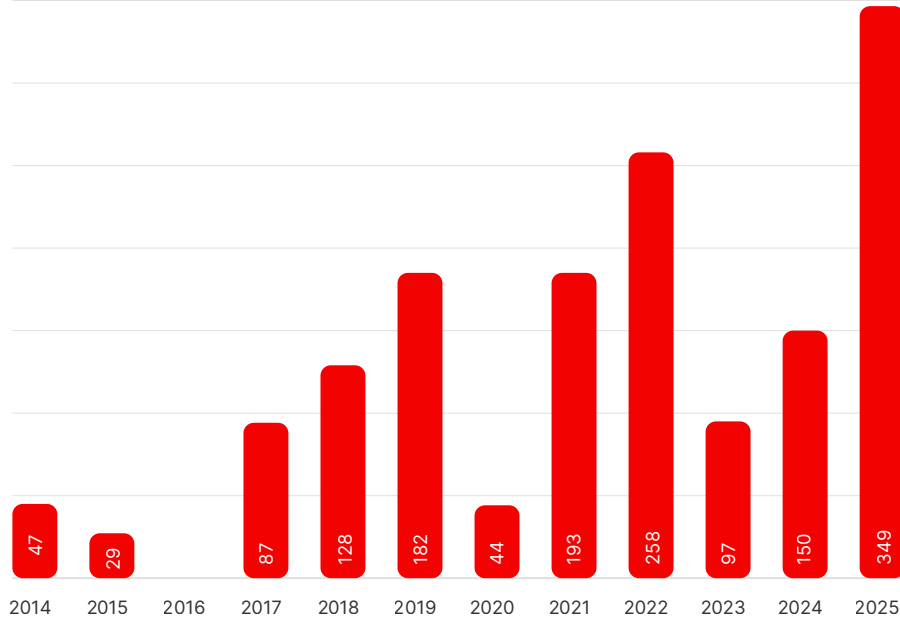
2014 yılından 2025 (30 Haziran) yılına kadar gerçekleştirilen eğitimlerde 103 dönemde 28 ülkeden (Cezayir, Arnavutluk, Azerbaycan, Bangladeş, Bosna Hersek, Endonezya, Fas, Filistin, Gine, Gürcistan, Katar, Kazakistan, Kırgızistan, KKTC, Kosova, Macaristan, Meksika, Moğolistan, Özbekistan, Romanya, Senegal, Sudan, Suudi Arabistan, Tacikistan, Tanzanya, Tunus, Ukrayna ve Zambiya) 1.564 personele eğitim verilmiştir.

2025 yılı itibarıyla uluslararası seviyede, personelin farkındalığının artırılmasına yönelik 16 farklı konuda eğitimler verilmektedir:

- Açık Kaynak Araştırma Eğitimi
- Çevrim İçi Dolandırıcılıkla Mücadele Eğitimi
- Çevrim İçi Çocuk Müstehcenliği ve Tacizi ile Mücadele Eğitimi
- Çevrim İçi Yasa Dışı Bahis ve Kumarla Mücadele Eğitimi
- Suç Gelirleriyle Mücadele Eğitimi
- Dijital Delillere İlk Müdahale ve İmaj Alma Eğitimi
- Zararlı Yazılım Analiz Eğitimi
- Temel Adli Bilişim Eğitimi
- Veri Kurtarma Eğitimi
- Mobil Uygulama ve Tamir Eğitimi
- Temel Sunucu Sistemleri Eğitimi
- Zararlı Yazılım, Kripto Analiz ve Log Analizi Eğitimi
- Temel Network Eğitimi
- Siber Suçlar Araştırma Eğitimi
- Siber Suçlar Soruşturma Eğitimi
- Siber Güvenlik Eğitimi

2014-2025 tarihleri arasında eğitim verilen kursiyer sayılarına ilişkin bilgiler aşağıda verilmektedir:

* 2025 yılı sayısı, 1 Ocak – 30 Haziran 2025 tarihlerine aittir.

Uluslararası İş Birlikleri

Siber suçlarla mücadele birimleri, görev alanlarına giren konularda yürütülen soruşturmalar kapsamında hızlı bilgi akışını sağlamak amacıyla uluslararası şirketlerle tekil temas noktası olarak faaliyet göstermektedir. 2014 yılından itibaren ise uluslararası bilgi taleplerinin karşılanabilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla doğrudan temas kurulmaktadır. Bu yaklaşımın temel amacı, kolluk kuvvetlerinin yürüttüğü soruşturmalarda ihtiyaç duyulan bilgilerin en hızlı şekilde temin edilerek adaletin sağlanmasına katkıda bulunmaktır.

Uluslararası Kayıp ve İstismara Uğramış Çocuklar Merkezi (NCMEC) ile Ocak 2014 yılında imzalanan Çocuk İstismarı VPN Kullanım Sözleşmesine istinaden NCMEC tarafından üretilen raporlara erişimin sağlanabilmesi için gerekli NCMEC özel sanal ağı, Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Uluslararası İlişkiler Şube Müdürlüğü erişiminde kurulmuştur.

Uluslararası kurum/kuruluşlarla iletişim kanalları geliştirilerek Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı görev alanına giren konularda yürütülen soruşturmalar kapsamında başta Meta (Facebook, Instagram), Twitter/X, Google, Apple, TikTok, Binance şirketleri olmak üzere sosyal medya platformları, servis sağlayıcılar, ödeme kuruluşları ve kripto varlık şirketlerinden çeşitli kanallardan bilgi talebinde bulunulmuştur.

2020 yılından itibaren kripto paranın yaygınlaşmasıyla bu alanda gerçekleştirilen suçlar gün yüzüne çıkmış, yaşanan Covid-19 pandemisinin de etkisiyle sosyal medya platformları aracılığıyla gerçekleşen dolandırıcılık olaylarının artması sonucunda yapılan talep sayılarında büyük bir artış yaşanmıştır. İletişime geçilen uluslararası kurum/kuruluş sayısı ciddi oranda artmıştır.

Ülkelerle İlişkiler

Siber suçlarla mücadele birimlerinin görev alanına giren konularda yürütülen soruşturmalar kapsamında; çevrim içi çocuk cinsel istismarı, müstehcenlik, nitelikli dolandırıcılık, yatırım dolandırıcılığı, bilişim yoluyla dolandırıcılık, kişisel verilerin hukuka aykırı ele geçirilmesi, zararlı yazılım, siber casusluk, yasadışı bahis, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma, hakaret, tehdit, intihar ve terör gibi suçlar ele alınmaktadır. Bu süreçte, ülkelerin irtibat görevlileri ve INTERPOL kanalı aracılığıyla ilişkiler geliştirilmiş; özellikle iletişimin zayıf olduğu düşünülen ülkelerdeki polis irtibat görevlileri ile iş birliği çalışmaları güçlendirilmiştir.

7/24 Temas Noktası Çalışmaları

10 Kasım 2010 tarihinde Strazburg'da imzalanan ve 22/4/2014 tarihli ve 6533 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Sanal Ortamda İşlenen Suçlar Sözleşmesi'nin 35. maddesinin gereği olarak Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, 7/24 Türkiye Ulusal Temas Noktası olarak belirlenmiştir. Sözleşmeyi onaylayan ve bu kapsamda 7/24 temas noktası bulunan 66 ülke vardır.

7/24 irtibat noktalarının iki temel amacı bulunmaktadır. Birincil amaç, adam öldürme, intihar, çocuk kaçırma, bombalama girişimi gibi insan hayatını doğrudan tehlikeye atan olaylar söz konusu olduğunda zaman kaybını asgariye indirmek, bilgi akışını hızlandırmak ve derhal gerekli acil tedbirlerin alınmasını sağlamaktır; bürokratik işlemlerin büyük bölümü ise acil müdahale sonrasına ertelenir. İkincil amaç ise, acil durum bulunmasa dahi süreç boyunca talep edilecek verilerin kaybolmasını veya silinmesini önlemektir.

Bilgi Teknolojileri Çalışmaları

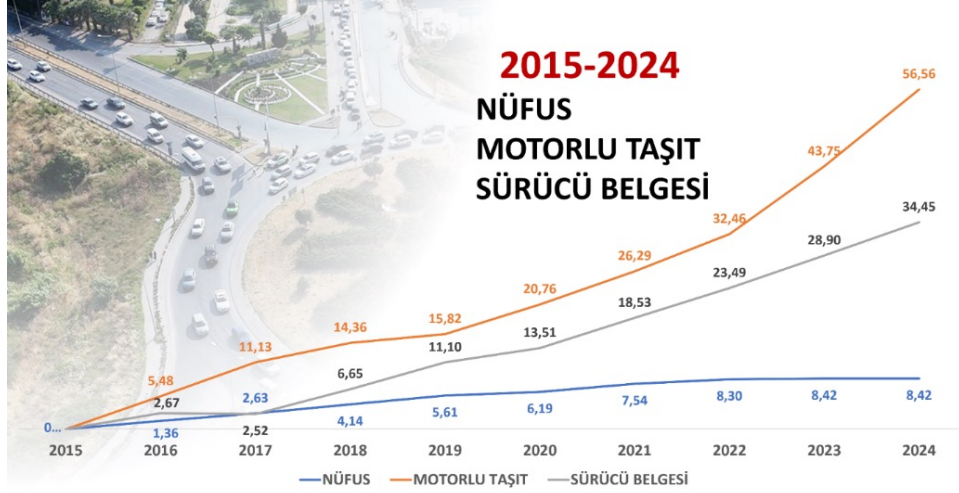
Sosyal medya platformlarından elde edilen verilerin otomatik olarak analiz edilmesini sağlayan yapay zekâ destekli çok sayıda proje geliştirilmiştir:

- Görüntü işleme teknolojileri ve derin öğrenme algoritmaları kullanılarak geliştirilen yüz tanıma sistemi; video kayıtları, güvenlik kameraları ve dijital görseller üzerinde gerçek zamanlı analiz yapabilen projeler geliştirilmiştir.
- Dijital iz sürme yöntemlerini içeren entegre yazılımlar aracılığıyla suç etkinliklerinin izlenmesi, analizi ve adli süreçlere delil teşkil edecek şekilde belgelenmesi amacıyla özgün projeler üretilmiştir.
- Çoklu veri kaynaklarının çapraz analizini mümkün kılan yapay zekâ destekli “Birliktelik Analizi” projesi geliştirilmiştir.
- Siber suçlarla mücadele eden birimlerin görev ve yetkileri çerçevesinde elde edilen istihbarat verileri kullanılarak olay ve kişi bağlantılarının çözümlenmesine yönelik analiz projeleri geliştirilmiştir.
- Uluslararası iş birliği kapsamında kurumlarla paylaşılan ve çocuk istismarı suçuna konu olabilecek dijital içeriklerin tespiti, sınıflandırılması ve adli değerlendirmesini sağlayan özel bir analiz altyapısı geliştirilmiştir.
- Teknolojinin gelişmesiyle birlikte ortaya çıkan yeni nesil siber tehditlere ve olası saldırı senaryolarına karşı olay müdahale (incident response) süreçleri planlanmış, tehdit istihbaratı eş güdümü sağlanmış ve ilgili ekiplerin sürekli eğitimleri ile yapısal yetkinlikleri artırılmıştır.
- Kurumsal ağlarda bulunan bilgisayar ve sunucu gibi uç nokta sistemlerinde gerçekleşen tüm etkinlikler, davranış analizi özelliği bulunan gelişmiş çözümler aracılığıyla anormal davranışların tespiti, hızlı izolasyon ve olay sonrası analiz gibi kritik işlev çalışmaları yapılmıştır.
- Bilişim sistemleri üzerinde bulunan, bilinen güvenlik açıklarının tespitine yönelik olarak süreli zafiyet taramaları gerçekleştirilerek yetkin araçlar yardımıyla gerekli tedbirler alınmaya devam edilmektedir.

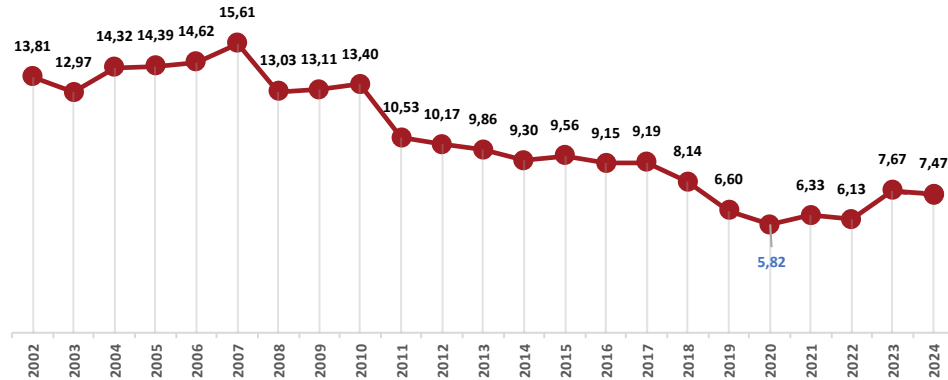
5.6. Trafik Güvenliği

Birçok yönüyle hayatımızın merkezinde yer alan trafik, günümüzde insan hayatını tehdit eden küresel bir mesele hâline gelmiştir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından “halk sağlığı sorunu” olarak tarif edilen trafik kazaları, dünyada her yıl ortalama 1 milyon 190 bin kişinin hayatını kaybetmesine, yaklaşık 20-50 milyon insanın da yaralanmasına ve aynı zamanda ciddi sosyoekonomik kayıplara sebep olmaktadır. Bu durum, trafik güvenliğinden sorumlu olan tüm ulusal ve uluslararası kurumların iş birliği içinde çalışmasını zorunlu hâle getirmektedir.

Aşağıda 2015 yılından itibaren ülkemizdeki nüfus, motorlu taşıt ve sürücü sayılarında gerçekleşen yüzdelik artış oranları verilmektedir.

Aşağıdaki grafikte 100 bin kişi başına trafikteki can kaybı sayıları verilmektedir:

2011-2020 Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı

2011 yılında Cumhurbaşkanını Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliği ve talimatları doğrultusunda hazırlanan ve öncelikli hedef olarak trafik kazalarındaki can kayıplarını %50 oranında azaltmayı hedefleyen “2011-2020 Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı”, esas itibarıyla ülkemizde bu meselenin çözümüne ilişkin

yeni bir yaklaşımın da ilk adımı olmuştur. 2017 yılında yayımlanan “Trafik Güvenliği Uygulama Politika Belgesi” ise bu plan dâhilinde atılacak yeni somut adımların, tedbir ve stratejilerin tarif edildiği güncel bir yol haritası niteliğindedir. Bu belgede kısa, orta ve uzun vadede alınması gereken tedbirler planlanmıştır. Ayrıca, denetleme anlayışının da değiştirilmesi hedeflenmiştir.

Yeni dönem trafik stratejisinde, toplumsal farkındalığın artırılarak, mevcut sürücü ve yaya davranışlarının değiştirilmesi için kamuoyunda, trafik kültürünün yaygınlaştırılmasına yönelik kampanyalar hayata geçirilmiştir. Tüm bu stratejik yaklaşımlara, devrim niteliğinde önemli bir adım daha ilave edilmiş, yapılan düzenleme ile “yaya öncelikli trafik anlayışına” geçilmiştir.

“2011-2020 Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hedeflerine bir yıl önceden ulaşılmıştır. Uluslararası bir standart olan 100 bin kişi başına trafik kazalarındaki can kaybında dünya ortalaması 18, Avrupa Birliği ortalaması 5 iken ülkemizde bu rakam 2015'te 9,6'dan 2019 sonu itibarıyla 6,6 seviyesine gerilemiştir. Benzer şekilde, Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, dünyada 2000-2016 yılları arasında bu rakam 18,8'den 18,2 seviyesine gerilemiştir. Türkiye'de ise son 4 yılda bu rakam 9,6'dan 6,6 seviyesine gerilemiştir.

2021-2030 Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı

Trafik güvenliği konusunda yürütülen çalışmaların “güvenli sistem yaklaşımı” kapsamında, sürekli, düzenli ve uyum içerisinde sunulması büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla hazırlanan “2021-2030 Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi”, trafikteki yaya, sürücü ve yolcuların temel haklarını koruyan çok boyutlu tedbirler içermektedir. Bu belge ile kurumsal sorumlulukların artırılması ve iş birliği alanlarının geliştirilmesi yoluyla tüm trafik sisteminin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

“2021-2030 Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi”nin temel hedefi, trafik kazaları sonucu oluşan can kayıplarını ve ağır yaralanmaları azaltarak 2050 yılında bu kayıpları tamamen ortadan kaldırmaktır. Bu kapsamda, “trafik güvenliğinde sorumluluk paylaşımı” anlayışı benimsenmiştir. Bu anlayış; etkili bir iletişim, iş birliği ve eş güdüm sağlayarak ilgili tüm kurum ve kişilerin görev, sorumluluk ve yetkilerini paylaşmasını öngörmektedir. Böylece herkesin üzerine düşen görevi yerine getirmesiyle daha güvenli bir trafik ortamı oluşturulması hedeflenmektedir. Bu amaçla, 2021 ile 2030 yılları arasında trafik güvenliği konusunda atılacak adımlara uygun müdahale ve tedbirler, dönemsel olarak hazırlanan Karayolu Trafik Güvenliği Eylem Planları (2021-2023, 2024-2027 ve 2028-2030) ile hayata geçirilmektedir.

Eylem Planı'nda yer alan stratejik amaç, hedef ve performans göstergeleri çerçevesinde altyapıdan araç güvenliğine, eğitimden denetime ve kaza sonrası müdahaleye kadar 2021, 2022 ve 2023 yıllarında yürütülen çalışmalara ilişkin gelişmeleri içeren Karayolu Trafik Güvenliği Değerlendirme raporları hazırlanmıştır. 2024 yılına ait rapor çalışması ise devam etmektedir.

2021-2030 Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi ve Karayolu Trafik Güvenliği Eylem Planı konulu 2021/2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nin 3 Şubat 2021 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanmasından günümüze kadar 8.726 kuruluşla 11.542 katılımcının dahil olduğu 482 farklı çalışma yürütülmüştür.

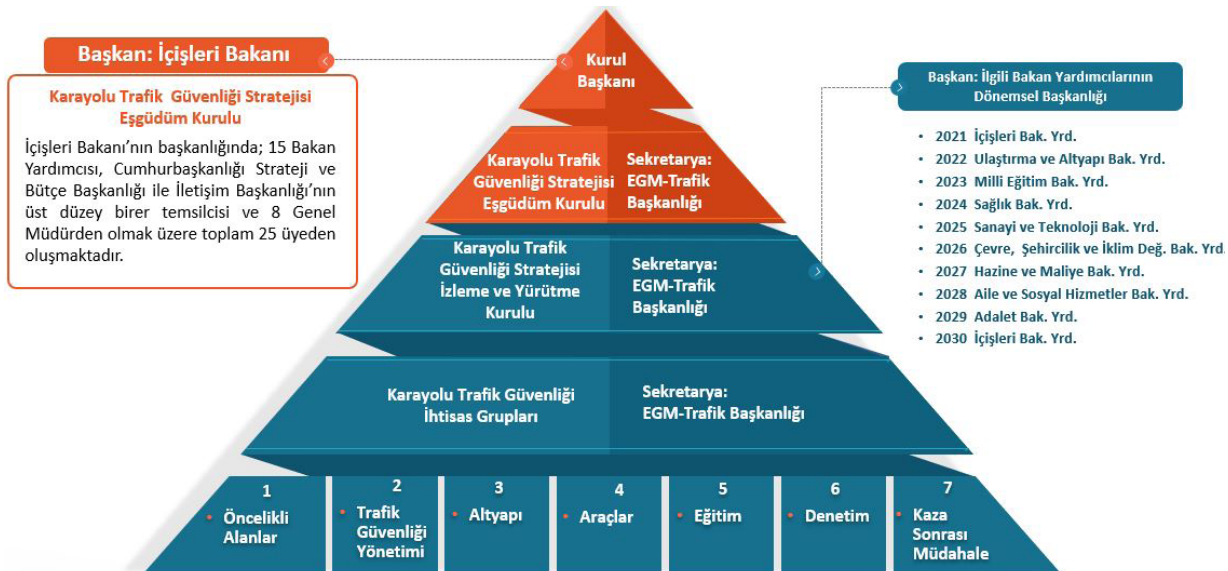
Eş Güdüm Sağlama Çalışmaları

Yol güvenliği stratejisinin başarılı bir şekilde uygulanması için farklı kurum ve uzmanlardan oluşan bir yönetim yapısı oluşturulmuştur. Bu çok katmanlı yapı, strateji belgesinin ve eylem planlarının düzenli, etkili ve eş güdümlü bir şekilde hayata geçirilmesini sağlamaktadır.

Belirlenen bu yapı üç ana organdan oluşmaktadır:

- Karayolu Trafik Güvenliği Stratejisi Eşgüdüm Kurulu: Yol güvenliğine yönelik tüm çalışmaları yönlendirerek gerekli yasal düzenlemeler konusunda önerilerde bulunmaktadır. Ayrıca anılan kurul, kamuoyunu bilgilendirme ve stratejinin uygulanmasını takip çalışmalarını da yürütmektedir.
- Karayolu Trafik Güvenliği Stratejisi İzleme ve Yürütme Kurulu: Çalışmaları yakından takip etmekte ve gerektiğinde hızlı kararlar alarak uygulamaları yönlendirmektedir.
- 7 İhtisas Grubu: Yol güvenliği stratejisinin yapısal görevlerini yerine getirmek amacıyla 165 paydaş kuruluştan 524 uzmanın bir araya gelmesiyle oluşturulmuştur. Bahsi geçen gruplar, 2021-2025 yılları arasında belirlenen hedeflere ulaşmak için çalışmalarını sürdürmektedir.

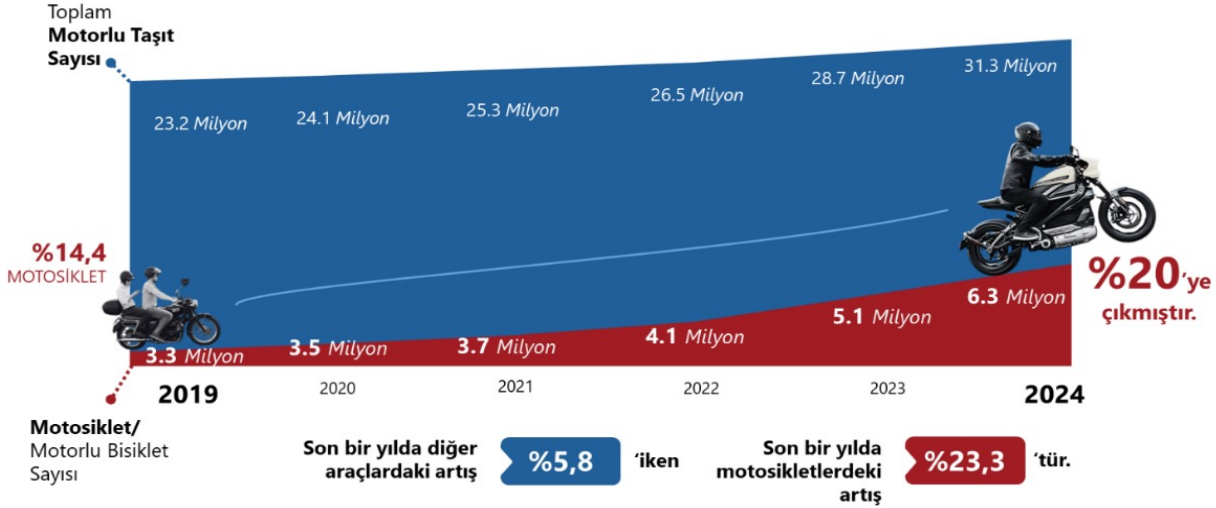
Kurumsal Yapı

Motosiklet Denetimleri Eylem Planı

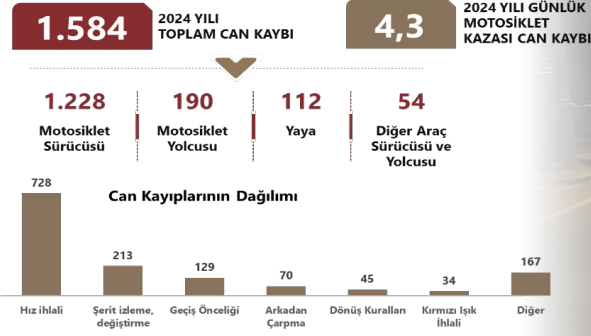
Günümüzde motosikletler, özellikle büyük şehirlerdeki ulaşım için hem hızlı hem de ekonomik bir çözüm sunmaktadır. Ancak, bu araçların yaygınlaşmasıyla birlikte sürücüler daha fazla riskle karşı karşıya kalmaktadır. Motosiklet kazalarının önlenmesi; halk sağlığının korunması, trafik güvenliğinin artırılması ve ekonomik kayıpların en aza indirilebilmesi bakımından hayati bir öneme sahiptir. Pandemi döneminde e-ticaret ve çevrim içi hizmetlere olan talebin artması; restoran, kargo ve market gibi işletmelerin motosiklet kullanımını yaygınlaştırmasına yol açmıştır. Bu durum, trafikte ticari amaçla kullanılan motosiklet sayısında önemli bir artışa yol açmış ve beraberinde yeni güvenlik risklerini de ortaya çıkarmıştır.

Ülkemizde motosiklet/motorlu bisikletler, toplam tescilli motorlu araçların %20'sini oluşturmaktadır. 2024 yılında diğer araç türlerinde %5,8 artış olurken tescilli motosiklet ve motorlu bisikletlerin sayısında %23,3 artış yaşanmıştır. Böylece tescilli motosiklet sayısı 6.262.215'e ulaşmıştır. Önümüzdeki süreçte bu sayının daha da artacağı öngörülmektedir.

2024 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre; motosiklet ve motorlu bisikletlerin daha yoğun kullanıldığı şehir içinde karışıklı kazalarda %37,4, kaza sonucu yaşanan can kayıplarında %21,2 artış yaşanmıştır. Motosikletlerin karışmadığı, sadece diğer araçların ülke genelinde karıştığı kazalarda artış olmazken can kayıplarında %9 oranında azalma olmuştur. Şehir içinde meydana gelen kazaların %53'üne, başka bir ifadeyle yaklaşık her iki kazadan birisine motosiklet türü taşıtlar karışmaktadır.

MOTOSİKLET SÜRÜCÜLERİNİN KUSURLU OLDUĞU KAZALARDAKİ CAN KAYIPLARININ DAĞILIMI

Bu kazaların ve beraberinde getirdikleri can kaybı ve yaralanmaların en yaygın nedenleri arasında temel olarak kask gibi koruyucu ekipmanları kullanmamak, yaya yollarını ve geçitlerini işgal etmek, kırmızı ışıktaki geçmek, şerit takip ve ters yön gibi kurallara uymamak, aşırı hız sayılmaktadır. Diğer araç sürücülerinin motosikletlere karşı yeterli farkındalığa sahip olmaması da bir diğer etkindir. Buna bağlı olarak şehir içinde trafik güvenliği için en büyük risklerden birinin, motosikletlerin karıştığı kazalar olduğu görülmektedir.

Güvenli Motosiklet Kullanımı Kamu Spotu

Motosiklet kazalarının önlenmesi ve trafik güvenliğinin iyileştirilmesi amacıyla kapsamlı bir "Motosiklet Denetimleri Eylem Planı" hazırlanmıştır. 12-15 Mart 2025 tarihleri arasında düzenlenen Motobike İstanbul 2025 Fuarı vesilesiyle "Bir Kural Bir Ömür" temalı kampanya başlatılmış ve Eylem Planı hayata geçirilmiştir. 1 amaç, 4 hedef ve 36 performans göstergesinden oluşan bu geniş kapsamlı eylem planı, 25 farklı paydaş kurum ve kuruluşun iş birliğiyle yürütülmektedir.

**MOTOSİKLET
DENETİMLERİ
EYLEM PLANI**

**25
PAYDAŞ
KURUM**

(1) AMAÇ

(4) HEDEF

**(36) PERFORMANS
GÖSTERGESİ**

MOTOBIKE ISTANBUL 2025/ 12 Mart 2025

Eylem Planı'nın amacı, motosikletlere yönelik denetimleri ve trafik güvenliğini etkin bir şekilde yöneterek belirlenen hedeflere ulaşmaktır. Bu plan ile kampanya ve eğitimlerle farkındalığın artırılması, gerekli yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesi ve yeni denetim stratejileriyle denetimlerin etkinliğinin artırılarak kazaların azaltılması hedeflenmektedir. Böylece ağır yaralanmaların önlenmesi amaçlanmaktadır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla, Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi'nde düzenlenen 2021- 2030 Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile Trafik Medya Yüzlerinin Tanıtımı ve Trafik Medya Ödülleri Programı'ndan bir kare, 2 Şubat 2021

5.6.1. Trafik Denetimleri

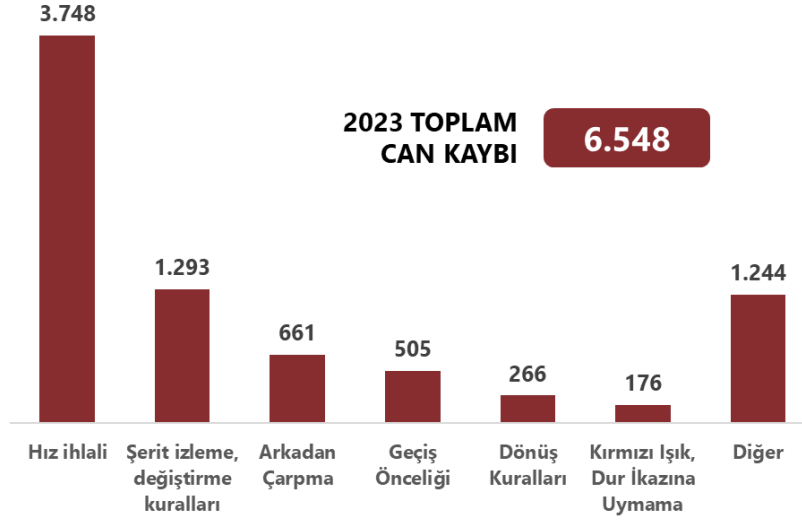
Kara yolu trafik denetimleri; trafik kazalarını önlemek, sürücü ve yayaların güvenliğini sağlamak ve trafik kurallarına uyum oranını artırmak amacıyla yürütülen planlı ve etkin uygulamaları kapsamaktadır. Bu denetimler, kurallara uymayan sürücüleri tespit etmenin yanı sıra toplumsal farkındalığı artırmak, trafik kültürünü güçlendirmek ve vatandaşları bilinçlendirmek bakımından da büyük önem taşımaktadır. Çağdaş denetim sistemleri, elektronik takip ve veri analizi ile desteklenerek riskli noktaların tespit edilmesini sağlamaktadır. Bu kapsamda trafik kolluğu, bir yandan denetim yaparken diğer yandan da sahada eğitici ve bilinçlendirici rol üstlenerek güvenli trafik kültürünün yayılması konusunda etkin bir rol üstlenmektedir.

Etkin, sürekli ve yoğun trafik denetimleri sayesinde kesintisiz ve güvenli bir ulaşım sağlanmakta ve trafik kazaları önlenmektedir. Mevzuatta belirtilen tüm konularda trafik denetimleri yapılmakla birlikte ülkemizde ölümlü ve yaralanmalı kazalara en çok neden olan hız, şerit izleme ve değiştirme kurallarının ihlali arkadan çarpma, geçiş önceliğine uymama, dönüş kurallarına uymama ve kırmızı ışık ihlali gibi konularda denetimlere daha fazla ağırlık verilmektedir.

Aşağıdaki grafikte, sürücü kusurlarının can kayıpları üzerindeki dağılımı gösterilmektedir.

Sürücü Kusurlarının Can Kayıpları Üzerindeki Dağılımı

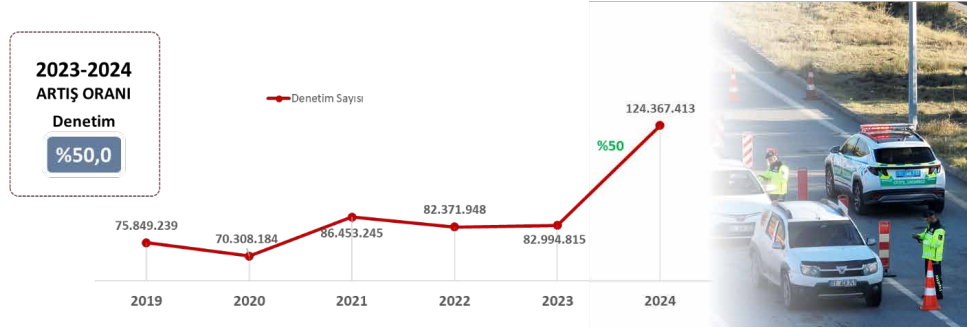
Trafik denetimlerinin şeffaf ve hesap verebilir olması, denetimlerin başarısı için büyük önem taşımaktadır. Denetim sonuçları, idari işlemler ve yaptırımlar kamuoyuyla paylaşıldığında kurumlara olan güven duygusu artmaktadır. Bu nedenle, teknolojik gelişmeler takip edilerek tüm trafik ekiplerinin ekipmanları ve kapasiteleri artırılmıştır.

Trafik yoğunluğunun ve hareketliliğinin anlık olarak takip edilmesi, gerekli tedbirlerin alınması, kaza verileri ve analizlerin üretilmesi, trafik birimlerinin görevlerinin planlanması ve takibinin yapılması amaçlarıyla Trafik İzleme ve Yönetim Merkezleri kurulmuştur. Bu birim aynı zamanda kapanan yolların hizmete açılması, bakım/onarım çalışmalarının yürütülmesi, meteorolojik koşulların takibi ve görevlilerin sahada yönlendirilmesi hususlarında da hizmet vermektedir.

Aşağıdaki grafikte 2019-2024 yılları arasında yapılan trafik denetimleri gösterilmektedir:

Trafik Denetimleri (2019-2024)

Trafik birimleri tarafından belirlenen hedefler doğrultusunda aylık kontrol programları hazırlanmaktadır. Yürütülen genel denetimlerin yanında kaza sonrasında meydana gelen ölüm ve yaralanmaların azaltılması, sürücülerin ve yolcuların trafik kurallarına uyumunun ve sürücülerdeki “algılanan yakalanma riski duygusu”nun artırılması amacıyla ülke genelinde eş zamanlı olarak denetimler yapılmaktadır. İhtiyaç duyulması halinde ise farklı alanlarda özel denetimler gerçekleştirilmektedir.

Hız Denetimleri

Trafik güvenliğinin sağlanmasında en önemli unsurlardan biri, hız ihlallerinin önlenmesidir. Bu kapsamda kullanılan mobil hız ihlal tespit cihazları, araçların hızını anlık ölçerek trafik düzenini bozacak ve kazalara sebebiyet verecek aşırı hız ihlallerinin tespit edilmesini sağlamaktadır. Gelişmiş teknolojiye sahip radar sistemleri, farklı yol ve çevre koşullarında etkin şekilde kullanılabilir. Mobil yapıları sayesinde ihtiyaç duyulan her noktada hız denetimi yapılmasına olanak tanıyan bu cihazlar, sürücüler üzerinde caydırıcı bir etki oluşturarak trafik kazalarının ve can kayıplarının azaltılmasına doğrudan katkı sunmaktadır. Bu doğrultuda mobil hız ihlal tespit cihazları, yalnızca bir denetim aracı değil aynı zamanda sürücüler güvenli hız sınırlarına uymaya yönlendiren önemli bir trafik güvenliği bileşeni olarak büyük bir öneme sahiptir.

Bayram Denetimleri

Ülke çapında trafiğin yoğunlaştığı merkezler başta olmak üzere, tüm güzergâhlarda bayram tatillerinde İl Emniyet Müdürlükleri ile İl Jandarma Komutanlıklarınca denetimler gerçekleştirilmektedir. Genel hizmet birimlerinden trafik birimlerine kadar çok sayıda kolluk personeli takviye edilerek ekip ve personel sayısı artırılmakta, alınan tedbirleri gözden geçirmek ve yerinde denetim yapmak amacıyla merkezden denetim ekipleri görevlendirilmektedir.

Bayram dönemlerinde trafik kolluğu, vatandaşların güvenli seyahat etmeleri için özellikle emniyet kemeri kullanımı, hız limitleri ve uykusuz/yorgun araç kullanılmaması konularında sürücü ve yolculara uyarılarda bulunarak trafik güvenliğinin artırılmasına katkı sağlamaktadır.

Terminallerde/ara istasyonlarda denetimler artırılarak şehirler arası otobüslerin terminal ve izin verilen yerler dışında yolcu almasına ve korsan taşımacılığa izin verilmemektedir. Sefere çıkan bütün otobüsler denetlenerek şoförlerin trafik kurallarına uyması ve yolcuların seyahat süresince emniyet kemeri takmaları konusunda bilgilendirme yapılmaktadır. Ayrıca, şehirler arası yolculuk yapılan otobüslerde sivil yolcu olarak görevlendirilen trafik ve genel hizmet birimlerinden personel, yolcu otobüslerini habersiz olarak denetlemektedir. 2025 yılında trafik harici birimlerden takviye olarak görevlendirilen personel ile birlikte Ramazan Bayramı süresince 69.011 personel; Kurban Bayramı süresince ise 68.829 personel denetimlerde görev almıştır.

RAMAZAN BAYRAMI

GÜNLÜK ORTALAMA
17.772 EKİP/TİM
34.443 PERSONEL

KURBAN BAYRAMI

GÜNLÜK ORTALAMA
17.645 EKİP
34.944 PERSONEL

TRAFİK TEDBİRLERİNDE
TOPLAM

69.011
POLİS/JANDARMA
GÖREVLENDİRİLMİŞTİR.

TRAFİK TEDBİRLERİNDE
TOPLAM

68.829
POLİS/JANDARMA
GÖREVLENDİRİLMİŞTİR.

Bayram dönemlerinde şehir içi ve kavşaklarda trafik akışında yaşanabilen yoğunluk, sürücü ve yolcularda stres yaratabilmekte ve bu nedenle de trafik güvenliği olumsuz etkilenebilmektedir. Trafik kolluğunun kavşaklarda oluşan kalabalığa hızlı ve etkin müdahalesi büyük önem taşımaktadır. Trafik kolluğunun, eş güdümün güçlendirilmesi ve gerekli donanım desteklerinin sağlanmasıyla şehir içi trafiğinin akıcı ve güvenli olmasına önemli katkılar sunacağı değerlendirilmektedir.

Kış Dönemi Tedbirleri

Vatandaşlarımızın huzur ve güven içerisinde seyahat etmelerini sağlamak amacıyla kış mevsimi koşulları ve trafik güvenliğine yönelik diğer olumsuzluklar da dikkate alınarak merkezden Kış Mevsimi Trafik Tedbirleri konulu Bakanlık Talimatı gönderilmektedir. Bu talimat üzerine Mülki İdari Amirlerinin başkanlığında, trafikle ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımıyla toplantılar düzenlenmektedir. Bu toplantılarda, kurum/kuruluşlar arasında iş bölümü yapılarak kış mevsimi süresince alınması gereken bütün tedbirler planlanmakta ve uygulanmaktadır.

Trafik kolluğu kış koşullarında yolda kalan araçlara zamanında müdahale ederek trafik güvenliğinin sağlanması amacıyla gerekli önlemleri almaktadır. Buzlanma, kar yağışı gibi risklere karşı yol durumu sürekli takip edilerek sürücüleri bilgilendirilmektedir. Bu sayede, trafik akışının güvenli ve düzenli bir şekilde devam etmesi, gerekli durumlarda ise ilgili birimlerle eş güdüm sağlanarak kısıtlanması ya da tamamen kesilmesi sağlanmaktadır.

Yaz Dönemi Tedbirleri

Yaz mevsimi boyunca kara yollarındaki “turizm ve tarımsal” amaçlı uzun süreli seyahatlerin artması göz önünde bulundurularak vatandaşların düzenli ve güvenli bir trafik ortamı içerisinde seyahat etmeleri amaçlanmaktadır. Trafik ekipleri, sorumluluk bölgelerinde özellikle kazaların yoğun olduğu güzergâhlarda düzenledikleri denetimlerde, yüz yüze iletişim yoluyla “dikkat dağınıklığı” veya “uykusuzluk hâli” bulunan sürücülerin dinlendirilmesini sağlamaktadır. Şehirler arası yolcu otobüsleri ile tarifesiz yolcu taşımacılığı (tur taşımacılığı) yapan araçlara yönelik olarak ise etkin ve yoğun trafik denetimleri kesintisiz bir şekilde uygulanmaktadır.

Tarımsal etkinliklerin yoğun olarak yapıldığı bölgelerde kara yolu üzerinde tarımsal zirai araçlar, traktörler ve biçerdöverler gibi tarımsal etkinlikte bulunan tarım araçlarının trafik seyrini bozmalarını önleyici tedbirler alınmaktadır. Ayrıca çiftçilerimizin yoğun olarak bulunduğu yerlerde konuyla ilgili bilgilendirmeler yapılmaktadır.

İllerde yapılan denetimlerin yanı sıra merkezden ihtiyaç duyulan farklı konulara yönelik olarak özel denetimler planlanarak ülke genelinde denetimlerin eş zamanlı icra edilmesi sağlanmaktadır. Böylelikle ölümlü ve yaralanmalı trafik kazalarının önlenmesi, vatandaşlarımızın huzur ve güven içerisinde yolculuk yapmaları amaçlanmaktadır.

Yapılan araştırmalar, yoğun ve planlı trafik denetimlerinin sık olarak yapıldığı bölgelerde meydana gelen trafik kaza sayısında ve kazalardan kaynaklı can kayıplarında azalış olduğunu göstermektedir. Denetimler; hız ihlalinin, alkollü araç kullanımının, emniyet kemeri kullanmamanın ve diğer trafik kuralı ihlallerinin önlenmesine doğrudan katkı sağlayarak sürücü ve yaya güvenliğini artırmaktadır.

Havadan Denetimler

Kara yolu trafik güvenliğinin sağlanması, kazaların önlenmesi ve trafik kurallarına uyumun artırılması amacıyla teknolojik olanakların kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Türkiye’de, karadan yapılan denetimleri tamamlayıcı bir unsur olarak havadan trafik denetimleri de yapılmaktadır. Bu denetimler özellikle trafiğin yoğun yaşandığı kara yolları, kavşaklar ve tali yolların gözetimi açısından önemli avantajları da beraberinde getirmektedir. Havadan denetimlerde drone, helikopter, İHA, cayrokopter ve sabit kanatlı hava araçları kullanılmaktadır. 2024 yılı itibarıyla havadan denetimler artırılmış ve bu sayede, özellikle bayram ve tatil dönemlerinde yaşanan trafik kazaları ile can kayıplarında önemli düşüşler sağlanmıştır.

Teknik Denetimler/Yola Elverişlilik Denetimleri

Teknik İnceleme ve Denetim Birimleri, ticari araçların karıştığı kazaların ve bu kazalardan kaynaklı ölüm ve yaralanmaların önlenmesi veya azaltılması amacıyla 2022 yılında oluşturulmuştur. Bu birimler, Avrupa Birliği mevzuatına ve Trafik Güvenliği Strateji Belgesi'ndeki hedeflere uygun olarak etkinlik göstermektedir. Özellikle, yük ve yolcu taşıyan ticari araçların veya taşıtların yolculuk sırasında birden fazla noktada, beklenmedik zaman ve yerlerde, eğitilmiş teknik personel tarafından yola elverişlilik durumları denetlenmektedir. Söz konusu birimlerde görevlendirilecek personele, ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde kapsamlı alan uzmanlığı eğitimi verilmektedir.

Yapılan teknik denetimlerde bakımsız, önemli fiziki, mekanik ve elektronik kusurları bulunan ve trafik güvenliği açısından tehlike oluşturan araçlar zorunlu muayeneye yönlendirilmekte veya trafikten men edilmektedir. Böylelikle araçların kara yolu alt ve üstyapısı ile çevreye verdiği zararların azaltılması hedeflenmektedir. Denetime alınan araçlar, teknik denetim yazılımı ile kayıt altına alınmaktadır. Kayıt altına alınan bu araçların (varsa) eksiklik ve kusurlarının giderilip giderilmediğinin takibi yapılmaktadır. Bu yöntemle farklı illerde denetime alınan araçların geçmiş kayıtları ve denetim zamanları görülebilmektedir.

5.6.2. İnsan Kaynağı ve Lojistik Kapasitenin Artırılması

Trafik güvenliği alanında kalıcı başarıların elde edilebilmesi, teknolojik çözümlerin yanı sıra insan kaynağının nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesi ve lojistik altyapının güçlendirilmesi ile mümkün olmaktadır. Türkiye’de son yıllarda gerçekleştirilen stratejik yatırımlar ile denetim kapasitesi, eğitim çalışmaları ve vatandaşla temas noktaları büyük ölçüde genişletilmiştir. Bu çalışmalar, ülkemizin trafik güvenliği vizyonunu ileriye taşıyarak uluslararası ölçekte örnek bir model oluşmasına imkân sağlamıştır.

Trafik Kolluğu Personeli ve Araç Sayısındaki Gelişmeler

Trafik denetim ekiplerinin mobil araçlar kullanarak dinamik bir şekilde yer değiştirmesi, sürücülerin her an denetlenebileceği hissini yaratmakta, trafikte kurallara uyumu artırırken denetimlerin daha etkili ve verimli olmasını sağlamaktadır. Günümüzde kentleşme ve hızlı nüfus artışı şehirlerdeki araç sayısının ve trafik yoğunluğunun ciddi şekilde yükselmesine neden olmaktadır. Bu durumun yalnızca trafik akışı üzerinde değil, aynı zamanda trafik güvenliği, denetim kapasitesi ve sürücü davranışları üzerinde de önemli etkileri bulunmaktadır. Bu bağlamda trafik güvenliği alanında personel sayısının artırılması önem arz etmektedir.

DENETİM PERFORMANSINI ARTTIRMAK İÇİN:

Trafik Aracı

2024 sonunda

%48 ↑

arttırılarak

10.568'e

çıkartılmıştır

Trafik Ekibi

2024 sonunda

%36 ↑

arttırılarak

10.822'ye

çıkartılmıştır

Trafik Personeli

2024 sonunda

%21,1 ↑

arttırılarak

35.889'a

çıkartılmıştır

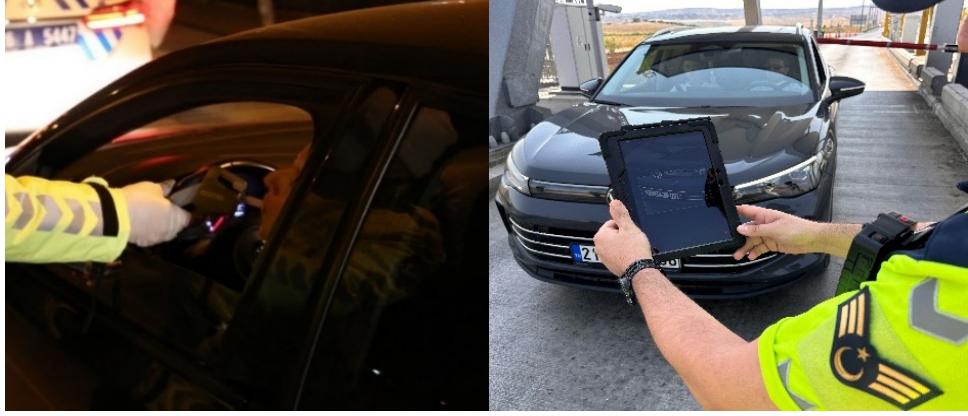

Trafik Denetleme Cihazları ve Ekipmanı

Trafik düzeninin ve güvenliğinin sağlanması, sürücü davranışlarının denetlenmesi ve kara yolu güvenliğinin artırılmasında kullanılan trafik denetleme cihaz ve ekipmanları, denetim etkinliklerinin en önemli sacayağını oluşturmaktadır. Gelişen teknoloji sayesinde bu alandaki araçlar çeşitlenmiş ve denetim kalitesi önemli ölçüde artmıştır. Günümüzde sahada kullanılan başlıca denetim cihaz ve ekipmanları arasında hız tespit cihazları, elektronik denetleme sistemleri (EDS), alkolmetre ve uyuşturucu tespit cihazları, yaka kameraları, araç içi kamera sistemleri, tablet ve el terminalleri ile mobil sorgu cihazları yer almaktadır. Ayrıca trafik kontrol noktalarında kullanılan bariyer, uyarı levhaları ve ışıklı sistemler de bu kapsamda sayılabilecek ekipmanlar arasındadır.

	Alkolmetre		Uyuşturucu Tespit Cihazı
	Hız Tespit Radarı		Termal Yazıcı
	Yol Kontrol ve Denetim Malzemeleri		Telsiz (Araç/El/Sabit)
	Dron		Yaka Kamerası

Doğru, etkin ve güvenli ekipman kullanımı sadece trafik ihlallerinin tespitinde değil, sürücüler üzerinde yarattığı caydırıcı etki ile de kural ihlallerinin önlenmesinde de büyük katkı sunmaktadır.

5.6.3. Trafik Güvenliğinde Teknolojik Atılımlar ve Dijital Dönüşüm

Trafik güvenliğinde daha etkin ve hesap verilebilir bir sistemin kurulması, bir dizi strateji ve uygulama ile sağlanmaktadır. Bu sistemin temel amacı, sürücülerde “algılanan yakalanma risk duygusunu” artırarak trafik kurallarına uyumu teşvik etmektir. Bu hedefe ulaşmak için trafik kameraları, hız radarları, alkolmetreler ve plaka tanıma sistemleri gibi teknolojik denetim araçlarının kullanımı artırılmaktadır. Bu teknolojiler sayesinde denetimler daha yaygın ve etkili hâle gelirken aynı zamanda sürücülerin ihlalin tespit edilme riskini sürekli hissetmesi sağlanmaktadır.

Elektronik Denetleme Sistemleri

Güvenli sistem yaklaşımının teknolojik uygulama alanlarından biri olan elektronik denetleme sistemleri (EDS), trafik güvenliğinin sağlanmasında kilit bir rol oynamaktadır.

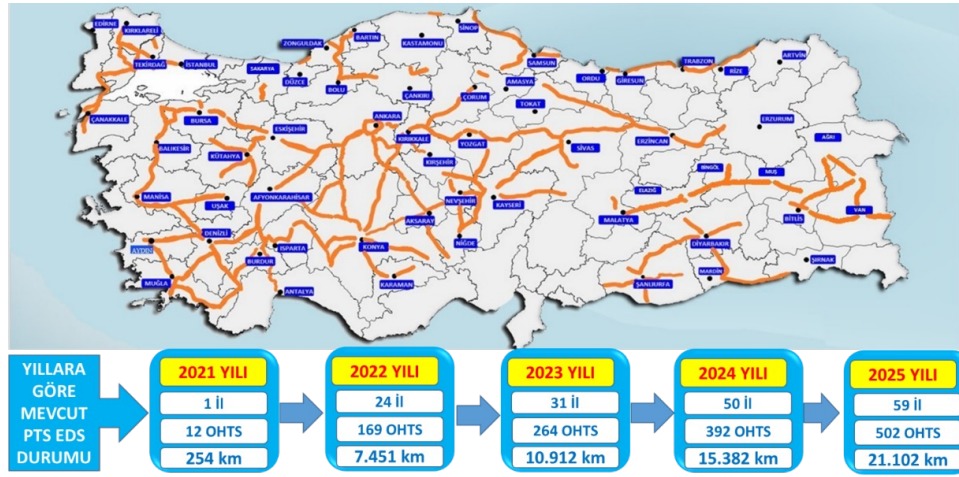
EDS'nin hedefleri;

- İnsan kaynaklı hataların ortadan kaldırılarak daha güvenilir sonuçlara ulaşılması,
- Daha az insan gücüyle geniş alanlarda yaygın ve kesintisiz olarak trafik kontrolü yapılması,
- Sürücüler üzerinde “algılanan yakalanma risk duygusunun” artırılarak kural ihlallerinin azaltılması ve kesintisiz denetimler yoluyla trafik kazalarının ve bu kazalardan kaynaklanan can kayıplarının önüne geçilmesidir.

PTS-EDS Projesi

2021-2030 Karayolları Trafik Güvenliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı çerçevesinde, trafik kazalarından kaynaklanan can kayıplarının %50 oranında azaltılması hedeflenmektedir. Bu amaçla, EGM tarafından, PTS EDS Projesi başlatılmıştır. Proje kapsamında, kara yolları üzerinde bulunan kent güvenlik yönetim sistemleri (KGYS) kullanılarak “ortalama hız ihlal tespit sistemleri” kurularak trafik güvenliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 2025 yılı itibarıyla, 59 ilde toplam 502 ortalama hız koridoru ile 21.102 km’lik alanda trafik denetimleri yapılmaktadır.

PTS-EDS Projesinin Yıllara Göre Etkinlikleri

Otoyol EDS Projesi

Devlet otoyollarındaki trafik denetimlerinde, ücret toplama istasyonlarından alınan verilerle oluşturulan ortalama hız koridorları, 1 Temmuz 2017'den itibaren kullanılmaya başlanmıştır. Bu sistemler, toplam 2.155 km uzunluğundaki; Avrupa Otoyolu (İstanbul-Edirne), Anadolu Otoyolu (Ankara-İstanbul), Çeşme Otoyolu (İzmir Seferihisar-İzmir Çeşme), Aydın Otoyolu (İzmir Işıkkent-Aydın), Mersin Otoyolu (Niğde-Mersin), Şanlıurfa Otoyolu (Adana-Gaziantep-Şanlıurfa) ve devlet otoyollarını kapsamaktadır. 14 Ekim 2024 tarihinde İçişleri Bakanlığı onayıyla bu otoyolların büyük bir kısmı Jandarma Genel Komutanlığına devredilmiştir. Sistemlerin Emniyet Genel Müdürlüğü ile Jandarma Genel Komutanlığı tarafından iş birliği içerisinde kullanılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

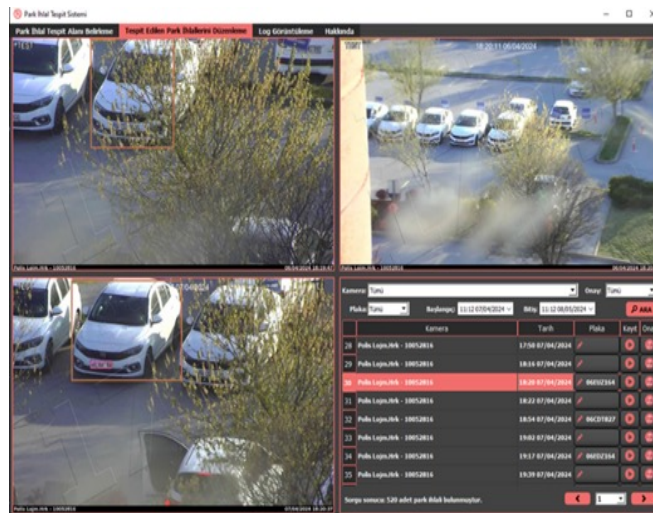

Ortalama Hız Tespit Koridoru Projesi

Trafik Jandarması sorumluluk bölgesinde bulunan yol güzergâhlarında, sabit plaka tanıma sistemleri (PTS) kullanılarak tespit edilecek ortalama hız bilgilerine göre kural ihlali bulundugu belirlenen araç plakalarına "Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı" düzenlenmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu kapsamda, 5 ilde ve 9 koridor üzerinde ortalama hız koridoru amacıyla kullanılmak üzere kurulan sabit PTS sistemlerine yönelik çalışmalar ile bir sonraki fazda 4 ilde 4 koridor üzerinde kurulması planlanan PTS'lere yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Park İhlal Tespit Sistemleri

Şehir içlerinde trafiğin yoğun olduğu cadde ve sokaklarda, acil durumlar için ulaşımı aksatmadan trafik akışını sağlamak ve hatalı park eden araçları tespit etmek amacıyla Savunma Sanayi Başkanlığı ile ortak yürütülen "PİTS Projesi" başlatılmıştır. Bu proje, trafik düzenleme çalışmalarında elektronik sistemlerden daha fazla yararlanarak denetim unsurlarına yardımcı olmayı hedeflemektedir. Projenin yazılım geliştirme aşaması tamamlanmış olup ülke geneline yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Yaka Kameraları

Yaka kameraları, trafik kolluğu için âdeta bir “üçüncü göz” görevi üstlenmektedir. Bu kameralar, görevlilerin işlemlerini yürütürken şeffaflığı artırarak vatandaş memnuniyetini yükseltmektedir. Ayrıca, yaka kameraları trafik denetimleri sırasında suç unsurlarını görüntüleyerek bu kayıtların adli makamlara delil olarak sunulmasını sağlamaktadır. Böylece görevli personele yönelik asılsız iddia ve şikayetlerin önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

AMACIMIZ

GÜVENLİK

GÜVENİLİRLİK

ŞEFFAFLIK

“Hedefimiz Her
Personelimizde Bir
Yaka Kamerası”

Gece modu sayesinde gece şartlarında dahi net görüntüler elde edebilen yaka kameraları, her türlü hava koşulunda sorunsuz bir şekilde çalışmaktadır.

Hız Tespit Cihazları

Hız kontrolü, trafik güvenliği ve kazaların önlenmesi bakımından en önemli tedbirlerden biridir. Bu amaçla kullanılan hız tespit cihazları, aşırı hızın belirlenmesinde ve önlenmesinde etkili bir yöntem sunmaktadır. Sabit radarlar, mobil radarlar ve diğer hız ölçüm cihazları gibi farklı araçlar, sürücülerin hız kurallarına uyma bilincini artırarak ihlal oranlarını düşürmektedir. Bu cihazların yaygın olarak kullanıldığı bölgelerde, özellikle hızdan kaynaklanan kazalarda gözle görülür bir azalma olduğu kaydedilmektedir.

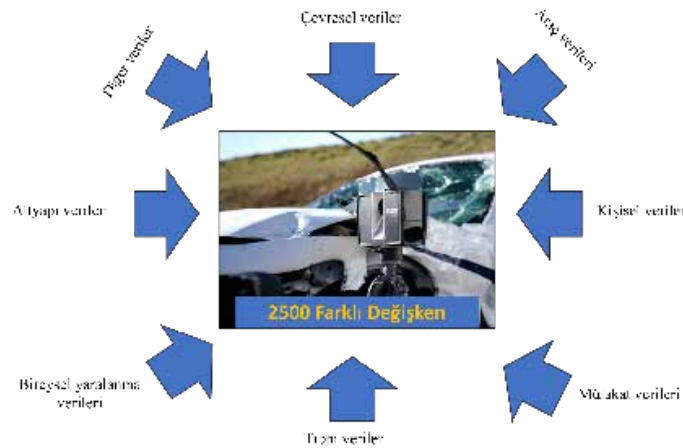
MOBİL HIZ TESPİT SİSTEMİ KABİLİYETLERİ	
	Aynı yönde 4 şerit hız tespiti,
	200 metreye kadar hız ölçümü,
	POLNET ve JTBS entegrasyonu,
	Gece görüş,
	Her türlü hava şartlarında kullanım

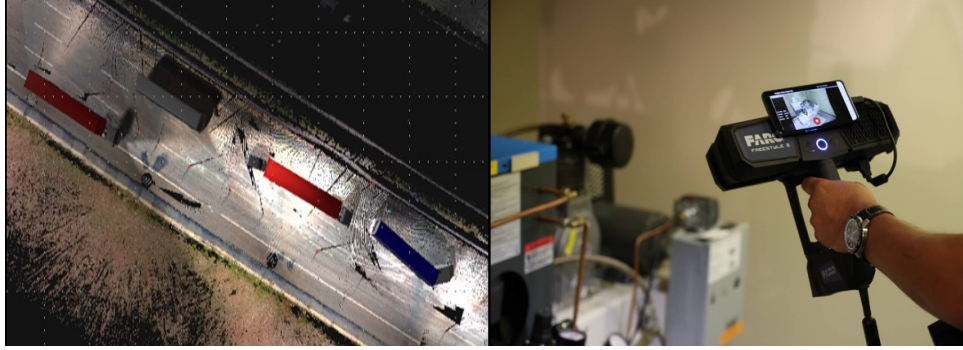
Yerli ve millî yaka kameraları ile radarlar 2021 yılından itibaren envantere girmeye başlamıştır. 2025 yılı envanterinde kullanılan radarların %47,5'inin; yaka kameralarının ise %100'ünün yerli ve millî olması bu noktada önem arz etmektedir.

Kaza Araştırma ve Canlandırma Birimi

Kaza Araştırma ve Canlandırma Birimi, özel donanımlarla kaza yerinin ayrıntılı incelemesinin yapılması, kaza yerinden toplanan bilimsel verilerin animasyon/simülasyon yöntemleriyle yeniden canlandırılması ve trafik kazalarının gerçek sebeplerinin ortaya çıkarılması için çalışmalar yürüten özel amaçlı trafik birimidir.

Bu birim, kaza araştırmalarında çevresel veriler, araç verileri, kişisel veriler, mülakat verileri, tıbbi veriler, bireysel yaralanma verileri, altyapı verileri, trafik kazasının simüle edilmesine esas diğer verileri içeren yaklaşık 2.500 farklı değişkene yönelik data toplamaktadır.

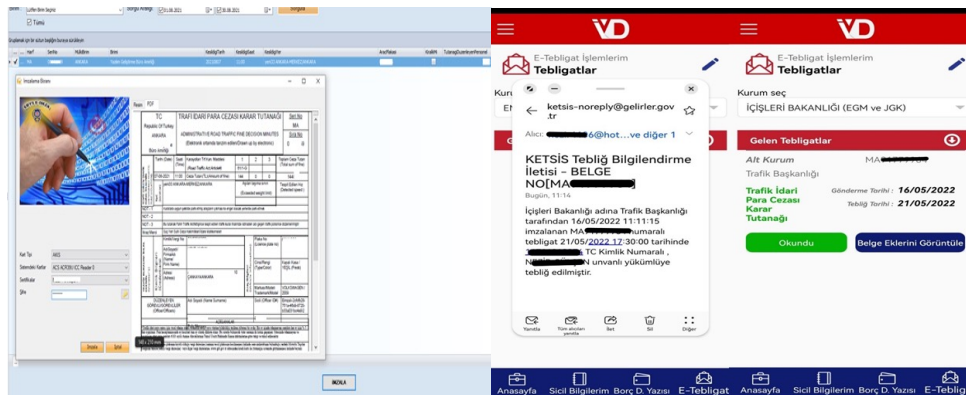

E-Devlet Hizmetleri

E-Devlet üzerinden sunulan hizmetler ile vatandaşlarımızın trafik alanında ihtiyaç duydukları belge ve işlemlere kendi sayfaları üzerinden doğrudan ulaşma imkânı sağlanmaktadır. Sunulan bu hizmetler, aynı zamanda ciddi bir kamusal tasarrufu da beraberinde getirmektedir.

 Hizmet Adı	Açıklama
“Engelliler/Gaziler İçin Park Kartı’nın” Karekod/Barkodlu Olacak Şekilde Elektronik Ortamda Oluşturulması	Bu hizmet sayesinde Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 53’üncü maddesi kapsamında, gerekli şartları taşıyan engelli ve gazi vatandaşlarımız için düzenlenen “Engelliler/Gaziler İçin Park Kartı” işlemlerinin e-devlet üzerinden yürütülmesi sağlanmıştır. Başvurular PolNet üzerinden onaylanarak kişilerin adresine PTT aracılığı ile gönderilmektedir.
Araç Plakasına Yazılan Ceza Sorgulama (Çocuklar Adına)	Bu hizmeti kullanarak 18 yaşından küçük çocuğu olan vatandaşların, çocuklarının adına tescilli araç plakasına son bir yıl içerisinde yazılan trafik cezalarını sorgulayabilmektedir.
Araç Plakasına Yazılan Ceza Sorgulama	Şahısların T.C. kimlik numarası, aracın plakası, cezanın düzenlendiği il-ilçe, ceza tarihi, ceza saati, ceza maddesi, ceza tutarı gibi trafik idari para cezalarından son bir yıl içindeki ceza işlem detay bilgilerine ulaşabildikleri hizmettir.
Araç Plakasına Yazılan Ceza Sorgulama (Tüzel Kişi)	Şirketlerin vergi kimlik numarası, aracın plakası, cezanın düzenlendiği il-ilçe, ceza tarihi, ceza saati, ceza maddesi, ceza tutarı gibi trafik idari para cezalarından son bir yıl içindeki ceza işlem detay bilgilerine ulaşabildikleri hizmettir.
Sürücü Ceza Bilgisi Barkodlu Belge Sorgulama:	Şahsın sürücü belgesine son beş yıl içerisinde yazılan trafik cezaları ile sürücü belgesinin iptaline ilişkin bilgileri içeren barkodlu belge oluşturulan hizmettir.
Sürücü Ceza Bilgisi Barkodlu Belge Doğrulama	Şahsın sürücü belgesine son bir yıl içerisinde yazılan trafik cezaları ile sürücü belgesinin iptaline ilişkin bilgileri içeren barkodlu belge oluşturulduktan sonra barkod numarası ile doğrulama yapılmasını sağlayan hizmettir.
Sürücü Trafik Kazası Barkodlu Belge Sorgulama	Şahısların bu hizmeti kullanarak, Emniyet Genel Müdürlüğü bilgi sisteminde kayıtlı olan, sürücü olarak karıştıkları ölümlü veya yaralanmalı trafik kazası durumuna ait barkodlu belge oluşturabildikleri bir hizmettir.

Hizmet Adı	Açıklama
Sürücü Trafik Kazası Barkodlu Belge Doğrulama	Şahısların bu hizmeti kullanarak e-Devlet kapısı üzerinden oluşturulan tüm barkodlu belgeleri burada doğrulayabildikleri hizmettir.
Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı Sorgulama	Şahısların bu hizmeti kullanarak Emniyet Genel Müdürlüğü bilgi sisteminde kayıtlı olan, sürücünün/araç sahibinin gerçek kişi olarak karıştığı maddi hasarlı trafik kazası durumuna ait belge oluşturabildikleri hizmettir.
Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı Sorgulama (Tüzel Kişi)	Şahısların bu hizmeti kullanarak Emniyet Genel Müdürlüğü bilgi sisteminde kayıtlı olan, tüzel kişilerin araçlarının karıştığı maddi hasarlı trafik kazası durumuna ait belge oluşturabildikleri hizmettir.
Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı Doğrulama	Şahısların bu hizmeti kullanarak Emniyet Genel Müdürlüğü bilgi sisteminde kayıtlı olan, sürücü, araç sahibi ve tüzel kişilerin araçlarının karıştığı maddi hasarlı trafik kazası durumuna ait barkodlu belge oluşturabildikleri hizmettir.
Sürücü Belgesi ve Şahıslara Yazılan Ceza Sorgulama	Şahıs adına kayıtlı sürücü belgesi hakkında Emniyet Genel Müdürlüğü sistemindeki genel bilgilere ulaşılabilir. Şahısların adına kayıtlı sürücü belgesine ve/veya şahsa ait son bir yıl içerisinde yazılan trafik cezalarına ulaşılabilir. Şirketin temsil etmekte olduğu kişiler tarafından kullanılabilir.
Aracın Çekildiği Otopark Bilgisi Sorgulama (Tüzel Kişi)	Bu uygulama sayesinde, trafik kolluğu tarafından çekilen araçların otopark bilgileri görüntülenebilmekte, aracın sahibi dışında başka biri tarafından teslim alınması talep edildiğinde kişinin bilgileri girilebilmekte, önceden girilen bilgiler güncellenebilmektedir. Şirketi temsile yetkili kişiler tarafından kullanılabilir.
Aracın Çekildiği Otopark Bilgisi Sorgulama	Şahısların kendi adına kayıtlı aracın herhangi bir kural ihlali sonucu otoparka çekilmesi durumunda aracın plakası, otopark adı, birim il/ilçe, otopark adresi, otopark telefonu, otoparka çekilme nedeni, otoparka çekilme tarihi ve saati bilgilerine ulaşabildikleri hizmettir.
e-Tebliğat Projesi	5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 26'ncı maddesi ile 25.12.2020 tarihli Resmi Gazete' de yayımlanan "Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanaklarının Düzenlenmesinde, Tahsilinde ve Takibinde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik, İçişleri, Hazine ve Maliye Bakanlıklarının ortak çalışması ile trafik idari para cezaları için uygulama başlatılmıştır. 16 Mayıs 2022 tarihi itibarıyla, gerçek ve tüzel kişilere ait trafik cezaları, Kurumsal Elektronik Tebliğat Sistemi (KETSİS) üzerinden tebliğ edilmektedir.

Fahri Trafik Müfettişliği İşlemleri

Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 6'ncı maddesi gereğince sürücülerin trafik kurallarına uyup uymadığını denetlemekle sorumlu olan yetkililere yardımcı olmak amacıyla gönüllü kişilere Fahri Trafik Müfettişliği görevi verilmektedir. Fahri trafik müfettişlerince tespit edilen trafik kural ihlallerinin elektronik ortamda düzenlenerek trafik kuruluşlarına gönderilmesi için FTM mobil uygulaması kullanılmaktadır.

Fahri trafik müfettişliği müracaatları elektronik ortamda e-Devlet üzerinden yapılabilmektedir. Tüm müfettişlere yılda iki defa uzaktan veya yüz yüze zorunlu eğitim ve değerlendirme toplantıları yapılmaktadır. Uzaktan eğitim programı, Cumhurbaşkanlığı Uzaktan Eğitim Kapısı üzerinden düzenlenmektedir.

5.6.4. Projeler ve Kampanyalar

Trafik güvenliği için denetim ve cezalar kadar önemli bir diğer konu, toplumun bilinçlendirilmesi ve farkındalığının artırılmasıdır. Bu amaçla, tüm yol kullanıcılarında trafik güvenliği kültürünün yerleşmesi için ülke genelinde bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları sistematik bir şekilde yürütülmektedir.

Kamuoyunda kalıcı bir trafik kültürü oluşturarak trafik kazalarının önlenmesi ve trafik güvenliğinin artırılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda çok sayıda proje geliştirilmiştir. Öne çıkan projeler aşağıda sunulmaktadır:

Bayramınız Kemerli Olsun

Trafik yoğunluğunun yaşandığı dönemde araç içerisinde emniyet kemeri kullanımı konusunda sürücü ve yolcuları bilgilendirmek, kamuoyunda farkındalık oluşturmak amacıyla “Bayramınız Kemerli Olsun” sloganıyla valiler ve kaymakamların katılımı ile denetim noktalarında eş zamanlı etkinlikler düzenlenmiştir.

Yolun Sonu Bayram Olsun

Trafik güvenliği konusunda farkındalığın artırılması ve vatandaşlarımızın bilgilendirilmesi amacıyla, trafik yoğunluğunun yaşandığı Kurban Bayramı tatili süresince “Yolun Sonu Bayram Olsun” temalı kampanya düzenlenmiştir. Kampanya kapsamında hazırlanan görsellerin halkın yoğun olarak bulunduğu alanlardaki dijital ekranlarda ve panolarda gösterilmesi sağlanmıştır.

Yayalar Kırmızı Çizgimiz

Sürücü ve yayaları trafikte yaya önceliği konusunda bilgilendirmek amacıyla “Yayalar Kırmızı Çizgimiz” projesi başlatılmıştır.

Hatalı Sürücüye Kırmızı Düdük

Araç sürücüleri olan aileler üzerinde çocuklarımızın kontrol etkisinin oluşturulması ve bu alanda farkındalık oluşturulması amacıyla “Hatalı Sürücüye Kırmızı Düdük” projesi hayata geçirilmiştir.

Bu Yolda Hep Birlikteyiz

Trafik kural ihlallerinin önlenmesi ve bu alanda sorumluluğu bulunan tüm kuruluşların trafik güvenliğinin bir unsuru olduğu argümanı ile “Bu Yolda Hep Birlikteyiz” projesi hayata geçirilmiştir.

Kemerin Ses Getirsin

Araç içerisinde emniyet kemeri kullanımının önemini vurgulamak amacıyla devletin tüm unsurlarıyla seferberlik ilan edilmiş bu kapsamda farklı etkinlikler düzenlenerek sosyal medya üzerinden çocuklara yönelik ödüllü trafik temalı yarışma düzenlenmiştir.

Bir Hareketine Bakar Hayat

Emniyet kemeri kullanımı; kaza sonrası ölüm riskini %45, ağır yaralanma riskini %60 oranında azaltmaktadır. Bu kapsamda, sürücü ve yolcularda emniyet kemeri kullanımının yaygınlaştırılması ve emniyet kemeri kullanımı konularında farkındalığı artırmak amacıyla “Bir Hareketine Bakar Hayat” kampanyası hayata geçirilmiştir.

Trafikte Parlayan Yıldızlar

“Trafikte Parlayan Yıldızlar” projesi kapsamında, okul ve ev arasında yaya olarak seyahat eden öğrenciler ile bisiklet, elektrikli bisiklet ve scooter kullanıcılarının karışabileceği trafik kazalarının önlenmesi hedeflenmektedir.

Bayram Yolunda Her Şey Yolunda

“Bayram Yolunda Her Şey Yolunda” projesi ile trafik yoğunluğunun yaşandığı Ramazan ve Kurban bayramları öncesi ve süresince hız limitlerine uyma, araç kullanırken cep telefonu kullanmama ve emniyet kemeri konusunda kamuoyunda farkındalığın artırılması amaçlanmıştır.

Reflektör Tak, Görünür Ol

Tarım araçlarının karıştığı kazaların önlenmesi, meydana gelen kazalarda ölüm ve yaralanmaların en aza indirilmesi amacıyla ülke genelinde “Reflektör Tak Görünür Ol Projesi” başlatılmıştır. Proje kapsamında verilen eğitimler ile dağıtılan reflektörlerin, tarım aracı sürücülerinde farkındalık yaratması ve tarım araçlarının görünürlüğünün artırılması hedeflenmektedir.

Reflektif Yelek Giy, Görünür Ol

Ülke genelinde farkındalık yaratmak, bisiklet, scooter ve motosiklet sürücülerinin gündüz ve hava karardıktan sonra trafikte görünürlüğünü artırıcı özelliğe sahip reflektif (yansıtıcı) yelek giymelerini teşvik etmek amacıyla trafik kolluğu birimlerince “Reflektif Yelek Giy, Görünür Ol” kampanyası düzenlenmektedir.

Hayatla Yarışılmaz

Trafik güvenliği konusunda kamuoyunda farkındalığın artırılması ve vatandaşlarımızın bilgilendirilmesi amacıyla trafik yoğunluğunun yaşandığı bayram tatili süresince “Hayatla Yarışılmaz” temalı kampanya düzenlenmiştir. Kampanya kapsamında hazırlanan görsellerin halkın yoğun olarak bulunduğu alanlardaki dijital ekranlarda ve panolarda gösterilmesi sağlanmıştır.

Bir Kural Bir Ömür

Motosikletlerin karıştığı kazalar ile bu kazalardan kaynaklı can kaybı ve yaralanmaların önlenmesi ve trafik güvenliğinin geliştirilmesi amacıyla “Bir Kural Bir Ömür” temalı kampanya başlatılmıştır. Kampanya kapsamında, bir kamu spotu ve görseller hazırlanmış, vatandaşlarımızın görebileceği yerlerde paylaşılması sağlanmıştır.

Yaşam İçin Kısa Bir Mola

“Yaşam İçin Kısa Bir Mola” sloganıyla oluşturulan “Yaşam Tüneli Projesi” ile şehirler arası yollardaki sabit denetim noktalarında ve uygun alanlarda, özel taşıt sürücülerini bilgilendirilmekte ve bir dakikalık kısa filmler gösterilmektedir. 2018 yılında hayata geçirilen “Yaşam Tüneli Projesi” kapsamında verilen bazı eğitimler şu şekildedir: Emniyet kemeri kullanımının gerekliliği, cep telefonunun insan dikkati üzerindeki olumsuz etkileri, aşırı hız ve normal seyir hızının insan yaşamı üzerine etkisi, yakın takip ve hatalı şerit değiştirmeden kaynaklanan kazalar.

5.6.5. Eğitim Çalışmaları

Ülkemizde 2000’li yıllardan itibaren trafik eğitimleri, okul müfredatları ve yaygın eğitim etkinlikleri aracılığıyla daha sistemli bir hale getirilmiştir. Söz konusu eğitimler ayrıca sahada uygulamalı eğitimler, trafik eğitim parkları, mobil eğitim araçları, kamu spotları ve bilinçlendirme kampanyalarıyla da desteklenmektedir.

Okullarda verilen trafik eğitimleri, trafik eğitim parkları ve mobil trafik eğitim turlarıyla desteklenmekte, uygulamalı yöntemler kullanılarak kuralların kalıcı hâle gelmesi hedeflenmektedir. Aynı zamanda, trafik güvenliği alanında görev yapan personelin düzenli verilen eğitimlerle bilgi ve becerileri güncellenerek çağın gereklerine uygun donanım kazanmaları sağlanmaktadır. Aşağıda eğitim verilen gruplara ait grafik yer almaktadır:

Trafik güvenliği yalnızca yasal düzenlemeler ve denetimlerle değil, toplumun bilinçlendirilmesiyle sağlanabilmektedir. Bu nedenle, çocuklar ve yetişkinlere yönelik eğitim çalışmaları büyük öneme sahiptir. Çocuklar, geleceğin sürücüleri ve yayaları olarak erken yaşta trafik kurallarını öğrenip uygulayarak bu kültürü içselleştirirken; yetişkinler ise günlük yaşamlarında trafik kurallarını doğru şekilde uygulayarak toplumun güvenliğine katkı sağlamaktadır.

Çocuk Trafik Eğitim Parklarında Verilen Eğitimler

Çocuk trafik eğitim parklarında okul öncesi ve ilkokul öğrencilerine yönelik trafik eğitimleri, Millî Eğitim Bakanlığı eş güdümünde trafik kolluğu ve belediyeler tarafından düzenlenmektedir. Bu eğitimler kapsamında, 36 ilde yeni standartlara uygun 37 adet yeni çocuk trafik eğitim parkı hizmet vermeye başlamıştır.

Mobil Trafik Eğitim Tırını Okul Eğitimleri

Millî Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve TRT Genel Müdürlüğü tarafından “Mobil Trafik Eğitim Tırları Türkiye Yollarında” sloganıyla hayata geçirilen eğitim projesi kapsamında, “Öğrencilerde Trafik Bilincinin Geliştirilmesi İş Birliği Protokolü” imzalanmıştır. Bu doğrultuda, Emniyet Genel Müdürlüğüne ait 3 ve Jandarma Genel Komutanlığına ait 2 Mobil Trafik Eğitim Tırını ile ülke genelinde öğrencilere yönelik teorik ve uygulamalı trafik güvenliği eğitimleri verilmektedir.

Güvenli Okul Yolu Projesi/Okul Geçit Görevlilerinin Eğitimi

Öğrencilerin trafik kurallarını uygulamalı olarak öğrenmesini sağlamak, okul çevresinde yaya/araç güvenliğini artırmak ve çocukların trafik güvenliği konusunda sorumluluk bilinci kazanmasına katkı sağlamak amacıyla gönüllülere eğitimler verilmektedir. Gönüllüler, öğrencilerin okul giriş/çıkış saatlerinde yaya geçitlerini güvenli şekilde kullanmalarını sağlamak amacıyla görevlendirilen öğrenci, öğretmen ve velilerden oluşmaktadır.

Trafik Dedektifleri

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda, yaz eğitim kamplarında, yaz kuran kurslarında ve sevgi evlerinde 3-17 yaş grubundaki çocuklara ve öğrencilere trafik eğitimleri verilmektedir.

Okul Yolunda Her Şey Yolunda/Okul Geçit Görevlilerinin Eğitimi

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda öğrenim gören öğrencilerin ulaşımının güvenli bir şekilde sağlanması amacıyla, okul servis aracı şoförleri ile rehber personeline yönelik eğitimler düzenlenmektedir. Bu kapsamda oluşturulan eğitim modülü üzerinden trafik güvenliği konusunda dikkat edilmesi gereken konuları içeren bir gün süreli teorik eğitimler verilmektedir. Yetişkinlere yönelik istatistiki verilerle desteklenen eğitimler de bulunmaktadır. Bu kapsamda verilen eğitimler şu şekildedir: Sürücü ve yaya eğitimleri, yaşam tünellerinde verilen eğitimler, güvenli sürüş kuralları eğitimi, umuma açık alanlarda verilen trafik eğitimleri, öğretmenlere yönelik trafik eğitimleri ve servis rehber personeline verilen trafik eğitimleri.

Emniyet Kemer Simülasyon Aracı

Trafik kolluğu tarafından yol kullanıcılarına yönelik trafik güvenliği konusunda Simülasyon Aracı ile uygulamalı eğitimler verilmektedir. Bu eğitimler ile yol kullanıcılarının görsel hafızasının güçlendirilmesi ve emniyet kemeri kullanımının artırılması amaçlanmaktadır.

Mobil Trafik Güvenliği Eğitimleri Birimleri

Çocuklar başta olmak üzere, her yaştan yol kullanıcılarına yönelik trafik güvenliği eğitimlerinin alanında uzman personel tarafından verilmesi amacıyla Mobil Trafik Güvenliği Eğitim Birimleri oluşturulmuştur.

Tarım Araçları Mobil Trafik Eğitim Birimleri

Traktör kazalarının yoğunlukla meydana geldiği illerde, tarımsal üretim etkinlikleri ve kırsal alan koşulları ile ilişkili trafik kazalarının önlenmesi, traktörler ve diğer tarım araçlarının güvenli kullanımına yönelik çiftçilere yerinde trafik güvenliği eğitimi verilmesi amacıyla “Tarım Araçları Mobil Trafik Eğitim Birimleri” oluşturulmuştur.

5.6.6. Uluslararası İş Birliği ve Toplantılar

Avrupa Karayolu Polis Ağı (European Roads Policing Network)

Avrupa Karayolu Polis Ağı (European Roads Policing Network-ROADPOL), Avrupa ülkelerinin trafik polis teşkilatlarını bir araya getiren, katılımın gönüllülük esasına dayandığı, kâr amacı gütmeyen uluslararası bir ağıdır. Kuruluşun temel amacı, Avrupa kara yollarında meydana gelen ölüm ve ciddi yaralanma sayılarını azaltmak, trafik güvenliği bilincini geliştirmek ve denetimlerin etkinliğini artırmaktır. İlgili platformun ana çalışma alanı kara yollarında yapılan trafik denetimleri olmakla birlikte, trafik kazalarını önlemeye yönelik kampanyalar yürütmekte ve kara yollarında işlenen suçlara karşı uluslararası kolluk kuruluşlarıyla iş birliği geliştirmektedir. ROADPOL, 25 yılı aşkın bir süre önce kurulan Avrupa Trafik Polisi Ağı'nın (European Traffic Police Network- TISPOL) devamı niteliğindedir.

Ülkemiz, 2018 yılında TISPOL'e üye olarak kabul edilmiş ve kuruluşun ROADPOL adıyla çalışmalarına devam etmesiyle birlikte üyeliğini sürdürmüştür. Üyelik kapsamında, ROADPOL tarafından düzenlenen olağan genel kurul toplantılarına katılım sağlanmakta, üye ülkeler arasında

eş zamanlı olarak yürütülen trafik denetimleri takip edilmekte, karşılıklı bilgi paylaşımı yapılmakta ve trafik güvenliği kampanyaları düzenlenmektedir. Bu çalışmaların eş güdümü ve takibi, ülkemizde Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Asya-Pasifik Karayolu Güvenliği Gözlemevi (Asia-Pacific Road Safety Observatory)

Asya-Pasifik Karayolu Güvenliği Gözlemevi (Asia-Pacific Road Safety Observatory - APRSO), Asya ve Pasifik bölgesinde kara yolu güvenliğini artırmak, trafik güvenliği verileri, politikaları ile uygulamaları konusunda iş birliğini güçlendirmek amacıyla kurulmuş bölgesel bir forumdur. Bu platform hükûmetler, uluslararası kuruluşlar, araştırma kurumları ve özel sektör temsilcilerine bilgi ve deneyim paylaşımı imkânı sunarak iyi uygulamaların yaygınlaştırılmasını hedeflemektedir. Şubat 2020'de İsveç'in Stockholm kentinde düzenlenen Küresel Karayolu Güvenliği Bakanlar Konferansı öncesinde kuruluşu duyurulan APRSO; Asya Kalkınma Bankası (ADB), Dünya Bankası Grubu, Uluslararası Otomobil Federasyonu (FIA), Uluslararası Ulaştırma Forumu (ITF) ve Birleşmiş Milletler Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (UNESCAP) tarafından kurulmuştur. Sekretarya görevini Asya Kalkınma Bankası (ADB) yürütmektedir. Ülkemiz, 2023 yılında APRSO'ya üye olarak kabul edilmiş olup söz konusu çalışmaların takibi ve eş güdümü Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Başkanlığı tarafından yapılmaktadır.

Avrupa Trafik Polis Teşkilatları Bölgesel Ağı Birinci Toplantısı ve Karayolu Güvenliği için Trafik Polisliği İkinci Üst Düzey Toplantısı

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ile 2020 yılında başlatılan ve 2022 yılında hız kazanan çalışmalar sonucunda, Türkiye'nin ev sahipliğinde ve DSÖ Avrupa Bölge Ofisi iş birliğiyle Avrupa Trafik Polis Teşkilatları Bölgesel Ağı 1. Toplantısı, 8-10 Kasım 2023 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenmiştir. Toplantıya, DSÖ Avrupa bölgesine üye ülkelerin yanı sıra çeşitli ülkelerden trafik polis teşkilatlarının üst düzey yöneticileri ve uluslararası kuruluş temsilcileri katılmıştır. Etkinlik, Birleşmiş Milletler tarafından yürütülen küresel trafik güvenliği çalışmaları kapsamında, Avrupa Trafik Polis Teşkilatları Bölgesel Ağı'nın oluşturulmasına yönelik iş birliği, bilgi paylaşımı ve ortak strateji geliştirilmesi amacıyla düzenlenmiştir. Program kapsamında, ülkelerin kara yolu trafik güvenliği alanındaki iyi uygulamaları paylaşılmış, trafik polisliği sahasında yaşanan gelişmeler ve zorluklar ele alınmıştır. Ayrıca, farklı bölge ülkelerinde trafik güvenliğinin etkin şekilde eş güdümünün sağlanmasına ilişkin grup tartışmaları yapılmıştır.

Bahse konu toplantının devamı niteliğinde olan Karayolu Güvenliği için Trafik Polisliği İkinci Üst Düzey Toplantısı ise 10-11 Aralık 2024 tarihlerinde Azerbaycan'ın Bakü kentinde düzenlenmiştir. Toplantıya, ülkemiz adına Emniyet Genel Müdürlüğü temsilcileri tarafından katılım sağlanmıştır.

5.7. Sahil Güvenlik Faaliyetleri

5.7.1. Sahil Güvenlik Komutanlığının Tarihçesi

Kökenleri, 1886 yılında Jandarma Teşkilatına bağlı oluşturulan “Kordon Bölüklerine” kadar uzanan Sahil Güvenlik Komutanlığı, kuruluş yıllarında gümrük sorunları ve kaçakçılıkla mücadele faaliyetlerine dönük hizmetler yürütmüştür. 1936 yılında 3015 sayılı “Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı Emrindeki Deniz Teşkilatının Askerileştirilmesi Hakkında Kanunu”nun yürürlüğe girmesi ile deniz teşkilatına askeri kimlik kazandırılmış; 1956 yılında sınır, kıyı ve karasularımızın korunması ve güvenliği ile kaçakçılığın önlenmesi ve takibi sorumluluğu İçişleri Bakanlığı bağlısı JGK’nın görevleri arasına alınmıştır. 1960’lı yılların başlarından itibaren güvenlik ortamında meydana gelen değişiklikler, deniz hukuku alanında yaşanan gelişmeler, Türkiye’nin jeostratejik konumu ve denizci bir devlet olmanın getirdiği ihtiyaçlar, müstakil ve profesyonel bir Sahil Güvenlik Teşkilatı kurulmasını zorunlu hale getirmiştir.

Yapılan çalışmalar sonucunda, 13 Temmuz 1982 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 2692 sayılı “Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu” ile SGK kurulmuş, Jandarma Deniz Bölge Komutanlıkları, SGK emrine verilmiştir.

J-26 Botunun Denize İndirilmesi Töreni

SGK'nın profesyonel personel ihtiyacının karşılanması ve görev etkinliğinin artırılması maksadıyla, 24 Haziran 2003 tarihinde 2692 sayılı "Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu"nda yapılan değişiklik ile personel ve kuruluş bakımından müstakil bir yapıya kavuşan SGK, 08 Kasım 2016 tarihinde kabul edilen Kanun ile silahlı bir genel kolluk kuvveti olarak doğrudan İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır.

5.7.2. Görevler

Sahil Güvenlik Komutanlığı Unsurları

SGK, kara ile denizin birleşim noktasından itibaren tüm deniz alanlarında görev yapmaktadır. Bu alanlar içerisinde bulunan liman tesisleri ve bunlara hizmet veren diğer tesisler; marina, balıkçı barınağı, çekek yeri, dalyan, iskele, rıhtım ve benzeri kıyı tesisleri ile demir yerleri bu kapsamdadır.

Komutanlık, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün sahillerinde; iç suları olan Marmara Denizi ile İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında, Van Gö-

lünde, liman ve körfezlerinde ve kara sularında görev yapmaktadır. Ayrıca, akarsuların denize döküldüğü yerden itibaren, sahil güvenlik gemi ve botlarının girebildiği veya ulaşabildiği akarsu içlerinde de faaliyet göstermektedir.

Komutanlığın görev alanı, Türkiye'nin münhasır ekonomik bölgesi ile ulusal ve uluslararası hukuk kuralları uyarınca egemenlik ve denetimi altında bulunan deniz alanlarını da kapsamaktadır.

Bunun yanı sıra, hükümrânlık haklarının korunmasına ilişkin görevler çerçevesinde, uluslararası sularda ve uluslararası sözleşmeler doğrultusunda Uluslararası Denizcilik Örgütü'ne bildirilen Türk Arama Kurtarma Bölgesi içinde kalan kara suları ile uluslararası sularda da görev icra edilmektedir.

SGK; deniz güvenliğini, deniz emniyetini, asayişi ve kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak; suç işlenmesini önlemekle görevli ve yetkilidir. Bu kapsamda, SGK Türk deniz yetki alanlarında insan hayatını temel alan yaklaşımı ve ihtiyaç duyan herkesin yardımına en kısa sürede ulaşma hedefiyle denizlerde güvenliğin ve huzurun teminatı olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

SGK'nın görevleri; mülki, adli ve askerî olmak üzere üç ana başlıkta sıralanmaktadır:

Mülki Görevler

Sahil Güvenlik Komutanlığı Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yönetmeliği'nde mülki görevler; "Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, hassas ve kritik öneme sahip tesislerin korunmasına ilişkin önlemleri ilgili kuruluşlarla işbirliği içinde sağlamak, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, adli ve askerî görevler dışında kalan ve mevzuat hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Sahil Güvenliğe verilen görevler" olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda Sahil Güvenlik Komutanlığının mülki görevleri:

- Deniz güvenliğinin ve deniz emniyetinin sağlanmasına yönelik olarak izleme, gözetleme, takip ve kontrol imkân ve kabiliyetlerini geliştirmek ve gerekli diğer tedbirleri almak,
- Stratejik önemi haiz tesislerin ve gemilerin, Türk Boğazları'ndan geçen tehlikeli ve patlayıcı yük taşıyan gemilerin ve devlet büyüklerinin deniz güvenliğini sağlamak,
- Deniz güvenliği kapsamında, denizlerde hükümrânlık haklarının kullanıldığı deniz alanlarının sınırlarında ve deniz yan hudutlarında kontrolün sağlanmasına yönelik ekonomik devriye görevleri icra etmek,
- Denizlerde ve adalarda meydana gelen tıbbi tahliye ve hasta nakli çalışmalarını ilgili kurum ve kuruluşlarla eş güdümlü bir şekilde yürütmek,

- Yabancı askerî gemilerin ve devlet gemilerinin etkinliklerini izlemek, gözetlemek, yabancı ülkelere ait askerî gemiler ve devlet gemileri tarafından Türk bayraklı gemilere yapılabilecek tacizler ile millî menfaatler aleyhine yapılan ihlallere bağlı olunan kurallar çerçevesinde müdahale etmek,
- Deniz yetki alanlarında icra edilen bilimsel araştırma, hidrokarbon arama, sondaj, kablo ve boru hattı döşeme, balıkçılık gibi etkinlikleri izlemek, takip etmek, kontrol etmek ve izinsiz yapılan etkinlikleri engellemek,
- Gemi ve liman güvenlik planlarını incelemek, görüş bildirmek ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bağlıları ile eş güdümlü denetimler yapmak,
- Aidiyeti tartışmalı ada, adacık, kaya, deniz yapıları ve deniz alanlarında ulusal menfaatlere ve ülke politikasına uygun görevler icra etmek,
- Türk Arama Kurtarma Bölgesi içerisinde arama kurtarma etkinliklerini ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde yürütmek,
- Deniz yolu ile yapılan her türlü kaçakçılık etkinliğini önlemek ve gerekli tedbirleri almak,
- Deniz kirliliğinin önlenmesi maksadıyla, denizleri kirletme yasağına aykırı eylemleri izlemek, önlemek ve bu konuda gerekli denetimleri yapmak,
- 4922 sayılı “Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun” çerçevesinde, denizlerde can ve mal güvenliğini sağlamak,
- 6458 sayılı “Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu” çerçevesinde Türkiye’ye yasa dışı yollarla giren veya Türkiye’yi yasa dışı yollarla terk eden ya da buna teşebbüs eden yabancılar hakkında gerekli kanuni işlemleri yapmak,
- 5682 sayılı “Pasaport Kanunu”na ilişkin denetimler yapmak,
- Her türlü ticari ve amatör balıkçılık etkinliklerini denetlemek,
- 815 sayılı “Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) ve Limanlarla Karasuları Dâhilinde İcrayı Sanat ve Ticaret Hakkında Kanuna” ilişkin denetimler yapmak,
- 4536 sayılı “Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun” kapsamında, sorumluluk sahasında görülen patlayıcı madde ve diğer şüpheli cisimlerle ilgili gerekli önlemleri almak ve ilgili makamlara bildirmek,

- 2863 sayılı “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu” çerçevesinde, denizlerde kültür ve tabiat varlıklarını meydana çıkarmak üzere izinsiz ve ruhsatsız olarak araştırma, sondaj ve kazı yapılmasına engel olmak, dalışa yasak bölgelerde dalış yapılmasını engellemek, yurt içinde korunması gereken kültür ve tabiat varlıklarının deniz yolu ile yurt dışına çıkarılmasını engellemek,
- 2634 sayılı “Turizmi Teşvik Kanunu” çerçevesinde, Türk ve yabancı yat ve deniz turizmi alanında etkinlik gösteren deniz araçları ile “Turizm Amaçlı Sportif Faaliyet Yönetmeliği” kapsamında su sporları yaptıran işletmelerin denetimlerini yapmak,
- 5326 sayılı “Kabahatler Kanunu”, 5809 sayılı “Elektronik Haberleşme Kanunu “ve 2548 sayılı “Gemi Sağlık Resmi Kanunu’na” yönelik denetimler yapmaktır.

Adli Görevler

SGK’nın adli görevleri; işlenmiş suçlarla ilgili olarak ceza muhakemesine ilişkin mevzuatta belirtilen işlemleri yapmayı ve bu doğrultuda ilişkin adli hizmetleri yerine getirmeyi kapsamaktadır.

Askerî Görevler

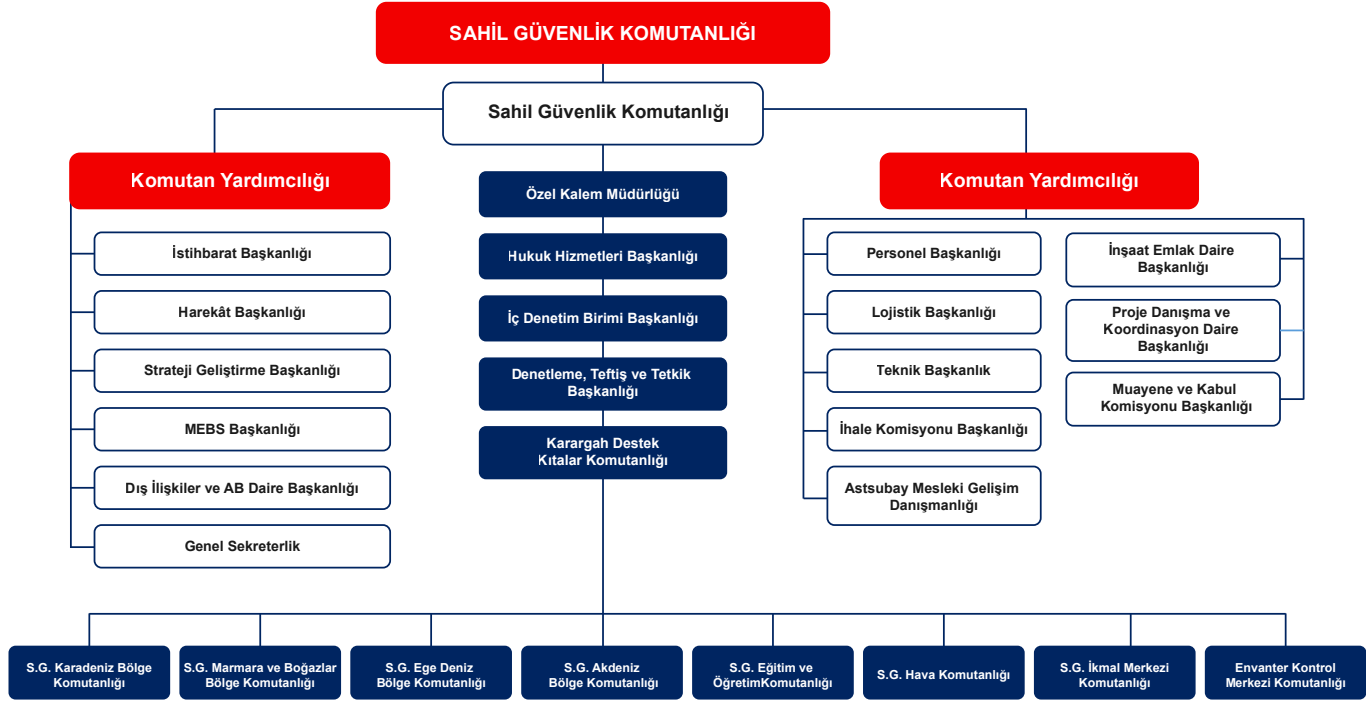
SGK’nın askeri görevleri; seferberlik ve savaş hâllerinde Cumhurbaşkanı Kararı’yla belirlenecek bölümleri ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığı emrinde görev icra etmek ve İçişleri Bakanının izni ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığınca planlanan eğitim ve tatbikatlara asıl görevlerini aksatmayacak şekilde katılmaktır.

Sahil Güvenlik Komutanlığı Unsurları Selamlama Geçişi

5.7.3. Teşkilat Yapısı

Mevzuat ile belirlenen görev ve hizmetleri yapmak üzere SGK'nın mevcut teşkilat yapısı aşağıda verilmektedir.

Sahil Güvenlik Komutanlığı Teşkilat Yapısı

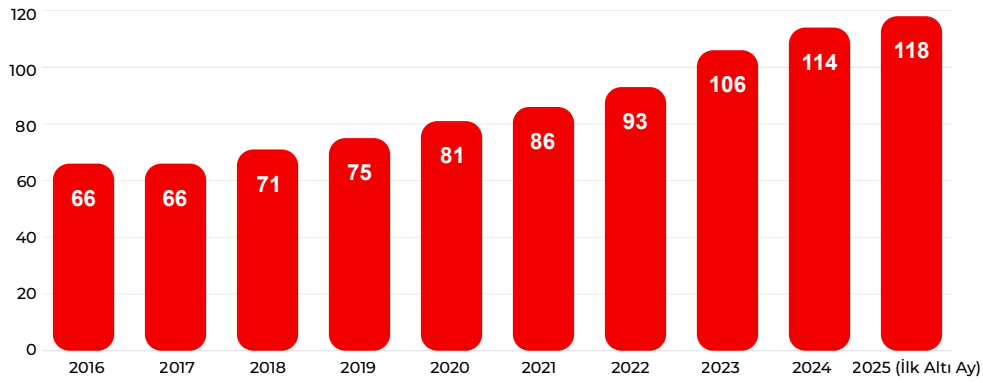
SGK karargâhı, Başkent Ankara'da olup karargâhın yapılanmasında 2 komutan yardımcılığı, 14 başkanlık/birim ile 5 müstakil birim bulunmaktadır. SGK başlısı olarak Samsun, İstanbul, İzmir ve Mersin'de konuşlu 4 Bölge Komutanlığı, İzmir'de konuşlu Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı ve Envanter Kontrol Merkezi Komutanlığı, Antalya'da konuşlu Sahil Güvenlik Eğitim ve Öğretim Komutanlığı, ayrıca İstanbul'da konuşlu Sahil Güvenlik İkmal Merkezi Komutanlığı bulunmaktadır.

Sahil Güvenlik Bölge Komutanlıklarına bağlı 14 grup komutanlığı, 4 onarım destek komutanlığı, 1 ikmal destek komutanlığı ve Sahil Güvenlik Hava Komutanlığına bağlı 2 hava grup komutanlığı ile Ege İHA Filo Komutanlığı; Sahil Güvenlik Eğitim ve Öğretim Komutanlığına bağlı Okul Komutanlığı, Eğitim Merkezi Komutanlığı ve Sualtı Eğitim Merkezi Amirliği bulunmaktadır.

SGK'nın konuş yeri sayısı 2016 yılında 66 iken bu sayı 2025 yılı itibariyle %79 oranında artış göstererek 118 olmuştur.

Başta arama kurtarma, sürdürülebilir avcılığın sağlanması, tekne hareketliliğinin kontrol ve denetimi, düzensiz göç ve kaçakçılık olayları ile mücadele görevleri olmak üzere, emniyet ve asayiş ile ilgili hizmetlerin gelişmiş su üstü vasıtaları ve bu konuda eğitilmiş personeli ile SGK tarafından yerine getirilebilmesi; SGK'nın denizlerde icra ettiği görevlerden edindiği tecrübelerin Van Gölü'nde de milletimizin hizmetine sunulabilmesi amacıyla 2 Haziran 2021 tarihinde Sahil Güvenlik Van Gölü Grup Komutanlığı teşkil edilerek Van ve Bitlis illerinde konuşlandırılmıştır.

Konuş Yeri Sayısı (Adet)

SGK emrinde bulunan ve 30 ilimizin (28 sahil dar il ile Van ve Bitlis illeri) 98 ilçesinde yer alan 118 üs, liman ve yerleşim yerinde konuşlu, muhtelif tip ve büyüklükte yüzer, uçar ve kara unsurlarıyla Komutanlığa tevdi edilen görevleri yerine getirmektedir.

SGK, kendisine tevdi edilen bahse konu görevleri eksiksiz yerine getirmekte, vatandaşlarımıza yerinde ve etkin hizmet sunmak amacıyla yeni teşkil edilen karakollar, yerli ve millî projelerle envantere dâhil edilen yüzer ve uçar unsurlar ve kara araçları ile taşra teşkilatını güçlendirmektedir.

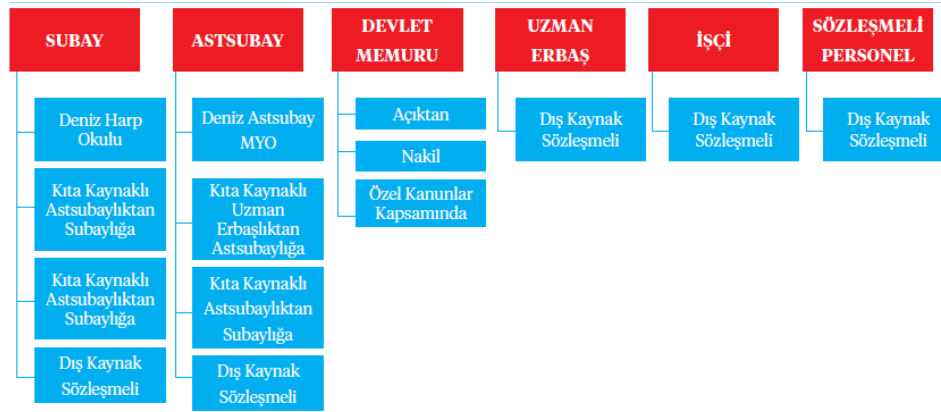
5.7.4. İnsan Kaynakları

Gelişim ve değişim odaklı yönetim sisteminin yanı sıra, dinamik bir yapıya sahip SGK personelinin temin, yetiştirme ve istihdamına ilişkin hususlar, “Sahil Güvenlik Komutanlığı Stratejik Hedef Planı” ile uyumlu olarak yürütülmektedir.

Bu doğrultuda, personel temin ve yetiştirme sisteminin temel hedefi; çağdaş, bilim ve teknolojinin gerektirdiği bilgi ve beceriler ile donatılmış, meslek etiğine uygun, disiplinli ve sorumluluk sahibi, iletişim becerisi gelişmiş, yaratıcı düşünce yapısına sahip personel ile SGK’nı donatmaktır.

SGK insan gücü yapısı; muvazzaf/sözleşmeli subay, muvazzaf/sözleşmeli astsubay, uzman erbaş, devlet memuru, işçi ve sözleşmeli personel olmak üzere altı ana statüden oluşmaktadır. 2020 yılı Nisan ayı itibarıyla SGK’na tahsis edilen son mükellef erbaş ve erlerin terhisiyle birlikte %100 uzman personel yapısına ulaşılmıştır.

JGK ile SGK’nın personel ihtiyacını karşılamak üzere Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi teşkil edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığı Personel Temin Metotları

Komutanlığın subay ve astsubay ihtiyacı kapsamında; üniversitelerin ilgili bölüm mezunları arasından dış kaynaktan temin edilen adaylar Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisindeki eğitimin ardından adaylar, sözleşmeli subay ve astsubay olarak görev yapmakta; Millî Savunma Üniversitesine bağlı Deniz Harp Okulu ve Deniz Astsubay Meslek Yüksekokulundaki öğrenciler ise muvazzaf subay ve astsubay olarak görev yapmak üzere yetiştirilmektedir.

Devlet memurları, açıktan, kurumlar arası nakil ve bazı özel kanunlarda belirtilen hususlar kapsamında; uzman erbaş, işçi ve sözleşmeli personel statüsünde görev yapan personel ise yapılan sınavlar ve değerlendirmeler neticesinde, ilgili mevzuat çerçevesinde dış kaynaktan sözleşmeli olarak temin edilmektedir.

SGK'da görev yapan personelin %85'ini subay, astsubay ve uzman erbaşlar; %9'unu, çevre, su ürünleri, uluslararası ilişkiler ve arama kurtarma gibi uzmanlık isteyen konularda görev yapan devlet memurları; %6'sını ise, envanterdeki yüzer unsurların onarım çalışmalarında görevli işçiler ve sözleşmeli personel oluşturmaktadır.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Mezuniyet Tören Geçişi

5.7.5. Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri

Sahil Güvenlik Komutanlığında, yeni mezun ve görevde olan personeli; sınıf, branş ve ihtisas özelliklerine göre, atandığı veya atanacağı görevlere hazırlamak, envantere yeni giren veya girecek olan silah/cihaz/araç/sistemleri kullanacak ve idame edecek düzeye getirmek, yönetim, taktik, teknik ve idari bilgilerini çağın gereklerine uygun şekilde tazelemek maksadıyla, personele yönelik büyük çoğunluğu Antalya'da konuşlu Sahil Güvenlik Eğitim ve Öğretim Komutanlığında olmak üzere, Bölge Komutanlıkları ve Sahil Güvenlik Hava Komutanlığında kurs ve bireysel eğitim çalışmaları düzenlenmektedir.

Sahil Güvenlik Personeline Verilen Eğitimler

Bu çerçevede, personele uzun süreli temel eğitimler ve kısa süreli kurslar verilmektedir. Ayrıca, Kuvvet Komutanlıkları, JGK ve diğer kurum/kuruluşlardan muhtelif eğitim/kurslar alınmaktadır. Sahil Güvenlik Komutanlığının özel ihtisaslı personel ihtiyacını karşılamak maksadıyla; komando temel kursu, komando ihtisas kursu, personel kurtarma temel eğitimi, uçak bakım subay temel kursu, CASA uçağı pilot subay temel kursu, helikopter pilot subay temel kursu, deniz karakol (D/K) uçağı uçuş teknisyeni kursu, D/K uçuş operatörü, helikopter uçuş operatörü, uçak helikopter (U/H) teknisyen temel kursu, kurbağa adam temel kursuna personel tefriki yapılmaktadır.

Sahil Güvenlik Personeline Verilen Eğitimler

SGK personeline verilen eğitimlere ilave olarak, aynı zamanda Komutanlık tarafından dost ve müttefik ülke personeline de eğitimler verilmektedir. Dost ve müttefik ülke personeline verilen eğitimler, ülkemizin ve SGK'nın tanınırlığına önemli katkı sağlamakta; Komutanlığın dışa açılan bir kapısı olma niteliği taşımaktadır.

Dost ve Müttefik Ülke Personeline Verilen Eğitimler

Eğitilmeye katılan dost ve müttefik ülke personeli; Türk milletini, Türk kültürü ile Türk örf ve âdetlerini tanımış, Türk tarihi ve Atatürk hakkında bilgilendirilmiş, Türkiye'yi ikinci vatanı olarak gören, kendi ülkesinde veya başka ortamlarda bizleri savunucu tutumlar sergileyen kişiler olarak memleketlerine uğurlanmaktadır. Bu çerçevede, günümüze kadar, gerek Komutanlık bünyesinde gerekse yerinde olmak üzere; 23 ülkeden 4.020 personele eğitim verilmiştir.

Personeline Eğitim Verilen Dost ve Müttefik Ülkeler

Ülkemizin dış politikalarına koşut, Libya kıyı güvenliği yönetiminin yeniden teşkil edilmesi, Libya Kıyı Güvenliği Yönetimi Okulunun kurulması, eğitim yönetim sisteminin oluşturulması, personelin günümüz bilgi ve teknolojileri ile donatılmak üzere yeniden eğitime tabi tutulması ve Libya kıyı güvenliği yönetimine lojistik/teknik konularda katkı sağlanması maksadıyla, SGK'nca danışman, koordinatör, eğitmen ve tercüman personel görevlendirmesi yapılmaktadır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Libya Başkanlık Konseyi Başkanı Muhammed el-Menfi'yi Kabulü, 23 Eylül 2025

Bu kapsamda, 39 kurs/eğitim kapsamında 271'i Türkiye'de, 2212'si Libya'da olmak üzere toplam 2483 Libyalı personele eğitim verilmiştir.

Libya Kıyı Güvenliği Personeline Verilen Eğitimler

5.7.6. Bakım-Onarım ve Teknik Faaliyetler

SGK bünyesindeki yüzer unsurların bakım ve onarımları için Samsun, İstanbul, İzmir ve Mersin'de bulunan 4 Sahil Güvenlik Onarım Destek Komutanlığı görev yapmaktadır. Sahil Güvenlik botlarının planlı bakımları ve arıza onarımları ileri teknoloji kullanılarak yapılmaktadır. Kızak onarımları ile makine/mekanik, elektrik, elektronik ve tekne onarımları en kısa sürede yapılarak yaygın konuş durumda bulunan yüzer unsurların etkinlik yüzdeleri yüksek seviyede tutulmaktadır.

Sahil Güvenlik Botu Havuz Onarımı

SGK onarım kuruluşları tarafından yıllık ortalama 50 adet gemi/botun ana makinelerine “Saate Göre Bakım” ve 100 adet gemi veya bota havuz bakımı yapılmaktadır. Planlı bakım çalışmaları haricinde, yıllık ortalama 4.000 adet arızaya müdahale edilmektedir. Ayrıca, kamu kurumları (JGK, EGM, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü) ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Güvenlik Kuvvetleri Sahil Güvenlik Komutanlığı ve dost/müttefik ülkelere ait yüzer unsurların bakım ve onarımlarına da Sahil Güvenlik Komutanlığı onarım kuruluşları tarafından destek verilmektedir.

Bununla birlikte, Sahil Güvenlik Komutanlığı bünyesindeki uçar unsurların bakım ve onarımları, Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı bünyesinde kurulu Sahil Güvenlik Hava Malzeme ve Bakım Komutanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. Sahil Güvenlik Hava Malzeme ve Bakım Komutanlığı, sahip olduğu personel ve tesis/teçhizat/atölye imkânları sayesinde, toplam 14 adet sahil güvenlik helikopterinin (AB-412 EP) ve 3 adet sahil güvenlik uçağının (CASA CN-235) planlı bakım ve onarım/işletme etkinliklerini yapmaktadır.

5.7.7 Sahil Güvenlik Komutanlığı Bünyesindeki Unsurlar

SGK, çağın güvenliği ön plana çıkaran gereksinimlerine cevap verecek şekilde gelişmesini sürdürmekte ve buna uygun unsurları bünyesine katmaktadır. Arama kurtarma operasyonlarından deniz kirliliğinin önlenmesine, tabiat varlıklarının korunmasından düzensiz göçle mücadeleyle kadar geniş bir sahada hizmet veren SGK, bu geniş yelpazeye cevap verecek çeşitlilik ve özellikle platformlara ihtiyaç duymaktadır. Ayrıca, her biri ayrı karakterde dört deniz tarafından çevrelenen Türkiye’nin bu denizlerdeki görev ve hareket gereksinimleri de denizlerin özelliklerine ve barındırdığı kültüre göre çeşitlilik göstermektedir.

Tüm bu ihtiyaçların değerlendirilmesi neticesinde SGK, envanterine dâhil ettiği yüzer ve uçar unsurlarla etkin görev icra edebilecek bir kuvvet yapısına kavuşmuş olup gelecekteki gereksinimlerin karşılanması amacıyla da inşa ve temin çalışmalarına aralıksız devam etmektedir.

SGK unsurları; yüzer unsurlar, uçar unsurlar ve taktik keşif gözetleme araçları olarak sıralanmaktadır.

Yüzer Unsurlar

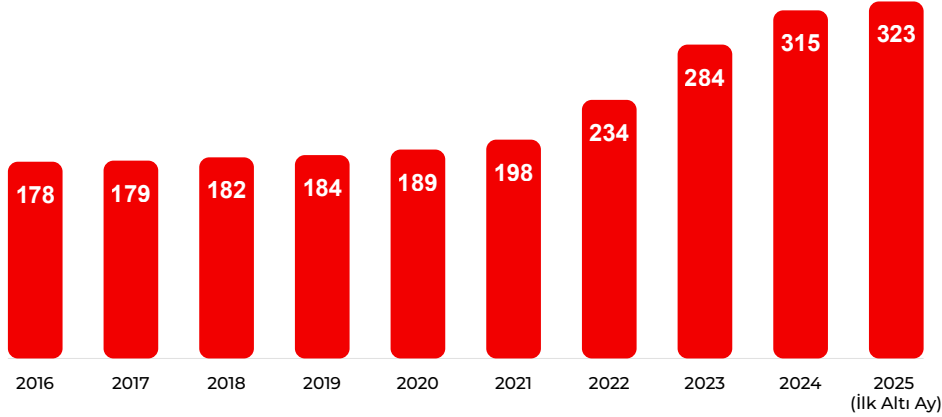
Denizlerde güvenliğin, emniyetin ve asayişin sağlanması amacıyla; keşif-gözetleme, arama-kurtarma, tıbbî tahliye, suç ve suçlularla mücadele etkinlikleri SGK envanterinde bulunan 4 Sahil Güvenlik (S.G.) korveti, 228 genel maksat S.G. gemisi ve 91 küçük tip botla yerine getirilmektedir.

323 Yüzer Unsur

- 4 SG Korveti ●
- 228 Genel Maksat SG Gemisi ●
- 91 Küçük Tip Bot ●

Ülkemizin bulunduğu coğrafyadaki deniz trafiği ve denizcilik etkinliklerinin giderek yoğunlaşmasına bağlı olarak, envanterde bulunan unsur sayısının artırılmasına yönelik yerli ve millî projeler yürütülmektedir. Bu kapsamda, 2016 yılında 178 adet olan yüzer unsur sayısı, 2025 yılı ilk altı ayında 323'e ulaşmıştır.

Envanterdeki Yüzer Unsur Sayısı (Adet)

Yerli ve millî imkânlarla inşa edilerek hâlihazırda envanterde kullanılan S.G. korvetleri, genel maksat S.G. botları, yeni tip kontrol bot, dalış emniyet güvenlik arama kurtarma (DEGAK) botu ve arama kurtarma botlarına ilave olarak, açık denizlerde etkinliğimizi artırmak amacıyla; ağır deniz ve hava şartlarına dayanıklı, denizde uzun süre görev icra edebilecek Millî Sahil Güvenlik Gemisi Tedarik Projesi başlatılmıştır. Hâlihazırda devam eden ana tahrik sistemi yerleştirme çalışmaları neticesinde, ana tahrik motorlarının yurt içinde üretimi sağlanarak en yüksek yerlilik oranına ulaşılması hedeflenmektedir.

☐ *Sahil Güvenlik Korvetleri*

TCSG DOST (Sahil Güvenlik Korveti)

☐ *80 Sınıfı Botlar*

TCSG-97 (80 Sınıfı Sahil Güvenlik Botu)

□ SAR 35 Sınıfı Botlar

TCSG-74 (SAR 35 Sınıfı Sahil Güvenlik Botu)

□ SAR 33 Sınıfı Botlar

TCSG-61 (SAR 33 Sınıfı Sahil Güvenlik Botu)

Kaan 33 Sınıfı Botlar

TCSG-313 (KAAN 33 Sınıfı Sahil Güvenlik Botu)

Kaan 29 Sınıfı Botlar

TCSG-104 (KAAN 29 Sınıfı Sahil Güvenlik Botu)

Kaan 19 Sınıfı Botlar

TCSG-28 (KAAN 19 Sınıfı Sahil Güvenlik Botu)

Kaan 15 Sınıfı Botlar

TCSG-18 (KAAN 15 Sınıfı Sahil Güvenlik Botu)

Arama Kurtarma Botları

TCSG-902 (Arama Kurtarma Botu)

Kontrol Botları

KB-6 (Yeni Tip Kontrol Botu)

KB-4501 (Alüminyum Gövdeli Kontrol Botu)

□ *DEGAK Botları ve Kara Aracı*

DEGAK-15 (DEGAK Botu)

DEGAK Kara Aracı

Uçar Unsurlar

Havadan keşif ihtiyaçlarının, arama-kurtarma ile tıbbi tahliye hizmetlerinin daha etkin şekilde karşılanabilmesi amacıyla, envanterde 3 adet CN-235 tipi uçak ve 14 adet AB-412 EP tipi helikopter bulunmaktadır. Ayrıca, 2022 yılında Bayraktar TB-2 taktik insansız hava araçları envantere dâhil edilmiş ve SGK'na ilave harekât yeteneği kazandırılmıştır.

Taktik İHA'lar ile kıyı şeridimiz ve sorumluluk alanımızı oluşturan denizlerde sınır güvenliğinin sağlanması, düzensiz göç etkinliklerinin önlenmesi, deniz trafiğinin izlenmesi, balıkçılık ve deniz kirliliğinin kontrol edilmesi ve arama-kurtarma etkinliklerinin desteklenmesine yönelik keşif-gözetleme çalışmaları yürütülmektedir.

AB 412 EP Helikopterler

TCSG-513 (AB-412 EP Sınıfı Sahil Güvenlik Helikopteri)

□ *Casa CN 235 Uçaklar*

TCSG-552 (CN-235 Sınıfı Sahil Güvenlik Uçağı)

□ *Bayraktar TB2 İnsansız Hava Araçları*

TCSG-572 (Bayraktar TB-2 Taktik İnsansız Hava Aracı)

Taktik Keşif Gözetleme Araçları

Mobil radarlar ve mobil kıyı-gözetleme araçları, bölgesel ve zamana bağlı risk analizleri çerçevesinde, kıyılarımızda değişken noktalarda konuşlandırılarak yasa dışı etkinlikleri tespit etmek, deniz trafiğini gözetlemek ve erken uyarı sağlamak amacıyla kullanılmaktadır.

Mobil Radar Aracı

Mobil Kıyı Gözetleme Aracı (DENİZ-091)

5.7.8. Sahil Güvenlik Komutanlığı Tarafından Yürütülen Harekât Çalışmalarına İlişkin İstatistiki Veriler

Arama Kurtarma Faaliyetleri

Denizde tehlikeye maruz kalan şahısların yerlerinin tespit edilerek kurtarılması, SGK'nın kurulduğu günden itibaren öncelikli görevi olmuştur. Arama kurtarma çalışmasının asli gayesi, hayat kurtarmaktır. Uyruk farkı gözetmeksizin icra edilen bu çalışma, millî bir sorumluluktur.

Arama-kurtarma çalışmalarına ilişkin esaslar, 17 Ekim 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan "Deniz ve Hava Araçları Kazalarında Arama Kurtarma Yönetmeliği" ile belirlenmiş; SGK, Türk arama kurtarma bölgesinde kıyılardan itibaren deniz alanlarındaki arama-kurtarma çalışmalarını yürütmekle görevlendirilmiştir.

Deniz arama-kurtarma çalışmaları, Türkiye'nin yüzölçümünün yarısından fazlasını kaplayan sorumluluk sahasında;

- Ankara'da konuşlu Sahil Güvenlik Komutanlığı Deniz Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezi (DZAKKM),
- Samsun, İstanbul, İzmir ve Mersin'de konuşlu, Sahil Güvenlik Bölge Komutanlıkları Yardımcı Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezleri (YAKKM),
- Trabzon, Amasra/Bartın, Mudanya/Bursa, Çanakkale, Marmaris/Muğla, Antalya ve İskenderun/Hatay'da konuşlu Sahil Güvenlik Grup Komutanlıkları Arama Kurtarma Alt Merkezleri (AKAMER) 7/24 esasına göre eşgüdüm içinde çalışılmaktadır. Söz konusu merkezler, Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından belirlenen standartlara uygun cihaz ve personel ile donatılmış olup SGK'na bağlı tüm su üstü ve hava unsurları, Arama Kurtarma Birliği (AKBİR) olarak görevlendirilmiştir.

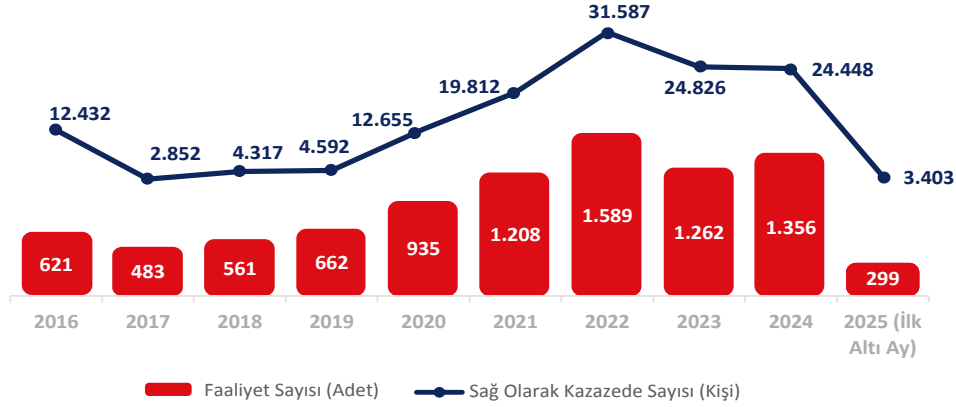
Sahil Güvenlik Komutanlığının arama-kurtarma çalışmaları kapsamında, 2016-2024 yılları arasında denizlerimizde toplam 137.521 insanın hayatı kurtarılmıştır.

Arama Kurtarma Faaliyeti

2025 yılının ilk altı ayı içerisinde, 299 olayda 3.403 kazazede sağ kurtarılmıştır. 2025 yılında düzensiz göç verileri önceki yıla göre %55 oranında düşmüş olup bu düşüş, düzensiz göç ile bağlantılı arama-kurtarma olayları ile sağ kurtarılan kazazede sayılarına da yansımıştır.

Arama Kurtarma Faaliyetleri

Karaya Oturan Ticari Gemiden Personel Kurtarma Faaliyeti

Arama Kurtarma Faaliyeti

Tıbbi Tahliye Faaliyetleri

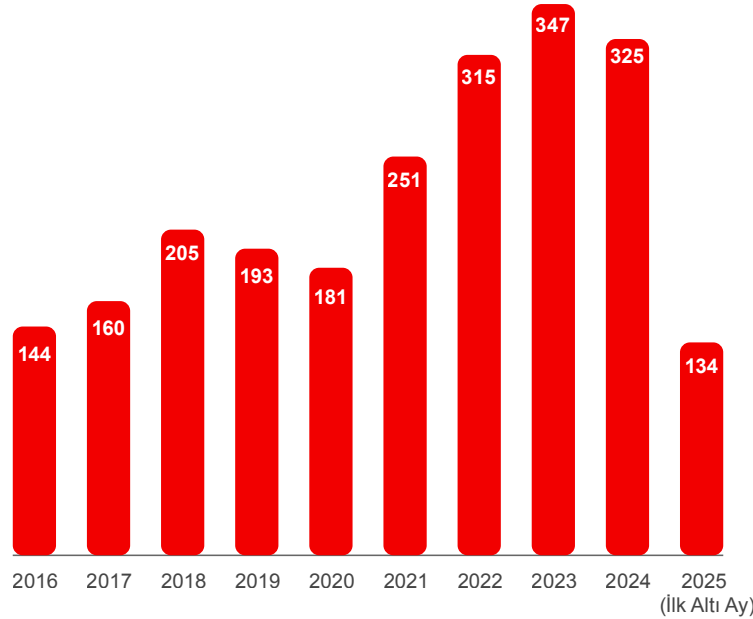
Türk arama-kurtarma bölgesi içerisinde seyreden gemiler ile adalarımızda ani gelişebilecek hastalık, kaza, yaralanma ve benzeri durumlarda hayati tehlikesi olan hasta ve yaralıların en yakın sağlık kuruluşuna nakledilmesine yönelik çalışmalarda, ülkemiz imkânlarının etkin bir şekilde kullanılması maksadıyla, 5 Mayıs 2008 tarihinde Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Sağlık Bakanlığının ilgili birimleri arasında Acil Vakalarda Denizlerimizdeki Tıbbi Tahliye Faaliyetlerinin Yürütülmesine İlişkin İş Birliği Protokolü imzalanmıştır. Bahse konu protokol, 16 Haziran 2014 tarihinde imzalanan “Acil Vakalarda Denizlerimizdeki Tıbbi Tahliye Faaliyetlerinin Yürütülmesine İlişkin İş Birliği Protokolü” ile güncellenmiştir.

Protokole göre:

- Çeşitli kaynaklardan alınan tıbbi tahliye talepleri, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne (THSSGM) bağlı Tele Sağlık Merkezi tarafından değerlendirilmektedir.
- Talebin uygun ve tahliyenin gerekli görülmesi hâlinde, bölgede görev alan kurumlarla eş güdüm sağlanarak etkin olan ve vakaya ulaşımı en uygun olan deniz/hava aracından tahliye talebinde bulunmaktadır.
- Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı deniz ambulanslarının kullanılamadığı durumlarda, SGK unsurları tıbbi tahliye amacıyla görevlendirilmektedir.

Söz konusu protokol kapsamında, SGK, yüzer ve uçar unsurları tarafından 2016-2024 yılları arasında denizlerimizde toplam 2.121 tıbbi tahliye etkinliği düzenlenmiş; 2025 yılının sadece ilk altı ayında ise 134 tıbbi tahliye etkinliği kayıtlara geçmiştir.

Tıbbi Tahliye Faaliyeti Sayısı (Adet)

Sahil Güvenlik Personelince Gerçekleştirilen Tıbbi Tahliye Faaliyeti

Sahil Güvenlik Personelince Gerçekleştirilen Tıbbi Tahliye Faaliyeti

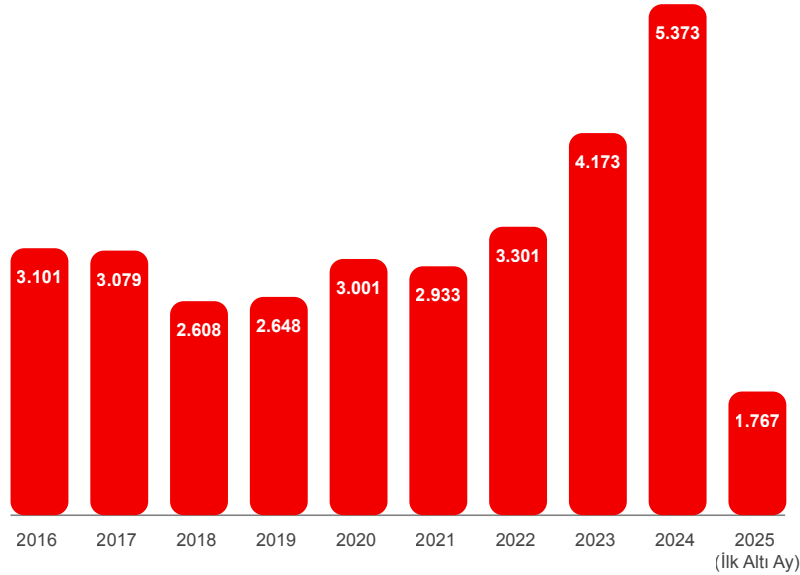
SGK'nın Deniz Güvenliği Faaliyetleri

SGK'nca, deniz yetki alanları ile ulusal ve uluslararası hukuk kuralları uyarınca, egemenlik ve denetimi altında bulunan deniz alanlarında güvenliğin sağlanması, bu bölgelerde ulusal çıkarların korunması; stratejik öneme sahip tesis, liman, gemi ve şahıslara, patlayıcı ve tehlikeli yük taşıyan gemilere deniz yoluyla yapılabilecek eylem ve terörist saldırılarının önlenmesi ve engellenmesine yönelik deniz güvenliği görevleri icra edilmektedir.

Ayrıca, SGK unsurları tarafından Ordu-Giresun Havalimanı, İstanbul Havalimanı, BOTAŞ Silivri Depolama Tesisleri Deniz Üstü Platformları, BOTAŞ Marmara Ereğlisi Sıvılaştırılmış Doğal Gaz Tesisleri, BOTAŞ Saros Yüzer LNG Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi (FSRU) Terminali, TUPRAŞ Aliğa Rafinerisi, Akkuyu Nükleer Güç Santrali, BOTAŞ Ceyhan ve Haydar Aliyev Deniz Terminali, BOTAŞ Dört Yol Deniz Terminali gibi stratejik önemi haiz tesislere yönelik 24 saat esasına göre deniz güvenliği görevi icra edilmektedir.

SGK tarafından 2016-2024 yılları arasında toplam 30.217 deniz güvenliği faaliyeti icra edilmiş; 2025 yılının ilk altı ayında ise 1.767 deniz güvenliği faaliyeti yapılmıştır.

Deniz Güvenliği Faaliyeti Sayısı (Adet)

TCG ANADOLU'nun Deniz Güvenliğinin Sağlanması

TCG YAVUZ'un İstanbul Boğaz Geçişinde Deniz Güvenliğinin Sağlanması

Deniz Emniyeti Faaliyetleri

SGK tarafından, deniz yetki alanları ile ulusal ve uluslararası hukuk kuralları uyarınca egemenlik ve denetimi altında bulunan deniz alanlarında meydana gelebilecek kaza, olay ve yat, yelken, yüzme yarışları benzeri etkinliklerde can ve mal emniyetinin sağlanmasına yönelik deniz emniyeti görevleri icra edilmektedir.

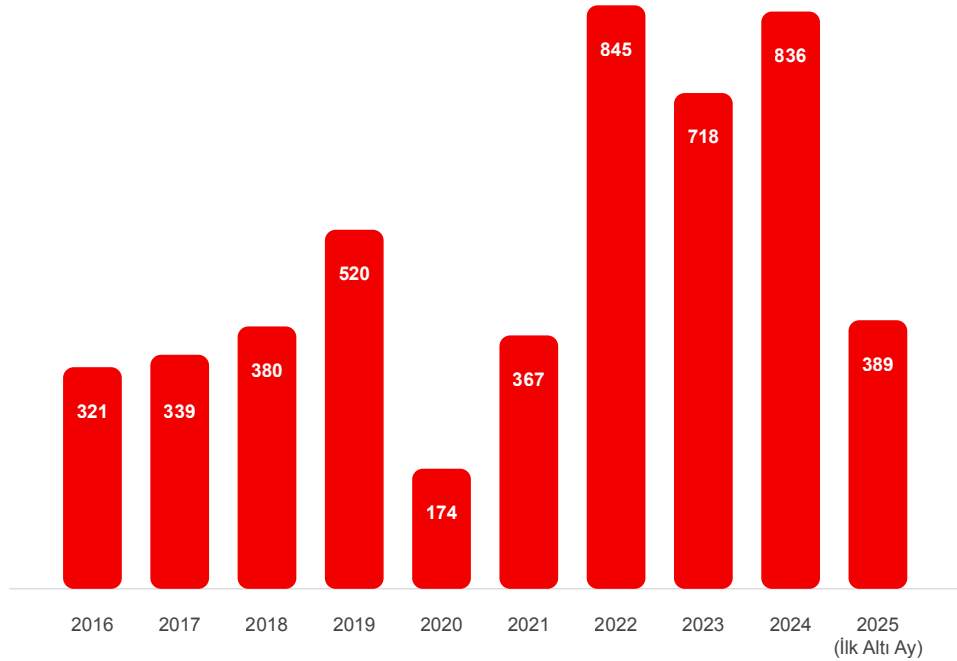
*Yelken Yarışları Süresince
Deniz Emniyeti Faaliyeti*

*Yüzme Yarışları Süresince
Deniz Emniyeti Faaliyeti*

SGK tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında; 2016-2024 yılları arasında toplam 4.500 deniz emniyeti çalışması icra edilmiş, 2025 yılının ilk altı ayında ise bu sayı 389 olarak gerçekleşmiştir.

Deniz Emniyeti Faaliyeti Sayısı (Adet)

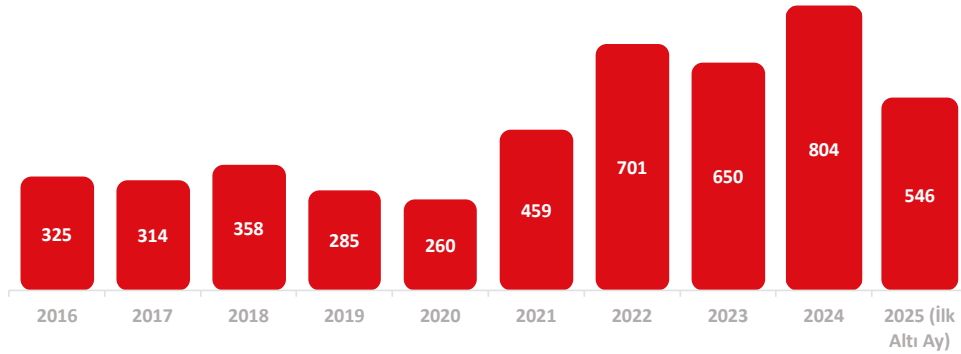
Saha Emniyeti Faaliyetleri

Sahil Güvenlik Komutanlığınca, Millî Savunma Bakanlığına bağlı unsurların ve Savunma Sanayii Başkanlığı eş güdümünde yürütülen projeler kapsamında, denizde veya denize yönelik olarak icra edilen su üstü, uçaksavar güdümlü mermi, torpido atışları ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yarışma, etkinlik ve organizasyonlarında can veya mal kaybı, yaralanma ve hasarlara yol açabilecek kaza ve olayların engellenmesine yönelik denizlerimizde saha emniyeti çalışmaları icra edilmektedir.

Atışlar Süresince Saha Emniyetinin Sağlanması

Saha Emniyeti Faaliyeti Sayısı (Adet)

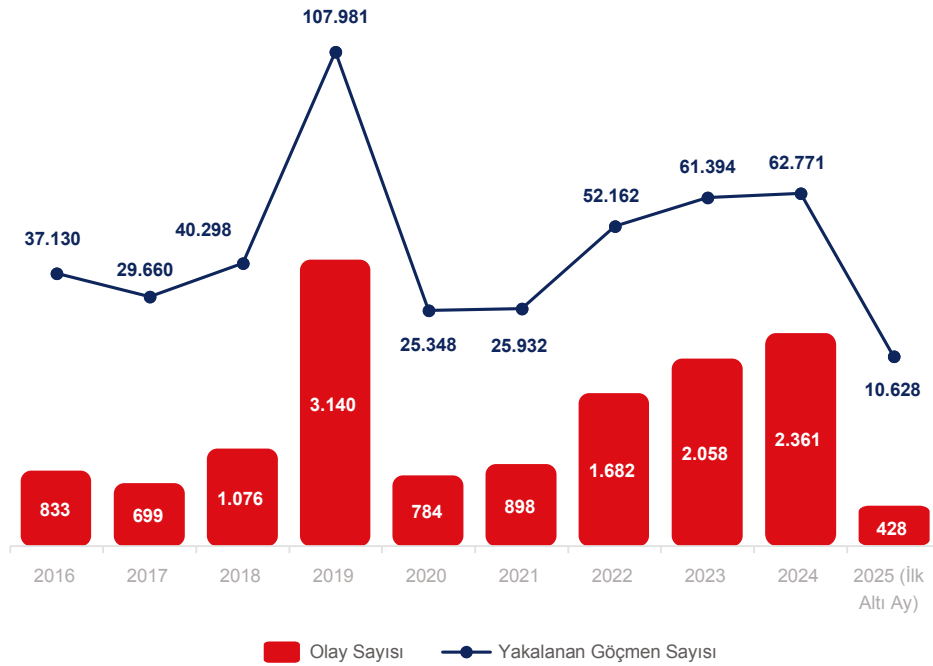
Düzensiz Göç ile Mücadele Faaliyetleri

Türkiye; Asya ve Avrupa kıtaları arasında köprü görevi görmesi nedeniyle, Orta Doğu, Asya ve Afrika ülkelerinden gelen göçmenler için hem transit hem de hedef ülke konumundadır. Anılan coğrafyalarda, yaşanan siyasi istikrarsızlıklar, ekonomik sorunlar ve çatışmalar, göç hareketliliğinin artmasına sebep olmaktadır.

Özellikle Ege Denizi; Yunan adalarının yakın mesafede olması, kıyı şeridinin girintili çıkıntılı yapısının deniz alanlarının kontrol altında tutulmasını zorlaştırması, yılın büyük bir bölümünde deniz şartlarının sakin seyretmesi ve yoğun turizm amaçlı tekne trafiğinin bulunması nedenleriyle düzensiz göç hareketlerine elverişli özellikler taşımaktadır.

Bu kapsamda, sınır güvenliğinin sağlanması ve düzensiz göç ile mücadele alanında yürütülen başarılı çalışmalar sonucu yakalanan düzensiz göçmen sayılarında önemli oranda düşüş kaydedilmiştir. 2016-2024 yılları arasında denizlerimizde toplam 13.531 olayda 442.676 düzensiz göçmen yakalanmış; 2025 yılının ilk altı ayında yakalanan düzensiz göçmen sayısı, 10.628 olarak gerçekleşmiştir.

Düzensiz Göç ile Mücadele Faaliyetleri

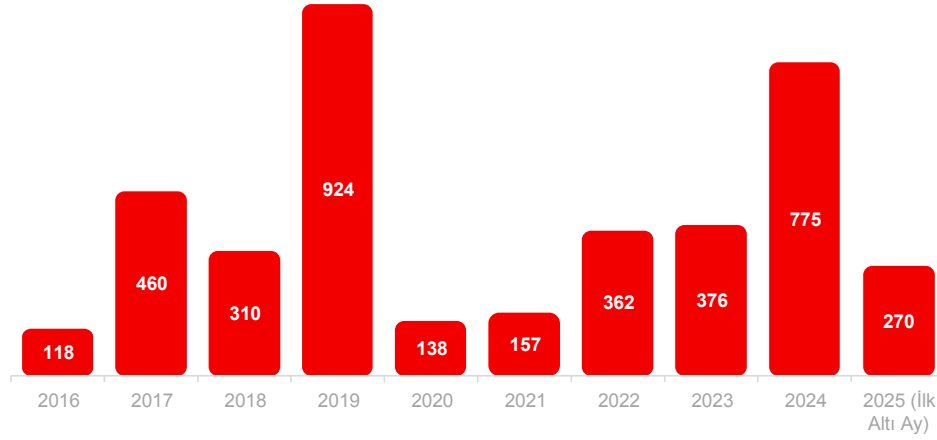

TCSG-7 Tarafından Düzensiz Göçmenleri Taşıyan Lastik Botun Durdurulması

Düzensiz göç olay sayısında ve düzensiz göçmen sayısında yaşanan düşüşe karşın, SGK ve diğer kolluk kuvvetleri tarafından düzenlenen başarılı müşterek operasyonlar neticesinde, 2016-2024 yılları arasında toplam 3.620 göçmen kaçakçısı yakalanmış; 2025 yılının ilk altı ayı içerisinde yakalanan göçmen kaçakçısı sayısı ise bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %30 artarak 270'e ulaşmıştır.

Yakalanan Göçmen Kaçakçısı Sayısı (Kişi)

Deniz Aracı Denetimleri

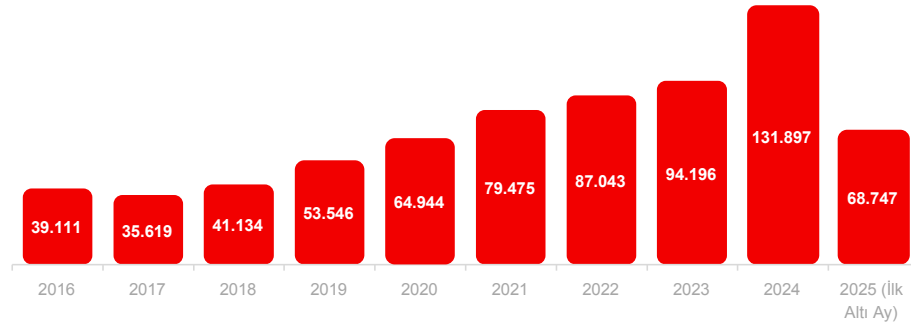
SGK'ya bağlı unsurlar tarafından kamu düzeninin, deniz kaynaklarının ve çevresinin korunması, kaza ve yaralanmaların önlenmesi maksadıyla, denizlerimizde etkinlik gösteren gemi ve tekneler ile kıyılarımızdaki su sporları, plaj vb. işletmeler ve bunlarla bağlantılı kişilere yönelik denetim çalışmaları yürürlükteki mevzuata göre yürütülmektedir.

Deniz Aracı Denetimleri

Bu çerçevede, denetlenen deniz araçları sayısında yıllar itibarıyla artış kaydedilmiştir. 2016-2024 yılları arasında denizlerimizde toplam 626.965 deniz aracı denetimi icra edilirken 2025 yılının ilk altı ayında 68.747 deniz aracı denetimi yapılmıştır.

Kontrol Edilen Deniz Aracı (Adet)

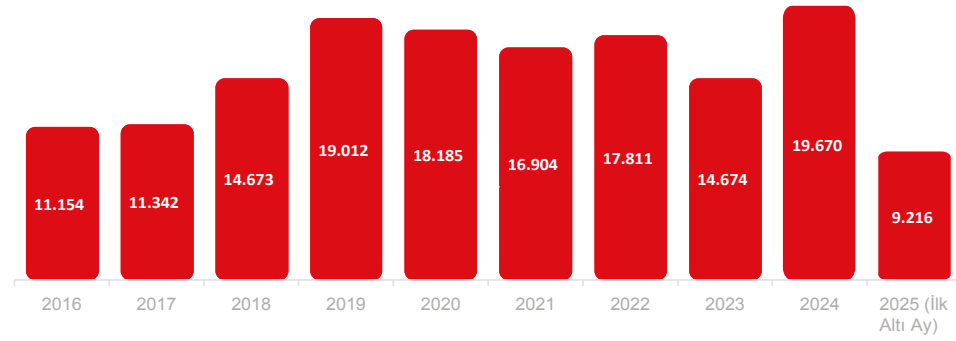

Adli ve İdari İşlemler

SGK'na bağlı unsurlar tarafından, ilgili mevzuatta belirtilen hükümlere aykırılık tespit edilmesi hâlinde, yasa dışı etkinliğe karışan deniz aracı, işletme ve şahıslara idari para cezası uygulanmakta veya ilgili kurumlara sevkleri yapılmaktadır.

SGK tarafından yürütülen denetim çalışmaları kapsamında, 2016-2024 yılları arasında denizlerimizde toplam 143.425 adli ve idari işlem gerçekleştirilmiştir. 2025 yılının ilk altı ayında gerçekleştirilen adli ve idari işlem sayısı 9.216'ya ulaşmıştır.

Adli ve İdari İşlem Sayısı (Adet)

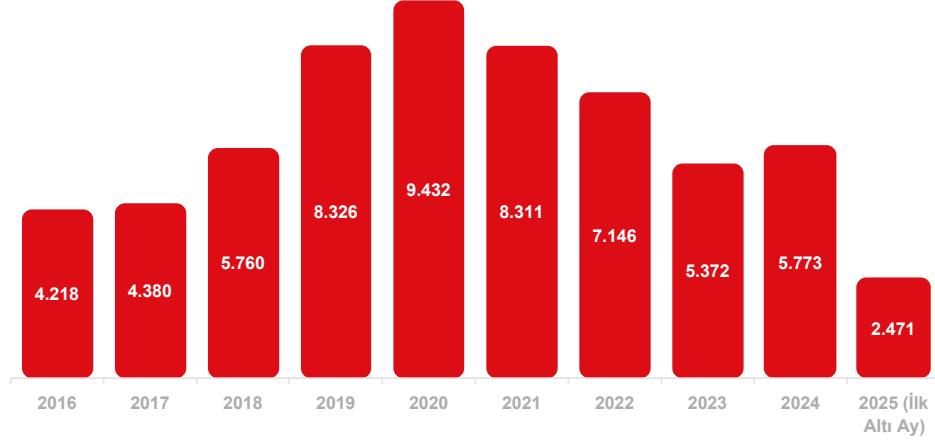

Sahil Güvenlik Personelince Gerçekleştirilen Adli İşlem

İdari Para Cezası İşlemleri

SGK denetim çalışmaları neticesinde, 2016-2024 yılları arasında denizlerimizde toplam 58.718 idari para cezası uygulanmış, bu rakam 2025 yılının ilk altı ayında 2.471 olarak kaydedilmiştir.

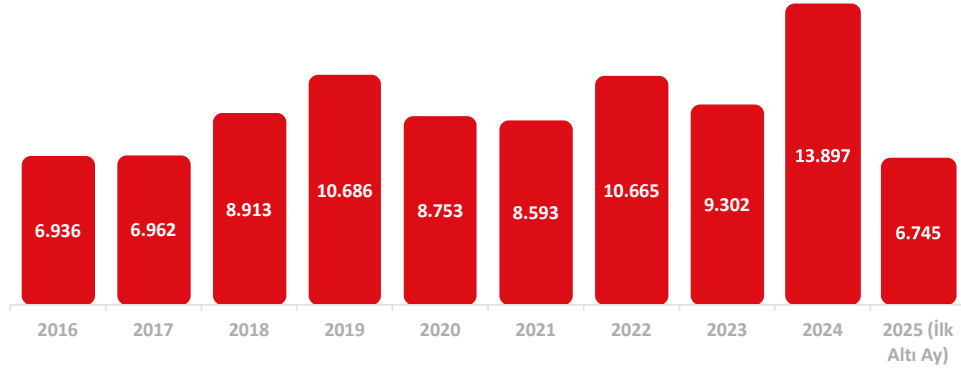
İdari Para Cezası İşlem Sayısı (Adet)

Diğer Kurumlara Sevk İşlemleri

Adli makamlara ve ilgili diğer kamu kurumlarına yapılan sevk işlemleri sayısı, 2016-2024 yılları arasında toplam 84.707 olarak kaydedilmiş, 2025 yılının ilk altı ayında ise 6.745 olarak gerçekleşmiştir.

Sevk İşlem Sayısı (Adet)

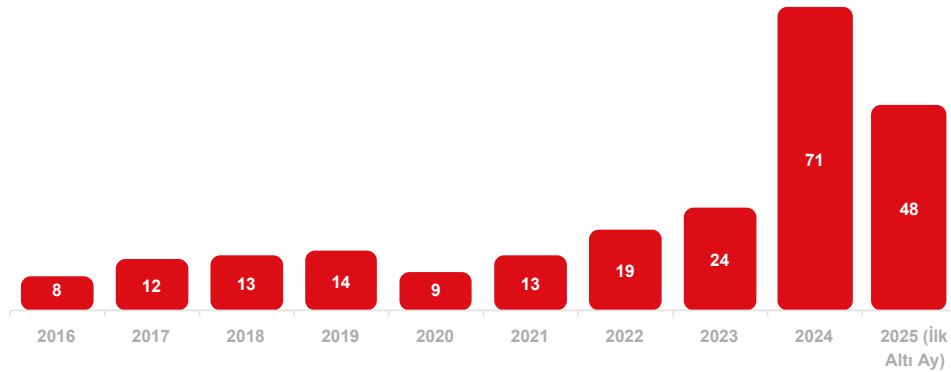
Narkotik Suçlarla Mücadele Faaliyetleri

Ülkemizin huzur ve güvenliğinin sağlanması, vatandaşlarımızın uyuşturucu tehdidinden uzak tutulması ve terör örgütleri ile organize suç örgütlerinin en önemli finans kaynakları arasında yer alan uyuşturucu madde kaçakçılığından elde edilen gelirlerin önlenmesi amacıyla, SGK tarafından ulusal ve uluslararası mevzuat hükümleri kapsamında, kara sularımız ve uluslararası sularda uyuşturucu kaçakçılığı ile kesintisiz şekilde mücadele edilmektedir.

SGK'nın narkotik suçlarla mücadele çalışmaları, 2024 yılına kadar İstihbarat Başkanlığına bağlı Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığınca yürütülmekteyken narkotik suçlarla mücadele alanında personel imkân ve kabiliyetlerinin geliştirilerek etkinliğin artırılması ve görev ihtiyaçlarının alanında uzmanlaşmış, tecrübe kazanmış personel tarafından karşılanması maksadıyla; Bakanlık makamının talimatları doğrultusunda, 2024 yılında (Şubat ayı) İstihbarat Başkanlığına bağlı Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı kurulmuştur. Bu kapsamda, yeni teşkil edilen Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığının merkez ve taşra yapılanmasındaki kadrolara personel atamaları yapılmıştır.

SGK'nın, istihbarat odaklı çalışmalar kapsamında yürüttüğü narkotik suçlarıyla mücadele çalışmalarında ve narkotik madde yakalama istatistiklerinde yıllar içinde artış yaşandığı dikkat çekmektedir. 2016-2024 yılları arasında, denizlerimizde toplam 183 narkotik madde yakalaması yapılırken 2025 yılının ilk altı ayında 48 olayda narkotik madde yakalaması kaydedilmiştir.

Narkotik Madde Yakalanan Olay Sayısı (Adet)

Sahil Güvenlik Karadeniz Bölge Komutanlığı Personelince Yakalanan Uyuşturucu Maddeler

Uyuşturucu ile mücadele kapsamında, Akdeniz'in uluslararası sularında müşterek dört büyük açık deniz operasyonu icra edilmiştir.

□ *Albatros Operasyonu*

Açık denizde uyuşturucu kaçakçılığına yönelik ilk operasyon, SGK ve EGM birimleri tarafından 5 Ocak 2016 tarihinde Libya'nın 35 deniz mili kuzeyinde, uyuşturucu kaçakçılığı yaptığı değerlendirilen yabancı bayraklı bir ticari gemiye yönelik olarak düzenlenmiştir. Operasyon kapsamında, 2 ton 441 kg. toz esrar ve 604.000 adet captagon ele geçirilmiştir.

Operasyonda Ele Geçirilen Maddeler

☐ *Şehit Alper AL Operasyonu*

Doğu Akdeniz’de Pakistan Karaçi Limanı’ndan hareket eden yabancı bayraklı bir gemiye, SGK, EGM ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı birimleri tarafından müşterek olarak 2-3 Haziran 2017 tarihinde Marmaris Aksaz Limanı’na 150 deniz mili mesafede icra edilen operasyon neticesinde, 1 ton 71 kg. eroin ele geçirilmiştir.

Operasyonda Ele Geçirilen Maddeler

☐ *Birlik Operasyonu*

EGM, JGK ve SGK birimlerince, 15 Nisan 2019 tarihinde Türkiye’den yaklaşık 750 deniz mili mesafede uluslararası sularda, bir balık avlama gemisine yönelik icra edilen Birlik Operasyonu’nda 4 ton 182 kg. esrar ele geçirilmiştir.

Operasyonda Ele Geçirilen Maddeler

□ Onur Operasyonu

EGM ve SGK tarafından Akdeniz'in uluslararası sularında narkotik madde kaçakçılığı kapsamında yapılan risk analiz çalışmaları sonucu, 17 Mayıs 2021 tarihinde bayraksız bir balıkçı teknesine yönelik icra edilen Onur Operasyonu'nda 1 ton 479 kg. toz esrar ele geçirilmiştir.

Operasyonda Ele Geçirilen Maddeler

Ayrıca, kara sularımızda deniz yoluyla ülkemize sokulmaya çalışılan uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele kapsamında;

- 27 Temmuz 2022 tarihinde SGK ve EGM birimleri tarafından Muğla/Bodrum açıklarında yabancı bayraklı bir ticari gemi ve bir motor yata yönelik icra edilen operasyonda; ticari gemide yapılan arama ve operasyon sonrası deniz yüzeyinde farklı mevkieerde 69 kg. 957 gr. kokain ve 4 kg. 255 gr. skunk,
- 31 Temmuz 2022 tarihinde SGK ve EGM birimleri tarafından Tekirdağ/Marmaraereğlisi'nde yabancı bayraklı bir ticari gemide yapılan aramada geminin su altı kesiminde 242 kg. kokain,
- 12 Ekim 2022 tarihinde SGK ve Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü birimleri tarafından Antalya Konyaaltı'nda yabancı bayraklı bir ticari gemiye yönelik yapılan operasyonda geminin etrafında deniz yüzeyinde 183 kg. 738 gr. kokain,
- 12 Kasım 2023 tarihinde SGK ve EGM birimleri tarafından Adana Yumurtalıkta yabancı bayraklı bir ticari gemide yapılan aramada 51 kg. 750 gr. kokain ele geçirilmiştir.

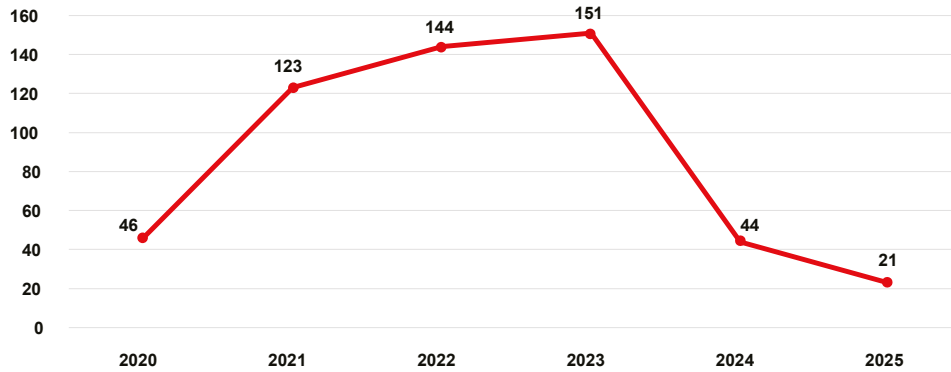
Operasyonda Ele Geçirilen Maddeler

Uyuşturucu ile mücadelenin daha etkin şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla SGK'na narkotik ve psikotrop madde arama köpekleri temin edilmiştir. Narkotik ve psikotrop madde arama köpeği sayısı, 2016 yılında 4 iken 2025 yılında bu sayı 9'a çıkarılmıştır.

Terörle Mücadele Faaliyetleri

Terör örgütü üyelerinin yasa dışı yollarla yurt dışına çıkmasının engellenmesine yönelik icra edilen çalışmalar neticesinde, 2020-2025 yılları arasında yakalanan terör örgütü üyelerine ait veriler aşağıda sunulmaktadır.

Yakalanan Terör Örgütü Mensubu Sayıları

Yakalanan Terör Örgütü Mensuplarının Örgütlere Göre Dağılımı

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toplam
FETÖ/PDY	37	117	126	136	26	4	446
FETÖ/PDY (MÜŞTEREK)	9	6	9	13	9	-	46
PKK/KCK	-	-	6	2	5	1	14
DHKP/C	-	-	-	-	1	-	1
DEAŞ	-	-	3	-	2	-	5
MLKP	-	-	-	-	1	-	1
TOPLAM	46	123	144	151	44	5	515

Akaryakıt Kaçakçılığı ile Mücadele Faaliyetleri

Ülkemizi her yönden olumsuz etkileyen kaçakçılık etkinlikleri içerisinde önemli bir yer tutan akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele, etkin mücadele edilmesi gereken kaçakçılık suç türleri arasında yer almaktadır.

SGK unsurlarınca akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele, yürürlükteki mevzuat ve İçişleri Bakanlığı ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu arasında 31 Ekim 2019 tarihinde imzalanan, "Petrol Piyasası ve Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında Yapılacak Denetimlere İlişkin İş Birliği Protokolü" kapsamında icra edilmektedir.

Ulusal Marker Denetim Çalışmaları

Akaryakıt kaçakçılığının önlenmesine yönelik olarak, TÜBİTAK tarafından 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren ülkemizde işlenen veya yurt dışından ithal edilen akaryakıt eklenen "ulusal marker" seviyesi, yine TÜBİTAK tarafından referans cihaz olarak üretilen ulusal marker saha kontrol cihazları ile denetlenmektedir.

Sahil Güvenlik Personelince Gerçekleştirilen Ulusal Marker Denetimi

Yıllar içerisinde yapılan ulusal marker denetim sayılarında da dikkat çeken artışlar gözlenmektedir. 2016-2024 yılları arasında denizlerimizde gerçekleştirilen toplam 63.296 ulusal marker denetiminde 1.577.537 litre kaçak akaryakıt ele geçirilmiş, 2025 yılının ilk altı ayı içerisinde yapılan 8.330 ulusal marker denetiminde ise, 98.306 litre kaçak akaryakıt ele geçirilmiştir.

Akaryakıt denetimlerinde ele geçirilen akaryakıt miktarında 2018 yılında kaydedilen yükseliş, yıllar içerisinde artarak devam etmiştir. Ele geçirilen akaryakıt miktarı 2016 yılında 22.259 litre iken 2025 yılının ilk altı ayında ise 98.306 litre olarak kayıtlara geçmiştir.

Ulusal Marker Denetim Faaliyetleri

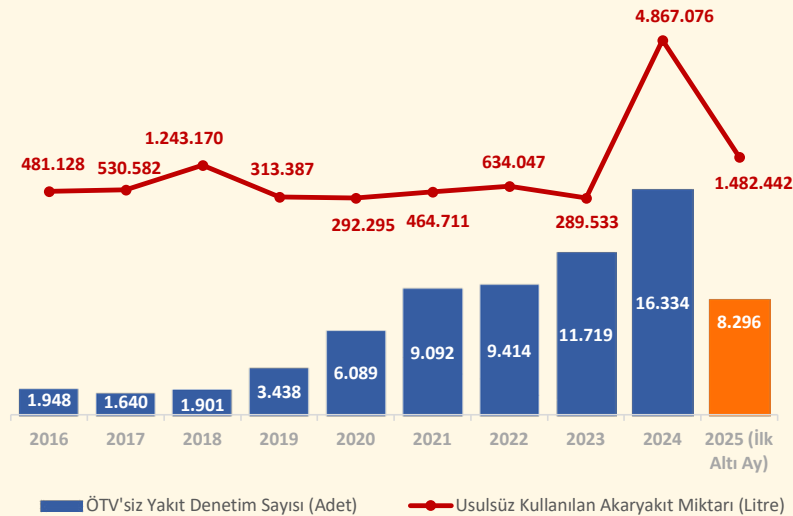

ÖTV'siz Yakıt Denetim Faaliyetleri

SGK unsurlarınca, vergi kaybının önlenmesi ve ÖTV'siz yakıtın usulsüz kullanımının engellenmesine yönelik yürütülen çalışmalarda denetim sayısı yıllar içerisinde artış göstermektedir. 2016-2024 yılları arasında, denizlerimizde toplam 61.575 ÖTV'siz yakıt denetimi düzenlenmiş; 2025 yılının ilk altı ayında bu sayı 8.296'ya ulaşmıştır.

ÖTV'siz yakıt denetimleri sonucu, 2016-2024 yılları arasında toplam 739 olayda 9.115.928 litre, 2025 yılı ilk altı ayında ise 51 olayda 1.482.442 litre akaryakıtın usulsüz kullanıldığı tespit edilmiş; konunun ilgili Liman Başkanlıkları ile Vergi Dairesi Müdürlüklerine sevki sağlanmıştır.

ÖTV'siz Yakıt Denetim Faaliyetleri

Ticari Gemi Denetim Faaliyeti

Mali Suçlarla Mücadele

Terörizmin finansmanı ve suç gelirlerinin aklanması ile mücadele, Mali Eylem Görev Gücü (FATF) standartları çerçevesinde ulusal mevzuatımıza göre yürütülmektedir. 2017 yılında, “Suç Gelirleri ve Terörün Finansmanı ile Mücadele Kısım Amirliği” kurulmuş olup 2024 yılında İçişleri Bakanı Oluru ile “Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü” teşkil edilmiştir.

SGK, Cumhurbaşkanlığının 2021/16 sayılı Genelgesi ile “Suçun Önlenmesi ve Adli Kolluk İşlemlerinden Sorumlu Tehdit Çalışma Grubu”nun üyesi olup icra edilen toplantı ve diğer etkinliklere katılım sağlamaktadır.

Türkiye’de Kara Paranın Aklanmasıyla Mücadele Projesi

Terörizmin finansmanı ve suç gelirlerinin aklanması ile mücadelede farkındalığın artırılması kapsamında, "Sahil Güvenlik Komutanlığı Mali Soruşturma Rehberi" 2022 yılında yayımlanmıştır.

5.7.9. Deniz Çevresinin ve Kaynaklarının Korunmasına İlişkin Çalışmalar

Canlı Deniz Kaynaklarının Korunması

Denizlerimizin sahip olduğu biyolojik çeşitliliği gelecek nesillere aktarmak, geçimini balıkçılıktan sağlayan ve kurallara uyan balıkçılarımızın hakkını korumak için su ürünleri mevzuatına aykırı hareket edenleri izleme, önleme, tespit etme ve gerekli yasal işlemleri uygulama görevi SGK'na verilmiştir.

KB-4330 Tarafından Gerçekleştirilen Su Ürünleri Avcılığı Denetimi

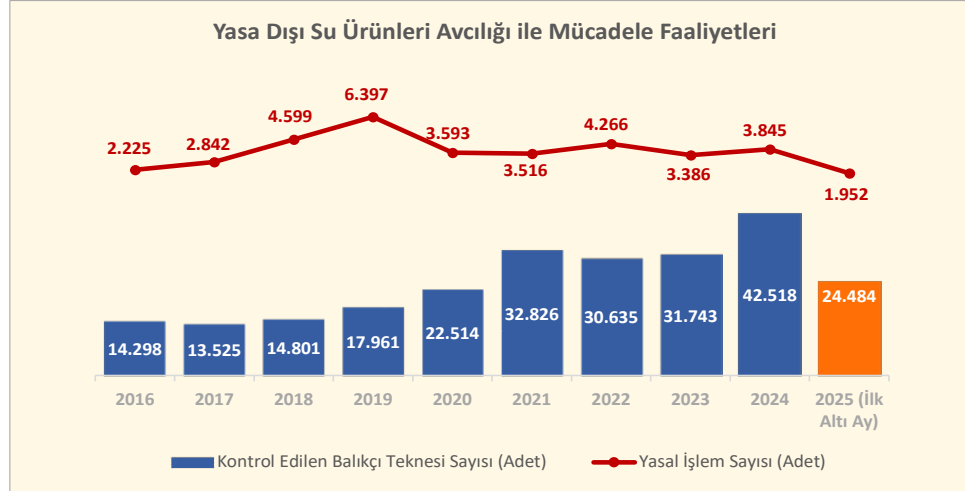
SGK, sorumlu olduğu alanlarda balıkçılığın izlenmesi, kontrolü ve denetimi kapsamında; canlı deniz kaynaklarının korunmasını sağlamak amacıyla, teknoloji ve uzaktan izleme sistemlerindeki en son gelişmeleri takip ederek artan imkân ve kabiliyetlerini etkin şekilde kullanmaktadır.

Su ürünleri denetimleri kapsamında, SGK unsurlarınca;

- Karadeniz’de yasak sahada avcılık ve yasak zamanda algarna avcılığı,
- Marmara Denizi’nde yasa dışı midye ve trol avcılığı,
- Ege Denizi’nde yasak sahada su ürünleri avcılığı,
- Akdeniz’de yasak istihsal vasıtalarıyla su ürünleri avcılığı,
- Van Gölü’nde yasa dışı inci kefali avcılığı, başta olmak üzere yasa dışı su ürünleri avcılığı ile mücadele edilmektedir.

SGK’na bağlı unsurlar tarafından tüm denizlerimizde ve Van Gölü’nde, su ürünleri avcılığının yapıldığı saha ve zamanın, su ürünleri avcılığında kullanılan av araç gereçlerinin denetimi yapılmaktadır. Bu kapsamda, avlanılan asgari boy ve ağırlığı ile su ürünleri avcılığında gerekli olan belgelerin kontrolü yapılarak sorumlulara idari para cezası uygulanmakta; su ürünlerine el konulmakta, gerekli görüldüğünde de gemi dâhil istihsal vasıtalarına el konularak mülkiyetlerinin kamuya geçirilmesi sağlanmaktadır.

Yasa dışı su ürünleri avcılığı ile mücadele etkinlikleri kapsamında, 2016-2024 yılları arasında balıkçı teknelerine yönelik toplam 220.821 denetim düzenlenmiştir. Balıkçı teknesi denetim sayısı, 2016 yılında 14.298 iken 2025 yılının ilk altı ayında, 24.484’e yükselmiştir.

Sahil Güvenlik Personelince Gerçekleştirilen Balık Boyu Ölçüm Denetimleri

Ayrıca, Atlantik Ton Balıklarının Korunması Uluslararası Komisyonu (ICCAT) Müşterek Denetim Programı çerçevesinde, SGK'na 2010 yılında mavi yüzgeçli orkinos balığı avcılığı ile çiftliğe taşıma ve destek etkinliği gösteren gemileri denetleme ve 2017 yılında Akdeniz kılıç balığı denetim yetkisi verilmiştir.

Sahil Güvenlik Personelince ICCAT Kapsamında İcra Edilen Denetim

SGK'nca denizlerimizdeki biyolojik çeşitliliğin ve nesli tükenmekte olan deniz canlılarının korunmasına yönelik çalışmalara titizlikle devam edilmektedir. Muhtelif nedenlere bağlı olarak yaralanan deniz kaplumbağaları ve deniz kuşlarına (pelikan, martı vb.) dost eli uzatılmaktadır.

Deniz Çevresinin Korunması ve Deniz Kirliliğinin Önlenmesi

2872 sayılı “Çevre Kanunu” kapsamında, gemiler ve deniz araçlarından kaynaklanan deniz kirliliğinin tespit ve kontrolüne yönelik yayımlanan 23 Ocak 2023 tarihli ve 2023/3 sayılı Yetki Devri Genelgesi ile denizlerde denetim yetkisi; sınırları belirtilen alanlarda Antalya ve Mersin büyükşehir belediye başkanlıklarına, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı liman başkanlıklarına, Türkiye Çevre Ajansına ve Sahil Güvenlik Komutanlığına verilmiştir.

SGK'nın görevleri arasında, deniz kirliliği ile mücadele önemli bir yer tutmaktadır. Deniz kirliliğine zamanında ve başarılı bir şekilde müdahale etmek amacıyla yürütülen tespit ve denetim çalışmaları; genç, dinamik ve ileri teknoloji imkânlarına sahip unsurlar tarafından yoğun çaba gösterilerek yerine getirilmektedir. Buna ilave olarak, deniz kirliliği kapsamına giren suçlara ilişkin delillerin usulüne uygun ve eksiksiz olarak toplanması sürecine ilgili personel tarafından sağlanan katkılar da hukuki zeminin oluşturulması bakımından önem arz etmektedir.

Ticari Gemi Kaynaklı Deniz Kirliliği Tespiti

*Sahil Güvenlik Komutanlığı Personeline
Denizden Numune Alma Faaliyeti*

Deniz kirliliğine zamanında müdahale edilmesi ve suça ilişkin iz ve delillerin eksiksiz olarak toplanması, uygulanan idari yaptırımların muhataplarınca açılacak idari davalarla iptalinin önlenmesi açısından son derece önemlidir. Deniz kirliliğine ilişkin deliller, hava ve deniz şartlarına bağlı olarak çok kısa sürede kaybolabilmektedir. Bu durum, suç tespitlerinin en kısa sürede yapılmasını, delillerin yok olmadan, mümkün olan en kısa sürede toplanmasını ve muhafaza altına alınmasını gerektirmektedir. SGK, deniz kirliliği denetim ve tespitlerine ilişkin tüm süreçleri etkinlikle gerçekleştiren bir yapıya sahiptir.

Deniz kirliliğine yönelik tespitler; vatandaşlarımızdan, deniz ve hava araçlarından gelen ihbarlar ile SGK unsurlarının icra ettiği çalışmalar esnasında, gözle veya elektronik sistemler ile yapılmaktadır.

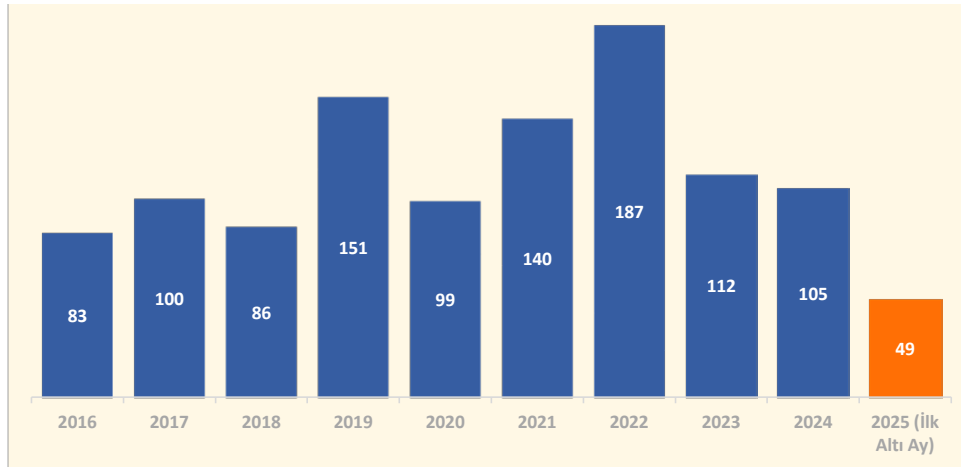

Liman İçerisinde Deniz Kirliliği Tespiti

SGK unsurları tarafından sorumluluk sahasında tespit edilen deniz kirliliklerinde, delil amacıyla video ve fotoğraf çekimleri yapılmakta, numuneler alınarak tutanaklar düzenlenmekte ve idari para cezası uygulanmaktadır. Komutanlığın sorumluluk sahasının dışında tespit edilen deniz kirliliği olayları ise delilleri ile yasal işlem yapılmak üzere yetkili diğer kurumlara bildirilmektedir.

Söz konusu çalışmalar kapsamında, 2016-2024 yılları arasında 1.063 deniz kirliliği tespit edilmiştir. 2025 yılının ilk altı ayında ise tespit sayısı 49 olarak kaydedilmiştir.

Deniz Kirliliği Tespit Sayısı (Adet)

Ayrıca, deniz çevresinin korunmasına ilişkin farkındalığın artırılması amacıyla, 5 Haziran Dünya Çevre Günü etkinlikleri düzenlenmekte, mülki idare amirlikleri eş güdümünde icra edilen etkinliklere katılım sağlanmaktadır. Söz konusu etkinlikler kapsamında; DEGAK timleri tarafından deniz dibi temizliği yapılmakta, denizden çıkarılan atıklar sergilenmekte, halkın ve öğrencilerin katılımıyla deniz ve kıyı temizleme etkinlikleri icra edilmektedir.

5 Haziran Dünya Çevre Günü Faaliyetleri

5.7.10. Sahil Güvenlik Alanında Uluslararası İş Birlikleri

Karadeniz'e Sahildar Devletler Sınır/Sahil Güvenlik Teşkilatları İş Birliği Forumu (BSCF)

Karadeniz'e Sahildar Devletler Sınır/Sahil Güvenlik Teşkilatları İş Birliği Forumu (BSCF), 2000 yılında Türkiye'nin girişimiyle, Karadeniz kıyısındaki ülkeler arasında deniz güvenliği ve iş birliğini sağlamak amacıyla kurulmuştur. BSCF, 2006'da İstanbul'da düzenlenen 7. Liderler Toplantısı'nda imzalanan anlaşma ile kurumsal bir yapıya kavuşmuştur. Forumun üyeleri arasında; Türkiye, Bulgaristan, Gürcistan, Romanya, Rusya Federasyonu ve Ukrayna yer almaktadır.

BSCF'nin başlıca görevleri şöyle sıralanmaktadır:

- Bölgedeki barış ve istikrarı Karadeniz'e sahildar ülkeler arasındaki güven ve güvenlik temelinde geliştirmek,
- Deniz yoluyla gerçekleştirilen uyuşturucu madde, psikotrop maddeler ile bunların türevleri, mühimmat, patlayıcı, zehirli, ağır radyoaktif maddeler ve petrol kaçakçılığını, yasa dışı göç ve diğer yasa dışı etkinlikleri engellemek amacıyla tarafların sınır/sahil güvenlik teşkilatları arasında mevcut ilişkileri geliştirmek, ayrıca Karadeniz'deki seyir emniyeti ve güvenliğini güçlendirmek,
- Terörizme karşı ve kitle imha silahlarını önlemeye yönelik çalışmalar yürütmek,
- Karadeniz'in doğal kaynaklarının korunması ve balıkçılık kurallarının ihlalinin önlenmesi amacıyla iş birliği tesis etmek,
- Arama ve kurtarma çalışmalarında iş birliği tesis etmek,
- Deniz kirliliğinin önlenmesi ve deniz çevresinin korunmasını sağlamak,
- Bilgi değişimine yönelik iletişim kanallarını kurmak ve geliştirmek,
- İlgili konularda eğitim vermek amacıyla personel değişimi programları hazırlamak,
- Karadeniz'de oşinografi ve hidrografi konularında bilimsel araştırma çalışmaları geliştirmektir.

Akdeniz Sahil Güvenlik Faaliyetleri Forumu (MCGFF)

Akdeniz Sahil Güvenlik Faaliyetleri Forumu, Akdeniz'e sahili olan ülkelerin sahil güvenlik teşkilatları arasında iş birliğini geliştirmek amacıyla İtalya'nın girişimleriyle oluşturulmuştur. Forumun ilk toplantısı 6-7 Mayıs 2009 tarihlerinde Cenova/İtalya'da gerçekleştirilmiştir.

MCGFF, 24 ülkenin üye olduğu, kararları bağlayıcılık taşımayan, bağımsız bir platformdur. Forumun kuruluş amacı; deniz emniyeti ve güvenliği, çevre koruma etkinlikleri ile bu etkinliklerin gerçekleştirilmesi için muhtemel ortaklıkların kurulması gibi pek çok konuda iş birliğini geliştirmek ve ülkelerin karşılaştığı sorunlara çözüm bulmaktır.

MCGFF'nin 6'ncı toplantısı, 12-13 Ekim 2017 tarihlerinde Türk Sahil Güvenlik Komutanlığı ev sahipliğinde Antalya'da, "Akdeniz'de Çevrenin Korunmasında En İyi Sahil Güvenlik Uygulamaları" teması ile düzenlenmiştir. Son olarak, 11'inci toplantısı 10 Eylül 2025 tarihinde İtalya'nın Roma şehrinde icra edilmiştir.

Akdeniz Sahil Güvenlik Faaliyetleri Forumu (10 Eylül 2025)

Asya Sahil Güvenlik Teşkilatı Liderleri Toplantısı (HACGAM)

23-26 Ekim 2017 tarihleri arasında Pakistan ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıda, Türk Sahil Güvenlik Komutanlığının "Asya Sahil Güvenlik Teşkilatı Liderleri Toplantısı"na (HACGAM) kabul edilmesine oy birliği ile karar verilmiştir. HACGAM toplantıları üst düzey ve çalışma grupları olarak iki seviyede gerçekleştirilmektedir.

HACGAM toplantılarında, istişare edilen konular şöyle sıralanmaktadır:

- Denizde arama-kurtarma,
- Deniz çevresinin korunması,
- Denizde denetim ve kanun uygulamaları,
- Deniz haydutluğu ile mücadele,
- Kapasite artırımı,
- Sahil güvenlik görevlerine yönelik bilgi ve tecrübe paylaşımı.

Ülkemiz, HACGAM bünyesinde yer alan "Denizde Arama Kurtarma" ve "Kapasite Artırımı" çalışma gruplarına da üyedir. 119'uncu HACGAM Toplantısı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100'üncü yılı münasebetiyle 5-8 Eylül 2023 tarihlerinde ülkemiz ev sahipliğinde düzenlenmiştir.

Asya Sahil Güvenlik Teşkilatı Liderleri Toplantısı (05-08 Eylül 2023)

Dünya Sahil Güvenlik Zirvesi (CGGS)

Türk Sahil Güvenlik Komutanlığı, küresel ölçekli deniz sorunlarıyla mücadele etmek amacıyla, Japonya Sahil Güvenlik Komutanlığı öncülüğünde 2017 yılından itibaren icra edilen Dünya Sahil Güvenlik Zirvesi'ne katılım sağlamaktadır.

SGK, Dünya Sahil Güvenlik Zirvesi çatısı altında kurulan “Sahil Güvenlik Küresel İnsan Kaynağı Gelişimi” Çekirdek Üye Grubu'na 2020 yılında katılım sağlamıştır. 12 ülke (Avustralya, Birleşik Krallık, Bruney, Endonezya, Japonya, Gürcistan, İspanya, İtalya, Pakistan, Peru, Romanya, Türkiye) ve 6 uluslararası kuruluşun (IMO, UNODC, EMSA, EFCA, FRONTEX, Bali Process) üye olduğu Çekirdek Üye Grubu bünyesinde, farklı konularda pilot programlar düzenlenmektedir.

11-12 Eylül 2025 tarihlerinde İtalya Sahil Güvenlik Teşkilatı ev sahipliğinde Roma/İtalya'da icra edilen 4. Dünya Sahil Güvenlik Zirvesi'ne genel komutan düzeyinde katılım sağlanmıştır. Bahse konu çalışma kapsamında, Türk Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından “İnsansız Hava Araçlarının (İHA) Sahil Güvenlik Görevlerine Katkısı” konulu sunum takdim edilmiştir.

Dünya Sahil Güvenlik Zirvesi (11-12 Eylül 2025)

Uluslararası İlişkiler

SGK'nın tüm dış ilişkiler çalışmaları, başta Cumhurbaşkanımız Sn. Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatları doğrultusunda, Dışişleri Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı öncülüğünde yürütülmektedir.

Uluslararası ilişkilere verilen önem neticesinde, SGK'nın görünürlüğü pek çok coğrafyada artmıştır. Bu doğrultuda, son yıllarda ikili iş birliği tesis edilen ülkelerde ve icra edilen iş birliği çalışmalarında önemli bir artış meydana gelmiştir.

Hâlihazırda, 22 ülke (ABD, Almanya, Arnavutluk, Azerbaycan, Bangladeş, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Endonezya, Gürcistan, İtalya, Japonya, Katar, KKTC, Kuveyt, Libya, Malezya, Pakistan, Romanya, Rusya Federasyonu, Türkmenistan, Ukrayna, Yunanistan) ile ikili iş birliği çalışmaları yürütülmektedir. Söz konusu ülkelerin sahil güvenlik teşkilatları ile geliştirilen karşılıklı diyalog, deneyim ve bilgi paylaşımına olanak sağlamaktadır.

Başta teşkilat liderleri arasında icra edilen üst düzey toplantılar olmak üzere, personel mübadelesi, liman ziyaretleri, teknik toplantılar ve çalışma ziyaretleri, ilgili teşkilatlarla yürütülen iş birliği çalışmalarının bir sonucu olarak değerlendirilmektedir. Üst düzey ikili iş birliği çalışmaları, karşılıklı bot/gemi liman ziyaretleri ve personel mübadeleleri vb. çalışmaların icra sırası ve katılım seviyesi mütakabiliyet ilkesine göre belirlenmektedir.

Öte yandan, yapılan uluslararası anlaşmaların hükümleri doğrultusunda bazı faaliyetler icra edilmektedir. Örneğin, Gürcistan, Katar, KKTC ve Libya gibi ülkelere eğitim, teknik yardım vb. konularda destek çalışmalarına devam edilmektedir.

5.8. Eğitim Kurumları: Akademiler

Ülkemizde iç güvenliğin tesis edilmesi ve sürdürülmesi, fiziki ve teknolojik kabiliyetin yanı sıra insan kaynağının sürdürülebilir gelişimiyle de ilişkilidir. Bu kapsamda, İçişleri Bakanlığı bünyesinde hizmet veren Polis Akademisi Başkanlığı ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı vasıtasıyla kolluk kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu personelin yetiştirilmesi amacıyla, mesleki ve akademik içeriklerle farklı düzeylerde bilimsel eğitimler icra edilmektedir. Bununla birlikte, akademilerin kolluk personeline olan katkıları yetiştirme süresiyle sınırlı kalmamaktadır. Akademiler, hazırladıkları eğitim içerikleri ve düzenledikleri hizmet içi eğitimlerle, kolluk kuvvetlerinin insan kaynağının sürdürülebilir gelişimine katkı da sunmaktadırlar. Ayrıca, Polis Akademisi ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, eğitimde edindikleri bu tecrübeyi uluslararası iş birlikleri kapsamında dost ve kardeş ülkelerle paylaşmaktadır. Bunun yanında akademiler gerçekleştirdikleri bilimsel araştırmalarla ve bilgi temelli analizlerle suçun önlenmesinde ve kolluk kuvvetlerinin suçun değişen yapısıyla mücadelesinde bir laboratuvar vazifesi görmektedir.

5.8.1. Polis Akademisi Başkanlığı

Türk polis eğitim sistemi, Osmanlı İmparatorluğu ve Cumhuriyet dönemi tecrübesini içeren köklü bir devlet ve yönetim geleneğine dayanmaktadır. Polislik mesleğine dönük çağdaş eğitim verilmesi ihtiyacı 19. yüzyıl sonunda ortaya çıkmıştır. Öncesinde, polis memuru olabilmek için okuryazar olmak dahi ölçüt değilken bu dönemde, adli ve idari konularda polisleri bilgilendirecek bir okul açılmıştır. 29 Mart 1891 tarihinde Zaptiye Nezareti (Bab-ı Zaptiye) bünyesinde İstanbul'da açılan Polis Dersanesi, Türkiye'de çağdaş dönemde uzmanlaşmış polislik eğitimi veren ilk polis okulu olarak kabul edilmektedir.

Polis okullarının daha kurumsal hâle gelmesi ise 20. yüzyılın başlarında gerçekleşmiş ve bu alandaki gelişim II. Meşrutiyet devrinde de sürmüştür. Meşrutiyet'in ilanının akabinde Zaptiye Nezaretinin ıslahına çalışılmış ve bir polis mektebi açılmıştır. Bu kapsamda, 1909 yılında “Dersaadet Polis Mektebi” (İstanbul Polis Okulu), ihdas edilmiştir.

Dersaadet Polis Mektebinde; kanunlar, polis nizamnamesi, telefon ve telgraf muhaberesi, eskrim, otomobil, motor, makine sevk ve idaresi, meslek terbiyesi ve fiili hizmet, atış nazariyatı, acil müdavat ve hıfzıssıhha, daktiloskopi, parmak izi ve fotoğraf, hesap, talim ve jimnastik, meslek terbiyesi ve karakol vazifesi, usulü tahrir, kroki, topoğrafya, tarih ve coğrafya gibi dersleri içeren geniş bir müfredat uygulanmıştır.

Cumhuriyet döneminde ise İstanbul Polis Okulu günün gereklerine cevap verebilecek şekilde güçlendirilerek ülkenin polis memuru ihtiyacının karşılanması amacıyla yeniden yapılandırılmıştır. Bunun yanında, amir eğitimine dönük yeni ve çağdaş bir polis eğitim teşkilatının vücuda getirilmesi bir zorunluluk olarak ortaya çıkmış; 6 Kasım 1937 tarihinde “Ankara Polis Enstitüsü” kurulmuştur.

Ankara Polis Enstitüsünün kurumsal yapısı, Türk millî eğitim sistemi içerisindeki muhtelif polis okullarını da bünyesinde barındıran bir eğitim merkezi ve çatı yapı olarak tasarlanmıştır. Bu yönüyle, Enstitünün günümüz Polis Akademisi modelini oluşturan ana omurga olduğunu söylemek mümkündür.

1984 yılından itibaren “Polis Akademisi” adını alan Enstitü, bu tarihten sonra müstakil kanuna sahip mesleki eğitim veren bir yükseköğretim kurumuna dönüşmüştür. 2001 yılı itibarıyla bir üniversite hüviyeti kazanan Polis Akademisi bünyesinde; ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim vermeye başlanmıştır. Yapılan yasal düzenlemeler ile EGM merkez ve taşra teşkilatının hizmet içi eğitim sorumluluğu da Polis Akademisinin görev sahasına dâhil edilmiştir.

Polis Akademisi Başkanlığı; insan hak ve özgürlüklerini vazgeçilmez görme, bireyin ve toplumun güvenlik ihtiyaçlarının karşılanmasını temel görev sayma, suça karşı halkla bütünleşerek güvenli bir toplumsal yaşam oluşturma, çağın gelişen ve değişen ihtiyaçları doğrultusunda personelini sürekli geliştirme misyonu doğrultusunda, bilimsel kurumlarla ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği hâlinde eğitim ve araştırma çalışmaları yapmaktadır.

Başkanlık; emniyet teşkilatına güvenlik alanında dünyadaki gelişmeleri yakından takip edebilen, insan hak ve özgürlüklerine saygılı, toplumun huzur ve güvenliğini sağlamada yeterli donanıma sahip, yüksek verimlilik seviyesinde çalışan ve çalıştırabilen amir ve memur yetiştirmek, güvenlik ve adli bilimler alanında lisansüstü eğitim ve öğretim vermek, bir yükseköğretim kurumu olarak çağdaş ve bilimsel araştırmalar yapmak, ulusal alanda güvenlik hizmetinin gelişmesine destek olmak, yurt içi ve yurt dışında ilgili kurumlarla iş birliği yapmak suretiyle evrensel güvenlik değerlerine katkıda bulunmaktır.

Polis Akademisi Başkanlığının amacı; bilimsel özerkliğe sahip, bünyesindeki İç Güvenlik Fakültesi, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Adli Bilimler Enstitüsü, Trafik Enstitüsü, Polis Meslek Eğitim Merkezleri ve Polis Meslek Yüksekokulları ile Emniyet Teşkilatının memur, amir ve yönetici ihtiyacını karşılamak, Emniyet Teşkilatı personelinin görevlerini ifaları esnasında ihtiyaç duyulan hizmet içi eğitimleri düzenlemek ve bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmaktır.

Bu amaçlar yerine getirilirken;

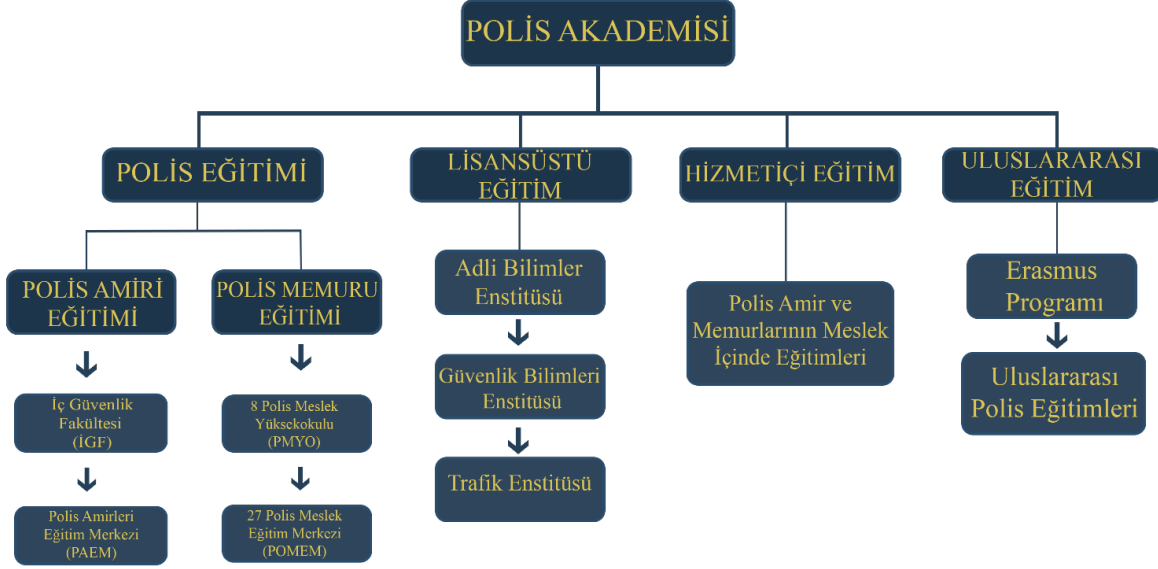
- Öğrencilere Atatürk İlke ve İnkılapları doğrultusunda Atatürk milliyetçiliği, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti ilkelerine bağlı hizmet bilincinin ve mesleki değerlerin kazandırılması sağlanmaktadır.
- Millî kültürümüz, örf ve âdetlerimize bağlı şekilde öğrencilere millî birlik ve beraberliği güçlendirici ruh ve irade gücü kazandırılmaktadır.

Başkanlığın vizyonu; mesleki mükemmelliği geliştirmek, ulusal ve uluslararası polis teşkilatları ve iş birliği içerisindeki kurumlarının teşkilatlanma etkinliklerini artırmak konusunda dünyadaki öncü polis eğitim, öğretim ve geliştirme sistemi olmaktır.

Polis Akademisi Eğitim Sistemi

Polis Akademisi bünyesinde mesleki, akademik, hizmet içi ve uluslararası olmak üzere, farklı kapsam ve düzeylerde eğitim çalışmaları yapılmaktadır. Başkanlığın eğitim çalışmalarının ilgili birimlere göre sınıflandırılması aşağıda belirtilmektedir.

Polis Akademisi Başkanlığı Eğitim Birimleri

Mesleki Eğitim

İç Güvenlik Fakültesi

İç Güvenlik Fakültesi, 30.10.2022 tarihli 7422 sayılı kanunla Polis Akademisi Başkanlığı'na bağlı bir birim olarak kurulmuştur. Fakültenin görevleri, Emniyet Teşkilatına amir ve yönetici yetiştirmek ve ikili anlaşmalar gereğince yabancı uyruklu öğrencilere ilk kademe amirlik ve lisans eğitimi vermektir.

İç Güvenlik Fakültesinde, 1 yılı İngilizce-Türkçe hazırlık ve 4 yılı lisans olmak üzere, toplam 5 yıllık akademik ve mesleki eğitim verilmektedir. Akademik derslerin yanı sıra, sosyal, kültürel, fiziksel ve sportif etkinlikler de eğitim müfredatında yer almaktadır.

Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürlüğü

Polis Amirleri Eğitimi Merkezi (PAEM) Müdürlüğü, 27.03.2015 tarihli 6638 sayılı kanunla Polis Akademisi Başkanlığı'na bağlı bir birim olarak kurulmuştur. Bu birimin temel görevleri; Emniyet Teşkilatına amir ve yönetici yetiştirmek, ikili anlaşmalar gereğince yabancı uyruklu öğrencilere ilk kademe amirliği eğitimi vermek, rütbe terfi sınavlarını

yapmak, yabancı ülke polisleri ile diğer kolluk görevlilerine yönelik eğitim etkinliklerini yürütmektir.

PAEM Müdürlüğü; Güvenlik Yönetimi Bölüm Başkanlığı, Uygulamalı Dersler Bölüm Başkanlığı, Uluslararası Güvenlik Bölüm Başkanlığı, Adli Bilimler Bölüm Başkanlığı, Ceza Adaleti ve Suç Soruşturması Bölüm Başkanlığı ve Bölüm Başkanlıkları İdari Büro Amirliği'nden oluşmaktadır.

PAEM'in ilk derece amir eğitimi kapsamında meslek mensubu arasından alınanlara yönelik verilen eğitimler ise ilk kademe amirlik eğitimi, polis yöneticiliği, meskûn mahal eğitimi, temel atış eğitimi, polis müdahale yöntem ve teknikleri eğitimi ve güvenlik yönetimi tezsiz yüksek lisans eğitimidir. PAEM'in ilk derece amir eğitimi kapsamında meslek mensubu olmayan lisans mezunlarına; polis yöneticiliği eğitimi, uygulamalı polislik eğitimi, meskûn mahal eğitimi, temel atış eğitimi, polis müdahale yöntem ve teknikleri eğitimi ve güvenlik yönetimi tezsiz yüksek lisans eğitimi verilmektedir.

PAEM Müdürlüğü ilk derece amirlik eğitiminde; adli mevzuat bilgisi ve suç soruşturmaları, silah ve taktik atış, polis müdahale yöntem ve teknikleri, polis amirliği uygulamaları, polis mevzuatı, genel protokol ve mesleki yazışma bilgisi dersleri verilmektedir. PAEM kapsamında yıllar itibarıyla mezun sayıları aşağıda sunulmaktadır.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toplam
Sivil Kaynak	---	1.752	1.858	2.041	2.670	17	1.850	18	2	---	147	10.355
Meslek Mensubu	---	999	993	990	497	499	1	593	1.096	---	15	5.683
Kıdemli Başpolis Başpolislikten Rütbe Terfi Alan	---	---	---	---	965	---	804	---	---	---	---	1.769
Fyo	1.077	684	14	4	1	---	---	---	---	1	---	1.781
Genel Toplam	1.077	3.435	2.865	3.035	4.133	516	2.655	611	1.098	1	162	19.588

Polis Meslek Yüksek Okulu ve Polis Meslek Eğitim Merkezi

Polis Meslek Yüksek Okulu (PMYO) ve Polis Meslek Eğitim Merkezi (POMEM), Emniyet Teşkilatına personel yetiştirmek amacıyla Polis Akademisi Başkanlığına bağlı şekilde görev yapmaktadır. Hâlihazırda, 7 ilde Polis Meslek Yüksek Okulu (PMYO) ve 27 ilde Polis Meslek Eğitim Merkezi (POMEM) bulunmaktadır. 2003-2025 yılları arasında PMYO ve POMEM mezun sayıları aşağıda belirtilmektedir.

PMYO ve POMEM Mezun Sayıları

Yıllar	Polis Meslek Yüksekokulu (PMYO)	Polis Meslek Eğitim Merkezleri (POMEM)
2003	4.628	-
2004	5.350	-
2005	6.227	1.858
2006	6.364	5.210
2007	6.938	4.324
2008	6.343	4.128
2009	6.402	7.701
2010	6.694	4.739
2011	6.884	9.043
2012	7.373	4.040
2013	8.458	2.683
2014	7.619	3.307
2015	5.106	6.185
2016	3.309	12.970
2017	2.847	18.999
2018	2.380	22.993
2019	2.424	13.184
2020	1.645	3.014
2021	2.436	7.389
2022	-	11.388
2023	2.091	21.730
2024	2.369	6.667
2025	2.448	5.657
Toplam	104.690	177.209

Polis Akademisi Başkanlığı; yönetici, amir ve memur yetiştirme misyonlarının yanı sıra, çarşı ve mahalle bekçilerinin eğitiminde de rol almaktadır. Polis Akademisi Başkanlığı bünyesinde alımı yapıp çarşı ve mahalle bekçiliği temel eğitimi verilerek mezun edilen personel sayısı, 2019 yılından günümüze kadar toplamda 21.705'tir.

Temel Eğitim Verilen Çarşı ve Mahalle Bekçisi Sayısı

Yıllar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	TOPLAM
Çarşı ve Mahalle Bekçiliği Temel Eğitimi Verilen ÇMB Sayısı	10.229	7.669	690	915	1.814	-	388	21.705

Lisansüstü Eğitim

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, 2001 yılında lisansüstü eğitim öğretim vermek üzere kurulmuştur. Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğündeki 4 Anabilim Dalı Başkanlığı bünyesinde, 2'si İngilizce olmak üzere 10 programda yüksek lisans, 1'i İngilizce olmak üzere toplamda 4 programda doktora eğitimi verilmektedir.

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Anabilim Dalı Başkanlıkları

Anabilim Dalı Başkanlıkları	
1. CEZA ADALETİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI Ceza Adaleti Yüksek Lisans Programı	3. SUÇ ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI Suç Araştırmaları Doktora Programı Suç Araştırmaları Yüksek Lisans Programı Kriminoloji ve Suç Önleme Yüksek Lisans Programı
2. GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI Kamu Güvenliği Yüksek Lisans Programı İstihbarat Araştırmaları Yüksek Lisans Programı İstihbarat Araştırmaları İngilizce Yüksek Lisans Programı Kamu Güvenliği Doktora Programı Güvenlik Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans Programı	4. ULUSLARARASI GÜVENLİK ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI Uluslararası Güvenlik Yüksek Lisans Programı Uluslararası Güvenlik İngilizce Yüksek Lisans Programı Uluslararası Terörizm ve Sınır Aşan Suçlar Yüksek Lisans Programı Uluslararası Güvenlik Doktora Programı Uluslararası Güvenlik İngilizce Doktora Programı

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde; Güvenlik Yönetimi ve Eğitimi Araştırma Merkezi Müdürlüğü, Suç Araştırmaları ve Kriminoloji Araştırma Merkezi Müdürlüğü, Uluslararası Terörizm ve Güvenlik Araştırma Merkezi Müdürlüğü, Polis Tarihi ve Kültürü Araştırma Merkezi Müdürlüğü, Göç ve Sınır Güvenliği Araştırma Merkezi Müdürlüğü bulunmaktadır.

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, 2009-2025 yılları arasında çeşitli konularda 65 çalıştay, 44 sempozyum, 8 konferans, 5 basın tanıtımı, 2 panel olmak üzere toplam 124 bilimsel etkinlik düzenlemiştir. Bu etkinlikler sonucunda, 15'i İngilizce olmak üzere, toplam 74 rapor ve 23'ü kitap olmak üzere toplam 97 yayının basımı yapılmıştır. Süreli yayın olarak ise yılda iki kez dijital ve basılı olarak Güvenlik Çalışmaları Dergisi yayımlanmaktadır.

Adli Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Adli Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü, 2012 yılında lisansüstü eğitim vermek üzere kurulmuştur. Müdürlükte, 4 anabilim dalı başkanlığı bünyesinde beş programda yüksek lisans eğitimi verilmektedir.

Adli Bilimler Enstitüsü Anabilim Dalı Başkanlıkları

Anabilim Dalı Başkanlıkları
1. Delil Bilimi Anabilim Dalı Başkanlığı ✓ Delil Bilimi Tezli Yüksek Lisans Programı ✓ Delil Bilimi Tezsiz Yüksek Lisans Programı
2. Fen Bilimleri Anabilim Dalı Başkanlığı ✓ Fen Bilimleri Tezli Yüksek Lisans Programı ✓ Fen Bilimleri Tezsiz Yüksek Lisans Programı
3. Bilişim, Teknoloji ve Mühendislik Anabilim Dalı Başkanlığı
4. Adli Psikoloji Anabilim Dalı Başkanlığı ✓ Adli Psikoloji (İngilizce) Tezli Yüksek Lisans Programı

Adli Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü tarafından;

- 6 Nisan 2021 tarihinde, Adli Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü bünyesindeki Kriminalistik Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü eş güdümünde Adli Psikoloji Araştırma ve Uygulamaları Çalıştayı,
- 26 Ekim 2022 tarihinde, Adli Bilimler Enstitüsü ile Kriminal Daire Başkanlığı ortaklığında Biyogüvenlik Çalıştayı,
- 3 Kasım 2022 tarihinde, Adli Bilimler Enstitüsü ile Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ortaklığında Adli Bilişim Çalıştayı,
- 24 Kasım 2022 tarihinde, Adli Bilimler Enstitüsü eş güdümünde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Çok Paydaşlı Bütüncül Yaklaşım Çalıştayı,
- 13 Aralık 2022 tarihinde, Adli Bilimler Enstitüsü ile Kriminal Daire Başkanlığı ortaklığında Önleyici Kriminalistik Çalıştayı,
- 2022 yılının Kasım ayında, Adli Bilimler Enstitüsü ile Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ortaklığında Adli Bilişim Çalıştayı,
- 2022 yılının Kasım ayında, Adli Bilimler Enstitüsü eş güdümünde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Çok Paydaşlı Bütüncül Yaklaşım Çalıştayı,
- 2022 yılının Aralık ayında, Adli Bilimler Enstitüsü eş güdümünde Önleyici Kriminalistik Çalıştayı,
- 2023 yılının Aralık ayında, Adli Bilimler Enstitüsü eş güdümünde 2. Uluslararası Adli Bilimler Kongresi,
- 2025 yılının Nisan ayında, Adli Bilimler Enstitüsü eş güdümünde Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer (KBRN) Tehditler ve Güvenlik: Riskler, Müdahale, Korunma ve Çözümler Çalıştayı,

- 2025 yılının Haziran ayında Adli Bilimler Enstitüsü eş güdümünde Adli Bilişim Suçları ve Güvenlik Çalıştayı,
- 2025 yılının Ekim ayında, Adli Bilimler Enstitüsü eş güdümünde Ulusal Afet ve Güvenlik Sempozyumu

düzenlenmiştir.

Polis Akademisi Siber Suçlar Eğitim Sınıfı

Trafik Enstitüsü

Trafik Enstitüsü Müdürlüğünde, Ulaşım Güvenliği ve Yönetimi Anabilim Dalı Başkanlığı, Trafik Ulaşım Psikolojisi Anabilim Dalı Başkanlığı ve Ulaşım Sistemleri Planlaması olmak üzere, üç anabilim dalı başkanlığı bünyesinde yüksek lisans eğitimi verilmektedir.

Trafik Enstitüsü Müdürlüğü tarafından:

- 2021 yılında, 1. Trafik Güvenliği Çalıştayı düzenlenmiş ve bu kapsamda etki analizi projesi icra edilmiştir.
- 2021 yılında, trafik polislerine yönelik “Temel Trafik Güvenliği, İletişim Becerileri ve Halkla İlişkiler Eğiticilerinin Eğitimi” kursu düzenlenmiştir.
- 2021 yılında, trafik polisi eğitiminde kullanılan ders müfredatları ve eğitim modülleri güncellenmiştir.
- 2022 yılında, 2. Trafik Güvenliği Çalıştayı düzenlenmiştir.
- 2022 yılında, 2. Uluslararası Trafik Güvenliği Kongresi düzenlenmiştir.
- 2022 yılında, trafik polislerine yönelik “Temel trafik güvenliği, iletişim becerileri ve halkla ilişkiler eğiticilerinin eğitimi” kursu gerçekleştirilmiştir.
- 2023 yılında, 3. Trafik Güvenliği Çalıştayı düzenlenmiştir.
- 2023 yılında, 3. Uluslararası Trafik Güvenliği Kongresi düzenlenmiştir.

- 2023 yılında, “Yayalar Kırmızı Çizgimizdir” ve “Bir Hareketine Bakar Hayat” kampanyalarının etki analizi projesi icra edilmiştir.
- 2023 yılında, trafik polislerine yönelik “Temel trafik güvenliği, iletişim becerileri ve halkla ilişkiler eğiticilerinin eğitimi” kursu düzenlenmiştir.
- 2024 yılında, Otobüslerin Neden Olduğu Trafik Kazalarının Araştırılması Çalıştayı düzenlenmiştir.
- 2024 yılında, trafik polislerine yönelik “Temel trafik güvenliği, iletişim becerileri ve halkla ilişkiler eğiticilerinin eğitimi” kursu düzenlenmiştir.

Hizmet İçi Eğitim

Polis Akademisi Başkanlığı bünyesinde, 2015 yılından günümüze kadar 7.740 konu başlığında, toplam 24.163.238 kursiyere hizmet içi eğitim verilmiştir.

Polis Akademisi Başkanlığınca ve Koordinesinde, Teşkilat Genelinde Düzenlenen Hizmet İçi Eğitimler

Yıl	2015 (01 Haziran)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toplam
Konu Sayısı	414	576	627	634	639	556	791	931	798	948	826	7740
Kursiyer Sayısı	599.927	1.304.029	802.345	1.224.327	1.422.346	1.366.327	3.781.774	3.584.169	4.116.623	3.497.683	2.463.688	24.163.238

Atış Eğitimi ve Uygulamalı Polislik Şube Müdürlüğü tarafından toplamda 8.060.477 kursiyere atış eğitimi verilmiştir.

Kursiyer Sayısı

Yıl	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toplam
Kursiyer Sayısı	210.691	617.694	466.409	837.863	919.709	318.801	952.392	965.054	958.503	1.016.709	796.652	8.060.477

Hizmet içi eğitim çalışmaları kapsamında, EGM personelinin yanı sıra farklı bakanlık mensuplarına da eğitim etkinlikleri düzenlenmektedir. Bu çerçevede, Polis Akademisi tarafından ilk kez yurt dışı görevine atanacak olan 879 Dışişleri Bakanlığı personeline; görevlerinde daha etkin ve verimli olmalarını sağlamak, güvenli silah kullanımı ve temel atış becerisi kazandırmak amacıyla, silah bilgisi ve atış eğitimi, güvenli silah kullanımı eğitimi verilmiştir.

Gümrük Muhafaza memuru personele yönelik düzenlenen “Kişi ve Araç Arama Güvenli Müdahale ve Atış Eğitimi” kapsamında; 2016 yılında 393, 2017 yılında 300, 2019 yılında 289, 2021 yılında 178 ve 2022 yılında 38 olmak üzere, toplamda 1.198 personele eğitim verilmiştir.

Polis Akademisi Başkanlığı tarafından, Polis Müdahale ve Yöntemleri Teknikleri Temel Eğitimi ve Eğitimcisi Yetiştirme Kursu kapsamında 2015 yılından günümüze kadar 19.173 personele eğitim verilmiştir.

Uluslararası İş Birliği ve Eğitim Çalışmaları

Polis Akademisi Başkanlığı, kurucu üyesi konumunda bulunduğu Uluslararası Polis Akademileri Birliği'nin (INTERPA) yanı sıra Avrupa Polis Akademileri Birliği (AEPC), ASEANAPOL, CEPOL, ERASMUS, INTERPOL gibi ulusal ve uluslararası kurum ve programlarla güçlü ilişkilere sahiptir. 63 ülkeden 80 kurumun üye olduğu INTERPA Başkanlığı Polis Akademisi Başkanı tarafından ifa edilmekte olup INTERPA daimî sekretaryası da Polis Akademisi Başkanlığınca yürütülmektedir.

INTERPA kapsamında, yılda 1 konferans, 1 genel kurul ve 2 yürütme kurulu toplantısı olmak üzere toplamda 13 konferans, 13 genel kurul ve 27 yürütme kurulu toplantısı yapılmış olup ayrıca, üye ülkelere yönelik 26 adet uluslararası eğitim düzenlenmiştir. 45 ülkeden 59 kurumun üye olduğu AEPC Başkan Yardımcılığı görevi, 2014-2022 yılları arasında Polis Akademisi tarafından ifa edilmiştir.

CEPOL CT-INFLOW projesi kapsamında yürütülen çalışmalar, Başkanlığın uluslararası iş birliklerinin bir diğer örneğidir. CEPOL CT-INFLOW projesi kapsamında;

- 15-17 Mart 2022 tarihleri arasında İstanbul'da, 'Terör Örgütleri ve Organize Suç Örgütleri Arasındaki İlişkinin Tetkiki' konulu Çalıştay,
- 18-20 Ekim 2022 tarihleri arasında Ankara'da, "Terörist İstihdamı ve Terörizmin Finansmanında Kar Amacı Gütmeyen Sektörün İstismar Edilmesi ile Mücadele" konulu 3. Çalıştay,
- Ankara'da, "Terör Örgütleri Tarafından Kadınların Araçsallaştırılması ve Çocukların İstismar Edilmesi" konulu 4. Çalıştay düzenlenmiştir.

Eğitim Alanındaki İş Birlikleri

Polis Akademisi Başkanlığı, 35 farklı ülke ve 3 uluslararası kuruluş ile toplamda 55 iş birliği metni imzalamıştır. Başkanlık tarafından, yabancı ülke polis teşkilatlarına yönelik düzenlenen eğitimlerin bulunduğu Uluslararası Eğitim Kataloğu yayınlanmaktadır. Bu katalog, Akademi Başkanlığı'nın yanı sıra 8 Başkanlık ve 14 Daire Başkanlığı tarafından verilen 255 adet uluslararası eğitimi içermektedir.

2015-2025 yılları arasında, Başkanlık koordinesinde; Özel Güvenlik Denetleme, Özel Harekât, İstihbarat, Personel, KOM, Trafik ve Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlıkları ile 14 farklı daire başkanlığı tarafından 87 ülkeden 51.270 kursiyere toplamda 2.983 eğitim verilmiştir.

Eğitime; ABD, Afganistan, Arnavutluk, Azerbaycan, Bangladeş, Bosna Hersek, Cezayir, Çad, El Salvador, Etiyopya, Filipinler, Filistin, Gine, Güney Sudan, Gürcistan, Hırvatistan, Hindistan, Irak, İngiltere, Kazakistan, Kenya, Kırgızistan, Kırım, Kolombiya, Kosova, KKTC, Libya, Lübnan, Macaristan, Meksika, Mısır, Moğolistan, Moldova, Nijer, Nijerya, Myanmar, Özbekistan, Pakistan, Panama, Romanya, Rusya, Senegal, Somali, Sri Lanka, Sudan, Suriye, Tacikistan, Tunus, Uganda, Ukrayna, Ürdün, Yemen ve Yunanistan'dan kursiyerler katılım sağlamıştır.

Başkanlık birimlerince tematik eğitimlerin yanı sıra, kolluk eğitimi alanında da uluslararası iş birliği ve eğitim çalışmaları icra edilmektedir. Bu kapsamda, yabancı uyruklu öğrencilere ilk kademe amir eğitimi verilmekte olup 2025 yılı itibarıyla PAEM Müdürlüğü ve İGF bünyesinde; Arnavutluk, Azerbaycan, Endonezya, Filistin, Gambiya, Irak, Kamboçya, KKTC, Kırgızistan, Kongo Cumhuriyeti, Maldivler, Moğolistan, Moritanya, Ruanda, Somali, Sudan, Tacikistan, Ürdün ve Yemen uyruklu 19 ülkeden 324 öğrenci bu eğitime devam etmektedir.

Yayın ve Tanıtım Çalışmaları

Polis Akademisi bünyesinde, akademinin görev ve yetki alanına ilişkin bilimsel yayınlar yapılmaktadır. Bu çerçevede; bilime, ulusal güvenliğe, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlayacak yayın çalışmaları icra edilmektedir. Bu çalışmalar, Emniyet Teşkilatının görev alanına giren konular ağırlıklı olmak üzere; kriminoloji, uluslararası güvenlik ve terörizm, göç ve istihbarat çalışmaları gibi iç güvenliği ilgilendiren konuları kapsamaktadır.

Polis Akademisi tanıtım çalışmaları kapsamında Polis Akademisi Müzesi faaliyetlerini sürdürmektedir. Osmanlı'dan günümüze kadar polis teşkilatında kullanılmış malzemeler; fotoğraf makinesi, mikroskop dürbün, teyp, daktilo vb. eşyalar müze bünyesinde muhafaza edilmekte ve sergilenmektedir.

5.8.2.Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı

Jandarma Teşkilatının ilk eğitim kurumu, 1904 yılında Selanik'te kurulan Jandarma Zabıt Mektebidir. Subay Okulu, Selanik'ten sonra İstanbul Yıldız Sarayı'na, Milli Mücadele yıllarının ardından Ankara'ya, ardından İzmit ve Konya'ya taşınmıştır. Takip eden dönemde (1935 yılında), Ankara'da yeni bir Jandarma Subay Okulu kurulmuştur. Astsubay eğitimi için ise Milli Mücadele sonrası çeşitli yerlerdeki okulların ardından 1932'de Ankara'da Jandarma Astsubay Meslek Okulu kurulmuştur.

1904 Yılı Selanik Jandarma Zabıt Mektebi

1937 Yılı Jandarma Subay Okulu

Eğitimin niteliğini artırmak amacıyla subay ve astsubay okulları, 1979 yılında Ankara'daki Güvercinlik Kışlası'nda birleşerek Jandarma Okullar Komutanlığı çatısı altına girmiş; 1997 yılında ise Beytepe'deki mevcut yerleşkesine taşınmıştır.

31 Temmuz 2016 tarihinde yapılan yasal düzenleme ile Jandarma Okullar Komutanlığı lağvedilerek yerine Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi teşkil edilmiştir.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı Ana Yerleşkesi

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi (JSGA) Başkanlığı ana yerleşkesi dışında, Bursa'da bir Astsubay Meslek Yüksekokulu ile akademi bünyesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin mesleki ve atış kabiliyetlerini geliştirmek amacıyla Kırşehir Hirfanlı'da bir Uygulamalı Eğitim Merkezi yer almaktadır.

Hirfanlı Uygulamalı Eğitim Merkezi

Bursa Işıklar Jandarma Astsubay Meslek Yüksek Okulu

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı; insani, millî ve manevi değerler çerçevesinde; gücünü kamu düzeni ve güvenliğini sağlamaktan alan lider yetkinliklere sahip subay/astsubaylar yetiştirmek, güvenlik alanındaki ihtiyaçlara odaklanmak ve değer üretmek, kişisel ve mesleki alanda yaşam boyu öğrenmeye imkân tanıyan bir ekosistem kurmak misyonuyla çalışmalarını sürdürmektedir.

2024-2025 Eğitim Öğretim Dönemi Subay Astsubay Mezuniyet Töreni

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı değerleri şunlardır:

- Millî ve manevi değerlere bağlılık,
- Cumhuriyet değerlerine, Atatürk ilke ve inkılâplarına bağlılık,
- Vatanseverlik ve hamiyet,
- Demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü anlayışını benimseme,
- Millete sadakat,
- Kurumsal mirası ve kültürü sahiplenme,
- Doğruluk, dürüstlük ve şeref.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı çalışma ilkeleri şunlardır:

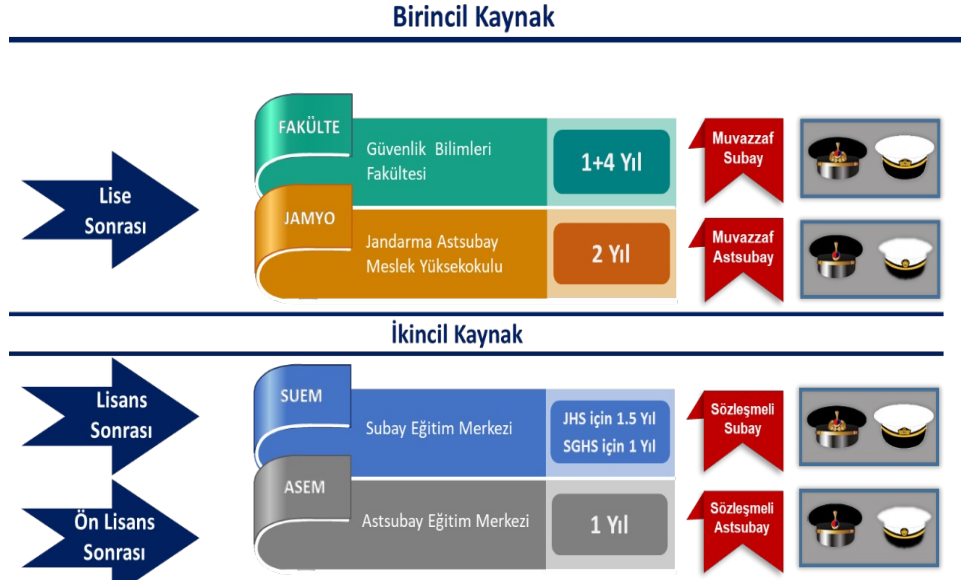
- Etik değerlere bağlılık,
- Şeffaflık ve hesap verebilirlik,
- Millî ve toplumsal sorunlara duyarlılık,
- Liyakat,
- Bilimsellik ve akılcılık,
- Disiplin,
- Vazife bilinci.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığının vizyonu; insani ve millî değerleri özümsemiş, sürekli yenilenmeyi benimseyen, güvenlik alanında öncü rol üstlenerek bilgi üreten, yetkinliklerini insanlık ve ülke yararına kullanan, kolluk alanında nitelikli insan kaynağı ve personel yetiştiren, ulusal ve uluslararası alanda tercih edilen, mensubu olmaktan onur duyulan bir yükseköğretim kurumu olmaktır.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Temel Kolluk Eğitim Sistemi

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'nde ulusal ve uluslararası yükseköğretim sistemine uygun bir temel kolluk eğitimi uygulanmaktadır. Bu kapsamda, birincil kaynak olarak lise mezunu subay adayları, bir yılı İngilizce hazırlık olmak üzere beş yıl süreyle Güvenlik Bilimleri Fakültesinde lisans eğitimi almakta ve teğmen rütbesiyle mezun olmaktadır. Lise mezunu astsubay adayları ise iki yıl süreyle Jandarma Astsubay Meslek Yüksek Okulunda ön lisans eğitimi almakta ve astsubay çavuş rütbesiyle göreve başlamaktadır. İkincil kaynak olarak ise lisans diploması sahibi subay adayları 18 aylık bir eğitimden, ön lisans diploması sahibi astsubay adayları da bir yıllık bir eğitimden sonra sözleşmeli subay ve astsubay olarak göreve başlamaktadır.

Temel Kolluk Eğitim Sistemi Personel Kaynağı

Temel kolluk eğitim sistemi uzmanlaşmaya bağlı olarak üç ana bölümden oluşmaktadır:

Temel Kolluk Eğitim Sistemi

İlk bölüm güvenlik, hukuk, yönetim, tarih, adli bilimler, deniz ve denizcilik bilimleri alanlarında eğitim verilen akademik eğitim; ikinci bölüm, mesleki ve fiziki gelişimi kapsayan kolluk uygulamaları eğitimi ve üçüncü bölüm ise Öğrenci Kıtaları Komutanlığı sorumluluğunda liderlik, disiplin ve kişisel gelişim çalışmalarını içeren, subay ve astsubay anlayışı kazandırma eğitimidir. Akademi bünyesinde, 278 öğretim elemanı görev yapmakta olup öğretim elemanı yapısı, rütbeli ve sivil akademisyenlerden oluşan hibrit bir özellik göstermektedir.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'nden 2016-2025 yılları arasında 72'si uluslararası öğrenci olmak üzere toplamda 40.163 öğrenci mezun edilmiştir. Ayrıca, uluslararası eğitim kapsamında, 1991 yılından 2025 yılına kadar 49 farklı ülkeden 1.013 uluslararası öğrenciye eğitim verilmiştir. Lisans ve ön lisans eğitimi sonrasında fakülte ve Jandarma Astsubay Meslek Yüksek Okulu öğrencilerine verilen diplomalar, ulusal ve uluslararası yükseköğretim standartlarında geçerliliğe sahiptir. Ayrıca, mesleki alanda verilen eğitimler de sertifikalandırılmaktadır.

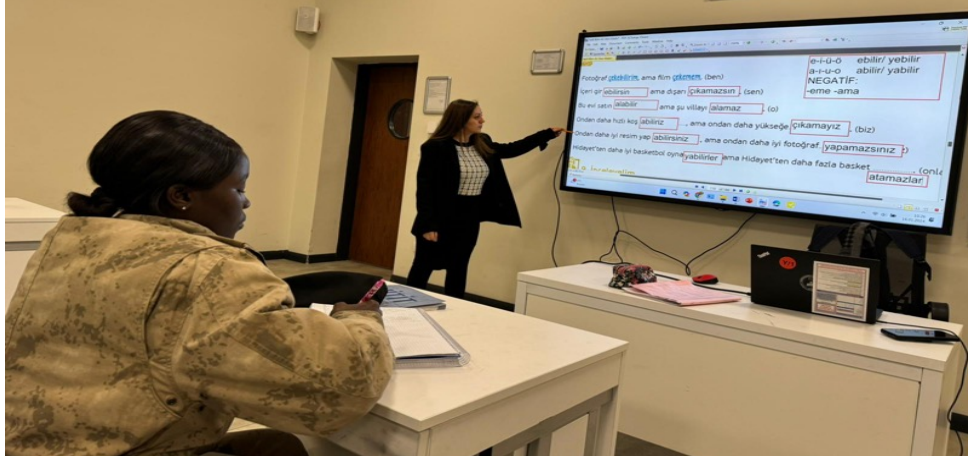
2024-2025 Eğitim Öğretim Dönemi Subay Astsubay Mezuniyet Töreni

2024-2025 Eğitim Öğretim Dönemi Subay Astsubay Mezuniyet Töreni

Uluslararası Eğitim Kapsamında Öğrenim Gören Öğrenciler

Uluslararası Eğitim Kapsamında Öğrenim Gören Öğrenciler

Uluslararası Eğitim Kapsamında Öğrenim Gören Öğrenciler

Enstitüler

Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarının personeline lisansüstü eğitim ile bilimsel anlayış ve bakış açısı kazandırmak amacıyla Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü ile Adli Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü bulunmaktadır.

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü bünyesinde; kamu yönetimi ve suç araştırmaları doktora programı ile kamu yönetimi, uluslararası güvenlik ve terörizm, suç araştırmaları, deniz emniyeti ve güvenliği, güvenlik yönetimi, istihbarat çalışmaları, trafik planlaması ve uygulaması, harekât araştırması, afet yönetimi ve tezsiz güvenlik yönetimi yüksek lisans programları yürütülmektedir. Bu kapsamda; 2 doktora, 10 tezli yüksek lisans ve 1 tezsiz yüksek lisans programı olmak üzere 13 lisansüstü program yürütülmektedir. Ayrıca, Adli Bilimler Enstitüsünde kriminalistik yüksek lisans programı yürütülmektedir.

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	
BÖLÜM	
KAMU YÖNETİMİ (DOKTORA)	
SUÇ ARAŞTIRMALARI (DOKTORA)	
KAMU YÖNETİMİ	
UA GÜVENLİK VE TERÖRİZM	
SUÇ ARAŞTIRMALARI	
DENİZ EMNİYETİ VE GÜVENLİĞİ	
GÜVENLİK YÖNETİMİ	
GÜVENLİK YÖNETİMİ (TEZSİZ)	
İSTİHBARAT ÇALIŞMALARI	
TRAFİK PLANLANMASI VE UYGULANMASI	
HAREKAT ARAŞTIRMASI	
AFET YÖNETİMİ	
TOPLAM 2 Doktora 10 Yüksek Lisans Programı	

Adli Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	
BÖLÜM	
KRİMİNALİSTİK (TEZLİ)	
TOPLAM 1 Yüksek Lisans Programı	

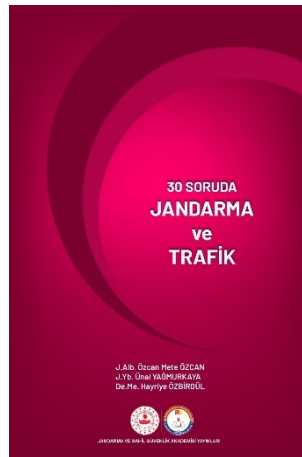
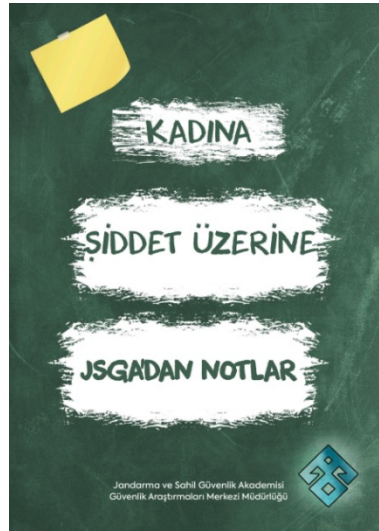
Kurumsal Gelişim

Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen doçentlik alanlarına “güvenlik çalışmaları doçentlik bilim alanı”nın da eklenmesi teklifi Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Genel Kurulunda görüşülerek kabul edilmiş ve bu karar 01 Ağustos 2023 tarihinde yürürlüğe girerek doçentlik alanlarına “güvenlik çalışmaları doçentlik bilim alanı” da eklenmiştir.

Araştırma Merkezleri

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı bünyesinde, Güvenlik Araştırmaları Merkezi Müdürlüğü, Terör Araştırmaları Merkezi Müdürlüğü ile Siber Suç ve Siber Güvenlik Araştırma Merkezi Müdürlükleri bulunmaktadır.

Bu müdürlüklerin kuruluş amaçları; güvenlik, kolluk, suç, siber güvenlik ve sahil güvenlik alanlarında araştırmalar başta olmak üzere, güvenlik konularında ulusal ve uluslararası bilimsel çalışma/araştırma/proje yapmak, süreli veya süresiz eserler yayımlamaktır. Ayrıca JGK, SGK ve Akademinin geliştirilmesine ihtiyaç duyulan sorun alanlarını tespit ederek bu hususlarda rapor yazmak, ulusal/uluslararası alanda etkinlik gösteren eğitim kurumları/araştırma merkezleri ile iş birliği yapmak; ulusal/uluslararası bilimsel etkinlikler düzenlemek, Akademiye icra edilen ön lisans, lisans ve lisansüstü seviyedeki eğitimler ile diğer eğitimlere katkı anılan kuruluşların diğer temel amaçlarındandır.

Araştırma Merkezlerince Yayınlanan Bazı Çalışmalar

Sürekli Eğitim Merkezi Müdürlüğü

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'nin diğer ana etkinlik alanı olan sürekli eğitimlerde ise gerek Jandarma ve Sahil Güvenlik personeline gerekse yurt içi ve yurt dışı kurumların personeline yönelik yüz yüze ve uzaktan sertifika programları ve kurslar icra edilmektedir. Mesleki olarak icra edilen sertifika programlarının yanında, uluslararası düzeyde dost ve müttefik ülkelerin katılımıyla istihbarat odaklı kolluk, çevre ve iklim değişikliği, aile içi şiddetin önlenmesi, terörün finansmanı ile mücadele ve düzensiz göç yönetimi uluslararası sertifika programları yüz yüze olacak şekilde yapılmaktadır.

Uluslararası Sertifika Programı Kapsamında İcra Edilen Eğitim

Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürlüğü

Akademi öğrencilerine verilen yabancı dil eğitimlerinin yanında, görevde bulunan personele yönelik de İngilizce, Arapça, Fransızca, İspanyolca, Rusça olmak üzere yüz yüze ve çevrim içi yabancı dil eğitimleri verilmektedir.

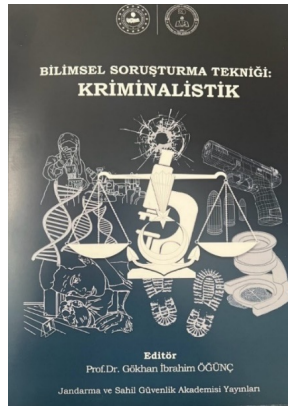
Yabancı Dil Eğitimleri Kapsamında İcra Edilen Eğitim

Çeşitli kurumlarla yapılan anlaşmalar çerçevesinde, personel ve ailelerine yönelik uzaktan yabancı dil eğitimleri de verilmektedir.

Yayın ve Tanıtım Çalışmaları

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı bünyesinde; bilime ve ulusal güvenliğe, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlaması beklenen; bilimsel içerikli, ulusal/uluslararası kurum ya da kuruluşların katılımlarıyla da yapılabilecek projeler ile bilim insanı yetiştirme ve araştırma altyapısı kurma ve geliştirme projeleri icra edilmektedir. Bu kapsamda, 30 proje tamamlanmış olup 18 projedeki çalışmalar ise devam etmektedir. Ayrıca, görevli öğretim elemanları tarafından 834 akademik yayın yapılmıştır. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Yayınevi, ulusal nitelikte bilimsel eserlerin basımını yapmakta olup bu yayınevinde öğretim elemanları tarafından ulusal ve uluslararası indekste taranan yayınlar yapılmaktadır.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığınca Basımı Yapılan Bazı Eserler

Akademi bünyesinde araştırma projelerinin yanı sıra süreli yayın çalışmaları da yapılmaktadır. Kolluk etkinliklerinin bilimsel yöntemlerle analiz edilerek suç ve suçla mücadeleye ilişkin doğru hareket tarzlarının ortaya konması amacıyla, Jandarma Bülteni Dergisi, Güvenlik Bilimleri Dergisi ve Zaptiye Dergisi adıyla 3 farklı kategoride süreli yayın çalışması yürütülmektedir.

Akademi Başkanlığınca Devam Eden Bilimsel ve Süreli Yayınlar

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinin kurumsal tanınırlığının artırılması kapsamında; fuar etkinliklerine katılım sağlanmakta olup ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilere yönelik okul ve Akademi ziyaretleri icra edilmektedir. Bu kapsamda, 2022 yılından itibaren 127 tanıtım etkinliği gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Akademi yerleşkesinde, kurumsal ve manevi miras açısından önemli bir konumda yer alan, Jandarma Şehitler Anıtı ile yaklaşık 1.500 objenin sergilendiği Jandarma Müzesi bulunmaktadır. Müze, sivil vatandaşlarımızın ziyaretine açıktır.

Teknofest 2025 İstanbul Etkinliği

Teknofest 2025 İstanbul Etkinliği

Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı Ana Yerleşkesinde Bulunan Jandarma Müzesi

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinin faaliyetlerinin tanıtımının bir parçası olarak sosyal medya hesapları etkin olarak kullanılmakta ve icra edilen faaliyetler kurumsal hesaplardan paylaşılmaktadır.

Protokoller ve İş Birlikleri

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi tarafından ulusal ve uluslararası iş birliği çalışmaları kapsamında, 2016 yılından bugüne kadar farklı alanlarda 25 üniversite ve 24 kurumla iş birliği yapılarak toplam 62 protokole imza atılmıştır.

*Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı ile Yunus Emre Enstitüsü
Arasında İmzalanan Kurumsal İş Birliği Protokolü*

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinin uluslararası iş birliği yapmış olduğu kolluk birimleriyle eş güdümünü sağlamak maksadıyla; Türk Cumhuriyetleri Kolluk Akademileri İş Birliği Ofisi, Balkan Ülkeleri Kolluk İşbirliği Ofisi, Afrika Ülkeleri Kolluk İş Birliği Ofisi, Uluslararası Jandarmalar ve Askeri Statülü Kolluk Kuvvetleri (FIEP) İşbirliği Ofisi, Uluslararası Kolluk Eğitim Ağı (RINEP) Ofisi, Erasmus+ Ofisi adı altında eş güdüm ofisleri kurulmuştur.

Söz konusu iş birliği kapsamında, Akademi Başkanlığı 2 yıl süreyle “2023-2024 Uluslararası Kolluk Eğitim Ağı (RINEP) Dönem Başkanlığı” görevine seçilmiş; 01 Ocak 2023 tarihinde Akademi’de RINEP Koordinasyon Ofisi teşkil edilmiştir.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinin, Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından denklik sağlamış bir yükseköğretim kurumu olması amacıyla başlatılmış olan bütünleşik kalite yönetim sistemi çalışmaları kapsamında, ilk aşama olan ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi belgesinin alınması çalışmaları tamamlanmış ve 22 Haziran 2023 tarihinde ISO 9001 Kalite Yönetim Belgesi alınmıştır.

TS EN ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi Sertifikası

Yükseköğretim kurumlarının kalite standartlarının yeterliliğini belirleme yetkisine sahip ve Avrupa Yükseköğretim Alanı (AYA) kalite sürecini yürütmekle sorumlu tek kuruluş olan YÖKAK ile Kurumsal Dış Değerlendirme Programı Protokolü imzalanması çalışmaları devam etmektedir.

“Gelişen ve gelişme hedefinde olan ülkeler, görüyoruz ki, göç konusuna sadece güvenlik odaklı yaklaşmıyor; tam tersine bu meseleyi çok boyutlu bir şekilde değerlendiriyor, daha pozitif politikalar takip ediyor. Toplum olarak bizim de artık bu konuları daha objektif, daha serinkanlı ve önyargılardan uzak bir şekilde konuşmamız, tartışmamız gerekiyor. Ülkemizin güvenliğinden ve demografik yapımızın korunmasından elbette ödün vermeyeceğiz. Ancak bir avuç ırkçı lümpen figürün, topluma sürekli korku yayan nefret söylemlerine de Türkiye’yi mahkûm etmeyeceğiz. Göç ve göçmen konusunda hükûmetimizin politikası gayet nettir. Biz göç meselesine binlerce yıllık medeniyetimiz, tarihimiz, bizi biz yapan kadim değerlerimiz merceğinden bakıyoruz. “Tahtımı veririm, tacımı veririm: ama devletime sığınan mazlumu asla vermem. Bu sözler kimin, ecdadımızın. İşte biz onlara layık olmaya çalışıyoruz.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan
*Türkiye Yüzyılı’nda Türkiye’nin Göç
Yönetimi Modeli” programı*
28 Nisan 2025

6. Bölüm

Göç ve Sınır Yönetimi

6. GÖÇ VE SINIR YÖNETİMİ

Tarihin en kadim meselelerinden birisi olan göç olgusu; farklı kültürlerden insanların bir araya gelmesini sağlayarak ekonomi, bilim, kültür, sanat ve devletlerarası ilişkiler gibi pek çok alanı kalıcı izler bırakacak şekilde etkilemektedir. Bu özelliğiyle göç, çok boyutlu bir yaklaşımla yönetilmesi kaçınılmaz olan insan hareketliliğidir. Tarih boyunca çok çeşitli göç hareketleriyle karşı karşıya kalmış ve bunları başarıyla yönetmiş olan Türkiye; bugün de hukuk ve insan haklarına uygun insani yaklaşımı, kamu düzeni ve güvenliğinden taviz vermeyen rasyonel bakış açısı ve geliştirdiği inovatif uygulamalarla dünyaya örneklik teşkil etmekte; tarihsel birikimine uygun bir göç yönetimi anlayışını başarıyla uygulamaktadır. Türkiye; hukuka uygun şekilde yasal yollardan ülkemize gelen; bilim, teknoloji, sanat ve ekonomi gibi alanlarda ülkemize katma değer sağlayacak yabancıların işlemlerini kolaylaştıran, Türkiye'ye gelişlerini ve Türkiye'de kalışlarını teşvik eden bir göç mevzuatına ve politikasına sahiptir. Diğer taraftan ülkemiz; savaş ve çatışmalardan kaçan; uluslararası korumaya, insani yardım ve desteğe ihtiyacı olan göçmenlere de şefkat ve merhamet elini uzatmaktadır. Tüm bunların yanı sıra Türkiye, sınır güvenliğiyle başlayan etkin tedbirler alarak, düzensiz göçün milli güvenliğe ve kamu düzenine zarar vermesine izin vermemektedir.

Günümüzde bireysel ya da kitlesel düzeyde gerçekleşen göç hareketleri; vize, ikamet, çalışma veya uluslararası koruma talebi gibi nedenlerle başka ülkelere yönelen düzenli göç hareketlerini kapsarken, aynı zamanda göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti gibi örgütlü suçlara konu olması bakımından düzensiz göç boyutuyla önem taşımaktadır. Bu yönüyle göç yönetimi, göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçlarıyla mücadeleyi ve sınır yönetimini güçlendirmeyi kaçınılmaz kılmaktadır. Türkiye, bu çerçevede düzensiz göçün tüm alanlarında mücadele etmekte; sınırlarını üstün teknolojilerden yararlanarak korumakta ve yasa dışılığa karşı etkin mekanizmalar geliştirmektedir. Tüm bunları yaparken konuya insani değerler temelinde bütüncül bir anlayışla yaklaşmaktadır.

Bir yandan Türkiye’nin yükselen ekonomik gücü ve siyasi istikrarı göçmenler için çekim unsuru olurken, diğer yandan yakın coğrafyada süregelen istikrarsızlıklar ülkemize yönelik göç hareketlerinin belli bir ivmede devam etmesinde belirleyici rol oynamıştır. Bu durum, göç yönetimine yön veren mevcut normatif düzenlemeler ile kurumsal yapının ihtiyaca cevap verecek şekilde geliştirilmesini gündemde tutmaktadır. Türkiye, insan haklarını merkeze alan, proaktif ve sürdürülebilir bir göç yönetimi anlayışı doğrultusunda, kapsamlı yasal ve kurumsal reformları hayata geçirmiştir. 2013’te yürürlüğe giren 6458 sayılı “Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu” ile göç yönetimi bütüncül bir çerçeveye kavuşturulmuş; Göç İdaresi Genel Müdürlüğü’nün kurulmasıyla birlikte göç alanında kurumsallaşma tamamlanmıştır. Genel Müdürlük, 29 Ekim 2021 tarihinde Başkanlığa dönüştürülmek suretiyle de kurumsal kapasite güçlendirilmiştir.

2023 yılında Sınır Yönetimi Genel Müdürlüğü’nün Göç İdaresi Başkanlığı bünyesinde kurulmasıyla birlikte sınır güvenliği, hudut kapılarının işleyişi ve veri yönetimi daha koordineli ve etkin bir yapıya kavuşturulmuştur. Türkiye’nin göç alanındaki tüm çalışmaları, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı koordinesinde bütüncül ve stratejik bir bakış açısıyla yönetilmektedir. Düzenli göç yönetimi, uluslararası koruma, geçici koruma, gönüllü geri dönüş, entegre sınır yönetimi, düzensiz göçle ve insan ticaretiyle mücadele, uyum ve iletişim dahil, göç yönetimi alanında uluslararası topluma örnek uygulamalar hayata geçirilmektedir. Tüm çalışmalar, hukuk, insan hakları ve milli menfaatler temelinde; kamu düzeni ve güvenliğinden taviz vermeden; medeniyet değerlerimizden güç alarak; 7/24 kesintisiz ve kararlı bir şekilde sürdürülmektedir. Türkiye, göç yönetiminde tarihsel tecrübesi, insani yaklaşımı ve rasyonel bakış açısıyla Dünyaya örnek bir model ortaya koymaktadır.

Gerçekleştirilen düzenlemeler ve halihazırdaki uygulamalar, göç yönetiminin insan haklarına ve hukuka uygun şekilde güvenlik boyutunu da gözetenek gerçekleştirildiğinden iç güvenlik seferberliği anlayışının güçlenmesine katkıda bulunmaktadır. Nitekim düzensiz göçün, kaynak ülkeden başlayarak yönetilmesi, uygun ve etkin sınır güvenlik tedbirlerinin alınması, organize suç örgütleri ve göçmen kaçakçılığıyla mücadele, insan ticaretinin önlenmesi, göçmenlerin hukuki statülerinin belirlenmesi, sınır dışı edileceklerin sınır dışı edilinceye kadar geçen sürede temel ihtiyaçlarının karşılanması gibi hususlar, Türkiye’nin iç güvenlik seferberliği vizyonunun önemli unsurları arasında yer almaktadır. Bu noktada, JGK, EGM ve SGK tarafından yürütülen göç yönetimi kapsamındaki çalışmalar; sınır bölgelerinden başlamak üzere düzensiz göçmenlerin tespiti, yakalanması, göçmen kaçakçılığıyla mücadele, sınır dışı işlem süreçlerinin yürütülmesi gibi geniş bir alana yayılmaktadır. Göç hareketlerinin çeşitlenmesi, güzergahlardaki değişkenlikler ve organize suç örgütlerinin karmaşık yöntemlere başvurması kurumsal yapılanmaların güçlendirilmesini de zorunlu kılmaktadır.

Bu çerçevede , Göç İdaresi Başkanlığı bünyesindeki kurumsal kapasitenin artırılmasına yönelik çalışmalarla birlikte 10 Şubat 2016 tarihinde JGK bünyesinde, Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti ile Mücadele Daire Başkanlığı; 4 Şubat 2016 tarihinde EGM bünyesinde de Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti ile Mücadele Daire Başkanlığı teşkil edilmiş, 5 Eylül 2019 tarihinde Hudut Kapıları Daire Başkanlığı ile birleştirilerek Göçmen Kaçakçılığıyla Mücadele ve Hudut Kapıları Daire Başkanlığı adıyla yeniden yapılandırılmıştır. Bu kurumsal düzenlemeler, düzensiz göç ve sınır güvenliği konularının ulusal güvenlik meselesi olduğunun somut göstergesidir. Göçmen kaçakçılığıyla mücadele, yapısal planlamadan uluslararası iş birliğine, istihbarat paylaşımından mevzuat uyumuna kadar geniş bir sorumluluk alanını kapsamakta; yürütülen operasyonlar, gerektiğinde kaynak ülke iş birliğiyle desteklenmektedir. Böylelikle, düzensiz göçmenlerin fiziki hareketliliğinin takibiyle sınırlı kalınmamakta, aynı zamanda bu hareketliliği yöneten suç ağlarının çökertilmesi hedeflenmektedir.

İlgili kurumlar tarafından yürütülen görevler; sahada uygulanan operasyon amaçlı çalışmalarla sınırlı kalmamaktadır. Risk analizi, kimlik tespiti, mülakat ve biyometrik kayıt uygulamaları gibi teknik süreçler hem düzensiz göçmenlerin haklarının korunması hem de kamu düzeninin tesisi için kilit işlevler üstlenmektedir. Bunun yanı sıra, düzensiz göçle mücadelede teknolojik donanımın kullanımı da giderek yaygınlaşmaktadır. Termal kameralar, insansız hava araçları, elektro optik kuleler ve gözetleme kuleleri, sınır hattında caydırıcılık sağlamanın yanında sınır görevlilerine etkin gözetim kabiliyeti kazandırmıştır.

Türkiye'nin iç güvenlik seferberliği çerçevesinde düzensiz göçle mücadele ve sınır güvenliği, halk sağlığı ve sınır kapılarındaki düzenin korunması yönleriyle de önem arz etmektedir. Bu noktada Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, sağlık güvenliğinin göç ve sınır yönetimindeki stratejik rolünü üstlenen temel kurumlardan biridir. Görev alanı, sınır kapılarında ve limanlarda bulaşıcı hastalıkların kontrolü, sağlık denetimlerinin yapılması, uluslararası sağlık sertifikalarının düzenlenmesi ve göçmen hareketliliğinin doğurabileceği sağlık risklerinin önlenmesi üzerine inşa edilmiştir. Bu çerçevede, uluslararası deniz ve hava limanlarında gerekli durumlarda karantina uygulamaları, sağlık kontrol noktaları ve aşı hizmetleri yürütülmektedir. Ayrıca, gemi ve hava araçlarına ilişkin sağlık sertifikalarının düzenlenmesi, gıda ve su hijyeni denetimleriyle uluslararası standartlara uyum gözetilmektedir.

Çalışmalar arasında, özellikle risk olduğu değerlendirilen bölgelerde sağlık taramalarının yapılması, bulaşıcı hastalık risklerine karşı erken uyarı ve hızlı müdahale işleyişi öne çıkmaktadır. Sınır kapılarında görev yapan sağlık ekipleri, göçmenlerin sağlık durumlarını izlemekte, gerekli durumlarda karantina ve tedavi süreçlerini devreye sokmaktadır. Bu bağlamda kurum, yalnızca bireysel sağlığın korunmasına değil, aynı zamanda toplumsal güvenliğin, kamu düzeninin ve sağlığının sürdürülebilirliğine de katkı sunmaktadır.

Benimsenen vizyon, Türkiye'nin sınır güvenliği stratejisiyle bütünleşmiş biçimde, uluslararası düzeyde güvenilir ve etkin bir sağlık otoritesi konumuna ulaşmaktır. Misyon ise, sınır kapılarında ve sahil alanlarında insan sağlığını tehdit eden riskleri önceden tespit ederek kamu sağlığını korumak, ulusal güvenlik stratejisiyle uyumlu bir sağlık güvenliği sistemi tesis etmektir.

Türkiye'nin iç güvenlik seferberliği anlayışında, göç yönetiminde yalnızca idari kapasitenin artırılmasıyla sınırlı kalınmamıştır. Buna ilave olarak, kara ve deniz sınırlarında güvenliğin sağlanması, hudut kapılarında yasa dışı geçişlerin engellenmesi, sahte belgelerin erken tespiti, gümrüklerde yasa dışı faaliyetlerin önlenmesi, göçmen sağlığının ve kamu sağlığının korunması ile düzensiz göçle mücadelede teknolojik altyapıların kullanılması farklı kurumların eşgüdümünde gerçekleştirilmektedir. Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarının sınır hattındaki görevleri, hudut kapılarında yürütülen sıkı denetimler, sağlık kontrolleri ve gümrük muhafaza faaliyetleri bu bütüncül güvenlik yaklaşımının ayrılmaz unsurlarıdır.

6.1. Göç Yönetimi Alanında Geniş ve Etkin Normatif Çerçeve

Göç yönetimi alanındaki kurumsal yapılanmanın miladı kabul edilen, 11.04.2013 tarihli ve 28615 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6458 sayılı "Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu"nda yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları, uluslararası koruma, geçici koruma, sınır dışı işlemi, vatansız kişiler ve uyum gibi göç yönetiminin temel konuları düzenlenmiştir.

Anılan Kanunun 103'üncü maddesi uyarınca Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuş, 09.07.2018 tarihli ve 30473 sayılı mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile söz konusu 103'üncü madde yürürlükten kaldırılmıştır. Kurumun kuruluşuna dair hükümler, 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 158'inci maddesi kapsamında yeniden düzenlenmiştir. Bununla birlikte, göç yönetiminin güvenlik ve insan hakları ekseninde daha etkin yürütülmesini sağlamak amacıyla, 29.10.2021 tarihli ve 31643 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 85 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Genel Müdürlük statüsü Başkanlık düzeyine çıkarılmıştır. Bu dönüşüm, uzmanlık kapasitesinin artırılmasına ve sürdürülebilir, kapsayıcı politikaların geliştirilmesine zemin hazırlamıştır.

Son olarak, sınır yönetiminin göç yönetimindeki fonksiyonuna bağlı olarak 21.11.2023 tarihli ve 32376 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 155 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Göç İdaresi Başkanlığı bünyesinde "Sınır Yönetimi Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. Genel Müdürlük, sınır yönetiminde ortak risk stratejilerinin belirlenmesi, risk analizleri, ulusal ve uluslararası koordinasyonun sağlanması, hava, deniz ve kara sınır kapılarına ilişkin mevzuatın uygulanması ve mevzuattan kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde yetkili kılınmıştır. Ayrıca, idari kapasitenin geliştirilmesi ve ilgili mevzuatın güçlendirilmesi de görev alanı içinde tanımlanmıştır.

6.1.1. Düzenli Göç Alanında Yapılan Çalışmalar

Düzenli göç politikası, nitelikli insan kaynağının, uluslararası öğrencilerin ve uluslararası yatırımların ülkeye gelişini teşvik edecek biçimde kurgulanırken aynı zamanda vize ve ikamet izinlerinde etkin denetim ve değerlendirme süreçleriyle vize ve ikamet izni rejimlerinden beklenen faydanın sağlanması hedeflenmiştir. Göç yönetiminin etkinliğini artırmak ve kamu düzeni ve güvenliğini korumak amacıyla ülkeye giriş öncesinde kontrol mekanizmalarının güçlendirilmesine öncelik verilmekte, bu sayede yabancıların geliş amaçlarını yabancılar yurt dışında iken değerlendiren ve belirleyen etkin vize sistemi işletilmektedir. Bu doğrultuda, düzenli göçün öngörülebilir hâle getirilmesi amacıyla 2024 yılı itibarıyla ikamet amaçlı vize uygulamasına geçilmiştir. Öte yandan, kayıt dışı istihdamın önlenmesi kapsamında ülkemizde çalışma amacıyla bulunan yabancıların çalışma izni alarak kayıtlı çalışmalarının sağlanması amacıyla tedbirler alınmıştır. Düzenli göçün etkin yönetiminde yabancıların kimlik bilgileri, adres ve iletişim bilgileri ile biyometrik verilerinin eksiksiz kayıt altına alınması temel bir güvenlik tedbiri olarak değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, dış temsilcilikler üzerinden vize başvurusu yapan yabancıların parmak izi kayıtları alınmaya başlanmıştır. Ayrıca ikamet izinlerinin uzatılmasında adres tescili şartı uygulamaya geçirilmiştir.

□ Veri Yönetimi ve Parmak İzi

Ülkede bulunan yabancıların kayıt altına alınması kadar mevcut kayıtların güncelliğinin korunması da kamu düzeni veya güvenliği açısından stratejik önemdedir. Yabancıların bireysel adres kayıtlarının takibi aktif şekilde yapılmakla birlikte, beyan ettikleri adreslerde fiilen ikamet edip etmediklerinin tespiti için geniş kapsamlı “*adres tahkikatı*” çalışmaları başlatılmış ve sonuçlandırılmıştır. İl Göç İdaresi Müdürlükleri ve ilgili kolluk birimlerinin koordineli şekilde gerçekleştirdiği bu çalışmalar sonucunda adres verileri güncellenmiştir.

İzinsiz çalışmayı önlemek, çalışma izni alarak çalışan sayısını artırmak amacıyla önemli çalışmalar yürütülmektedir. 6458 sayılı Kanun çerçevesinde, ülkemizde ikamet izni başvurusunda bulunan yabancıların Türkiye’deki kalış amacının doğru belirlenmesi ve amacına uygun izin prosedürüne tabi olması önem arz etmektedir. Bu yaklaşımın ikamet izinleri arasındaki geçişleri sağlayan bir mekanizmayla desteklenmesi için ülkemizde yaşlı ve hasta bakım sektöründe çalışma amacı bulunan yabancılar, çalışma iznine başvurabilmelerine imkân sağlamak üzere kısa dönem ikamet izni verilerek ilgili kuruma çalışma izni için yönlendirilmektedir.

6.1.2. Sınır Yönetimi Alanında Yapılan Çalışmalar

Sınır kapıları yalnızca yolcu giriş-çıkış noktaları olarak değil, aynı zamanda devletin denetim ve egemenlik gücünü ortaya koyan, toplumsal huzurun teminatı ve kamu düzeni veya güvenliğinin korunmasında kritik bir güvenlik hattı olarak işlev görmektedir. Bu bağlamda, sınır güvenliği ile iç güvenlik birbirinden ayrılmayacak ölçüde bütünleşik kavramlardır. Ülkeye yasal giriş için uyulması zorunlu hukuki düzenlemelere aykırı şekilde gerçekleşen yasa dışı girişler kamu düzeni veya güvenliği, barınma imkânları, sağlık hizmetleri, güvenlik yönetimi ve mekanizmaları üzerinde ciddi baskı yaratabilmekte, bu da genel güvenliğe doğrudan yansıyabilmektedir. Türkiye’ye yasal girişler, Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen daimî statülü ya da İçişleri Bakanlığı tarafından geçici süreli olarak ilan edilen sınır kapılarından gerçekleştirilmektedir. Bu kapılarda kamu düzeni veya güvenliğini tehdit eden ya da tehdit etme potansiyeli taşıyan şahıslarla ilgili olarak gerekli önleyici tedbirler alınmakta, güvenlik açığının oluşmasına fırsat verilmemektedir. Türkiye’nin sınır yönetimi, fiziki kontrollerin yanı sıra kurumsal koordinasyon ve eşgüdümü sağlayan yasal düzenlemelerle son dönemde daha bütüncül bir yapıya kavuşturulmuştur.

Sınır güvenliği ve göç yönetiminde kurumsal koordinasyon, 17.03.2016 tarihli ve 29656 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Sınır Yönetimi Alanında Kurumlar Arası İş Birliği ve Koordinasyon Hakkında Yönetmelik” ile düzenlenmiştir. Söz konusu yönetmelik, Türkiye’nin sınır yönetiminde bütüncül ve entegre bir yaklaşımı benimseyerek ulusal güvenlik politikalarına kurumsal ve hukuki bir temel kazandırmıştır. Yönetmelikle İçişleri Bakanlığına, sınır güvenliği bağlamında kapsamlı görevler verilmiş; uygulamada karşılaşılan sorunların çözüme kavuşturulması, yetki çatışmalarının önlenmesi ve kurumsal eşgüdümün sağlanması hedeflenmiştir. Bu bağlamda, sınır kapılarındaki mülki idare amirlerinin koordinasyonu ile kurumlar arası iş birliğinin sağlanmasına yönelik görevler, Göç İdaresi Başkanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Sınır Yönetimi Genel Müdürlüğü’ne verilmiştir. Yönetmelik ile aynı zamanda sınırların yasa dışı faaliyetlere karşı korunması ve güvenliğinin temini amacıyla üst düzey bir karar organı olan ve Cumhurbaşkanı’nın başkanlık edeceği Entegre Sınır Yönetimi Koordinasyon Kurulu kurulmuştur.

Bunun yanı sıra, sınır geçişlerinin açık, şeffaf, düzenli, kolay ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi; düzensiz göç, insan ticareti, göçmen kaçakçılığı ve sınır aşan diğer yasa dışı faaliyetlerle etkin mücadele edilmesi; halk sağlığı ile hayvan ve bitki sağlığını tehdit eden risklerin bertaraf edilmesi hedeflenmiştir. Bu amaçla, İçişleri Bakan Yardımcısının başkanlığında toplanan Sınır Yönetimi Uygulama Kurulu oluşturulmuştur. Kurul, entegre sınır yönetimi stratejilerinin geliştirilmesi, kamu kurumlarının ortak faaliyetlerinin planlanması, alınan kararların izlenmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinde merkezi bir rol üstlenmektedir.

Türkiye, bu yapısal düzenlemeler sayesinde sınır yönetimini yalnızca güvenlik temelli bir alan olarak değil, aynı zamanda kamu düzeni, ekonomik kalkınma, toplum sağlığı ve uluslararası iş birliği boyutlarını kapsayan çok yönlü bir devlet politikası olarak ele almaktadır.

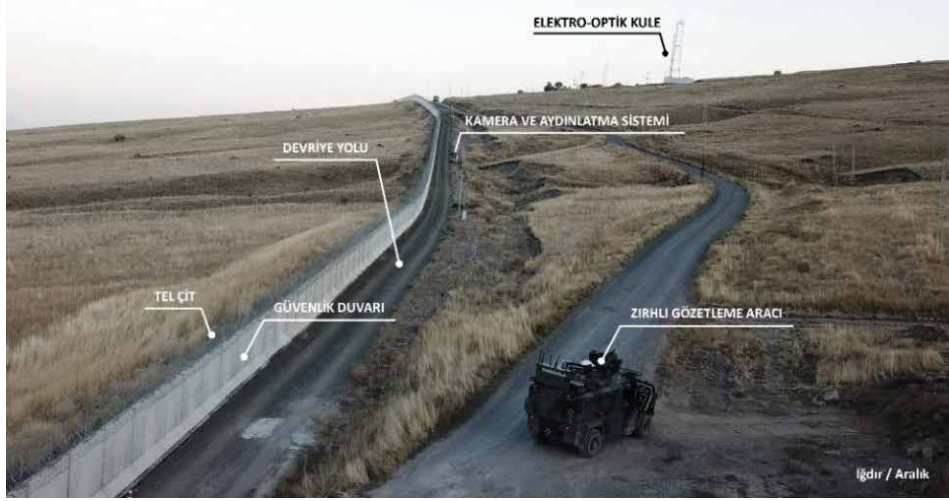
Sınır yönetiminin, kurumsal boyutunu güçlendirmek amacıyla 23.05.2022 tarihinde kurulan “Ulusal Koordinasyon ve Ortak Risk Analiz Merkezi Daire Başkanlığı” (UKORAM), sınır yönetimi alanındaki mezkur yönetmelik çerçevesinde önemli bir rol üstlenmiştir. UKORAM’ın temel sorumlulukları arasında; sınır yönetimine ilişkin verilerin toplanması, değerlendirilmesi, risklerin tanımlanması ve analiz edilmesi, ölçülmesi, izlenmesi, raporlanması ve kontrol altına alınamayan risklere karşı uyarı mekanizmaları geliştirilmesi yer almaktadır. Ayrıca risk profilleri oluşturularak ilgili kurumlara iletilmekte, bu yolla çok aktörlü yapının bütüncül bir perspektifle yönetilmesi sağlanmaktadır. Böylelikle, farklı kurumlar arasında yürütülen risk analizi çalışmalarının tek merkezden koordine edilmesi mümkün olmakta ve sınır güvenliği alanında stratejik bütünlük tesis edilmektedir.

Türkiye’nin sınır güvenliği yaklaşımı, düzensiz göçün kontrol altına alınması, kamu düzeninin korunması ve toplumun güvenliğinin temini noktasında güçlü, caydırıcı ve koordineli bir seferberlik anlayışına dayanmaktadır. Kurumlar arası iş birliği, ileri risk analizi teknikleri ve caydırıcı idari yaptırımlar, 21. yüzyılın güvenlik dinamiklerine uygun bütüncül bir yönetim modelinin unsurları olarak öne çıkmaktadır.

□ Sınır Fiziki ve Teknolojik Güvenlik Sistemleri

Fiziki ve teknolojik güvenlik tedbirleri çerçevesinde sınır hatlarında güçlü güvenlik altyapısı tesis edilmektedir. Bu kapsamda; elektro optik kuleler, gözetleme kuleleri, kamera ve algılayıcı sistemler, termal kamera sistemleri, zırhlı gözetleme araçları, aydınlatma sistemleri, güvenlik duvarı ve devriye yolları gibi araç-gereçlerle ileri düzeyde tedbirler alınmaktadır.

Sınır güvenliğine bölgesel istikrarın tesisinde kritik önem atfeden Türkiye, sınır hatlarının düzenli olarak kontrol edilmesinde insansız hava araçlarından da azami oranda yararlanmaktadır. Böylelikle, düzensiz göç hareketlerinin sürekli izlenebilmesi mümkün hale gelmiştir.

10.11.2025 tarihi itibarıyla, Türkiye'nin kara sınırının 1.323km'sinde güvenlik duvarı ve fiziki engel sistemleri, 1.719 km'sinde ise devriye yolu tamamlanmıştır. Bununla birlikte, sınır güvenliğinin güçlendirilmesinde aydınlatma sistemleri de önemli bir rol oynamaktadır. Bugüne kadar 1.124 km uzunluğunda aydınlatma sistemi kurulmuştur. Ayrıca sınır hattımız kamera ve algılayıcı, gözetleme kulesi, drone, asansörlü kule, elektro optik kule, termal kamera ve keşif gözetleme araçları ile desteklenmiş; sınır hatlarında hem fiziki hem de teknolojik unsurların bir arada kullanılmasıyla, modern ve caydırıcı bir koruma mekanizması oluşturulmuştur.

6.1.3. Düzensiz Göç Alanında Yapılan Çalışmalar

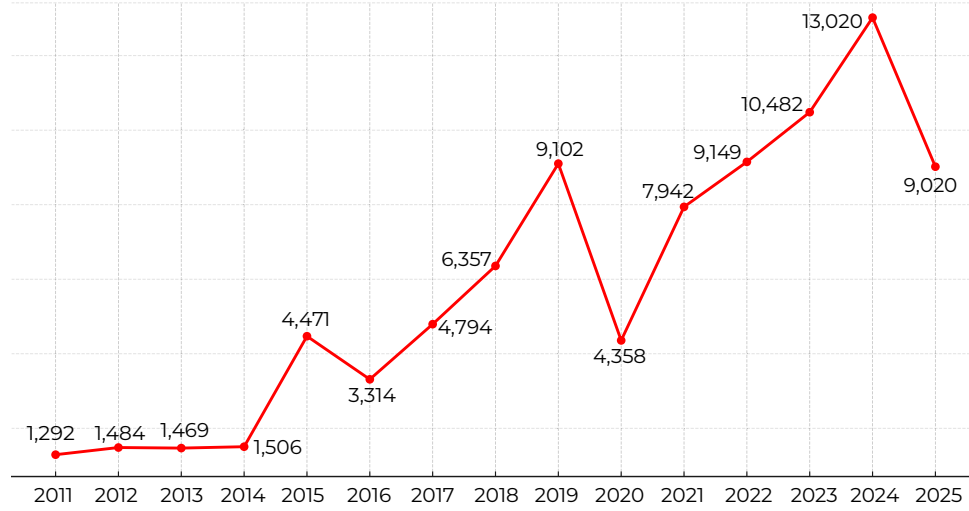
Düzensiz göçün kaynağında önlenmesi çalışmaları beş stratejik öncelik üzerinden yürütülmektedir. Bunlar:

- Düzensiz göçü kaynağında önlemeye yönelik ulusal ve uluslararası mekanizmalar ve iş birliklerinin güçlendirilmesi
- Sınır güvenliği tedbirlerinin çeşitlendirilerek geliştirilmesi
- Düzensiz işgücü göçüyle mücadele edilmesi
- Düzensiz göçmenlere ilişkin ülke içerisindeki işlemlerin insan hakları odaklı yürütülmesi, hassas durumdaki düzensiz göçmenlerin korunmasının gözetilmesi ve düzensiz göçle mücadelede kanıta dayalı politikalar üretilmesi

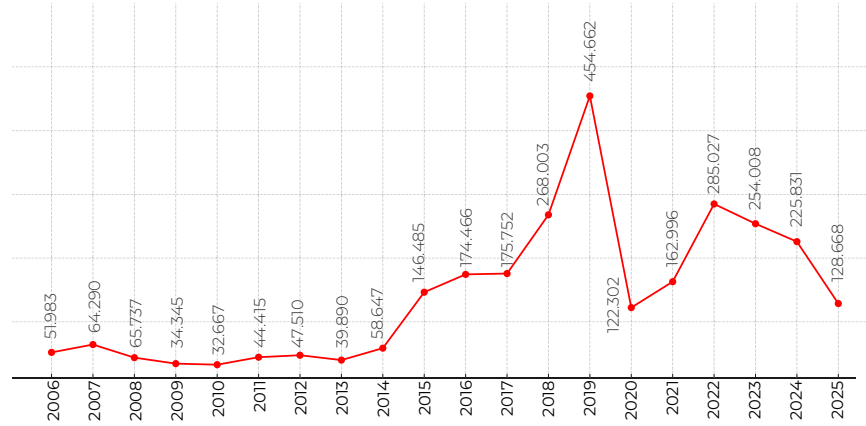
- Düzensiz göçmenlerin ülkeden çıkış işlemlerinin ulusal ve uluslararası mevzuatın belirlediği standartlarda yerine getirilmesi

Aşağıda yıllara göre yakalanan göçmen kaçakçısı ile düzensiz göçmen sayılarını gösteren grafik verilmektedir.

Yıllara Göre Göçmen Kaçakçılığı

Yıllara Göre Yakalanan Düzensiz Göçmen Sayısı

Hakkında sınır dışı kararı verilen ve kaçma ya da kaybolma riski taşıyan, ülkeye giriş-çıkış kurallarını ihlal eden, sahte veya geçersiz belge kullanan, tanınan süre zarfında ülkeden ayrılmayan ya da kamu düzeni, kamu güvenliği ve kamu sağlığı açısından tehdit oluşturan yabancılar hakkında çıkış işlemleri için gerekli olan süre içinde barındırılmak ve kontrol altında tutulmak üzere yasanın tanıdığı yetki ve sınırlılıklar içinde idari gözetim tedbiri uygulanmaktadır.

Düzensiz göçle etkin ve hızlı bir şekilde mücadele edilmesi için Türkiye’de ve dünyada ilk olma özelliği taşıyan Mobil Göç Noktası Aracı uygulaması başlatılmıştır. Bu uygulama kapsamında, 81 ilde 375 Mobil Göç Noktası Aracı faaliyet göstermektedir.

Mobil araçların kullanılmasıyla, düzensiz göçle mücadelede ivme kazanılmış ve ülkemize yönelik çekim etkisi kırılmıştır. Düzensiz göçmenlerin, ülkeden çıkışlarının planlanan şekilde gerçekleştirilmesi önem arz eden konular arasında yer aldığından, sınır dışı işlemlerinde, ihtiyaç duyuldukça charter (özel uçuş) seferlerinden de yararlanılabilmektedir.

6.1.4. Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti Suçlarıyla Mücadele Alanında Yapılan Çalışmalar

Türk Ceza Kanunu, göçmen kaçakçılığı suçunu, ‘doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddi menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan yollardan; bir yabancıyı ülkeye sokma veya ülkede kalmasına, Türk vatandaşı veya yabancıнын yurt dışına çıkmasına imkân sağlama’ olarak tanımlamaktadır. Söz konusu Kanunun tanımladığı bu suçun konusunda, yabancılar düzensiz göçmen, gerçekleşen fiil ise düzensiz göç eylemi olarak nitelendirilmektedir.

Bu suç, bireylerin can güvenliği ve temel haklarını tehdit etmekle kalmayıp aynı zamanda devletlerin sınır güvenliğini ve egemenlik haklarını da ihlal etmektedir. Bu nedenle düzensiz göçle mücadele, yalnızca bireysel güvenliğin korunması açısından değil, aynı zamanda devletlerin ulusal güvenlik ve kamu düzeninin muhafazası bakımından da stratejik öneme sahiptir. Türkiye, ulusal düzenlemeler ve taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde, göçmen kaçakçılığına karşı kapsamlı, kararlı ve çok boyutlu bir mücadele yürütmekte; böylelikle suç ağlarının çökertilmesi, göçmenlerin sömürülmesinin engellenmesi ve insan hayatının korunması yönünde kararlı bir irade ortaya koymaktadır. Bu çerçevede yürütülen etkin mücadele, göçmen kaçakçılığını organize eden yapıların hareket alanını daraltmış, sınır aşan suç faaliyetlerini engellemede ciddi katkı sağlamıştır.

Göç İdaresi Başkanlığı, insan ticaretiyle mücadele alanında ana sorumlu kurum olarak öne çıkmakta; mağdurların tespiti, tanımlanması, korunması ve desteklenmesine ilişkin süreçleri titizlikle yürütmektedir. Başkanlık, aynı zamanda uluslararası iş birliği mekanizmalarıyla koordineli bir şekilde hareket ederek, küresel düzeyde suç örgütlerine karşı ortak stratejiler geliştirmekte ve Türkiye'nin bu alandaki öncü rolünü pekiştirmektedir.

Türk Ceza Kanununda 2000'li yılların başında yapılan ve daha sonra güncellenen göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçlarıyla ilgili olarak, 6458 sayılı Kanun'da insan ticareti suçunun mağdurlarıyla ilgili hükümler yer almıştır.

Göçmen kaçakçılığı suçu bakımından ise 6458 sayılı Kanun'da düzensiz göçü önleyici tedbirlere yer verilmiştir. Düzensiz göçe evrilen insan hareketliliğine set çekmeyi amaçlayan düzenlemelerle aynı zamanda göçmen kaçakçılığı suçuna imkân veren iklimin ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

6.1.5. Uluslararası Koruma Alanında Yapılan Çalışmalar

Türkiye, 1951 tarihli "Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi"ne taraftır. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda sözleşmeye uyumlu olarak; "ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından dolayı haklı sebeplerle korku duyan" yabancılara uluslararası koruma sağlanacağı hususu düzenlenmiştir. Uluslararası koruma talep eden yabancıların sığınma başvuruları; kişisel bilgileri, beyanları, kaynak ülkelerindeki durum dikkate alınarak yapılan detaylı mülakatlardan sonra karara bağlanmaktadır. 6458 sayılı Kanun uyarınca, uluslararası koruma kapsamında ülkemizde kalmaları uygun bulunan yabancılar, idarece belirlenen ilde ikamet etmekle, düzenli olarak il göç idaresi müdürlüklerine ya da karakollara giderek bildirimde bulunmakla yükümlüdürler. Bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında ise Kanun'da yer alan hukuki süreçler tatbik edilmektedir.

61. 62. 64. ve 65. Hükûmet İçişleri Bakanı Efkan Ala,
Yasadışı Göçle Mücadele İstişare Toplantısı'nda, 3 Nisan 2016

6.1.6. Geçici Koruma Alanında Yapılan Çalışmalar

2011 yılında Suriye’de başlayan iç savaş sonrası Türkiye, Suriye’den kitlesel akınla gelen yabancıları insani mülahazalarla ülkeye kabul etmiş, bu kişilere 6458 sayılı Kanunun 91’inci maddesi ve 22.10.2014 tarihli ve 29153 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Geçici Koruma Yönetmeliği” kapsamında geçici koruma sağlamıştır. Kitlesel şekilde gelerek sığınma talep eden söz konusu kişilerin kayıt işlemlerinde kamu düzeni ve güvenliğinden ödün verilmeden gerekli hassasiyet gösterilmiş, geçici korumadan yararlandırılmaması gerekenler kapsam dışı bırakılmıştır.

Geçici koruma kapsamındakilerin kontrol ve denetleme mekanizmalarında parmak izi, ıslak imza, kiosk cihazları ve GöçBil mobil uygulamaları etkin bir şekilde kullanılmıştır.

□ Suriyelilerin Gönüllü Geri Dönüşü

2016 yılından itibaren Suriye'nin kuzeyine yönelik gerçekleştirilen askeri operasyonlar (Fırat Kalkanı, Zeytindalı, ve Barış Pınarı) neticesinde güvenli alanların oluşturulmasıyla birlikte Türkiye'de bulunan geçici koruma kapsamındaki yabancıların gönüllü, güvenli, onurlu ve düzenli geri dönüşleri başlamıştır. 8 Aralık 2024 tarihinde Suriye'de meydana gelen güncel gelişmeler neticesinde Suriyelilerin gönüllü geri dönüşleri büyük bir hız kazanmıştır. 1 Ocak 2025 tarihi itibarıyla, gönüllü geri dönüş yapmak isteyen Suriyelilere destek olmak amacıyla öncü göçmen uygulaması devreye alınmış; uygulama, 1 Temmuz 2025 itibarıyla sona ermiştir.

Suriye'ye gönüllü geri dönüşleri kolaylaştıracak yasal ve kurumsal çerçevenin oluşturulması, ilgili kurumlar arasında iş birliğinin güçlendirilmesi ve geri dönüş süreçlerinin gönüllülük ilkesi çerçevesinde izlenmesi sağlanmaktadır. Gönüllü geri dönüş politikaları, hem uluslararası hukuka uygun olarak hem de Türkiye'nin ulusal güvenlik stratejileri ile uyumlu biçimde yürütülmektedir. Ayrıca, gönüllü geri dönüş kapsamında diğer kurum ve kuruluşlarla koordinasyon ve iş birliğini güçlendirecek planlar hayata geçirilmektedir.

Sınır kapılarında gönüllü geri dönüşe başvuran Suriyelilerin kontrolleri eksiksiz bir şekilde yapılmaktadır. Tüm gönüllü geri dönüşlerde “üçüncü göz” olarak Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) temsilcisi de sürece dahil olmaktadır. Sınır kapılarının fiziki, teknik ve insan kaynağı kapasiteleri artırılmış; mobil araçlar, mobil tırlar, parmak izi cihazları, x-ray cihazları, el dedektörleri ve görevlendirilen personel aracılığıyla işlemler etkin biçimde yürütülmektedir. Yabancılar İletişim Merkezi (YİMER 157) ve 81 ildeki İl Göç İdaresi Müdürlükleri Suriyelilerin gönüllü geri dönüş süreçleri sırasında yaşadığı soru ve sorunlara anında müdahale etmektedir. Gönüllü geri dönüş talepleri ilgili Bakanlıklara iletilerek mevzuat ve sistem güncellemeleri sağlanmakta; Suriyelilerin eşyalarıyla çıkışları da desteklenmektedir. Bu süreçlerin etkin izlenmesi amacıyla GÖÇBİS gönüllü geri dönüş sistemi oluşturulmuş, sürecin yerinde takibi amacıyla görevlendirmeler yapılmıştır. Böylelikle gönüllü geri dönüş işlemleri hem düzenli hem de uluslararası standartlara uygun biçimde yürütülürken Türkiye’nin göç yönetiminde güvenli ve sürdürülebilir bir mekanizma da tesis edilmektedir.

6.2. Kurumlar Arası Koordinasyon ve Eşgüdüm

6.2.1. Göç Kurulu

Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemine geçiş sürecinde, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kaldırılan Göç Politikaları Kurulu, 13 Eylül 2018 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 17 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden yapılandırılarak 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 522. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamında “Göç Kurulu” adını almıştır.

Söz konusu düzenleme ile Göç Kurulunun Türkiye’nin yabancılara ilişkin göç stratejilerini belirlemek, bu stratejilerin uygulanmasını ve koordinasyonunu takip etmekle görevli olduğu, kurulun İçişleri Bakanının başkanlığında, İçişleri Bakanlığınca uygun görülen bakanlık, kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluştuğu ve yine İçişleri Bakanının daveti üzerine toplandığı hususları hükme bağlanmıştır. Yeni yapısıyla Göç Kurulu, 21 Kasım 2018, 24 Ocak 2019, 12 Temmuz 2019, 19 Eylül 2019, 18 Aralık 2020, 15 Eylül 2021, 9 Haziran 2022, 20 Ekim 2022, 29 Ocak 2024 ve son olarak 29 Ocak 2025 tarihlerinde olmak üzere toplam 10 defa; eski adı Göç Politikaları Kurulu ile birlikte değerlendirildiğinde 15 defa toplanmıştır. Göç Kurulu toplantıları, İçişleri Bakanı başkanlığında icra edilerek göç yönetiminde kurumsal eşgüdümün sağlanması, alınan kararların uygulamaya geçirilmesi ve göçten doğan güvenlik risklerinin en aza indirilmesi noktasında kritik bir işleve sahiptir.

İç güvenlik seferberliği anlayışı çerçevesinde Göç Kurulu, göç yönetimini ulusal güvenlik stratejilerinin ayrılmaz bir parçası haline de getirmektedir. Kurulun çalışmaları, göç yönetiminin etkinleştirilmesi, ilgili kurumlar arasında güçlü bir koordinasyonun tesisi edilmesi ve düzensiz göçten kaynaklı tehditlerin önlenmesi bakımından bütüncül bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

6.2.2. İl ve İlçe Göç Kurulları

İl ve İlçe Göç Koordinasyon Kurulları; göç yönetimi kapsamında merkezi düzeyde iş birliği yapılan kamu kurum ve kuruluşlarının taşra teşkilatı ve yereldeki diğer paydaşlar ile il/ilçe düzeyinde koordinasyon sağlanması, bu kurumlarla iş birliği alanlarının geliştirilerek göç olgusunun tüm dinamiklerinin ulusal düzeyden yerel düzeye doğru gündeme alındığı yerelde gerçekleştirilen üst düzey kurul toplantılarıdır.

6.2.3. Ulusal İş Birlikleri ve Eşgüdüm

İç güvenlik seferberliği çerçevesinde göç yönetiminde etkinliğin artırılması, ulusal ölçekte iş birliği mekanizmalarının güçlendirilmesi ve kurumsal koordinasyon kapasitesinin geliştirilmesine bağlıdır. Kamu kurumları, yerel yönetimler ve ilgili tüm paydaşların ortak bir anlayış temelinde hareket etmesi, düzensiz göçten kaynaklanan güvenlik risklerinin yönetilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu durum, yalnızca güvenlik boyutunu değil aynı zamanda toplumsal düzenin korunmasını, sosyal uyumun desteklenmesini ve yönetim kapasitesinin daha da güçlenmesini sağlayan bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Türkiye, bu anlayışla tüm kamu kurumları ve kuruluşları arasında güçlü bir iş birliği zemini tesis etmiş, eşgüdümlü çalışmalar sayesinde göç yönetiminde örnek uygulamaları hayata geçirmiştir. Özellikle merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında geliştirilen koordinasyon mekanizmaları, sahadaki uygulamaların hızını ve etkinliğini artırmakta; farklı kurumlar arasında bilgi paylaşımı ve operasyonel uyum en üst düzeye taşınmaktadır. Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, devletin kararlı duruşunun ve kapsayıcı yönetim anlayışının somut bir yansıması olarak değerlendirilmekte, kamu güvenliğinin korunması ve göç yönetiminin sürdürülebilir kılınmasında önemli bir rol üstlenmektedir.

6.3. Planlama ve Strateji

6.3.1. Düzenli Göç Strateji Belgesi

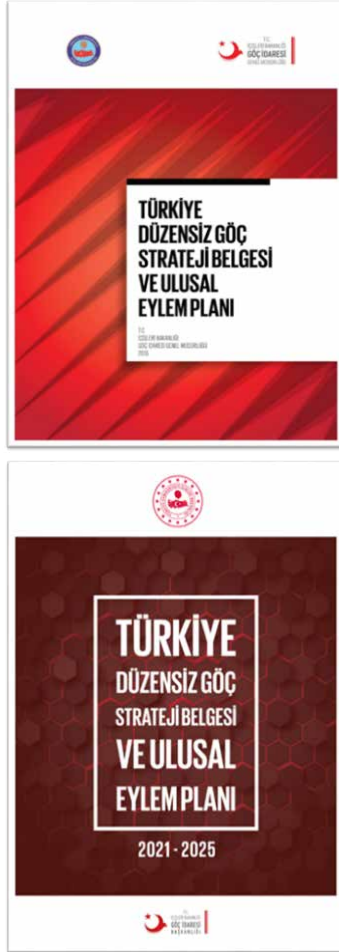
6458 sayılı Kanun kapsamında düzenli göç alanında yürütülen görevler çerçevesinde, ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde göçün sunduğu fırsatlar ve getirdiği riskler bağlamında düzenli göçün etkin yönetilmesi hedefi doğrultusunda; 5 stratejik öncelik öne çıkmaktadır.

- Vize ve ülkeye giriş işlemlerinde etkinliğin artırılarak dinamik bir yapı oluşturulması
- Bütüncül bir düzenli göç rejimi oluşturulması suretiyle ülkemizdeki yasal kalıpların niteliğinin artırılması
- Ülkemize katma değer sağlayabilecek nitelikli göçmenlerin yasal kalış ve çalışmalarının teşvik edilerek kolaylaştırılması
- Türk soylulara yönelik tespit mekanizmasının geliştirilmesi ve hizmet sunumunda niteliğin artırılması
- Düzenli göçte veriye ve analize dayalı karar destek süreçlerinin oluşturulması

Bu bağlamda Türkiye, düzenli göçü sadece nüfus yapısının bir sonucu değil, aynı zamanda ekonomik büyümeyi destekleyen, teknolojik yeniliği teşvik eden, bilimsel üretkenliği artıran ve kültürel çeşitliliği zenginleştiren stratejik bir unsur olarak değerlendirmektedir. Bu minvalde düzenli göç, bütüncül bir yaklaşımla kamu düzeni veya güvenliğini göz ardı etmeden yönetilmekte ve nitelikli insan kaynağının ülkemize gelişi teşvik edilerek sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlanmaktadır.

6.3.2. Düzensiz Göç Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı

Türkiye, düzensiz göçle mücadelede kararlılığını sürdürmekte ve bu mücadeleyi medeniyet değerleriyle uyumlu, insan hakları-güvenlik dengesinde ele almaktadır. Mücadele, 5 stratejik öncelik üzerinden yürütmektedir:

- Düzensiz göçü kaynağında önlemeye yönelik ulusal ve uluslararası mekanizmalar ve iş birliklerinin güçlendirilmesi
- Sınır güvenliğinin arttırılması ve düzensiz göçle mücadele alanında tedbirler geliştirilmesi
- Düzensiz işgücü göçüyle mücadele edilmesi
- Düzensiz göçmenlere ilişkin ülke içerisindeki işlemlerin insan hakları odaklı yürütülmesi, hassas durumdaki düzensiz göçmenlerin korunmasının gözetilmesi ve düzensiz göçle mücadelede kanıta dayalı politikalar üretilmesi
- Düzensiz göçmenlerin ulusal ve uluslararası mevzuatın öngördüğü standartlarda ülkeden çıkışlarının yapılmasına ilişkin sistemin güçlendirilmesi

Uluslararası göç hareketliliğinden en çok etkilenen ülkelerden biri olarak Türkiye'nin, uzun vadeli bir perspektifle geliştirdiği stratejik belgeler, devletin kurumsal kapasitesini güçlendirmekte ve göç yönetiminde düzenli bir yol haritası oluşturmaktadır.

“2015-2018 Düzensiz Göç Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı” kabul edilerek 2015 tarihinde uygulamaya geçirilmiştir. Söz konusu belgenin ardından, küresel gelişmelerin de etkisiyle 18 Aralık 2020 tarihinde Göç Kurulu tarafından onaylanan “2021-2025 Düzensiz Göç Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı” yürürlüğe konulmuştur. Böylelikle, düzensiz göçle mücadelede daha kapsamlı, sistematik ve sonuç odaklı bir politika seti hayata geçirilmiştir.

Hâlihazırda uygulanmakta olan 2021-2025 Strateji Belgesi, düzensiz göçle sınır güvenliği sorunu olarak yaklaşmanın yanında, kaynağında, sınır hattında ve ülke içerisinde geniş bir spektrum içinde yönetilmesi gereken bir konu olarak da bakmaktadır. Bu çerçevede düzensiz göçle kaynaklık eden faktörler analiz edilmekte; sınır güvenliğinin güçlendirilmesi, ülke içi yakalamaların etkinleştirilmesi, düzensiz iş gücü göçünün önlenmesi ve hızlı işleyen bir geri gönderme mekanizmasının işletilmesi gibi adımlar kararlılıkla uygulanmaktadır. Böylece Türkiye, düzensiz göçün başladığı yerde önleyici tedbirler alıp yine kaynağında sonuçlandırılmasını sağlayan güçlü bir yönetim modeli benimsemektedir.

2026-2030 dönemini kapsayacak yeni strateji belgesine yönelik hazırlık süreci devam etmekte olup belirlenecek öncelikler ve ortaya konulacak politikalar sayesinde, düzensiz göçle mücadelede daha yüksek bir aşamaya ulaşılması hedeflenmektedir. Yeni dönemde de Türkiye, medeniyet değerleriyle uyumlu bir anlayış içerisinde özgürlük ve güvenlik dengesini gözetken, ölçülebilir ve somut çıktılara dayalı güçlü bir politika belgesiyle bu alandaki kararlı duruşunu sürdürecektir.

Bu kapsamlı yaklaşım, Türkiye’nin düzensiz göçle mücadelede kararlı duruşunu pekiştirmekte, uluslararası toplumda güvenilir ve etkin bir aktör olarak konumunu güçlendirmektedir. Türkiye, insani sorumluluklarını yerine getirirken aynı zamanda milli güvenliği koruyan, bölgesel istikrara katkı sağlayan ve göç yönetiminde örnek teşkil eden stratejik adımlar atmaya devam etmektedir.

6.3.3. İnsan Ticareti Ulusal Eylem Planı

29 Ocak 2025 tarihinde toplanan 15. Göç Kurulunda 2025-2030 yıllarını kapsayan “İnsan Ticaretiyle Mücadele 3.Ulusal Eylem Planı” kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Eylem Planı, insan ticaretiyle mücadele konusunda farkındalığı arttırmayı, mağdur tanımlama etkinliğini geliştirmeyi ve mağdur destek hizmetlerini güçlendirmeyi hedeflemektedir. Koordinatör kurum olarak Göç İdaresi Başkanlığı aktif rol üstlenmektedir.

6.4. Güçlü Kurumsal Kapasite

6.4.1. Fiziki Altyapı Çalışmaları

Geri Gönderme Merkezleri

Göç İdaresi Başkanlığı tarafından işletilen geri gönderme merkezleri, düzensiz göçle kararlı ve etkin mücadelede olduğu kadar kamu düzeninin korunmasında da stratejik bir işlev üstlenmektedir. Hakkında sınır dışı etme kararı alınan ve kaçma-kaybolma riski bulunduğu ya da kamu düzeni ve güvenliği bakımından tehdit oluşturduğu gerekçesiyle idari gözetim tedbiri uygulanan düzensiz göçmenler sınır dışı edilinceye kadar geçen sürede Geri Gönderme Merkezlerinde barındırılmaktadır. Geri gönderme merkezleri, düzensiz göçmenlerin insan onuruna yakışır koşullarda barındırıldığı yerlerdir. Geri gönderme merkezleri, aynı zamanda düzensiz göçmenlerin muhtemel göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti gibi sınır aşan suçların mağduru olmamaları için koruyucu bir işlev de üstlenmektedir. Geri gönderme merkezlerinin işleyişinde üç ana prensip ön plana çıkmaktadır:

1. İnsan haklarına saygılı yaklaşım ve kötü muameleye sıfır tolerans
2. Barınanların insani ve temel ihtiyaçlarının karşılanması
3. Hukuka uygun, güvenli ve onurlu bir şekilde; mümkün olan en kısa süre içinde sınır dışı sürecinin tamamlanması.

23 Kasım 2015 tarihinde geri gönderme merkezleri, EGM'den 1.740 kişilik

kapasite ile devralınarak Göç İdaresi Başkanlığı bünyesine katılmıştır. Sonraki yıllarda düzensiz göçmen yakalamalarında gözlenen artış eğilimine paralel olarak hem merkez sayısı hem de kapasite kademeli biçimde yükseltilmiştir. Arnavutköy ve Çatalca Geri Gönderme merkezlerinin açılmasıyla birlikte 2025 yılı itibarıyla 25 ilde toplam 32 geri gön-

derme merkezi faaliyete geçirilmiş ve 18.780 kişilik kapasiteye ulaşılmıştır. Bu düzenlemeler, Türkiye'nin düzensiz göçle mücadelesini yalnızca güvenlik temelli değil aynı zamanda insan hakları odaklı, çağdaş ve kurumsallaşmış bir yaklaşımla yürüttüğünün somut göstergesidir.

Geçici Barınma Merkezleri

Geçici barınma merkezleri, kitlesel göç dalgaları, doğal afetler, iç çatışmalar, ve benzeri acil durumlarda yabancılara güvenli konaklama imkânı ve temel destek hizmetleri sunmak amacıyla tesis edilen yapılar olarak işlev görmektedir. Bu merkezlerde gıda, barınma, temizlik, altyapı, eğitim, sağlık, psiko-sosyal destek, sosyal faaliyetler ve dini hizmetler kesintisiz biçimde sağlanmakta; devletin insan onurunu merkeze alan yaklaşımı sahaya yansıtılmaktadır. Hâli hazırda 8 ilde toplam 9 geçici barınma merkezi bulunmaktadır.

Gönüllü Geri Dönüş Birimi

Türkiye’de uluslararası koruma ya da geçici koruma statüsünde bulunan yabancılar, talep etmeleri hâlinde gönüllülük esas çerçevesinde menşe ülkelere dönüş yapabilmektedir. Menşe ülkelerde meydana gelen toplumsal, siyasal ve güvenlik temelli değişimler, gönüllü geri dönüş eğilimlerini doğrudan etkilemekte ve bu yöndeki taleplerde belirgin artışlara yol açabilmektedir. Özellikle, 8 Aralık 2024 tarihinde Suriye’de yaşanan gelişmeler sonrasında Türkiye’de geçici koruma altındaki Suriyelilerin gönüllü geri dönüş başvurularında kayda değer bir artış gözlemlenmiştir. Mevcut eğilimin ilerleyen dönemde de artarak devam edeceği öngörülmektedir. Bu dinamik gelişmeye hızlı ve etkili bir şekilde yanıt veren Göç İdaresi Başkanlığı, sınır kapılarında işlem kapasitesini günlük 3.000 seviyesinden 19.000’e yükselterek güçlü bir kurumsal adaptasyon örneği sergilemiştir.

Gönüllü, güvenli, onurlu ve düzenli geri dönüş süreci, teknolojik imkânların da devreye alınmasıyla kolaylaştırılmıştır. Suriyeliler, internet üzerinden başvuru yaparak aynı gün randevu alabilmekte olup işlemler hızlı bir şekilde sonuçlandırılmaktadır. Bu kapsamda geçici koruma altındaki yabancılar, taleplerine göre doğrudan gönüllü dönüş gerçekleştirebilmektedir. Böylece süreç, bireylerin iradesini esas alan insani bir yaklaşımla yürütülmektedir. Çıkış süreci yalnızca ulusal kurumların değil, aynı zamanda ilgili Bakanlıkların, sivil toplum örgütlerinin ve uluslararası kuruluşların etkin katılımıyla, geniş kapsamlı bir koordinasyon içerisinde gerçekleştirilmektedir. Türkiye’nin bu uygulaması, hem uluslararası yükümlülüklerle hem de insan hakları standartlarına uygun şekilde, göç yönetiminde şeffaflığı ve çok taraflı iş birliğini öne çıkarmaktadır.

Gönüllü, güvenli, onurlu ve düzenli geri dönüş faaliyetlerinin artan yoğunluğunu daha sürdürülebilir bir şekilde yönetebilmek amacıyla gönüllü geri dönüş birimleri kurulmuş, bu sayede yabancılar hem danışmanlık hem de operasyonel destek sağlanmaya başlanmıştır. Böylelikle Türkiye, göç olgusunu insani, düzenli ve uluslararası hukukla uyumlu bir anlayışla yönetmeye devam ederek, hem kendi kamu düzenini korumakta hem de göçmenlerin onurlu ve güvenli bir geri dönüşünü teminat altına almaktadır.

Mobil Göç Noktası Araçları

Düzensiz göçmenlerin hem daha hızlı biçimde tespit edilebilmesi hem de düzensiz göçle mücadelenin insan hakları ve medeniyet değerlerimize uygun olarak yapılabilmesi amacıyla Mobil Göç Noktası Araçları uygulaması, 19 Temmuz 2023 tarihinde İstanbul’da hayata geçirilmiştir. Bu uygulama, Türkiye’nin düzensiz göçle mücadelesi kapsamında geliştirdiği en yenilikçi ve etkili yöntemlerden biri olarak öne çıkmaktadır.

Günümüzde 375 Mobil Göç Noktası Aracı, Türkiye'nin 81 ilinde aktif olarak kullanılmakta ve düzensiz göçle mücadele eden kolluk kuvvetlerine güç katmaktadır. Mobil Göç Noktası araçlarının devreye alınması, düzensiz göçle mücadelenin medeniyet değerleri, insan hakları ve hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde yürütülmesi anlayışının doğal bir sonucudur. Dünyada ilk kez Türkiye'de uygulanan ve insan haklarını merkeze alan bu uygulama, zaman ve işgücü kayıplarının önüne geçen, hak ihlallerini engelleyen modern bir mekanizma niteliği taşımaktadır. Mobil Göç Noktası Araçları, şehirlerin iç dinamikleri dikkate alınarak yoğun nüfuslu bölgelerde, giriş-çıkış noktalarında, otobüs terminallerinde, tren garlarında ve kolluk kuvvetlerince gerçekleştirilen huzur operasyonlarında etkin biçimde kullanılmaktadır. Bu sayede, kimlik kontrolü sırasında yanında kimlik belgesi veya pasaportu bulunmayan yabancıların durumları çok kısa süre içinde belirlenebilmekte ve süreç hızla neticelendirilebilmektedir. Mobil Göç Noktası Araçları uygulamasının devreye alındığı ilk üç ayda tespit edilen düzensiz göçmen oranı %74,5 seviyesinde iken, etkin denetim mekanizmalarının devreye girmesiyle bu oran son bir ayda %1,5'e kadar gerilemiştir. Bu veri, tüm sınırlarımızda, hudut kapılarımızda ve 81 ilimizin tamamında kararlı ve kesintisiz şekilde yürütülen düzensiz göçle mücadele stratejisinin başarısını açık biçimde ortaya koymaktadır.

Stratejik bir bakış açısıyla, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığının koordinasyonu ve kolluk kuvvetlerimizin kesintisiz ve kararlı bir şekilde yürüttüğü çalışmalarla ülkemiz; düzensiz göç rotası olmaktan ve düzensiz göçe hedef olmaktan çıkmıştır.

Mobil Göç Noktası Araçları, aynı zamanda yasal kalış hakkına sahip olmasına rağmen üzerinde kimlik belgesi bulunmayan yabancıların, karakol ya da geri gönderme merkezine götürülmeden kontrol noktasında kimlik tespitlerinin hızla yapılmasına imkân tanımaktadır. Bununla birlikte, düzensiz göçmen olabileceği değerlendirilen kişilerin biyometrik ve sistemsiz sorgulamaları da bu araçlar üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu durum, özgürlük ve güvenlik dengesinin en optimal şekilde sağlanabileceğini kanıtlayan önemli bir uygulama örneği sunmaktadır. Mobil Göç Noktası Araçları, Türkiye'nin göç yönetiminde uluslararası standartlara uygun, insan haklarını gözeten ve kamu güvenliğini teminat altına alan bütüncül yaklaşımının somut bir tezahürü olmuştur. Bu araçlar sayesinde, hem düzensiz göçle mücadele güçlenmiş hem de devletin vatandaşlarına ve yabancı misafirlere karşı sorumluluklarını adalet, güvenlik ve insani değerler temelinde yerine getirme kararlılığı bir kez daha ortaya konulmuştur.

6.4.2. Bilişim Çalışmaları (Teknolojik Altyapı Çalışmaları)

Göç İdaresi Başkanlığı, 2013 yılında faaliyete geçmesinden itibaren bilgi işlem alanında önemli yazılımlar ve sistemler geliştirmiştir. Bu çerçevede, özellikle *GöçNet* sistemi başta olmak üzere hayata geçirilen dijital altyapılar, merkez ve taşra teşkilatları tarafından yürütülen tüm iş ve işlemlerin yeknesak bir şekilde gerçekleştirilmesine imkân tanımaktadır. Böylelikle, göç yönetimi süreçlerinde hız, etkinlik ve güvenlik unsurları güçlendirilmiştir. Bu yönüyle, geliştirilen dijital sistemler yalnızca göç yönetiminin modernleşmesine değil, aynı zamanda iç güvenliğin tahkim edilmesine de doğrudan katkı sunmaktadır. Göç İdaresi Başkanlığı'nın geliştirdiği teknolojik sistemler, göç hareketlerinin düzenli, şeffaf ve denetlenebilir biçimde yönetilmesine aracılık etmekte; düzensiz göçle mücadelede etkinliğin artırılmasına, kamu düzeninin korunmasına katkı sağlamaktadır. Özellikle göçmenlerin kayıt, takip ve hizmet süreçlerinin elektronik ortamda bütünleşik bir şekilde yürütülmesi, devlet kapasitesinin güçlenmesine ve uluslararası alanda güven veren bir göç politikası uygulamasına önemli destek vermektedir.

Bu çerçevede, iç güvenliğe doğrudan ya da dolaylı katkı sağlayan faaliyetler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

GöçNet Sistemi

18 Mayıs 2015 tarihinde, Göç İdaresi Başkanlığı merkez ve taşra teşkilatında kullanılmak üzere *GöçNet Sistemi* devreye alınmıştır. Bu sistemin hayata geçirilmesiyle birlikte, kurumun tüm iş ve işlemlerinin

düzenli, etkin ve hızlı biçimde elektronik ortam üzerinden yürütülmesi mümkün hale gelmiştir. Göç yönetiminde şeffaflığı, denetlenebilirliği ve kurumsal kapasiteyi artıran GöçNet, aynı zamanda teknolojik dönüşümün kamu yönetiminde ne denli kritik bir rol üstlendiğinin de göstergesi olmuştur.

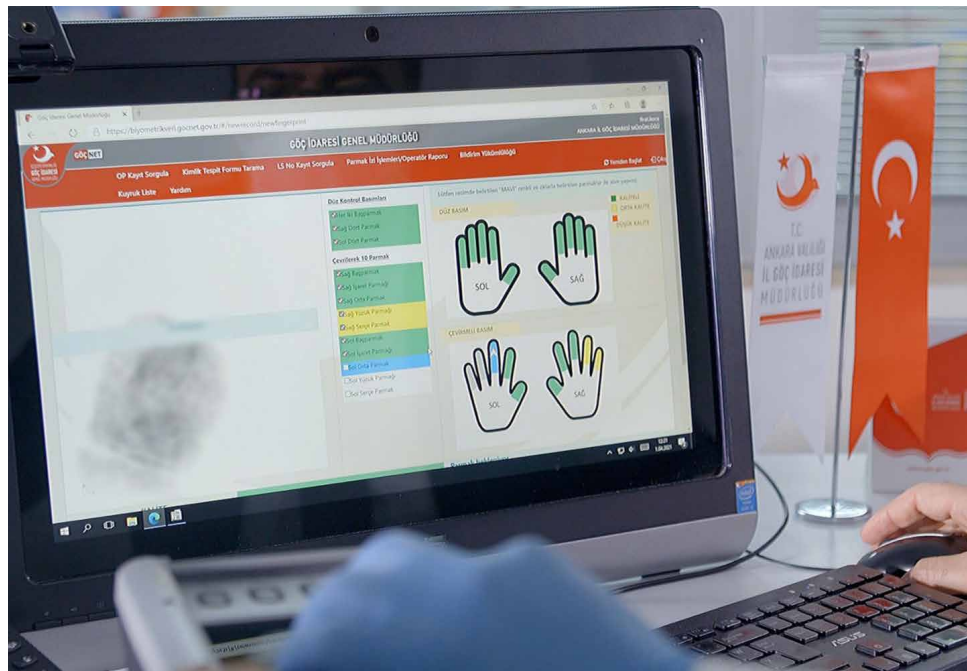
Sistem, kullanıcı dostu arayüzü, hızlı işlem kapasitesi ve kaliteli hizmet sunma kabiliyeti ile sürekli geliştirilmektedir.

Bu kapsamda yeni teknolojilerin uygulanması, hizmet süreçlerinde daha yüksek verimliliğin sağlanması amacıyla güncelleme ve geliştirme faaliyetleri kesintisiz şekilde devam etmektedir.

Güncel durumda *GöçNet Sistemi* 38 ayrı modülden oluşmakta ve 37 farklı kurumla entegre bir biçimde çalışmaktadır. Bu kapsamlı entegrasyon, göç yönetiminde kurumlar arası eşgüdümü artırarak karar alma süreçlerinde hız ve güvenlik sağlamaktadır. Ayrıca sistem, düzensiz göçle mücadelede etkinliğin yükselmesine, kamu hizmetlerinde dijitalleşmenin ileri düzeyde uygulanmasına ve Türkiye'nin göç politikalarının uluslararası standartlarda yürütülmesine önemli katkılar sunmaktadır.

Milli Parmak İzi Sistemi

Türkiye'nin dijitalleşme ve güvenlik altyapısında önemli bir adımı temsil eden ilk yerli ve milli Biyometrik Veri Sistemi, Mart 2021 tarihinde faaliyete geçirilmiştir. Bu sistem, göç yönetiminde ve kimlik doğrulama süreçlerinde güvenilirliğin artırılması, uluslararası standartlarla uyumlu uygulamaların hayata geçirilmesi açısından kritik bir rol üstlenmektedir. 2022 yılı itibarıyla Dışişleri Bakanlığı ile entegrasyon sağlanmış ve böylelikle dış temsilciliklerde bulunan göçmenlerden ve başvuru sahiplerinden parmak izi verilerinin güvenli şekilde alınmasına başlanmıştır. Bu gelişme, yurtdışındaki Türk diplomatik misyonlarında gerçekleştirilen işlemlerin etkinliğini artırmış, aynı zamanda biyometrik verilerin ulusal güvenlik stratejisine entegre edilmesine önemli katkılar sunmuştur.

Sistemin işlevselliği yalnızca sabit merkezlerle sınırlı kalmamış, devreye alınan mobil kayıt çantaları sayesinde kayıt ve sorgulama işlemleri hem çevrim içi hem de çevrim dışı olarak gerçekleştirilebilir hale gelmiştir. Bu yenilik, sahada görev yapan ekiplerin hız ve esneklik kazanmasını sağlayarak özellikle sınır bölgelerinde ve göç hareketliliğinin yoğun olduğu alanlarda operasyonel kapasiteyi önemli ölçüde artırmıştır. Bunun yanı sıra, kolluk kuvvetleri ve Dışişleri Bakanlığı ile kurulan veri entegrasyonu, biyometrik verilerin karşılıklı olarak güvenli biçimde paylaşılmasına imkân tanımaktadır. Bu çerçevede oluşturulan web servisleri aracılığıyla ilgili kurumlar, anlık sorgulama yapabilmekte ve böylece karar alma süreçleri hız kazanarak güvenlik riskleri en aza indirilmektedir.

GöçBil Uygulaması

Yabancıların işlemlerini hızlı, etkin ve güvenli biçimde gerçekleştirebilmelerine imkân tanıyan GÖÇBİL uygulaması, 1 Ocak 2025 tarihi itibarıyla faaliyete geçirilmiştir. Bu uygulama, e-Devlet altyapısı ve GöçNet sistemi ile tam entegrasyon içerisinde çalışmakta olup böylece dijital hizmetlerin bütüncül ve uyumlu bir şekilde yürütülmesine katkı sağlamaktadır. GÖÇBİL, yabancıların erişimini kolaylaştırmak amacıyla yedi farklı dilde hizmet sunmaktadır. Bu çok dilli yapı, hem göçmenlerin devlet kurumlarına daha hızlı uyum sağlamasına hem de bürokratik süreçlerin daha verimli ilerlemesine olanak sağlamaktadır.

Göç Bilgi Sistemi (GÖÇBİS)

Kurumsal uygulamalarda sunulan hizmetlerin daha verimli, ölçülebilir ve analiz edilebilir hale gelmesi amacıyla geliştirilen GÖÇBİS sistemi, karar vericilerin ihtiyaç duyduğu anlamlı ve anlık karar destek raporlarına hızlı erişim imkânı sağlamaktadır. Bu sayede, göç yönetiminde ortaya çıkan dinamik süreçler daha etkin biçimde izlenebilmekte; alınan kararların doğruluğu ve isabet oranı artırılmaktadır. Sistem, yalnızca teknik bir altyapı değil aynı zamanda stratejik bir yönetim aracı olarak da işlev görmektedir; göç politikalarının planlanması, uygulanması ve denetlenmesine güçlü bir destek sunmaktadır. Bu kapsamda, İçişleri Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Güvenlik ve Acil Durum İzleme Merkezinde (GAMER) GÖÇBİS ekranları aktif olarak kullanılmakta ve ülke genelindeki göç hareketliliği bütüncül bir bakış açısıyla takip edilmektedir.

Göç İzleme Merkezi (GİMER)

Göçle ilgili herhangi bir konuda acil durum ortaya çıktığında, İl Göç İdaresi Müdürlükleri ve İl Gamer Müdürlükleri dâhil olmak üzere farklı bilgi kaynaklarından derlenen veriler kullanılarak hazırlanan bilgi notları üst düzey yöneticilere iletilmektedir. İzleme faaliyetleri, Göç Bilgi Sistemi (Göç-Bis) ve Milli Parmak İzi Sistemi üzerinden elde edilen verilerle yürütülmekte; ayrıca sosyal medya platformları, haber kanalları uygulamaları ve GİMER odasında yer alan bütünleşik ekran aracılığıyla anlık olarak takip edilmektedir.

Düzensiz Göç Ortak Veri Tabanı

2019 yılında düzensiz göçle mücadelede operasyonel görev üstlenen kurumların eş zamanlı veri girişi yapabilmesine imkân tanıyan ve düzensiz göçmenlere ilişkin bilgilerin işlendiği Düzensiz Göç Ortak Veri Tabanı geliştirilmiş ve ülke genelinde 81 ilde kullanıma sunulmuştur.

Milli Biyometrik Veri Sistemi

2021 yılı Mart ayında sistem faaliyete geçirilmiş, 2022 yılında ise Dışişleri Bakanlığı ile entegrasyon tamamlanarak dış temsilciliklerden parmak izi verilerinin alınmasına başlanmıştır.

Kaynak Ülke Rapor Edinme (KÜRE) Sistemi

KÜRE Sistemi 2015 yılında kullanıma açılmış, 2019 ve 2025 yıllarında revize edilerek geliştirilmiştir. Menşe Ülke Araştırmaları Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan raporlar, KÜRE Sistemi aracılığıyla Göç İdaresi Başkanlığı personelinin kullanımına sunulmaktadır.

İSTANBUL

MERKEZİ

“Her zaman söylediğimiz gibi deprem, seller, heyelanlar, yangınlar gibi tabiat olaylarının önüne geçemeyiz. Fakat, bunların yol açacağı zararları en aza indirmek bizlerin elindedir. Bizim inancımızda tedbir tevekküle mâni değildir. Hangi meselede olursa olsun önce her türlü önlemi bihakkın almak, ardından da Rabbimizin takdirine teslim olmaktır. Tedbirsiz tevekkül, samimiyetin değil, cehaletin alametidir. Hz. Mevlâna bu hakikati ‘akıl sonradan ah çekmek için değil, düşünüp tedbir almak içindir’ diyerek ifade etmiştir.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

AFAD-DSİ Sel ve Taşkın Risk

Azaltma Protokol Töreni

29 Nisan 2025

AFAD®

AFAD®

7. Bölüm

Afet, Kriz ve
Acil Durum Yönetimi

7. Afet, Kriz ve Acil Durum Yönetimi

Türkiye coğrafi özellikleri, iklim şartları ve yaşam koşulları gibi nedenlerle birçok afete maruz kalan bir ülkedir. Ülkemiz, başta depremler olmak üzere sel, çığ, yangın ve kurallık gibi afetlerden zarar görmüştür. Bu afetlerde çok sayıda can ve mal kaybı yaşanmış ve yaşanmaya devam etmektedir. Türkiye’de afet yönetimi ve koordinasyonu alanında mevcut yapılanmanın güçlendirilmesi için 2000 yılında Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü kurulmuş, yapı denetim sistemi tamamen değiştirilmiş ve sigortalılık zorunlu hale getirilmiştir. Ancak, afet yönetiminde görevli Türkiye Acil Durum Yönetimi, Afet İşleri ve Sivil Savunma Genel Müdürlüklerinin üç farklı yapı altında örgütlü olması, afet yönetimi ve koordinasyonu alanındaki sorunların devam etmesine neden olmuştur. Bu kapsamda, afetlerden çıkarılan dersler ve afetlerin yerinden yönetilmesinin daha etkili olduğu gerçeğinden hareketle, yerelin güçlendirildiği ve merkezin koordinasyondan sorumlu olduğu bir sistem oluşturmak maksadıyla çalışmalara başlanmıştır.

Bu doğrultuda, 29 Mayıs 2009 tarihinde çıkarılan 5902 sayılı “Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun” ile afet ve acil durumlara ilişkin hizmetleri yürütmek üzere Başbakanlığa bağlı “Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)” kurulmuştur. 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesi sonrasında ise AFAD, İçişleri Bakanlığı’na bağlanmıştır. AFAD’ın afet ve acil durumlar ile kriz yönetimindeki rolünün yanı sıra, GAMER ve 112 Acil Çağrı Merkezleri de acil durumların yönetiminde kritik rol ve işlevler üstlenmektedir.

AFAD, bütünsel afet yönetimi sistemi çerçevesinde afetlerin meydana gelmesinden önce hazırlık ve risk azaltma, olay sırasında yapılacak müdahale ve olay sonrasında gerçekleştirilecek iyileştirme çalışmalarını yürüten kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamaktadır. Böylece, afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması, afetlere müdahale edilmesi ve afet sonrasındaki iyileştirme çalışmalarının süratle tamamlanması amacıyla gereken faaliyetlerin planlanması, yönlendirilmesi, desteklenmesi, koordine edilmesi ve etkin uygulanması için ilgili tüm kurum ve kuruluşlar arasında iş birliği sağlanmaktadır. Çok aktörlü bir afet yönetimi denkleminde AFAD, anılan koordinatör rolüyle “risk odaklı” afet yönetiminin merkezinde yer almaktadır.

Hâlihazırda, AFAD’ın hazırladığı 2024-2028 Stratejik Planı doğrultusunda “Afetlere dirençli toplum oluşturmak” vizyonuna ulaşmak için “risk odaklı afet yönetimi anlayışıyla afet ve acil durum süreçlerini etkin bir şekilde yönetmek, ilgili tüm paydaşlarla koordinasyon sağlamak ve bu alanda politikalar üretmek” misyonu ile çalışmalar sürdürülmektedir. AFAD’ın afet ve kriz yönetimindeki başat rolünün yanı sıra GAMER ve 112 Acil Çağrı Merkezleri acil durum yönetimi açısından kritik rol ve işlevler üstlenmektedir.

7.1. Afet ve Kriz Yönetimi

7.1.1. Planlama, Risk Azaltma ve Hazırlık Faaliyetleri

Türkiye Afet Yönetimi Stratejisi ve Eylem Planı (TAYS)

Afet yönetimi sisteminin çatı belgesi olarak ülkemizin bu alandaki vizyonunu ortaya koyan “Türkiye Afet Yönetimi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” (TAYS), ülke genelinde afet yönetiminin etkinliğinin artırılması ve kapasitenin güçlendirilmesi için paydaşların öncelikli görev ve sorumluluklarını tanımlayan en üst ölçekteki ulusal plandır.

TAYS, mevcut ve ortaya çıkabilecek afet risklerini, her türlü afet ve acil durum ile afet yönetiminin tüm süreçlerini kapsamaktadır. TAYS'ın temel amacı; ülkemizde karşılaşılan afetlerin sebep olduğu zararların en az seviyede tutulabilmesi için afet öncesinde, esnasında ve sonrasında yapılacak çalışmaların baştan sona birbiri ile uyumlu, kurumlar arasında koordineli ve sürdürülebilir şekilde yapılmasını sağlamak olarak belirlenmiştir. TAYS'a göre tüm kamu kurum ve kuruluşları, akademik kuruluşlar, özel sektör, STK'lar, medya, aile ve bireye kadar uzanan toplumun geniş kesimleri ile uluslararası kuruluşlar afet yönetiminin paydaşları olarak ele alınmaktadır.

TAYS kapsamında, afet yönetimi alanındaki sorumlulukları ve faaliyetleri içeren birtakım alt planlar oluşturulmuştur.

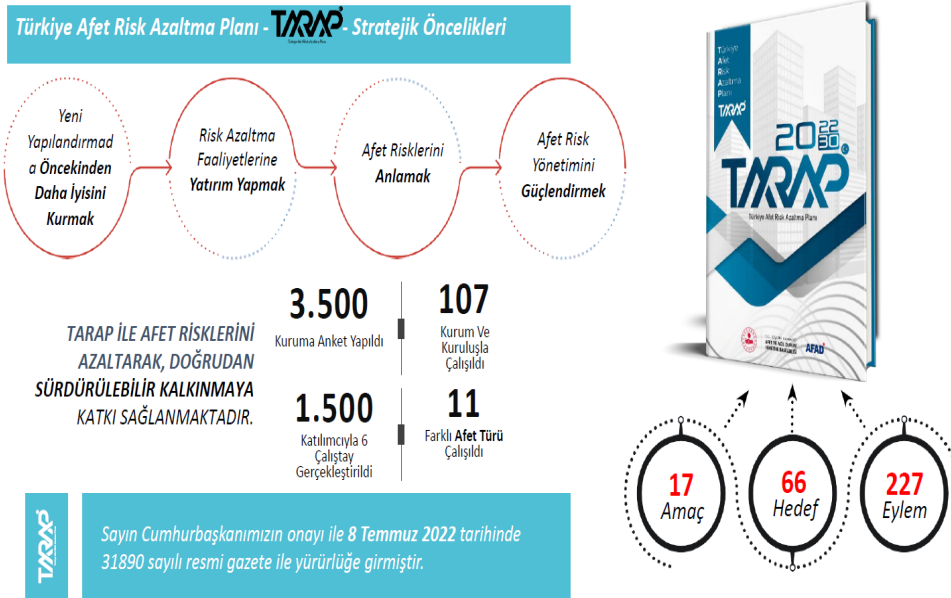
Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (TARAP)

Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (TARAP), 2022 ile 2030 yıllarını kapsayan, afet risklerini azaltmak için AFAD koordinasyonunda hazırlanmış ulusal bir plandır. Bu plan, ülkemizde yaşanabilecek her tür ve ölçekteki afet için risk azaltma çalışmalarını yapacak kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, özel sektör, STK'lar, üniversiteler ve gerçek kişileri kapsamaktadır. TARAP, 8 Temmuz 2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

TARAP ile afetlerin neden olabileceği fiziksel, sosyal, ekonomik, çevresel, psikolojik zarar ve kayıpların önlenmesi veya etkilerinin en aza indirilmesi; ayrıca dayanıklı, güvenli, hazırlıklı, sürdürülebilir, afete dirençli yaşam çevrelerinin oluşturulması ve afet öncesinde hazırlanarak uygulanması gereken afet risk azaltma çalışmalarının temel prensiplerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Uluslararası bir strateji belgesi olarak Birleşmiş Milletlere üye devletler tarafından kabul edilen Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi'nde yer alan stratejik öncelikler TARAP'ın da stratejik önceliklerini oluşturmaktadır. Her stratejik önceliğin içeriğinde hedef, amaç, eylemler ve bunları yapmakla yükümlü olan sorumlu kuruluş ile sorumlu kuruluşa destek verecek ilgili kurum ve kuruluşlar tanımlanmıştır. Ayrıca, her eylem için sorumlu ve ilgili kuruluşa "Kısa Vade (2022-2024), Orta Vade (2022-2028) ve Uzun Vade (2022-2030)" hedefleri verilmiştir.

TARAP'ta 11 farklı afet türünde 17 amaç, 66 hedef ve 227 eylem yer almaktadır. Belge doğrultusunda strateji geliştirilen afet türleri; "Deprem, Kütle Hareketleri, Sel-Taşkın, İklim Değişikliği, Orman Yangınları, Bulaşıcı ve Salgın Hastalıklar, Kimyasal-Biyolojik-Radyolojik-Nükleer Tehditler (KBRN), Büyük Endüstriyel Kaza (BEK), Tehlikeli Madde Taşımacılığı (TMT), Maden Kazaları, Kitlemel Göç ve diğer afetler"dir.

İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP)

İl Afet Risk Azaltma Planları (İRAP); illerimizde güvenle yaşamak, afetlerden dolayı oluşabilecek can, mal vb. kayıpları azaltmak/önlemek, afet risk azaltma bilincini oluşturmak, paydaşlar arasındaki iş birliğini artırmak, afet sonrasında müdahale ve iyileştirme için yapılan harcamaları azaltmak ve kaynakların etkili kullanımını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

İRAP çalışmaları bir kentin toplam afet dayanıklılığına bir perspektif sağlamak ve mevcut eksiklikleri tanımlamak için niceliksel (sayısal) ve niteliksel bir değerlendirme yapmayı ve bunu mekânsal olarak görselleştirerek açıklamayı hedeflemektedir. Ayrıca plan, yerel yönetimler için öngörülebilir tehlikelere karşı kentin dayanıklılığını artırmak üzere hazırlanmıştır.

81 ilimizde afet risklerinin azaltılarak can ve mal kayıplarının önlenmesi amacıyla hazırlanan İRAP kapsamında, 221 amaç, 1.313 hedef ve 16.756 eylem belirlenmiştir. Hazırlanan İRAP'lar ile STK'lar, ilgili kurum ve kuruluşlar, paydaş olmuştur. Bu kapsamda, 2025 yılı ilk yarısı itibarıyla 99 üniversiteden toplam 289 akademisyenin katılımıyla 162 çalıştay gerçekleştirilerek 26 farklı afet türü çalışılmıştır.

Bütünleşik Afet Tehlike Haritalarının Hazırlanması ve Afet Risk Azaltma Sistemi (ARAS)

Afet tehlike ve risk analizlerinde farklı yöntemlerin kullanılabilmesi ve doğruya en yakın haritaların üretilmesi, analizlerin aynı ortamdan yapılarak aynı platformda tutulması ve paylaşımının sağlanabilmesi amacıyla, "Bütünleşik Afet Tehlike Haritalarının Hazırlanması" projesi hayata geçirilmiş ve bu doğrultuda Afet Risk Azaltma Sistemi (ARAS) hazırlanmıştır. Sistem, yerel ve ulusal ölçekli planlarda kullanılacak afet sayıları ve risk haritalarının ilgili kurum ve kuruluşlar ile paylaşabilecek şekilde tasarlanmış olup sistem üzerinden istenilen konumdaki afet verileri güncel olarak alınabilmektedir.

Afet türlerine göre envanter oluşturulması kapsamında, Ekim 2025 tarihi itibarıyla 35.129 heyelan, 5.466 kaya düşmesi, 1.227 çığ ve 745 obruk kayıt altına alınmıştır.

Afet ve Acil Durum Toplanma Alanları

13 Kasım 2018 tarihi itibarıyla Afet ve Acil Durum Toplanma Alanları e-Devlet kapısı üzerinden ilan edilmiş ve halkın erişimine açılmıştır. Ekim 2025 itibarıyla ülke genelinde toplam 31.784, İstanbul il genelinde ise 5.839 Afet ve Acil Durum Toplanma Alanı belirlenmiştir.

AFAD Akreditasyon Sistemi

Türkiye Afet Müdahale Planına (TAMP) göre, afet ve acil durumlarda sunulacak hizmet alanlarında faaliyet göstermek isteyen STK'lar, kamu kurum ve kuruluşları, özel kuruluşlar, üniversiteler ve AFAD gönüllüsü kişilerin akredite edilmesi; akredite edilenlerle çalışma grupları arasında koordinasyonun sağlanması ve sunulacak hizmetin standartlarının belirlenmesi amacıyla hazırlanan ve "Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Afet ve Acil Durumlara İlişkin Hizmet Standartları ve Akreditasyon Esaslarının Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik" 29 Temmuz 2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

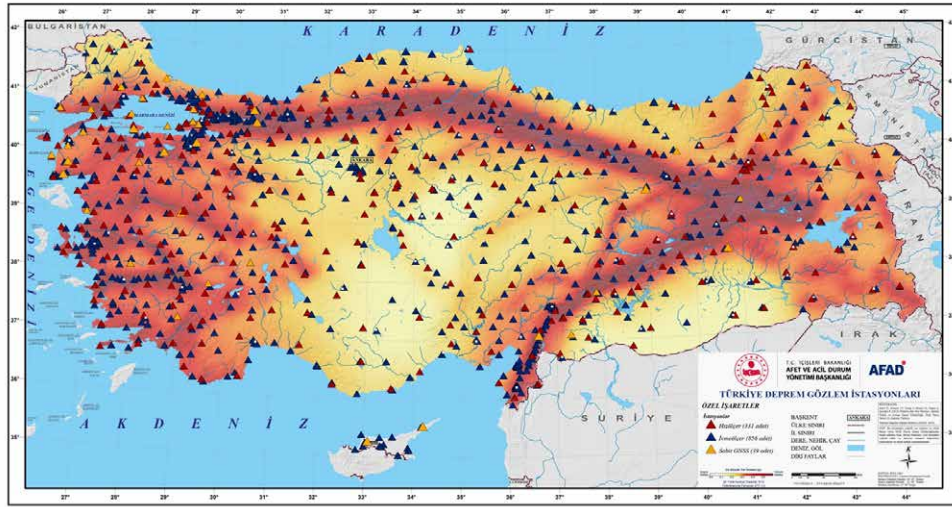
Çevrimiçi Akreditasyon Platformu ile 06 Haziran 2022 tarihinden itibaren <https://akreditasyonbasvuru.afad.gov.tr/> adresinden başvurular kabul edilmektedir. Ekim 2025 yılı itibarıyla 420 ekip ve 13.901 üye akreditasyonu gerçekleştirilmiştir.

7.2. Depreme Yönelik Faaliyetler

7.2.1. Ulusal Sismik Ağın Geliştirilmesi (USAG) Projesi

Ulusal Sismik Ağın Geliştirilmesi (USAG) projesi ile dünya standartlarında, veri kalitesi yüksek, gerçek zamanlı Türkiye Ulusal Deprem İzleme Ağı oluşturulmuştur. Avrupa'nın ikinci büyük gözlem ağına sahip ülkemizde, 2025 yılı itibarıyla 1.204 adet deprem gözlem istasyonu ile ülkemiz ve yakın çevresindeki depremler 7/24 esasına göre gözlenmekte, değerlendirilmekte ve kamuoyunun bilgilerine sunulmaktadır. Araştırmacılar deprem verilerine hızlı bir şekilde "Türkiye Deprem Veri Merkezi Sistemi" (AFAD-TDVMS) ve "Türkiye İvme Veritabanı ve Analiz Sistemi" (TADAS) üzerinden ulaşabilmektedir.

Türkiye Deprem Tehlike Haritası ve Deprem Gözlem Ağı

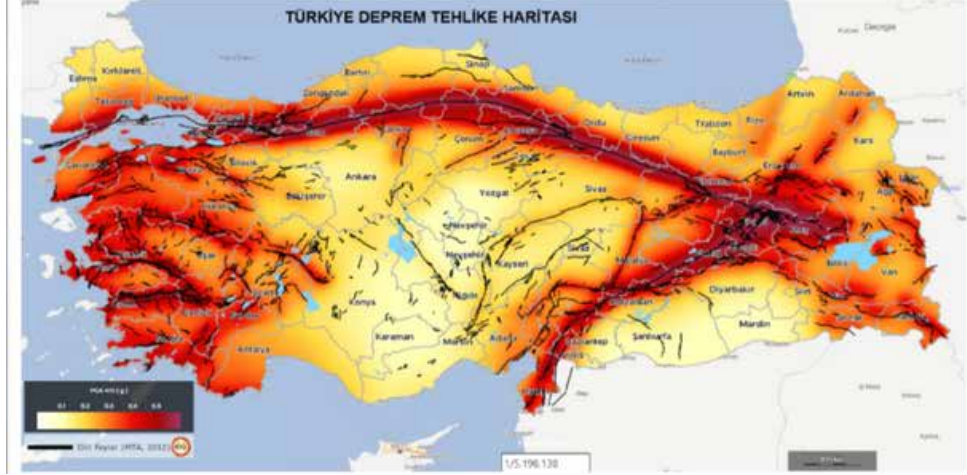

7.2.2. Türkiye Deprem Tehlike Haritasının Yenilenmesi

1996 yılında yürürlüğe giren bir önceki Türkiye Deprem Bölgeleri Haritasının güncellenmesi amacıyla, Ulusal Deprem Araştırma Programı (UDAP) kapsamında kamu ve üniversite iş birliği ile desteklenen "Türkiye Sismik Tehlike Haritasının Güncellenmesi" başlıklı projenin sonuçları kullanılarak hazırlanan "Türkiye Deprem Tehlike Haritası" 18 Mart 2018 tarihinde yayımlanmıştır. Yeni harita, "Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği" ile eş zamanlı olarak 1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

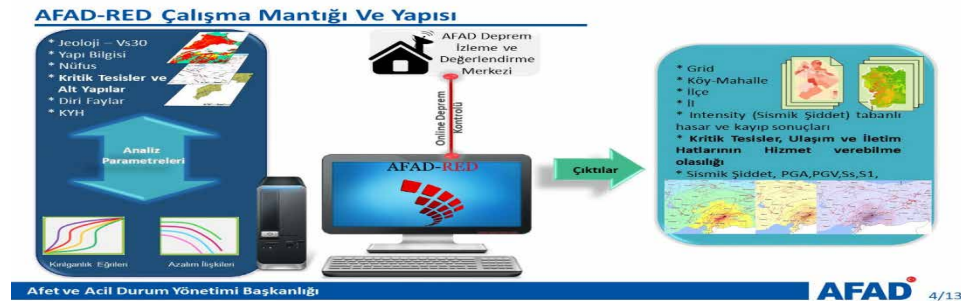
Öte yandan, AFAD tarafından sektöre sunulan kullanıcı dostu interaktif ağ uygulaması sayesinde, bu haritaların kolay kullanımı sağlanmış olup deprem tehlikesi koordinat bazlı olarak verilmektedir. Türkiye Deprem Tehlike Haritası İnteraktif Ağ Uygulamasına e-Devlet üzerinden ulaşılabilir.

Türkiye Deprem Tehlike Haritası

7.2.3. Deprem Ön Hasar Tahmin ve Kayıp Sistemi (AFAD-RED)

AFAD'ın 2009 yılında kurulmasını müteakip üniversiteler ile yapılan iş birliği kapsamında "Deprem Ön Hasar Tahmin ve Kayıp Sistemi" (AFAD-RED) geliştirilmiştir. AFAD-RED yıkıcı bir depremde hemen sonra meydana gelebilecek olası can kayıpları, geçici barınma ihtiyacı duyan kişi sayısı, üst yapılarda meydana gelebilecek hasar, alt yapı hasarları ve kritik yapıların hizmet verebilme bilgilerini il, ilçe ve köy/mahalle bazında tahmin edebilmektedir. Bu sistemlerden elde edilen bilgiler, müdahale çalışmalarında bulunacak personelin deprem bölgesine zamanında sevk edilmesinde, ayrıca afet sonrası acil yardım ve iyileştirme çalışmalarının daha hızlı ve etkin olmasında önemli rol oynamaktadır.

AYDES 112
Acil Entegrasyonu

Afet Anı İncinebilir
Grupların Takibi

AYDES Afet Bölgesi
İş Makinaları Takibi

Muhtar
Dağıtım Modülü

Afetlerde
Bileklik Uygulaması

Deprem Hasar ve Kayıp
Tahmin Sistemi (İzmir Depremi)

AFAD-RED

AFAD-RED Çalışma
Mantığı ve Yapısı

AFAD-RED, bir deprem sonrasında Türkiye Deprem Gözlem Ağından alınan deprem parametrelerini (büyüklük, derinlik, koordinat bilgisi) yazılıma otomatik entegre ederek deprem bölgesindeki kayıpların gerçek zamanlı tahminini hızlı bir şekilde gerçekleştirmektedir. AFAD-RED ile gerçek zamanlı tahminin yanı sıra, il düzeyinde TAMP'ın güncellenmesi kapsamında ihtiyaç analizi ve kapasite geliştirme ile yerel/bölgesel düzey masa başı ve saha tatbikatlarında kullanılmak üzere deprem senaryoları da üretilmekte ve Afet Yönetim ve Karar Destek Sistemi (AYDES) üzerinden AFAD İl Müdürlüklerinin kullanımına sunulmaktadır.

7.2.4. Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (UDSEP)

Ülkemizin deprem risklerinin azaltılması konusunda ilk yol haritası olan Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (UDSEP), 2011 yılında yürürlüğe girmiştir. 2012 yılı itibarıyla faaliyetlerine resmen başlanan UDSEP kapsamında, AFAD dâhil 13 kuruluş 87 eylem planının gerçekleştirilmesinden sorumludur. UDSEP kapsamında tamamlanan eylemlerin bazıları şunlardır:

- 2012 yılında Ulusal Deprem Araştırma Programı (UDAP) yürürlüğe girmiştir.
- Türkiye Afet Bilgi Bankası oluşturulmuştur.
- Türkiye Deprem Veri Merkezi Sistemi (AFAD-TDVMS) 2013 yılında kurulmuş; deprem verileri ağ üzerinden kullanıcılara sunulmuştur.
- Ulusal Sismolojik Gözlem Ağı Kapasitesi sürekli olarak geliştirilmekte olup 2025 yılı itibarıyla toplam 1.204 istasyon ile Türkiye ve yakın çevresinin deprem aktivitesi kesintisiz izlenmektedir.
- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından Türkiye Sismotektonik Haritası hazırlanmış ve yayımlanmıştır.
- Deprem Erken Hasar Tahmin Yazılımı (AFAD-RED) hazırlanmıştır.
- Açıklamalı Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü hazırlanmış ve ülke genelinde kullanımının yaygınlaştırılması sağlanmıştır.

7.3. Müdahale Faaliyetleri

Ülkemizde yıllık ortalama 2000 afet ve acil durum meydana gelmektedir. Söz konusu afet olaylarına AFAD koordinasyonunda kamu, özel, sivil toplum ve gönüllülerin katılımıyla müdahale edilmektedir.

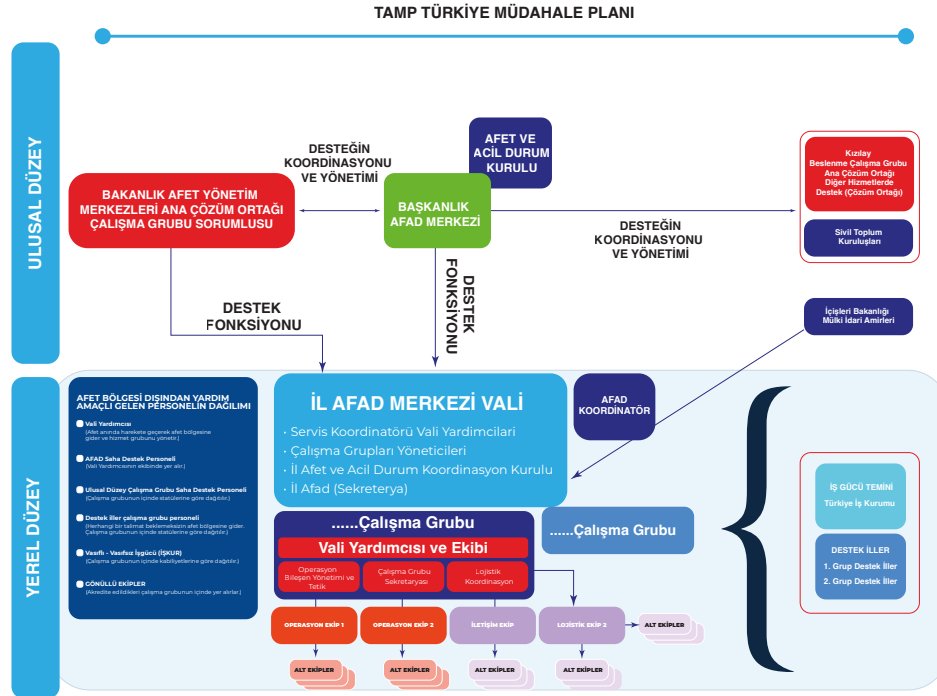
AFAD bünyesinde 81 ilimizde Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlükleri bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler Uluslararası Arama Kurtarma Danışma Grubu (INSARAG) tarafından İstanbul ve Ankara Arama Kurtarma Birlik Müdürlükleri, 'ağır sınıf ekip' çerçevesinde sertifikalandırılmıştır.

Buna ilave olarak, ülkemiz ekiplerinin kabiliyeti ve kapasitesi çerçevesinde, Ankara ve İstanbul dışında kalan Arama Kurtarma Birlik Müdürlüklerinin INSARAG tanımlı ulusal akreditasyon sistemi ile akredite edilmesi ve sertifikalandırılması sağlanmıştır. Ülkemiz, dünyada Fransa ile birlikte ekiplerini ulusal olarak akredite eden iki ülkeden biridir. Ülkemizde, 2025 yılı itibariyle arama kurtarma eğitimi almış kamu, özel ve STK çalışanı 130 bin kişi bulunmaktadır.

7.3.1. Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP)

Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP), Türkiye’de meydana gelebilecek afet ve acil durumlara karşı hazırlık olarak müdahalenin ve koordinasyonun hızlı ve etkili şekilde sağlanması amacıyla hazırlanan kapsamlı bir ulusal plandır. TAMP, afet anında görevli kamu kurumları, özel sektör ve STK’ların rollerini, sorumluluklarını ve iş birliği mekanizmalarını belirleyerek müdahale süreçlerinin etkin ve hızlı yürütülmesini hedeflemektedir.

AFAD tarafından hazırlanan ve ilki 20 Aralık 2013’te yayımlanan TAMP’ın sonuncusu yeni düzenlemelerle 24 Şubat 2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bir önceki planda yerelde 26, ulusalda 28 çalışma grubu yer alırken yeni TAMP’ ta yerelde 23, ulusalda 25 afet grubu bulunmaktadır.

TAMP'nın temel amacı; su baskını, orman yangını, biyolojik afetler ve salgın hastalıklar, kuraklık, deprem gibi olaylarda görev alacak çalışma grupları ile koordinasyon birimlerinin organizasyon, analiz, kapasite, geliştirme ve entegrasyon süreçlerinin açık bir şekilde tanımlanmasıdır. Böylelikle, afet öncesi, sırası ve sonrasındaki müdahale planlarının temel prensipleri belirlenerek müdahale faaliyetlerinin hızlı ve koordineli şekilde yürütülmesi, müdahale süreçlerinde görevli birimlerin görev ve sorumluluklarının net olarak tanımlanması, kriz yönetimi ve kaynakların etkin kullanımı için standart prosedürler geliştirilmesi ve afet sonrası zararların azaltılması ile hayatın normale dönmesinin hızlandırılması sağlanmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve Türk Kızılay TAMP'ın ana çözüm ortaklarıdır. Diğer bakanlık, kurum ve kuruluşlar ise destek çözüm ortağı olarak görev almaktadır.

5 ili Kapsayan Bursa Bölgesel Tatbikatı

TAMP'ın öne çıkan özellikler şu şekildedir:

- **Taktik Yaklaşımla Hazırlanmıştır:** TAMP, kurumların hangi durumda ne yapacağına dair görev ve sorumlulukları belirleyen taktik bir plandır.
- **Modüler ve Esnek Yapı:** Afetin türüne, büyüklüğüne ve bölgesine göre uyarlanabilmektedir. Yerel ve ulusal düzeyde uygulanabilirliği bulunmaktadır.
- **Afet Grupları:** Müdahale sürecinde görev alacak yerelde 23, ulusalda 25 afet grubu tanımlanmıştır. Her grubun bir ana çözüm ortağı (genellikle ilgili bakanlıklar) ve destek çözüm ortakları vardır.
- **Koordinasyon Temelli:** Afet anında tüm kurumlar arasında etkili iletişim ve koordinasyon sağlanması hedeflenir.

TAMP'ın hedefleri;

- Hayat kurtarmak,
- Kesintiye uğrayan hayatı ve faaliyetleri en kısa sürede normale döndürmek,
- Müdahale çalışmalarını hızlı ve planlı bir şekilde gerçekleştirmek,
- Afet bölgesinin ve çevresinin güvenliğini sağlamak,
- Halk sağlığını korumak ve sürdürmek,
- Mülkiyet, çevre ve kültürel mirası korumak,
- Ekonomik ve sosyal kayıpları azaltmak,
- Halkı bilgilendirmek ve süreçle ilgili iletişimi canlı tutmak,
- Kaynakların etkin kullanımını sağlamak

şeklinde sıralanabilecektir.

Tatbikat Faaliyetleri

Afetlere hazırlığımızı artırmak, her türlü afet senaryosuna karşı önleyici tedbirleri geliştirebilmek, plan ve prosedürleri gözden geçirerek gerekiyorsa güncelleme ve değişikliklerde bulunmak amacı ile mümkün olduğunca gerçeğe yakın koşullar altında ve bir senaryoya bağlı kalarak periyodik aralıklarla uluslararası, bölgesel ve ulusal tatbikatlar gerçekleştirilmektedir. 2022 yılı Afet tatbikat yılı ilan edilmiş olup bu yıl içerisinde 59.286'sı okul tatbikatı, 38.074'ü diğer tatbikatlar olmak üzere toplam 97.360 tatbikat gerçekleştirilmiştir.

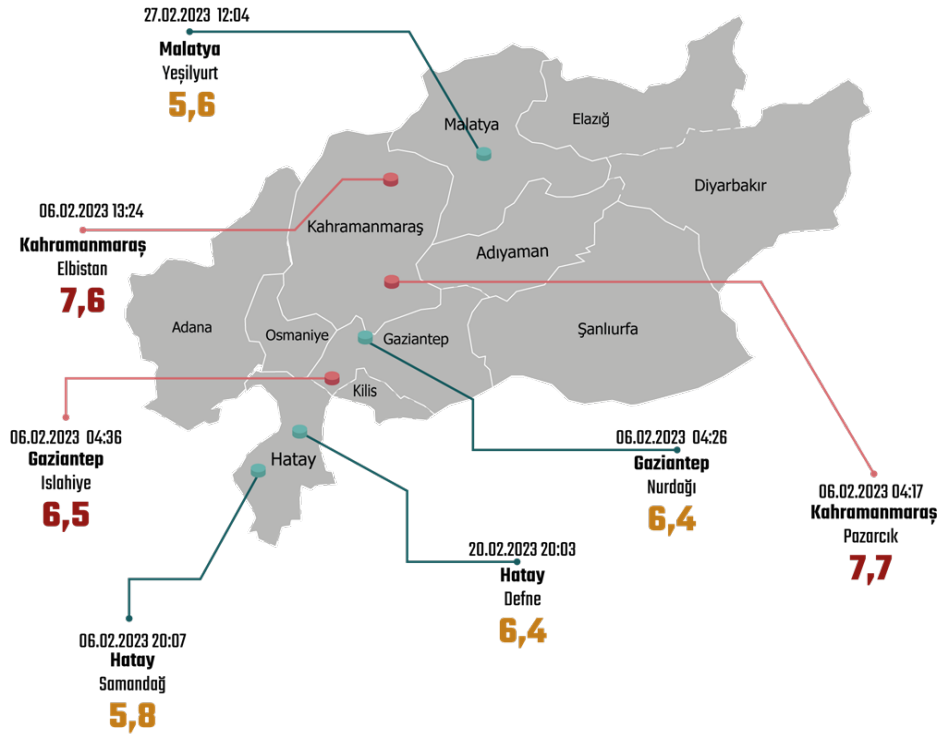

Deprem Müdahaleleri

Bulunduğu coğrafya itibarıyla Türkiye, en etkin deprem kuşaklarından biri olan Akdeniz-Alp-Himalaya kuşağı üzerinde yer almaktadır. Bu kuşak, dünyadaki depremlerin yaklaşık %20'sinin meydana geldiği bölge olup Türkiye'de her yıl büyüklüğü 5.0 ila 6.0 arasında değişen en az bir deprem üretmektedir. Geçmişten günümüze yaşanan depremler istatistiksel açıdan değerlendirildiğinde; Türkiye'de ortalama beş yılda bir geniş çapta can ve mal kaybına neden olan büyük bir depremin yaşandığı görülmektedir. Bu depremlerden son yıllarda en çok can ve mal kaybına neden olanlar; 1999 yılında meydana gelen Gölcük ve Düzce depremi, 2003 Bingöl depremi, 2011 Van depremleri, 2020 Elazığ/Sivrice ve İzmir/Seferihisar depremleri ile 2023 yılı 6 Şubat depremleridir.

6 Şubat Depremleri

06 Şubat 2023 tarihinde saat 04:17'de Kahramanmaraş/Pazarcık'ta 7.7, saat 04:36'da Gaziantep/İslahiye'de 6.5 ve saat 13:24'te Kahramanmaraş/Elbistan'da 7.6 büyüklüğünde olmak üzere aynı gün içinde 3 büyük deprem meydana gelmiştir. Depremden 11 il (*Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Osmaniye, Gaziantep, Şanlıurfa, Malatya, Diyarbakır, Adana, Kilis ve Elazığ*), 124 ilçe, 6,929 mahalle ve köy etkilenmiştir.

04:17'de gerçekleşen depremden 45 dakika sonra, 05:02'de afet seviyesi 4 (uluslararası yardım çağrısı) olarak ilan edilmiştir. Depremi etkilenen alanı 120 bin km² olup etkilenen kişi sayısı ise 14 milyondur. Depremlerde can kaybı sayısı 53.693, yaralı sayısı ise 107.213'tür. Deprem sonrasında 18 il için (*Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Elâzığ, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa, Kilis, Sivas, Bingöl, Kayseri, Mardin, Tunceli, Niğde ve Batman*) Genel Hayata Etkililik Oluru alınmıştır.

Depremler nedeniyle 39.560 bina yıkılmış; 198.317 bina ağır hasar almıştır. 11 il ve 124 ilçede 39.000 enkazda arama, 26.032 enkazda ise arama ve kurtarma çalışması yapılmıştır.

Depremi ilk anından itibaren geçici acil barınma kapsamında 1 milyon çadır AFAD tarafından sevk edilmiştir. Deprem bölgesinde 645 bin çadır kurulmuş ve yaklaşık 2.5 milyon afetzedeye barınma sağlanmıştır. Beslenme hizmeti kapsamında, AFAD koordinesinde kamu kurumları, Türk Kızılay ve STK'lar tarafından günlük ortalama 4 milyon kişi/öğün yemek hizmeti verilmiştir. Ayrıca, bölgede 20 milyon gıda kolisi dağıtılmış; 150 bin yardım tırı bölgeye ulaştırılmıştır.

Deprem sonrası 11 ilimizde geçici barınma çalışmaları kapsamında; bünyesinde altyapı hizmetleri, güvenlik hizmetleri, sosyal hizmet alanları (okul, mescit, oyun parkları, mobil mutfak, psiko-sosyal destek alanları) ve sağlık ocağı bulunan konteyner kentler kurulmuştur. Konteyner kentlerde su baskınlarına ve çatı akmalarına karşı tedbirler alınmıştır. Ayrıca, kaçak akımlara karşı tedbir çalışmaları yapılmış, yıldırımından korunmak için paratoner montaj çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Konteyner kentlerde kalan vatandaşlarımızın gıda–market ihtiyaçlarının karşılanması maksadıyla, İçişleri Bakanlığı Koordinasyonunda AFAD-Kızılay iş birliği ile ESEN KART Sistemi'ne geçilmiştir. Bu kapsamda 11 ilimizde toplam 72.749 kart dağıtılmıştır.

Depremler sonrası müdahale çalışmaları kapsamında, 93 ülkeden 11.488'i uluslararası olmak üzere, 35.250 arama kurtarma personeli ve 142 bin güvenlik personeli görev yapmıştır. Deprem bölgesinde toplamda 650 bin personel müdahale ve iyileştirme çalışmalarında görev almıştır. Çalışmalarda, 35.409 AFAD Gönüllüsü ile 16.158 Destek AFAD Gönüllüsü olmak üzere, toplam 51.567 gönüllü ve yerel destek birimi görev almıştır. Yürütülen çalışmalar kapsamında, 20 bin araç ve iş makinesi, 141 helikopter, 182 uçak ve 23 gemi görevlendirilmiştir.

Ayrıca, hava araçları ile sıhhi tahliye, personel nakli, malzeme nakli ve yangın söndürme faaliyetleri yürütülmüştür. Türk Hava Yolları'nın öncülüğünde gerçekleştirilen 13.701 sefer ile 2 milyonu aşkın yolcu taşınmış; 712 kargo seferi ile 32.770 ton yardım malzemesi bölgeye ulaştırılmıştır. Afet bölgesinden toplamda 3.549.443 afetzedenin tahliyesi gerçekleşmiştir.

Konteyner kentlerin yanı sıra Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü yurtlarında 477.952 kişiye, Milli Eğitim Bakanlığı yurtlarında ise 710.266 kişiye geçici barınma hizmeti verilmiştir.

8 Eylül 2023 tarihi itibarıyla yurtlarda kalan afetzedelerimize istekleri doğrultusunda kira ve konteyner desteği sağlanarak yurtlardan tahliyeleri sağlanmıştır. Kira destek ödemeleri kapsamında, toplam 351.516 haneye, 42.287.7163.667 TL kira yardımı yapılmıştır.

Bölgede hayatın normale döndürülmesi çalışmaları kapsamında, AFAD ve valilikler koordinesinde, 14.485 iş yerinin yapımı tamamlanmıştır.

Ayrıca;

- Destek ödemesi kapsamında 1.995.978 haneye 19.959.780.000 TL,
- Taşınma yardımı kapsamında 568.624 haneye 8.529.360.000 TL,
- Vefat eden vatandaşımızın yakınlarına 4.137.700.000 TL,
- Tahliye destek ödemesi kapsamında 57.201.000 TL,
- Yıkım/Enkaz, Kurum Ödemeleri, Çadır-Konteyner temini gibi satın alma harcamaları da dahil olmak üzere toplamda 165.647.626.337 TL kaynak deprem bölgesine aktarılmıştır.

Deprem bölgesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen hasar tespit çalışmaları kapsamında; 2.301.612 bina ve 6.170.431 bağımsız bölümde hasar tespiti yapılmıştır.

Acil yıkılacak ve yıkık binaların (60.737 bina) enkazları 68 günde (1 Mart – 7 Mayıs 2023) tamamen kaldırılmıştır. Yıkımı yapılacak ağır hasarlı bina sayısı 198.306 olup, bugüne kadar 182.773 ağır hasarlı bina enkazı kaldırılmıştır. 11 ilimizde; hacme göre %97, bina sayısına göre ise %91 enkaz kaldırma işlemi gerçekleştirilmiş durumdadır.

Orta hasarlı yıkımı yapılacak 30.102 binanın 13.759'unun yıkımı tamamlanmıştır. Yıkımı yapılabilecek bina sayısı 10.553, mahkeme sürecinde olan bina sayısı ise 5.790'dır. Gerçekleşme oranı hacme göre %52'dir.

Deprem sonrası yeniden inşa faaliyetleri kapsamında; 18 il, 179 ilçe, 8.474 mahalle ve 2.472 köy için 30 Mayıs 2023 tarihinde hak sahipliği başvuru süreci başlamıştır. Başlayan hak sahipliği süreci ek süreler dahil olmak üzere 90 günlük yasal sürenin verilmesi ile tamamlanmıştır. Hak sahipliği sürecinde, 90 milyon evrak (talep) ilgili komisyonlar tarafından incelenmiş, 117 bin komisyon kararı alınmıştır.

Hak sahipliği sonrasında yapılan kura törenleri ile;

- 3 Şubat 2024-1.kura töreni ile il/ilçe merkezinde 41.332 konut, kırsalda 4.483 köy evi toplam 45.815 konut,
- 19 Mart 2024-2.kura töreni ile il/ilçe merkezinde 28.272 konut, kırsalda 2.355 köy evi toplam 30.627 konut,
- 12 Eylül 2024-3.kura töreni ile il/ilçe merkezinde 20.324 konut, kırsalda 4.488 köy evi toplam 24.812 konut,
- 26 Ekim 2024-4.kura töreni ile il/ilçe merkezinde 27.220 konut, kırsalda 2.091 köy evi toplam 29.311 konut,
- 30 Kasım 2024-5.kura töreni ile il/ilçe merkezinde 22.341 konut, kırsalda 2.218 köy evi toplam 24.559 konut,

- 24 Ocak 2025-6.kura töreni ile il/ilçe merkezinde 29.682 konut, kırsalda 16.625 köy evi toplam 46.307 konut ve 149 işyeri,
- 19 Haziran 2025-7. kura töreni ile il/ilçe merkezinde 36.926 konut, kırsalda 7.441 köy evi toplam 44.367 konut ve 4.689 işyeri,
- 6 Eylül 2025-8. kura töreni ile il/ilçe merkezinde 43.727 konut, kırsalda 6.404 köy evi toplam 50.131 konut ve 4.069 işyeri olmak üzere

304.836 bağımsız bölüm hak sahibi vatandaşlarımıza teslim edilmiştir.

*Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan
'Asrın İnşasında 300 Bin Yuva Tamam' Töreninde, 6 Eylül 2025*

*455 Bininci Afet Konutu Kura Çekimi ve
Anahtar Teslimi Töreni'nden, 27 Aralık 2025*

Orman Yangınları

Türkiye, yüzölçümünün yaklaşık %30'una karşılık gelen 23,4 milyon hektarlık orman varlığıyla önemli bir orman ülkesidir. Türkiye'de orman alanlarının yaklaşık %55'inin yangına hassas kuşaklarda bulunması, ülkemizin orman yangını afetiyle sık sık karşılaşmasına ve ülkemizde her yıl ortalama 2.000–3.000 orman yangınının gerçekleşmesine neden olmaktadır. Bu yangınlardan yıllık ortalama 8.000–10.000 hektar ormanlık alan etkilenmektedir. Bununla birlikte Türkiye, son yıllarda orman varlığını artıran ve yangın sonrası alanları hızla rehabilite eden ülkeler arasında gösterilmektedir. Bu açıdan, orman yangınlarıyla mücadele, Türkiye'nin "Yeşil Vatan" faaliyetleri kapsamında yer alan en temel ve stratejik çalışma alanlarından biridir.

Muğla'da AFAD ve Orman Bölge Müdürlüğü koordinesinde gerçekleştirilen Ulusal Orman Yangını Tatbikatı'ndan bir kare, 17 Ekim 2023

Orman Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan Yangın Yönetim Merkezleri, yangın riskini anlık olarak izleyen sistemlerle donatılmıştır. Bu merkezlerde uydu görüntüleme, İHA ve otomatik algılama sensörleri aktif olarak kullanılmaktadır. Bu gelişmeler sayesinde yangınlara müdahale süresi ortalama 10 dakikanın altına indirilmiştir. Böylece, küresel ısınmanın beraberinde getirdiği yangın sayısındaki artışa karşın yangın başına düşen yanan alan miktarının tarihsel olarak azalma eğilimi göstermesi sağlanmıştır.

AFAD, Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün değerlendirmeleri ışığında meydana gelebilecek aşırı sıcaklar, ani ve şiddetli yağışlar ile orman yangınları gibi afetlere yönelik hazırlıklarını titizlikle sürdürmektedir. Bu kapsamda, vatandaşlarımızın uyarılması ve kamu kurumlarının hazırlıkları için TAMP ve Ulusal Orman Yangınları Müdahale Planı (UOYMP) doğrultusunda gerekli hazırlık ve müdahale faaliyetleri bütünleşik afet yönetimi anlayışıyla yürütülmektedir.

UOYMP'ye göre, aşırı sıcaklıklar sonucu oluşabilecek orman yangınları ve buna bağlı riskli durumlarda Afet Güvenlik ve Trafik Grubu, AFAD İl Müdürlüğü, Jandarma, Emniyet ve yerel yönetimler koordinasyonunda kamu düzeni ve güvenliği önlemleri alınmaktadır.

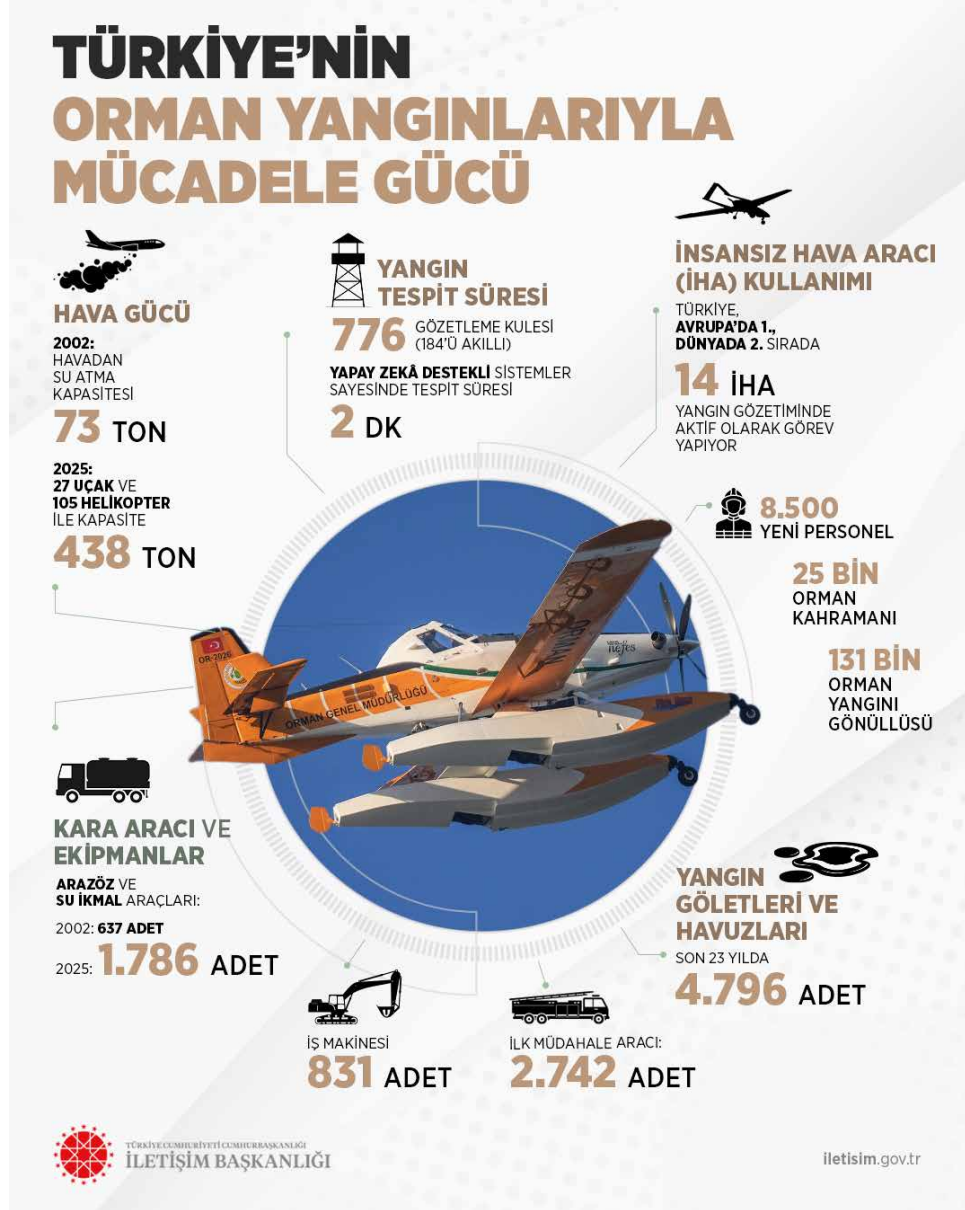
Bu kapsamda:

- Yangın bölgelerine erişimin kontrol altına alınması,
- Trafik akışının düzenlenmesi,
- Halkın can ve mal güvenliğinin sağlanması,
- Tahliye güzergâhlarının açık tutulması,
- Toplanma ve geçici barınma alanlarında asayişin sağlanması

konularında tedbirler uygulanmaktadır.

Ayrıca, TAMP kapsamında AFAD tarafından yangınlar sebebi ile konutları hasar gören ailelerin acil ihtiyaçları karşılanmakta, acil barınma desteği ve hasar gören konutların yeniden yapılması gibi faaliyetler yürütülmektedir. AFAD tarafından, 2025 yılında yangında meydana gelen hasarları karşılamak ve sonrasındaki faaliyetleri desteklemek amacıyla, konutları hasar gören aileler için 207 konteyner sevk edilmiş; toplam 160.114.242 TL ödenek gönderilmiştir.

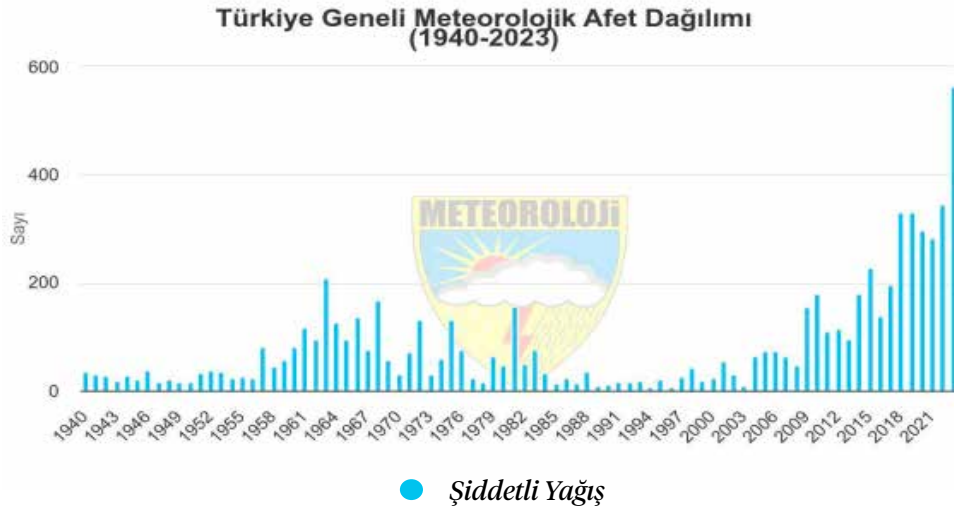

Sel ve Su Baskını

Türkiye’de sıklıkla meydana gelen afetlerden biri de sel/su baskını olaylarıdır. Seller, oluşum hızlarına göre yavaş gelişen, hızlı gelişen ve ani seller olarak sınıflandırılmaktadır. Genellikle, bir hafta veya daha uzun bir süre içinde gelişen sellere yavaş sel, bir-iki gün içinde oluşan sellere hızlı sel, saatlik süre içinde oluşan sellere ani sel denmektedir. Oluşum yeri bakımından da seller, kıyı seli, şehir seli, kuru dere seli, baraj/gölet seli ve akarsu (dere ve nehir) seli olarak adlandırılmaktadır. Sele, en çok nehir yataklarından taşmalar sonucu rastlanmakta; ani/ kuvvetli yağışlar ve kar erimesi sonucu taşmalar oluşmaktadır.

Nehir yataklarına gelen suyun sele dönüşmesinde yatakların amacı dışında kullanılması da oldukça etkili olmaktadır. Günümüzde, çarpık kentleşme sonucu dere yataklarının gecekondulaşma bölgesi haline gelmesi, ağaçlandırılması, doldurulması veya nehir yataklarının değiştirilmesi her yıl Türkiye’de büyük mal ve hatta can kayıplarına neden olmaktadır.

Ülkemizde sel felaketiyle mücadelede, İçişleri Bakanlığı (AFAD) başta olmak üzere, Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü başlıca aktörlerdir. Söz konusu kurumların koordineli çalışması afetle mücadelede kritik bir rol oynamaktadır. Bu noktada, AFAD’ın koordinasyon rolü ise kritik önemi haizdir.

29 Mayıs 2024 tarihinde AFAD ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü arasında yapılan “Sel ve Taşkın Risk Azaltma Protokolü” kapsamında, AFAD’tan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne 111 araç devredilmiş olup bu kurumun ekskavatör kapasitesi 816’ya ağır iş makinesi kapasitesi ise 5800’e yükselmiştir.

7.4. İyileştirme Faaliyetleri

2010-2019 yılları arasında 7269 Sayılı Kanun gereği afetlerden etkilenen hak sahiplerine “Evini Yapana Yardım” (EYY) sistemiyle 19.140 konut, ihaleli olarak 6.264 konut ve TOKİ aracılığı ile 25.596 konut olmak üzere, toplam 51 bin konut yapılarak teslim edilmiştir.

6 Şubat 2023 depremleri sonrasında il ve ilçe merkezlerinde 249.824 konut ve kırsalda 46.105 köy evi olmak üzere, toplamda 295.929 konut hak sahiplerine teslim edilmiştir.

Kentsel Konutlar

Hatay

Hatay

*Malatya**Diyarbakir*

*Osmaniye**Gaziantep*

Kahramanmaraş

Kırsal Konutlar

Şanlıurfa

*Malatya**Adıyaman**Kırsal Konutlar (İç Mekan)*

Lojistik Depolar

Meydana gelen afet ve acil durumlarda, acil barınma ihtiyacının ivedilikle karşılanması ve afetzedelerin ihtiyaçlarının sağlanması amacıyla, AFAD tarafından 27 ilimizde AFAD Lojistik Deposu, 54 ilimizde de AFAD Lojistik Destek Deposu kurulmuştur. Olası afetlerde kullanılmak üzere, yeterli miktarda çadır ve çadır içi malzemeler (yastık/çarşaf, battaniye, yatak) ile konteyner içi malzeme (buzdolabı, mutfak seti, ranza) stoğu bulunmaktadır.

Türkiye Afet Sonrası İyileştirme Planı (TASİP)

Ülkemizde doğa kaynaklı afetler, can ve mal kayıplarına yol açarak gündelik yaşamın devamlılığını önemli ölçüde etkilemekte; yapısal ve doğal çevrenin, tarihi ve kültürel mirasın zarar görmesine neden olmaktadır. Bu durum, afet sonrası hayatın normale dönmesi ile birlikte yapısal, sosyal ve ekonomik iyileştirmenin en kısa sürede ve etkin kaynak kullanımı ile yapılmasını gerektirmektedir. Türkiye Afet Sonrası İyileştirme Planı (TASİP) bu sürecin etkin şekilde yönetilmesini planlamak üzere Cumhurbaşkanlığı 12. Kalkınma Plan kapsamında bir çerçeve doküman olarak hazırlanarak 24 Mayıs 2025 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

TASİP’in ayrı bir bölümü olarak tasarlanan “TASİP-Uygulama Planı” ise afet yaşanan yerleşim biriminde iyileştirme faaliyeti yürüten kurumlarca her bir afete özel olarak planlamaya olanak sağlayacak şekilde hazırlanmış ve plana dahil edilmiştir.

İyileştirme planı çalışmaları afet öncesinden daha iyisini inşa etme yaklaşımı ile yürütülmektedir. Planlama sadece binaların iyileştirmesi değil; enerji, eğitim, sağlık, güvenlik altyapısı vb. tüm kamu hizmetlerinin afet öncesinden daha iyi verilmesi mantığıyla gerçekleştirilmektedir.

TASİP ile;

- Afet sonrası iyileştirme çalışmalarının planlı, sistematik, senkronize, kapsayıcı ve daha hızlı yapılmasının sağlanması,
- Bu alanda kurumlar arası iş birliğinin geliştirilmesi,
- Önceliklendirme yapılarak kaynakların etkin kullanımının sağlanması,
- İyileştirme faaliyetlerinin etkin bir şekilde izlenmesi ve değerlendirilmesi,
- İyileştirme faaliyetleri ve harcamalarına ilişkin raporlama yapılarak sonraki afetlerde afet yönetim kabiliyetinin geliştirilmesi,
- Mevcut iyileştirme süreçlerinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

TÜRKİYE AFET SONRASI İYİLEŞTİRME PLANI

Cumhurbaşkanlığı 12. Kalkınma Planı'nın 835/1. ve 2. tedbirleri kapsamında hazırlanmış, 24.05.2025 tarih ve 32909 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Amaçlar, stratejiler, süreç analizleri, ulusal ve yerel düzey organizasyon yapıları belirlenmiştir.

AMAÇ

Afetler sonrasında etkilenen tüm sektörlerde yürütülecek **iyileştirme ve yeniden yapılanma** faaliyetlerini görev ve sorumluluk düzeyinde planlamak, bu faaliyetlerin zaman ve maliyet açısından değerlendirilmesine olanak sağlayan bir yapı oluşturmak.

HEDEFLER

- Afet sonrası iyileştirme çalışmalarının planlı, sistematik, senkronize kapsayıcı ve daha hızlı yapılması,
- Kurumlar arası iş birliğinin geliştirilmesi,
 - Kaynakların etkin kullanımının sağlanması,
- İyileştirme faaliyetlerinin etkin bir şekilde izleme ve değerlendirilmesi.

KAPSAM

- **10 Sektör** (Barınma, Çevresel Varlıklar, Güvenlik, Enerji, Haberleşme, Kültürel ve Sosyal Hizmetler, Ulaşım, Su Altyapısı, Hizmet Binaları)
- **39 Temel Görev Alanı**
- **136 Alt Görev Alanı** detaylı olarak planlanmıştır.

YÖNETİM VE ORGANİZASYON

- **Ulusal Düzeyde Yönetim ve Organizasyon** (*Ulusal TASİP Kurulu*)
- **Yerel Düzeyde Yönetim ve Organizasyon** (*Yerel TASİP Kurulu*)

PAYDAŞLAR

16 bakanlık, 105 genel müdürlük, SBB, YÖK, TOBB, Türk Kızılay, Türk Diyanet Vakfı ve **64 üniversitenin** katkılarıyla kapsamlı bir iş birliği sağlanmıştır.

TASİP-UP (TASİP Uygulama Planı)

- 3 ya da 4. seviye afet sonrasında hazırlanacak olan plan 3 dijital formdan oluşur:
- **Tespit Formu**
 - **Takip Formu**
 - **Tatbik Formu**

7.5. Sivil Savunma, Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları

7.5.1. Ulusal Radyasyon Acil Durum Planı (URAP)

Cumhurbaşkanlığı tarafından 6 Nisan 2019 tarihinde onaylanarak yürürlüğe giren “Ulusal Radyasyon Acil Durum Planının” (URAP) amacı, yurt içinde veya yurt dışında meydana gelebilecek bir radyasyon acil durumu için ulusal seviyede ve il seviyesinde yapılacak planlamanın, gerçekleştirilecek müdahalenin ve uluslararası ilişkilerin yürütülmesinin esaslarını belirlemektir. URAP ile radyolojik ve nükleer olaylara müdahalenin esasları belirlenmiştir.

7.5.2. KBRN Savunma Strateji Belgeleri ve Eylem Planları

Ülkemiz sınırları içinde veya dışında gerçekleşip ülkemizi etkileyebilecek KBRN tehdit ve tehlikelerine karşı alınması gereken önlemleri ve yapılacak çalışmaları belirlemek üzere 2019-2023 yıllarına yönelik “Kimyasal Savunma Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmış, Cumhurbaşkanlığı tarafından uygun bulunarak yürürlüğe alınmıştır. İlaveten Radyolojik ve Nükleer (RN) Savunma ve Korunma Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2021-2025) da hazırlanmış ve Cumhurbaşkanlığı Makamı tarafından onaylanmıştır.

7.5.3. İkaz ve Alarm Sistemi Kurulumu Projesi (İKAS)

Düşman saldırıları ile KBRN tehdit ve tehlikelerine karşı alınacak tedbirler için hazırlıklı bulunmak ve halkı, ikaz ve alarm ile her türlü sivil savunma tedbirlerini zamanında aldirmaya sevk etmek amacıyla oluşturulan proje kapsamında, tüm illerimizde siren sistemlerinin kurulması ve yerleştirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

7.5.4. Afete Hazır Türkiye Bilinçlendirme ve Eğitim Projesi – 2021 Afet Eğitim Yılı

2013 yılında başlayan proje kapsamında, afet farkındalık eğitimi, arama ve kurtarma, yangın, sivil savunma uzmanları ve amirleri, ulusal ve uluslararası KBRN eğitimleri ile eğitici eğitimi konularındaki çalışmalar devam etmektedir. Projede öncelikli olarak aileler hedef alınmıştır. “Afete Hazır Aile” eğitimleri ile toplumun çok büyük kesiminin önce ev içinden başlayarak bilinçlendirilmesi planlanmış; devamında da okullarımızda tüm öğrenci, öğretmenlerimizin ve okul yöneticilerimizin yer alacağı “Afete Hazır Okul” eğitimlerine başlanmıştır. “Afete Hazır İş Yeri” eğitimleri ile ise iş yerlerinde tüm çalışanlarımızın afete karşı dirençli hâle getirilmesi öngörülmüş, ayrıca gönüllülük temelinde gençliği bir araya getirerek “Afete Hazır Gönüllü Gençler” kampanyalarıyla da gençlerimizin afetlere hazırlanması hedeflenmiştir.

Afet Eğitim Yılı

AFAD tarafından 2021 yılının Afet Eğitim Yılı olarak ilan edilmesiyle toplumda afet farkındalığının gelişmesi ve afet kültürünün yerleşmesi, yaşadığımız afet deneyimlerinden ders çıkarılarak edinilen bilgilerin kalıcılığının sağlanması, toplumda risk azaltma ve önlem alma konusunda davranış değişikliğinin oluşturulması amacıyla eğitim seferberliği başlatılmıştır.

İlgili bakanlıklarla iş birliği protokolü imzalanarak 2021 yılı boyunca kamu kurum ve kuruluşları, özel kuruluşlar, üniversiteler, medya organları, STK'lar ile iş birliği içerisinde yürütülen afet farkındalığı eğitim ve etkinlikleri düzenlenerek

56 milyon vatandaşımıza afet farkındalık eğitimi verilmiştir. Bu eğitimler takip eden yıllarda da verilmeye devam etmiştir. Afet Farkındalık Eğitimi verilen vatandaş sayısı 2022 yılında 33.228.076, 2023 yılında 15.922.255, 2024 yılında 7.556.418 ve 2025 yılı Eylül ayına kadar 2.885.309 olarak gerçekleşmiştir.

7.5.5. Afetlere Hazırlık Yılı Projesi

Afetlere dirençli bir Türkiye için toplumda önlem alma kültürünü önceleyen zihinsel dönüşümü gerçekleştirmek amacıyla “Afetlere Hazırlık Yılı” kampanyası Temmuz 2019’da başlatılmış, kampanya 2020 yılı sonunda tamamlanmıştır. “Huzur Mahallesi” teması ile başlayan kampanyada, her ay sırasıyla “Afet Riskini Anlamak”, “Afet Çantası”, “Toplanma Alanları”, “Afet Sigortası”, “Bina Güvenliği”, “İlkyardım”, “Gönüllülük”, “Yangın”, “Tatbikat”, “Afete Hazır Türkiye” gibi farklı temalar çerçevesinde vatandaşlarımızın afetlerde güvende kalmak için afet öncesi, esnası ve sonrası doğru bilgileri edinmesi sağlanmıştır.

7.5.6. AFAD Gönüllülük Sistemi

Afet yönetiminin herhangi bir evresinde gönüllü olarak rol almak isteyen kişilerin sürece dâhil edilmesi, görev alanlarının belirlenmesi, eğitimlerle kapasitelerinin desteklenmesi ve sistem içerisindeki performanslarının takip edilmesi amacıyla, AFAD Gönüllülük Sistemi 2019 yılı içerisinde aktif olarak hizmet vermeye başlamıştır. Afetlerde canla başla çalışmalara destek olan AFAD gönüllüsü olmak için Temmuz 2025 itibarıyla yapılan toplam başvuru sayısı 1.610.417, zorunlu eğitimini tamamlayan AFAD Gönüllüsü 352.327, Destek AFAD Gönüllüsü sayısı ise 75.766 kişiye ulaşmıştır.

7.6. Bilişim Alanında Yürütülen Çalışmalar

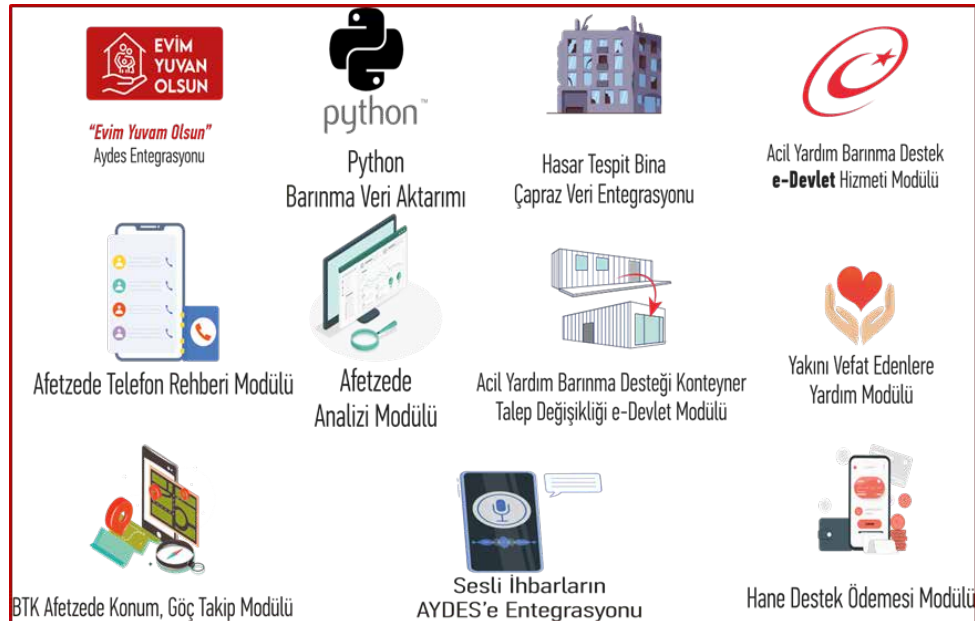
7.6.1. Afet Yönetimi Karar Destek Sistemi (AYDES)

Afet Yönetimi Karar Destek Sistemi (AYDES), afet öncesi ve sonrası tüm aşamalarda, doğru ve geçerli afet ve acil durum verisine ve analizlere vb. ulaşılmasını sağlayan, ağ tabanlı ve mobil uygulamalardan oluşan bir platformdur.

Afet Yönetimi ve Karar Destek Sistemi

AYDES, afet ve acil durum yönetimine ilişkin süreçlerin etkin bir biçimde yürütülebilmesi, gerek afet öncesi risk azaltma, hazırlık ve gerekse afet sonrası müdahale ve iyileştirme aşamalarında ihtiyaç duyulan bilişim altyapısı ve karar destek sistemi merkezli yönetim modelinin kurulması için üretilmiştir.

AFAD Acil Mobil Uygulaması vatandaşlarımızın afet öncesinde, afet anında ve afet sonrasındaki ihtiyaçlarını tek uygulamada karşılamak amacıyla geliştirilmiş, tüm IOS ve Android tabanlı cihaz kullanıcıları uygulamadan yararlanabilmektedir. Uygulama, bugüne kadar 8.545.612 kişi tarafından indirilmiştir.

- 18 il
- 768 siren birimi

- Ankara, Samsun, Ordu, Artvin, Bartın, Düzce

- İzmir, Aydın, Muğla, Van, Şırnak

- İstanbul, Bursa, Antalya, Hakkari

81 il genelinde yerel ses yayın sistemi merkezlerine (YSSM) entegre olunacaktır.

7.7. Uluslararası İnsani Yardım Faaliyetleri

Ülkemiz afet diplomasisi çerçevesinde, sadece yurt içinde değil, dünya genelinde birçok ülkede arama ve kurtarma faaliyeti ve insani yardım çalışmaları yürütmeye devam etmektedir. Bu kapsamdaki bazı insani yardım faaliyetleri şu şekildedir:

□ *Afganistan*

Afganistan'daki insani yardım ihtiyacı nedeniyle AFAD koordinasyonunda, Türk Kızılay ve STK'ların katkılarıyla 2024-2025 yılları arasında birden fazla 'İyilik Treni' hazırlanmıştır. Trenler kapsamında gönderilen malzemelerin toplamı 10.468 tona ulaşmıştır. Ayrıca, Afganistan'da 03 Eylül 2025 tarihinde meydana gelen deprem sonrasında, Kayseri'den bölgeye askeri uçakla 150 adet aile çadırı, 1.050 adet battaniye, 250 adet gıda kolisi ve 250 adet hijyen kolisi gönderilmiştir.

*Yardım malzemeleri taşıyan "İyilik Treni"nin 23'üncüsü
Afganistan'a hareket ederken kareler, 9 Eylül 2025*

AFAD'ın, Afganistan'daki 6.0 büyüklüğündeki depremin ardından bölgeye ulaştırdığı acil yardım çadırları, 6 Eylül 2025

□ Arjantin

Arjantin'de, 400 bin nüfusa sahip sahil kenti Bahía Blanca'da meydana gelen ve şehir nüfusunun %70'inin etkilendiği şiddetli fırtına ve sel felaketi sonrasında, Buenos Aires Büyükelçiliğimiz marifetiyle insani yardım malzemesi temininde kullanılmak üzere gerekli kaynak aktarılmıştır.

□ *Bangladeş*

2018 yılında Sağlık Bakanlığı iş birliği ile kamplarda yaşayan Arakanlı Müslümanların sağlık ihtiyaçlarını gidermek üzere, Türk Sahra Hastanesi açılmıştır. Hastanenin açıldığı 2018 yılından günümüze kadar geçen sürede, 1.453.108 poliklinik hizmeti gerçekleştirilmiştir. Halihazırda, Kutupalong mülteci kampında toplam 3.848 AFAD bambu evi bulunmakta olup; kampta meydana gelen aşırı yağışlar ve yangınlar neticesinde bugüne kadar toplam 4.606 adet bambu evin tamiraty yapılmıştır.

□ *Botsvana*

Bostvana'da, 2025 yılında birçok bölgede görülen yoğun yağış ve sel nedeniyle yaşanan can kayıpları ve altyapıda meydana gelen tahribatlara karşı ilgili yardım malzemelerinin yerinden temin edilerek ulaştırılması için Gaboron Büyükelçiliğimiz aracılığıyla gerekli kaynak aktarılmıştır.

□ *Burundi*

Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nin (KDC) doğusunda yaşanan çatışmalar nedeniyle 2025 yılı içerisinde Burundi'ye 30-35 bin KDC vatandaşı sığınmak zorunda kalmış, Burundi'nin ve Birleşmiş Milletler'in mülteci statüsü verilen KDC vatandaşları için acil yardım çağrısında bulunduğu bildirilmiştir. Bu doğrultuda, Bujumbura Büyükelçiliğimiz aracılığıyla ihtiyaç duyulan malzemelerin bir kısmının yerinden temin edilip ulaştırılması için gerekli kaynak aktarılmıştır.

□ *Ekvador*

Ekvador'da ülkeyi etkisi altına alan şiddetli yağışlar sonrasında, hayatını kaybedenler olmuş, temiz içme suyu tankları, gıda ve hijyen malzemesi başta olmak üzere çeşitli insani yardıma ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda, yürütülen çalışmalara destek olmak amacıyla Santa Ana bölgesindeki ihtiyaç sahipleri için AFAD tarafından 626 insani ilk müdahale kiti tedarik edilerek Kito Büyükelçiliğimiz aracılığıyla bölgeye aktarılmıştır.

□ *Filistin*

Ülkemizin Gazze'ye yönelik insani yardımları, hem uluslararası kurum/kuruluşlar hem de bölge ülkeleri vasıtasıyla yürütülmektedir. Bu kapsamda, Birleşmiş Milletler Yakın Doğu'daki Filistinli Mültecilere Yardım ve Bayındırlık Ajansı (UNRWA) eliyle 9.193 tonluk un ve 50.000 adet branda yardımı gerçekleştirilmiştir.

Mısır üzerinden Gazze'ye gerçekleştirilen operasyonlar ise yardımların bir diğer boyutunu oluşturmaktadır. Ülkemizin Gazze'ye yönelik insani yardımlarının Refah Sınır Kapısı üzerinden Mısır Kızılai'ı ile iş birliği halinde Gazze'ye ulaştırılması sağlanmakta ve bu doğrultuda yardımların ulaştırılmasında Mısır içerisindeki iç lojistik (indirme, nakliye, depolama vb.) ağı kullanılmaktadır. İlgili sevk süreçleri Mısır Kızılaiı tarafından yapılmaktadır. Mısır üzerinden Gazze'ye 3.691 ton gıda ve 351 adet geçici barınma konteyneri gönderilmiştir.

2023, 2024 ve 2025 yıllarında yürütülen çalışmalarla hava köprüsü, gemi seferleri, yerelden temin ve UNRWA iş birliğinde gönderilen insani yardım malzemelerinin toplamı yaklaşık 101.725 tondur.

□ Güney Sudan

Güney Sudan Cumhuriyeti İslam Konseyi Sekreteryası tarafından Ramazan ayında 10.000 aileye gıda kolisi, 1.000 aileye kıyafet yardımı ve ramazan ayı boyunca iftar çadırlarında 50.000 kişiye yemek dağıtım projesi için 920.080 dolar nakdi yardıma ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Bu kapsamda, Juba Büyükelçiliğimiz marifetiyle insani yardım malzemesi temininde kullanılmak üzere gerekli kaynak aktarılmıştır.

□ İspanya

29 Ekim 2024 tarihinde Valencia bölgesinde gerçekleşen sel afeti sonrasında 6 kişilik ekip İspanya'nın yardım çağrısı üzerine İspanya'da görevlendirilmiştir. Bölgede çalışmalar yürüten ekibe, yerel otorite tarafından bölgede yürütülen balçık temizleme ve iyileştirme çalışmaları kapsamında atık konteyneri ve yol temizleme aracı ihtiyacı olduğu bilgisi verilmiştir.

Bu kapsamda 250 adet 1.100 litre kapasiteli plastik atık konteyneri tedarik edilerek yerel otoriteye teslimi sağlanmıştır. İspanya makamları tarafından talep edilen 2 adet yol temizleme aracı da teslim edilmiştir.

□ Myanmar

28 Mart 2025 tarihinde Myanmar'ın Sagaing bölgesindeki şiddetli depremler sonrasında, ülkedeki askeri rejim 6 bölgede "acil durum" ilan etmiş; uluslararası toplumu Myanmar'a ivedilikle insani yardım göndermeye çağırmıştır. Bu kapsamda, AFAD tarafından deprem bölgesindeki ihtiyaç sahipleri için solar

lamba, mutfak kiti, kuru gıda, ilaç ve tıbbi yardım seti gibi insani yardım malzemeleri içeren 500 adet yardım kolisi ve 65 adet çadır tedarik etmek üzere Nepido Büyükelçiliğimiz hesabına gerekli kaynak aktarılmıştır.

□ *Pakistan*

Pakistan'ın kuzeydoğusunda günlük hayatı olumsuz etkileyen hava kirliliği sonrasında, maske yardımına ihtiyaç duyulması sebebiyle ilk aşamada yoksul ve kırılgan kesimlere dağıtılmak üzere, 50.000 adet N95 maskesini içeren insani yardım malzemesi havayoluyla Pakistan'a ulaştırılmıştır. Ayrıca, Türk Kızılay vasıtasıyla ilave 50.000 adet EN149 maskesinin de ulaştırılmasıyla toplamda 100.000 adet maske yardımı gerçekleştirilmiştir.

□ *Sudan*

Sudan'da merkezi hükümet güçleri ile Hızlı Destek Kuvvetleri arasında yaşanan silahlı gerilimler nedeniyle Port Sudan'da bulunan bir mazot deposunda çıkan ve kontrol altına alınamayan yangına müdahale maksadıyla, 50 adet yangın söndürme hortumu, 50 adet gaz maskesi ve 50 adet yangın söndürme kıyafeti Sudan'a ulaştırılmıştır.

□ *Suriye*

İdlib Bölgesinde sınırımıza göç edenlere yönelik "Bir Aradayız İdlib'in Yanındayız" kampanyası kapsamında, 371 alanda 116.731 briket ev inşa edilmiş ve bu evlere 110.444 aile yerleştirilmiştir. Suriyelilerin gönüllü, güvenli ve onurlu geri dönüşlerinde yanlarında olmaya devam etmek maksadıyla, Suriye'ye 7.800 tır/kamyon insani yardım malzemesi gönderilmiştir. Ayrıca, toplamda 210 bin adet gıda kolisi Suriye/Çobanbey AFAD Lojistik Merkezine sevk edilmiştir.

7.8. Acil Durum Yönetimi

7.8.1. Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi Başkanlığı (GAMER)

2009 yılında AFAD’ın kurulması ile kriz yönetimi anlayışından risk yönetimi anlayışına geçiş süreci başlatılmıştır. Bu kapsamda, 2011 yılında Başbakanlık AFAD Başkanlığınca “Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri Yönetmeliği”nin yürürlüğe konulması ile birlikte, Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılarak kriz yönetiminden risk yönetimine geçiş süreci tamamlanmıştır.

Akabinde, güvenlik ve asayiş alanında faaliyet gösteren birim ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğini sağlamak üzere, Bakanlık merkez ile 81 ilde GAMER’ler faaliyete geçirilmiştir. GAMER 7/24 esasına göre çalışmaktadır.

Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi (GAMER)

GAMER’in Misyonu: Kamu düzeni ve güvenliğini, bireylerin temel hak ve hürriyetlerini, toplumun huzur ve güvenliğini temin etmeye yönelik faaliyetler ile doğa, insan ve teknoloji kaynaklı acil durumlarda ortaya çıkabilecek her türlü güvenlik riskinde, bütünlük bir yönetim anlayışı ile olay öncesi, esnası ve sonrasında Bakanlık merkez birimleri, bağlı kuruluşlar, valilikler, mahalli idareler, diğer bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar, özel sektör ve STK’lar arasında koordinasyon ve iş birliğini sağlamaktır.

GAMER’in Vizyonu: Güvenli ülke, güvenli toplum için etkin koordinasyon, hızlı ve doğru haberleşmedir.

Bakanlık merkez birimlerinin yanı sıra EGM, JGK, SGK, GİB ve AFAD; GAMER Başkanlığı ile koordineli bir şekilde çalışmaktadır. GAMER Başkanlığının bilgi ve veri akışı, GAMER bünyesindeki kesintisiz ve güvenli iletişim sistemi üzerinden yapılmaktadır.

GAMER Başkanlığı, çeşitli kaynaklardan edininip değerlendirdiği bilgileri ivedi olarak Bakanlık Makamına, Cumhurbaşkanlığı Devlet Bilgi Koordinasyon Merkezine ve ilgili diğer mercilere iletmekte ve konu ile ilgili koordinasyonu sağlamaktadır.

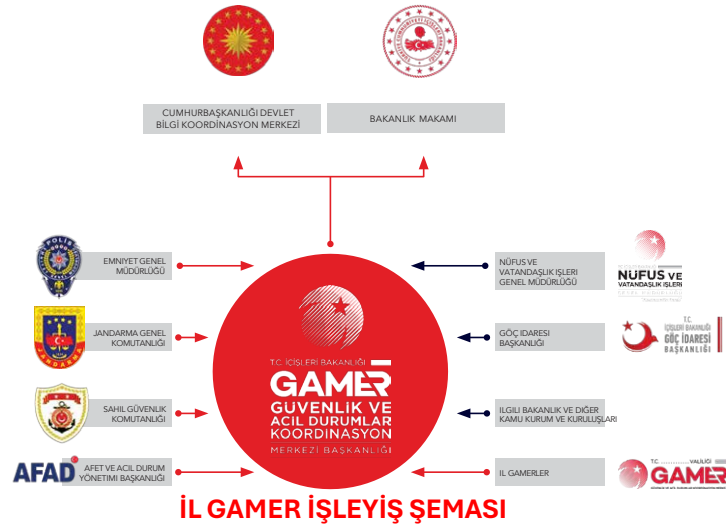
GAMER Başkanlığının temel haber kaynakları il GAMER'ler, ildeki kolluk kuvvetleri ile AFAD'dır. Güvenlik kaynaklı acil durumlarda Göç İdaresi Başkanlığı ve Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün yanı sıra ilgili diğer bakanlık, kamu kurum ve kuruluşlarından da gerekli bilgi ve veri akışı sağlanmaktadır.

GAMER'in görevleri;

- Olay öncesi, sonrası ve sonrası süreçleri bütünlüklü bir yönetim anlayışı ile etkin bir şekilde planlamak, takip ve koordine etmek,
- Gerekli analiz ve planlama çalışmalarını yapmak, çözümler üretmek, eğitimler düzenlemek,
- Görev ve sorumluluk alanıyla ilgili bütünlüklü görüntü, bilgi ve veri sistemleri oluşturmak,
- Bakanlık merkez birimleri, bağlı kuruluşlar, valilikler, mahalli idareler, diğer bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar, özel sektör ve STK'lar arasında koordinasyon ve iş birliği sağlamak,

- Bakanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi (AADYM) görevini yerine getirmek, TAMP kapsamında Bakanlığın sorumluluğuna verilen çalışma gruplarına ilişkin iş ve işlemleri yürütmek, koordinasyonu sağlamak,
- Sivil savunma ve seferberlik hizmetlerine ilişkin ilgili mevzuatla Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek,
- Kritik altyapı, tesis ve yatırımların güvenliğini sağlayan kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlamak,
- Güvenlik kaynaklı acil durumların yaşanan ilin imkânlarının yeterli olmaması halinde merkezi idare, kurum ve kuruluşlar ile iller arası ihtiyaçların karşılanmasına yönelik yapılan çalışmaları koordine etmek,
- Cumhurbaşkanlığı Devlet Bilgi Koordinasyon Merkezi ile Bakanlık arasındaki bilgi akışı ve koordinasyonu sağlamaktır.

GAMER tarafından, güvenlik kaynaklı acil durumlarda ortaya çıkabilecek tehlike ve risklerin önceden tespiti, zararları önleyecek veya en aza indirecek tedbirlerin alınması, olaya müdahale eden kolluk birimleri arasında koordinasyon ve iş birliği sağlanması ve olay sonrasındaki iyileştirme çalışmaları bir bütünlük içerisinde yürütülmektedir.

GAMER Başkanlığı ile diğer bakanlık, kurum ve kuruluşlar, ihtiyaç halinde ilgili STK'lar ve özel sektör kuruluşları arasında karşılıklı yardımlaşma ve iş birliğine gidilmektedir. Benzer biçimde, İl GAMER'ler ile valilik birimleri, komşu iller, ihtiyaç halinde ilgili STK'lar ve özel sektör kuruluşları arasında aynı şekilde yardım ve iş birliği tesis edilmektedir. Gerek duyulan hallerde ise GAMER Başkanlığı ile irtibata geçilmektedir.

7.8.2. 112 Acil Çağrı Merkezleri

Ülkemizde 112 Acil Çağrı Merkezlerinin Tarihçesi ve Gelişimi

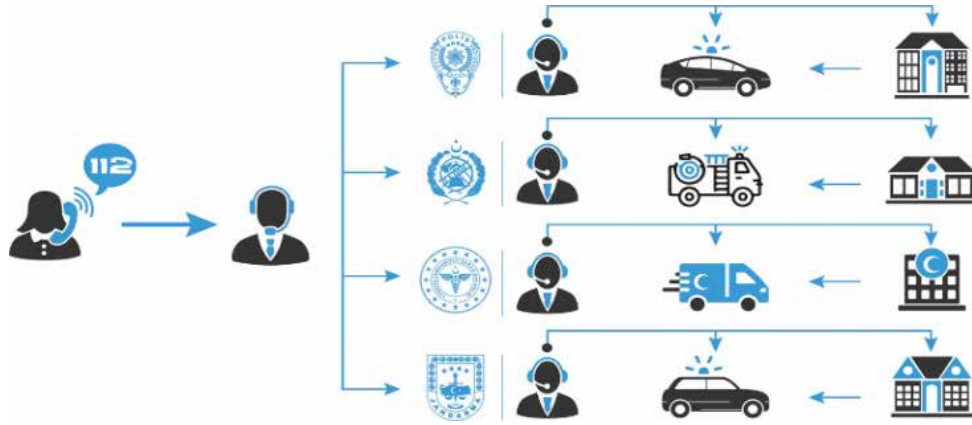
Avrupa Birliği Konseyi, 29 Temmuz 1991 tarih ve 91/396 sayılı kararı ile “112” hattının üye devletlerin telefon ağlarında “Tek Avrupa Acil Çağrı Numarası” olarak kullanımını öngörmüştür. Telekomünikasyon Kurulu, AB müktesebatına uyum çerçevesinde, 11 Mart 2002 tarihinde aldığı karar ile hâlihazırda ülkemizde sadece sıhhi imdat çağrıları için kullanılan 112 kısa numarasının ulusal kapsamda tek acil çağrı numarası olarak tahsis edilmesine karar vermiştir. Bu kapsamda, 06 Nisan 2005 tarihinde Antalya pilot il olarak belirlenmiştir. 2009 yılında Antalya 112 Acil Çağrı Merkezi Türkiye'nin ilk çağrı merkezi olarak hizmet vermeye başlamıştır. 2021 yılı Temmuz ayı itibarıyla 112 Acil Çağrı Merkezleri 81 ilde faaliyete geçmiştir. Günümüzde, 81 ilin tamamında 112 Acil Çağrı Merkezlerinde yeni nesil 112 yazılımı kullanılmaktadır.

112 Acil Çağrı Merkezlerinin Kuruluş Amacı ve Çalışma Sistemi

112 Acil Çağrı Merkezi Projesiyle kişilerin acil durumlarda, birden çok numara yerine tek bir numarayı (112) bilmeleri ve kullanmaları, acil çağrı alındıktan sonra ihtiyaç duyulacak tüm acil yardım ekiplerinin koordine edilmesinin sağlanması, kurumların asılsız ihbar ve asılsız çağrılar nedeniyle artan iş yükünün azaltılması ve daha etkin çalışmalarının sağlanması amaçlanmaktadır.

112 Acil Çağrı Merkezleri dürüstlük, tarafsızlık, eşitlik, sorumluluk ve gizlilik ilkeleri doğrultusunda, vatandaşlarımıza, yabancılara ve engellilere 7/24 kesintisiz hizmet sunmaktadır. 112 Acil Çağrı Merkezi arandığında, eş zamanlı olarak arayan kişinin adres ve konum bilgisi 112 Acil Çağrı Merkezine iletilmektedir. Çağrı karşılayıcı personel, olaya ilişkin genel bilgileri aldıktan sonra bu bilgileri yazılım üzerinden aynı salon içinde bulunan ilgili birimlerin çağrı yönlendirici personeline aktarmaktadır. Bu sayede 112 Acil Çağrı Merkezi esnek, etkili, hassas ve akıllı altyapısıyla acil durum ve afet anlarında ilgili haberleşme grubunun omurgasını oluşturarak diğer birimlerle koordinasyon halinde olaylara etkin çözümler sunmaktadır.

112 Acil Çağrı Merkezlerinin Ülke Güvenliği ve Kamu Düzenindeki Rolü

112 Acil Çağrı Merkezleri, sadece acil çağrı ve yardımı kolaylaştırmakla kalmamakta; aynı zamanda ülke çapında etkin, hızlı ve organize güvenlik hizmeti sunulmasına destek sağlayarak kamu düzeni ve ulusal güvenliğe doğrudan katkıda bulunmaktadır. Bu kapsamda 112 Acil Çağrı Merkezleri:

Koordineli Müdahale ile Etkin Güvenlik Sağlar

112 Acil Çağrı Merkezleri, paydaş kurumlar arasında koordinasyon sağlamaktadır. Örneğin, bir trafik kazasında hem ambulans hem polis hem de itfaiye gerekebilmekte; 112 Acil Çağrı Merkezleri sayesinde tüm birimler eş zamanlı yönlendirilebilmektedir. Bu durum, hızlı ve organize müdahaleyi mümkün kılarak kamu düzeni ve güvenliğine katkı sunmaktadır.

❑ *Veri Toplama ve Analiz ile Suçla Mücadele Güçlenir*

112 Acil Çağrı Merkezleri, gelen çağrıları kayıt altına almakta ve analiz etmektedir. Bu sayede suç oranlarının yoğunlaştığı bölgeler, acil durum türleri ve zamanları tespit edilebilmektedir. Bu veriler, güvenlik güçlerinin önleyici tedbirler almasına katkı sağlamaktadır.

❑ *Afet ve Olağanüstü Durumlarda Merkezi Koordinasyon İmkânı Sunar*

Deprem, sel, yangın gibi büyük afetlerde tek merkezden yönlendirme yapılması, kriz yönetimi ve koordinasyonunu kolaylaştırmaktadır. Bu durum, hem vatandaş güvenliğini hem de genel kamu düzenini doğrudan etkilemektedir.

❑ *Uzman Personel Tarafından İhbarlar Değerlendirilerek Zamandan ve Kaynaktan Tasarruf Sağlanır*

112 Acil Çağrı Merkezi personeline düzenli aralıklarla eğitimler verilmektedir. Eğitim alan 112 Acil Çağrı Merkezi personeli ihbarları değerlendirerek, asılsız ihbarlara müdahale edilmesini önlemektedir. Böylece ekipler, gerçek acil durumlar için daima hazır durumda olmakta; gereksiz yere ekip yönlendirme ya da zaman kaybı yaşanmamaktadır. Bu durum, kamu düzeni ve zaman yönetimi açısından kritik öneme sahiptir.

112 Acil Çağrı Merkezlerine Nasıl İhbarda Bulunulabilir?

□ Sesli Arama

112 Acil Çağrı Merkezleri mobil veya sabit telefondan aranabilmektedir. Kişi hangi ilde bulunuyor ise o ilin 112 Acil Çağrı Merkezine ulaşmaktadır. Mobil cihazlarından arayan ihbarcıların GPS üzerinden hesaplanan hassas konum verileri çağrı karşılayıcı ve çağrı yönlendiriciler ile paylaşmakta, böylece ekipler olay yerine daha hızlı ulaşabilmektedir.

□ 112 SMS İhbarları

Acil yardım talebi olan kişiler, 112 Acil Çağrı Merkezlerine kısa mesaj (SMS) yoluyla da ihbarda bulunabilmektedir. 112'ye SMS ile ihbarda bulunurken çağrı karşılayıcının durumunun aciliyetine dair bir değerlendirme yapabilmesi ve en kısa sürede yardım gönderebilmesi için ilk mesaja mümkün olduğunca fazla bilgi (konum veya açık adres, acil durumun ne olduğu vb.) eklenmesine dikkat edilmelidir.

Çağrı karşılayıcı, mesajınıza yanıt vererek ek bilgi talep edebilmektedir. İhbarcıdan alınan bilgiler doğrultusunda doldurulan vaka formu, sesli aramada olduğu gibi ilgili kurum/kurumların çağrı yönlendiricisine düşmektedir. Sonrasında acil müdahale ekipleri olay yerine yönlendirilmektedir.

WEB İhbarları

112'ye web aracılığıyla ihbarda bulunmak isteyen kişiler, "ihbar.ng112.gov.tr" web sitesini kullanabilmektedir. İhbarcı tarafından olay/vaka açık adresi, ilgili güvenlik birimi (Emniyet ya da Jandarma) ve olay/vaka detayı bilgileri forma işlendikten sonra ihbarcının kişisel bilgilerinin de doldurulması gerekmektedir.

Yabancı Dil İhbarları

13 Haziran 2018 tarihinden itibaren hem ülkemizde yaşayan yabancıların hem de turistlerin acil çağrı ve yardım ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla, 4 yabancı dilde (Almanca, Arapça, İngilizce ve Rusça) acil çağrı ve yardım hizmeti verilmektedir.

Bu kapsamda, 112'yi arayan ve Türkçe bilmeyen kişiler ile iletişim, çağrı karşılayıcı personel ile Ankara'da bulunan yabancı dil tercümanlarının konferans görüşmesiyle sağlanmaktadır.

Engelsiz 112

2019 yılında devreye alınan Engelsiz 112 uygulaması ile engelli vatandaşlarımız, ücretsiz olarak kişisel telefonlarına indirecekleri mobil uygulama aracılığıyla 112 Acil Çağrı Merkezine anında bildirimde bulunabilmektedir. 112 personeli ile görüntülü konuşma başlatabilmekte ya da anlık mesajlaşma ile yine uygulama üzerinden yaşadığı (sağlık, güvenlik, yangın vb.) sorunları aktarabilmektedir. Ayrıca vatandaşlarımız, dilerse uygulama üzerinden hâli hazırda var olan sağlık problemlerini kayıt altına alabilmekte; acil durumda ulaşılabilecek yakınlarının iletişim bilgilerini sisteme girerek 112 personelinin "Acil Çağrı" anında bu bilgileri görmesini sağlayabilmektedir.

Engelsiz CİMER

112 Acil Çağrı Merkezi ve CİMER'in başvuru alım ve takip sistemlerinin birbirine benzer özellikleri bulunması nedeniyle Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi ile İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü arasında yürütülen Engelsiz CİMER Projesi ile işitme ve konuşma engelli vatandaşlarımızın görüntülü olarak CİMER'e başvuru yapmaları ve başvurularına verilen cevap sonrası cevabın yine görüntülü olarak işaret dili tercümanları tarafından kendilerine tercüme edilmesi sağlanmaktadır.

E-Çağrı

Uyumlaştırılmış Araç İçi Acil Çağrı Sistemi Projesi, 112 acil çağrı numarasına bağlı olarak çalışan bir çağrı sistemini ifade etmektedir. Bu sisteme sahip olan bir araç, kaza yaptığında sistem otomatik ve/veya manuel olarak devreye girmektedir. 112 Acil Çağrı Merkezi, arayan aracın konum bilgisini araçta bulunan GPS ile tespit etmekte ve araçta bulunan sensörler sayesinde meydana gelen hasarı da yaklaşık olarak hesap edebilmektedir. Çarpma ile birlikte devreye giren sistem sayesinde, araç içerisinde bulunan kişiler ile 112 Acil Çağrı Merkezinde bulunan görevliler karşılıklı olarak görüşebilmektedir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 22. Lojistik Merkezi açılış töreninde, 18 Şubat 2015

“Türkiye, dijitalleşme sürecinde 900'den fazla kurumunun 6 bin 800'den fazla hizmetiyle 61 milyon kullanıcı sayısına ulaşan e-Devlet kapısı uygulamasıyla dünyada ilk sıralara yerleşmiştir.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan
"e-İnsan" programının tanıtım töreni
18 Ekim 2022

KİMLİK PAYLAŞIMI SİSTE

Mi

8. Bölüm

Nüfus Hizmetleri

8. Nüfus Hizmetleri

Ulusal ve yerel çapta nüfus istatistikleri, devletlerin hem güncel hem de geleceğe yönelik nüfus politikalarını oluşturmada büyük önem taşımaktadır. Nüfus dinamiklerini ve istatistiklerini zamanında ve güvenli bir şekilde izleyen ülkeler, kamu hizmetlerinin sunumunda etkinliğin ve verimliliğin sağlanması için önemli bir avantaja sahip olmaktadır. Bu çerçevede, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün üstlenmiş olduğu görev ve sorumluluklar devletin uzun vadeli politikaları açısından önem arz etmektedir.

Ülkenin en önemli kaynağı olan nüfusa ilişkin iş ve işlemlerin yürütüldüğü bu kurum, son derece köklü bir geleneğe sahiptir. Genel Müdürlüğün bugünkü çağdaş kurumsal kimliği bu geçmişin üstüne bina edilmiştir. Bu bağlamda:

- 1831 yılında, ülke dâhilinde ilk kez merkezi bir nüfus kayıt sistemi kurulmuştur.
- Aynı yıl maliye, nüfus ve istatistik işlerine bakmak üzere Ceride Nezareti kurulmuş ve böylece Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün temelleri atılmıştır.
- 1881 yılında, Sicil-i Nüfus Nizamnamesi yayınlanmış ve ilk defa “Sicil-i Nüfus Kütükleri” (Atik) oluşturulmuştur.
- 1904 yılında, ülke genelinde ilk defa nüfus sayımı gerçekleştirilmiştir. Kişiler “müsvedde” olarak adlandırılan defterlere, ardından da nüfus müdürlüklerinde kullanılan “Esas Nüfus Kütüklerine” kaydedilmiştir.
- 1914 yılında, Nüfus İdaresinin yetki ve görevleri Dâhiliye Nezareti bünyesinde yeniden düzenlenmiş ve kurum Nüfus Müdüriyeti adını almıştır.
- 1915 tarihli Nüfus Nizamnamesi ile nüfus idarelerinin kuruluş ve görevleri kurumsal bir çerçeveye kavuşturulmuştur.
- 1927 yılında, Cumhuriyet Dönemi’nin ilk nüfus sayımı yapılmıştır.
- 1928 yılında, 1312 sayılı “Türk Vatandaşlığı Kanunu” yürürlüğe konulmuştur.
- 1934 yılında, “Soyadı Kanunu” ile her aile ve kişi soyadı almış; unvan ile lakaplar kaldırılmıştır.
- 1974 tarihinde, 1587 sayılı “Nüfus Kanunu” ile nüfus hizmetleri yeniden düzenlenmiştir.

- 29 Nisan 2006 tarihinde, hâlen yürürlükte bulunan 5490 sayılı “Nüfus Hizmetleri Kanunu” kabul edilmiştir.
- 10 Temmuz 2018 tarihli 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile ise Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri yeniden düzenlenmiş ve kurum günümüzdeki yapısına kavuşmuştur.

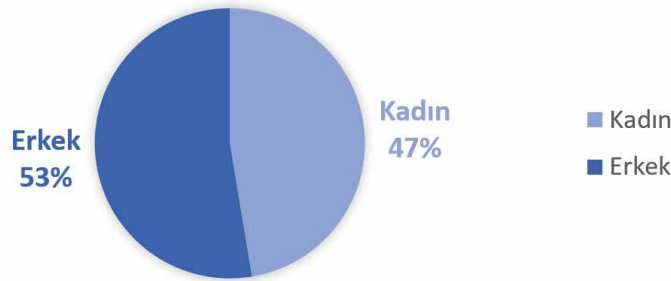
8.1. Nüfus Teşkilatının İdari Yapısı

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, iki asırlık yüksek idari ve teknik tecrübesiyle görev alanı içerisindeki faaliyetleri zamanında, eksiksiz ve hatasız şekilde yerine getirmektedir. Kurum, Türkiye genelinde 1.083 hizmet noktasında günlük ortalama 100 bin yüz yüze işlem ile e-Devlet hizmetleri kapsamında günlük 400 bin uzaktan işlem gerçekleştirmektedir.

2024 yılı içerisinde vatandaşlarla yüz yüze 25.738.195 işlem; e-Devlet Kapısı üzerinde ise 151.927.756 işlem yapılmıştır. Genel Müdürlük, doğumdan ölüme kadar geçen süreçte yürütülen tüm kayıt işlemlerini, “odağına insanı alarak güvenilir, etkin, kaliteli ve sürdürülebilir hizmet sunmak” vizyonu ile gerçekleştirmektedir.

İçişleri Bakanlığının merkez teşkilatı hizmet birimleri arasında yer alan Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü; merkezde 4 Genel Müdür Yardımcılığı, 10 Daire Başkanlığı ve 40 Şube Müdürlüğü bünyesinde görev yapan 824 personel ile hizmet sunmaktadır. Taşra teşkilatı ise valilik ve kaymakamlıklara bağlı olarak faaliyet gösteren il ve ilçe müdürlüklerinden oluşmaktadır. Bu kapsamda, nüfus hizmetleri Türkiye genelinde 1.083 hizmet noktasında 9.000 personel tarafından yürütülmektedir.

MERKEZ VE TAŞRA TEŞKİLATI ÇALIŞANLARININ CİNSİYET DAĞILIMI

1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne yüklenen şu görevleri yerine getirmektedir:

- Ülke nüfusunun yapısı, nitelikleri, nüfus hareketlerindeki gelişmelere göre izlenecek politikaların tespitine dair çalışmaları ilgili kuruluşlarla iş birliği içinde yürütmek ve belirlenecek esasların uygulanmasını sağlamak,
- Nüfus hareketlerini takip etmek ve değerlendirmek, merkezde bir nüfus bilgi bankası kurmak, aile ve hayat istatistiklerine ait verileri toplamak, ilgili kuruluşlarla iş birliği içerisinde yayımlamak,
- Nüfus hizmetlerini düzenlemek, yürütmek, takip etmek, denetlemek ve değerlendirmek; usulüne göre tesis edilmemiş kayıtların silinmesine karar vermek, maddi hataları düzeltmek, aile kayıtlarını birleştirmek, mükerrer kayıtları tespit ederek gerekli işlemleri yapmak ve nüfus hizmetleri ile ilgili olarak diğer bakanlık, kurum ve kuruluşlar arasında eş güdüm sağlamak,
- Vatandaşlık işlemlerini yürütmek; vatandaşlığın kazanılması, kaybı ve göçmen olarak kabule ilişkin işlemleri gerçekleştirmek, vatandaşlık kanunlarını uygulamak, vatandaşlık anlaşmazlıklarını karara bağlamak ve incelemelerini yapmak,
- Kimlik kartlarının (eski adıyla nüfus cüzdanlarının) yürürlük, değiştirme ve geçerlilik tarihlerini belirlemek, kimlik kartlarının üretiminde uygulanacak sistem ve teknolojiyi tespit etmek,
- Pasaport, sürücü belgesi ve benzeri belgelerde yer alacak bilgiler ile biyometrik verinin türünü, niteliğini ve alınma yaşını belirlemek; bu belgelerin tasarımı, temini, basımı, dağıtımı, teslimi, üretimi ve kişiselleştirilmesine ilişkin işlemleri yürütmek, ayrıca bu işlemlere dair usul ve esasları belirlemek.

Nüfus teşkilatı, günümüzde temel görev ve faaliyet alanlarını çeşitlendirmiş; diğer ülkelerin de benzer görevleri yürüten kurumlarına örnek teşkil eden çağdaş bir veri merkezi hâline gelmiştir. Nüfus İdaresi, farklı türlerde polikarbon kartların ve nüfus defterlerinin 7/24 saat üretiminin gerçekleştirildiği; kamu ve özel sektörün en gelişmiş endüstriyel üretim merkezlerinden biri haline gelmiştir. Sürekli gelişim anlayışıyla hareket eden Genel Müdürlük, haberleşme ve iletişim teknolojileri yatırımlarında kalite, verimlilik ve etkinlik arasındaki maliyet dengesini gözeten; kurumsal yapısını yeniliklere göre uyarlayan bir yapıya sahiptir.

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, geniş bir görev alanına ve hizmet kapsamına sahip olmasına rağmen yetkin personeli ve çağdaş bilişim sistemleri sayesinde kurumsal kapasitesini yüksek bir noktaya taşımıştır.

Genel Müdürlük, geçmişini koruyan ve geleceğe değer katan bir anlayışı esas almakta; hizmetlerini yenilikçi ve teknolojik yöntemlerle sunma misyonuyla hareket etmektedir. Ayrıca; nüfus, vatandaşlık ve adres hizmetlerinin yürütülmesinde, bilişim teknolojisindeki güncel gelişmelere koşut olarak uygun politikaların geliştirilmesi yönünde çalışmalar sürdürmektedir.

Nüfus ve Vatandaşlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Nüfus hizmetlerinin yürütülmesinde en önemli unsurlardan biri olan nüfus kütüklerinin tutulması ve nüfus olaylarına ilişkin dayanak belgelerinin arşivlenmesi; kişilerin kimliği, yerleşim yeri adresi, medeni hâli, aile bağları ve vatandaşlığının belirlenmesi ile belgelendirilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Kişilerin yerleşim yeri adresi ve diğer adreslerine ilişkin bilgilerin tutulmasına yönelik işlemler ile Ulusal Adres Veri Tabanı ile Merkezî Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) veri tabanının ilişkilendirilmesi ve adres bilgilerinin paylaşımına dair süreçler de bu kapsamda kritik bir rol oynamaktadır.

8.2. Nüfus Hizmetleri Alanında Temel Politikalar ve Öncelikler

Vatandaşlarımızın taleplerinin hızlı ve etkin bir şekilde karşılanması amacıyla hizmet kalitesinin sürekli geliştirilmesi, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün vazgeçilmez politikalarından biridir. Genel Müdürlük tarafından yürütülen hizmetlerin özüne bakıldığında, nüfus verileri; oy kullanma, eğitim, sağlık, askerlik, vergi, sosyal güvenlik ve sosyal yardım gibi pek çok kamu hizmetinin yanı sıra özel sektör uygulamalarında da temel referans verisi olarak kullanılmaktadır. Yürütülen hizmetlerin odağında yeniliğe açıklık ve kaliteyi esas alma ilkeleri bulunmaktadır. Bu doğrultuda Genel Müdürlük, nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinin sunumunda etkinliğini artırması amacıyla özgün ve yenilikçi birçok projeyi hayata geçirmiştir.

Bu kapsamda, kamu hizmetlerinin kullanıcı odaklı bir anlayışla çağdaşlaşması sağlanmakta; süreç iyileştirmeleri yapılarak hizmetler elektronik ortama taşınmakta ve e-Devlet Kapısı üzerinden vatandaşlara sunulmaktadır. Bu çerçevede, elektronik kimlik kartına yönelik düzenleme çalışmaları yürütülmekte ve kimlik kartının tüm kimlik doğrulama uygulamalarında kullanılabilir hâle getirilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, e-Devlet hizmet sunumunda ihtiyaç duyulan temel bilgi sistemlerine ilişkin ortak altyapı, hizmet ve standartların geliştirilmesine devam edilmekte, kurumsal bilgi sistemlerinin sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması için yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Bunun yanında; yeni teknolojik imkânlarla sahip, muhasebe odaklı bir bilişim altyapısı oluşturulmak üzere Dijital Arşiv Projesi çalışmaları devam etmektedir.

Merkezî Nüfus İdaresi Sistemi Projesi (MERNİS)

Dünyada meydana gelen sosyal, ekonomik, siyasal, teknolojik ve kültürel gelişmelerin bir sonucu olarak kamu hizmetlerinde önemli dönüşümler yaşanmış; nüfus hizmetlerinin önemi artmıştır. Nüfus hizmetlerinin merkezî bir yapı içerisinde yürütülmesi kararı, 1972 yılında çıkartılan 1587 sayılı Nüfus Kanununa dayanmaktadır. Bu karar, 1976 yılında proje hâline getirilmiş, 1982 yılında ise Ortadoğu Teknik Üniversitesi tarafından sistem mühendisliği çerçevesinde çeşitli çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamda ilçelere bilgisayar donanımları temin edilerek projeye yönelik ilk uygulamalar gerçekleştirilmiştir.

1990'lı yıllarda bilgisayar ve iletişim teknolojilerinde yaşanan büyük gelişmelerin ardından, 1997 yılında çalışmalar hız kazanmış, ilçelere bilgisayar sistemlerinin kurulması ve sistemlerin çalışır hâle getirilmesinin ardından 1998 yılında veri girişi süreci başlatılmıştır. Bu kapsamda, 2000 yılı sonu itibarıyla 122.145.860 kişinin kaydı sisteme aktarılmıştır. Merkez ve ilçe düzeyinde kullanılacak yazılımlar aynı yıl içerisinde tamamlanmış; hazırlanan yazılımlar merkez ve 8 ilçede pilot uygulamaya tabi tutulmuştur. Bu uygulama sonrasında, 923 ilçe personeline sistem eğitimi verilmiş ve sonrasında sistem tüm ilçe bilgisayarlarına yüklenmiştir.

2003 yılında, nüfus hizmetlerinin otomasyonu sağlanarak hizmetlerin çağdaş bir yapıda yürütülmesi; nüfusa ilişkin verilerin güncel, doğru ve nitelikli biçimde toplanması; nüfus hizmetlerinin uygulanmasında etkinliğin ve sürekliliğin sağlanması amacıyla Merkezî Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) Projesi resmen hayata geçirilmiştir. 20 Ocak 2003 tarihinde yapılan törenle proje, Türkiye genelindeki tüm il ve ilçe nüfus müdürlüklerinde çevrim içi olarak faaliyete geçmiştir.

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilen ve faaliyet alanı her geçen gün genişleyen MERNİS sayesinde; doğum, evlenme, boşanma ve ölüm gibi temel nüfus olayları elektronik ortamda kayıt altına alınmakta ve güncellenmektedir. Bunun yanı sıra, sistem üzerinden vatandaşların günlük yaşamını önemli düzeyde etkileyen adres, kimlik kartı, pasaport ve sürücü belgesi gibi diğer hizmetler de yürütülmektedir. Ayrıca MERNİS, 2000 yılından günümüze kadar geliştirilen birçok önemli projenin -Kimlik Paylaşımı Sistemi (KPS), Dijital Arşiv Projesi, MAKS- temel altyapısını oluşturmuştur.

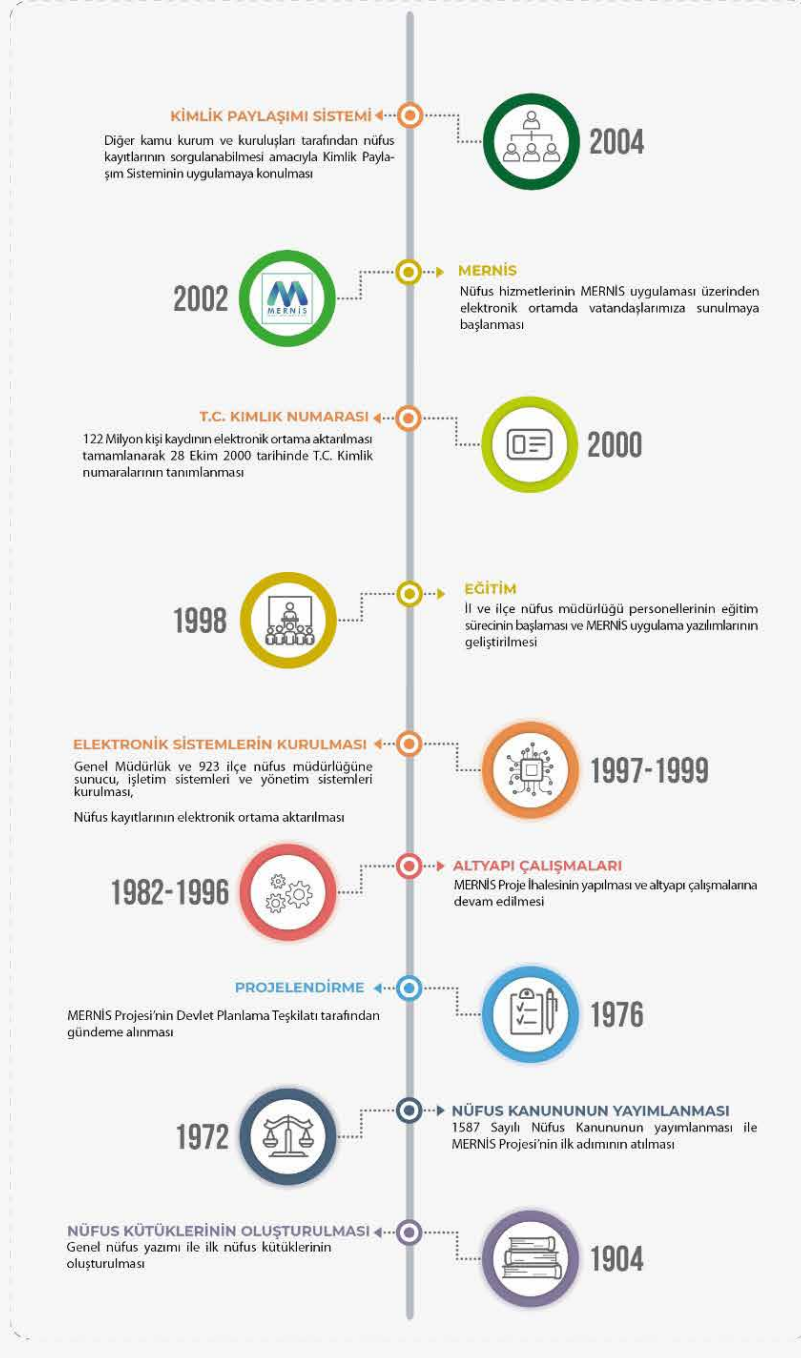
MERNİS

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
NÜFUS VE
VATANDAŞLIK İŞLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
"Siyasetin Her Zamanı"

□ *MERNİS Projesinin Sağladığı Kolaylıklar ve Faydalar*

MERNİS ile tüm vatandaşların nüfus bilgileri elektronik ortama aktarılmış; bu bilgilerde gerçekleşen değişikliklerin tüm il ve ilçe nüfus müdürlüklerinde anlık güncellenmesi ve güvenli bir ağ üzerinden paylaşımı sağlanmıştır. Projenin hayata geçirilmesi ile nüfus kütükleri üzerinde tam bir denetim kurulması, bu kütüklerin güvenilir belgeler hâline getirilmesi, hizmetlerde hız ve verimliliğin artırılması, merkezde bir veri tabanının oluşturulması ve bu yolla nüfus verilerinin kamu hizmetlerinde değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Atılan adımlar sayesinde, nüfus hizmetleri daha etkin, hızlı ve verimli bir nitelik kazanmıştır. Sürece bakıldığında, belirlenen hedeflerin günümüzde başarıyla hayata geçirildiği görülmektedir. MERNİS, dünyadaki ilk e-Devlet projelerinden biri olup ülkemizdeki birçok kilit rol oynayan dijital dönüşüm projesine örnek ve temel teşkil etmiştir.

MERNİS ile birlikte;

- Nüfus istatistiklerinin, teknolojik imkânlar sayesinde daha doğru ve güncel biçimde tutulması mümkün kılınmış,
- Nüfus kütüklerindeki bilgiler, istatistiki veri olarak değerlendirilerek nüfus ve aile istatistikleri derlenmiş,
- Her vatandaş için tekil bir Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası tanımlanarak isim benzerliğinden dolayı ortaya çıkan aksaklıklar giderilmiş,
- Kimlik numaraları aracılığıyla kamu ve özel sektör bilişim projeleri arasında kişisel veri paylaşımı, tekil tanımlı bir altyapı üzerinden çevrim içi olarak yürütülmüş,
- Kimlik bilgileri kamu kurum ve kuruluşları ile kamu hizmeti veren kurumlarla paylaşarak hizmet akışı hızlanmış ve güvenilirlik artırılmış,
- Mevcut nüfus cüzdanları, dünya standartlarına uygun kimlik kartlarına dönüştürülmüş,
- İlçe nüfus veri tabanları merkezde birleştirilerek Merkezi Nüfus Veri Tabanı oluşturulmuş,
- Bürokrasi azaltılarak kamuda verimlilik sağlanmıştır.

MERNİS

Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi

MERNİS Projesi, vatandaşlara sağladığı kolaylıkların yanı sıra kamu kurumlarımıza da değerli hizmetler sunmuştur:

Güvenlik yönünden; ülkeye giriş ve çıkışların takibi, sabıkalı kişilerin izlenmesi ve belirlenmesi, trafik suçu işleyen veya kamu güvenliğini tehlikeye soğan sürücülerin tespitinde kolaylık sağlamaktadır. Ayrıca, kolluk kuvvetleri ad, soyadı veya T.C. kimlik numarasıyla sorgu yaparak sistemde bulunmayan sahte kimlikleri hızla tespit edilebilmektedir.

Adalet yönünden; mahkemelerde yapılan kimlik tespitleri hızlı ve güvenli biçimde yürütülmeye başlanmış, özellikle veraset davalarında mahkemelerin kişi ve aile kayıt örneklerine anlık erişimi sağlanmıştır.

Sağlık yönünden; önceden her hastanede ayrı sağlık dosyası açılması işlem sürecini zorlaştırırken MERNİS sayesinde doktorlar, hastaların tüm geçmiş sağlık bilgilerine muayene sırasında erişebilmektedir.

Ekonomik ve mali yönden; vergi tahsilatı ve denetimi kolaylaşmış, noter, tapu ve banka işlemlerinde sahtecilik olayları en az seviyeye inmiştir.

Yatırım ve planlama yönünden; Millî Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı gibi kurumlar, yatırımlarını nüfus verilerine dayalı olarak daha isabetli şekilde planlayabilmektedir.

□ MERNİS Projesinde Bilgi Güvenliği

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kapsamında ISO 27001 sertifikasına sahip bir kurumdur.

ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kurumsal bilgi güvenliğinde gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik ilkelerini sağlamayı amaçlayan bir yönetim sistemidir. Bu kapsamda MERNİS'te uygulanan başlıca bilgi güvenliği önlemleri şunlardır:

- MERNİS, altyapısı dış dünya internet ortamından izole olarak kapalı devre çalışan bir sistemdir.

- MERNİS üzerinden aktarılan tüm veriler, ileri düzey şifreleme algoritmaları ile korunmaktadır.
- MERNİS'te yapılan her türlü işlem, 8 yıl süreyle geri izlenebilir biçimde kayıt altında tutulmaktadır.
- Her yıl düzenli olarak bağımsız kuruluşlar tarafından bilgi sistemleri güvenliğine yönelik sızma testlerine tabi tutulmaktadır.
- Alınan güvenlik önemleri ile tüm sistemler katmanlı olarak siber saldırılara karşı korunmaktadır.
- Uygulanan güvenlik politikaları neticesinde: 23 yıldır, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü bilgi sistemlerine yönelik herhangi bir sızma yaşanmamıştır.
- Cumhurbaşkanlığı Bilgi İletişim Güvenliği Rehberi Değerlendirme

Sistemi (BİGDES) kapsamında yapılan denetimlerin tüm başlıklarında başarı elde edilmiştir.

- Genel Müdürlük, uluslararası geçerliliği olan Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Sertifikasını yedinci defa almaya hak kazanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası Projesi

2000 yılından önce vatandaşlarımıza numara verilmesi ile ilgili olarak çeşitli yasalarda farklı düzenlemeler bulunmaktaydı. Bu dönemde, kırsal kesimde yaşayan vatandaşlar doğumdan ölüme kadar ortalama 20; şehirde yaşayanlar ise yaklaşık 40 farklı numaraya sahip olmaktaydı. Bu numaraların bir kısmı günlük veya aylık dönemlerle geçici olarak kullanılmaktaydı. Kamu kurumları ya da özel sektörün farklı numaralama sistemleri kullanması ise karmaşa, israf ve veri bütünlüğü sorunlarına yol açmaktaydı.

Tüm bu sorunların giderilmesi amacıyla, MERNİS Projesi kapsamında vatandaşlarımızın yaşamını kolaylaştırmak, kurumlar arasındaki bilgi akışını sağlamak ve kamu hizmetlerinin sunumunda etkinliği artırmak amacıyla T.C. Kimlik Numarası uygulamasına geçilmiştir.

Kişi bilgilerinden üretilecek anlamlı bir kimlik numarasının doğurabileceği güvenlik riskleri dikkate alınarak T.C. kimlik numarasının dokuz basamaktan oluşan rastgele bir sayı olmasına karar verilmiştir. Bu sayıya iki basamak sağlama alanı eklenmiştir. Böylece kimlik numarasının geçerliliği matematiksel olarak test edilebilir hâle getirilmiştir. Toplamda on bir haneli T.C. Kimlik Numarası, 28 Ekim 2000 tarihinde tüm vatandaşlara tanımlanmıştır. Bu düzenleme hem kamu kurumları hem de vatandaşlar açısından veri yönetiminde tekilleşmeyi sağlayarak ülke genelinde bilgi sistemleri arasında standart bir kimlik doğrulama altyapısı oluşturmuştur.

Kimlik Paylaşımı Sistemi Projesi

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, MERNİS veri tabanında yer alan kişi bilgilerinin kamu kurum ve kuruluşlarıyla elektronik ortamda güncel, hatasız ve güvenli biçimde paylaşılması amacıyla 2003 yılında gerekli çalışmaları başlatmıştır. İlk aşamada, kamu kurum ve kuruluşlarının bu sistemle ilgili görüş ve talepleri alınarak değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Bildirilen görüşler doğrultusunda çalışmalar tamamlanmış; 2004 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla Kimlik Paylaşımı Sistemi (KPS) hizmete hazır hâle getirilmiştir. KPS, 23 Şubat 2005 tarihinde tören ile hizmete açılmış ve altyapısı uygun olan kamu kurumları ile nüfus bilgilerinin paylaşımı başlatılmıştır.

KPS projesinin amacı; vatandaşlarımızın nüfus kayıtlarını güvenilir, doğru ve güncel bir şekilde tutmak ve bu bilgileri kamu kurumlarının ve vatandaşların kullanımına güvenilir bir şekilde sunmaktır. Bu hizmetin sunumunda temel ilkeler; hizmet kalitesini artırmak, bürokrasiyi azaltmak, kurum ve vatandaş memnuniyeti ile şeffaflığı sağlamaktır.

KPS veri tabanı, MERNİS veri tabanından bağımsız olarak yapılandırılmış olup yalnızca yetkilendirilmiş kurumlarca erişilebilen kapalı bir sistem şeklinde çalışmaktadır.

Kimlik Paylaşımı Sisteminin Faydaları

KPS veri tabanı sayesinde, kamu hizmetlerinde birden fazla numara kullanımına son verilmiş ve MERNİS projesinin vatandaş odaklı hizmet anlayışı güçlendirilmiştir.

Kimlik Paylaşımı Sistemi'nin devreye alınması ile:

- Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, kişiye ilişkin tüm işlemlerde esas alınmaya başlanmıştır.
- Kişiye ilişkin bilgiler, kurumlar tarafından anlık ve güncel biçimde görüntülenebilir ve kullanılabilir hale gelmiştir.
- Kurumlar arasında bilgi alışverişi elektronik ortama taşınmıştır.
- Kamu hizmetleri daha hızlı, verimli ve güvenilir biçimde sunulmaya başlanmıştır.
- Kurumlarda yapılan işlemlerde sahtecilikten kaynaklanan mali kayıplar azaltılmıştır.
- Planlama ve yatırımlar, daha gerçekçi veriler ışığında yapılabilmektedir.
- Zaman ve kaynak tasarrufu sağlanmıştır.
- Vatandaş memnuniyeti artmıştır.
- Sistem, eğitim, sosyal güvenlik, adalet ve istatistik gibi alanlara dolaylı katkılar sağlamıştır.

Proje hayata geçirildiği andan itibaren, kamu kurumlarında tutulan ancak parçalı ve güvenilir olmayan kişi bilgilerinin tekilleştirilmesi sağlanmış; bu sayede bilgi güvenliği tesis edilmiş ve elektronik ortamda gerçekleştirilen tüm işlemlerde kimlik doğrulama süreçleri KPS üzerinden yürütülür hâle gelmiştir.

KPS'nin kurulduğu 2005 yılından günümüze kadar yapılan sorgulama sayısı yıllar itibarıyla farklılıklar göstermekle birlikte, etkin biçimde kullanılmaya devam edilmektedir.

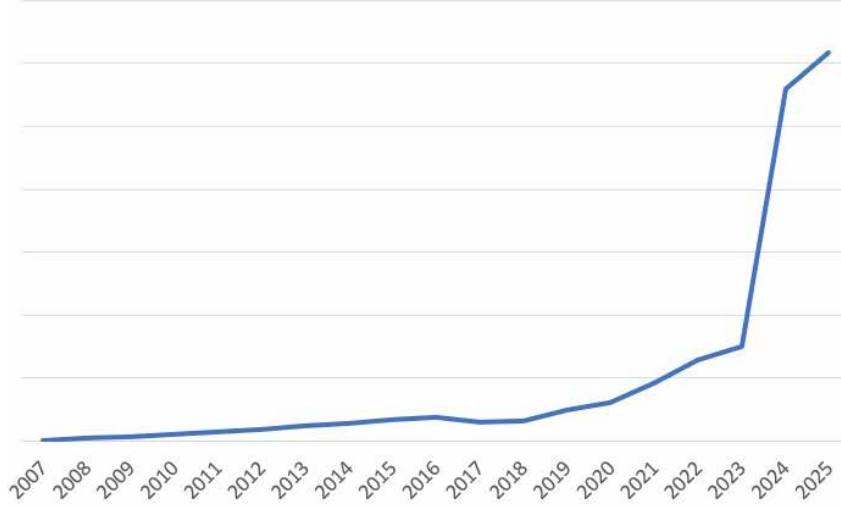
Ayrıca, KPS'nin hizmet vermeye başladığı 2005 yılından 2025 yılının ilk dokuz ayına kadar toplamda yaklaşık 288 milyar sorgulama gerçekleştirilmiştir. 2025 yılı itibarıyla 2.425 kurum, kendi hizmet ihtiyaçlarına göre geliştirilmiş 355 farklı web servisi aracılığıyla KPS'den faydalanmaktadır. Bu kurumlar arasında kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, bankalar, noterler, özel hastaneler, üniversiteler, meslek odaları ve finans kuruluşları yer almaktadır.

KPS'nin sorgu sayıları ve hizmet alan kurum sayısındaki artış, sistemin kamu hizmetlerinde etkinlik ve güvenilirlik açısından vazgeçilmez bir altyapı hâline geldiğini göstermektedir. Ancak bu büyüme, beraberinde veri gizliliği ve bilgi güvenliği konularında hassasiyet gerektiren bir sorumluluk da doğurmaktadır. Bu kapsamda, sistemin güvenliği için alınan idari ve teknik tedbirlerin bazıları aşağıda yer almaktadır:

- KPS'den hizmet alan tüm kurumlar ile “Veri Paylaşımı Taahhütnamesi” imzalanmaktadır.
- Sistemi kullanan veya kullanım talebinde bulunan tüm kurumların altyapısında “Ateş Duvarı”, “Anti-Virüs” ve “Saldırı Tespit Önleme Sistemi” bulundurması zorunludur. Bu güvenlik unsurları, Genel Müdürlük tarafından denetlenmekte ve uygun görülmeyen kurumlar ile taahhütname imzalanmamaktadır.
- KPS bağlantısı yalnızca kurumlara tanımlanmış statik (sabit) IP üzerinden yapılmaktadır. Bu IP adresleri sadece yurt içi bağlantılarla sınırlandırılmakta, yurt dışı IP adresleriyle erişim talepleri kabul edilmemektedir.
- KPS üzerinden yapılan her işlem için tarih, saat, web servis adı ve kullanıcı bilgilerini içeren geri izleme kayıtları tutulmakta; bu kayıtlar 8 yıl süreyle güvenli biçimde saklanmaktadır.

- KPS'den yararlanan kurumlara, kullanım istatistikleri doğrultusunda servis bazında bir işlem limiti uygulanmaktadır.

Kimlik Paylaşımı Sistemi Yıllara Göre Elde Edilen Gelir

İş Sürekliliği Merkezi Projesi

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü sistemlerinin kesintisiz biçimde çalışmasını ve bilgi güvenliğinin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla, Ankara ve Konya illerinde İş Sürekliliği Merkezleri kurulmuştur. Bu iki merkez eş zamanlı olarak hizmet verebilmekte ve bir merkezin çalışamaz hâle gelmesi durumunda kesinti yaşamadan diğer sistem üzerinden faaliyetlere devam edilebilmektedir.

İş Sürekliliği Merkezleri hem veri yedekliliği hem de felaket kurtarma işlevlerini yerine getirerek vatandaşlara sunulan hizmetlerde, sistem erişimi ve işlem sürekliliğinin kesintisiz biçimde sürdürülmesini sağlamaktadır.

Adres Kayıt Sistemi Projesi

Bilgi ve teknoloji çağı olarak adlandırılan 21. yüzyılda bütün alanlarda teknolojinin yaygın kullanımı gündeme gelmektedir. Adres ve yerleşim yerine ilişkin çağdaş veri bankalarının oluşturulması, hızlı ve etkin bilgi akışının sağlanması noktasında büyük önem taşımaktadır.

5490 sayılı “Nüfus Hizmetleri Kanunu”na dayanılarak oluşturulan Adres Kayıt Sistemi (AKS) ile Türk vatandaşları ve Türkiye’de ikamet eden yabancıların yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerinin elektronik ortamda, merkezî ve güncel bir yapı içerisinde tutulması sağlanmıştır. Böylece, adres bilgilerindeki dağınıklığa son verilmiştir. Bu kapsamda, belediyeler ve il özel idareleri tarafından ülke genelinde numaralama ve levhalama çalışmaları tamamlanarak Ulusal Adres Veri Tabanı oluşturulmuştur.

Ayrıca, TÜİK tarafından kişilerin T.C. kimlik numaraları ile yerleşim yeri adres bilgilerinin eşleştirilmesi suretiyle saha uygulamaları gerçekleştirilmiştir. Bu veriler, 2007 yılında TÜİK’ten İçişleri Bakanlığına devredilmiş ve o tarihten itibaren elektronik ortamda güncel olarak tutulmaya başlanmıştır.

21 Mayıs 2008 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Adres Kayıt Sisteminin Uygulanması Hakkındaki Başbakanlık Genelgesi ile kamu kurum ve kuruluşlarının KPS üzerinden AKS verilerini kullanabilmeleri mümkün hâle gelmiştir. Bu genelge, kamu hizmetlerinin sunumu sırasında vatandaşlardan yerleşim yeri belgesi veya nüfus kayıt örneği talep edilmeyeceğini; bu belgelerin kamu kurumlarınca elektronik ortamda KPS üzerinden temin edileceğini hükme bağlamıştır.

Tüm kamu kurum ve kuruluşlarının sundukları hizmetlerde, adres bilgilerinin doğru biçimde kaydedilmesi ve güncel tutulması büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla uygulanmakta olan AKS’nin faydaları şu şekilde sıralanabilir:

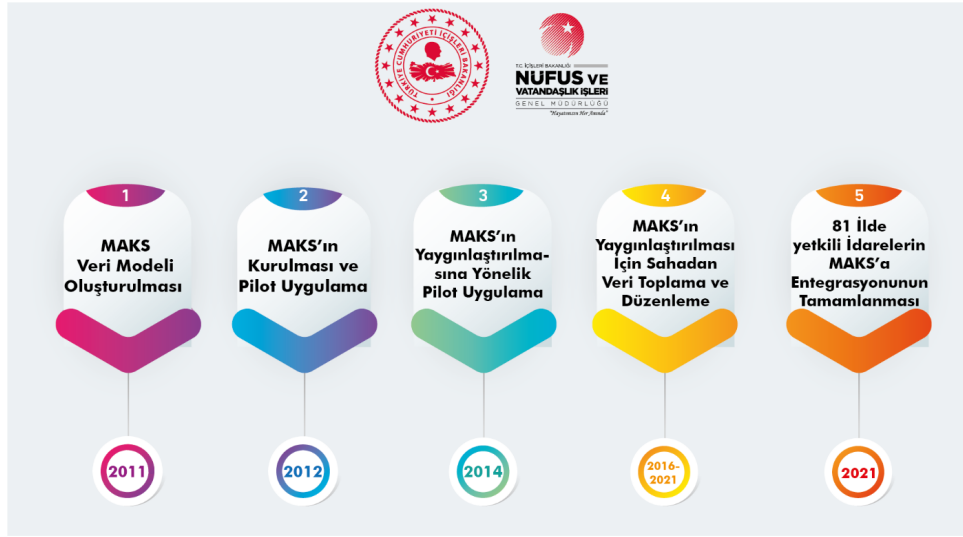
- Kamu hizmetlerinin etkin ve verimli yürütülmesi,
- Kamu kurum ve kuruluşlarının bütünleşmiş bir e-Devlet altyapısına ulaşması,
- Kamusal denetim mekanizmalarının daha etkin çalışması,
- Kamu yatırımlarının gerçek veriler ışığında planlanması ve uygulanması,

- Yerleşim yeri bazında güncel nüfusun nitelik ve niceliklerine ilişkin güvenilir istatistiklere ulaşılması,
- Adres ve nüfusa ilişkin verilerin tek merkezden takip edilmesi,
- Nüfus sayımlarında eve kapanma zorunluluğunun ortadan kalkması,
- Adres kayıtlarının doğru tutulmaması, yanlış adres beyanı, bilgi kirliliği ve adres bileşenlerinin sık değişmesi nedeniyle ortaya çıkan adres karmaşasının ve ekonomik kayıpların önlenmesi,
- Nüfus sayımı ve tespitlerinde seçmen kütüklerinin oluşturulması ve güncelleştirilmesindeki ek maliyet yükünün ortadan kalkması.

Mekânsal Adres Kayıt Sistemi Projesi

Mekânsal Adres Kayıt Sistemi Projesi (MAKS) ile AKS kapsamında metinsel olarak tutulan adres bileşenlerinin eş güdümlü hâle getirilmesi ve diğer kurumların sistemleriyle bütünleşik çalışması amaçlanmıştır. Bu kapsamda:

- Bilgi Toplumu Stratejisi 2006-2010 Eylem Planı'nın 50 numaralı eylemi olarak "Mekânsal Adres Kayıt Sistemi'nin oluşturulması" hedeflenmiştir.
- 2011 yılında MAKS'in kurulmasına yönelik hazırlık çalışmaları tamamlanmış; veri modeli, yazılım ve paylaşım altyapısı oluşturulmuştur.
- 19 yetkili idare tarafından üretilen adres verilerinin MAKS'a aktarılması ve sistem üzerinden adres verisi ile yapı belgesi düzenlenebilmesine ilişkin pilot uygulama gerçekleştirilmiştir.
- 2014 yılında, coğrafi adres verilerinin üretilmesi ve MAKS'la bütünleşmesini sağlamak üzere hizmet alımı yapılmış; Afyonkarahisar, Elâzığ, Erzurum, Gaziantep ve Yalova illerinde ikinci pilot çalışma yürütülmüştür.
- 31 Aralık 2015 tarihinde, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile ASELSAN A.Ş. arasında ülke genelinde coğrafi adres veri üretimi ve MAKS bütünleşmesinin sağlanması amacıyla sözleşme imzalanmıştır.
- 2021 yılı itibarıyla, ülke genelinde adresler koordinatlı hâle getirilmiş ve tüm yetkili idareler sistemiyle bütünleştirilmiştir.

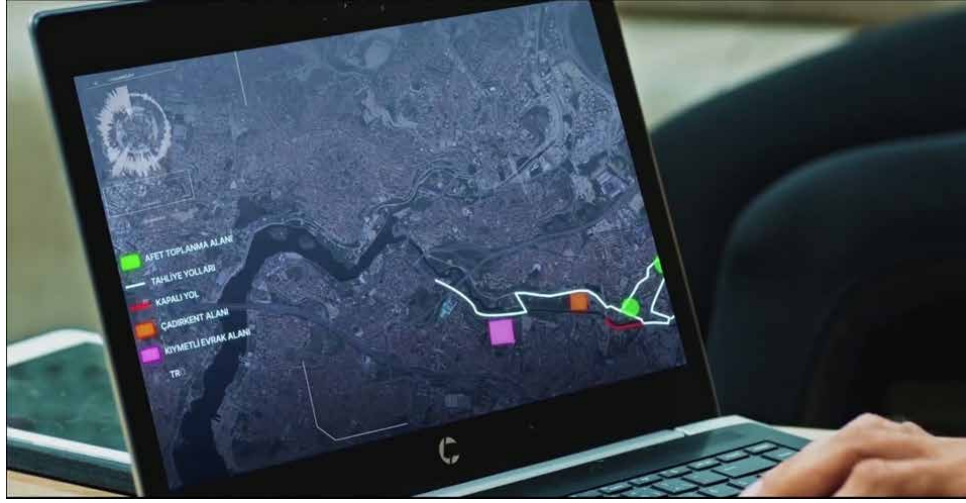
Mekanal Adres Kayıt Sistemi Kurulum Süreci

MAKS'ın temel amacı; ülke genelinde tüm adres bileşenlerinin tekil, standart, mekânsal koordinatlara dayalı ve güncel bir yapıda tutulmasını sağlamaktır. Sistem yalnızca adreslerin tanımlanmasını değil, bu adreslerin konumsal doğrulukla coğrafi veri altyapısıyla bütünleşmesini hedeflemektedir.

MAKS veri tabanında yer alan başlıca bileşenler şunlardır:

- İl, ilçe, belde, mahalle, köy ve köy bağlarının adrese esas coğrafi sınırları,
- Yolun adı, türü, oluşum kararı, tarihi ve coğrafi verisi,
- Yapı (kamu binası, mesken, iş yeri) ve diğer yapıların (depo, büfe, istinat duvarı, fore kazık vb.) koordinatlı verileri,
- Yapıların durumu (inşaat, iskân, proje, ruhsatsız, metruk vb.) belgesi yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi, yıkım ruhsatı gibi belgeler,
- Yapıların fiziksel özellikleri (metrekare, yükseklik, yapı malzemesi, ısıtma-atık su sistemi, içme suyu türü, ortak alan bilgileri),
- Yapı denetimi ve proje bilgileri (müteahhit, şantiye şefi, proje müellifi, yapı denetim kuruluşu, enerji kimlik belgesi),
- Dış kapı numarası konum verisi, dış cephe fotoğrafı ve bağlı olduğu yol bilgisi,
- İç kapı numarası, tapudaki bağımsız bölüm bilgileri, kullanım türü (mesken, iş yeri) ve metrekare bilgisi.

Bu bilgiler, 5490 sayılı Kanun ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, KPS üzerinden kamu ve özel kurumlarla anlık olarak paylaşılmaktadır.

Mekansan Adres Kayıt Sistemi

Örnek Sel Etki Analizi

MAKS'ın faaliyete geçirilmesi ile;

- Yerel yönetimlerin dijital dönüşümü hızlanmış,
- Afet ve acil durumlara hızlı ve etkin müdahale imkânı artmış,
- Güvenlik birimlerinin suç ve suçluyla mücadelede konumsal analiz kabiliyeti güçlenmiş,

- Ulaşım, sağlık ve eğitim gibi alanlarda mekânsal-demografik analizlerin yapılması mümkün hâle gelmiş,
- Akıllı şehir uygulamaları ve kentleşme politikalarının geliştirilmesine katkı sağlanmış,
- Mekânsal ve kişisel veriye dayalı daha gerçekçi kamu politikalarının belirlenmesi mümkün olmuştur.

06 Aralık 2023 Tarihli Depremlerde MAKS'in Kullanımı

06 Aralık 2023 tarihinde Kahramanmaraş-Pazarcık ve Elbistan merkezli olarak 11 ilimizi etkileyen depremlerde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile AFAD tarafından, KPS üzerinden sağlanan kişi bilgilerinin yanı sıra MAKS verileri de etkin biçimde kullanılmıştır.

Depremler sonrasında yürütülen çalışmalarda:

- AFAD tarafından talep edilen kişi ve yapı konumu ile standarda uygun olmayan adres bilgileri analiz edilerek AFAD ile paylaşılmıştır.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yapılan hasar tespit çalışmalarında MAKS'ta kayıtlı yapı bilgileri kullanılmıştır.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hasar tespiti yapılan yapı bilgileri AFAD ile paylaşarak hane başı destek ödemelerinin yapılmasında kullanılmıştır.

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ağır hasarlı, acil yıktırılacak ve yıkık olarak tespit edilen yapıların durumunun MAKS'ta "metruk" olarak işlenmesi ve bu tür yapılara ilişkin güncellemelerin ve adres bildirimlerinin kısıtlanması sağlanmıştır.

MAKS'a yetkili idarelerce işlenen yapıların ve diğer yapıların konum doğruluğunun sağlanması, mevzuat uyarınca kayıtlı olması gerektiği hâlde sisteme işlenmeyen yapıların/diğer yapıların tespit edilmesi; ayrıca deprem, sel, yangın, heyelan gibi afet ve acil durumlarda doğru ve etkin veri temini için bilgilerin anlık olarak kurum ve kuruluşlarla paylaşılması ve kullanıcı kaynaklı hataların en aza indirilmesi amacıyla, Cumhurbaşkanlığı Siber Güvenlik Başkanlığı ile yapay zekâ modeli geliştirme çalışmaları yürütülmektedir.

Yapay zekâ modelinin geliştirilmesi amacıyla, operatör aracılığı ile modele uygun veri seti oluşturulmuştur. Ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda, farklı çatı tiplerinin tespitine yönelik çeşitli coğrafi bölgelerden veri setleri oluşturulmuş ve model eğitimleri gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı

Türkiye'de kimlik belgesi uygulamasının temeli, Osmanlı dönemine uzanmaktadır. 1889 yılında, bugünkü Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün temellerini oluşturan Sicil-i Nüfus Ahali İdare-i Umumiyesi tarafından, Osmanlı İmparatorluğu vatandaşlarına Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye tezkiresi adıyla kimlik benzeri belgeler verilmeye başlanmıştır.

Cumhuriyet'in ilanından sonra bu belge, 1928 yılında "hüviyet cüzdanı" adını almış; yeni Türk harfleriyle, 32 sayfalık defter biçiminde basılmıştır. 1976 yılına kadar defter şeklinde verilen bu belgeler, alınan karar doğrultusunda kart biçiminde basılmaya başlanmış ve "nüfus cüzdanı" adını almıştır.

Yüzyılı aşkın bir süreçte birçok değişim geçiren kimlik belgeleri, 2017 yılına gelindiğinde polikarbon malzeme, temaslı ve temassız yonga, biyometrik veri ve uluslararası güvenlik standartlarına uygun teknolojik özelliklerle donatılarak çağdaş bir yapıya kavuşmuştur.

28 Temmuz 2006 tarihli ve 26242 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı”nın 46 numaralı eylemi, “Vatandaşlık Kartı Pilot Uygulaması ve Yaygınlaştırılması”nı öngörmüş ve bu eylemin yürütülmesi görevi İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Projeyle; kadınlar için pembe, erkekler için mavi renkli olarak düzenlenen eski nüfus cüzdanlarının yerini; elektronik çipe sahip, taklit edilemez kimlik kartlarının alması hedeflenmiştir. Hizmete konması planlanan kimlik kartlarının, kamu hizmetlerinin elektronik ortamda güvenli altyapılar üzerinden sunulması, vatandaşlarımızın günlük yaşamdaki iş ve işlemlerini kolaylaştırması hedeflenmiştir.

Kimlik kartı, vatandaşlarımıza ait nüfus bilgilerinin kartın üzerinde yer alan yonga üzerine güvenli bir şekilde kaydedilmesini sağlayarak bu bilgilerin yetkisiz kişilerce yeniden üretilmesini veya bilgilerinin değiştirilmesini engelleyecek şekilde tasarlanmıştır. Tasarlanan kimlik kartının ülke geneline yaygınlaştırılması öncesinde, projenin küçük ölçekli bir uygulaması yapılmıştır. Projenin işleyişi hakkında bilgi edinmek ve gerekirse iyileştirmeye gitmek amacıyla, Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı pilot çalışmalarına 2007 yılında başlanmıştır.

Üç aşamada yürütülen pilot uygulamasının birinci aşamasında, TÜBİTAK tarafından geliştirilen işletim sistemi uygulamaları ile Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı ve kart okuyucularının test çalışmaları yapılmıştır. İkinci aşaması, 2008 yılında üç aylık bir dönemde, Bolu ili Merkez ilçesinde yerleşik 14.000 vatandaşımıza kimlik kartı verilerek gerçekleştirilmiştir.

Bolu ilindeki vatandaşlarımızın tamamını kapsayacak pilot uygulamanın üçüncü ve son aşaması, 31 Ağustos 2009 tarihinde başlatılmış ve Mayıs 2010'da tamamlanmıştır.

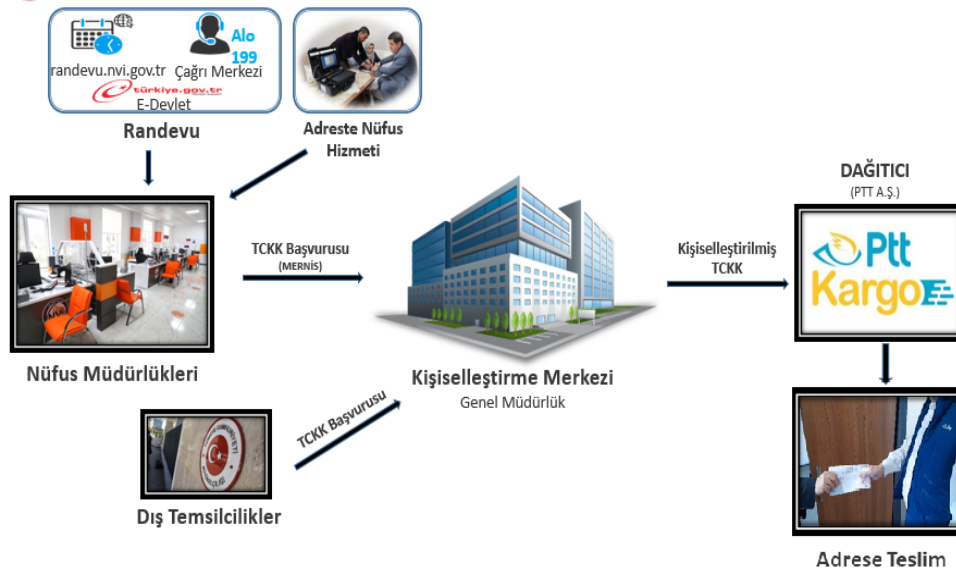

Bolu İlinde Kullanılan Test Kimlik Kartları

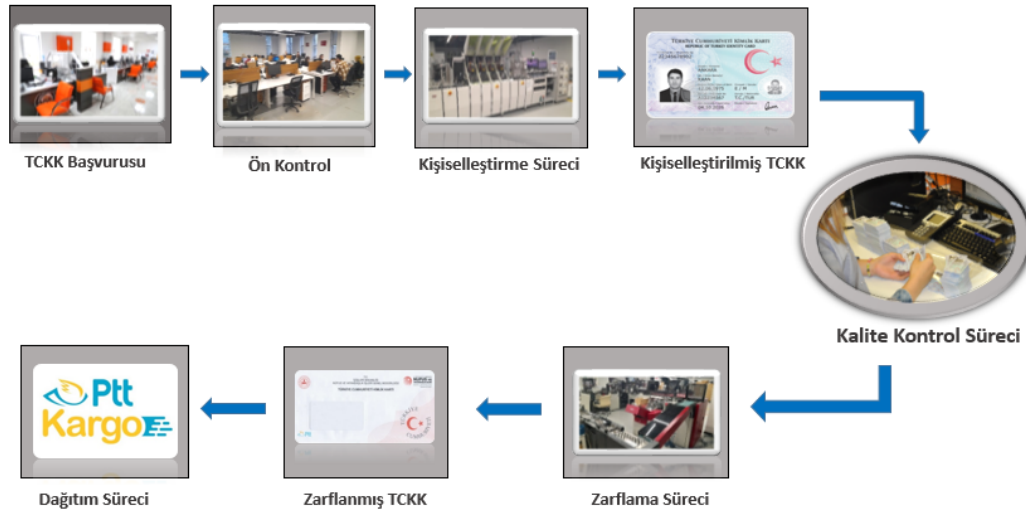
2010 yılına kadar yapılan pilot çalışmalarının ardından gerçekleştirilen iyileştirme ve değerlendirmeler sonucunda, 2016 yılında ülke genelinde mevcut nüfus cüzdanları yerine yeni Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartları kullanıma sunulmuştur. Bu planı hayata geçirmek için mevzuatta da düzenlemelere gidilmiş, 14 Ocak 2016 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan kanun değişikliğiyle, Nüfus Hizmetleri Kanunu’ndaki “nüfus cüzdanı” ifadesi çıkarılarak yerine “kimlik kartı” ifadesi getirilmiştir.

“Dijital Türkiye” yolunda kamu hizmetlerinin elektronik ortama taşınmasına yönelik en önemli adımlardan biri olan yeni nesil Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı’nın ülke genelinde başvurularının alınması işlemleri 2017 yılının Şubat ayında başlamıştır. Bu adımla birlikte; kişiselleştirme işlemi yapılarak biyometrik veri barındıran, çağdaş ve güvenilir yapısıyla uluslararası standartlara uygun yeni nesil kimlik kartları vatandaşlarımızın kullanımına sunulmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı’nın kişiselleştirilmesi ve zarflanması işlemlerinde, endüstriyel makineler ve diğer sistemler ile bütünleşmiş biçimde çalışan yerli ve millî, “Kart Yönetim Sistemi” yazılımı kullanılmaktadır.

Kimlik Kartı Başvuru Süreci

Kimlik Kartı Üretim Süreci

Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı'nın özellikleri ve faydaları ise şu şekilde sıralanmaktadır:

- Milli işletim sistemi kullanılmaktadır.
- Geçerlilik süresi 10 yıl gibi uzun bir zaman dilimidir.
- Polikarbon malzeme üzerinde yer alan temaslı ve temassız yongadan oluşmaktadır.
- Kimlik kartı, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO 9303) standardına uygun olarak tasarlanmıştır.
- Elektronik imza olarak kullanılabilir.
- Anlaşma yapılan ülkelerde seyahat belgesi olarak kullanılabilir.

Yukarıdaki özellikleriyle birlikte Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı kolay taşınabilir ve dayanıklı yapısıyla taklit, tahrif ve kimlik sahteciliğini önlemiş; kurum ve kuruluşlarda daha hızlı hizmet alınmasını sağlamış; kimlik doğrulama aracı olarak kullanılmak suretiyle elektronik ortamda sunulan hizmetlerde güvenli anahtar rolü üstlenmiştir.

Kimlik Kartının Ön Yüzü ve Güvenlik Öğeleri

Kimlik Kartının Arka Yüzü ve Güvenlik Öğeleri

Elektronik Kimlik Doğrulama Sistemi Projesi

Kimlik kartlarının uygulamaya alınmasıyla birlikte; kimlik sahteciliğinin önlenmesi, usulsüzlük ve mali kayıpların azaltılması ve kamu hizmetlerinde güvenilir kimlik doğrulama altyapısının oluşturulması ihtiyacı doğmuştur. Bu doğrultuda, Elektronik Kimlik Doğrulama Sistemi (EKDS) projesi tasarlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

EKDS'nin amacı, kurumların sunduğu elektronik hizmetlerde hizmet alan kişinin kimliğinin güvenli biçimde doğrulanmasını sağlamaktır. Böylece hem vatandaşların kimlik bilgileri korunmakta hem de kamu kurumlarının sunduğu hizmetlerin sayısı ve güvenlik düzeyi artırılmaktadır.

Kimlik doğrulama sürecinde birden fazla araç kullanılmaktadır. Bunlar aşağıda sıralanmıştır:

- **Kimlik Doğrulama Sertifikası:** Kimlik doğrulama amacıyla kullanılan kimlik kartı için üretilmiş olan sertifikadır.
- **Güvenli Mesajlaşma Sertifikası:** Kimlik kartı ile kart içerisindeki verileri kontrol edebilen ve Kart Erişim Cihazının güvenli iletişim kurmasını sağlayan sertifikadır.
- **Biyometrik veri:** Başvuru sahibinin kimlik kartında yer alan parmak izi (biyometrik) verisidir.
- **PIN bilgisi:** Kimlik kartının elektronik sistemlerde kullanımını onaylayan sayısal şifredir.
- **Dijital Fotoğraf:** Başvuru sahibinin kimlik kartında yer alan fotoğaftır.

Kimlik Doğrulama Araçları

EKDS aracılığıyla kurumlar, sundukları hizmetlerde doğru kişilerin işlem yaptığını çeşitli doğrulama yöntemleriyle kontrol edebilmektedir. Bu yöntemler, işlemin önem derecesine göre belirlenmekte ve T.C. Kimlik Kartının kullanım şekillerine göre oluşturulabilmektedir. Hızlı işlem yapılması gereken hizmetlerde, sadece kartın gösterilmesi veya kartın bir kart okuyucuya okutulması gibi daha düşük güvenli doğrulamalar yeterli görülebilmektedir. Kamu hizmetinin sunumunda baz alınacak doğrulama yöntemleri işlemin risk derecesi ve kurumun güvenlik politikalarına bağlı olarak belirlenmektedir.

Elektronik Kimlik Doğrulama Aşamaları

Elektronik Kimlik Doğrulama Sistemi sayesinde:

- Hizmet veren kurum, hizmeti alan vatandaşın kimliğinden emin olmaktadır.
- Kamu hizmetlerinden yararlanan kişilerin hak sahipliği denetimi kolay ve güvenli biçimde yapılmaktadır.
- Kamu kurumları, elektronik iş süreçleriyle bürokrasiyi azaltmakta ve işlem sürelerini kısaltmaktadır.
- Kimlik kartı ile yapılan doğrulama sayesinde kurumların sunduğu elektronik hizmetlerin niteliği ve sayısı artmaktadır.
- Kimlik doğrulamasındaki eksikliklerden kaynaklanan usulsüzlük, yolsuzluk ve mali kayıplar asgariye indirilmektedir.

Pasaport ve Sürücü Belgesi İş ve İşlemleri

Yeni nesil kimlik kartlarının 2017 yılında verilmeye başlamasıyla birlikte sistemin kullanım kapasitesi, güvenlik seviyesi ve verimliliği artırılmıştır. Bunun bir sonucu olarak daha önce EGM tarafından yürütülen pasaport ve sürücü belgesi işlemlerinin, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne devredilmesi kararlaştırılmıştır.

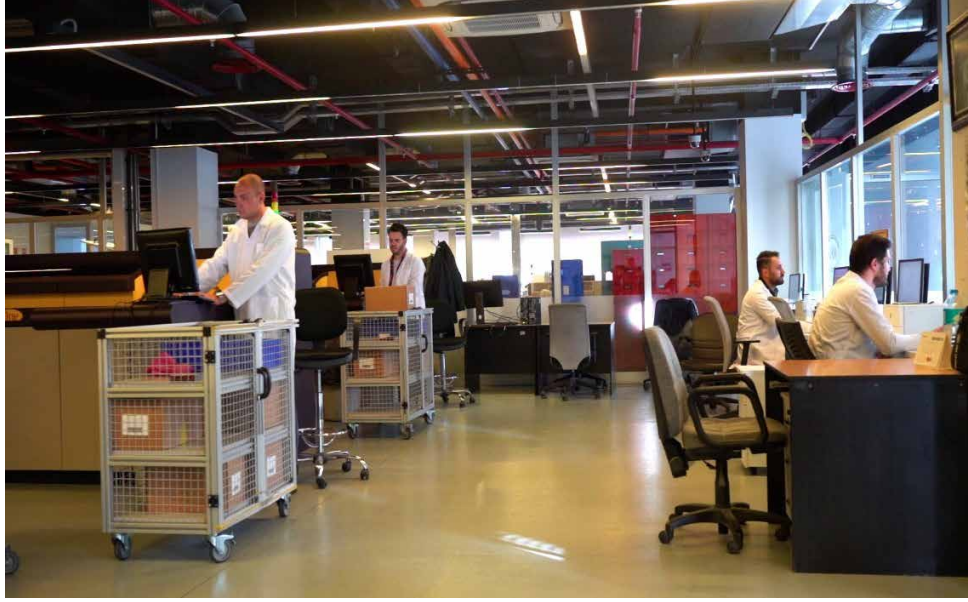
Kurumsal dönüşüm yalnızca idari bir değişiklik değil; aynı zamanda veri güvenliği, belge üretimi, bilgi işlem altyapısı alanlarında yeniden yapılanmayı beraberinde getirmiştir. Bu süreçle birlikte, pasaport ve sürücü belgesi hizmetleri MERNİS projesi içerisinde yerini almıştır.

Çevrim içi dış kurum bütünleşmeleri, doğru ve güvenilir veriye anlık ulaşım, güvenlik doğrulamalarının yapılabilmesi ve güncellenen verilerin

anlık işlenebilmesi gibi yeteneklerle donatılan “Yeni Pasaport Sistemi” ve “Yeni Sürücü Belgesi Sistemi” sayesinde, zaman ve kaynak israfı önlenmiştir. Bu belgeler, millî güvenliğimiz açısından stratejik öneme sahip olduğundan, üretim aşamasından kişiselleştirme ve teslimatına kadar tüm süreçler yüksek güvenli ortamlarda yürütülmektedir.

Geçiş süreci boyunca üretim tesislerinden yazılım sistemlerine, belge güvenliğinden uluslararası standartlara kadar pek çok alanda ciddi güvenlik önlemleri alınmış, sistemler yerli ve millî teknolojilerle güçlendirilmiştir. Yeni nesil belgelerde biyometrik unsurların kullanımı, kimlik doğrulamanın güvenliğini büyük ölçüde artırmıştır. Biyometrik verilerin korunması konusunda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Standartları'na uyumlu bir şekilde çalışılmıştır.

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü yerleşkesinde oluşturulan üretim merkezleri, uluslararası güvenlik standartlarına uygun şekilde inşa edilmiştir. Bu merkezlerde, yalnızca yetkili personelin erişimine izin verilen özel güvenli alanlar bulunmaktadır.

Pasaport Kişiselleştirme Alanı

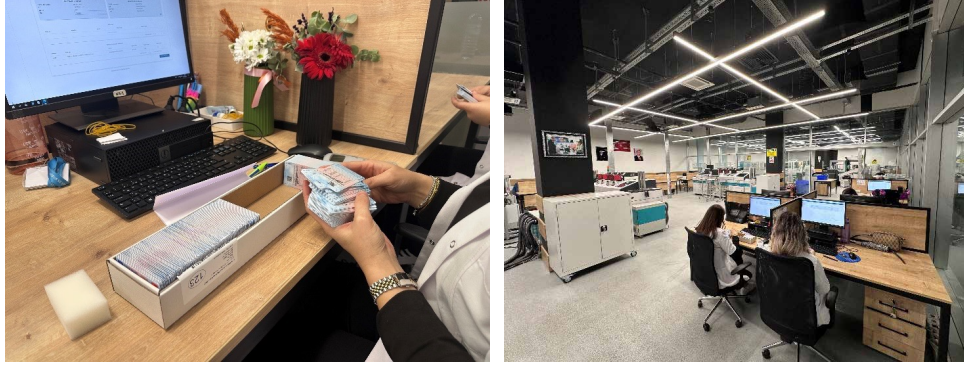
Pasaport Kalite Kontrol Alanı

Pasaport Paketleme Alanı

Sürücü Belgesi Kişiselleştirme Alanı

Sürücü Belgesi Kalite Kontrol Alanı

Sürücü Belgesi Zarflama Alanı

Üretim merkezlerine ve boş belge depolama alanlarına girişler, avuç damar izi biyometrik kimlik doğrulama sistemi ile sağlanmakta, böylece her personelin fiziksel erişimi kayıt altına alınmaktadır. Merkezlerde, kapalı devre kamera sistemleri 24 saat kesintisiz kayıt yapmaktadır. Bu sayede, herhangi bir güvenlik ihlali ya da izinsiz giriş anında tespit edilebilmektedir. Üretim tesislerinin hiçbir bölümünde internet erişimi bulunmamakta ve sadece yetkilendirilmiş bilgisayarların çalışmasına izin verilmektedir. Tamamen kapalı devre olarak çalışan sistemlerle siber tehditlere veya veri sızmalarına karşı tam yalıtım sağlanmaktadır.

Üretim süreçlerinde, boş belgelerin üretime alınmasından kişiselleştirme, kalite kontrol ve paketlemeye kadar tüm işlemler, kimlik kartına yüklenmiş elektronik imza aracılığıyla yürütülmektedir. Bu uygulama hem iç denetim hem de işlem izlenebilirliği açısından büyük önem taşımaktadır. Üretim tesisi, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünün “Evrensel Güvenlik Denetimi Programı Sürekli İzleme Yaklaşımı” kapsamında denetlenmiş ve tesisin üst düzey güvenliğe sahip olduğu belgelenmiştir.

Belge güvenliğinin yalnızca fiziksel önlemlerle değil, aynı zamanda dijital altyapıyla da desteklenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda; üretim merkezlerinde depolama, kişiselleştirme, kalite kontrol, paketleme ve imha gibi süreçlerin tamamı, TÜBİTAK BİLGEM tarafından yerli ve millî olarak geliştirilen yazılımlar üzerinden yürütülmektedir.

Pasaport Kişiselleştirme Yönetimi Yazılım Sistemi, pasaport süreçlerinin tamamını kapsamakta; kişiselleştirme, kalite kontrol, paketleme ve imha işlemlerini uçtan uca yönetmektedir. Kapalı devre çalışan bu sistem, dış bağlantılardan tamamen izole edilmiştir.

Sürücü Belgeleri Kişiselleştirme Yönetimi Yazılım Sistemi ise benzer şekilde sürücü belgesi süreçleri için kullanılmaktadır. Sistem, 2024 yılının Aralık ayında hizmete alınmış olup hem yazılım güvenliğini hem de işlem hızını artırmıştır.

TÜBİTAK BİLGEM'in bu sistemlerin bakım ve güncelleme süreçlerini de yürütmesi, veri bütünlüğü ve sürdürülebilirlik açısından büyük bir avantaj sağlamaktadır.

Yeni Tip Sürücü Belgeleri

2016 yılında kullanılmaya başlanan Türkiye Cumhuriyeti yeni tip sürücü belgesi, Viyana Sözleşmesi kapsamında “Karayolları Trafik Konvansiyonu”na ve AB'nin direktifine tam uyumlu olarak tasarlanmıştır. Yeni tip sürücü belgeleri, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından yerli ve millî imkânlarla üretilmekte olup görsel ve fiziksel güvenlik öğeleri bakımından uluslararası standartlara sahiptir.

Yeni tip sürücü belgelerinin güvenlik özellikleri ise şu şekilde sıralanabilir:

- Polikarbon kart yapısı
- UV baskı
- Optik değişken hologram
- Mikro yazı
- Guilloche desen
- Optik değişken mürekkep
- Gökkuşakı baskı

Elektronik Pasaportlar

İkinci nesil pasaport defterleri, 2 Nisan 2018 tarihinde kullanıma alınmıştır. Bu pasaportlar, polikarbonat tabanlı veri sayfasına sahip olup sahteciliğe karşı çok katmanlı güvenlik unsurlarıyla donatılmıştır. İlk aşamada yurt dışından temin edilen pasaport defterleri, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü ile yapılan çalışmalar sonucunda 2022 yılında yerli ve millî imkânlarla üretilmeye başlanmıştır. Üçüncü nesil yerli ve millî pasaport defterleri, polikarbonat tabanlı veri sayfası ve çok sayıda güvenlik ögesi barındırmaktadır.

Üçüncü nesil pasaportların güvenlik özellikleri şunlardır:

- Polikarbonat veri sayfası
- Lazerle delinmiş seri numarası ve kimlik numarası
- RGB UV baskı
- Metalik holografik şerit
- Hologram
- Hayalet resim
- Gökkuşağı baskı
- Metamorfoz arka plan deseni
- Çizgi genişliği modülasyonu
- Şeffaf pencere
- Kabartmalı baskı
- Değişken mikro yazı
- Lale desenli baskılı dış kapak
- UV baskılı dış kapak

Bu özelliklere sahip üçüncü nesil pasaportlar, sahteciliğe ve tahrifata karşı çok katmanlı bir koruma sağlamaktadır.

İkinci Nesil Pasaportlar

Üçüncü Nesil Yerli ve Milli Olarak Üretilen Pasaportlar

Pasaportların hudut kapılarında elektronik olarak doğrulanmasını sağlayan elektronik sertifikalarda, TÜBİTAK bünyesindeki Kamu Sertifikasyon Merkezi tarafından üretilen yerli ve milli altyapı kullanılmaktadır. Çiplerin elektronik olarak imzalanmasını sağlamak için ise Genel Müdürlük tarafından yönetilen Donanım Güvenlik Cihazı kullanılmaktadır.

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) tarafından belirlenen Doc 9303 standardı, dünya genelinde seyahat belgelerinin -özellikle e-pasaportların- üretimi ve kullanımında temel referans kaynağıdır. Türkiye'nin pasaport ve kimlik sistemleri bu standartlara tam uyumludur. Pasaport veri sayfaları, ICAO standartlarına uygun olarak makineyle okunabilir formatta hazırlanmakta ve biyometrik veriler standartlara uygun şekilde saklanmaktadır.

Pasaportların elektronik doğrulamasında kullanılan CSCA sertifikaları, yurt içindeki hudut kapılarında kullanılmak üzere Emniyet Genel Müdürlüğüne; yurt dışında ise diğer ülkelerin sınır geçişlerinde kullanılmak üzere Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla diğer ülkelere fiziken iletilmektedir.

CSCA sertifikaları ayrıca, ülkemizin de üyesi olduğu ICAO'nun alt programı, Açık Anahtar Dizini yazılım sistemine yüklenmektedir. Bu sayede, program üyesi diğer ülkeler söz konusu sertifikalara güvenli biçimde erişebilmekte ve pasaport doğrulama süreçlerinde karşılıklı güven tesis edilmektedir.

E-Devlet Hizmetleri

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, kamu hizmetlerinin sunumunda köklü değişimlere yol açmış ve küreselleşme sürecinde tetikleyici unsurlardan biri hâline gelmiştir. Bu süreçte, e-Devlet kavramı ortaya çıkmış ve kamu hizmetlerinde dijital dönüşümün temel bileşenlerinden biri olmuştur.

Dijital dönüşüm politikaları kapsamında, kamu hizmetlerinin e-Devlet aracılığıyla elektronik ortamda sunulmasına yönelik çalışmalar hız kazanmıştır. Bu çerçevede, 2017 yılından itibaren Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından 54 hizmet, e-Devlet üzerinden sunulmaya başlanmıştır. Böylece vatandaşlarımız, nüfus müdürlüklerine gitmeden pek çok işlemini elektronik ortamda gerçekleştirebilir hâle gelmiştir.

Belge üretiminden randevu sistemine, vatandaşlarımızın bilgilendirilmesinden arka plan lojistiğine kadar tüm süreçler dijital ortama taşınmıştır. E-Devlet altyapısı üzerinden bütünleşmiş olarak çalışan sistemler sayesinde, vatandaşlarımız başvurularını çevrim içi olarak takip edebilmektedir. Sağlanan bütünleştirmelerle hem işlem süreleri azaltılmış hem de hatalar en aza indirilmiştir.

TÜRKİYE YÜZYILI | **100**
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

e-Devlet Hizmetlerimiz

- T.C. Kimlik Kartı/ Nüfus Cüzdanı, Pasaport ve Sürücü Belgesi Sorgulama
- Adres Değişikliği Bildirimi
- Doğum Bildirimi
- Soyadı Oluşturma
- İslam Denklik Belgesi Başvurusu
- Nüfus Kayıt Örneği Belgesi Sorgulama
- 15 Yaş Altı Çocukların T.C. Kimlik Kartı Başvuruları
- Yerleşim Yeri (İkametgah) ve Diğer Adres Belgesi Sorgulama
- Nüfus Kayıtlarındaki Hataların Düzeltmesi Talebi

ve daha nice si ile hizmetinizdeyiz...

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İÇİŞLERİ BAKANLIĞI | **NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ** | www.nvi.gov.tr

Adres değişikliği bildirimi, doğum bildirimi, 15 yaşını tamamlamayan çocuklarımızın kimlik kartı başvuruları ve daha birçok hizmet e-Devlet üzerinden sunulmaya başlanmış; böylece vatandaşlarımızın nüfus müdürlüklerine gitmeden hizmet alması sağlanmıştır. 2017 yılından bugüne, nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinin e-Devlet üzerinden sunulduğu hizmetlere yönelik talep her geçen gün artmaktadır. Günümüzde, yıllık 100 milyondan fazla işlem e-Devlet üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Aşağıdaki grafikte yıllar itibarıyla e-Devlet üzerinden gerçekleştirilen işlem sayıları verilmektedir.

E-Tescil

E-Tescil (e-Doğum, e-Ölüm, e-Evlenme) ile nüfus hizmetlerinin sunumunda teknolojinin sağladığı imkânlardan yararlanmak, işlem süreçlerini hızlandırmak ve bürokrasi ile kırtasiyeciliği azaltmak amacıyla; nüfus hizmetlerinin temelini oluşturan doğum, evlenme ve ölüm gibi nüfus olay bildirimlerinin ilgili kuruluşlarca yapılması sağlanmıştır.

2018 yılında doğumdan sonra çocuğun isminin hastanede konulmasını ve tescil edilmesini sağlayan e-Doğum Projesi hayata geçmiştir. Projenin yaygınlaştırılması kapsamında, hâlen 81 ilde 386 kamu hastanesinde vatandaşlarımız e-Doğum hizmetinden faydalanabilmektedir. Ayrıca, bu projenin devamı olarak doğum bildirimlerinin e-Devlet üzerinden yapılması hizmeti de kullanıma açılmıştır.

2020 yılında, Sağlık Bakanlığı tarafından ölüm olayını bildirmekle yükümlü sağlık kuruluşlarınca “Ölüm Bildirim Sistemi”ne kaydedilen belgelerin elektronik ortamda MERNİS’e gönderilmesi ve tescillenmesi sağlanmıştır. Mevcut durumda, vefatlara ilişkin tüm işlemler Ölüm Bildirim Sistemi ile gerçekleştirilmektedir.

25 Mart 2021 tarihi itibarıyla, belediye evlendirme memurlukları tarafından düzenlenen evlenme bildirim formlarının ve evlenme bilgilerinin elektronik ortamda MERNİS’e gönderilmesine başlanmıştır. Çalışmalar kapsamında, 1.328 belediye evlendirme memurluğuna yetki verilmiştir.

Nüfusmatik Projesi

Bakanlığımız tarafından yürütülen hizmetlerin elektronik ortama aktarılması çalışmalarının yanında, 7/24 insansız hizmet sunum modeline uygun olarak bireysel nüfus hizmeti noktaları oluşturulmuştur. Bu kapsamda yerli ve milli “Nüfusmatikler” geliştirilmiştir.

Nüfus müdürlüklerinin iş yükünü azaltmak ve vatandaşlarımız için hizmet kolaylığı sağlamak amacıyla 10 Ocak 2022 tarihi itibarıyla faaliyete geçen nüfusmatikler, 81 ilde 200 nüfus müdürlüğü noktasında hizmet vermektedir. Hizmet vermeye başladığı günden bu yana her geçen gün ilginin arttığı nüfusmatikler üzerinden vatandaşlarımız toplamda 2 milyonun üzerinde işlem gerçekleştirmiştir.

Nüfus Dijital Arşiv Projesi

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan ve başka hiçbir nüshası olmayan yaklaşık 110 bin nüfus kütüğü ile 500 milyon nüfus dayanak belgesi, Türkiye Nüfus Arşivi'ni oluşturmaktadır. Bu arşiv, kapsam ve hacim bakımından Türkiye'nin en büyük arşivlerinden biridir.

Geçmişimizin en önemli dayanağı olan “Atık Defteri”, “Aile Kütük Defteri” ve “Vukuat Defteri” gibi belgelerden meydana gelen bu arşiv, içerdiği belge sayısı ve tarihî önemi bakımından ülkemizin en değerli veri kaynaklarından biridir. Bu belgelerin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla, devletimizin en büyük yenileşme ve dijitalleştirme projelerinden biri olan “Nüfus Dijital Arşiv Projesi” hayata geçirilmiştir.

Nüfus Arşivinde Yer Alan Belgelerin Restorasyon Süreci

Proje kapsamında, vatandaşlarımızın hukuki işlemlerinde haklarının korunması açısından büyük öneme sahip 550 milyon sayfa veri dijital ortama aktarılmış, ayrıca 2 milyon sayfa aile kütüğü yenilenmiştir.

Yapılan sistem bütünleştirmeleriyle tüm nüfus müdürlüklerinde yapılan işlemlere dayanak oluşturan yıllık ortalama 4.500.000 belgenin dijital arşive aktarım çalışmaları devam etmektedir.

Biyometrik Veri Yönetimi Sistemi ve Fotoğraf Karşılaştırma

Biyometrik Veri Yönetimi Sistemi

Biyometrik Veri Alım Süreci

MERNİS üzerinden alınan belge başvurularında, kişilerin parmak izi verileri çerçevesinde karşılaştırma işlemleri yapılmaktadır. Bu uygulama sayesinde, parmak izi doğrulama işlemleri güvenli ve denetlenebilir şekilde yürütülmekte, mükerrer kayıtların önüne geçilmekte ve başvuruların doğru kişi üzerinden sonuçlandırılması sağlanmaktadır.

Biyometrik Veri Yönetimi Sistemi kapsamında, vatandaş birime geldiğinde, sistem üzerinden mevcut parmak izi kaydı sorgulanmaktadır. Vatandaşın daha önce kayıtlı parmak izi varsa doğrulama modülü üzerinden işlem yapılmaktadır. Kayıt bulunmaması hâlinde yeni parmak izi alınarak sisteme kaydedilmektedir.

Başvuru sırasında kişinin parmak izi verisi farklı bir işlemde başka bir kişinin parmak izi verisiyle benzerlik taşıdığına, işlem sırasında uyarı verilmekte ve işlem gerçekleştirilmemektedir. Bu durumda muhtemel sahtecilik şüphesi değerlendirilmekte, ilgili veriler alınarak tekrar kontrol edilmektedir.

Fotoğraf Karşılaştırma

MERNİS üzerinden alınan belge başvurularında, kişilerden alınan son 6 ay içerisinde çekilmiş fotoğraflar, sistemde bulunan eski fotoğraflarla karşılaştırılmaktadır. Bu uygulama ile başvurular güvenli ve denetlenebilir şekilde alınmakta, kimlik sahteciliği riski ortadan kaldırılmaktadır.

Fotoğraf Karşılaştırma Sistemi, makine öğrenmesi tabanlı yüz karşılaştırma özelliği sunarak kimlik doğrulama, güvenlik, erişim kontrolü ve kullanıcı tanıma gibi alanlarda yüksek düzeyde doğruluk sağlamaktadır. Sistem, birden fazla yüz görüntüsünü analiz etmekte, derin öğrenme tabanlı bir “gömülü temsil” (*embedding*) çıkarmakta ve bu temsilleri karşılaştırarak benzerlik skoru hesaplamaktadır.

Kullanılan ağ modeli sıfırdan eğitilmiş olup yaklaşık 3 milyon yüz görüntüsünden oluşan geniş bir veri kümesiyle geliştirilmiştir. Toplamda 7.485 farklı kimlik içeren bu veri kümesi, modelin geniş bir çeşitlilikte yüz özelliklerini öğrenmesini sağlamıştır.

Mobil Nüfus Hizmetleri Aracı

Afet ve acil durumlarda nüfus hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak, kimlik tespitini hızlandırmak ve vatandaşlarımızın mağduriyetini en aza indirmek amacıyla Mobil Nüfus Hizmetleri Aracı hizmete sunulmuştur. Bu araçlar, hizmet sunumu esnasında güvenli ve şifreli bir şekilde iletişim sağlanması doğrultusunda, servis sağlayıcısı ile birlikte oluşturulan özel bir altyapı üzerinden hizmet vermektedir.

Mobil nüfus hizmetleri aracı, 5 adet başvuru masası ve dış tarafta yer alan 2 adet nüfusmatik cihazı ile günlük 400 vatandaşımıza hizmet verecek kapasitededir.

Bu araçlar, bugüne kadar Düzcce, İzmir ve Hatay illerinde yaşanan depremler sonrasında görevlendirilmiştir. Bu kapsamda, kimlik kartını kaybeden vatandaşlarımızın kimlik tespiti yapılarak pasaport, kimlik kartı ve sürücü belgesi gibi başvuruları alınmış ve gerekli belgeler kendilerine ivedilikle ulaştırılmıştır. Ayrıca 2023 yılında, Adreste Nüfus Hizmetlerinin daha hızlı ve etkin yürütülmesi amacıyla, 5 adet minibüs mobil hizmet aracı olarak tasarlanmış ve ilçe nüfus müdürlüklerinde görevlendirilmiştir.

Adreste Nüfus Hizmeti

Sosyal devlet ilkesi temelinde “Siz Bize Gelemezseniz, Biz Size Geliriz” anlayışı ile “Adreste Nüfus Hizmeti” uygulaması geliştirilmiştir. Bu uygulama hastalık, yaşlılık ya da engellilik sebepleriyle nüfus müdürlüklerine gelemeyen vatandaşlarımızın hizmetlere erişimini kolaylaştırmak için hayata geçirilmiştir. Adreste Nüfus Hizmeti uygulaması sayesinde bu durumdaki vatandaşlarımızın; biyometrik verileri, fotoğraf çekimleri ve evrak imzaları gibi pek çok işlem evlerinde tamamlanabilmektedir.

**Adreste
Nüfus Hizmeti ile**
insan odaklı hizmet anlayışımızla
mücbir sebeplerden dolayı nüfus müdürlüklerimize
gelemeyen vatandaşlarımızın adresine
misafir olduk...

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
**NÜFUS VE
VATANDAŞLIK İŞLERİ**
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
www.nvi.gov.tr

“Kıymetiniz Bir Akademi”

Konsept Nüfus Müdürlüğü Projesi

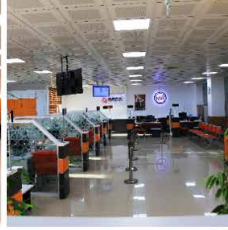
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde vatandaşlarımızı ilgilendiren birçok değerli proje hayata geçirilmiştir. Bu projelerin daha sağlıklı olarak yürütülmesinin en önemli mecralarından birisi nüfus müdürlüklerimizdir.

**Vatandaş ve Personel
Memnuniyeti**

**Özgün
Kurumsal Kimlik**

**Yüksek Teknolojili
Altyapı**

Standardizasyon

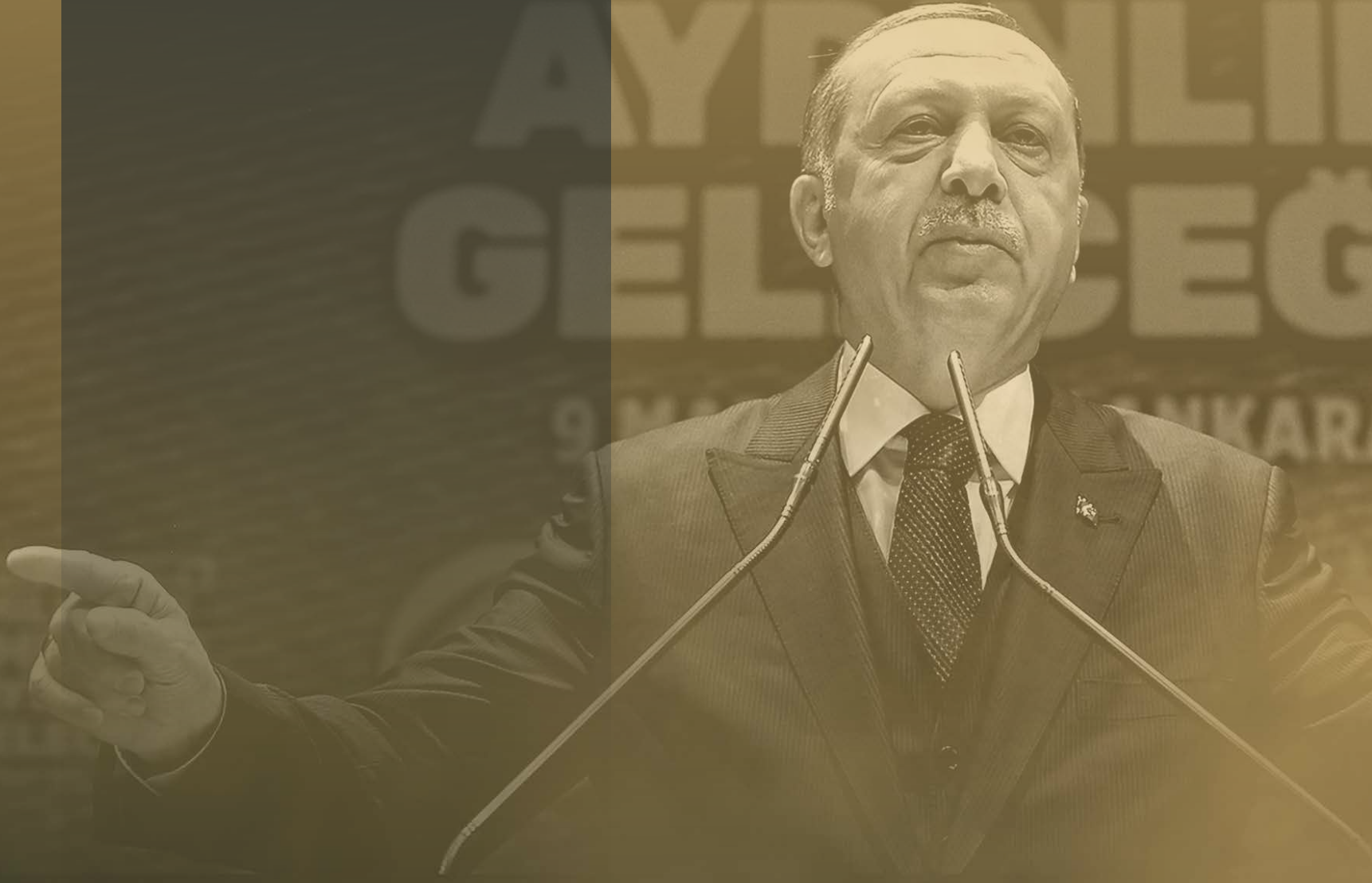
Günde yaklaşık 100.000 vatandaşımıza hizmet veren nüfus müdürlüklerinin standartlarını yükselterek çağın gereklerine uygun hâle getirmek amacıyla, “Konsept Nüfus Müdürlüğü Projesi” geliştirilmiştir. Bu proje ile nüfus müdürlükleri yeniden tasarlanmış ve sağlanan teknoloji desteği ile sunulan hizmet sürelerinin azaltılması hedeflenmiştir.

Konsept Nüfus Müdürlüğü Uygulamaları

“Siyaset demek ÷lke için eser üretmek, millete
hizmet etmek demektir”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan
Siyaset Akademileri
27 Şubat 2020

9. Bölüm

**Sivil Toplum Alanındaki
Hizmetler**

9. Sivil Toplum Alanındaki Hizmetler

Sivil toplum, bireylerin toplumsal bir yarar çerçevesinde dayanışma, birliktelik ve diğergamlık duyguları ile kolektif bir şekilde hareket ettikleri “gönüllülük” ilkesi temelinde ortaya çıkmış bir olgudur. Günümüzde, sivil toplum demokratik toplumların vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir.

Sivil toplum yapısı ülkemizde ilk kez 1909 tarihli “Cemiyetler Kanunu” ile yasal bir dayanağa sahip olmuştur. Akabinde, “1938 tarihli yeni Cemiyetler Kanunu” kabul edilmiş olup “dernek” terimi, Türk hukukunda ilk olarak bu kanunla kullanılmaya başlanmıştır. 1972 yılında “1630 sayılı Dernekler Kanunu” çıkarılmış ve dernek iş ve işlemleri Emniyet birimleri içerisinde kurulan Dernekler Masası tarafından yürütölmeye başlanmıştır. 1982 yılında yeni anayasanın kabulü sonrasında ise dernek iş ve işlemlerini düzenlemek üzere 1983 yılında “2908 sayılı Dernekler Kanunu” çıkarılmıştır.

2003 yılında, “2908 sayılı Dernekler Kanunu”nda yapılan değişiklikle; dernekler ile ilgili hizmetleri yürötmek üzere İçişleri Bakanlığı bünyesinde Dernekler Dairesi Başkanlığı kurulmuştur. Yeni teşkilatlanma ile daha önce EGM ve İl Emniyet Müdürlükleri tarafından yürütölen dernek iş ve işlemleri, sivil bir birim olan Dernekler Dairesi Başkanlığına devredilmiştir. 2004 yılında, dernek kurma, üyelik, dernek faaliyetlerine serbestlik, derneklere uygulanan yaptırımların ve bürokrasinin azaltılması gibi amaçlar doğrultusunda “5253 sayılı Dernekler Kanunu” yürürlüğe konmuştur. Söz konusu kanunla örgütlenme özgürlüğü alanında önemli değişiklikler yapılmıştır.

Ülkemizde sivil toplum alanında yaşanan önemli gelişmeler neticesinde, İçişleri Bakanlığı bünyesindeki Dernekler Dairesi Başkanlığı, Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğüne dönüştürölmüştür.

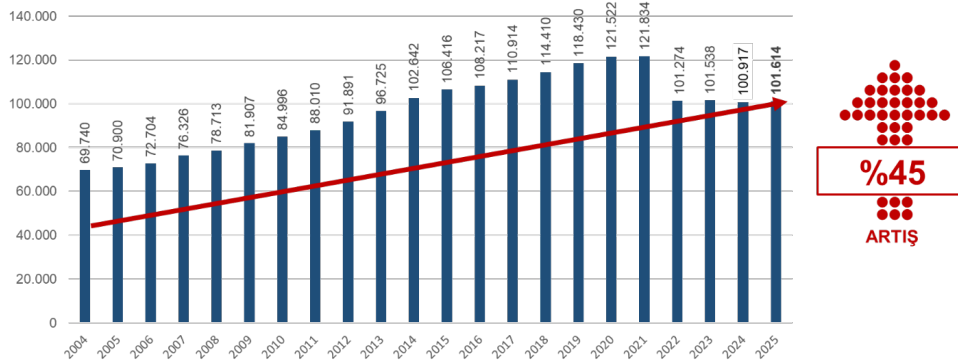
İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü, insan hak ve hürriyetlerine saygılı bir yaklaşımla; sivil toplum alanını denetleyen bir kurum olmanın ötesinde, sivil topluma ve bu alanın güçlenmesine katkı sağlayan bir rol ve misyon üstlenmiştir.

Sivil toplumla ilişkiler alanında yaşanan zihinsel ve politik dönüşüme paralel bir şekilde, bu alan ilk kez 2019-2023 yılları 11. Kalkınma Planı'nda müstakil bir başlık olarak yer almış olup planda "Kalkınma Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları Özel İhtisas Komisyonu" kurulmuştur. 2024-2028 yıllarını kapsayan 12. Kalkınma Planı kapsamında da "sivil toplum" alanına müstakil bir başlık verilmiş; İhtisas Komisyon Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 12. Kalkınma Planında; "demokratik, katılımcı, kapsayıcı, hesap verebilir, iş birliği ve uyum yeteneği ile etkin vatandaşlık bilinci yüksek bir sivil toplumun yapısını tesis etme ve STK'ların kamu politikalarının planlama, yapım, izleme ve denetleme aşamalarında etkin rol alması" amaçları etrafında kapsamlı politika tedbirlerine yer verilmiştir.

Ülkemizde, sivil toplum alanında yaşanan sivilleşme ve kurumsallaşma ile STK'ların sayılarında önemli artışlar meydana gelmiştir. 2004 yılında 69.740 olan dernek sayısı 2025 yılı itibarıyla 101.614'e yükselmiştir. Bu artış, yaklaşık %45'lik bir orana tekabül etmektedir.

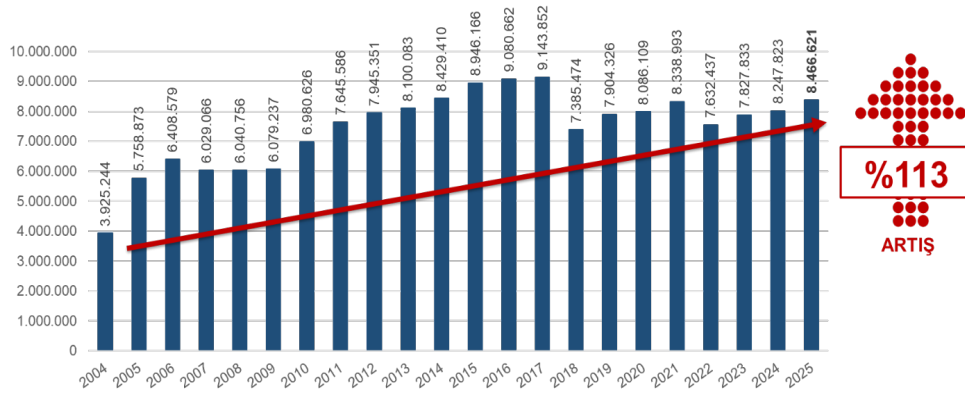
Yıllar İtibarıyla Dernek Sayıları

Bu istikrarlı yükselişin istisnası ise 2022 yılında yaşanan düşüştür. Bu düşüşün sebebi, 22 Nisan 2022 tarihinde 7405 sayılı “Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu” ile yaklaşık 20 bin spor derneğinin Gençlik ve Spor Bakanlığına devredilmesidir.

Dernek sayılarında yaşanan ciddi ivmelenmeye koşut dernek üye sayılarında da önemli artışlar meydana gelmiştir. Demokratik bir hak olan örgütlenme özgürlüğü çerçevesinde, dernek üye sayılarında yaşanan kayda değer artış son derece önemlidir. 2004 yılında 3.925.244 olan dernek üye sayısı 2025 yılı itibarıyla 8.466.621'e yükselmiştir.

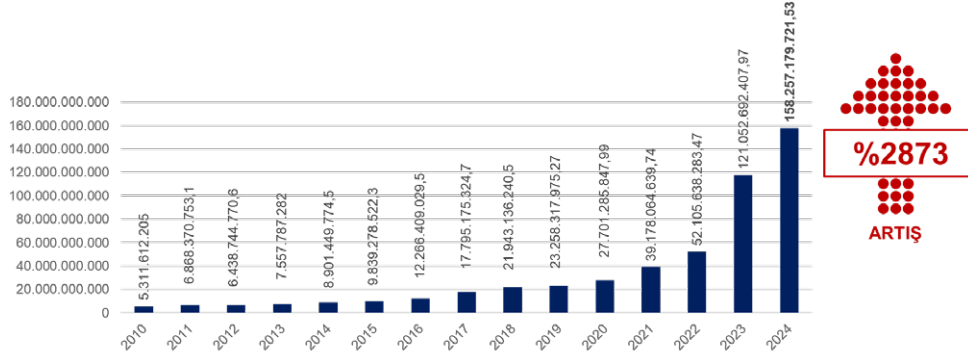
Yıllar İtibarıyla Dernek Üye Sayısı

Yukarıdaki grafikte görüldüğü üzere, dernek üye sayısında 2004 yılından günümüze %113 artış yaşanmıştır. 2018 yılında üye sayılarında yaşanan yaklaşık 2 milyon azalış Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen mevzuat değişikliği sonucunda dernek üyeliklerinin Dernekler Bilgi Sistemi (DERBİS) üzerinden alınmasından kaynaklanmaktadır. DERBİS'in hizmete girmesiyle birlikte dernekler üye bilgilerini kimlik bilgileri ile bu sisteme girmeye başlamışlardır. Bu işlem doğrultusunda, üye kayıtları daha sağlıklı bir şekilde tutulmaya başlanmış ve mükerrer kayıtların önüne geçilmiştir. 2021 yılından 2022 yılına geçerken yaşanan gerileme ise yukarıda belirtilen spor dernek sayılarının devir sürecinden kaynaklanmıştır.

Dernek ve dernek üye sayısında yaşanan ivmelenmeyle birlikte, dernek gelirlerinde de önemli artışlar meydana gelmiştir. 2010 yılında 5.311.612.205 TL olan dernek gelirleri 2024 yılında 158.257.179.721 TL'ye yükselmiştir. Aşağıdaki “Yıllara Göre Dernek Gelirleri Miktarı” başlıklı grafikte de görüldüğü üzere, 2010 yılından günümüze dernek gelirlerinde %2.873'lük bir artış yaşanmıştır.

Yıllar İtibarıyla Dernek Gelirleri

9.1. Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Rehberlik ve Denetim Faaliyetleri

Dernekler, demokratik toplum düzeninin temel unsurlarından biri olarak bireylerin ortak amaçlar doğrultusunda bir araya gelmesini, toplumsal dayanışmanın güçlenmesini ve kamu yararına yönelik faaliyetlerin geliştirilmesini sağlayan yapılardır. Sahip olduğu öneme binaen dernekler, pek çok ülkede şeffaflık ve hesap verilebilirlik açısından yasalarca belirlenen bir otoritenin denetim ve gözetimine tabi tutulmaktadır. Hayır kurumlarının denetimi Birleşik Krallık'ta "Hayırseverlik Komisyonu", Finlandiya'da "Marka ve Patent Kurumu", Almanya'da yerel mahkemeler, Fransa'da ise İçişleri Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Ülkemizde de derneklerin denetimi İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Ancak sivil toplum faaliyetlerinin genişliği sebebiyle, mali hususlar veya ücretli personel çalıştırma gibi konularda farklı kurumlar da denetimlerde rol alabilmektedir.

Ülkemizde, 2000'li yılların başından itibaren derneklerin gerek iş ve işlemlerinin hukuka uygunluğu gerekse de denetim ve gözetimleri noktasında birçok hususta kökten değişimler yaşanmıştır. 2003 yılı itibarıyla önceki dönemlerde Emniyet Müdürlükleri tarafından yürütülen dernek iş ve işlemleri, sivil bir otorite olarak kurulan Dernekler Dairesi Başkanlığına devredilmiştir. Söz konusu dönüşüm, sivil toplumla ilgili yürütülen hizmetlerin güvenlik temelli bakış açısından sivil temelli bir yapıya evrilmesinin açık bir ifadesidir.

Derneklerin örgütlenme özgürlüğü ve faaliyet alanlarına ilişkin birçok konu Anayasa ve ilgili mevzuatla net bir çerçevede belirlenmiştir. Bu doğrultuda, dernek faaliyetlerinin hukuka ve kuruluş amaçlarına uygun olarak sürdürülüp sürdürülmediğinin tespiti amacıyla yapılan denetimler, yalnızca bir idari kontrol amacı gütmemekte; aynı zamanda toplumsal huzuru ve kamu düzenini korumayı hedeflemektedir. Zira derneklerin mali işlemlerinin, teşkilatlanma yapılarının ve faaliyetlerinin şeffaf biçimde yürütülmesi sivil toplum alanının istismar edilmesinin önüne geçmektedir.

Söz konusu denetim faaliyetleri, aynı zamanda sivil toplum alanının kamuoyu nezdinde güven, itibar ve meşruiyetinin korunması açısından da büyük önem taşımaktadır. Bakanlık merkez ve taşra teşkilatları tarafından yürütülen sürekli denetimler, vatandaşlarımızın derneklere ve genel olarak STK'lara duyduğu güveni pekiştirmektedir. Ayrıca, ülkemizdeki denetim faaliyetlerinde ulusal mevzuatın yanı sıra, uluslararası faaliyet gösteren Mali Eylem Görev Gücünün (FATF) STK'lara yönelik rehberlik, gözetim ve denetim faaliyetlerine ilişkin tavsiyelerine de önem verilmektedir.

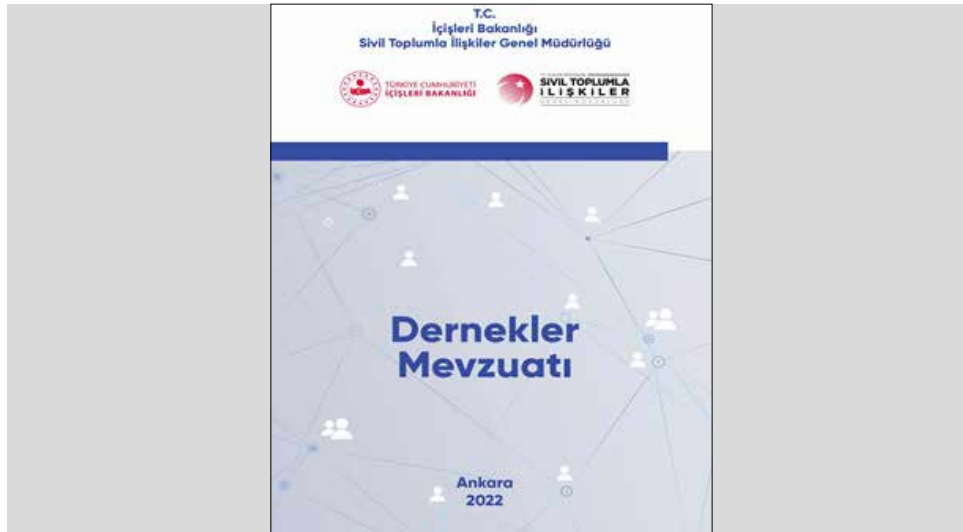
Derneklerin kuruluşu, faaliyetleri, denetimi ve sona ermelerine ilişkin usul ve esaslar; "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası", "Türk Medeni Kanunu" ve "Dernekler Kanunu"nda düzenlenmiştir.

Derneklere ilişkin düzenlemeye yer veren üst düzey hukuki norm Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'dır. Anayasamızın 33'üncü maddesinde, dernek kurma hürriyeti güvence altına alınmış ve herkesin önceden izin almaksızın dernek kurabileceği hükmüne yer verilmiştir. Söz konusu düzenleme, ayrıca Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 11'inci maddesiyle de uyumludur. Anayasamızın ilgili maddesinin devamında, "Dernek kurma hürriyeti ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hürriyetlerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir" hükmüne yer verilerek bu hürriyetin hangi kapsamda sınırlanabileceği münhasıran sayılmıştır. İlgili maddenin bir başka fıkrasında ise "Dernekler, kanunun öngördüğü hallerde hâkim kararıyla kapatılabilir veya faaliyetten alıkonulabilir" ifadesi ile bir derneğin, yargı mercilerinin kararı dışında idari işlemle kapatılmasının veya faaliyetten menedilmesinin mümkün olmayacağı hususu güvence altına alınmıştır.

Derneklerin yalnızca hâkim kararıyla kapatılabilmesi veya faaliyetten men edilmesi, ülkemiz sivil toplum yapısı açısından büyük önem arz etmektedir. Ülkemizdeki bu işleyişin, birçok Batı ülkesinin ilerisinde olduğunu söylemek mümkündür. Birleşik Krallık örneğinde, Hayırseverlik Komisyonu’nun STK’ların banka hesaplarını dondurma ve yönetimi görevden alıkoyma gibi birçok yetkisi bulunmaktadır.

Türk Medeni Kanunu, ilgili maddeleri uyarınca derneklerin tüzel kişilik kazanmasından başlayarak organların kurulması ve işleyişi, derneklerin üst ve alt örgütlenme şekilleri, dernek üyeliği ve son olarak derneğin feshi ya da tasfiyesine ilişkin hususlar hakkında düzenlemeler yapan bir çerçeve sunmaktadır. Medeni Kanun’da denetime ilişkin doğrudan bir düzenleme bulunmamakla birlikte, derneklerin kurulma amacıyla ilgili sınırlama söz konusudur. Dolayısıyla idarenin de denetim alanı bu kapsamla sınırlı olmaktadır.

5253 sayılı Dernekler Kanununun 19. maddesinde, “Gerekli görülen hallerde, tüzüklerinde gösterilen amaçlar doğrultusunda faaliyet gösterip göstermedikleri, defterlerini ve kayıtlarını mevzuata uygun olarak tutup tutmadıkları İçişleri Bakanı veya mülkî idare amiri tarafından kamu görevlilerine denetletilebilir” ifadesi ile derneklere yapılan denetimin salt hukukilik denetimi olduğu belirtilmiştir. Bu çerçevede denetim kapsamı, dernek faaliyetlerinin tüzükte belirtilen amaçlarla uyumlu olup olmadığı ve defter ve kayıtların mevzuata uygunluğu ile sınırlandırılmıştır. Ayrıca ilgili maddenin devamında, bu denetimlerde kolluk kuvveti mensuplarının görevlendirilemeyeceği, denetimlerin ancak mesai saatleri içerisinde yapılabileceği ve yapılacak denetimin en az yirmi dört saat öncesinde derneklere bildirileceği hususları hüküm altına alınmıştır.

Yabancı STK'ların Türkiye'de faaliyette bulunabilmesi veya temsilcilik açabilmesi de belirli yasal prosedürlere tabidir. Bu kapsamda, yabancı derneklerin ya da vakıfların Türkiye'de şube veya temsilcilik kurabilmeleri için İçişleri Bakanlığından izin almaları gerekmektedir. Bakanlık, yapılan başvuruları değerlendirirken Dışişleri Bakanlığının görüşünün yanında kuruluş tarafından gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetlerin ulusal mevzuata uyumluluğunu da dikkate almaktadır. Bu işleyiş, bir yandan uluslararası sivil toplum iş birliğini desteklerken diğer yandan Türkiye'nin egemenlik hakkının ve kamu güvenliğinin korunmasını amaçlamaktadır.

STK'ların izinle gerçekleştirmek durumunda olduğu faaliyetlerden bir diğeri ise yardım toplama faaliyetleridir. Söz konusu faaliyetlerin kamu düzeni ve güvenliği ile şeffaflık açısından belirli kurallara uygun yürütülmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, bireylerin veya STK'ların yardım toplama faaliyeti yürütebilmesi için ilgili Mülki İdare Amirinden izin alması gerekmektedir. İçişleri Bakanlığı, bu izin sürecinde hem yardımların amacına uygun şekilde kullanılmasını hem de kamu güvenliğinin korunmasını gözetmektedir. Ayrıca vatandaşlarımız, yardım toplayan kişi veya kuruluşların valilik izninin bulunup bulunmadığını e-Devlet üzerinden kolayca kontrol edebilmektedir. Bu sayede, yardım kampanyaları daha şeffaf ve güvenilir bir şekilde yürütülmekte, sivil toplum alanında özgürlük ile güvenlik arasında sağlıklı bir denge kurulmaktadır.

Dernekler Kanunu kapsamında, derneklerin izinle kullanabileceği kelimeler, bazı ad ve işaretleri kullanma yasağı ve faaliyet gösterilmesi yasak alanlar belirlenmiştir. Kanunla düzenlenen bu hususlar sadece kamu düzeni ile ilgili olmayıp aynı zamanda sivil toplum alanının suistimalinin engellenmesi bakımından da önem arz etmektedir. Bu noktadan hareketle, kanun koyucu Dernekler Kanununun 28, 29 ve 30'uncu maddelerinde çeşitli düzenlemeler yapmıştır. Söz konusu düzenlemeler şu şekildedir:

- 28. maddeye göre; “Dernek adlarında; Türk, Türkiye, Millî, Cumhuriyet, Atatürk, Mustafa Kemal, Şehit, Gazi kelimeleri ile bunların baş ve sonlarına getirilen eklerle oluşturulan kelimeler İçişleri Bakanlığının izni ile kullanılabilir.”
- 29. maddeye göre; “Derneklerin, mevcut veya mahkeme kararıyla kapatılmış veya feshedilmiş bir siyasî partinin, bir sendikanın veya üst kuruluşun, bir derneğin veya üst kuruluşun adını, amblemini, rumuzunu, rozetini ve benzeri işaretleri ya da başka bir ülkeye ve daha önce kurulmuş Türk devletlerine ait bayrak, amblem ve flamaları kullanmaları yasaktır.”

- 30. maddeye göre dernekler;

“a) Tüzüklerinde gösterilen amaç ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürüleceği belirtilen çalışma konuları dışında faaliyette bulunamazlar.

b) Anayasa ve kanunlarla açıkça yasaklanan amaçları veya konusu suç teşkil eden fiilleri gerçekleştirmek amacıyla kurulamaz.

c) Askerliğe, millî savunma ve genel kolluk hizmetlerine hazırlayıcı öğretim ve eğitim faaliyetlerinde bulunamaz, bu amaçları gerçekleştirmek üzere kamp veya eğitim yerleri açamazlar. Üyeleri için özel kıyafet veya üniforma kullanamazlar.”

İçişleri Bakanlığınca yapılan denetimler, STK'ların faaliyetlerinin kuruluş amacı ve tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı ile mevzuatın öngördüğü sınırlar içinde yürütülüp yürütülmediğinin tespiti; derneğin gelir ve gider işlemlerinin usulüne uygun belgelerle kayıt altına alınıp alınmadığının tespiti; genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurulu gibi organların mevzuata ve dernek tüzüğüne uygun şekilde oluşturulup oluşturulmadığı ve karar alma süreçlerinin yasal çerçevede yürütülüp yürütülmediğinin incelenmesi kapsamında icra edilmektedir.

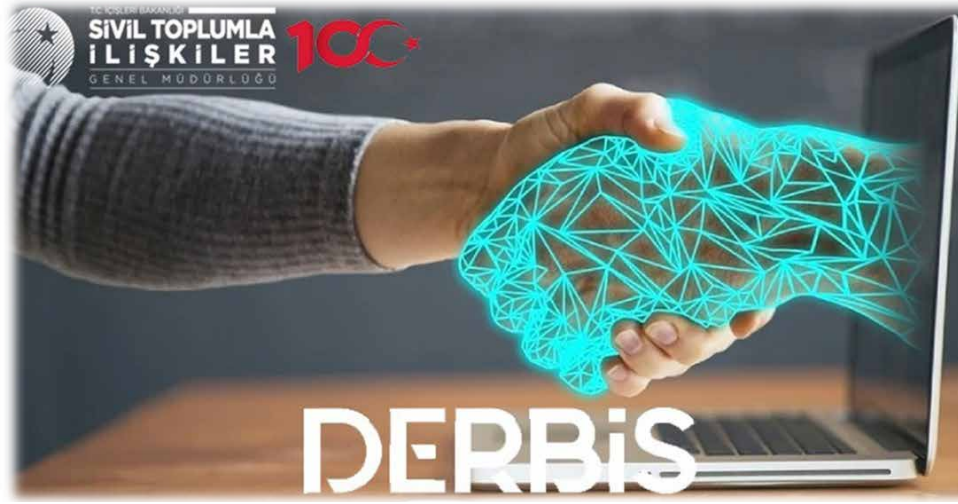
Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü, yürütmüş olduğu denetimler aracılığı ile bir rehberlik rolü de üstlenmektedir. Bu sayede, hem derneklerin kurumsal kapasiteleri güçlendirilmekte hem de sivil toplum alanında hesap verebilirlik ve sürdürülebilirlik ilkeleri pekiştirilmektedir. Derneklerin düzenli biçimde denetlenmesi, kamu düzeni bakımından risk teşkil edebilecek yapıların tespiti ve yasa dışı finansman faaliyetlerinin, kara paranın aklanması ve terörizmin finansmanının önlenmesi bakımından da önemli bir işlev görmektedir. Dolayısıyla, İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan denetimler yalnızca idari bir kontrol süreci değil, aynı zamanda sivil toplumun güvenliğini koruyan bir araç olmaktadır.

Gönüllülük esası ile bir araya gelen STK'lar muhtelif alanlarda pek çok faydalı faaliyet yürütmektedir. Bu kapsamda, STK'ların faaliyetlerinin yerinde incelenmesi ve onlara rehberlik edilebilmesi amacıyla, Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü ve İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlükleri tarafından STK ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Aynı zamanda, söz konusu ziyaretlerde STK'ların görüş, öneri ve katkıları alınmaktadır. 2021 yılından günümüze kadar 17.210 STK yerinde ziyaret edilmiştir.

9.2. Sivil Toplum Alanında Dijital Dönüşüm

Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından, STK'lara hizmet sunumunda ve işleyişte çağdaşlaşmanın sağlanarak tüm iş ve işlemlerin dijital bir sistem üzerinden daha etkin, hızlı, kolay erişilebilir ve verimli yürütülmesi amacıyla birtakım projeler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, e-Devlet kapısı kapsamında derneklere yönelik hizmetlerin yalınlaştırılması; kamuoyunun ihtiyacı olan sivil toplum alanına ilişkin verilerin güvenli bir şekilde sunulması, kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve STK'lar arasında iletişim alanı oluşturacak elektronik altyapının oluşturulması amacıyla yerli-milli bir sistem olan DERBİS geliştirilmiştir.

Geliştirilen bilgi sistemi kapsamında, sivil toplum alanına ilişkin istatistiki veriler sistemli bir şekilde analiz edilebilmektedir. Bu sayede, alana ilişkin hazırlanan politika ve strateji belgeleri ile raporlara anlamlı girdiler sağlanabilmektedir. Ülkemizde kurulan tüm dernek kayıtlarının kapsamlı ve güvenli bir şekilde tutulduğu DERBİS sistemi ile kurulan bütünleştirmeler sayesinde ilgili kamu kurumları ile hızlı bir şekilde veri paylaşımı gerçekleştirilebilmektedir.

Bu dijital altyapı projesi, birçok kamu hizmetinin sunulduğu e-Devlet kapısı ile de bütünleşmiş şekilde kurgulanarak vatandaşlarımızın kendilerine ait bilgilere kolaylıkla ulaşmalarına imkân tanımaktadır. E-Devlet üzerinden tüm vatandaşlar dernek üyeliklerini sorgulayabilmekte ve üyesi bulundukları dernekten istifa edebilmektedir. Söz konusu hizmetle birlikte, vatandaşlarımızın sivil toplum alanında bilgilerine kolaylıkla ulaşmaları sağlanmış ve istenmeyen sonuçların önüne geçilmiştir. Özellikle, kişilerin bilgileri ve izinleri dışında dernek üyesi yapılmaları, vatandaşlarımızı güvenlik açısından zor duruma düşürebilmektedir. E-Devlet ile yapılan bütünleştirme sayesinde bu sorun ortadan kaldırılmıştır. DERBİS sistemi, sivil toplum sektörünün ve yaşanan teknolojik gelişmelerin ışığında dijital çağa uygun bir şekilde sürekli geliştirilmektedir.

9.3. Proje Destekleriyle Büyüyen ve Gelişen Bir Sivil Toplum

İçişleri Bakanlığı tarafından, STK'ların kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, kamu ile olan ilişkilerinin artırılması ve toplumsal sorunlara gönüllü kuruluşlar aracılığıyla çözüm üretilmesi amacıyla STK'lara projeler yoluyla destekler verilmektedir.

Ülkemizde bulunan dernekler, birçok farklı alanda gerek kendi iç kaynakları gerekse de ulusal ve uluslararası kaynaklı proje fonları ile faaliyetlerini sürdürmektedir. STK'ların faaliyetlerini büyük ölçüde kendi mali imkânları doğrultusunda sürdürdüğü ülkemizde, derneklere verilen her bir desteğin anlamı oldukça kıymetlidir.

Bu kapsamda, İçişleri Bakanlığı tarafından 5018 sayılı “Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu” ve “Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik”e dayalı 03 Mart 2017 tarihli “İçişleri Bakanlığı Bütçesinden Derneklere Yardım Yapılması Hakkında Yönerge” kapsamında, derneklere hazırladıkları projeleri gerçekleştirmek üzere desteklerde bulunmaktadır.

Yönerge kapsamında her yıl derneklere, Proje Destek Sistemi (PRODES) üzerinden aşağıda yer alan konu başlıkları çerçevesinde destekler sağlanmaktadır:

- STK'ların kapasitelerinin artırılması,
- İnsan haklarının korunması ve demokrasinin güçlendirilmesi,
- Şehit yakınları ve gazilerin desteklenmesi,
- Aile kurumunun desteklenmesi ve güçlendirilmesi, kadın hakları ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi,
- Uyuşturucu ve madde bağımlılığı ile mücadele,
- Eğitim, kültür, sağlık ve spor faaliyetlerinin desteklenmesi,
- Toplumsal dayanışmanın ve kalkınmanın desteklenmesi,
- Tarihî ve kültürel değerlerin korunması,
- Çevrenin ve doğal yaşamın korunması,
- Engelliler ve sosyal risk altındaki grupların desteklenmesi,
- Kamu-STK iş birliği ve STK'ların karar alma işleyişlerine etkin katılımının sağlanması,

- Geçici koruma statüsündeki yabancıların gönüllü, güvenli, onurlu ve düzenli geri dönüşlerinin sağlanması,
- İstihdamın artırılması,
- Sosyal girişimcilik,
- Afet bilinci,
- Trafik bilinci,
- Hayvan haklarının korunması,
- Gönüllülük.

İçişleri Bakanlığı tarafından oluşturulmuş yerli bir sistem olan PRODES, DERBİS ile bütünleşmiş bir şekilde tasarlanmış olup ülkemizdeki tüm derneklerin sistemi rahatlıkla kullanabilmeleri amacıyla kullanıcı dostu bir arayüz ile hizmet sunmaktadır. Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından her yıl proje çağrısına çıkılmaktadır. Söz konusu çağrı, tüm kanallardan şeffaf bir şekilde derneklere duyurulmaktadır.

Ülkemizin önemli politika alanları kapsamında son beş yılda derneklere verilen bazı proje desteklerine ilişkin bilgiler şu şekildedir:

“Uyuşturucu ve Madde Bağımlılığı ile Mücadele” kapsamında, 86 derneğe proje yardımı yapılmıştır.

“Aile Kurumunun Desteklenmesi ve Güçlendirilmesi, Kadın Hakları ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi” kapsamında, 171 derneğe proje yardımı yapılmıştır.

“Afet Bilinci” kapsamında, 128 derneğe proje yardımı yapılmıştır.

“Şehit Yakınları ve Gazilerin Desteklenmesi” kapsamında, 108 derneğe proje yardımı yapılmıştır.

“Trafik Bilinci” kapsamında, 14 derneğe proje yardımı yapılmıştır.

“Hayvan Haklarının Korunması” kapsamında, 8 derneğe proje yardımı yapılmıştır.

9.4. Sivil Toplum Sektörüne Yönelik Eğitimler ve Kamu-Akademi İş Birliği

Sivil toplum alanında güçlü kurumsal yapılara sahip STK sayısının artırılması amacıyla, kamu kurumları tarafından STK'lara eğitim destekleri sunulmaktadır. Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü, STK'lara eğitim desteği sağlayan kurumların başında yer almaktadır. Eğitimler, gerek STK'lara gerekse alana hizmet sunmakta olan kamu personeline yönelik olarak düzenlenmektedir. Bu kapsamda 2018 yılından günümüze, 56.000'i STK temsilcisi ve 14.000'i kamu personeli olmak üzere toplamda 70.000 kişiye eğitim verilmiştir.

Ayrıca sivil toplum alanında faaliyet göstermek isteyen tüm vatandaşlarımıza hizmetine yol gösterici olması amacıyla, Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü resmî hizmet sayfası üzerinden ücretsiz bir şekilde uzaktan eğitim videoları sunulmaktadır. Bu kapsamdaki eğitimler aşağıda belirtilmektedir.

- Dernek İş ve İşlemleri Eğitimi,
- Derneklere Yönelik İzne Tabi İşlemler Eğitimi,
- Derneklere Yönelik Denetim ve Rehberlik Eğitimi,
- Derneklere Yönelik Proje Başvuru (PRODES) Eğitimi,
- Kara Paranın Aklanması ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadele Eğitimi,
- Beyanname Bildirimi Eğitim Videosu,
- Bildirimler Eğitim Videosu,
- Yabancı STK Başvuru İşlemleri Videosu,
- Genel Kurul Sonuç Bildirimi Videosu,
- E-Tebligat Hesap Aktivasyonu Videosu.

Sivil topluma sağlanan eğitim desteklerinin yanında, 2018 yılından günümüze 40 ilimizde 6.000'den fazla STK, kamu ve akademi temsilcisinin katılımı ile seminerler ve çalıştaylar gerçekleştirilmiştir. Kamu-STK iş birliğine örnek teşkil eden bu çalışmalarda kamu, sivil toplum ve akademi temsilcileri bir araya gelerek sivil toplum alanında tesis edilecek yeni iş birliği modelleri geliştirmektedir. Söz konusu toplantılarda, proje fırsatlarından yeni girişim fikirlerine kadar birçok alanda iş birlikleri oluşturulmaktadır.

Gençlerin sivil toplum ve gönüllülük alanına ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyinin artırılması; diğergamlık, dayanışma ve yardımlaşma konularında onlara yol gösterici olması amacıyla özellikle üniversiteler ile Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü arasında etkin iş birlikleri sürdürülmektedir. Bu kapsamda, Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü, YÖK ve Üniversiteler iş birliğinde beş üniversite bünyesinde Sivil Toplum Merkezleri kurulmuştur. Kurulan merkezler, sivil toplum alanında akademik eserler oluşturulması noktasında oldukça faydalı sonuçlar üretmiştir.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ile imzalanan protokol kapsamında, sivil toplum merkezi bünyesinde “Sivil Toplum Akademisi” ihdas edilmiştir. Söz konusu akademi, STK’ların insan kaynağı kapasitelerini artırmak, sivil topluma yönelik güncel konularda STK temsilcilerinin bilgi seviyelerini geliştirmek ve STK Merkezlerinin sivil toplum alanında nitelikli bilimsel yayınlar üretmesini sağlamak amaçları ile önemli çalışmalar yürütülmektedir.

Türkiye’de STK’ların işleyişi ve gelişimi alanlarında ilgili kişilere eğitim desteği sunmak amacıyla, “Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi” (ATAUM) ve Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı iş birliğinde “Avrupa Birliği ve Sivil Toplum Temel Eğitim Programı” oluşturulmuş ve bu kapsamda belirlenen konu başlıklarında eğitimler verilmiştir.

Söz konusu eğitimlerin yanı sıra, sivil toplum alanında bilimsel çalışmaların üretilmesi, akademik bakış açısı ile sivil toplum alanına katkıların yapılması ve sivil toplum alanında oluşturulacak politika ve stratejilere destek olunması amacıyla, Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü ve TÜBİTAK arasında bir protokol imzalanmıştır. Protokol çerçevesinde, TÜBİTAK proje çağrılarında sivil toplum alanının müstakil bir başlık olarak eklenmesi sağlanmıştır.

“Güvenlik bürokrasimiz tek bir vücut halinde hareket ederek ÷lkemize yönelik tehditlerle mücadele edebilme imkânına kavuşmuştur. Daha da önemlisi güvenlik kurumlarımız yeteneklerini kapasitelerini hatta personellerini milli güvenlik ihtiyaçlarımız için paylaşılabilir bir noktaya erİştirmiştir.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan
Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı’nın yeni binasının açılış töreninden

6 Ocak 2020

10. Bölüm

İç Güvenliğin Çok Boyutlu
İnşası: Bakanlıkların
Faaliyetleri

ULUSAL SİBER OLAYLARA
MÜDAHALE MERKEZİ

10. İç Güvenliğin Çok Boyutlu İnşası: Bakanlıkların Faaliyetleri

İç güvenlik; yalnızca kolluk kuvvetlerinin çalışmalarıyla sınırlı olmayan, çok boyutlu bir alandır. Bu çok yönlü yapının sürdürülebilirliği, devletin bütün kurumlarının ortak katkısı ve eş güdümüyle mümkün olmaktadır. Bu çalışmada iç güvenliğin çok boyutlu inşasının ancak devlet işleyişinin bütüncül vizyonu ile sağlanabileceğini ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, istihdam politikaları, sosyal güvenlik sistemleri ile iş sağlığı ve güvenliği alanındaki düzenlemeleri aracılığıyla iç güvenliğe katkı sağlamaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı; afet öncesinde kentsel dönüşüm ve yapı denetimi, afet sırasında dayanıklı yapılar, afet sonrasında ise TOKİ üzerinden hızlı konut üretimiyle iç güvenliğe katkı sağlamaktadır. Sıfır atık, sosyal konut ve iklim politikaları toplumsal istikrarı desteklerken Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi ve akıllı şehir uygulamaları, dijital altyapı üzerinden kamu düzeninin sürdürülebilirliğine hizmet etmektedir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, enerji arz güvenliğini teminat altına alarak afet ve kriz yönetimi, sınır güvenliği, siber güvenlik, kritik altyapı emniyeti ve kamu düzeni olmak üzere, iç güvenliğin beş temel boyutuna doğrudan etki etmektedir. Sıvılaştırılmış Doğalgaz LNG ve Gazlaştırma ve Yeniden Depolama Üniteleri FSRU terminalleri, yer altı depolama tesisleri ve yenilenebilir enerji yatırımları afet-kriz dönemlerinde kritik bir güvence sağlarken; akıllı şebeke ve SCADA projeleri, siber tehditlere karşı direnci artırmaktadır. Enerji altyapısı, aynı zamanda sınır bölgelerinde güvenlik ve bölgesel istikrar için stratejik bir unsur hâline gelmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı, gençleri suç, şiddet, terör, bağımlılık ve asayiş sorunlarına karşı bilinçlendirmeyi ve farkındalık oluşturmayı amaçlayan projeleriyle; ayrıca öğrencilerin radikalleşme eğilimlerinden korunması ve demokratik vatandaşlık değerlerinin eğitim yoluyla güçlendirilmesine yönelik faaliyetleriyle iç güvenliğin toplumsal temelinin güçlendirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Millî Savunma Bakanlığı, afetlerde insani yardım ve lojistik desteğin yanı sıra, sınır güvenliğinde insansız hava-kara-deniz araçları, uydu sistemleri ve radar teknolojileriyle caydırıcı bir kapasite ortaya koymaktadır. Ayrıca Bakanlık, yerli savunma teknolojileri ve siber güvenlik çözümleri, kritik altyapıların korunması ve devlet otoritesinin devamlılığının sağlanmasında belirleyici bir rol üstlenmektedir.

Sağlık Bakanlığı; afet ve kriz dönemlerinde sağlık hizmetlerinin kesintisizliği, sınır bölgelerinde göçmen sağlığı altyapısı ve biyogüvenlik projeleriyle öne çıkmaktadır. Ulusal Medikal Kurtarma Ekipleri (UMKE) sahra hastaneleri ve dijital sağlık sistemleri, toplumsal düzenin korunması ve panik ortamının engellenmesinde stratejik rol oynamaktadır. Aşı, kan ve doku hizmetlerine yönelik altyapılar ile dijital sağlık uygulamaları hem kritik altyapı güvenliğini hem de kamu düzenini desteklemektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı, sel ve deprem gibi doğal afetlerde AFAD ile iş birliği içerisinde çalışmalar yürütmektedir. Öte yandan, Türkiye’de orman yangınlarıyla mücadele çok kurumlu bir yapı içerisinde yürütülmekle birlikte, bu alandaki asli sorumluluk Tarım ve Orman Bakanlığı’na bağlı Orman Genel Müdürlüğü’ne aittir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; afet ve kriz dönemlerinde ulaşımın kesintisizliğini sağlayan dayanıklı altyapı projeleri, uydu haberleşme çözümleri ve denizcilikte acil müdahale kapasitesiyle öne çıkmaktadır. Bunun yanı sıra, siber güvenlik yapılanmaları ve yerli haberleşme teknolojileri, ulaştırma sistemlerini dijital tehditlere karşı koruyarak kamu düzeninin sağlanmasına katkı sunmaktadır.

10.1. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

21. yüzyılda güvenlik kavramı, yalnızca sınırların korunması veya suçla mücadeleyle sınırlı olmayan, çok boyutlu bir yaklaşımı gerektirmektedir. Modern devlet konseptinde güvenlik; ekonomik istikrarın sağlanması, toplumsal huzurun korunması ve insan onuruna yakışır yaşam koşullarının temin edilmesiyle bütünleşik bir şekilde ele alınmaktadır. Bu genişleyen güvenlik tanımı çerçevesinde, iç güvenlik alanı ekonomik, sosyal ve insani unsurları kapsayacak şekilde toplumun tüm kurumlarının ortak sorumluluğunda değerlendirilmektedir.

Türkiye’de inşa edilen sosyal devlet modeli, bu yeni güvenlik paradigmasının somut örneklerinden biridir. Türkiye’nin çalışma hayatı politikaları yalnızca üretim ve istihdam düzenlemeleriyle sınırlı kalmamakta; aynı zamanda sosyal adalet, refah ve toplumsal dayanışmayı pekiştirerek iç güvenliğin sürdürülebilirliğine katkı sağlamaktadır. Çalışma hayatının düzenlenmesi, istihdamın niteliği ve sosyal koruma mekanizmaları doğrudan toplumsal istikrarı ve devletin krizlere karşı dayanıklılığını belirleyen temel unsurlar haline gelmiştir.

Bu doğrultuda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB), Türkiye'nin çok katmanlı güvenlik mimarisinin önemli yapı taşlarından biridir. Bakanlık; istihdam politikaları, sosyal güvenlik sistemleri ve iş sağlığı-güvenliği düzenlemeleri ile ekonomik kalkınmayı desteklemekte, aynı zamanda toplumsal direnci güçlendiren stratejik bir rol üstlenmektedir. İŞKUR'un aktif işgücü programlarından SGK'nın kapsamlı sosyal koruma ağlarına, İSGÜM'ün önleyici sağlık uygulamalarından kadın ve gençlerin istihdamını destekleyen projelere kadar yürütülen her faaliyet, sürdürülebilir iç güvenlik için katkı sunmaktadır. Günümüzde, emek bir üretim faktörü olmanın ötesinde toplumsal istikrarın ve ulusal güvenliğin bir unsuru olarak değerlendirilmektedir.

10.1.1. Ekonomik Güvenlikten İç Güvenliğe

2000'li yıllardan itibaren sosyal devletin kurumsal yapısında önemli dönüşümler yaşanmıştır. 5502 sayılı "Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu", 5510 sayılı "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu", emeği yalnızca ekonomik açıdan korumakla kalmamış, aynı zamanda toplumsal barış ve kamu düzeninin sürdürülebilmesi için güçlü kurumsal altyapılar sağlamıştır. Ekonomik güvenlik, iç güvenliğin temel unsurlarından biridir. İstikrarlı iş piyasası, kayıtlı istihdam ve adil gelir dağılımı, toplumsal huzurun sağlanmasında ön plana çıkan faktörlerdir. Çalışanlar ve işverenlerin sosyal koruma şemsiyesi altına alınması, güvenliği yalnızca kolluk kuvvetleriyle değil, toplumsal destek ve adalet duygusuyla tesis etmektedir.

10.1.2. Sosyal Koruma ve Dayanıklılık Politikaları

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının uyguladığı sosyal güvenlik reformları, bireylerin yaşam döngüsü boyunca maruz kalabilecekleri ekonomik ve sosyal riskleri minimize etmeyi amaçlamaktadır. Bakanlık politikaları, doğrudan toplumun dayanıklılık kapasitesini artırmaya yöneliktir. Kriz dönemlerinde uygulanan işsizlik ödeneği, kısa çalışma ödeneği ve iş kaybı tazminatı gibi destek mekanizmaları hem gelir güvenliği sağlamakta hem de kamu düzenini tehdit edebilecek toplumsal baskıları azaltıcı etki göstermektedir.

Öte yandan, sosyal koruma sistemi aynı zamanda toplumsal bağların güçlendirilmesine katkı sunmaktadır. Çalışan, işveren ve devlet arasındaki güven ilişkisi, iç güvenliğin sosyal temelini oluşturan önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır. İŞKUR tarafından yürütülen aktif işgücü programları, mesleki eğitim kursları ve istihdam teşvikleri yalnızca ekonomik üretkenliği arttırmakla kalmamakta, bireylerin topluma aidiyet hislerini de güçlendirmektedir. Bu aidiyet bilinci, güvenli toplum yapısının en önemli göstergelerindendir.

10.1.3. Emek Etiği, İstihdam ve Kamu Düzeni

Türkiye'nin emek politikalarının temelinde, tarihsel olarak "alın teri kutsaldır" ilkesi yer almaktadır. Bu etik değer, yalnızca çalışma kültürünü değil, aynı zamanda toplumsal huzurun korunmasını da sağlamaktadır. Emeğe değer veren, adil ücret ve eşit fırsat prensiplerine bağlı toplumlar, iç güvenliğini köklü biçimde temin edebilmektedir.

Çalışma hayatında fırsat eşitliği, sendikal haklar, sosyal diyalog ve iş barışı, toplumsal istikrar ile güvenliğin kesişim noktasını oluşturmaktadır. Çalışanların devlete ve işverene duyduğu güven, kamu düzeninin devamlılığını teminat altına alırken, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın (ÇSGB) görev alanı da sosyal güvenlikle iç güvenliğe uzanan bir güvenlik zinciri olarak önem kazanmaktadır.

İstihdam, iç güvenliğin önemli ve etkili unsurlarından biridir. İŞKUR'un uyguladığı işbaşı eğitim programları, genç ve kadın istihdamına yönelik destekler, NEET modeli ve mesleki danışmanlık sistemleri, işsizlik kaynaklı sorunları önleyici yapısal mekanizmalar sunar. Söz konusu projeler, özellikle ekonomik durgunluk dönemlerinde bireylerin üretim süreçlerinde kalmasına katkı sunarak toplumsal huzurun sürdürülmesine olanak tanır. İstihdam politikaları, güvenlik açısından da proaktif bir önleme yaklaşımı sunmakta; zira işsizlik, yalnızca ekonomik bir mesele değil, sosyal dışlanma, yoksulluk ve güvensizlik gibi sorunların da kaynağı olmaktadır. Bu nedenle, Türkiye'nin çağdaş istihdam stratejisi, aynı zamanda sosyal güvenlik stratejisi olarak ele alınmalıdır.

10.1.4. İş Sağlığı ve Güvenliği: Üretimden Toplumsal Güvenliğe

İş sağlığı ve güvenliği, modern güvenlik anlayışının teknik ve asli bir bileşenidir. 6331 sayılı Kanun, çalışanların biyopsikososyal bütünlüğünü koruyarak yalnızca iş kazalarının değil, tüm üretim risklerinin önlenmesini hedeflemektedir. Kanun kapsamında her işyerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmesi zorunlu tutulmuş; bu kapsamda devlet, önleyici güvenlik modelini kurumsallaştırmıştır. Madencilik Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesi Projesi (MİSGEP) bunun bir örneğidir.

MİSGEP ile maden çalışanlarına sağlık taramaları yapılmış, birçok işletmeye finansal ve teknik destek sağlanmış, binlerce çalışan güvenli çalışma konusunda eğitilmiştir. Bu proje sonucunda yeraltı madenlerinde kaza oranlarında kayda değer bir azalma sağlanmış ve sektörde güvenlik kültürünün yaygınlaşmasına katkıda bulunulmuştur.

Ayrıca, kimya, inşaat ve tekstil gibi tehlikeli sektörlerde verilen uzmanlık eğitimleriyle meslek hastalıklarının toplumsal maliyete dönüşmeden önüne geçilmektedir. Bu sistem yalnızca işyerlerinde değil, ulusal ölçekte de bir risk azaltma mekanizması olarak çalışmakta; iş kazaları ve meslek hastalıklarındaki azalma, üretim zincirinin aksamadan devamını sağlamaktadır. Böylelikle ülkenin ekonomik ve iç güvenlik direnci artmaktadır.

10.1.5. Kriz, Afet ve Yeniden İstihdam Mekanizmaları

Afet ve kriz dönemlerinde uygulanan çalışma politikaları, sürdürülebilir iç güvenlik için önemlidir. İŞKUR'un kısa çalışma ödeneği, geçici istihdam projeleri ve iş kaybı tazminatı gibi uygulamaları, olağanüstü dönemlerde hane gelirlerinin korunmasına ve toplumsal istikrarın sürdürülmesine imkân tanımaktadır. Bu tür politikalar, ekonomik şokların sosyal güvenlik krizine dönüşmesini engellerken, afet sonrası yeniden yapılanma süreçlerinde de yerel istihdamın yenilenmesine katkı sağlar. ÇSGB bu yönüyle, toplumun krizlere karşı toparlanma hızını belirleyen aktörlerdendir.

10.1.6. Kadın İstihdamı

Kadınların iş gücüne katılımı hem ekonomik büyüme hem de sosyal istikrar açısından önemli bir faktördür. Son dönemde Türkiye'de kadın istihdamını destekleyen politikalar çok yönlü bir yapıya ulaşmıştır. Bu kapsamda:

- Teknik sektörlerde kadın istihdamını artırmaya yönelik “Her Meslekte Kadın Eli” ve “Kadınlar İçin Enerji Okulu” projeleri,
- Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi Projesi ile yerel üretim ağlarının teşviki,
- Finansal okuryazarlık eğitimleri ve kadın girişimciliği protokolleriyle kadınların ekonomik karar alma süreçlerine dahil edilmesi hedeflenmektedir.

Bu uygulamalar, kadınların ekonomiye sunabilecekleri katkıları destekleyerek aile refahı ve iş gücündeki toplumsal dengeyi geliştirme amacı taşımaktadır. Kadınların iş hayatına aktif katılımı, kamu düzenini desteklemektedir.

10.1.7. Genç ve Engelli Bireylerin İstihdamı

Gençlerin ve engelli bireylerin ekonomik yaşama entegrasyonu, iç güvenliğin toplumsal temellerinden biridir. Genç işsizliği birçok ülkede sosyal sorunlara yol açarken, Türkiye'de NEET modeli, İş Kulüpleri, Üniversite–Sanayi Uyum Programları ve Sanal Kariyer Fuarları gibi girişimler, gençlerin üretim zincirine katılımını artırmıştır. Bu yaklaşımlar, radikalleşme, sosyal dışlanma ve suçla sürüklenme risklerini azaltmaktadır.

Engelli bireyler için uygulanan Engelli İstihdamı Teşvik Programları ve Korumalı İşyerleri Projesi, ekonomik katılımı artırmanın yanı sıra sosyal dayanışmayı güçlendirmektedir. Bu politikalar, tüm bireylerin üretime katkı sağlayabileceği anlayışını pekiştirerek birlikte yaşama bilincini desteklemektedir.

10.1.8. Önleyici Güvenlik Kültürü

6331 sayılı Kanun, tüm sektörlerde önleyici yaklaşımın kurumsallaştırılmasını hedefleyerek işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesini, hayati tehlike bildirim yükümlülüklerini ve yaygın iş sağlığı ve güvenliği (İSG) hizmetlerini zorunlu kılmıştır. Bu sistem, AB 89/391/EEC direktifi ve ILO 155–161 sözleşmelerinin ulusal mevzuata entegrasyonu ile çalışan biyopsikososyal iyiliğini ve üretim sürekliliğini birlikte koruyan bir güvenlik kültürü oluşturmuştur. Böylece, ulusal ölçekte risk azaltımı ve hizmet akışında süreklilik amaçlanmıştır.

Madenlerde İSG: MİSGEP’in Sahadaki Etkisi

MİSGEP Projesi kapsamında yeraltı işletmelerinde eğitim ve sağlık gözetimi, teknik rehberlik (havalandırma, tahkimat, kömür tozu patlaması, gaz yönetimi vb.), finansal destek ve yönetim sistemi entegrasyonu yoluyla iş güvenliği artırılmıştır. 29 ilde 80 işyerine düzenli saha ziyareti gerçekleştirilmiş; iyi uygulamalar paylaşılmış ve sahada %47 oranında iyileşme raporlanmıştır. Proje, TS 13741/ISO 45001 ve tahlisiye eğitimlerinin yanı sıra 1,9 milyon avro tutarında destek ile sektörde kurumsal kapasiteyi artırmıştır.

Tarımda İSG: Kırsal Üretim ve Kamu Düzeni

Tarım sektörüne yönelik hazırlanan rehberler, traktör devrilmeleri, ekipman kontrolleri, pestisit sonrası yeniden giriş süreleri ile kişisel koruyucu donanım standartlarına ilişkin (göz, el, ayak, solunum koruyucular; toz/sıvı form için uygun sınıflar) pratik talimatlar sunmaktadır. Bu yaklaşımlar, kırsal üretimde iş kazası ve meslek hastalıklarının azalmasına katkı sağlayarak gıda arzı ve yerel düzeyde kamu düzenini desteklemektedir.

İş Hijyeni, Asbest ve Mesleki Hastalık Riski Yönetimi

İSG ekosistemi, iş hijyeni ölçümleri, asbest söküm uzmanlığı ve pnömokonyoz odağındaki eğitim-denetim bileşenleriyle güçlendirilmektedir. Hibe ve teknik programlar; asbest, kimyasal, inşaat, deri-tekstil ve gemi sökümü gibi yüksek riskli alanlarda yürütülen projelerle saha uygulamalarının yaygınlaşmasını sağlamaktadır. Bu sayede, maruziyet riskleri kontrol altına alınmakta ve kritik sektörlerde üretim güvenliği korunmaktadır.

10.1.9. Sosyal Koruma Ağının Güvenlik Fonksiyonu

İç güvenlik yalnızca tehditlerin bertaraf edilmesiyle değil, aynı zamanda toplumun tüm kesimlerinin yaşam güvencesinin sağlanmasıyla güçlenmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yürütülen sosyal güvenlik reformları - 5502 sayılı “Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu”, 5510 sayılı “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu”, bireylerin hayat döngülerinde karşılaştığı riskleri yönetilebilir hale getirmiştir.

Dolayısıyla sosyal güvenlik sistemi, Türkiye'nin iç güvenlik mimarisinde "risk azaltıcı" bir unsur olarak işlev görmektedir. Gelir istikrarını temin ederken yoksulluğu ve dışlanmayı engellemekte, sosyo-ekonomik baskıları azaltarak kamu düzenini desteklemektedir.

ÇSGB'nin dezavantajlı gruplara yönelik programları, sendikal hakların genişletilmesi ve toplu sözleşme sisteminin güçlendirilmesi uygulamaları, kamunun devlete olan güvenini artırmakta ve sosyal gerilimlerin güvenlik tehdidinde dönüşmesini engellemektedir. Böylelikle sosyal adalet, iç güvenliğin görünmeyen fakat kalıcı dayanağını teşkil etmektedir

İstihdam destekleri, sigorta kapsamının genişletilmesi ve sosyal yardımların bütüncül biçimde ele alınması, toplumun kriz anlarında kurumsal direnç kapasitesini artırmaktadır. Kayıt dışılıkla mücadele, yasal düzenin güçlendirilmesine katkı sağlarken; gelir güvencesine yönelik politikalar ise sosyal kırılganlık risklerini azaltmaktadır. Böylelikle, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının faaliyet alanı yalnızca sosyal refahın teminiyle sınırlı kalmayıp, bütüncül toplumsal güvenliğin sağlanmasına da hizmet etmektedir.

21. yüzyılda genişleyen güvenlik anlayışı bağlamında emek politikalarının sessiz ancak etkili bir güvenlik aracı haline geldiği görülmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB), istihdam hizmetleri (İŞKUR), sosyal koruma (SGK) ve iş sağlığı-güvenliği (İSG) düzenlemeleri aracılığıyla iç güvenliğin ekonomik, toplumsal ve insani boyutlarını eşzamanlı olarak güçlendirmektedir. 5502 ve 5510 sayılı yasal düzenlemeler ile oluşturulan sosyal güvenlik altyapısı, gelir şoklarının toplumsal düzeyde krize dönüşmesini önlerken, kamu düzenine yönelik tehditlerin de baskılanmasını sağlamaktadır.

İSG sistemi (6331) kapsamında maden, tarım ve diğer yüksek riskli sektörlerde önleyici güvenlik kültürü yaygınlaştırılmış; MİSGEP ve İSGÜM gibi programlarla saha rehberliği, eğitim ve ölçüm-denetim kapasitesi sürekli hale getirilmiştir. Bu sistem, iş kazaları ve mesleki risklerin azalmasına katkı sağlayarak, üretim ve hizmet sürekliliğinin güvence altına alınmasına olanak tanımakta, teknik güvenlik ile iç güvenlik arasında doğrudan bir ilişki tesis etmektedir.

Kapsayıcı istihdam politikaları toplumsal dayanışmayı artırırken; adalet ve fırsat eşitliği ilkeleri, güvenlik politikalarının temellerini güçlendirmektedir. Kadın kooperatiflerinin teşvik edilmesi, teknik alanlarda kadın istihdamının desteklenmesi ve gençlere yönelik geçiş modelleri (NEET modeli, iş kulüpleri) ekonomik katılımı yükseltmekte, toplumsal huzur ve aidiyet duygusunun pekişmesine katkı sunmaktadır.

Sonuç olarak, ÇSGB ekonomik dayanıklılık, insan güvenliği ve sosyal istikrar üçgeninde çok katmanlı iç güvenlik mimarisinin önemli unsurlarından biridir.

Bu yapının sürdürülebilirliği; istihdam, iş sağlığı ve güvenliği ile sosyal koruma başlıklarının sahadaki uygulamalarla (rehberlik, denetim, dijital izleme) etkin şekilde hayata geçirilmesi ve kapsayıcılık ilkesi doğrultusunda geliştirilmesiyle doğrudan ilişkilidir.

Güvenlik Boyutu	ÇSGB Faaliyet Alanı	Somut Proje / Uygulama	Güvenlik Katkısı (Sonuç Alanı)
Kriz ve Afet Dönemlerinde İstihdam ve Gelir Güvencesi	Kriz dönemlerinde istihdam ve gelir güvencesi politikaları	Kısa Çalışma Ödeneği, Geçici İstihdam Projeleri, İşsizlik Ödeneği	Afet ve ekonomik şoklarda hane gelirini koruyarak sosyal istikrarın sürmesini sağlar.
Ekonomik Güvenlik ve Dayanıklılık	Sosyal güvenlik sistemi ve sigorta ağları	SGK reformları (5502, 5510, 4447)	Gelir kaybı riskini yönetir, toplumsal güveni güçlendirir; ekonomik istikrar ile kamu düzeni arasında köprü kurar.
Kamu Düzeni ve Sosyal Dayanıklılık	İstihdam, kadın ve genç istihdamı, toplumsal kapsayıcılık	İŞKUR aktif işgücü programları, NEET modeli, Kadın Kooperatifleri, Engelli İstihdam Programları ve Korumalı İşyerleri	Sosyal dışlanmayı azaltır; aidiyet, refah ve güvenlik duygusunu güçlendirir; toplumsal barışın altyapısını kurar.
Teknik / Altyapısal Güvenlik (İSG)	İş sağlığı ve güvenliği	MİSGEP, İSGÜM eğitimleri, İş Hijyeni ve Asbest Söküm Uzmanlığı	Üretim zincirinde iş kazalarını ve meslek hastalıklarını azaltır; hizmet sürekliliğini sağlar; kritik altyapı güvenliğine katkı verir.
Dijital ve Kurumsal Güvenlik	Dijital dönüşüm, izleme ve denetim altyapısı	İŞKUR e-Şube, SGK e-Devlet, İSG-KATİP	Hizmet sürekliliğini dijital ortamda güvenceye alır; kurumsal izlenebilirlik ve veri güvenliği sağlar.
Çevresel / Bölgesel Güvenlik (Dolaylı)	Tarım iş sağlığı ve güvenliği rehberleri	Traktör devrilmesi, pestisit güvenliği, KKD rehberleri	Kırsal üretimde iş kazalarını azaltır, gıda arz güvenliği ve kırsal huzura katkı sağlar.

10.2. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

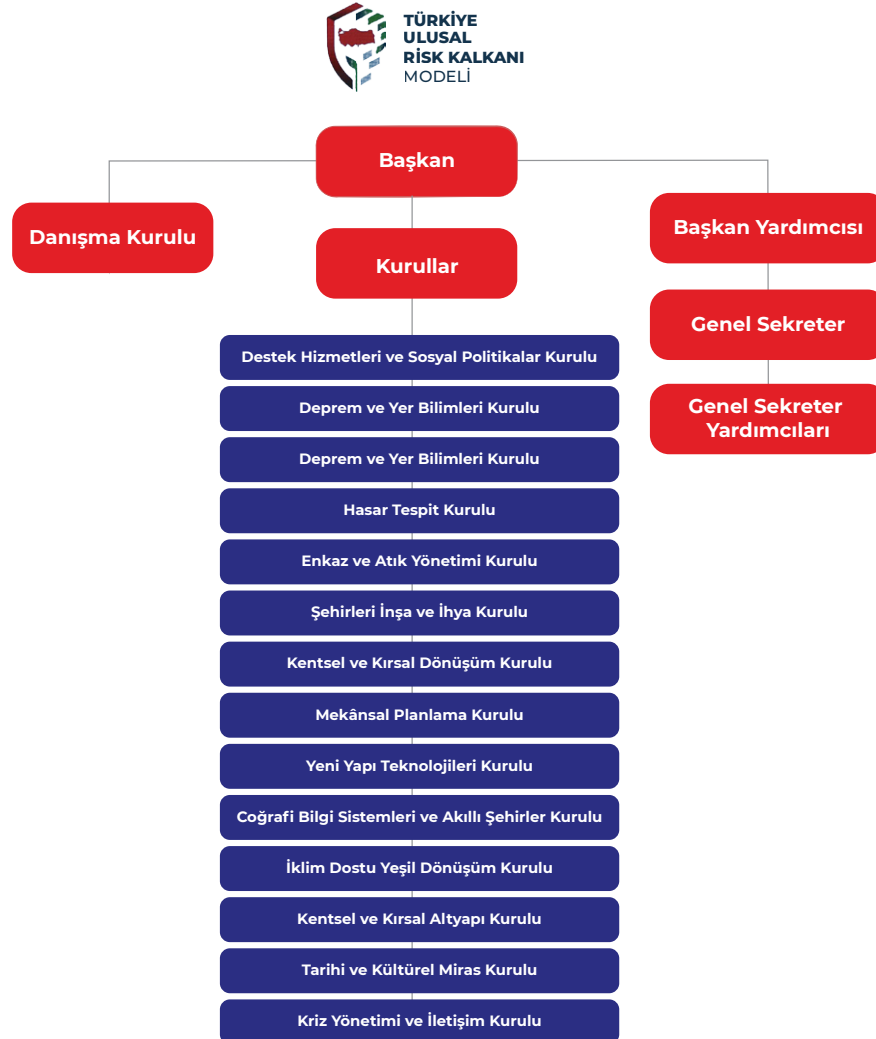
10.2.1. Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli

Türkiye, coğrafi konumu ve iklim özellikleri nedeniyle birçok doğal afete maruz kalma riski taşıyan bir ülkedir. Depremler, sel ve taşkınlar, orman yangınları, heyelanlar ve kuraklık gibi afetler hem insan hayatını hem de ekonomik ve çevresel değerleri tehdit etmektedir. Bu nedenle, afet yönetiminde sadece müdahale değil, aynı zamanda risklerin önceden belirlenmesi ve azaltılması odaklı bütüncül bir stratejiye ihtiyaç duyulmuştur.

6 Şubat tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremler, Türkiye’nin karşı karşıya olduğu afet risklerini bir kez daha gündeme taşımış; olası Marmara depremi ile iklim değişikliği kaynaklı afetlerle mücadelenin önemini ortaya koymuştur. Bu süreç, Türkiye’de şehirlerin ve toplumun tüm bileşenleriyle afetlere karşı dayanıklı hale getirilmesinin hayati bir konu olduğunu açıkça göstermiştir. Buradan hareketle, afet yönetiminin afet öncesi, afet anı ve afet sonrası tüm aşamalarını kapsayacak şekilde sürecin tüm açılardan izlenmesi, yönetilmesi ve ihya ile yeniden inşa politikalarının belirlenmesi amacıyla “Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli” kurulmuştur. Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli, başta deprem olmak üzere sel, heyelan ve yangın gibi afetlere karşı dirençli şehirler ve toplum yapıları oluşturmayı amaçlayan bütüncül bir afet yönetim modeli olarak geliştirilmiştir.

Kentsel dönüşümden sosyal konut projelerine, altyapı yatırımlarından akıllı şehir uygulamalarına kadar birçok alanda bilim insanları sürece katkı sunmuştur. Kahramanmaraş merkezli depremler, sonrasında çevre, şehircilik ve iklim değişikliği perspektifinden afetin etkileri izlenmiş; yeniden inşa ve ihya sürecinde uygulanacak politikaların belirlenmesinde bilimsel yaklaşım esas alınmıştır. Bu kapsamda, akademik ve teknik katkı sağlamak üzere disiplinler arası bir kurul oluşturulmuştur.

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli; bir başkan yardımcısı, danışma kurulu, genel sekreterlik ve on üç alt kurulu içeren bir yapıya sahiptir. Bu kurullar; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Destek Hizmetleri ve Sosyal Politikalar, Deprem ve Yer Bilimleri, Hasar Tespit, Enkaz ve Atık Yönetimi, Şehirleri İhya ve İnşa, Kentsel ve Kırsal Dönüşüm, Mekânsal Planlama, Yeni Yapı Teknolojileri, Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Akıllı Şehirler, İklim Dostu Yeşil Dönüşüm, Kentsel ve Kırsal Altyapı, Tarihi ve Kültürel Miras ile Kriz Yönetimi ve İletişim başlıkları altında yer almaktadır. Anılan kurullar ile afet yönetimi sürecinin her aşamasını kapsayan sürdürülebilir, iklim dostu ve afetlere dirençli şehirler kurma anlayışı temelinde tüm çalışmalara bilimsel ve teknolojik anlamda büyük bir katkı sağlanmaktadır. Dirençli şehirler hedefi için büyük önem taşıyan bu kurullarda, jeolojiden inşaat mühendisliğine, mimarlıktan sosyolojiye kadar disiplinler arası çok sayıda alandan temsilci bulunmaktadır.

Ulusal Risk Kalkanı Modeli'nin temel amacı, afet olmadan önce risklerin belirlenmesi, bu risklerin azaltılması için gerekli önlemlerin planlanması ve uygulanmasıdır. Model; devlet kurumları, yerel yönetimler, akademi, STK'lar ve özel sektörün birlikte çalışmasını teşvik eden çok paydaşlı bir yapıya sahiptir.

Söz konusu Model;

- Türkiye genelinde afet risklerinin bilimsel ve teknolojik yöntemlerle analiz edilmesi, risk haritalarının oluşturulması,
- İl, ilçe ve mahalle bazında detaylı zemin ve yapı güvenliği analizlerinin yapılması,
- Yerleşim alanlarının afetlere karşı dayanıklı hale getirilmesi, yapı stokunun iyileştirilmesi,
- Teknoloji destekli sistemlerle olası afetler öncesi erken uyarı sağlanması,
- Doğal çözümlerle afet risklerinin azaltılması (örneğin ormanlaştırma, sulak alanların korunması),
- Afet farkındalığı ve hazır olma düzeyinin artırılması için eğitim kampanyaları ve tatbikatların yapılması,

bileşenleri etrafında şekillenmiştir.

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli, sadece afet sonrası müdahaleyi değil, afet öncesi hazırlık ve risk azaltma çalışmalarını önceliklendirmesiyle de ön plana çıkmaktadır. Bu model sayesinde:

- Can ve mal kayıpları azaltılmakta,
- Afet sonrası ekonomik kayıplar minimize edilmekte,
- Dirençli kentler ve toplumlar inşa edilmekte,
- Afet yönetimi daha sistematik ve veriye dayalı bir hale gelmektedir.

Bahse konu model, özellikle 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında büyük önem kazanmıştır. Depremi ardından riskli alanların tespiti, yeniden inşa süreçleri ve yer seçimi kararlarında Ulusal Risk Kalkanı Modeli aktif olarak kullanılmıştır. Ayrıca, iklim değişikliğiyle artan çevresel afet risklerine karşı uyum stratejileri de modele entegre edilmektedir.

10.2.2. Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Faaliyetleri

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli'nin ilk toplantısı, Cumhurbaşkanımız Sn. Recep Tayyip Erdoğan'ın başkanlığında 3 Mart 2023 tarihinde düzenlenmiş ve çıktıları kamuoyuna ilan edilmiştir.

Toplantının dikkat çeken bir diğer hususu da mevcut dokuz Cumhurbaşkanlığı Politika Kuruluna ek olarak Afet Yönetimi ve Politikaları Kurulu'nun oluşturulmasıdır. Model kapsamında, farklı disiplinlerden akademisyenler, bürokratlar, mimarlar, mühendisler ve teknik personelden oluşan 159 kurul üyesi aktif olarak görev almaktadır.

İkinci Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Toplantısı, 10 Mart 2023 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının ev sahipliğinde Gaziantep'te düzenlenmiştir. Toplantıda; fay hatlarından yeni konut inşa sürecine, doğal afet riskleriyle mücadelede 81 ili kapsayan afet yönetimi politikalarına kadar birçok başlık ele alınmıştır. Bu toplantı ile birlikte, deprem ve yer bilimleri, hasar tespiti, tarihi ve kültürel miras ile şehirlerin inşası ve yeniden ihyası gibi ülkemizin her bölgesini afetlere karşı dayanıklı hale getirme hedefi doğrultusunda pek çok alanda kurullar oluşturulmuştur. Kurullar, 30 Mart-1 Nisan 2023 tarihleri arasında deprem bölgesinde saha bazlı teknik incelemelerde bulunmuştur.

*Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli'ndeki çalışma Çalışma Gruplarının
Hatay'daki Teknik İncelemeleri*

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Kurulu'nun üçüncü oturumu ise 7 Nisan 2023 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanının başkanlığında İstanbul'daki Dolmabahçe Çalışma Ofisi'nde düzenlenmiştir. Dolmabahçe Değerlendirme Toplantısının kapanışında gelecekte izlenecek yol haritasının şekillenmesine katkı sağlayacak bir deklarasyon kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Deklarasyonda;

- Tüm afet türlerine dair erken uyarı gözlem istasyonlarının 81 ilde yaygınlaştırılması,
- Ortaöğretim, lisans ve lisansüstü eğitim statülerinde afet bilgisi derslerinin yaygınlaştırılması, vatandaşlarımızın bilinçlendirilmesi adına bu çalışmaların hayata geçirilmesi,
- Tüm iletişimin tek elden AFAD koordinasyonunda yürütülmesi ile şehirlerimizdeki sabit ve mobil baz istasyonlarına dair verimlilik çalışmalarının ivedilikle yapılması,
- Zemin etüt çalışmasını kamusal denetimin aşaması olarak zorunlu hâle getirecek düzenlemenin hayata geçirilmesi,
- Gerekirse radye temel kullanımının bazı bölgelerde zorunlu hâle getirilmesi için gerekli adımların atılması,
- Türkiye'de dere yatakları ve sıvılaşma riski yüksek bölgeleri imara kapatma, kat eksiltme dâhil olmak üzere tüm çalışmaları içeren planlama sürecinin kararlılıkla hayata geçirilmesi,

- Kamu hizmeti veren binaları riskli bölgelerden kaldırma, taşıma, güçlendirme ve yeniden yapım sürecinde her türlü yeni teknolojinin kullanılması,
- Afet anlarında binalara yaklaşacak ve hatta içinde gezebilecek kabiliyette insansız hava ve kara araçlarının geliştirilmesi,
- Türkiye'nin bina envanterinin hazırlanıp, hasar tespitiyle risk durumunun tamamlanması,
- Dijital veri tabanı havuzundaki bu bilgilerden tüm kurumların istifade edebilmesi,
- Bina kimlik belgesi sisteminin, binaların denetiminin düzenli yapılarak hayata geçirilmesi,
- Türkiye'deki tüm binaların periyodik muayeneye tabi tutulması,
- Yapılaşmada enerji verimli, iklim duyarlı, sıfır atık uyumlu ve ekolojik özellikli malzemelerin kullanımlarının 81 ilimizde yaygınlaştırılması,
- Türkiye'yi afetlere karşı dirençli bir ülke hâline getirmek için afet merkezli, yeni bir finansal yapılanma ve teşvik sisteminin hayata geçirilmesi,
- Mesleki mesuliyet sigortası ve yetkin mühendislik uygulamasının zorunlu kılınması hususları belirtilmiştir.

Söz konusu maddeler ile Türkiye'nin afetlere karşı daha dirençli bir ülke hâline getirilmesi için kapsamlı ve çok yönlü bir stratejinin planlandığı görülmektedir. Bu strateji; erken uyarı sistemlerinin yaygınlaştırılmasından eğitim müfredatına afet bilgisi derslerinin eklenmesine, şehir planlamasında riskli bölgelerin imara kapatılmasından bina envanteri ve dijital veri tabanı oluşturulmasına kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Ayrıca, yapı güvenliğini artırmaya yönelik teknik düzenlemeler, yeni nesil teknolojilerin geliştirilmesi ve kamu binalarının güvenli alanlara taşınması gibi somut adımlar da öne çıkmaktadır. Ayrıca tüm bu çalışmalar, AFAD koordinasyonunda tek elden yürütülecek bir iletişim ve denetim mekanizmasıyla desteklenmesiyle afet yönetiminde bütüncül ve sürdürülebilir bir yaklaşım planlamaktadır. Bu çerçevede, finansal teşvikler, sigorta sistemleri ve mühendislik standartlarının da yeniden yapılandırılarak toplumsal ve yapısal dayanıklılığın artırılmasının gerekliliği vurgulanmaktadır.

10.2.3. Afet ve Kriz Yönetimi

Afet ve kriz yönetimi, iç güvenliğin temel bileşenlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının çalışmaları, üç aşamalı bir yaklaşım çerçevesinde yürütülmektedir. Afet öncesi dönemde, kentsel dönüşüm, yapı denetimi ve coğrafi bilgi sistemleri aracılığıyla gerçekleştirilen risk azaltma çalışmaları, muhtemel tehlikelerin etkilerinin en aza indirilmesini amaçlamaktadır. Afet sırasında, dayanıklı altyapılar ile yüksek standartlarda inşa edilen yapılar, kamu hizmetlerinin sürekliliğini ve toplumsal düzenin korunmasını sağlamaktadır. Afet sonrasında ise TOKİ’nin üstlendiği geniş ölçekli konut üretimi ve uluslararası iş birlikleriyle hayata geçirilen projeler, hızlı iyileştirme ve yeniden inşa süreçlerini desteklemekte; bu sayede toplumsal istikrarın yeniden tesisi için etkin bir güvenlik altyapısı oluşturulmaktadır.

Afet Öncesinde Risk Azaltma: Dönüşüm, Denetim ve Veri Sistemleri

Türkiye’nin deprem kuşağında bulunması, afet öncesi risk azaltma çalışmalarını iç güvenlik açısından mühim bir noktaya taşımıştır. Bu doğrultuda, 6306 sayılı “Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Kanunu” ile riskli yapıların dönüştürülmesine ve güvenli yaşam alanlarının oluşturulmasına yönelik yasal zemin hazırlanmıştır. 2023 yılında kurulan Kentsel Dönüşüm Başkanlığı, sürecin hızlandırılması ve eş güdümün sağlanması amacıyla teşkil edilmiştir.

Bugüne kadar 2 milyon 317 bin bağımsız bölüm kentsel dönüşüm kapsamına alınmış, 2 milyon 79 bininin dönüşümü tamamlanmıştır. 238 bin 83’ünün ise inşaatı sürmektedir. Bu kapsamda yaklaşık 95,9 milyar TL kaynak kullanılmış ve vatandaşlara 16,5 milyar TL kira/taşınma yardımı sağlanmıştır. Ayrıca, 4708 sayılı “Yapı Denetimi Kanunu” kapsamında inşaat süreçlerinde zorunlu denetimler yürütülmekte; mühendislik standartlarına uygun yapılaşma ile afet riskleri asgari düzeye indirilmektedir.

TÜRKİYE ULUSAL COĞRAFI BİLGİ SİSTEMİ
ULUSAL COĞRAFI BİLGİ PLATFORMU

Arama Yap... PLATFORMA GİR

COĞRAFI VERİ GÖRÜNTÜLEME

Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarına ait coğrafi veri servisi ve metaverilerinin görüntülenmesi amacıyla kullanılmaktadır. Veriler, Coğrafi Veri Paylaşım Matrisi'ne uygun olarak kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler, özel sektör ve vatandaşların kullanımına sunulmaktadır. Coğrafi bilgilerin harita tabanlı bir ortamda sunulmasını sağlar ve kullanıcılar için coğrafi veriyi erişim ve kullanım kolaylığı sağlar.

COĞRAFI VERİ GÖRÜNTÜLEME
01 /06

[Uygulamaya Git](#)

METAVERİ YÖNETİM PORTALI
02 /06

COĞRAFI VERİ TALEP PORTALI
03 /06

COĞRAFI VERİ PAYLAŞIM MATRİSİ
04 /06

COĞRAFI VERİ SÖZLÜĞÜ
05 /06

TUCBS KONTROL
06 /06

Bunun yanında, Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) bünyesinde geliştirilen 520 veri katmanı, coğrafi veri talep mekanizması ve paylaşım matrisi, riskli alanların tespitinde ve kurumsal eş güdümün güçlendirilmesinde etkin şekilde kullanılmaktadır. Böylece, afetler gerçekleşmeden önce alınan tedbirlerle toplumsal düzenin korunmasına ve kamu güvenliğinin artırılmasına katkı sağlanmaktadır.

Afet Sırasında Dirençli Altyapı: Yönetmelikler ve Güçlü Yapılar

Afet anlarında, altyapının bütünlüğünün korunması ve kamu hizmetlerinin kesintisiz sürdürülmesi büyük önem taşımaktadır. Bakanlık, yapıların dayanıklılığını artırmak adına güncel mühendislik uygulamaları ve mevzuatı devreye almaktadır. Özellikle, yapı denetim sistemi kapsamında uygulanan teknik standartlar, afet esnasında can kayıplarının ve kamu düzenindeki bozulmaların önlenmesinde belirleyici rol oynamaktadır. Deprem, sel veya yangın gibi afetlerde, güçlü yapı stokunun mevcudiyeti; hastane, okul, güvenlik tesisleri ve iletişim merkezleri gibi kritik hizmetlerin devamlılığını garanti altına almaktadır. Bu çerçevede, afetlerin kamu otoritesi ve toplumsal istikrar üzerindeki olumsuz etkileri önlenerek iç güvenliğe çok boyutlu bir katkı sunulmaktadır.

Afet Sonrasında Hızlı İyileştirme ve Yeniden İnşa: TOKİ

Afet sonrasında toplumsal düzenin süratle yeniden tesis edilebilmesi için barınma ve altyapı ihtiyaçlarının karşılanması elzemdir. Bu amaçla, TOKİ tarafından inşa edilen 1,5 milyonu aşkın konut, yalnızca barınma ihtiyacını karşılamakla kalmamış, aynı zamanda kitlesel göç baskısının azaltılması yoluyla kamu düzeninin sürdürülebilirliğine katkı sağlamıştır.

TOKİ ayrıca, 45 ilde 108 kentsel dönüşüm projesi yürütmüş, 226.652 konutun ihalesi yapılmış, 73.000 konutun inşaatı ise halen devam etmektedir. Bunun yanında sosyal donatı projeleri kapsamında 1.458 okul, 270 hastane, 997 spor salonu ve 101 sağlık ocağı inşa edilerek afet bölgelerinde kamu düzeninin hızla yeniden kurulmasına katkı sunulmuştur.

Bu projeler sayesinde afet bölgelerinde hızlı ve planlı bir iyileşme sağlanmış; toplumsal huzur ve güvenlik yeniden temin edilmiştir.

10.2.4. Kamu Düzeni ve Sosyal Politikalar

İç güvenliğin sürdürülebilirliği yalnızca afet yönetimi ve altyapı güvenliğiyle sınırlı değildir; aynı zamanda toplumun günlük yaşamını doğrudan etkileyen sosyal politikaların güçlendirilmesini de gerektirmektedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bu bağlamda, barınma hakkının güvence altına alınmasından atık yönetimine, iklim değişikliğine uyumdan akıllı şehir uygulamalarına kadar geniş bir yelpazede etkinlik yürütmektedir. Bu projeler, bir yandan çevresel riskleri azaltırken diğer yandan kamu düzeninin korunmasına, toplumsal huzurun desteklenmesine ve devlet otoritesinin sürdürülebilirliğine doğrudan katkı sunmaktadır.

Sıfır Atık Projesi

Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle 2017’de başlatılan Sıfır Atık Projesi, atıkların kaynağında ayrıştırılması, geri dönüşümün yaygınlaştırılması ve doğal kaynakların korunmasını hedefleyen kapsamlı bir çevre ve güvenlik politikasıdır. 2023 itibarıyla ülke genelinde 160 bin kurum ve kuruluşta uygulanmaya başlanmış, geri kazanım oranı %35 seviyesine ulaşmıştır. Bu sayede, 650 milyon ton hammadde ve 100 milyar TL’lik ekonomik kazanım sağlanmıştır.

Proje, yalnızca çevresel sürdürülebilirlik değil; aynı zamanda kamu düzeni ve toplumsal istikrar açısından da önemli rol oynamaktadır. Atık yönetiminin etkin biçimde yürütülmesi, çevre kirliliği kaynaklı sağlık tehditlerini azaltmakta; temiz, güvenli ve düzenli bir yaşam alanı oluşturarak toplumsal huzura katkı sunmaktadır.

Sosyal Konut ve Barınma Politikaları

Barınma, toplumsal düzenin en temel unsurlarından biridir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, TOKİ ve Emlak Konut aracılığıyla bugüne kadar 1,5 milyondan fazla sosyal konut üretmiştir. Ayrıca, yeni projelerle bu kapasitenin artırılmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Afet sonrası hızlı konut üretimi, göç baskısının azaltılmasına ve toplumsal huzurun yeniden sağlanmasına katkı sunmaktadır. Sosyal donatı alanları (okul, sağlık ocağı, spor tesisleri) ile desteklenen bu yerleşimler, yalnızca barınma ihtiyacını karşılamakla kalmamakta; kamu düzeni ve sosyal bütünlüğün yeniden inşasında stratejik rol oynamaktadır.

İklim Değişikliği ve Net Sıfır 2053

Türkiye’nin iklim politikası, güvenlik boyutuyla doğrudan ilişkilidir. Paris Anlaşması’nın onaylanması (2021) ve 2053 Net Sıfır Emisyon vizyonu, çevresel tehditlerin kamu güvenliğine olası etkilerini azaltmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda 2022’de düzenlenen İklim Şûrası, 217 karar ve eylem planı ile iklim değişikliğiyle mücadelede yol haritası oluşturmuştur.

Kuraklık, sel ve orman yangını gibi iklim kaynaklı riskler, yalnızca çevreyi değil toplumsal düzeni ve devlet otoritesini de tehdit etmektedir. Bu nedenle iklim politikaları; enerji verimliliği, yenilenebilir kaynak kullanımı ve karbon piyasalarının geliştirilmesi gibi stratejik araçlarla iç güvenliğin sürdürülebilirliğini desteklemektedir.

Akıllı Şehirler ve Dijital Kamu Hizmetleri

Bakanlığın yürüttüğü Akıllı Şehirler Stratejisi (2020-2023) kapsamında, veri temelli yönetim, sensör tabanlı izleme ve dijital kamu hizmetleri geliştirilmiştir. Akıllı ulaşım sistemleri, enerji yönetimi, afet erken uyarı ve güvenlik kameralarıyla desteklenen bu altyapı; şehirlerde toplumsal düzenin korunmasına katkı sunmaktadır.

Özellikle coğrafi bilgi sistemleri (TUCBS) bütünleşmesiyle, değerli verilerin kamu kurumları arasında paylaşımı kolaylaştırılmış; afet ve kriz dönemlerinde hızlı müdahale imkânı sağlanmıştır. Böylece, kamu düzeni, yalnızca fiziksel tedbirlerle değil, dijital altyapılarla da desteklenmiştir.

10.2.5. Siber Güvenlik ve Dijital Altyapı

Dijitalleşme çağında siber güvenlik, yalnızca bilişim sistemleriyle sınırlı bir mesele değil; aynı zamanda kamu düzeninin, değer taşıyan altyapıların ve toplumsal istikrarın korunması açısından stratejik bir unsur hâline gelmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı; yürüttüğü coğrafi bilgi sistemleri, mekânsal veri yönetimi, akıllı şehir projeleri ve çevresel bilgi altyapılarıyla doğrudan siber güvenlik alanında etkinlik yürütmese de iç güvenliğe katkı sunan değerli dijital altyapılar geliştirmiştir.

Bu kapsamda TUCBS, 520 veri katmanı, paylaşım matrisi ve coğrafi veri talep işleyişi ile afet riski, yerleşim yoğunluğu ve önemli altyapılara ilişkin bilgilerin güvenli ve yetki bazlı paylaşımını sağlamaktadır. Bu sistem, olağanüstü durumlarda hızlı karar alma süreçlerini destekleyerek kamu kurumları arasındaki eş güdümü güçlendirmektedir.

Bakanlığın yürüttüğü Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi (2020-2023) ise şehir yönetiminde sensör tabanlı veri toplama, dijital izleme ve akıllı ulaşım çözümleriyle hem kent güvenliğini hem de kriz anlarında toplumsal düzenin korunmasını mümkün kılmaktadır. Benzer şekilde, MASK ve diğer coğrafi bilgi sistemleri(CBS) uygulamaları, iç güvenlik kurumlarının operasyon odaklı çalışmalarında sahaya ilişkin güncel ve güvenli veri desteği sağlamaktadır.

Bunlara ek olarak, Sıfır Atık Bilgi Sistemi gibi çevresel izleme araçları, atık yönetimini dijital ortamda kontrol etmekte; yasa dışı atık dökümü veya çevresel risklerin izlenmesi yoluyla kamu düzenine dolaylı katkı sunmaktadır.

Sonuç olarak, Bakanlık tarafından geliştirilen dijital altyapılar, doğrudan siber tehditlere karşı bir savunma hattı kurmasa da veri güvenliği, mekânsal planlama ve akıllı şehir teknolojileri üzerinden iç güvenliğin sürdürülebilirliğini destekleyen stratejik bileşenler olarak değerlendirilmektedir.

10.2.6. Sınır Güvenliği ve Çevresel Boyutlar

Sınır güvenliği yalnızca askerî ve kolluk tedbirleriyle değil, aynı zamanda çevresel koşullar ve yerleşim düzeniyle de doğrudan bağlantılıdır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bu bağlamda, sınır illerinde yürüttüğü kentsel dönüşüm, kırsal kalkınma ve mekânsal planlama çalışmalarıyla güvenli yerleşim alanları oluşturmakta; düzensiz yapılaşmadan kaynaklanan güvenlik zaafiyetlerini azaltmaktadır. Afet sonrası konut üretimi ve altyapı yatırımlarıyla sınır bölgelerinde kamu düzeninin hızla yeniden tesis edilmesi sağlanmakta, devlet otoritesinin sürekliliği pekiştirilmektedir.

Bakanlık tarafından geliştirilen TUCBS ve mekânsal veri tabanları; sınır bölgelerindeki arazi kullanımı, kaçak yapılaşma ve doğal kaynakların izlenmesine imkân tanımaktadır. Bu sistem, güvenlik birimlerinin karar süreçlerine veri desteği sunarak sınır hattında yasa dışı etkinliklere karşı caydırıcılık sağlamaktadır. Ayrıca, sınır aşan su kaynaklarının yönetimi ve çevresel diplomasi çalışmaları, bölgesel istikrarın korunmasında tamamlayıcı bir rol üstlenmektedir.

Sonuç itibarıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının sınır güvenliğine katkısı doğrudan kolluk hizmetleri üzerinden değil; çevresel risk yönetimi, yerleşim planlaması ve kaynak güvenliği politikaları üzerinden şekillenmektedir. Bu yaklaşım, sınır bölgelerinin yalnızca fiziki açıdan değil, aynı zamanda sosyal ve çevresel boyutlarıyla da güvence altına alınmasını mümkün kılmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının proje ve çalışmaları, yalnızca çevresel sürdürülebilirlik veya şehircilik hizmetleri değil; aynı zamanda iç güvenliğin çok boyutlu inşası açısından da stratejik katkılar sunmaktadır. Bakanlığın çalışmaları dört temel eksenle iç güvenlikle bütünleşmektedir:

Afet ve Kriz Yönetimi Bağlamında: Kentsel dönüşüm, yapı denetimi ve coğrafi bilgi sistemleriyle afet öncesi riskler azaltılmakta; güçlü yapı standartlarıyla afet sırasında kritik altyapıların ayakta kalması sağlanmaktadır. TOKİ ve uluslararası projeler aracılığıyla afet sonrası hızlı iyileştirme ve yeniden inşaat süreçleri yürütülmektedir.

Kamu Düzeni ve Sosyal Politikalar Bağlamında: Sıfır Atık Projesi, sosyal konut yatırımları, iklim değişikliğiyle mücadele ve akıllı şehir uygulamaları, toplumsal düzenin korunmasına ve devlet otoritesinin sürdürülebilirliğine doğrudan katkı sunmaktadır.

Siber Güvenlik ve Dijital Altyapı Bağlamında: TUCBS, akıllı şehir stratejileri ve çevresel dijital altyapılar, veri güvenliği ve kriz yönetimi açısından iç güvenlik kurumlarının karar işleyişlerini desteklemektedir.

Sınır Güvenliği ve Çevresel Boyutlar Bağlamında: Sınır bölgelerinde yürütülen yerleşim planlaması, afet sonrası konut üretimi ve çevresel diplomasi çalışmaları ve özellikle CBS sınır hattının sosyal ve çevresel açıdan istikrarlı bir güvenlik alanı hâline gelmesine katkı sağlamaktadır.

Bütün bu unsurlar değerlendirildiğinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının çalışmaları; afet-kriz yönetiminden değerli altyapıların korunmasına, kamu düzeninden siber güvenlik ve sınır bölgelerindeki istikrara kadar geniş bir alanda iç güvenlik kabiliyetini destekleyen bütüncül bir çerçeve sunmaktadır. Bu yaklaşım, çevre politikalarının ulusal güvenlik mimarisinin ayrılmaz bir parçası olduğunu ortaya koymakta; iç güvenliğin çok boyutlu inşasında Bakanlığın stratejik rolünü açıkça göstermektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı – İç Güvenliğe Katkıları

İç Güvenlik Boyutu	Katkı Mekanizması	Öne Çıkan Projeler/Örnekler
Afet – Kriz Yönetimi	Afet öncesinde risk azaltma (kentsel dönüşüm, yapı denetimi, CBS), afet sırasında dayanıklı yapılar, afet sonrasında hızlı iyileştirme ve yeniden inşa	Kentsel Dönüşüm Başkanlığı, Yapı Denetimi Kanunu, Ulusal CBS (TUCBS), TOKİ afet konutları, sosyal donatı projeleri
Kamu Düzeni ve Sosyal Politikalar	Toplumsal düzeni güçlendiren sosyal ve çevresel politikalar, kamu otoritesinin pekiştirilmesi	Sıfır Atık Projesi, Sosyal Konut Politikaları, İklim Şurası kararları, Net Sıfır 2053 vizyonu
Siber Güvenlik ve Dijital Altyapı	Veri güvenliği ve mekânsal planlama, akıllı şehir teknolojileriyle kriz yönetimi	Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi, Akıllı Şehirler Stratejisi, Mekânsal Adres Kayıt Sistemi, Sıfır Atık Bilgi Sistemi
Sınır Güvenliği (Çevresel Boyutlar)	Sınır bölgelerinde mekânsal planlama, güvenli yerleşim, çevresel risk yönetimi	Kentsel dönüşüm ve afet sonrası konut üretimi, CBS tabanlı sınır bölgesi analizleri, sınır aşan su yönetimi ve çevresel diplomasi

10.3. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Enerji; ekonomik kalkınmanın ve güvenlik politikalarının temel yapıtaşlarından biri olmasının yanı sıra elektrik, doğal gaz ve petrol gibi kaynakların arzının kesintisiz ve güvenli biçimde sürdürülmesi, yalnızca sanayi üretimini değil, ulaştırma, iletişim, sağlık, savunma ve kamu düzeni gibi kritik alanlarda devamlılığı doğrudan etkilemektedir. Dolayısıyla enerji güvenliği, yalnızca teknik bir arz-talep dengesi olmaktan öteye geçerek ulusal güvenlik ve toplumsal istikrarın temelini oluşturan başlıca unsurlardan biri olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye’nin jeostratejik konumu, enerji güvenliği ile iç güvenlik arasındaki ilişkiyi daha da önemli hâle getirmektedir. Enerji ithalat bağımlılığını azaltmak ve transit ülke kimliğini güçlendirmek amacıyla yürütülen projeler hem ekonomik bağımsızlığın pekiştirilmesine hem de iç güvenlik kapasitesinin gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu doğrultuda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının uygulamaya koyduğu proje ve etkinlikler; iç güvenliğin beş temel boyutuna doğrudan veya dolaylı şekilde katkı sunmaktadır.

Netice itibarıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının projeleri ve etkinlikleri, enerji arzının sürdürülebilirliğini garanti altına alarak aynı zamanda afetlere karşı direncin artırılmasını, sınır bölgelerinde stratejik güvenlik tedbirlerinin uygulanmasını, siber tehditlere karşı etkin koruma sağlanmasını, değerli altyapıların güvence altına alınmasını ve kamu düzeninin devamlılığının teminini mümkün kılmaktadır.

10.3.1. Afet-Kriz Yönetimi ve Dayanıklılık

Enerji güvenliği, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının başlıca öncelikleri arasında yer almakta olup dört temel unsur çerçevesinde değerlendirilmektedir: Mevcudiyet, erişilebilirlik, ekonomik olma ve sürdürülebilirlik. Bu unsurlar, enerjinin yalnızca teknik ve ekonomik bir unsur olmanın ötesinde, ulusal güvenliğin ve toplumsal istikrarın sağlanmasında da stratejik bir rol oynadığını göstermektedir.

Afet ve kriz dönemlerinde bu dört unsurun sürekliliği, iç güvenlik kapasitesinin belirlenmesinde doğrudan etkili olmaktadır. Özellikle arzın kesintisizliği, sanayi ve ticaretin sürekliliğinin yanı sıra sağlık hizmetleri, haberleşme, ulaşım ve savunma gibi kritik altyapıların işlevselliğini güvence altına almaktadır. Erişilebilirlik ve ekonomik olma ise; kriz anlarında toplumda oluşabilecek panik, düzensizlik ve kamu düzeni bozulmalarının önlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Türkiye'nin enerji politikası çerçevesinde öncelik verilen arz güvenliği yaklaşımı, enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve seçenek sunan tedarik yollarının geliştirilmesinin yanı sıra afet ve kriz durumlarına karşı sistemin dayanıklılığını artırmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hayata geçirilen projeler; yalnızca enerji arzının sürekliliğine katkı sağlamakla kalmayıp toplumsal istikrar ile devlet otoritesinin sürdürülebilirliği bakımından iç güvenliğe de önemli ölçüde destek sunmaktadır. Enerji arzının afet ve kriz koşullarında kesintisiz biçimde devam etmesini teminen Bakanlık bünyesinde farklı alanlarda çeşitli yatırımlar gerçekleştirilmektedir. Bu yatırımlar hem enerji güvenliğinin teminine hem de toplumsal düzenin korunmasına doğrudan hizmet etmektedir.

Sıvılaştırılmış Doğalgaz ve Yeniden Gazlaştırma Üniteleri

Enerji seferberliği kapsamında devreye alınan LNG terminalleri ile yüzer LNG depolama ve FSRU tesisleri, ülkenin arz güvenliğinde kritik bir rol oynamaktadır. Marmara Ereğlisi LNG Terminali'ne ek olarak Dört Yol, Etki Limanı ve Saros FSRU tesisleri, ulusal şebekeye yüksek hacimli doğal gaz gönderim kapasitesiyle, acil durumlarda arz sürekliliğini güvence altına almaktadır. Bu tesisler, özellikle afet dönemlerinde ulusal sisteme hızlı gaz akışı sağlayarak bölgesel ve toplumsal istikrarın desteklenmesine olanak tanımaktadır.

Marmara Ereğlisi LNG Terminali'nin, 37 milyon m³/gün gaz gönderim kapasitesi bulunmakta olup 1994'ten bu yana hizmet vermektedir. Terminal, Balkan ülkelerine LNG ihracatı yaparak bölgesel enerji güvenliğine de katkı sunmaktadır.

Dörtyol FSRU 2018'de devreye alınmış ve 28 milyon m³/ gün gazlaştırma, 110 milyon m³ depolama kapasitesine ulaşmıştır.

Saros FSRU Terminali, 2022 sonunda etkinleştirilmiş olup yine 28 milyon m³/gün gönderim ve 110 milyon m³ depolama kapasitesi sağlamaktadır.

Ertuğrul Gazi FSRU; 2021'de devreye alınmış, 2025 itibarıyla 8,5 milyar m³ LNG depolayıp 8,46 milyar m³ gazı ulusal şebekeye basmıştır.

Türkiye, sahip olduğu 3 FSRU tesisiyle Brezilya (6) ve Endonezya'nın (5) ardından dünya genelinde 3. sırada yer almaktadır.

Yer Altı Doğal Gaz Depolama Tesisleri

Silivri ve Tuz Gölü yer altı depolama tesisleri, kriz zamanlarında doğal gaz arzının sürdürülmesi açısından stratejik öneme sahiptir. Bu tesislere yönelik kapasite artırımı projeleri, talep dalgalanmalarının dengelenmesine yardımcı olduğu gibi acil durumlarda yedek gaz kaynağı sunma imkânı sağlamaktadır.

Silivri Yer Altı Depolama Tesisi 2023 itibarıyla 4,6 milyar m³ depolama ve 75 milyon m³/gün geri üretim kapasitesine ulaşmıştır. Bu kapasite, kış aylarında ülkenin doğal gaz tüketiminin %25'ini karşılayabilecek seviyededir. Tuz Gölü Tesisi'nde mevcut kapasite 1,2 milyar m³ olup 2028 yılına kadar 8,5 milyar m³'e çıkarılması hedeflenmektedir.

Bu yatırımların tamamlanmasıyla Türkiye, Avrupa'nın en büyük üç doğal gaz depolama kapasitesine sahip ülkesinden biri olmayı hedeflemektedir.

10.3.2. Enerji Verimliliği Uygulamaları

Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı kapsamında yürütülen çalışmalar, afet ve kriz durumlarında enerji talebinin etkin yönetilmesini desteklemektedir. Enerji verimliliği uygulamaları, özellikle enerji arzında daralma yaşanan olağanüstü dönemlerde toplumsal ve ekonomik düzenin sürdürülebilirliğinde önemli bir rol üstlenmektedir.

Enerji verimliliği, kriz ve afet koşullarında enerji talebinin kontrollü şekilde yönetilmesine olanak sağlayan tamamlayıcı bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Bu kapsamda, 2017-2023 yıllarını kapsayan ilk Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (UEVEP) doğrultusunda toplam 8,47 milyar dolarlık yatırım yapılmış; 24,6 milyon ton eş değer petrol (TEP) enerji tasarrufu sağlanmış ve 68,6 milyon ton karbondioksit emisyonunun önüne geçilmiştir.

2024-2030 dönemine yönelik ikinci UEVEP ise daha geniş ölçekli bir yaklaşım sunmaktadır. Yedi farklı sektörde toplam 61 eylem ve 266 etkinliği içeren bu plan kapsamında 20,2 milyar dolarlık yatırım hedeflenmektedir. Hedeflenen sonuçlar arasında 37,1 milyon TEP enerji tasarrufu ve 100 milyon ton karbondioksit emisyonunun azaltılması yer almaktadır. 2024 yılı uygulama sonuçları, belirlenen hedeflere güçlü bir başlangıç yapıldığını göstermektedir. 3,35 milyar dolarlık yatırımla 1,54 milyon TEP tasarruf ve 4,78 milyon ton karbondioksit emisyon azaltımı gerçekleştirilmiş, yıllık hedefler %129 oranında aşılmıştır.

Bu veriler, enerji verimliliği uygulamalarının kriz dönemlerinde enerji arzına yönelik baskıyı hafifleterek iç güvenlik ve toplumsal istikrar için stratejik bir güvence oluşturduğunu ortaya koymaktadır.

Ulusal Enerji Planı ve Dayanıklılık Stratejisi

Türkiye'nin uzun vadeli enerji politikasına yön veren Ulusal Enerji Planı, 19 Ocak 2023 tarihinde yayımlanmış olup 2035 yılına kadar olan dönemi kapsamaktadır. Söz konusu plan; sanayi, tarım, ulaştırma, binalar ve hizmetler başta olmak üzere tüm sektörlerdeki enerji talep ve arz göstergelerini ortaya koymaktadır.

Plana göre, 2000-2035 yılları arasında enerji yoğunluğunda %51 oranında iyileşme hedeflenmektedir. Bu hedef sayesinde, kriz dönemlerinde enerjinin daha verimli kullanılmasına imkân sağlanacak ve enerji arzındaki kesintilerin etkisini azaltıcı güvenlik işleyişleri devreye alınacaktır. Ayrıca plan, '2053 Net Sıfır Emisyon' vizyonu ile uyumlu olarak emisyon azaltımı ve karbon yakalama teknolojileri gibi tamamlayıcı yöntemlerle enerji sektöründe çevresel sürdürülebilirliğin teminat altına alınmasını öngörmektedir.

2035 yılına yönelik öne çıkan hedefler arasında; yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam kurulu gücün yarısını oluşturacağı, nükleer enerjinin %29,3'lük paya ulaşacağı ve elektrik tüketiminin yıllık ortalama %5 artacağı öngörülmektedir. Tüm bu çalışmalar, enerji arzının çeşitlendirilmesi ve esnekliğinin artırılması suretiyle afet ve kriz senaryoları karşısında sistemin dayanıklılığının güçlendirilmesine kritik önemde katkı sunmaktadır.

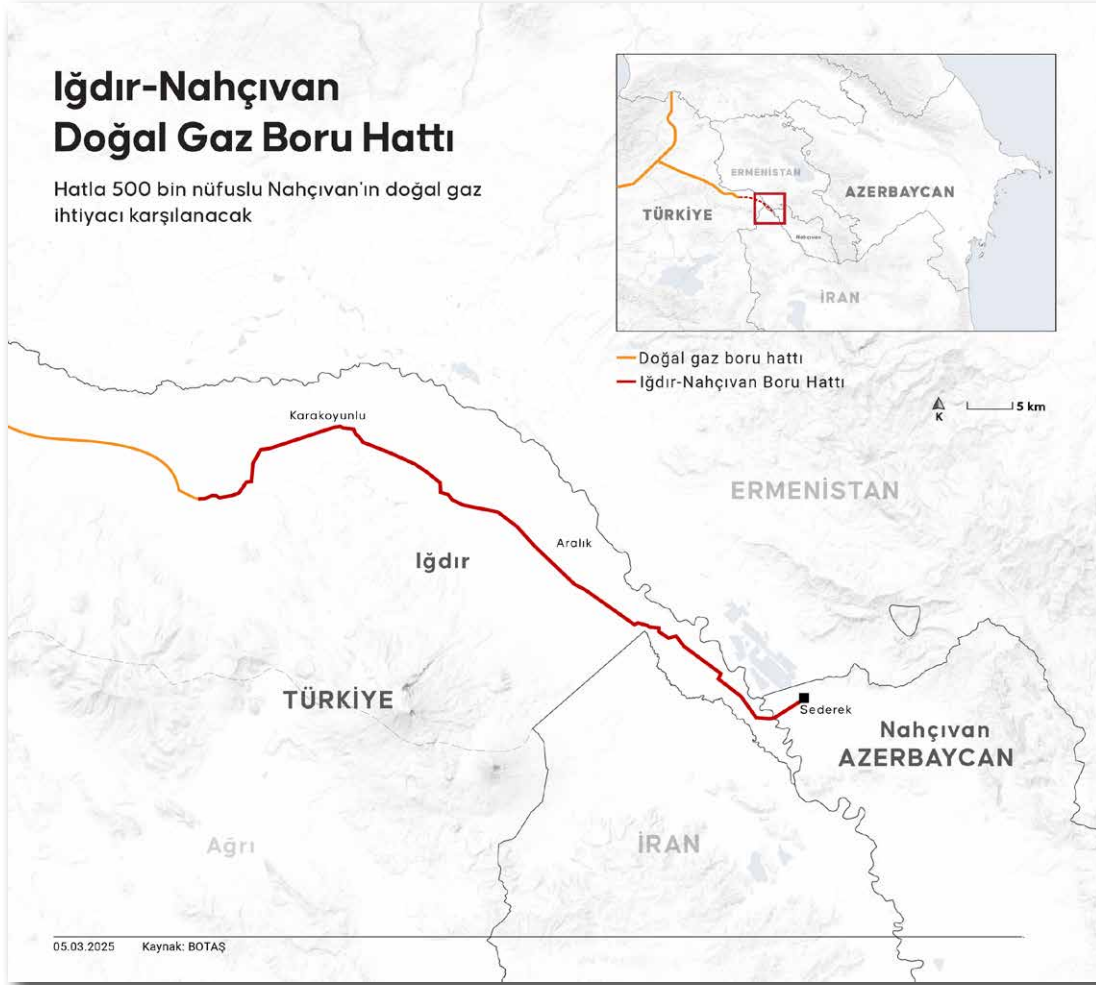
Sınır Güvenliği ve Enerji Altyapısı

Türkiye'nin sınır bölgelerinde hayata geçirilen enerji projeleri, sadece ekonomik kazanç sağlamamakta; aynı zamanda sınır güvenliği ve bölgesel istikrarın korunmasına da katkıda bulunmaktadır.

TürkAkım Doğal Gaz Boru Hattı: TürkAkım Projesi için hükümetler arası anlaşma 10 Ekim 2016'da imzalanmış, anlaşma kapsamında iki hat inşa edilmiştir. Hatlardan biri BOTAŞ sistemine bağlanmış, diğeri sınır hattına kadar uzatılmıştır. 19 Kasım 2018'de açık deniz kısımları tamamlanmış, 1 Ocak 2020'de gaz akışı başlamıştır.

Açılış töreni 8 Ocak 2020'de Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in katılımıyla yapılmıştır. Bugün TürkAkım hattı üzerinden Türkiye, Bulgaristan, Yunanistan, Kuzey Makedonya, Romanya, Bosna-Hersek ve Sırbistan'a gaz akışı sağlanmaktadır. Sırbistan ayağı 1 Ocak 2021'de devreye alınmıştır.

İğdır-Nahçıvan Doğal Gaz Boru Hattı: 15 Aralık 2020'de imzalanan mutabakat zaptı sonrası; 25 Eylül 2023'te projenin temeli atılmış, 21 Ağustos 2024'te ilk gaz akışı gerçekleşmiştir. Açılış töreni ise 5 Mart 2025'te yapılmıştır. Hat, 85 km uzunluğunda olup günlük 1,5 milyon m³, yıllık 500 milyon m³ gaz akışı hacmine sahiptir.

Irak'tan petrol akışının yeniden başlaması Türkiye'nin enerji arzına güç katacak

Irak-Türkiye Ham Petrol Boru Hattı'ndan 2,5 yıl sonra yeniden başlayan akışın, Türkiye'nin enerji arzını güçlendirmesi ve küresel tedarik güvenliğini artırması bekleniyor

4 Ekim 2023'te BOTAS tarafından operasyona hazır hale getirildi
Petrol akışı **27 Eylül 2025 itibarıyla** yeniden başladı

İlk aşamada günlük yaklaşık **200 bin varil ham petrol** Türkiye'ye taşınacak

Günlük toplam **1,5 milyon varil** taşıma kapasitesine sahip

Hattın tam kapasite çalışması halinde **40 milyar dolarlık** ticaret potansiyeli bulunuyor

28.09.2025

Irak-Türkiye Ham Petrol Boru Hattı (Kerkük-Yumurtalık): 1976'da işletmeye alınan hat, 1.876 km uzunluğundadır (572 km Irak, 1.304 km Türkiye). 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası olası hasar riski sebebiyle pompalar durdurulmuş, 25 Mart 2023'te sevkiyat geçici olarak askıya alınmıştır. Hattın yeniden devreye alınması, hem Türkiye hem Irak hem de küresel enerji arz güvenliği açısından değerli kabul edilmektedir.

Cizre-Zakho Elektrik Enterkonneksiyon Hattı: Türkiye, Irak için güvenilir bir elektrik tedarikçisi konumundadır. Türkiye-Irak elektrik ticareti 1989'da Cizre-Zakho hattıyla başlamış olup zamanla 630 MW kapasiteye ulaşmıştır. Günümüzde kapasitenin 930 MW'a çıkarılmasına dönük teknik çalışmalar yürütülmektedir.

10.3.3. Siber Güvenlik (Enerji Sistemleri ve Akıllı Şebekeler)

Siber güvenlik, günümüzün en dinamik ve hassas iç güvenlik alanlarından biridir. Enerji sektöründeki dijitalleşme eğilimi, üretimden iletim ve dağıtıma kadar tüm süreçlerde bilgi teknolojilerinin kullanımını artırmış; bu da enerji altyapılarının siber tehditlere karşı hassasiyetini yükseltmiştir.

Özellikle elektrik şebekeleri, doğal gaz SCADA sistemleri ve akıllı sayaç altyapıları, potansiyel siber saldırılara açık kritik bileşenlerdir. Böyle bir durumda yalnızca enerji arzında kesintiler yaşanmamakta; aynı zamanda hastaneler, ulaşım ağları, haberleşme altyapıları ve emniyet kurumlarının etkinlikleri de sektöre uğrayabilmektedir. Bu nedenle, enerji sektöründe siber güvenlik yalnızca teknik bir bilişim teknolojileri meselesi olmaktan çıkmış, doğrudan iç güvenlik ve kamu düzeni kapsamında ele alınan stratejik bir öncelik hâline gelmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından geliştirilen akıllı şebekeler ve enerji bilişim altyapısı projeleri, enerji arz güvenliğinin ayrılmaz unsurları olarak aynı zamanda kapsamlı bir siber güvenlik yaklaşımıyla da bütünleşmektedir. Kriz anlarında sistemlerin kesintisiz işletilmesi, verilerin güvenli şekilde işlenmesi ve dış müdahalelere karşı koruma sağlanması, ulusal güvenlik kapasitesinin vazgeçilmez bir parçasıdır.

Akıllı Şebeke ve Akıllı Sayaç Sistemleri

Elektrik şebekelerinin dijitalleşmesi kapsamında geliştirilen akıllı şebekeler, gerçek zamanlı izleme, arıza tahmini, yük yönetimi ve uzaktan sayaç okuma gibi imkânlar sağlamaktadır. Bu sistemler, siber güvenlik açısından verilerin güvenli işlenmesini ve kritik altyapının dış müdahalelere karşı korunmasını destekleyen temel uygulamalardır.

Türkiye’de akıllı şebeke dönüşümü için Millî Akıllı Sayaç Sistemi (MASS) geliştirilmektedir. Bu sistem; akıllı sayaçlar, modem, merkezî haberleşme yazılımı, veri yoğunlaştırıcı ve kullanıcı mobil uygulamasından oluşmaktadır.

MASS pilot uygulamaları tamamlanmış olup elektrik, su ve doğal gaz sayaçlarının tek bir uygulama üzerinden okunabilmesi sağlanmıştır. 2025 yılı içinde bütünleşmenin tamamlanması ve 1 Ocak 2026’dan itibaren tüm yeni elektrik sayaçlarının akıllı ve millî olması hedeflenmektedir.

Elektrik Üretim A.Ş. Otomasyon Sistemleri ve SCADA Yazılımları

Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) bünyesinde geliştirilen yerli Elektrik Üretim A.Ş. Otomasyon Sistemleri (EOS) donanım, yazılım, iletişim altyapısı, veri tabanları ve siber güvenlik bileşenlerinden oluşmaktadır. Tesis kontrolü, veri arşivleme ve insan-makine ara yüzleriyle güvenli işletme sağlayan bu sistemin yaygınlaştırma çalışmaları ise devam etmektedir. Bu proje, enerji tesislerinin dışa bağımlı yazılımlardan kurtulmasını sağlayarak ulusal bağımsızlığa ve dolayısı ile ulusal güvenliğe katkı sunmaktadır.

EOS SCADA sistemleri, Kepez II HES'te başlatılmış, Borçka HES'e kurulmuş ve daha sonra EÜAŞ'ye ait 17 hidroelektrik santrale yaygınlaştırılmıştır. Şu anda bu santrallerde toplam 38 ünite, EOS ile kontrol edilmektedir. EOS, ayrıca artırılmış gerçeklik tabanlı saha uygulamaları (tablet/gözlük destekli) ve web raporlama araçları ile operatörlerin tesis kontrolünü kolaylaştırmaktadır.

Uydu Destekli SCADA Projesi

Doğal gaz iletim altyapısında kilit öneme sahip BOTAŞ istasyonlarının SCADA sistemine uydu üzerinden bağlanması çalışmaları devam etmektedir. Bu sayede hat vanaları, ölçüm ve kontrol istasyonları 7/24 uzaktan izlenebilmekte; iletişim güvenliği ve kriz anlarında kontrol kapasitesi önemli ölçüde artmaktadır. 7 Mart 2022'de HAVELSAN ile imzalanan sözleşmeyle başlayan Millî SCADA Sistemi AR-GE Çalışmaları Projesi, 5 Nisan 2024'te geçici kabul sürecini tamamlamıştır. Ankara'da Millî Kontrol Merkezi (MKM), Gölbaşı'nda Bölgesel Kontrol Merkezi (BKM) kurulmuştur. Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'ye (TEİAŞ) ait 11 trafo merkezinden veriler artık yerli yazılımlarla gerçek zamanlı olarak izlenebilmektedir

10.3.4. Kritik Altyapı Güvenliği

Kritik altyapıların güvenliği, ulusal iç güvenliğin ana unsurlarından biri olarak öne çıkmaktadır. Enerji, ulaştırma, haberleşme, sağlık ve savunma sektörleri; devlet otoritesinin devamlılığı ile toplumsal düzenin sürdürülebilirliği bakımından birbirine bağımlı, bütünleşmiş süreçler hâlinde çalışmaktadır. Bu çerçevede enerji altyapıları, zincirin en temel bileşenlerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

Elektrik üretim santralleri, doğal gaz boru hatları, iletim ve dağıtım ağları, LNG terminalleri, depolama tesisleri ve nükleer enerji yatırımları hem ekonomik değer yaratmada hem de ulusal güvenliğin ve kamu düzeninin korunmasında stratejik sorumluluk taşımaktadır. Söz konusu tesislerde meydana gelebilecek aksamalar, yalnızca enerji arzını değil aynı zamanda ulaşım, haberleşme, sağlık hizmetleri ve savunma kapasitesi gibi önemli sektörleri doğrudan etkileyebilmektedir.

Bu nedenle, enerji politikalarında kritik altyapı güvenliği; dışa bağımlılığın azaltılması, yerli ve milli kaynaklara yönelinmesi, depolama kapasitesinin artırılması ve iletim şebekelerinin güçlendirilmesi gibi stratejik hedeflerle paralellik göstermektedir. Enerji arz güvenliği ise; yalnızca ekonomik büyümenin değil, aynı zamanda devlet otoritesinin ve toplumsal istikrarın sürekliliğinin de güvencesi olarak değerlendirilmektedir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bu doğrultuda, kritik altyapıların güvenliğine katkıda bulunabilecek enerji arzını güvence altına alacak çok boyutlu projeler gerçekleştirmektedir. Bunlardan biri olan Türkiye'nin ilk nükleer enerji tesisi Akkuyu Nükleer Güç Santrali (NGS), dört üniteden toplam 4.456 MW kurulu güce sahip olacak şekilde planlanmıştır. Tesis etkinleştirildiğinde yıllık yaklaşık 35 milyar kWh elektrik üretimiyle ülkenin mevcut elektrik ihtiyacının %10'una karşılık gelecek bir kapasite sunacaktır. Proje bugüne kadar 8,2 milyar dolarlık yerli katkı sağlamış, binlerce kişiye istihdam imkânı oluşturmuş ve Türk sanayisinin, üretim süreçlerine bütünleşmesini güçlendirmiştir.

Akkuyu NGS'nin işletme ömrü, 60 yıl olup 20 yıl daha uzatma imkânı bulunmaktadır. İşletme döneminde 4.000 kişiye istihdam sağlanması beklenmektedir. Eğitim kapsamında Akkuyu Nükleer A.Ş. tarafından Rusya'ya 317 öğrenci gönderilmiş, bunların 291'i eğitimini tamamlayarak projede çalışmaya başlamıştır. Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı bursuyla yaklaşık 500 öğrenci dünyanın önde gelen üniversitelerinde eğitim görmüştür.

Yenilenebilir enerji kaynakları da kritik altyapı güvenliği açısından önemli bir rol üstlenmektedir. Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) projeleri kapsamında, 2025 yılı için 2.000 MW'lık rüzgâr ve güneş enerjisi kapasite tahsisi öngörülmüştür. Bu yatırımlar, enerji arzında yerli ve sürdürülebilir kaynakların payını artırmakta; dışa bağımlılığı azaltırken sistemin krizlere karşı dayanıklılığını güçlendirmektedir.

YEKA GES-1 kapsamında Ankara'da 500 MWp kapasiteli bütünleşmiş güneş paneli fabrikası kurulmuştur. Burada silikon ingot, wafer, hücre ve modül üretimi birlikte yapılmaktadır. Üretilen fotovoltaik modüllerde yerli katkı oranı %80 ve üzerindedir. Konya Karapınar'da kurulan 1.000 MW'lık güneş enerjisi santrali yılda yaklaşık 2,5 milyar kWh elektrik üretmektedir. Ayrıca YEKA RES-2 ile Aydın, Muğla, Balıkesir ve Çanakkale'de toplam 1.000 MWe rüzgâr kapasitesi planlanmış olup tamamlandığında yıllık 3,8 milyar kWh elektrik üretmesi beklenmektedir.

Doğal gaz depolama ve LNG altyapısı ise olağanüstü koşullarda enerji arz güvenliğinin korunmasında önemli bir işlev görmektedir. Nitekim, 6 Şubat 2023 depremlerinde BOTAŞ'ın Ertuğrul Gazi FSRU'su, tek başına 13 ilin gaz ihtiyacını karşılayarak afet koşullarında sistemin sürekliliğini temin etmiştir. Unutmamak gerekir ki, kritik altyapıların afet bölgelerinde deprem ve afet mevzuatına uygun şekilde inşa edilmesi kadar afet durumunda bu yapılara enerji arzının kesintisiz ve millî yerli olanaklarla temini de bir o kadar iç güvenlik açısından önem taşımaktadır.

Ayrıca, elektrik iletim ve enterkonneksiyon ağlarının güçlendirilmesi, Avrupa ve komşu ülkelerle kurulan bağlantılar sayesinde enerji arz güvenliğine önemli katkı sunmaktadır. TEİAŞ tarafından geliştirilen yük tevzi bilgi sistemi (YTBS) ile şebekenin güvenli ve kesintisiz işletilmesi gerçekleştirilmektedir.

Son olarak, yerli ekipman ve teknoloji geliştirme projeleri kritik altyapı bağımsızlığının pekiştirilmesinde önemli rol oynamaktadır. Petrol Endüstrisinde Millî Teknolojiler (PEMTEK) girişimi kapsamında sondaj ve sismik alanlarda yerli çözümler geliştirilmiş; ORHUN Millî Sismik Veri İşlem Yazılımı gibi uygulamalar, dışa bağımlılığı azaltarak stratejik güvenliğe katkı sağlamıştır.

PEMTEK 2024'te kurumsallaştırılmış, yerli sanayi ile iş birliği toplantıları düzenlenerek dışa bağımlılığın azaltılması ve yerli üretim ekosisteminin güçlendirilmesi hedeflenmiştir. ORHUN Millî Sismik Veri İşlem Yazılımı, Faz-1'den Faz-3'e tamamlanmış, Faz-4 aşamasında ORHUN-BİLGİ yazılımı geliştirilmiştir. Ayrıca, ORHUN yazılımına üç boyutlu gösterim ekranı ve yapay zekâ bütünleşmesi eklenerek yabancı yazılımların yaptığı horizon ve fay yorumları artık millî yazılımla yapılabilir hâle getirilmektedir.

Özetle, enerji altyapısının dayanıklılığı, yalnızca ekonomik kalkınma açısından değil; afet, kriz ve olağanüstü durumlarda toplumsal düzenin korunması ve kamu otoritesinin devamlılığı açısından da değer taşımaktadır.

10.3.5. Kamu Düzeni ve Asayiş

Kamu düzeni ve toplumsal istikrar, iç güvenlik açısında günlük yaşama doğrudan yansımaktadır. Elektrik, doğal gaz ve petrol gibi temel enerji kaynaklarının aralıksız temini, yalnızca ekonomik etkinliklerin sürekliliği için değil aynı zamanda toplumsal huzurun korunması, yaşamın aksamadan devam edebilmesi ve devlet otoritesinin sağlanması açısından da kritik bir öneme sahiptir.

Enerji arzında meydana gelebilecek herhangi bir kesinti, kısa süreli bile olsa geniş kapsamlı toplumsal sonuçlar doğurabilmektedir. Elektrik yokluğu, başta hastaneler olmak üzere iletişim altyapısı ile ulaşım sistemlerinin işlevsiz hâle gelmesine neden olabilirken doğal gaz tedarikindeki aksaklıklar, özellikle kış şartlarında toplumda ciddi huzursuzluk ve kaygı yaratabilmektedir.

Bu tür gelişmeler, kamu düzeninin sekteye uğramasına ve güvenlik birimlerinin üzerinde ilave bir yük oluşmasına yol açabilmektedir.

Enerji güvenliği yalnızca ekonomik açıdan değil, aynı zamanda ülkenin bekasıyla doğrudan bağlantılı bir unsur olarak ele alınmaktadır. Enerji arzındaki süreklilik, toplumsal güvenin ve istikrarın ana güvencelerinden biridir. Bu nedenle enerji alanındaki yatırımlar, kriz zamanlarında kamu düzeninin muhafazasına ve olağanüstü koşulların toplumsal huzuru zedelemekten aşılmasına hizmet eden stratejik güvenlik araçları olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye'nin doğal gaz altyapısında yapılan yatırımlar, özellikle kış aylarında olası arz daralmalarının toplumda panik ve huzursuzluk yaratmasını engellemektedir. FSRU terminalleri, LNG tesisleri ve yer altı depolama kapasitesi sayesinde olası kesintilere karşı yedekleme imkânı sağlanmakta; böylece konutların ısınma ihtiyacından sanayinin enerji talebine kadar geniş bir alanda düzenin korunması güvence altına alınmaktadır.

Türkiye'nin FSRU sistemleri sayesinde günlük 170 milyon metreküp besleme kapasitesine ulaşıldığı, bunun da en soğuk kış günlerinde bile konut tüketimini karşılayabilecek düzeyde olduğu belirtilmektedir.

Türkiye, yeniden gazlaştırma kapasitesi açısından 51,3 milyar m³ ile Avrupa'da ikinci sıradadır; bu kapasite Türkiye'nin enerji merkezi olma vizyonunu güçlendirmektedir. Doğal gaz dağıtım şebekesi %8,4 büyüyerek 220 bin km uzunluğa ulaşmış ve Avrupa'nın en uzun 5. şebekesi olmuştur. 2025 itibarıyla 81 il ve 919 yerleşim yerine doğal gaz arzı sağlanmış, toplam abone sayısı 22 milyona çıkmıştır. Türkiye bu yönüyle Avrupa'da en fazla doğal gaz abonesine sahip üçüncü ülkedir.

Elektrik üretiminde ise kaynak çeşitliliğinin artırılması, hem fiyat istikrarını hem de arz sürekliliğini sağlamaktadır. Nükleer enerji yatırımları, yenilenebilir enerji projeleri ve yerli kömür santralleri, ulusal enerji sepetinin dengelenmesini sağlayarak enerji fiyatlarının ani dalgalanmalarını önlemekte; bu da doğrudan toplumsal istikrarı desteklemektedir.

Ayrıca Ulusal Enerji Planı'nda yer alan uzun vadeli senaryolar, talep artışının öngörülerek planlanması sayesinde olası arz şoklarının önüne geçilmesini hedeflemektedir. Plan ayrıca, küresel krizler, salgınlar veya siyasi gerginlikler gibi olağanüstü durumlarda arz güvenliği için ilave tedbirler alınabileceğini vurgulamaktadır. Bu özelliğiyle Ulusal Enerji Planı yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda toplumsal istikrarı güvence altına alan bir güvenlik dokümanı işlevi de görmektedir. Enerji verimliliği uygulamaları da kriz anlarında talebin daha etkin yönetilmesine olanak tanıyarak kamu düzenine dolaylı katkıda bulunmaktadır.

Bütün bu projeler bir arada, enerji arzının kesintisizliği ve fiyatların istikrarlı seyri, toplumda huzurun sürdürülmesi ve devlet otoritesinin güçlenmesi açısından kilit rol oynayan güvenlik unsurlarına dönüşmektedir. Enerji yatırımları bu yönüyle hem teknik ve ekonomik anlamda katma değer yaratmakta hem de iç güvenliğin ve kamu düzeninin sürdürülebilirliğine doğrudan hizmet etmektedir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının yürüttüğü projeler ve faaliyetler, enerji arz güvenliğinin sağlanmasının ötesinde, ülke iç güvenliğine doğrudan katkı sunmaktadır. Özellikle afet ve kriz dönemlerinde kesintisiz enerji tedariki, toplumsal düzenin korunması ve devlet otoritesinin sürdürülebilirliği açısından stratejik anlam taşımaktadır. Sınır bölgelerinde uygulanan boru hattı ve elektrik iletim projeleri ekonomik bütünleşmeyi desteklerken sınır güvenliğini güçlendirmekte; siber güvenlik alanındaki yatırımlar ise enerji altyapılarının dijital tehditlere karşı korunmasını sağlayarak kritik altyapıların sürekliliğini temin etmektedir.

Nükleer enerji, yenilenebilir kaynaklar, doğal gaz depolama tesisleri ve LNG terminalleri gibi kritik altyapı yatırımları, Türkiye'nin dışa bağımlılığını azaltmakta ve enerji sektörünün krizlere karşı dayanıklılığını artırmaktadır. Ulusal Enerji Planı ve Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı gibi stratejik dokümanlar, uzun vadede arz-talep dengesini gözeterek kamu düzenine ve toplumsal istikrara destek olmaktadır.

Tüm bu unsurlar değerlendirildiğinde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının çalışmaları; afet ve kriz yönetimi, sınır güvenliği, siber güvenlik, kritik altyapı güvenliği ve kamu düzeni olmak üzere iç güvenliğin beş temel boyutunda, güvenlik kapasitesini güçlendiren stratejik yatırımlar olarak öne çıkmaktadır. Dolayısıyla enerji sektörü, ulusal güvenlik mimarisinin ayrılmaz bir unsuru olma niteliği taşımaktadır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı – İç Güvenliğe Katkıları

İç Güvenlik Boyutu	Katkı Mekanizması	Öne Çıkan Projeler/Örnekler
Afet – Kriz Yönetimi	Enerji arzının kesintisizliği, LNG & FSRU tesisleri, yer altı gaz depoları, enerji verimliliği, dayanıklılık planlaması	Marmara Ereğlisi LNG Terminali, Dörtöl & Saros FSRU, Silivri ve Tuz Gölü Yer Altı Depolama Tesisleri, Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı, Ulusal Enerji Planı
Siber Güvenlik	Akıllı şebeke ve SCADA sistemlerinin korunması, SOME yapılanmaları, enerji bilişim altyapısı	MASS (Milli Akıllı Sayaç Sistemleri), EOS SCADA, Uydu Destekli SCADA, USOM & SOME iş birliği
Kritik Altyapı Güvenliği	Elektrik santralleri, boru hatları, LNG & depolama tesislerinin korunması; yenilenebilir ve nükleer yatırımlar	Akkuyu Nükleer Güç Santrali, YEKA Güneş & Rüzgâr Projeleri, Silivri & Tuz Gölü depoları, PEMTEK yerli teknoloji projeleri
Sınır Güvenliği	Enerji hatları üzerinden stratejik iş birliği, sınır bölgelerinde kritik iletim altyapısı	TürkAkım, Igdır–Nahçıvan Boru Hattı, Kerkük–Yumurtalık Ham Petrol Boru Hattı, Cizre–Zakho Elektrik Hattı
Kamu Düzeni ve Asayiş	Enerji arzında süreklilik, fiyat istikrarı, toplumsal düzenin korunması	FSRU sistemleri ile kesintisiz gaz akışı, doğalgaz dağıtım altyapısının genişletilmesi, Ulusal Enerji Planı senaryoları

10.4. Millî Eğitim Bakanlığı

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), gençleri suç, şiddet, terör, bağımlılık ve asayiş olaylarına karşı bilinçlendirmek ve farkındalık kazandırmak amacıyla çeşitli program ve projeler yürütmekte; bu sayede iç güvenlik politikalarının toplumsal temellerini güçlendiren stratejik bir kamu kurumu rolü üstlenmektedir. Öğrencilerin radikalleşme eğilimlerinden korunması ve demokratik vatandaşlık değerlerinin eğitim yoluyla pekiştirilmesi yönünde faaliyetler gerçekleştirmektedir. Tütün, alkol, uyuşturucu ve teknoloji bağımlılığı gibi alanlarda öğrenci, veli ve öğretmenleri kapsayan farkındalık faaliyetleri yürütmekte; böylece hem bireysel hem de toplumsal düzeyde suça sürüklenmenin önlenmesine katkı sağlamaktadır.

MEB, ayrıca, eğitim hizmetlerinin sürekliliğinin temininden sorumludur. Bu bağlamda salgın ve depremler gibi afet dönemlerinde yaptığı çalışmalar önem arz etmektedir. Aşağıda MEB'in COVID-19 ve 6 Şubat Depremleri sürecinde yürüttüğü faaliyetler sıralanmıştır.

10.4.1. COVID-19 Salgını Nedeniyle Yapılan Düzenlemeler

Aralık 2019'da Çin'de ortaya çıkan COVID-19 virüsü, kısa bir süre içerisinde küresel ölçekte bir tehdit haline gelmiştir. Artan vaka sayıları üzerine Dünya Sağlık Örgütü (WHO), 11 Mart 2020 tarihinde "küresel salgın" ilan etmiştir. Salgın, dünya genelinde toplumsal, ekonomik ve siyasal alanlarda menfi etkiler yaratmıştır. Süreçte eğitim faaliyetlerinde de önemli değişim ve dönüşümler söz konusu olmuştur. 192 ülkede eğitim süreçlerine ara verilmiş, kapanmalar nedeniyle 63 milyon eğitimcinin ve dünya genelinde 1,5 milyardan fazla öğrencinin bu durumdan etkilendiği bildirilmiştir.

Salgın nedeniyle, Türkiye'de de tüm eğitim seviyelerinde yüz yüze eğitime ara verme zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı, öğrencilere sürdürülebilir bir eğitim sunmak amacıyla, programların yeniden düzenlenmesini sağlamış, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) gibi platformlar aracılığıyla uzaktan eğitim desteği sunmuştur. Böylece eğitimin sürekliliğini temin etmiştir.

Salgın Dönemi EBA İstatistikleri Tablosu

Kategori	İstatistik
EBA Web Sitesi Tıklama Sayısı	3,5 milyar
EBA Web Sitesi Dünya Sıralaması	En çok ziyaret edilen 3. eğitim sitesi
EBA Web Sitesi Türkiye Sıralaması	En çok ziyaret edilen 10. web sitesi
EBA Mobil Uygulama Android İndirme Sayısı	16 milyon 700 bin
EBA Mobil Uygulama IOS İndirme Sayısı	1 milyon 800 bin
EBA Öğrenci Kullanıcı Sayısı	8 milyon
EBA Öğretmen Kullanıcı Sayısı	1 milyon
TRT EBA TV Yayın Süresi (23 Mart-9 Haziran 2020)	2 bin 516 saat
TRT EBA TV Öğrenci Kullanıcı Sayısı	7 milyon 383 bin 213 öğrenci
TRT EBA TV Öğretmen Kullanıcı Sayısı	1 milyon 30 bin 516

10.4.2. 6 Şubat 2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremler Sonrası Gerçekleştirilen Faaliyetler

6 Şubat 2023'te meydana gelen deprem felaketinden etkilenen eğitim kurumlarının yapım ve onarım çalışmaları özenle sürdürülmüştür.

Depremden etkilenen 11 ilimizde yürütülen çalışmalar kapsamında; 6 Şubat 2023 tarihinden bugüne kadar; 524 okul, 7.497 dersliğin yapımı tamamlanmış, 63 bin dersliğin onarımı yapılmış ve 1.537 derslikli 134 okul güçlendirilmiştir.

Afet ve benzeri olağanüstü durumlar sırasında eğitimin devamlılığının sağlanması büyük bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda, depremde etkilenen öğrenciler ile ilgili alınan kararların bazıları aşağıda sıralanmıştır:

- Deprem bölgesinde eğitim gören öğrencilerin, ikamet adresine bakılmaksızın ve herhangi bir şart aranmaksızın eş değer okul türlerine nakil yapabilmeleri sağlanmıştır.
- Depremde etkilenen on ilde (Kahramanmaraş, Hatay, Gaziantep, Osmaniye, Malatya, Diyarbakır, Şanlıurfa, Adıyaman, Adana ve Kilis) eğitim gören öğrenciler, 2022-2023 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde devam şartından muaf tutulmuştur.
- Diğer illere nakil yaptıran öğrenciler, 2022-2023 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde devamsızlıkla ilgili kurallardan muaf tutulmuştur. Ayrıca, Liselere Geçiş Sınavı'na (LGS) girecek olan 8. sınıf öğrencileri ile Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na (YKS) katılacak olan 12. sınıf öğrencileri, ikinci dönem derslerinin sorumluluğundan muaf bırakılmıştır.
- Özel öğretim kurumlarına ait kontenjanların yüzde 3'lük tam burslu öğrenci kotası, yüzde 10'a yükseltilmiş ve 35 bin 280 öğrenci özel okullara geçiş yapmıştır.
- Ortaokul ve lise öğrencilerine, nakil oldukları illerde pansiyonlu okullarda ücretsiz yatılı kalma hakkı tanınmıştır.
- Anne, baba veya vasisini kaybeden öğrenciler, 2022-2023 eğitim yılı sonuna kadar burslu öğrenci olarak kabul edilmiştir.
- Depremde etkilenen öğrencilerin eğitim sürecinin kesintisiz devam etmesi için bir izleme ve takip sistemi kurulmuş, bu sistem kapsamında gönüllü öğretmenler görevlendirilerek depremde nakil gelen öğrencilerin bulunduğu okullar düzenli aralıklarla ziyaret edilerek ihtiyaçların karşılanması hedeflenmiştir.

Diğer yandan, Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) çerçevesinde psikososyal hizmetlerin büyük bir kısmını üstlenen Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bölgedeki çalışmalarına ek olarak, MEB de hem öğretmenlere hem de öğrencilere yönelik çeşitli psikososyal destek programları sunmuştur. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen ilgili çalışmaların bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

- Deprem bölgesine yönelik hizmetlerin daha hızlı, etkili, verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde 39 uzmandan oluşan Psikososyal Koordinasyon Birimi oluşturulmuştur. Psikososyal Destek Eylem Planı hazırlanarak il millî eğitim müdürlükleri ile paylaşılmıştır.

- Psikososyal destek ile ilgili yapılacak olan etkinliklerde kullanılmak üzere “Psikososyal Destek Kiti” hazırlanmıştır. Ailelere destek sunmak ve psikolojik iyi oluşlarını güçlendirmek amacıyla “Veli Psikoeğitim Programı” hazırlanmıştır.
- Öğretmenlere destek olmak amacıyla “Zorlayıcı Yaşam Olayları Sonrası Öğretmen Psikoeğitim Programı” hazırlanmıştır.
- Afetten etkilenen 10 ilde; 416 birimde, 4574 rehber öğretmen/psikolojik danışman ile psikososyal destek çalışmaları yürütülmüştür. İlk aşamada psikolojik ilk yardım (PİY) desteği sağlanmış; rehber öğretmen ve psikolojik danışmanlar tarafından öğrenci, öğretmen ve velilere psikolojik ilk yardım uygulanmıştır.
- Depremden etkilenen 10 ilde bulunan 41 rehberlik ve araştırma merkezinde psikososyal destek hizmetleri yaz döneminde de sunulmaya devam etmiştir.
- Deprem bölgesinde bulunan 11.848.036 öğrenci, 513.650 veli ve 954.414 öğretmen olmak üzere toplam 13.316.100 vatandaşımıza psikososyal destek hizmeti sunulmuştur.

10.4.3. Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi

Türkiye’de olası afet ve acil durumlarında çocuk haklarının Uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmeleri ve ulusal mevzuat çerçevesinde korunması ve güçlendirilmesi amacıyla Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Eğitim Araştırmaları Daire Başkanlığı, Çocuk Hakları Araştırma ve Geliştirme Merkezi tarafından hazırlanan “Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitim Projesi MEB-UNICEF ortaklığında 2024 yılında başlamıştır ve proje halen devam etmektedir.

Projenin hedef kitlesini öğretmenler, okul yöneticileri, MEB AKUB personeli, MEB merkez/taşra teşkilat personeli (politika yapıcılar), öğretim programları ve kitap yazarları ile program ve kitap inceleme uzmanları oluşturmaktadır.

Projenin Hedefleri;

- Millî Eğitim Bakanlığı merkez/taşra teşkilatı personeline afet ve acil durumlarda çocuk haklarının korunması, güçlendirilmesine yönelik çocuk hakları temelli yaklaşım ile eğitim setlerinin oluşturulması ve eğitimlerin verilmesi,
- Öğretim programı yazarları, kitap yazarları, program ve kitap inceleme uzmanlarına, eğitim ve öğretim materyallerinde özellikle afet ve acil durumlar ile ilgili içeriklerin çocuk hakları temelli yaklaşım ile yazılması ve incelenmesine yönelik eğitim setlerinin oluşturulması ve eğitimlerin verilmesi,

- Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde hazırlanmış/ hazırlanmakta olan afet ve acil durum eylem planlarının çocuk hakları temelli bir yaklaşım ile incelenmesi ve raporlaştırılmasıdır.

Gerçekleştirilen Proje Faaliyetleri

☐ Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi Teknik Toplantısı – 5 Mart 2024

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından “Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi” kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı hizmet birimleri, ilgili kurum ve kuruluşlar ve UNICEF temsilcilerinin katılımıyla afetlere yönelik olarak yapılan, yapılmakta olan ve yapılması öngörülen çalışmaların değerlendirildiği bir toplantı düzenlenmiştir. Bu kapsamda geliştirilen dijital ve yazılı materyaller konusunda bilgi edinilmesi, proje ve faaliyet süreçlerinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri de dâhil olmak üzere mevcut durum analizi çerçevesinde değerlendirmeler yapılmıştır.

☐ Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi İçerik Geliştirme Çalıştayı- 24-26 Nisan 2024

Millî Eğitim Bakanlığı personelinin afet ve acil durumlarda çocuk haklarının korunması ve güçlendirilmesi konusunda farkındalıklarının artırılması amacıyla hazırlanacak eğitim programlarına ait içeriklerin tespit edilmesi, mevcut materyallerin değerlendirilmesi ve güncellenmesi amacıyla Ankara’da “İçerik Geliştirme Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir.

☐ Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi Tanıtım Programı- 15 Mayıs 2024

Proje hedef ve faaliyetlerinin proje paydaşları ile birlikte kamuoyuna tanıtımı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yapılmıştır. Projenin amacı ve yürütülecek faaliyetlerinin tanıtımında afet ve acil durumlarda çocuk haklarının korunmasında projenin önemi vurgulanmıştır.

☐ Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi Çocuk Hakları Farkındalık Eğitimi- 3-5 Temmuz 2024

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Ders Kitapları ve Öğretim Materyalleri, Öğretim Programları Daire Başkanlıklarında görev yapan personel ile ders kitapları yazımı komisyon başkanlarına yönelik olarak “Çocuk Hakları Farkındalık Eğitimi” düzenlenmiştir.

□ ***Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi Eğitim Modülleri Hazırlık Çalıştayı- 12 Temmuz 2024***

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığında modül yazarı akademisyenlerle görev dağılımının planlanması, çalışma takvimi ve modül yazım şablonu hakkında istişarede bulunulması amacıyla çalıştay düzenlenmiştir.

□ ***Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi Eğitim Modülleri Doğrulama Çalıştayı- 18-21 Kasım 2024***

Ankara’da afet ve acil durumlarda çocuk haklarının korunması ve eğitimi konularında oluşturulan eğitim modüllerinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla “Eğitim Modülleri Doğrulama Çalıştayı” düzenlenmiştir.

□ ***Eğitim Programı Revizyon Çalıştayı- 7 Şubat 2025***

Eğitim Modülleri Doğrulama Çalıştayı sonrasında hazırlanan rapor sonuçlarının değerlendirilmesi amacıyla çekirdek akademisyen ekibinin ve UNICEF temsilcilerinin katılımıyla Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığında “Eğitim Programı Revizyon Çalıştayı” düzenlenmiştir.

□ ***Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi Çocuk Katılımı Etkinliği- 8 Mayıs 2025***

“Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi” Madde 12’ye göre, çocuğun kendini ilgilendiren her konuda görüşlerini serbestçe ifade etme hakkına sahip olduğu belirtilmektedir. Bu amaçla projeye çocuk katılımının sağlanması ve proje kapsamında hazırlanmakta olan eğitim programının içeriğine ilişkin çocukların görüş ve önerilerinin alınması amacıyla “Çocuk Katılımı Etkinliği” düzenlenmiştir. Çocuk katılım etkinliği sonrasında Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca görüş ve önerilere ilişkin çocuk katılım raporu oluşturulmuştur.

□ ***Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi Eğitim Programı İnceleme Çalıştayı- 26-27 Mayıs 2025***

Proje kapsamında hazırlanan eğitim programının Millî Eğitim Bakanlığı program geliştirme ilkelerine uyumluluğunun değerlendirilmesi ve düzenlenmesi amacıyla Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı bünyesinde çalışan program ve alan uzmanlarının katılımıyla Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığında çalıştay düzenlenmiştir.

□ ***Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi Eğitici Eğitimi-30 Haziran-4 Temmuz 2025***

Proje kapsamında hazırlanan programlara ilişkin 3.02.03.02.081 kodlu Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi Eğitici Eğitimi Kursu Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve kurumlarda görev yapan 100 MEB AKUB mensubu öğretmene verilmiştir.

10.5. Millî Savunma Bakanlığı

Savunma projeleri ve çalışmaları söz konusu güvenlik alanlarının her biriyle yakın ilişki içerisindedir. Millî güvenliğin sürdürülebilirliği açısından stratejik bir unsur olan bu projeler, yalnızca askerî kapasitenin artırılmasına değil; aynı zamanda iç güvenliğin kurumsal altyapısının güçlendirilmesine de katkı sağlamaktadır.

Yerli, millî ve özgün teknoloji geliştirme yaklaşımı, bağımsızlık ve güvenliğin temel dayanaklarından birini oluşturmaktadır. Kritik altyapıların korunmasından siber güvenliğe, haberleşme sistemlerinden yapay zekâ uygulamalarına kadar geniş bir yelpazede hayata geçirilen projeler, toplumsal güvenlik kapasitesinin yükseltilmesine doğrudan etki etmektedir.

Millî Savunma Bakanlığının yürüttüğü proje ve çalışmalar, iç güvenliğin beş temel boyutunda değerlendirilmektedir. Bu projeler; afet ve kriz yönetimine destek sağlamakta, sınır güvenliğini güçlendirmekte ve siber tehditlere karşı koruma sunmaktadır. Ayrıca, önem arz eden altyapı güvenliğinin temini ve kamu düzeni ile asayişin idamesine stratejik katkı sağlamaktadır.

10.5.1. Afet ve Kriz Yönetimi

Afet ve kriz yönetimi, iç güvenliğin temel unsurlarından birini oluşturmaktadır. Deprem, sel, heyelan ve yangın gibi doğal afetlerin yanı sıra insani kriz durumlarında; toplumsal düzenin sağlanması, hızlı tahliye, etkin yardım ulaştırma ve acil müdahale süreçlerinin yürütülmesi hayati öneme sahiptir. Bu bağlamda, ulaştırma ve iletişim altyapısının sürekliliği kadar savunma projelerinin sunduğu lojistik ve eş güdüm kapasitesi de belirleyici rol üstlenmektedir.

Bu kapsamda geliştirilen savunma projeleri, afet ve kriz dönemlerinde iç güvenlik işleyişlerinin dayanıklılığını artırmaktadır. Kurtarıcı sistemler, zırhlı personel taşıyıcılar ve çağdaş muharebe araçları (PARS, KAPLAN vb.) başta olmak üzere çeşitli lojistik destek araçları, afet bölgelerinde arama-kurtarma, tahliye ve lojistik çalışmalarının etkin biçimde yürütülmesine olanak tanımaktadır.

TCG Anadolu, ana üs desteği gereksinimi olmaksızın muharebe ve lojistik destek unsurlarını kriz sahalarına intikal ettirebilme kabiliyetine sahip olup afet ve acil durumlarda insani yardım operasyonları için özel olarak tasarlanmıştır. TCG Anadolu, Türkiye’de şimdiye kadar inşa edilmiş en büyük ve türünün tek örneği gemidir. Amfibi, helikopter, insansız hava aracı operasyonları ve afetlerde insani yardım amaçlı kullanılmak üzere inşa edilmiştir. TCG Anadolu, bir amfibi tabur ile gerekli muharebe ve destek araçlarını ana üs desteği olmadan kriz bölgelerine taşıyabilme, havuzunda taşıyacağı çıkarma araçları ile çıkarma operasyonlarına katılabilme, helikopterler ve insansız hava araçlarıyla gece ve gündüz operasyon yapılmasına olanak sağlayan bir uçuş güvertesine sahiptir.

Seyyar Yüzücü Hücüm Köprüsü SAMUR, sel felaketlerinde kesintiye uğrayan ulaşım hatlarının hızlıca yeniden kurulmasını sağlayarak bölgedeki lojistik ve kurtarma operasyonlarının etkinliğini artırmaktadır.

GÖKTÜRK-3 Sentetik Açıklıklı Radar uydusu; deprem, sel ve orman yangını gibi afet senaryolarında, her hava koşulunda sağladığı anlık görüntüleme kabiliyeti sayesinde hasar tespiti ve durumsal farkındalık sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Böylece, kriz yönetimi süreçlerinin etkinliğine önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır.

Deniz platformları arasında yer alan MİLGEM projesine bağlı olarak üretilen gemiler ile Reis sınıfı denizaltılar ise kriz bölgelerine insani yardım ulaştırılması ve deniz ulaşımının güvenliğinin temini açısından önemli bir kapasite sunmaktadır.

Komuta ve kontrol sistemleri, afet anlarında mühim işlevler üstlenmektedir. ADVENT MARTI Hava Komuta Kontrol Sistemi, gerçek zamanlı eş güdüm ve durumsal farkındalık sağlayarak müdahale süreçlerini hızlandırmakta; AcroSAT X60-Om, X38-S ve Ka120-OP gibi uydu haberleşme sistemleri ise iletişimin kesintiye uğradığı senaryolarda sürekliliği garanti altına alarak kriz yönetimini desteklemektedir.

ADVENT MARTI, ayrıca çoklu platformlardan gelen verileri tek merkezde toplayarak ortak harekât alanı oluşturmakta ve karar alma süreçlerini en elverişli duruma getirmektedir.

Ayrıca, millî elektrikli tren ve raylı sistem projeleri, tahliye operasyonlarının güvenle yürütülmesine ve acil yardım lojistiğinin etkin şekilde sağlanmasına katkıda bulunmaktadır.

Savunma sanayii ve AFAD iş birliğiyle geliştirilen yerli arama-kurtarma teknolojileri de afet yönetiminde stratejik bir destek unsuru hâline gelmiştir. Yaşam tespit radarları, mobil enkaz altı görüntüleme sistemleri, termal kameralar, insansız kara araçları ve ses dalgalarıyla çalışan canlı tespit sensörleri, enkaz altında kalanların daha hızlı ve güvenilir biçimde bulunmasını sağlamaktadır.

Bu çerçevede öne çıkan projelerden biri, TÜBİTAK MAM tarafından geliştirilen akustik sismik sensör tabanlı enkaz altında canlı tespit sistemidir (AkuSTECTS). Yapay zekâ destekli analiz yeteneği ile yanlış alarm oranını azaltmakta ve metre altı hassasiyetle yer belirleme olanağı sunmaktadır. Ayrıca AFAD tarafından kullanılan yerli arama-kurtarma robotları, dar geçitlerden geçebilme, kamera ve sensörlerle görüntü aktarımı, gaz tespiti ve manipülatör kollarıyla enkaza müdahale imkânı gibi işlevlerle kurtarma ekiplerinin kabiliyetini artırmaktadır.

Kriz dönemlerinde haberleşmenin sürekliliği için AFAD Mobil Haberleşme Sistemleri ve mobil uygulamalar geliştirilmiştir. Bu uygulamalar, saha ekipleriyle eş güdüm sağlarken vatandaşlara da anlık uyarı ve güvenlik bilgisi iletecek şekilde tasarlanmıştır. Bunun yanında, çığ önleme ve izleme sistemleri özellikle Doğu Anadolu ve Karadeniz bölgelerinde çığ felaketlerini erken tespit ederek olası kayıpları azaltmayı hedeflemektedir. Bu projelerin teknik yetenekleri de afet ve kriz yönetimine doğrudan değer katmaktadır.

Yüksek arazi kabiliyeti, zırh koruması ve modüler tasarımlara sahip lojistik araçlar, hızlı ve emniyetli intikal olanağı sağlamaktadır. MİLGEM gemileri, uzun süreli deniz harekâtına uygun yapıları ve çağdaş sensör teknolojileriyle insani yardım ve lojistik taşımacılığı güvence altına alırken Reis sınıfı denizaltılar, ileri seyrüsefer ve sessiz hareket yetenekleriyle deniz güvenliğini desteklemektedir.

Uydu haberleşme çözümleri yüksek bant genişliği ve mobil terminaller aracılığıyla kesintisiz iletişim imkânı sunarken raylı sistem projeleri ise; yüksek yolcu kapasitesi, enerji verimliliği ve gelişmiş güvenlik standartları sayesinde kitlesel tahliyelerde önemli avantajlar sağlamaktadır.

Tüm bu unsurlar bir araya geldiğinde, millî savunma projeleri yalnızca askerî kabiliyetlerin geliştirilmesiyle sınırlı kalmamakta; aynı zamanda afet ve kriz dönemlerinde toplumun güvenlik ve dayanıklılık kapasitesini artıran stratejik yatırımlar olarak öne çıkmaktadır.

10.5.2. Sınır Güvenliği

Sınır güvenliği, iç güvenliğin temel unsurlarından birini oluşturmaktadır. Terörle mücadele, yasa dışı göç ve kaçakçılığın önlenmesi ile kara, hava ve deniz sınırlarının etkin kontrolü, devlet otoritesinin devamlılığı ve toplumsal istikrar açısından büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda sınır bölgelerinde keşif, gözetleme, hızlı müdahale ve caydırıcılık sağlayan projeler, iç güvenliğin destekleyici bileşenleri hâline gelmiştir.

Bu kapsamda, insansız hava araçları (BAYRAKTAR TB2, AKINCI, KIZILELMA), orta ve uzun menzilli gözetleme platformları (ANKA, AKSUNGUR) ile insansız deniz araçları (MARLIN, ALBATROS) sınır güvenliği için önemli kabiliyet sağlamaktadır. Radar ve elektro-optik sistemler (ALPER, AKREP serisi), kara ve deniz sınırlarında kesintisiz gözetim olanağı sunarken GÖKTÜRK ve İMECE gibi uydu projeleri, sınır ötesi istihbarat ve yüksek çözünürlüklü görüntüleme yetenekleriyle güvenlik güçlerine stratejik avantaj kazandırmaktadır.

Projelerin teknik yetkinlikleri değerlendirildiğinde, insansız hava araçlarının uzun süre havada kalabilme, yüksek irtifa operasyonları gerçekleştirme ve hassas mühimmatla görev icra etme becerileri sayesinde sınır bölgelerinde etkin keşif, gözlem ve gerektiğinde hedef odaklı müdahale imkânı sağladığı görülmektedir. Bu nitelikleriyle terörle mücadelede etkili olurken, yasa dışı göç ve kaçakçılığa karşı ise caydırıcı bir unsur teşkil etmektedir. ANKA ve AKSUNGUR gibi platformlar, geniş alan tarama ve gelişmiş veri aktarım teknolojileriyle sınır ötesi tehditlerin sürekli takibini mümkün kılmaktadır. Özellikle AKSUNGUR'un millî motor TEI-PD170 ile 41 saat kesintisiz uçuş yapabilmesi, hem sınır güvenliğinde hem de afetlerde arama-kurtarma ve hasar tespitinde stratejik avantaj sağlamaktadır.

Ayrıca, SERÇE mini İHA sistemleri (SERÇE-1 ve SERÇE-2), sınır gözetleme etkinliklerinde ve Modüler Geçici Üs Bölgesi (MGÜB) projelerinde etkin biçimde kullanılmaktadır. Özerk uçuş kabiliyeti, kolay kurulum ve sessiz çalışma özellikleri sayesinde sınır hattında kritik bir gözetim kapasitesi sunmaktadır.

İnsansız deniz araçları ise özerk hareket kabiliyeti ve uzun menzil avantajıyla deniz hatlarında yasa dışı geçiş ve kaçakçılık etkinliklerinin tespit ve kontrolünde önemli rol oynamaktadır. ALPER ve AKREP serisi radar ve sensör sistemleri, gece-gündüz ve zorlu hava koşullarında yüksek çözünürlükte hedef tespiti ile sürekli gözetim sağlamaktadır. Uydu projeleri ise geniş kapsama alanı ve metre altı çözünürlükte görüntüleme ile kara ve deniz sınırı ötesinde derinlemesine istihbarat üretmektedir.

Kara ve deniz sınırlarının korunmasında ayrıca erken ikaz sensörleri (ASELPIR, aselZone Sismik, MİDAS, LINEGUARD) gibi yapay zekâ destekli, fiber-optik tabanlı çözümler de kullanılmaktadır. Bu sistemler, sınır ihlallerinin anında tespitini sağlayarak güvenlik güçlerinin müdahale hızını artırmaktadır.

AKSUNGUR, afet bölgelerinde yüksek irtifadan geniş alanların görüntülenmesi ve durumsal farkındalığın sağlanmasında kritik bir görev üstlenmektedir. Uzun uçuş süresi ve gelişmiş sensörleri sayesinde arama-kurtarma operasyonlarına destek vererek afet yönetim süreçlerinin etkinliğine önemli katkılar sunmaktadır.

A400M Ulaştırma Uçağı ise doğal afetlerde hızlı ve geniş çaplı insani yardım malzemeleri ile ekipmanlarının taşınmasının yanı sıra acil tıbbi tahliye operasyonlarında da önemli bir rol üstlenmektedir. Afet yönetimi ve sağlık hizmetlerinin etkinliğini artırarak kriz durumlarında lojistik destek ve hayat kurtarma çalışmalarına büyük bir katkıda bulunmaktadır. A400M'nin yüksek taşıma kapasitesi, sınır hattında hızlı konuşlandırma ve tahliye operasyonlarında da doğrudan iç güvenlik kapasitesini artırmaktadır.

Tüm bu projeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, sınır güvenliği sadece fiziksel tedbirlerle sınırlı kalmayıp hava, deniz ve uzay tabanlı gözetim ve istihbarat sistemleriyle desteklenen çok katmanlı bir yapı kazanmaktadır. Bu sayede sınır hatlarında kamu düzeninin sağlanması, yasa dışı etkinliklerin önlenmesi ve caydırıcılığın artırılması mümkün olmaktadır.

10.5.3. Siber Güvenlik

Siber güvenlik, iç güvenliğin en dinamik ve güncel boyutlarından biridir. Devlet otoritesinin sürekliliği, kritik bilgi sistemlerinin korunması ve kamu düzeninin dijital ortamda güvence altına alınması, çağdaş güvenlik anlayışının ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. Dijital tehditlerin artışı, siber güvenliği sadece teknik bir alan olmaktan çıkararak doğrudan toplumsal güvenliğin unsuru hâline getirmiştir.

Bu çerçevede, ulusal düzeyde oluşturulan yapılar ve projeler siber güvenlik kapasitesini güçlendirmektedir. Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi ve Siber Olaylara Müdahale Ekipleri, ülke çapında eş güdümü sağlayan temel yapılar olarak öne çıkmaktadır. Eğitim ve insan kaynağı boyutunda BTK Akademi programları dikkat çekerken kamu-özel iş birliğini artırmak amacıyla Siber Güvenlik Kümelenmesi geliştirilmiş; yapay zekâ tabanlı siber güvenlik çözümleri ve dijital dönüşüm projeleri de güvenlik ekosisteminin kapsamını genişletmiştir.

Projelerin teknik kabiliyetleri açısından USOM’un görevi ulusal ölçekte siber tehditleri tespit etmek, saldırıları sınıflandırmak ve müdahale süreçlerini koordine etmektir. Bu yapı, değer taşıyan altyapıların korunması ve kamu düzenini bozabilecek siber saldırıların engellenmesi açısından merkezî bir işleve sahiptir. SOME ekipleri, her kurum ve sektörde doğrudan müdahale kapasitesiyle çalışarak yerinde ve hızlı çözümler üretebilmekte, böylece kesintilerin toplumsal düzeni etkilemesinin önüne geçmektedir.

BTK Akademi bünyesinde yürütülen programlar, nitelikli insan kaynağı yetiştirme ve toplumsal farkındalık oluşturma boyutuyla öne çıkmaktadır. Bu eğitimler, güvenlik kurumlarının ihtiyacını karşılamakla birlikte, bireylerin de siber tehditlere karşı bilinçlenmesine katkı sağlamaktadır. Siber Güvenlik Kümelenmesi ise; kamu, özel sektör ve akademi iş birliğiyle geliştirilen yazılım, donanım ve hizmetlerin ortak bir çatı altında toplanmasını sağlamaktadır. Böylelikle ülkenin siber güvenlik alanında kendi ürün ve çözümlerini üretme kapasitesi artırılmakta ve dışa bağımlılığı azaltılmaktadır.

Dijital dönüşüm projeleri ve yapay zekâ tabanlı güvenlik uygulamaları ise daha ileri bir boyutta siber savunmayı mümkün kılmaktadır. Bu çözümler, büyük veri analiziyle saldırıların önceden tespit edilmesine, karar destek sistemlerinin güçlendirilmesine ve olay müdahale süreçlerinin hızlandırılmasına katkı sunmaktadır. Böylece hem kamu kurumlarının hem de önemli altyapıların güvenliği sağlanarak iç güvenliğin dijital boyutu güçlendirilmektedir.

Bu çerçevede Ahtapot Bütünleşik Siber Güvenlik Sistemi, TSK tarafından kullanılan ve NATO testlerinden başarıyla geçen millî bir çözümdür. Servis dışı bırakma saldırılarına karşı yüksek etkinlik sağlamak hem kamu kurumlarında hem de uluslararası ölçekte ilgi görmektedir.

Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi ise 2017’de kurulmuş ve 2018’de faaliyete geçmiştir. Kamu-özel-akademi iş birliğiyle, yerli ürünlerin geliştirilmesi, küresel rekabet gücünün artırılması ve insan kaynağının yetiştirilmesi konularında stratejik katkılar sunmaktadır.

USOM ise “Siber Yıldız” ve “Fetih Siber Talimhane” gibi etkinliklerle, sadece operasyon odaklı eş güdüm değil, aynı zamanda uzman yetiştirilmesine yönelik kabiliyet geliştirmektedir.

Yeni bir bakış açısı sunan “Sıfır Güven” yaklaşımında, katmanlı savunma ve öngörülü savunma stratejileri öne çıkmaktadır. Bu yaklaşımlar, kurumların saldırı düzeyini en aza indirerek dayanıklılığını artırmaktadır. Yapay zekâ destekli siber güvenlik çözümleri (uç nokta güvenliği, saldırı tespit ve müdahale, siber operasyon merkezleri) giderek yaygınlaşmaktadır. Üretken yapay zekâ hem bir tehdit hem de bir çözüm aracı olarak değerlendirilmekte; yerli yazılımlarla bütünleştirilerek ulusal güvenlik kabiliyetini artırmaktadır. Siber güvenlik projeleri, yalnızca bilişim altyapısının korunmasıyla sınırlı kalmayıp devlet otoritesinin, toplumsal istikrarın ve ulusal bağımsızlığın sürdürülmesinde stratejik bir güvenlik alanı olarak öne çıkmaktadır.

10.5.4. Kritik Altyapı Güvenliği

Kritik altyapıların güvenliğinin sağlanması, iç güvenlik politikalarının temel unsurlarından biridir. Enerji, haberleşme, ulaşım ve savunma gibi altyapılarda meydana gelebilecek kesintiler, ekonomik etkinliklerin yanı sıra kamu düzeni ve ulusal bağımsızlık üzerinde de doğrudan etkili olabilmektedir. Bu bağlamda, millî savunma projeleri, altyapıların sürekliliğini sağlamak ve dışa bağımlılığı azaltmak açısından büyük önem arz etmektedir.

Motor ve güç sistemleri, bu stratejik çerçevenin merkezinde yer almaktadır. Helikopterler için geliştirilen TEI-TS1400 motoru ve savaş uçaklarına yönelik TF Serisi projeler, hava platformlarının sürekli operasyonlarını desteklerken BATU ve UTKU motorları, kara araçlarında operasyonel bağımsızlığı mümkün kılmaktadır. Böylelikle, kriz dönemlerinde hem kara hem de hava unsurunun harekât kabiliyeti güvence altına alınmaktadır.

Uzay projeleri ise değer taşıyan altyapı güvenliğinde tamamlayıcı niteliktedir. Türksat 6A projesiyle haberleşme alanında millî kapasite artırılırken İMECE uydusu, yüksek çözünürlüklü görüntüleme olanakları sunmaktadır.

Haberleşme altyapısında kullanılan Jandarma Entegre Muharebe ve Bilgi Sistemi (JEMUS), Kriptolu Emniyet Telsiz ve Muharebe Sistemi (KETUM), olağanüstü durumlarda emniyetli iletişimi sağlayarak güvenlik birimlerinin etkin eş güdümüne olanak tanımaktadır.

Siber-fiziksel güvenlik kapsamında, savunma sanayii tarafından geliştirilen ağ tabanlı komuta-kontrol sistemleri (ADVENT, MİLSOFT çözümleri), kritik altyapıların (enerji, ulaştırma, sağlık) kriz senaryolarında güvenli şekilde işletilmesini sağlayan destekleyici yapılar olarak öne çıkmaktadır.

Sonuç olarak bu projelerin bütüncül şekilde değerlendirilmesi, millî savunma çalışmalarının kritik altyapıların korunması ve sürdürülebilirliği üzerinde doğrudan etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, devlet otoritesinin ve toplumsal düzenin sürekliliği güvence altına alınmaktadır.

10.5.5. Kamu Düzeni ve Asayiş

Kamu düzeni ve asayiş, iç güvenlik kapsamında günlük yaşamla doğrudan bağlantılı olan yönleri ifade etmektedir. Toplumsal olaylara müdahale, şehir içi güvenliğin sağlanması ve kolluk kuvvetlerinin hareket kabiliyeti bu alanın temel bileşenleridir. Millî savunma projeleri, kolluk birimlerinin görevlerini daha etkin biçimde yerine getirmelerine imkân tanımaktadır.

Zırhlı araçlar, bu katkının önde gelen örneklerindendir. ILGAZ II, Yörük 4x4, KAPLAN ZPT ve AKREP II gibi araçlar; üstün manevra kabiliyeti, farklı arazi koşullarına uyum ve mayın ile el yapımı patlayıcılara karşı koruma özellikleriyle öne çıkmaktadır. Bu teknik yetkinlikler, güvenlik güçlerinin şehir merkezi veya kırsal bölgelerde operasyon odaklı etkinliğini artırarak kamu düzeninin korunmasına doğrudan destek sağlamaktadır.

Bunun yanında Ejder Yalçın ve Vuran gibi yeni nesil zırhlı personel taşıyıcılar, yalnızca asayiş operasyonlarında değil, afet ve kitlesel tahliye süreçlerinde de güvenlik birimlerine destek sağlamaktadır.

Uzaktan komutalı silah kuleleri (MIZRAK, NEFER, KORHAN) ise iç güvenlik operasyonlarında caydırıcı unsur olarak kullanılmaktadır. Termal görüş sistemleri, stabilize ateşleme kapasitesi ve çeşitli kalibrelerle uyumlu tasarımlar sayesinde güvenlik birimleri gece-gündüz kesintisiz görev icra edebilmektedir.

İnsansız Kara Araçları (İKA); keşif, gözetleme ve bomba imha görevlerinde kullanılmakta; kamu düzenine yönelik tehditlerin bertarafında insan kaybı riskini azaltmaktadır. Orta sınıf İKA'lar ASELSAN ve HAVELSAN tarafından geliştirilerek sınır ve şehir güvenliği operasyonlarında etkin görev almaktadır.

ASELSAN'ın geliştirdiği geniş alan gözetim radarları ve elektro-optik kamera sistemleri, şehir güvenliği ve değerli tesislerin korumasında emniyet birimlerinin kabiliyetini artırmaktadır. Bütünleşmiş emniyet iletişim çözümleri (KETUM, JEMUS ve ASELSAN telsiz sistemleri), kitlesel olaylarda ve şehir güvenliği senaryolarında kesintisiz ve güvenli haberleşmeyi garanti etmektedir.

Kent güvenlik yönetim sistemleri ile bütünleştirilen yapay zekâ destekli analiz yazılımları, kalabalık hareketlerini gerçek zamanlı olarak takip ederek riskli bölgelerin önceden belirlenmesine ve kamu düzeninin öngörülü şekilde korunmasına katkı sağlamaktadır.

Tüm unsurlar birlikte değerlendirildiğinde, kamu düzeni ve asayişin teminini hedefleyen projeler yalnızca kolluk kuvvetlerinin operasyon odaklı kabiliyetini artırmakla kalmamakta, aynı zamanda şehir güvenlik altyapısının güçlenmesini sağlamaktadır.

Sonuç olarak kamu düzeni ve asayişe yönelik millî savunma projeleri; çağdaş zırhlı araçlardan insansız kara araçlarına, uzaktan komutalı silah kulelerinden yapay zekâ destekli gözetim ve iletişim çözümlerine kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Bu yatırımlar, güvenlik güçlerinin kent içi ve kırsal operasyonlarda etkinliğini artırmakla kalmayıp kitlesel olaylarda toplumsal istikrarın korunmasına; kriz anlarında ise kamu düzeninin hızlıca tesis edilmesine doğrudan katkı sunmaktadır. Böylece savunma teknolojilerinin gelişimi yalnızca askerî sahayı değil, iç güvenliğin günlük yaşamdaki sürdürülebilirliğini de güvence altına almaktadır.

Millî Savunma Bakanlığı – İç Güvenliği Katkıları

İç Güvenlik Boyutu	Katkı Mekanizması	Öne Çıkan Projeler/Örnekler
Afet – Kriz Yönetimi	Afetlerde lojistik destek, arama-kurtarma teknolojileri, insani yardım kapasitesi, kriz haberleşmesi	TCG Anadolu, Seyyar Yüzücü Hücum Köprüsü (SAMUR), GÖKTÜRK-3 SAR uydusu, AFAD iş birliğiyle arama-kurtarma teknolojileri, ADVENT MARTI Komuta Sistemi, AkuSTECTS Canlı Tespit Sistemi
Sınır Güvenliği	İnsansız hava ve kara araçları, radar ve elektro-optik sistemlerle sınır gözetimi; caydırıcılık	BAYRAKTAR TB2, AKINCI, KIZILELMA, ANKA, AKSUNGUR, SERÇE mini İHA, ALPER & AKREP radarları, GÖKTÜRK & İMECE uyduları, A400M lojistik uçağı
Siber Güvenlik	Ulusal siber savunma yapıları, yapay zekâ tabanlı çözümler, kurumlar arası koordinasyon	USOM, SOME ekipleri, BTK Akademi eğitimleri, Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi (TSGK), Ahtapot Bütünleşik Siber Güvenlik Sistemi
Kritik Altyapı Güvenliği	Savunma sanayii motor projeleri, haberleşme sistemleri, uydu çözümleri	TEI-TS1400, TF Serisi, BATU & UTKU motorları, Türksat 6A, İMECE, JEMUS & KETUM haberleşme sistemleri, ADVENT komuta-kontrol
Kamu Düzeni ve Asayiş	Zırhlı araçlar, insansız kara araçları, gözetim ve haberleşme teknolojileri	ILGAZ II, Yörük 4x4, KAPLAN, AKREP II, Ejder Yalçın, Vuran ZPT, İKA (İnsansız Kara Araçları), MIZRAK & NEFER silah kuleleri, KGYS entegrasyonu

10.6. Sağlık Bakanlığı

Sağlık hizmetleri yalnızca bireylerin sağlık ihtiyaçlarının karşılanması ile sınırlı kalmamaktadır. Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülen projeler ve çalışmalar; toplumsal düzenin sürdürülmesi, biyogüvenliğin sağlanması, afet ve krizlere hazırlık yapılması, kritik altyapının güvenliğinin sağlanması, dijital veri tabanının oluşturulması ve sınır bölgelerinde istikrarın korunması bakımından stratejik öneme sahiptir.

Bulaşıcı hastalıklarla mücadele, bağımlılıkla mücadele, kan ve doku hizmetleri, göçmen sağlığı, dijital sağlık altyapısı ve çevre sağlığı gibi farklı alanlarda gerçekleştirilen uygulamalar; halk sağlığının korunmasının yanı sıra kamu düzeninin desteklenmesi, devlet otoritesinin güçlendirilmesi ve ulusal güvenlik kapasitesine katkı sağlanması işlevlerini yerine getirmektedir.

10.6.1. Afet-Kriz Yönetimi

Afetler, salgınlar ve göçler gibi olağanüstü durumlar yalnızca sağlık hizmetlerini değil, aynı zamanda toplumsal düzeni ve devlet otoritesini de doğrudan etkileyen güvenlik meseleleri arasında yer almaktadır. Bu çerçevede Sağlık Bakanlığı, kriz ve afet dönemlerinde kesintisiz hizmet sunabilmek amacıyla güçlü bir kurumsal kapasite inşa etmiştir. Söz konusu kapasite, toplumun acil sağlık ihtiyaçlarına yanıt verirken aynı zamanda kamu düzeninin idamesine katkı sağlamaktadır.

UMKE, afet bölgelerinde hızlı ve etkin sağlık müdahalesi gerçekleştirme bakımından değer taşıyan bir rol üstlenmektedir. UMKE, hareket kabiliyeti ve saha tecrübesi sayesinde yalnızca sağlık alanında değil, aynı zamanda toplumda oluşabilecek panik ve düzensizliğin engellenmesi açısından da önemli bir güvenlik işlevi yerine getirmektedir. Aynı şekilde, sahra hastaneleri ve geçici barınma merkezlerinde sunulan sağlık hizmetleri de afet sonrası toplumsal düzenin yeniden tesisinde destekleyici olmaktadır.

Mobil sağlık ekipleri ile kan bağışi tırları gibi seyyar çözümler, olağanüstü koşullarda karşılaşılan lojistik zorlukların aşılmasına olanak tanımaktadır. Afet dönemlerinde kan ve kan ürünleri ihtiyacının aralıksız karşılanması, yalnızca tedavi süreçlerinin devamlılığını sağlamakla kalmayıp kamu otoritesine duyulan güveni de pekiştirmektedir.

Salgın hastalıklar bağlamında, Pandemi İnfluenza Ulusal Hazırlık Planı ile Covid-19 sürecinde uygulanan yönetim stratejileri, ülke genelinde krize karşı kapasitenin artırılmasına katkı sunmuştur. Aşı ve antiserum lojistik sistemleri ile Aşı Takip Sistemi (ATS) ve AŞILA gibi dijital araçların afet koşullarında dahi sorunsuz çalışması, bağışıklama hizmetlerinin sürekliliğini garanti altına almıştır.

Sonuç olarak Sağlık Bakanlığının afet ve kriz yönetimine ilişkin etkinlikleri sadece acil tıbbi gereksinimlerin karşılanmasıyla sınırlı kalmamakta; hizmet sürekliliği, toplumsal panik ve düzensizliğin önlenmesi, devlet otoritesinin güçlendirilmesi gibi güvenlik boyutlarını da kapsamaktadır. Böylece sağlık politikaları, afet ve kriz yönetiminin stratejik bir unsuru hâline gelmektedir.

10.6.2. Sınır Güvenliği

Sınır bölgeleri; göç hareketliliği, bulaşıcı hastalıkların yayılma riski ve sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan güçlükler nedeniyle yalnızca insani açıdan ele alınmamakta; aynı zamanda yüksek güvenlik boyutuna sahip alanlar olarak değerlendirilmektedir. Sağlık Bakanlığının bu coğrafyalarda yürüttüğü çalışmalar, doğrudan sınır güvenliği, kamu düzeninin tesisi ve toplumsal istikrarın muhafazasında önemli rol oynamaktadır.

Bu kapsamda, göç baskısının yoğun olduğu illerde tesis edilen Göçmen Sağlığı Merkezleri (GSM ve GGSM) ile Yabancı Uyruklular Poliklinikleri, düzensiz göçten kaynaklanabilecek olası sağlık krizlerinin önlenmesine yönelik hizmet sunmaktadır. Bu merkezlerde gerçekleştirilen aşılama ve bulaşıcı hastalık kontrolü uygulamaları, sınır ötesi salgın riskine karşı ülke içinde koruyucu bir güvenlik hattı oluşturmaktadır.

Ayrıca, idari gözetim altında bulunan göçmenlere sunulan sağlık hizmetleri, insan hakları standartlarına uygun biçimde planlanmakta olup bu uygulamalar, sınır bölgelerinde kamu düzeninin korunmasına da destek sağlamaktadır. Yapılan sağlık taramaları, aşılama ve bulaşıcı hastalık kontrolü gibi işlemler, sınır geçişlerinden doğabilecek biyolojik tehditlere karşı etkin koruma sağlamaktadır.

Sonuç olarak Sağlık Bakanlığının sınır bölgelerindeki çalışmaları yalnızca insani yardım anlayışıyla sınırlı kalmayıp aynı zamanda biyolojik tehditlerin yönetimi, göçün sağlık sistemi üzerindeki yükünün azaltılması ve toplumsal düzenin devamlılığının sağlanması bakımından stratejik bir güvenlik politikası niteliği taşımaktadır. Bu yaklaşım, sağlık politikalarının sınır güvenliği ile ne denli bütünleşmiş olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

10.6.3. Kritik Altyapının Güvenliği

Sağlık sisteminin kritik altyapısı, ulusal güvenliğin sürdürülebilirliği açısından stratejik bir bileşen niteliğindedir. Aşı üretim ve dağıtım zinciri, kan ve doku hizmetleri, ulusal tarama laboratuvarları ile göç baskısı altındaki bölgelerde sunulan hizmetler, yalnızca sağlık politikalarının değil, aynı zamanda kamu düzeni ve devlet otoritesinin sürekliliğinin temel unsurlarıdır. Bu altyapıların kesintisiz işlemesi, salgın ve afet gibi olağanüstü dönemlerde toplumsal istikrarın korunmasını doğrudan mümkün kılmaktadır.

Bu çerçevede Sağlık Bakanlığının geliştirdiği ATS ve AŞILA mobil uygulaması, bağışıklama zincirini uçtan uca izlenebilir hâle getirmiştir. Aşıların soğuk zincir boyunca izlenmesi, olası kesintilerin anında tespit edilmesi ve vatandaşların kendi aşı takvimlerini takip edebilmesi hem biyogüvenlik hem de toplumsal direncin artırılması açısından değer taşımaktadır. Benzer şekilde, TURKOVAC ve yerli tanı kitlerinin geliştirilmesi, salgın dönemlerinde dışa bağımlılığın azaltılmasına ve tedarik güvenliğinin güçlendirilmesine hizmet etmiştir.

Kritik altyapının bir diğer boyutunu kan ve doku hizmetleri oluşturmaktadır. Güvenli Kan Temini Projesi ile kurulan bölgesel kan merkezleri, NAT testleri sayesinde güvenli transfüzyon olanağı ve Hemovijilans birimleri ile sürekli kalite kontrol sağlamaktadır. Ayrıca TÜRKÖK Ulusal Kemik İliği Bankası, nakil ihtiyacı olan hastalar için stratejik bir güvence işlevi görmektedir. Plazma Fraksinasyon Projesi ise immünglobulin gibi hayati ilaçlarda dışa bağımlılığı azaltarak kriz dönemlerinde ilaç erişimini güvence altına almaktadır.

Bu altyapının güçlendirilmesine katkı sunan bir diğer unsur ise ulusal tarama laboratuvarlarıdır. HPV ve SMA tarama laboratuvarları, yüksek hacimli test kapasitesiyle erken tanı ve sürveyans süreçlerini desteklemekte; olası biyolojik tehditlere karşı hazırlığı güçlendirmektedir. Ayrıca kritik altyapının bir parçası olan çevre sağlığı laboratuvarları aracılığıyla; su kalitesi, atık yönetimi, gıda güvenliği, kimyasal ve biyolojik riskler gibi çevresel tehditler izlenebilmektedir. Erken uyarı ve düzenli izleme kapasitesi sayesinde, toplumu etkileyebilecek salgın veya zehirlenme riskleri önceden belirlenebilmekte ve gerekli önlemler alınabilmektedir.

Bu sistem, yalnızca halk sağlığını korumakla kalmamakta, aynı zamanda olası biyolojik ve kimyasal tehditlerin kamu düzeninde yaratabileceği panik ve güvensizlik ortamını engelleyerek iç güvenliğe doğrudan katkı sunmaktadır. Çevresel risklerin kontrol altına alınması, toplumsal istikrarın sürdürülmesi ve devlet otoritesinin güçlendirilmesi açısından stratejik bir işlev görmektedir.

Kritik altyapıya yönelik bu bütünsel yaklaşım, Sağlık Bakanlığının yalnızca halk sağlığını korumakla kalmadığını; aynı zamanda biyogüvenlik, hizmet sürekliliği ve stratejik tedarik güvenliği üzerinden iç güvenliğin kurumsal kabiliyetini güçlendirdiğini göstermektedir.

10.6.4. Siber Güvenlik ve Dijital Altyapı

Sağlık hizmetlerinde dijitalleşmenin etkisi, yalnızca verimlilik ve erişilebilirlikle sınırlı kalmayıp aynı zamanda ulusal güvenlik açısından da stratejik bir dönüşüm teşkil etmektedir. Sağlık verilerinin bütünlüğünün sağlanması, kişisel bilgilerin korunması ve kilit önemdeki aşı ve ilaç stoklarının dijital olarak izlenebilmesi; biyogüvenlikten kriz yönetimine kadar devletin iç güvenliğine çok yönlü katkılar sunmaktadır.

Bu doğrultuda Sağlık Bakanlığı tarafından hayata geçirilen dijital altyapı projeleri, sağlık sisteminin ötesinde, ülkenin genel güvenlik kapasitesi bakımından da önemli bir unsur niteliği taşımaktadır.

Bu kapsamda geliştirilen ATS ve AŞILA mobil uygulaması, sağlık yönetiminin ötesinde, biyolojik tehditlere karşı işlevsel bir dijital güvenlik kalkanı görevi üstlenmektedir.

Pandemi döneminde devreye alınan HES Kodu, Halk Sağlığı Yönetim Sistemi ve Filyasyon ve İzolasyon Takip Sistemi (FİTAS) gibi dijital araçlar, temaslıların belirlenmesi ve izolasyon tedbirlerinin uygulanmasında etkin rol oynamış; toplumsal hareketliliğin kontrolüne destek olmuş ve kamu düzeninin korunmasına doğrudan katkı sağlamıştır.

Sağlık verilerinin entegre biçimde yönetilebilmesini sağlayan e-Nabız ve Dr. e-Nabız sistemleri, vatandaşların kişisel sağlık kayıtlarını yüksek düzeyde güvenlik ile saklamakta ve ihtiyaç duyulan anda erişime açmaktadır. Bu dijital altyapı hem sağlık hizmetlerinde sürekliliğin sağlanması hem de hassas verilerin muhafazası açısından önemli bir rol üstlenmektedir.

Bağımlılıkla mücadelede kullanılan TUBATİS ve TUBATEB gibi dijital platformlar ise tedavi süreçlerinin izlenmesinin yanı sıra sağlık uzmanlarına uzaktan eğitim imkânı sunmakta ve kamu sağlığının yanı sıra siber güvenliğe de katkı sağlamaktadır.

Sonuç olarak Sağlık Bakanlığının dijital sağlık altyapıları, siber tehditlere karşı etkin bir savunma hattı oluşturma yanında; toplumsal düzenin sürdürülmesinden kriz zamanlarında hızlı karar alma işleyişlerine kadar devlet otoritesinin pekiştirilmesine yönelik stratejik kazanımlar sunmaktadır.

10.6.5. Kamu Düzeni ve Sosyal Politikalar

Sağlık politikaları, yalnızca bireylerin korunması ve tedavisiyle sınırlı olmayıp aynı zamanda toplumsal düzenin ve sosyal istikrarın sağlanmasında da kilit bir rol oynamaktadır. Bağımlılık, ruh sağlığı ve göçmen sağlığı gibi alanlardaki uygulamalar kamu güvenliği politikalarıyla bütünleşmiş durumdadır. Bu çerçevede, Sağlık Bakanlığının proje ve çalışmaları, kamu düzeninin korunması ve devlet otoritesinin güçlendirilmesine doğrudan katkı sağlamaktadır.

Bağımlılıkla mücadele, kamu düzeninin sürdürülmesinde öncelikli alanlardan biridir. Sigara kullanımını azaltmaya yönelik olarak uygulanan Dumansız Hava Sahası Denetim Sistemi, vatandaşların etkin katılımıyla işleyen Yeşil Dedektör mobil uygulaması ile TUBATİS ve TUBATEB sistemleri, bağımlılık ile mücadelenin önemli bileşenleri arasında yer almaktadır. Ayrıca, ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı ve yaygın sigara bırakma poliklinikleri bu süreci kurumsal anlamda desteklemektedir. Söz konusu uygulamalar, sağlık çıktılarının yanı sıra bağımlılığın neden olabileceği asayiş sorunlarının önlenmesi bakımından da iç güvenlik açısından önem taşımaktadır.

Ruh sağlığı hizmetleri de kamu düzeni ve toplumsal istikrar açısından büyük önem arz etmektedir. Yurt genelinde yaygınlaştırılan Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri, psikososyal destek mekanizmaları ve ruhsal engelli bireylere yönelik hayata geçirilen sosyal içerme projeleri, kişilerin toplumla bütünleşmesini kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, afetler ve salgın dönemlerinde sunulan psikososyal destek hizmetleri, kitlesel travmaların önlenmesi ve toplumun dayanıklılığının artırılması noktasında değerli bir rol üstlenmektedir.

Tüm bu çalışmalar, sağlık politikalarının kamu düzenine dolaylı değil, doğrudan bir güvenlik katkısı sunduğunu göstermektedir. Bağımlılıkla mücadele, ruh sağlığı hizmetleri ve göçmen sağlığı alanındaki uygulamalar, bireysel sağlığın ötesinde toplumsal barış, sosyal istikrar ve devlet otoritesinin sürdürülebilirliğine hizmet eden stratejik araçlara dönüşmüştür.

Sağlık Bakanlığı – İç Güvenliğe Katkıları

İç Güvenlik Boyutu	Katkı Mekanizması	Öne Çıkan Projeler/Örnekler
Afet – Kriz Yönetimi	Afetlerde sağlık hizmetlerinin sürekliliği, hızlı mobil müdahale ve sahra çözümleri	UMKE Ulusal Medikal Kurtarma Ekipleri, Sahra Hastaneleri, Mobil Sağlık Ekipleri, Kan Bağışı Tırları, Pandemik İnfluenza Planı, COVID-19 yönetim stratejileri
Sınır Güvenliği	Göçmen sağlığı altyapısı, biyolojik tehditlerin kontrolü, toplumsal istikrar desteği	Göçmen Sağlığı Merkezleri (GSM, GGSM), Yabancı Uyruklular Poliklinikleri, SIHHAT ve SHIFA projeleri, sınır bölgelerinde aşılama ve salgın kontrolü
Kritik Altyapı Güvenliği	Aşı, kan ve doku hizmetleri; ulusal laboratuvarlar, stratejik tedarik güvenliği	Aşı Takip Sistemi (ATS), AŞILA, TURKOVAC, Güvenli Kan Temini Projesi, TÜRKÖK Ulusal Kemik İliği Bankası, Plazma Fraksinasyon Projesi, HPV & SMA tarama laboratuvarları
Siber Güvenlik ve Dijital Altyapı	Sağlık verilerinin güvenliği, dijital izleme ve yönetim sistemleri	e-Nabız & Dr. e-Nabız, HES Kodu, HSYS, FİTAS, ATS & AŞILA, TUBATİS & TUBATEB bağımlılık takip sistemleri
Kamu Düzeni ve Sosyal Politikalar	Toplumsal düzenin güçlendirilmesi, bağımlılıkla ve ruh sağlığıyla mücadele, göçmen sağlığı entegrasyonu	Yeşil Dedektör, ALO 171, Dumansız Hava Sahası uygulamaları, TRSM, bağımlılıkla mücadele projeleri, göçmen sağlığı entegrasyonu (SIHHAT & SHIFA)

10.7. Tarım ve Orman Bakanlığı

10.7.1. Afet ve Kriz Yönetimi

Tarım ve Orman Bakanlığı, Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında icra ettiği görevler ve AFAD ile iş birliği içerisinde yürüttüğü destekleme faaliyetleri ile iç güvenliğe katkı sunmaktadır.

- Bakanlık, afet ve acil durumlardan etkilenen tarım alanlarının ve tarımsal ürünlerin hasar tespitini yapmak, gıda güvenliği ve güvenirliliğini sağlamak,
- Afet ve acil durumdan etkilenen hayvanların sağlığı ve refahı konusunda gerekli çalışmaları yürütmek ve salgın durumunda hayvan itlaf çalışmalarını yürütmek,
- Gerekli hallerde hayvanların tahliyesini sağlamak,
- Afet ve acil durumdan etkilenen çiftçi ve üreticilere yönelik bilgilendirme yapmak,
- Yönlendirme ve haberleşme koordinasyonu sağlamak,
- Meydana gelebilecek orman yangınlarına müdahale etmek ve şehir yangınlarına lojistik destek vermek,
- Su kaynaklarının kalite ve miktar açısından afet sonrasındaki durumunu tespit etmek,
- İçme ve kullanma suyu ihtiyacının karşılanmasına destek vermek,
- Taşıma ve ulaşım araç ve ekipmanlarını afet ve acil durum hizmetlerine tahsis etmek ve kullanmaktan sorumludur.

10.7.2. Orman Yangınlarıyla Mücadele

Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü, Türkiye’de ormanların korunmasından sorumlu olan asli kurumdur. Orman kaynaklarını; ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel faydalarını dikkate alarak, ekosistem bütünlüğü içinde idare etmek, katılımcı ve çok amaçlı şekilde planlamak, ormancılık karantina hizmetlerini yürütmek, orman alanlarını ve ormanlara ilişkin hizmetleri artırmak, ormanları imar ve ıslah etmek; usulsüz müdahalelere, tabii afetlere ve yangınlara karşı korumak Orman Genel Müdürlüğü’nün birincil görevidir.

Ormanların korunmasında izlenen genel politikalar şunlardır:

- Korumada teknolojiyen faydalanılarak sürekli izleme ve etkili koruma,
- Orman zararlılarına karşı etkin ve doğaya uyumlu biyolojik mücadele,
- Orman sağlığını sürekli izleme,
- Ormanların korunması konusunda millî bilinç oluşturma.

Bu bağlamda yürütülen proje ve faaliyetlerin bazıları şunlardır:

Ormanları İzleme Koruma Entegre Müdahale (ORİKEM)

Ormanları İzleme Koruma Entegre Müdahale (ORİKEM) projeleri kapsamında yerli ve millî yapay zekâ ile çalışan teknolojiler geliştirilmiştir. Fotokapanlar ile orman sahaları 7/24 saat izlenmektedir. Hareket sensörlerinden sağlanan görüntü ve videolar, makineler arası haberleşmeyle (M2M) aktarılıp yapay zekâ tarafından işlenmekte ve ilgili orman işletme şefine gerçek zamanlı olarak alarm gönderilmektedir.

ORKOD Sistemi

2004 yılından itibaren yürürlükte olan Damga Yönetmeliği, günümüz teknolojik altyapısına ve sektörel ihtiyaçlara uyumlu hâle getirilerek tekrar düzenlenmiştir. Damga yerine kullanılan ORKOD sistemi, Orman Bilgi Sistemi'yle bütünleştirilerek kesilecek ya da usulsüz şekilde kesilmiş ağaçların tespiti ile bu ağaçlardan elde edilen orman emvalinin işaretlenmesinde kullanılmaktadır. ORKOD sistemi aracılığıyla tüm orman emvali, kesim noktasından nihai kullanıcıya kadar dijital olarak izlenebilir hâle gelmiştir. Böylece orman ürünlerinin izlenebilirliği ve denetlenebilirliği artırılmıştır.

Elektronik Taşıma Belgesi ve Mobil Kontrol Uygulaması

Orman Emvali veya Odun Dışı Ürönlere Verilecek Taşıma Belgeleri Hakkındaki Yönetmelik'te değışiklik yapılarak elektronik taşıma belgesi (ETB) uygulamasına geçilmiştir. Böylece:

- Ormanların yasa dışı müdahalelerden korunması,
- Orman suçlarıyla mücadelede etkinliğin artırılması,
- Koruma ve kontrol faaliyetlerinin güçlendirilmesi,
- Orman ürünleri ticaretinin sağlıklı hâle getirilmesi, kayıt dışılığın önlenmesi yoluyla devletin gelir kaybının engellenmesi,
- Orman ürünleri işleyen tesislerin daha etkin denetimi ve yasa dışı yollardan elde edilen ürünlerin piyasaya sürölmesinin engellenmesi,
- Doğal kaynaklarımızın gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarılması hedeflenmektedir.

Orman Ekosistemlerinin İzlenmesi

Türkiye, Ormanlar Üzerindeki Hava Kirliliğinin Etkilerinin Değerlendirilmesi ve İzlenmesine İlişkin Uluslararası İş birliği Programı (ICP Ormanları) ağına 2006 yılında Orman Ekosistemlerinin İzlenmesi Projesi ile dâhil olmuş ve çalışmalar başlatılmıştır.

ICP Ormanları kapsamında yürütülen çalışmalarla; Türkiye ormanlarının sağlık ve canlılık durumuna ilişkin olarak ulusal düzeyde, uzun dönemli, yaygın ve yoğun izleme faaliyetlerine dayalı yüksek kaliteli bilimsel verilerin elde edilmesi amaçlanmaktadır. Bu veriler aracılığıyla, ormanlarımızın hava kirliliği ve iklim değişikliğinden ne ölçüde etkilendiği belirlenmekte; buna bağlı olarak alınması gereken önlemler tespit edilmekte ve ilgili stratejiler ortaya konulmaktadır.

Diğer yandan, asli sorumlu olmakla birlikte, orman yangınlarıyla mücadelede faaliyet gösteren tek kurum Orman Genel Müdürlüğü değildir. Orman Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda veya afet ölçeğine göre AFAD yönetiminde olmak üzere; AFAD, Jandarma, Türk Silahlı Kuvvetleri ve belediyeler gibi diğer kurum ve kuruluşlar da destek görevi yürütmektedir.

Orman yangınları son yıllarda küresel ölçekte artış gösteren afetlerdendir. Dünya genelinde, 2001–2024 yılları arasındaki veriler incelendiğinde, orman yangınlarının yeşil alanlara verdiği zararların son yıllarda iki kattan daha fazla arttığı görülmektedir.

Türkiye, 2025 yılı itibarıyla 27 yangın söndürme uçağı, 105 helikopter, 14 İHA, yaklaşık 6 bin kara aracı ve 25 binden fazla personel ile Avrupa'nın bu alandaki en hazırlıklı ülkelerinden biri hâline gelmiştir. 2002 yılında 73 ton olan havadan su atma kapasitesi, 2025 itibarıyla 438 tona çıkarılmıştır.

Türkiye, yangınla mücadelede İHA kullanan Avrupa'da ilk, dünyada ise ikinci ülke konumundadır. Yangınları erken tespit etmek için yapay zekâ destekli sistemler ve 184'ü akıllı olmak üzere toplam 776 gözetleme kulesi devreye alınmıştır. Bu teknolojik gelişmeler sayesinde yangın tespit süresi iki dakikaya kadar düşürülmüştür. 2002 yılında ortalama 40 dakika olan ilk müdahale süresi, günümüzde 11 dakikaya kadar gerilemiştir. Son 23 yılda toplam 4.796 adet yangın gölet ve havuzu yapılmış, 2002 yılında 637 olan arazöz ve ikmal araçları sayısı 2025 yılı itibarıyla 1.786'ya çıkarılmıştır.

Türkiye orman yangınlarıyla mücadelede hem kurumsal hem de teknolojik kapasitesini artırmaya devam etmektedir.

10.8. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Ulaştırma sektörü, iç güvenlik alanlarıyla doğrudan etkileşim hâlinindedir. Kara, deniz, hava ve demir yolu ağları ile iletişim altyapıları hem toplumsal hayatın sürekliliği hem de devletin güvenlik kabiliyeti açısından kilit öneme sahiptir.

Ulaştırma ve altyapı projeleri, iç güvenlik bakış açısıyla ele alındığında:

- Kriz ve afet yönetiminde tahliye, yardım ulaştırma ve acil müdahalenin kolaylaştırılmasında,
- Siber güvenlik unsuruyla, ulaştırma sistemlerinin dijital tehditlere karşı korunmasında,
- Sınır ve kritik altyapı güvenliğinde köprü, tünel, liman ve havalimanı gibi stratejik tesislerin emniyetinin sağlanmasında,
- Kamu düzeni ve asayiş, trafik ve lojistik yönetimi aracılığıyla kolluk kuvvetlerinin hareket kabiliyetinin artırılmasında,

önemli rol oynamaktadır.

Bu nedenlerle ulaştırma projeleri, yalnızca ekonomik kalkınmaya yönelik yatırımlar olmakla kalmayıp aynı zamanda iç güvenliğin kurumsal kabiliyetine ve toplumsal istikrara doğrudan katkı sunan stratejik unsurlar olarak değerlendirilmektedir.

10.8.1. Afet ve Kriz Yönetimine Yönelik Projeler

Afetlere Dayanıklı Ulaştırma Altyapısı Yatırımları

Ulaştırma altyapısının sürekliliği, afet ve kriz yönetimi süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Deprem, sel, heyelan ve yangın gibi doğal afetler esnasında tahliye güzergâhlarının açık tutulması ile arama-kurtarma ve yardım ekiplerinin hızlı bir biçimde bölgeye ulaşabilmesi doğrudan yol, köprü, tünel ve demir yolu hatlarının dayanıklılığına bağlıdır. Ulaştırma ağlarında meydana gelebilecek kesintiler, afet bölgelerinde müdahalenin gecikmesinin yanı sıra kamu düzeninin bozulmasına, lojistik zincirlerde aksamalara ve toplumda panik ortamının oluşmasına neden olabilmektedir.

Bu sebeple, ulaşırma yatırımlarında afetlere dirençli mühendislik uygulamalarının hayata geçirilmesi, yalnızca ulaşım hizmetlerinin devamlılığını sağlamakla kalmayıp aynı zamanda iç güvenliğin tesis edilmesine de önemli ölçüde katkı sunmaktadır.

AFETE DİRENÇLİ ULAŞTIRMA ALTYAPISI

Altyapıların Afetlere Karşı Güçlendirilmesi

Deprem, sel ve heyelan risklerine karşı; köprü, viyadük ve tünel sistemleri ileri mühendislik yöntemleriyle güçlendirilmiş, dayanıklılık seviyeleri artırılmıştır.

Altyapıların Afetlere Karşı Güçlendirilmesi

Deprem, sel ve heyelan risklerine karşı; köprü, viyadük ve tünel sistemleri ileri mühendislik yöntemleriyle güçlendirilmiş, dayanıklılık seviyeleri artırılmıştır.

Yüksek Hızlı Hatlara Entegre Akıllı Uyarı Sistemleri

Ray kırığı, taşkın ve deprem gibi tehlikeleri önceden tespit edebilen akıllı erken uyarı sistemleri tüm yüksek hızlı tren hatlarına entegre edilmiştir.

Afet Anında Kesintisiz İletişim Altyapısı

Mobil baz istasyonları, alternatif enerji sistemleri ve yedekli haberleşme altyapılarıyla; afet anlarında kesintisiz iletişim ve bilgi akışı güvence altına alınmıştır.

Kritik Noktalarda İzleme ve Algılama Teknolojileri

Ray kırığı algılama sistemleri, deprem uyarı sensörleri ve CCTV kamera ağları; hayati geçiş noktalarında 7 gün 24 saat aktif olarak çalışmaktadır.

□ Yusufeli Barajı Relokasyon Yolları (2022)

Yusufeli Barajı'nın inşası sonucu eski kara yolu güzergâhlarının baraj gölü altında kalması nedeniyle yeni yollar, tüneller ve viyadüklerden oluşan kapsamlı bir relokasyon (mevcut yolun baraj yapımı sebebiyle konumunun değiştirilmesi) ağı hayata geçirilmiştir. 22 Kasım 2022 tarihinde tamamlanan proje kapsamında toplam; 69,2 km uzunluğunda yol, 39 tünel (56,7 km), 19 köprü/viyadük (3.615 m) ve 17 kavşak inşa edilmiştir. Ayrıca üçü dengeli konsol olmak üzere toplam 2.188 m uzunluğunda teknolojik köprüler ve 147 m yüksekliğe ulaşan Yusufeli Viyadüğü projeye dâhil edilmiştir.

Bu yatırımlar sayesinde Artvin-Erzurum bağlantısı kesintisiz olarak devam ettirilmiş; baraj ve çevresindeki yerleşimlerin ulaşım ihtiyaçları güvence altına alınmıştır. Baraj gövdesi ve rezervuar alanının olası doğal afetlerde (deprem, heyelan, sel) ikincil afet riski oluşturabilmesi sebebiyle, ulaşımın sürekli sağlanması önem taşımaktadır. İnşa edilen yeni yollar, afet dönemlerinde tahliye ve acil yardım akışını kolaylaştırmakta, farklı tünel ve viyadükler sayesinde güzergâh çeşitliliği sunularak erişimde tek noktaya bağımlılık ortadan kaldırılmaktadır.

Yusufeli Barajı relokasyon yollarının iç güvenliğe çok yönlü katkıları bulunmaktadır. Öncelikle, afet sonrası yaşanabilecek ulaşım aksaklıklarının önlenmesi, kamu düzeninin korunmasına destek olmakta ve olası panik veya düzensizlik riskini azaltmaktadır. Ayrıca projenin, barajın enerji üretim etkinliklerini sürdürülebilirliği açısından lojistik sürekliliği temin ederek kritik altyapı güvenliğine doğrudan katkı sunduğu değerlendirilmektedir. Yeni yollar, güvenlik güçleri, AFAD ve sağlık ekiplerinin afet bölgelerine hızlı müdahalesine olanak sağlamak ve kriz yönetiminin etkinliğini artırmaktadır. Son olarak Erzurum-Artvin hattının Doğu Karadeniz'in sınır bölgelerine açılan stratejik bir güzergâh olması nedeniyle, bu ulaşım ağının emniyetli işletilmesi, sınır ötesi kriz durumlarında Türkiye'ye önemli avantaj sağlamaktadır.

□ *Karakurt-Horasan Yolu (2022)*

7 Kasım 2022 tarihinde hizmete açılan Karakurt-Horasan yolu, Erzurum-Kars güzergâhında ulaşım standartlarının iyileştirilmesini amaçlayan değerli bir projedir. Bu yol sayesinde seyahat süresi 46 dakikadan 25 dakikaya indirilmiş, yol güvenliği artırılmış ve sınır kapıları istikametinde kesintisiz ulaşım sağlanmıştır.

Proje toplam, 22,7 km uzunluğunda olup 5 adet çift viyadük (1.781 m) içermektedir. Bölünmüş yol standardında inşa edilen güzergâh, ağır taşıt trafiğini de karşılayabilecek kapasitededir.

Bölgenin zorlu coğrafi yapısı ve sert iklim koşulları göz önünde bulundurulduğunda, yolun kısalması ve güvenlik seviyesinin yükseltilmesi afet ve acil durumlarda ulaşım sürekliliğinin korunmasına önemli katkı sunmaktadır. Kars, Ardahan ve Iğdır'a bağlantı sağlayan söz konusu güzergâh hem sınır güvenliği açısından hem de afet dönemlerinde lojistik destek için stratejik bir öneme sahiptir.

Seçenek oluşturarak erişim olanağı sunan Karakurt-Horasan yolu, tek güzergâha bağımlılığı azaltarak özellikle afetlerde ulaşım güvenliğini güçlendirmektedir. Yolun yüksek standartlara çıkarılması, kilit noktadaki sınır bölgelerine hızlı erişim imkânı tanırken afet yönetimi kabiliyetinin artırılmasına ve güvenlik güçlerinin etkin hareketine olanak sağlamaktadır. Ayrıca, yolun stratejik konumu sayesinde sınır güvenliği operasyonlarında lojistik üstünlük elde edilmekte ve sınır hattında yaşanabilecek olağanüstü durumlara karşı caydırıcılık sağlanmaktadır.

□ Kırık Barajı Varyantı (Kastamonu-Çankırı Yolu)

Kırık Barajı'nın inşası ile mevcut Kastamonu-Çankırı kara yolu güzergâhının baraj göleti alanı altında kalma riski ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda, seçenek oluşturabilecek ulaşım hattı olarak Kırık Barajı Varyantı devreye alınmış; çift tüp tüneller, viyadükler ve çağdaş kavşakların inşası ile yol ağı yeniden yapılandırılmıştır. Proje toplam 20,4 km uzunluğunda olup bitümlü sıcak karışım kaplamalı tek yol standardında inşa edilmektedir. Bu kapsamda 1 çift tüp tünel (2×5.330 m), 1 aç-kapa tek tüp tünel (279 m), 2 çift viyadük (2×717,5 m), 2 farklı seviyeli kavşak ve 6 hemzemin kavşak planlanmış; projenin 1,3 km'lik kesimi tamamlanmıştır.

Böylece bölgenin kesintisiz ulaşımı garanti altına alınırken söz konusu altyapı yatırımı, enerji üretim etkinliklerinin istikrarlı biçimde sürdürülmesi açısından da stratejik bir önem kazanmıştır.

Varyantın en temel katkılarından biri, Karadeniz'de yer alan İnebolu Limanı ile iç bölgeler arasındaki bağlantının sürekliliğini sağlamak olmuştur. Limandan taşınan enerji ürünleri ve stratejik materyallerin iç kesimlere ulaştırılması için kesintisiz ve güvenli bir güzergâh oluşturulmuş, bu sayede ekonomik etkinliklerin devamlılığı ile kilit noktadaki lojistik akışların sürdürülebilirliği sağlanmıştır. Ayrıca proje, İnebolu-Kastamonu-Çankırı-Kırıkkale-Konya-Manavgat kuzey-güney ana aksının parçası olarak Ankara ve Akdeniz limanlarına güvenli erişim sağlayarak bölgesel ürünlerin iç piyasaya ve dış pazarlara aktarımını kolaylaştıracaktır.

Afet ve kriz anlarında tünel ve viyadüklerle desteklenen bu yeni hat tahliye ve acil yardım operasyonlarını hızlandırmakta; tek güzergâha bağımlılığı ortadan kaldırarak müdahale kapasitesinin artırılmasına olanak tanımaktadır. Bu bağlamda Kırık Barajı Varyantı, ulaştırma ve enerji güvenliği kesişiminde yüksek öneme sahip stratejik bir yatırım niteliğindedir. Barajın enerji üretimi, liman erişimi ve bölgesel ulaşım olanakları birlikte ele alındığında proje, yalnızca teknik bir mühendislik çözümü sunmamakta; aynı zamanda kamu düzeninin idamesi, kritik altyapıların güvenliği ve iç güvenliğin güçlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

10.8.2. Köprü ve Tünellerin Sismik Dayanımı

Köprüler ve tüneller, afet ve kriz dönemlerinde kritik ulaşım noktalarıdır; bu yapılarda meydana gelecek kesintiler, bölgesel ve ulusal ölçekte ulaşım ağında önemli aksamalara yol açabilmektedir. Yüksek sismik dayanım standartları, olası büyük depremler sonrasında bu hatların kullanılabilirliğini koruma amacı taşımaktadır. Mevcut köprülerin güçlendirilmesi ise doğrudan risk azaltma ve hazırlık stratejilerinin kapsamına girmektedir.

Köprü ve tünellerin sismik dayanımı, iç güvenliğe çok boyutlu katkılar sağlamaktadır. Öncelikle afet sonrasında ulaşımın devam etmesi, toplumsal panik ve düzensizlik riskini azaltarak kamu düzeninin korunmasına yardımcı olmaktadır. Bu altyapıların ayakta kalması aynı zamanda güvenlik güçleri, AFAD, sağlık ekipleri ve lojistik unsurların afet bölgelerine hızlı intikalini mümkün kılmakta; kriz yönetiminin etkinliğini artırmaktadır. İstanbul Boğazı'nda yer alan köprüler gibi stratejik geçiş noktalarının dayanıklı hale getirilmesi ülke genelindeki ulaşım ve tedarik zincirinin güvenliği açısından belirleyici rol oynamaktadır. Bunun yanında 1915 Çanakkale Köprüsü gibi büyük ölçekli projeler yalnızca ekonomik katkılarıyla değil, askerî ve stratejik hareketlilikte sağladığı caydırıcılık boyutuyla da ulusal güvenliğe doğrudan hizmet etmektedir.

Türkiye genelinde inşa edilen yeni nesil köprüler (Yavuz Sultan Selim, Osmangazi ve 1915 Çanakkale Köprüleri), deprem riskleri göz önünde bulundurularak 145 yıl (Fonksiyonel Değerlendirme Depremi- FEE), 975 yıl (Emniyet Değerlendirme Depremi- SEE) ve 2.475 yıl (Çökme Olmayan Deprem- NCE) dönemlerini kapsayan senaryolara uygun şekilde tasarlanmıştır. Mevcut köprülerden 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nde kapsamlı güçlendirme uygulamaları yapılmış; ayrıca 2002-2016 yılları arasında Edirne-İstanbul-Ankara otoyol kesiminde toplam 235 köprü ve viyadük depreme karşı güçlendirilmiştir.

Köprülerle birlikte tüneller de afet ve kriz yönetimi açısından kilit öneme sahip yapılardır. Özellikle Marmaray ve Avrasya Tüneli, yüksek deprem senaryoları dikkate alınarak özel mühendislik çözümleriyle inşa edilmiştir. Marmaray Tüneli, dünyanın en derin batırma tüp tünellerinden biri olup sismik dalgaların ve yüksek su basıncının etkilerine karşı yalıtım teknolojileri ile güçlendirilmiştir.

Benzer şekilde Avrasya Tüneli de deprem izolatörleri ve özel segment kaplamalarıyla olası büyük depremlerde dahi işletilebilir durumda kalacak şekilde tasarlanmıştır. Ayrıca Kuzey Marmara Otoyolu kapsamındaki uzun tüneller; yangın, deprem, havalandırma ve acil tahliye sistemleri ile donatılarak afetlere karşı güvenlik standartları yükseltilmiştir.

Demir yolu hatlarındaki köprü ve menfezler de afetlere karşı yüksek standartlarla inşa edilmektedir. 2018 Bina Deprem Yönetmeliği, 2020 Karayolu/Demiryolu Tünelleri Yönetmeliği ve 2020 Köprü Deprem Yönetmeliği esas alınmakta; ayrıca *TCDD Hat Bakım El Kitabı*'nda depremler sonrası muayene ve kontrol yöntemleri tanımlanmaktadır. Bu sayede demir yolu altyapısının da afet senaryolarında güvenli şekilde işletilmesi mümkün hâle gelmiştir.

Ek olarak yüksek hızlı tren hatları ve Marmaray hattı kapalı devre kamera sistemleriyle sürekli izlenmekte, 310 hemzemin geçitteki veriler kamera sistemi aracılığıyla Ankara'daki Alarm İzleme Merkezi'ne aktarılmaktadır. Böylece, afet sonrasında hızlı durum tespiti ve güvenlik kontrolü sağlanmaktadır.

Bunlara ilaveten Ilgaz, 15 Temmuz İstiklal ve Ovit tünelleri, zorlu kış koşullarında güvenli ulaşımı garanti altına alarak afet dönemlerinde lojistik destek sağlamaktadır. Devam eden Sarıyer-Kilyos Tüneli ise İstanbul'un kuzeyinde acil ulaşım hattı olarak tasarlanmıştır. Bu tünel, Havalimanı ve Kuzey Marmara Otoyolu bağlantısıyla afet anında kritik tahliye ve müdahale işlevi üstlenebilecektir.

Bu projeler yalnızca yerel ulaşım ihtiyaçlarını karşılamakla kalmayıp aynı zamanda Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (TARAP) kapsamında belirlenen stratejik hedeflerle uyumlu biçimde hayata geçirilmektedir. TARAP, afet risklerini en aza indirmeye yönelik olarak ulaşım ve iletişim altyapısının dayanıklılığının artırılmasını, seçenek oluşturabilecek güzergâhların geliştirilmesini ve kritik altyapıların kesintisiz şekilde işletilmesini temel öncelikler arasında tanımlamaktadır.

65 ve 66. Hükûmet İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (TARAP) Tanıtımı Toplantısı'nda, 4 Ağustos 2022

Bu bakış açısıyla, projeler sadece mühendislik bakımından afetlere dayanıklı yapılar inşa etmekle sınırlı kalmamakta; aynı zamanda toplumsal istikrarın devamı, kamu düzeninin sağlanması ve kriz anlarında güvenlik kurumlarının operasyon odaklı kapasitesi ve kabiliyetinin yükseltilmesi açısından da stratejik önem taşımaktadır. Ayrıca geleceğe dönük olarak köprü ve kara yolu altyapılarında kendini onaran malzemeler, yapay zekâ destekli hasar tespit sistemleri ve İHA denetim gibi ileri teknolojilerin yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Tüm bu yatırımlar, büyük ölçekli afetlerde ulaştırma sürekliliğini güvence altına almakta hem şehir içi hem de şehirler arası ulaşımın kesintisiz devam etmesini sağlayarak iç güvenliğin korunmasına katkıda bulunmaktadır.

10.8.3. Afet Haberleşmesi ve Mobil Çözümler

Afet ve kriz dönemlerinde ulaştırma altyapısının yanı sıra haberleşmenin sürekliliği de iç güvenliğin başat unsurlarından biridir. Karasal şebekelerin zarar görmesi veya devre dışı kalması durumunda meydana gelebilecek iletişim kopukluğu; kamu düzeninin bozulmasına, eş güdüm eksikliğine ve toplumsal paniğe yol açabilmektedir. Bu kapsamda, ulaştırma yatırımlarına paralel olarak afet haberleşmesine yönelik çeşitli teknolojik çözümler geliştirilmiş ve uygulamaya alınmıştır.

Uydu Telefonları

Afetlerde karasal şebekelerin devre dışı kalma ihtimaline karşı, ülke genelinde 723 adet uydu telefonu dağıtılmıştır. Bu cihazlar sayesinde olağanüstü durumlarda güvenlik güçleri, AFAD ve sağlık ekipleri arasında kesintisiz iletişim sağlanabilmektedir.

Mobil Haberleşme İstasyonları

Afet bölgelerine hızla konuşlandırılabilen, uydu destekli mobil baz istasyonları geliştirilmiştir. 2023 Kahramanmaraş depremleri sırasında römork tipi mobil baz istasyonları, VSAT terminalleri, Wifi cihazları ve jeneratörler sahaya sevk edilerek kesintilerin giderilmesi sağlanmıştır. Ayrıca operatörlerin iş sürekliliği planları kapsamında kapasite yönetimi yapılmıştır. Örneğin; 2019 Silivri depreminde trafik yoğunluğuna bağlı kapasite %400 artırılmıştır.

Enerji Önceliği ve Yedeklilik

Haberleşmenin sürekliliğini güvence altına almak amacıyla, baz istasyonlarına afet anlarında enerji önceliği tanınmakta ve kesintisiz iletişim için yedek enerji sistemleri kullanılmaktadır. Bu tedbirler, iletişimin sürekliliğini sağlayarak müdahale süreçlerinin bir aksaklık yaşanmadan yürütülmesini mümkün kılmaktadır. Ayrıca acil durum SMS altyapısı sayesinde ülke genelinde veya belirli bölgelerde toplu bilgilendirme yapılabilmektedir.

Ek olarak Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM), afet koşullarında haberleşme altyapısını 7/24 izlemekte ve olası siber tehditlere karşı da eş güdümlü müdahale kabiliyeti sağlamaktadır.

Bu projeler yalnızca teknik altyapı iyileştirmeleri değil, aynı zamanda iç güvenliğin sürdürülebilirliğini sağlayan stratejik bileşenlerdir.

Sonuç olarak afet haberleşmesine yönelik yapılan bu yatırımlar, ulaştırma ve iletişim altyapısını güçlendirmenin ötesine geçerek kriz anlarında iç güvenlik kurumlarının operasyon odaklı kapasitesini artıran önemli bir güvenlik unsuruna dönüşmektedir.

10.8.4. Denizcilikte Acil Müdahale Kapasitesi

Denizcilik sektörü, afet ve kriz dönemlerinde yalnızca ticari etkinliklerin sürdürülmesi açısından değil, aynı zamanda toplumsal güvenlik ve kamu düzeninin sağlanması bakımından da büyük önem arz etmektedir. Limanlarda veya deniz trafiğinde oluşabilecek aksamalar; yardım ulaştırma süreçleri ile birlikte stratejik hareketlilik üzerinde doğrudan ulusal güvenliği tehdit edebilecek sonuçlar doğurabilmektedir. Bu nedenle, denizcilikte acil müdahale kapasitesinin artırılması, iç güvenliğin korunmasında stratejik bir öncelik olarak öne çıkmaktadır.

Mobil Gemi Trafik Hizmetleri (VTS) İstasyonları

Deprem ve benzeri kriz koşullarında mevcut gemi trafik hizmetlerinin zarar görebileceği ihtimaline karşılık, mobil yedek istasyonlar devreye alınmıştır. Bu istasyonlar sayesinde deniz trafiğinin gözetimi ve kontrolü kesintisiz devam ettirilebilmekte; afet anında liman ve kıyı operasyonlarının sürekliliği sağlanmaktadır. Ayrıca sel ve yangın gibi farklı kriz senaryolarında da liman gözetiminde destek sağlamaktadır.

Acil Müdahale Römorkörleri

Son teknolojiyle donatılmış yeni nesil acil müdahale römorkörleri, yüksek çekiş gücü ve yangın söndürme kapasitesine sahiptir. Deniz kazaları, yangınlar veya sabotaj girişimlerine yönelik hızlı ve etkili müdahale imkânı sunarak hem deniz emniyetini hem de liman güvenliğini üst düzeyde muhafaza etmektedirler. Bu araçlar aynı zamanda deniz kirliliği risklerine karşı da acil müdahale kapasitesi sağlamaktadır.

Hızlı Tahlisiye (Can Kurtarma) Botları

Kriz anlarında yüksek hız ve manevra kabiliyetiyle öne çıkan hızlı tahlisiye botları, kitlesel tahliye ve kurtarma operasyonlarında kullanılmak üzere temin edilmiştir. Bu botlar, denizde meydana gelebilecek kazalarda ya da afetlerde can güvenliğinin korunmasında merkezi bir rol üstlenmektedir.

Gerçekleştirilen teknik yatırımlar, afet ve kriz senaryolarında deniz ulaşımının güvenli ve kontrollü bir şekilde işlenmesini garanti altına almaktadır. Mobil VTS istasyonları gemi trafiğini sürekli izleyerek yasa dışı etkinliklerin (kaçakçılık, yasa dışı göç, sabotaj vb.) kriz anlarında yoğunlaşmasını engellerken römorkörler ve tahlisiye botları, doğal afetler ile güvenlik tehditlerinde hızlı müdahale kapasitesi sağlayarak kamu düzeninin, kritik altyapıların ve sınır güvenliğinin etkin şekilde korunmasına katkı sunmaktadır.

Afet ve kriz yönetimi başlığı altında ele alınan ulaştırma projeleri ve etkinlikler; kara yolu, köprü, tünel ve liman yatırımlarında afetlere dayanıklılığın artırılması; haberleşme altyapısında uydu telefonları, mobil baz istasyonları ve enerji yedekliliği gibi çözümler; denizcilikte ise mobil gemi trafik istasyonları, acil müdahale römorkörleri ve hızlı tahlisiye botları, afet ve krizlere karşı bütüncül bir güvenlik kalkanı oluşturmaktadır.

Yapılan yatırımlar sayesinde afet sonrası ulaşım ve iletişim ağlarının kesintisiz şekilde işlevini sürdürebilmesi garanti altına alınmakta, kamu düzeni ile toplumsal istikrar korunmaktadır. Bu doğrultuda, güvenlik güçleri, AFAD, sağlık ve lojistik personelinin hızlı ve etkin müdahalesi mümkün olmakta; kritik altyapılar ve stratejik tesislerin sürekliliği sağlanmaktadır.

10.8.5. Siber Güvenlik ve Haberleşme

Ulaştırma altyapılarının dijitalleşmesiyle birlikte siber tehditler, iç güvenliğin doğrudan bileşeni hâline gelmiştir. Trafik yönetim sistemleri, hava ve deniz seyrüsefer ağları, uydu ve fiber haberleşme altyapılarına yönelik saldırılar, sadece hizmet sürekliliğini etkilemekle kalmayıp aynı zamanda kamu düzenine zarar verme, kritik altyapıları devre dışı bırakma ve ulusal güvenliği olumsuz etkileme risklerini taşımaktadır. Bu çerçevede, ulaştırma sektöründe siber güvenlik, kolluk etkinliklerinin ötesinde stratejik bir öncelik olarak öne çıkmaktadır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Siber Olaylara Müdahale Ekibi

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Siber Olaylara Müdahale Ekibi (UAB-SOME), sektöre özgü olarak 7/24 siber saldırı tespiti ve müdahalesi gerçekleştirmektedir. Olay tespiti, zararlı yazılım analizi, saldırıların bertaraf edilmesi ve kurumlar arası bilgi paylaşımı görevleriyle sektörel siber güvenliği sağlamaktadır. Bu yapı, 1 Kasım 2013'te yayımlanan tebliğle başlatılan SOME sisteminin bir uzantısıdır. Günümüzde ulaştırma dâhil kritik noktadaki alanlarda 14 sektörel SOME ve 2.338 kurumsal SOME, USOM eş güdümünde kesintisiz şekilde hizmet vermektedir. USOM'un resmî açılışı ise 10 Şubat 2020 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM)

Siber güvenlik kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla düzenli siber tatbikatlar yapılmakta olup bu tatbikatlar ulaştırma ve haberleşme sektörlerinde ulusal ve uluslararası iş birliğini güçlendirmektedir. Son dönemde öne çıkan Ulusal Siber Kalkan ve Finans Sektörü Siber Kalkan tatbikatlarında havalimanı kontrol sistemleri, demir yolu ışıklandırması ve deniz trafiği yönetimi gibi önemli altyapılara yönelik senaryolar test edilerek kriz durumlarında eş güdüm yetkinliği artırılmıştır.

Kritik noktadaki haberleşme altyapılarının korunması kapsamında fiber optik ağlar, uydu haberleşme sistemleri ve deniz altı kabloları için yedekleme, fiziksel koruma ve şifreleme çözümleri geliştirilmiş; çift yönlü yedekleme ile veri akışının sürekliliği sağlanmıştır. Bu önlemler yalnızca ulaştırma sektörüne değil; enerji, sağlık ve savunma gibi stratejik alanlara da katkı sunmaktadır.

Dijital hizmetlerin güvenliği, siber güvenlik stratejisinin temel unsurlarından biri olarak ele alınmakta; e-Devlet ve ulaştırma uygulamalarında çok faktörlü kimlik doğrulama, şifreleme vatandaşlarımızın işlemlerini güvenli şekilde gerçekleştirmelerini sağlayarak kamuya olan güvenin ve toplumsal istikrarın devamına katkıda bulunmaktadır.

Türkiye, siber güvenlik alanındaki çalışmaları ile Global Siber Güvenlik Endeksi'nde 200 ülke arasında 11. sıraya; Avrupa'da ise 6. sıraya yükselmiştir. Bu başarı, ulaştırma ve haberleşme altyapılarında alınan tedbirlerin küresel ölçekte takdir edildiğini göstermektedir.

Son olarak 7 Eylül 2024'te yayımlanan Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı (2024–2028) ile yeni vizyon ve hedefler belirlenmiştir. “Siber Dayanıklılık, Proaktif Savunma, İnsan Odaklı Güvenlik, Teknolojinin Güvenli Kullanımı ve Siber Güvenliğe Katkısı, Yerli ve Millî Teknolojiler, Uluslararası Marka Değeri” olmak üzere altı stratejik hedef, ulaştırma ve haberleşme altyapılarının korunmasında yol haritası teşkil etmektedir. Bu doğrultuda ULAK projesi kapsamında yerli baz istasyonu teknolojileri geliştirilmekte ve ulaştırma sektöründe siber güvenliğin millî imkânlarla desteklenmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Siber güvenlik projeleri ve uygulamaları, ulaştırma sektörünün dijitalleşme kapasitesini güçlendirmenin yanı sıra iç güvenliğin sürdürülebilirliğine de katkı sağlamaktadır. SOME yapılanmasının oluşturulması, ulusal tatbikatların düzenlenmesi, kritik altyapıların korunmasına yönelik önlemler ve dijital hizmetlerde yürütülen güvenlik stratejileri birlikte ele alındığında, ulaştırma sistemlerinin siber tehditlere karşı dayanıklılığı önemli ölçüde artırılmıştır. Bu sayede kamu düzeni ve kritik altyapıların güvenliği sağlanmakta, toplumsal istikrarın desteklenmesine olanak tanınmaktadır.

TÜRKSAT Uydu Sistemleri

Türkiye'nin Türksat 3A, 4A, 4B, 5A, 5B ve son olarak 6A projeleri kapsamında uzaya gönderdiği haberleşme uyduları, ülke genelinde iletişim altyapısının sürdürülebilirliğini sağlayarak kritik altyapı güvenliğine önemli katkı sunmaktadır. Türksat 3A ve 4A/4B uyduları, televizyon yayıncılığı ile veri iletişimi alanlarında geniş kapsam sağlamış; Türksat 5A ve 5B uyduları ise yaklaşık 30 yıl ömür ve yüksek hızlı internet kapasitesiyle Türkiye'nin iletişim güvenliği için güçlendirici rol üstlenmiştir.

En güncel proje olan Türksat 6A, %80'in üzerinde yerlilik oranıyla üretilmiş olup Türkiye'yi haberleşme uydusu geliştiren sınırlı sayıda ülke arasına dâhil etmiştir. 42° Doğu yörüngesinde yaklaşık 15 yıl hizmet verecek bu uydü, televizyon yayıncılığı ve veri iletişiminin yanı sıra afet ve kriz dönemlerinde karasal şebekelerin devre dışı kalması hâlinde kesintisiz haberleşme imkânı sağlamaktadır. Bu özellikler, kamu düzeninin korunması, kritik ulaştırma altyapılarının (hava trafik kontrolü, deniz seyrüseferi, demir yolu ışıklandırması) güvenliğinin devamlılığı ve ulusal güvenliğin güçlendirilmesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca, Türksat 6A'nın milli imkânlarla geliştirilmiş olması, savunma uygulamaları ve siber tehditlere karşı bağımsızlık sağlama yönünden stratejik caydırıcılık oluşturmaktadır.

Türkiye'nin yerli ve milli haberleşme uydusu Türksat 6A uzaya fırlatıldı. (9 Temmuz 2024)

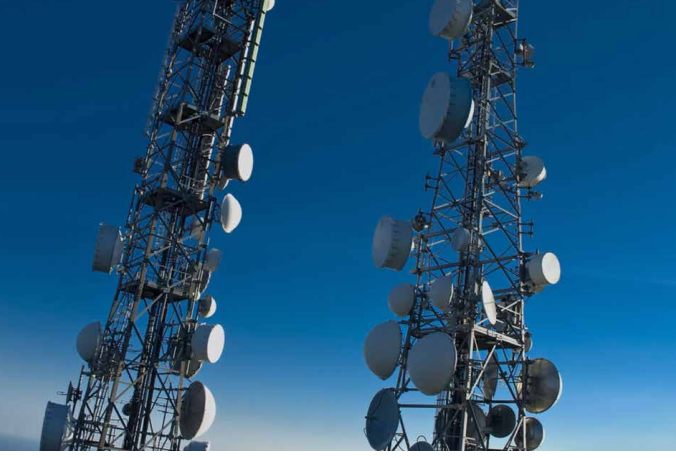
ULAK Yerli Baz İstasyonu

Türkiye'nin kritik noktadaki haberleşme altyapısını güçlendiren diğer bir stratejik girişim ise ULAK Yerli ve Millî Baz İstasyonu projesidir. 2G-4.5G kapsama projeleri çerçevesinde özellikle kırsal ve stratejik bölgelerde kurulan yaklaşık 1.800 baz istasyonunda ULAK teknolojisinin kullanılması hem haberleşmenin sürekliliğini teminat altına almakta hem de yabancı donanım ve yazılım bağımlılığını azaltarak ulusal güvenlik açısından önemli bir bağımsızlık seviyesi kazandırmaktadır.

ULAK sistemi, afet ve kriz dönemlerinde kırsal alanlarda iletişim kesintilerini en

aza indirirken güvenlik güçleri ile acil durum ekiplerinin eş güdümünün etkin bir şekilde sağlanmasına olanak tanımaktadır. Yerli teknoloji kullanımı sayesinde oluşturulan altyapı, siber tehditlere karşı dış müdahalelere kapalı olup denetimi tamamen yerel otorite tarafından yürütülmektedir.

10.8.6. Sınır Güvenliği ve Ulaştırma

Sınır bölgelerinde gerçekleştirilen ulaştırma yatırımları, yalnızca ekonomik ve ticari etkinlikler bakımından değil, iç güvenliğin korunması açısından da önem taşımaktadır. Çağdaş kara yolu ve demir yolu bağlantıları sayesinde güvenlik güçleri sınır bölgelerine hızlı ve etkin şekilde erişebilmekte; kaçakçılık, yasa dışı göç ve terör tehdidi gibi risklere karşı önemli avantajlar elde edilmektedir.

Sınır kapılarında meydana gelen yoğunluk ve düzensizlikler ise kamu düzenini olumsuz etkileyebilecek güvenlik zafiyetlerine neden olabilmektedir. Bu bağlamda, ulaştırma altyapısının geliştirilmesi; toplumsal düzenin tesis edilmesine, sınır hattında denetim ve kontrol kapasitesinin güçlendirilmesine katkı sunmaktadır. Ayrıca lojistik sürekliliğin sağlanması, kritik altyapıların güvenliği ve stratejik malzemelerin sevkiyatı açısından büyük önem arz etmektedir.

Türkiye'nin doğu ve güney sınırlarında gerçekleştirilen kara yolu ve gümrük altyapısı projeleri, lojistik ve ticaret akışını hızlandırırken aynı zamanda güvenlik operasyonlarını destekleyerek ulusal güvenliğe önemli katkılar sağlamaktadır. Bu nedenle, sınır ulaştırma yatırımları iç güvenliğin temel unsurlarından biri olarak değerlendirilmektedir.

Çıldır-Aktaş Sınır Kapısı Yolu

Çıldır-Aktaş Sınır Kapısı yolu, Türkiye'yi Gürcistan üzerinden Kafkasya ve Orta Asya'ya bağlayan stratejik kara ulaşım koridorlarından biridir. Yenilenen bu güzergâh, uluslararası ticaretin hızlanmasının yanı sıra sınır güvenliğinin güçlendirilmesine de hizmet etmektedir. Toplamda 16,3 kilometrelik yol üzerinde 2×2.308 m uzunluğunda Aşık Şenlik Tüneli ve 2×53 m uzunluğunda bir köprü bulunmaktadır. Yeni güzergâh ile birlikte 209 metre kot kazanımı sağlanmış, yol 3,7 km kısalmış ve seyahat süresi 25 dakika azalmıştır.

Çıldır Aktaş Sınır Kapısı Yolu

Proje kapsamında Ardahan ve çevresinde, güvenlik güçlerinin sınır hattına erişiminin daha hızlı ve emniyetli biçimde sağlanması mümkün olmuştur. Tünel ve köprülerin zorlu iklim koşullarında sürekliliği temin etmesi sayesinde sınır güvenliği açısından kesintisiz bir ulaşım koridoru oluşturulmuştur. Böylece sınır kapısında denetim etkinliği artmış; kaçakçılık, yasa dışı göç ve terörle bağlantılı faaliyetler üzerinde caydırıcı etki sağlanmıştır. Başka bir ifade ile Gürcistan ile bütünleşmenin güçlendirilmesine katkı sağlayan bu proje yalnızca lojistik açıdan değil, aynı zamanda bölgesel güvenlik ve istikrar bakımından da önem arz etmektedir.

Habur ve Gürbulak Sınır Kapıları Altyapı Çalışmaları

Türkiye'nin doğu ve güney sınırlarında bulunan Habur ve Gürbulak sınır kapıları hem ticaret akışı hem de sınır güvenliği açısından stratejik öneme sahiptir. Bu noktalarda yürütülen altyapı iyileştirme çalışmaları, ulaştırma sürekliliğinin sağlanmasının yanı sıra güvenlik denetim kapasitesinin artırılmasına odaklanmıştır. Yol genişletme, giriş-çıkış düzenlemeleri ve lojistik akışın çağdaşlaştırılması yoluyla sınır bölgelerindeki yoğunluk azaltılmış ve güvenlik birimlerinin sınır hattındaki operasyon odaklı etkinliği yükseltilmiştir.

Altyapının güçlendirilmesiyle sınır kapılarında daha hızlı ve güvenli kontrol işleyişleri tesis edilmiştir. Çağdaş tarama sistemleri, geliştirilmiş giriş-çıkış yolları ve lojistik terminaller ile bütünleşen yeni altyapı sayesinde; kaçakçılık, yasa dışı göç ve terörle bağlantılı tehditlere karşı denetim kapasitesi kayda değer biçimde artmıştır. Bu yatırımlar, yalnızca yerel seviyede sınır güvenliği sağlamamakta; aynı zamanda bölgesel güvenlik dengelerini de olumlu yönde etkilemektedir. Irak ve İran'a yönelik ticaretin güvenli bir şekilde sürdürülmesi ise ulusal güvenliğin lojistik ve stratejik boyutunu desteklemektedir. Yapılan yatırımlar, sınır bölgelerinde kamu düzeninin korunması, kaçakçılık ve yasa dışı geçişlerin engellenmesi, kritik altyapıların güvence altına alınması ve iç güvenliğin güçlendirilmesine doğrudan katkı sağlamaktadır.

10.1.7. Kamu Düzeni ve Asayiş

Akıllı Ulaşım Sistemleri

Akıllı ulaşım sistemleri (AUS); kara yolu ulaşımında bilgi ve iletişim teknolojilerinin uygulanmasıyla trafik akışının düzenlenmesi, kaza risklerinin azaltılması ve yol güvenliğinin artırılmasını amaçlayan çağdaş çözümler sunmaktadır. Türkiye'de AUS, yalnızca ulaşım verimliliğini yükselten bir teknoloji olarak değil; aynı zamanda kamu düzeninin korunması ve kriz zamanlarında toplumsal istikrarın sürdürülmesi açısından stratejik bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda geliştirilen Ulusal AUS Mimarisi, ülke genelinde yürütülen tüm AUS yatırımlarına rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Mimari; kurumsal, işlevsel, fiziksel ve haberleşme katmanlarından oluşmakta olup güvenlik bileşenini sistemin ayrılmaz bir parçası olarak ele almaktadır. Böylece, farklı kurumlar arasında birlikte çalışabilirlik, rol ve sorumluluk dağılımı ile veri güvenliği ortak standartlar doğrultusunda güvence altına alınmıştır. Ulusal AUS Platformu (aus.gov.tr) üzerinden standartlar, hizmet paketleri, mimari katmanlar ve yazılım araçları erişime açılarak uygulama birliği sağlanmıştır.

Ulusal AUS Mimarisi kapsamında 12 hizmet alanında toplam 50 hizmet paketi geliştirilmiştir. Bu paketler arasında “toplu taşıma yolcu bilgilendirme” (TT08) gibi çözümler kitlesel olaylar veya afet dönemlerinde kalabalık yönetiminde kritik roller üstlenmektedir.

Kara yollarındaki yoğunluk, Akıllı Ulaşım Sistemleri Merkezi ile etkin biçimde yönetiliyor.

Türkiye'deki AUS yatırımları, geleceğe yönelik gelişmiş teknolojileri de bünyesinde barındırmaktadır. Kooperatif AUS (K-AUS) çalışmaları kapsamında araç-altyapı arası iletişim sağlayan V2X teknolojileri, 5G destekli düşük gecikmeli haberleşme, sensör ve kamera sistemleri ile LIDAR uygulamaları geliştirilmektedir. Böylece kaza uyarıları, şerit kapanma bilgileri veya acil durum sinyal önceliği gibi güvenlik uygulamaları hayata geçirilebilmektedir. Ayrıca, 2025 yılı sonunda İstanbul Hasdal bölgesinde 5G bütünleşmesine sahip pilot AUS altyapısının kurulması hedeflenmektedir.

Bu yatırımların bir parçası olarak özerk araç sürüş mimarisi ve bağlantılı araç trafik test senaryoları da geliştirilmektedir. Bu çalışmalar, Türkiye'nin gelecekteki bağlantılı ve özerk hareketlilik altyapısının temelini oluşturmaktadır. Bunun yanında, coğrafi ve altyapı açısından kısıtlı bölgelerde AUS cihazlarının kesintisiz çalışabilmesi için uydu tabanlı haberleşme çözümleri hayata geçirilmiştir. Yerli üretimle geliştirilen Ka Bant sabit ve mobil IoT antenleri ile Kara SOTM terminalleri, afet ya da şebeke kesintisi anlarında dahi sensör verilerinin ve saha bilgilerinin trafik yönetim merkezlerine aktarılmasına olanak sağlamaktadır. Bu sayede kamu düzeni ve güvenlik eş güdümlü ve kesintisiz şekilde sürdürülebilmektedir.

Tüm bu projeler, AUS'un ulaştırma alanında sadece teknik bir çağdaşlaşma aracı olmakla kalmadığını, aynı zamanda iç güvenliğin sürdürülebilirliğine katkı sağlayan stratejik bir bileşen olduğunu göstermektedir. Gerçek zamanlı trafik yönetimi, kolluk kuvvetlerinin hızlı intikali, tahliye güzergâhlarının etkin kullanımı ve suçla mücadelede plaka tanıma sistemleri gibi uygulamalarla AUS, kamu düzeni ve asayişin sürdürülmesinde önemli bir konumda yer almaktadır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı–İç Güvenliğe Katkıları

İç Güvenlik Boyutu	Katkı Mekanizması	Öne Çıkan Projeler/ Örnekler
Afet – Kriz Yönetimi	Dayanıklı ulaşım altyapısı, tahliye ve acil yardımda kesintisiz erişim, alternatif güzergâhlar	Yusufeli Barajı Relokasyon Yolları (2022), Karakurt–Horasan Yolu (2022), Kayseri Develi Çevre Yolu (2024), Kırık Barajı Varyantı, Köprü & Tünel Sismik Güçlendirmeleri, Uydu Telefonları, Mobil Haberleşme İstasyonları, Denizcilikte Acil Müdahale Kapasitesi
Siber Güvenlik	Ulaştırma sistemlerini dijital tehditlere karşı koruma, siber tatbikatlar ve SOME yapılanması	UAB-SOME, USOM koordinasyonu, Ulusal Siber Kalkan Tatbikatları, Türksat 6A, ULAK Yerli Baz İstasyonu
Kritik Altyapı Güvenliği	Köprü, tünel, liman, havalimanı gibi stratejik tesislerin emniyeti, haberleşme sürekliliği	1915 Çanakkale Köprüsü, Marmaray & Avrasya Tüneli, Kuzey Marmara Otoyolu Tünelleri, TARAP uyumlu altyapılar
Sınır Güvenliği	Sınır kapıları ve stratejik güzergâhlarda ulaşım sürekliliği, güvenlik güçlerinin hızlı intikali	Çıldır–Aktaş Sınır Kapısı Yolu, Habur & Gürbulak Kapıları altyapı projeleri
Kamu Düzeni ve Asayiş	Trafik ve lojistik yönetimi, toplu taşıma güvenliği, kalabalık yönetimi	Akıllı Ulaşım Sistemleri (AUS), Ulusal AUS Mimarisi, V2X & 5G tabanlı pilot AUS projeleri

Cumhuriyet'in ikinci yüzyılına ilişkin yeni program ve hedeflerin yer aldığı "Türkiye Yüzyılı" vizyon belgesi, 28 Ekim 2022 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmıştır.

'Türkiye'nin gelecek tasarımı' olarak nitelendirilen vizyon belgesi; sürdürülebilirliğin, kalkınmanın, istikrarın, istikbalin, iletişimin, haklının, gücün, değerlerin, başarının, dijitalin, bilimin, barışın, verimliliğin, üretimin, şefkatin ve huzurun yüzyılı olmak üzere, 16 hedef başlıktan oluşmaktadır. Yürütülen faaliyetler, gerçekleş-

tirilen projeler ve benimsenen kamu politikaları bu hedefler doğrultusunda şekillenmektedir.

"Güvenlik" kavramının çok boyutlu ve çok katmanlı yapısı dikkate alındığında, "Türkiye Yüzyılı" vizyon belgesinde yer alan hedeflerin ve hayata geçirilen projelerin birçoğu; barış, şefkat ve huzur başta olmak üzere, iç güvenlikle ilişkilidir. Bu bağlamda, "Türkiye Yüzyılı" aynı zamanda, bütüncül güvenlik anlayışıyla şekillenen, sürdürülebilir barış ve huzur ortamının ve millî yükselişin yüzyılıdır.

Savunma sanayiinde yerli ve millî üretim atılımlarından, bu ürünlerin terörle mücadelede kullanılmasına; "ilkeli tarafsızlık" ve "dengede tam bağımsızlık" politikasıyla sınırlarımız ötesinde barış ve şefkatin temsilcisi olmaktan, sınırlarımız içerisinde refah ve istikrarı sürdürmeye; vatandaşların temel hak ve özgürlüklerinin korunmasından, geleceğin teminatı olan gençlerin en üst düzeyde yetiştirilmesi için gerekli altyapının tesisine ve ekosistemi sürdürülebilirlik ve kendine yetebilme ekseninde destekleyen çalışmalara kadar hayata geçirilen birçok proje ve faaliyet, millî güvenlik ve huzurumuzun teminatı durumundadır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla Gölbaşı Polis Akademisi'nde gerçekleştirilen Polis Meslek Yüksekokulları Mezuniyet Töreni, 26 Temmuz 2023

21. YÜZYILDA TÜRKİYE’NİN İÇ GÜVENLİK SEFERBERLİĞİ

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının koordinasyonunda hazırlanan “21. Yüzyılda Türkiye’nin İç Güvenlik Seferberliği” kitabında, Türkiye’de iç güvenliğin tesisi ve sürdürülebilir güvenlik için icra edilen faaliyetler kapsamlı biçimde sunulmaktadır.

Kitapta terörizmle mücadelede kaçakçılık ve organize suçlara, asayiş olaylarından afetlere kadar iç güvenliğe tehdit oluşturan unsurlara karşı alınan tedbirler ve bu doğrultuda gerçekleştirilen proje ve faaliyetler ortaya konulmaktadır. Ayrıca yeni nesil tehdit alanları olarak nitelendirilen düzensiz göç, kritik altyapı güvenliği ve siber tehditler gibi konular da yer almaktadır. Kitap, iç güvenlik alanında, tarihsel süreç içerisinde değişen ve dönüşen tehditlerin ortaya konulduğu, geçmiş ve mevcut sınamalara karşı yürütülen faaliyetlerin istatistikî verilerle desteklenerek takdim edildiği önemli bir eserdir.

CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

ISBN 978-625-6281-80-6

9 786256 281806 >